Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi

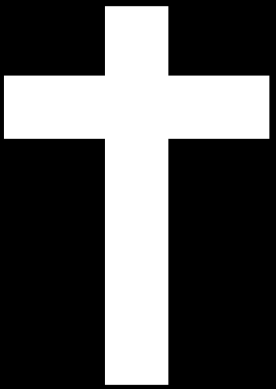

The Holy Bible in the Lingala language of the Democratic Republic of the Congo: Open Lingala Contemporary Bible

Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi
The Holy Bible in the Lingala language of the Democratic Republic of the Congo: Open Lingala Contemporary Bible
La Sainte Bible en langue Lingala de la République Démocratique du Congo

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Lingála

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi™
Makomi na se ya bokonzi © 2002, 2020 Biblica, Inc.
Biblica® Open Lingala Contemporary Bible™
Copyright © 2002, 2020 by Biblica, Inc.
« Biblica » mpe elembo ya Biblica ezali bilembo ya mombongo oyo Biblica, Inc. akomisa na mikanda ya leta mpe na ndako ya mosala ya nkita ya ekolo Amerika. Esalelami na ndingisa ya Biblica.
“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Mosala oyo esalemi na ndingisa mpe mabongisi ya Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Mpo na komona mpe kotanga ndingisa yango, kota na Internet mpe tala https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 to tinda mokanda epai ya Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
Biblica® ezali elembo ya mombongo ya Biblica, Inc., mpe esengeli kozwa ndingisa ya Biblica, Inc. mpo na kosalela elembo yango. Engebene na mabongisi ya CC BY-SA , bokoki kokoma kasi kobongola ata eleko moko te ya buku oyo liboso ya kokabola yango. Esengeli lisusu kotalisa malamu elembo ya mombongo Biblica® kati na buku yango. Soki bobongoli eteni to buku mobimba, mpo na kosala buku mosusu oyo ewuti na misala ya Biblica, esengeli kolongola Biblica®, elembo ya mombongo ya Biblica kati ya buku oyo bino bosali, mpe bosengeli kolakisa mbongwana oyo bosali mpe kotalisa mosala na bino lolenge oyo : “Buku ya yambo ya Biblica, Inc. ezwami ofele na nzela ya Internet www.biblica.com mpe na open.bible.”
Esengeli kotalisa liyebisi ya makomi na se ya bokonzi© na lokasa ya buku lolenge oyo:
Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi™
Makomi na se ya bokonzi © 2002, 2020 Biblica, Inc.
Biblica® Open Lingala Contemporary Bible™
Copyright © 2002, 2020 by Biblica, Inc.
« Biblica » mpe elembo ya Biblica ezali bilembo ya mombongo oyo Biblica, Inc. akomisa na mikanda ya leta mpe na ndako ya mosala ya nkita ya ekolo Amerika. Esalelami na ndingisa ya Biblica.
“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
Bosengeli lisusu kokabola buku ya bino oyo ekomami kolanda ya Biblica engebene na ndingisa mpe mabongisi ya (CC BY-SA).
Soki bolingi kokomela Biblica, Inc. mokanda mpo na makambo etali biblia oyo, bokota na nzela ya Internet https://open.bible/contact-us mpo na kosolola na biso.
This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0 or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.
Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license,

you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."
Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:
Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi™
Makomi na se ya bokonzi © 2002, 2020 Biblica, Inc.
Biblica® Open Lingala Contemporary Bible™
Copyright © 2002, 2020 by Biblica, Inc.
« Biblica » mpe elembo ya Biblica ezali bilembo ya mombongo oyo Biblica, Inc. akomisa na mikanda ya leta mpe na ndako ya mosala ya nkita ya ekolo Amerika. Esalelami na ndingisa ya Biblica.
"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.
You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA). If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at https://open.bible/contact-us.

Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:
- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025
c1401b11-ea36-56fd-a694-1e1d301548c3

Contents

Matayo 1
Malako 89
Luka 143
Yoane 235
Misala ya Bantoma 302
Barome 382
1 Bakolinto 415
2 Bakolinto 447
Bagalatia 468
Ba-Efeso 479
Bafilipi 490
Bakolose 498
1 Batesalonika 506
2 Batesalonika 513
1 Timote 517
2 Timote 527
Tito 534
Filemo 538
Ba-Ebre 540
Jake 565
1 Petelo 574
2 Petelo 583
1 Yoane 589
2 Yoane 597
3 Yoane 599
Jide 601
Emoniseli 604

Sango Malamu kolanda
Matayo
Mbotama mpe bomwana ya Yesu

Molongo ya mbotama ya Yesu

1 Tala molongo ya mbotama ya Yesu-Klisto, mokitani ya Davidi mpe ya Abrayami :

2 Abrayami abotaki Izaki ;
Izaki abotaki Jakobi ;
Jakobi abotaki Yuda mpe bandeko na ye ya mibali ;
3 Yuda abotaki Peretsi mpe Zera na nzela ya Tamari, mwasi na ye ;
Peretsi abotaki Etsironi ;
Etsironi abotaki Arami ;
4 Arami abotaki Aminadabi ;
Aminadabi abotaki Nashoni,
mpe Nashoni abotaki Salima ;
5 Salima abotaki Boazi na nzela ya Raabi, mwasi na ye ;
Boazi abotaki Obedi na nzela ya Rite, mwasi na ye ;
Obedi abotaki Izayi,
6 mpe Izayi abotaki mokonzi Davidi.

Davidi abotaki Salomo na nzela ya mwasi ya Uri ;
7 Salomo abotaki Roboami ;
Roboami abotaki Abiya ;
Abiya abotaki Asa ;
8 Asa abotaki Jozafati ;
Jozafati abotaki Yorami ;
Yorami abotaki Oziasi ;
9 Oziasi abotaki Yotami ;
Yotami abotaki Akazi ;
Akazi abotaki Ezekiasi ;
10 Ezekiasi abotaki Manase ;
Manase abotaki Amoni ;
Amoni abotaki Joziasi ;
11 Joziasi abotaki Yekonia mpe bandeko na ye ya mibali wana bana ya Isalaele bakendeki na bowumbu, na Babiloni.

12 Sima na bana ya Isalaele kokende na bowumbu, na Babiloni,
Yekonia abotaki Shealitieli ;
Shealitieli abotaki Zorobabeli ;
13 Zorobabeli abotaki Abiwudi ;

Abiwudi abotaki Eliakimi ;
Eliakimi abotaki Azori ;
14 Azori abotaki Tsadoki ;
Tsadoki abotaki Akimi ;
Akimi abotaki Eliwudi ;
15 Eliwudi abotaki Eleazari ;
Eleazari abotaki Matani ;
Matani abotaki Jakobi ;
16 Jakobi abotaki Jozefi, mobali ya Mari ; mpe Mari azalaki
mama ya Yesu oyo babengaka Klisto.

17 Kobanda na Abrayami kino na Davidi, elekaki
bikeke zomi na minei ; kobanda na Davidi kino
na tango oyo bana ya Isalaele bakendeki na
bowumbu, na Babiloni, elekaki lisusu bikeke
zomi na minei ; mpe kobanda na bowumbu, na
Babiloni, kino na Klisto, elekaki lisusu bikeke
zomi na minei.

Elaka ya mbotama ya Yesu

18 Tala ndenge nini Yesu-Klisto abotamaki : Mari, mama
na Ye, azalaki mobandami ya libala na Jozefi ; kasi liboso
ete bavanda ndako moko, Mari akomaki na zemi na nguya
ya Molimo Mosantu.
19 Jozefi, mobandami na ye ya libala, azalaki moto ya
sembo. Boye, lokola Jozefi alingaki te koyokisa Mari soni
na miso ya bato, azwaki mokano ya koboya Mari na kimia.
20 Wana Jozefi azalaki kokanisa makambo yango, anjelu
na Nkolo abimelaki ye kati na ndoto mpe alobaki na ye :
« Jozefi, mokitani ya Davidi, kobanga te kobala Mari ;
pamba te zemi oyo azali na yango ewuti na Molimo
Mosantu.
21 Akobota mwana mobali mpe okopesa Ye kombo Yesu,
pamba te akobikisa bato na Ye na masumu na bango. »
22 Makambo wana nyonso esalemaki mpo na kokokisa
maloba oyo Nkolo alobaki na nzela ya mosakoli :
23 « Elenge mwasi oyo ayebi nanu nzoto ya mibali te
akokoma na zemi mpe akobota mwana mobali, bongo
bakopesa Ye kombo Emanwele oyo elingi koloba : Nzambe
elongo na biso. »
24 Tango Jozefi alamukaki, asalaki makambo oyo anjelu
na Nkolo atindaki ye kosala mpe azwaki Mari lokola mwasi
na ye.
25 Kasi Jozefi asangisaki nzoto te na Mari kino tango Mari
abotaki mwana mobali ; mpe Jozefi apesaki Ye kombo Yesu.

2

Bato ya mayele bayei kotala Yesu

1 Yesu abotamaki na Beteleemi ya Yuda, wana Erode
azalaki mokonzi. Na tango yango, bato ya mayele oyo
bawutaki na este bayaki na Yelusalemi
2 mpe batunaki : « Mokonzi ya Bayuda oyo abotami azali
wapi ? Tomonaki monzoto na Ye kobima, yango wana toyei
kogumbamela Ye. »
3 Tango mokonzi Erode ayokaki bongo, motema na ye
etungisamaki makasi elongo na Yelusalemi mobimba.
4 Abengaki mpe asangisaki bakonzi nyonso ya Banganga-
Nzambe mpe balakisi ya Mobeko ; atunaki bango :
— Klisto asengeli kobotama wapi ?
5 Bazongiselaki ye :
— Na Beteleemi ya Yuda, pamba te mosakoli akoma :
6 « Bongo yo, Beteleemi, kati na mabele ya Yuda,
ozali solo moke te kati na bingumba ya Yuda,
pamba te Mokonzi oyo, lokola Mobateli bibwele,
akotambolisa bato na Ngai, Isalaele, akobima nde kati
na yo. »
7 Bongo, Erode abengaki bato ya mayele na nkuku mpe
alukaki koyeba epai na bango tango nini monzoto ebimaki.
8 Boye, atindaki bango na Beteleemi ; alobaki :
— Bokende koluka malamu mwana yango, na
Beteleemi ; tango kaka bokomona ye, boyebisa ngai mpo
ete ngai mpe nakende kogumbamela ye.
9 Sima na bango koyoka maloba ya mokonzi, bakobaki
nzela na bango. Bamonaki lisusu monzoto oyo ewutaki
kobima na este : monzoto yango ezalaki kotambola liboso
na bango kino ekendeki kotelema na likolo ya esika oyo
Mwana azalaki.
10 Tango kaka bamonaki lisusu monzoto yango, ba-
tondisamaki na esengo.
11 Bakomaki na ndako yango, bamonaki Mwana elongo
na Mari, mama na Ye, mpe bagumbamelaki Ye ; bongo
bafungolaki mabenga na bango mpe babonzelaki Ye biloko
oyo lokola bakado : wolo, malasi ya ansa mpe mire.
12 Sima na yango, Nzambe akebisaki bango kati na ndoto
ete bazonga lisusu te epai ya Erode. Boye, bazongaki na
mboka na bango na nzela mosusu.

Bokimi na Ejipito

13 Sima na bato ya mayele kokende, anjelu na Nkolo
abimelaki Jozefi kati na ndoto mpe alobaki na ye :
« Telema, kamata Mwana elongo na mama na Ye ; bokima
na Ejipito mpe bowumela kuna kino tango nakoyebisa
yo lisusu ete bozonga, pamba te Erode akoluka koboma
Mwana. »

14 Jozefi atelemaki, azwaki Mwana elongo na mama na
Ye, kaka na butu wana, mpe akimaki na Ejipito
15 epai wapi awumelaki kino na kufa ya Erode, mpo
ete makambo oyo Nkolo alobaki na nzela ya mosakoli
ekokisama : « Wuta na Ejipito, nabengaki mwana na Ngai. »

16 Tango Erode asosolaki ete bato ya mayele bakosi ye,
atombokaki makasi mpe apesaki mitindo ete baboma bana
mike nyonso ya mibali ya mibu mibale kino na se, oyo
bazalaki na Beteleemi mpe na zingazinga na yango, kolanda
tango oyo bato ya mayele bayebisaki ye na tina na eleko oyo
monzoto ebimaki.
17 Boye nde ekokisamaki makambo oyo mosakoli Jeremi
alobaki :
18 « Makelele moko eyokani na Rama,
makelele ya kolela makasi mpe ya matanga :
Rasheli azali kolela bana na ye ;
aboyi kobondisama,
pamba te bazali lisusu na bomoi te. »

Bozongi na Nazareti
19 Sima na kufa ya Erode, anjelu na Nkolo abimelaki Jozefi
kati na ndoto, kuna na Ejipito,
20 mpe alobaki na ye : « Telema, kamata Mwana elongo
na mama na Ye, mpe zonga kati na mokili ya Isalaele,
pamba te bato oyo bazalaki koluka koboma Mwana basili
kokufa. »
21 Jozefi atelemaki, azwaki Mwana elongo na mama na Ye
mpe akendeki na mokili ya Isalaele.
(Lk 2.39-40)
22 Kasi tango ayokaki ete Arikelawusi akitanaki na tata
na ye, Erode, na bokonzi kati na Yuda, abangaki kokende
kuna ; kasi Nzambe akebisaki Jozefi kati na ndoto, mpe
Jozefi akendeki kati na etuka ya Galile
23 epai wapi avandaki kati na engumba Nazareti, mpo ete
makambo oyo basakoli balobaki ekokisama : « Bakobenga
Ye moto ya Nazareti. »

3

Mateya ya Yoane Mobatisi
(Mlk 1.2-8; Lk 3.1-18; Yn 1.19-23)
1 Na tango wana, Yoane Mobatisi ayaki mpe akomaki
koteya kati na esobe ya Yuda :
2 « Bobongola mitema na bino, pamba te Bokonzi ya
Likolo ekomi pene ! »
3 Yoane azali ye oyo mosakoli Ezayi alobaki :

« Mongongo ya moto moko ezali kobelela kati na esobe :
‹ Bobongisa nzela mpo na Nkolo,
bosembolela Ye banzela ya mike ! › »

4 Yoane azalaki kolata elamba oyo basala na bapwale ya
shamo mpe mokaba oyo basala na poso ya nyama ; azalaki
kolia mankoko mpe mafuta ya nzoyi.
5 Bato bazalaki kokende epai na ye longwa na Yelusalemi,
na Yuda mobimba mpe na etuka mobimba ya Yordani ;
6 bazalaki kotubela masumu na bango, mpe ye, azalaki
kobatisa bango na ebale Yordani.
7 Kasi lokola azalaki komona Bafarizeo mpe Basaduseo
koya ebele mpo na kozwa libatisi, alobaki na bango : « Bana
ya banyoka, nani ateyi bino kokima kanda oyo ezali koya ?
8 Bolakisa na nzela ya bizaleli ete bobongoli mitema.
9 Bokanisa kutu te komilobela na se ya mitema :
‹ Abrayami azali koko na biso ! › Nazali koloba na bino
penza ya solo ete Nzambe azali na makoki ya kobimisa,
wuta na mabanga oyo, bakitani mpo na Abrayami.
10 Epasola esili kobongisama mpo na kokata banzete wuta
na misisa : nzete nyonso oyo ebotaka bambuma ya malamu
te ekokatama mpe ekobwakama na moto.
11 Ngai nazali kobatisa bino na mayi mpo na kolakisa ete
bobongoli mitema. Kasi sima na ngai, Moto moko azali
koya, aleki ngai na nguya ; ngai nabongi kutu te mpo na
kofungola ata basinga ya basandale na Ye ; ezali Ye nde
akobatisa bino kati na Molimo Mosantu mpe kati na moto.
12 Asimbi kiyungulu na loboko na Ye, akopetola etando
na Ye mpo na koyamba ble kati na ebombelo na Ye ;
kasi akotumba kati na moto oyo ekufaka te, matiti oyo
ekotikala. »

Kobatisama ya Yesu
(Mlk 1.9-11; Lk 3.21-22; Yn 1.29-34)

13 Yesu alongwaki na Galile mpe akendeki na Yordani mpo
ete Yoane abatisa Ye.
14 Kasi Yoane aboyaki kobatisa Ye. Alobaki :
— Ezali ngai nde nazali na posa ete Yo obatisa ngai ;
kasi ndenge nini Yo oyei epai na ngai ?
15 Yesu azongiselaki ye :
**— Tika ete esalema bongo sik'oyo ! Ezali malamu
mpo na biso kosala bongo mpo na kokokisa bosembo
nyonso.**
16 Tango kaka Yesu azwaki libatisi mpe abimaki na
mayi, Likolo efungwamaki ; mpe Yesu amonaki Molimo ya
Nzambe kokitela Ye lokola ebenga.

17 Bongo, mongongo moko eyokanaki wuta na Likolo mpe
elobaki : « Oyo azali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka
na Ye mingi. »

4

Komekama ya Yesu
(Mlk 1.12-13; Lk 4.1-13)

1 Molimo amemaki Yesu kati na esobe mpo ete Satana
ameka Ye.
2 Sima na Ye kokila bilei mikolo tuku minei mpe babutu
tuku minei, ayokaki nzala.
3 Momeki ayaki epai na Ye mpe alobaki na Ye :
— Soki ya solo ozali penza Mwana na Nzambe, loba na
mabanga oyo ete ebongwana mapa.
4 Yesu azongisaki :
**— Ekomama : « Moto akobika na lipa kaka te,
kasi mpe na maloba nyonso oyo ebimaka na
monoko ya Nzambe. »**
5 Bongo, Satana amemaki Ye na engumba ya bule,
atelemisaki Ye na songe ya Tempelo
6 mpe alobaki na Ye :
— Soki ozali penza Mwana na Nzambe, mibwaka na se ;
pamba te ekomama :
« Akopesa mitindo na ba-anjelu na tina na yo,
mpe bakomema yo na maboko na bango
mpo ete lokolo na yo etutana na libanga te. »
7 Yesu azongiselaki ye :
**— Ekomama mpe : « Okomeka te Yawe, Nzambe
na yo. »**
8 Satana amemaki Ye lisusu na likolo ya ngomba oyo eleki
molayi mpe alakisaki Ye bokonzi nyonso ya mokili elongo
na lokumu na yango ;
9 alobaki na Ye :
— Nakopesa yo nyonso oyo ozali komona, soki kaka
ofukameli ngai mpe ogumbameli ngai.
10 Yesu alobaki na ye :
**— Mosika na ngai, Satana ! Pamba te ekomama :
« Okogumbamelaka kaka Yawe, Nzambe na yo,
mpe okosambelaka kaka Ye. »**
11 Boye Satana atikaki Ye, mpe ba-anjelu bayaki kopesa Ye
bilei.

Yesu abandi mosala na Galile
(Mlk 1.14-15; Lk 4.14-15)

12 Tango Yesu ayokaki ete babwaki Yoane Mobatisi kati na
boloko, azongaki na Galile.

13 Kasi avandaki na Nazareti te ; akendeki nde kovanda na
Kapernawumi oyo ezalaki pembeni ya ebale, kati na etuka
ya Zabuloni mpe ya Nefitali,
14 mpo na kokokisa maloba oyo mosakoli Ezayi alobaki :
15 « Mokili ya Zabuloni mpe ya Nefitali,
nzela ya ebale monene, pembeni ya Yordani,
Galile ya bapagano,
16 bato oyo bazalaki kovanda kati na molili
bamoni pole makasi ;
ba-oyo bazalaki kovanda kati na mokili ya bakufi,
pole ebimeli bango. »
17 Wuta na tango wana, Yesu abandaki koteya : **« Bobongola mitema na bino, pamba te Bokonzi ya Likolo ekomi pene ! »**

Yesu abengi bayekoli ya liboso
(Mlk 1.16-20; Lk 5.1-11)

18 Wana Yesu azalaki kotambola pembeni ya ebale ya
Galile, amonaki bandeko mibali mibale : Simona oyo
bazalaki kobenga Petelo, mpe Andre, ndeko na ye ; bazalaki
kobwaka monyama na ebale, pamba te bazalaki balobi
mbisi.
19 Yesu alobaki na bango : **« Bolanda Ngai, mpe nakokomisa bino balobi bato. »**
20 Mbala moko, batikaki minyama na bango mpe balandaki Yesu.
21 Tango alongwaki wana mpo na kokoba mobembo na
Ye, amonaki lisusu bandeko mibali mibale : Jake, mwana
mobali ya Zebede, mpe Yoane, ndeko na ye. Bazalaki
kobongisa minyama kati na bwato na bango elongo na
Zebede, tata na bango. Yesu abengaki bango ;
22 mpe, mbala moko, batikaki bwato mpe tata na bango,
bongo balandaki Yesu.

Yesu abikisi babeli
(Mlk 3.7-12; Lk 6.17-19)

23 Wana Yesu azalaki kotambola kati na Galile mobimba,
azalaki koteya kati na bandako na bango ya mayangani,
kosakola Sango Malamu ya Bokonzi ya Likolo, kobikisa bato
na pasi mpe na bokono na bango nyonso.
24 Sango na Ye epanzanaki kati na Siri mobimba, mpe
bato bazalaki komemela Ye babeli oyo bazalaki na bokono
ya ndenge na ndenge mpe oyo bazalaki na mikakatano
makasi : bato oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo
mabe, bato oyo bazalaki na bokono ya ndeke mpe bato oyo
bazalaki na makolo mpe maboko ya kokufa ; mpe azalaki
kobikisa bango.

25 Ebele ya bato bazalaki kolanda Ye ; bazalaki kowuta na
Galile, na Dekapoli*, na Yelusalemi, na Yuda mpe na etuka
mobimba ya ngambo ya Yordani.

5

Mateya na likolo ya ngomba
(Mlk 3.13; Lk 6.12-13, 20)

1 Tango Yesu amonaki ebele yango ya bato, amataki likolo
ya ngomba mpe avandaki. Bayekoli na Ye bapusanaki pene
na Ye,
2 mpe akomaki kopesa bango malakisi.

Esengo ya kokoka
(Lk 6.20-26)

Alobaki :
3 **« Esengo na babola na molimo,**
pamba te Bokonzi ya Likolo ezali mpo na bango !
4 **Esengo na bato oyo bazali kolela,**
pamba te bakobondisama !
5 **Esengo na bato na komikitisa,**
pamba te bakozwa mokili lokola libula !
6 **Esengo na bato oyo bazali na nzala mpe na posa ya bosembo,**
pamba te bakotondisama !
7 **Esengo na bato oyo bayokelaka bato mosusu mawa,**
pamba te bakoyokela bango mpe mawa !
8 **Esengo na bato oyo bazali na mitema peto,**
pamba te bakomona Nzambe !
9 **Esengo na bato oyo bayeisaka kimia,**
pamba te bakobengama bana na Nzambe !
10 **Esengo na bato oyo bazali konyokolama likolo ya bosembo,**
pamba te Bokonzi ya Likolo ezali mpo na bango !
11 **Esengo na bino tango bazali kofinga bino, tango bazali konyokola bino, mpe tango bazali kokosela bino makambo ya lolenge nyonso likolo na Ngai !**
12 **Bosepela mpe bozala na esengo, pamba te lifuti na bino ezali monene kati na Likolo ; pamba te ezalaki mpe kaka ndenge wana nde banyokolaki basakoli oyo bazalaki liboso na bino.**

Mungwa mpe pole ya mokili
(Mlk 9.50; Lk 14.34-35)

13 **Bozali mungwa ya mokili. Kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango, ndenge nini bakokoka lisusu**

---

* **4:25** Dekapoli ezalaki etuka ya bingumba zomi

kozongisa elengi na yango ? Ezali lisusu na tina moko te ; etikali kaka eloko ya kobwaka mpe ya konyata.

(Mlk 4.21; Lk 8.16; 11.33)

14 **Bozali pole ya mokili. Engumba oyo batongi na likolo ya ngomba ekoki kobombama te.**

15 **Moto moko te apelisaka mwinda mpo na kotia yango na se ya katini ; nzokande, atiaka yango na likolo ya etelemiselo ya minda mpo ete engengisa bato nyonso oyo bazali kati na ndako.**

16 **Yango wana, tika ete pole na bino engenga liboso ya bato, mpo ete bamona misala malamu na bino mpe bakumisa Tata na bino oyo azali kati na Likolo.**

Yesu mpe Mobeko

17 **Bokanisa te ete Ngai nayaki mpo na kolongola Mobeko to basakoli ; solo, nayaki te mpo na kolongola, kasi nayaki nde mpo na kokokisa.**

18 **Pamba te, nazali koloba na bino penza ya solo : liboso ete Likolo mpe mabele elimwa, nkoma moko te oyo eleki moke to litono oyo ezalaka na likolo ya i ekotikala kolongwa kati na Mobeko, kino makambo nyonso ekokisama.**

19 **Yango wana, moto nyonso oyo akobuka moko kati na mibeko oyo, ezala oyo eleki moke kati na yango, mpe akoteya bato mosusu kosala bongo, bakozwa ye lokola moto pamba kati na Bokonzi ya Likolo. Kasi moto oyo akotosa mpe akoteya mibeko oyo epai na bato mosusu akozala moto monene kati na Bokonzi ya Likolo.**

20 **Pamba te, nazali koloba na bino solo ete soki bosembo na bino liboso ya Mobeko eleki te bosembo ya balakisi ya Mobeko mpe ya Bafarizeo, bokokota te na Bokonzi ya Likolo.**

Mateya na tina na kanda
(Mlk 11.25; Lk 12.57-59)

21 **Boyokaki ete baloba na bakoko na biso : ‹ Okobomaka te. Moto nyonso oyo akoboma moninga na ye asengeli na kosambisama liboso ya basambisi. ›**

22 **Kasi Ngai, nalobi na bino : Moto nyonso oyo akokangela ndeko na ye kanda akosamba na esambiselo liboso ya basambisi ; moto oyo akofinga ndeko na ye : ‹ zoba, › akosamba liboso ya Likita-Monene ; mpe oyo akoloba na ndeko na ye : ‹ moto ya liboma, › akobwakama kati na moto ya lifelo.**

23 **Soki ozali kokende kopesa makabo na yo liboso**
ya etumbelo, mpe ososoli ete ndeko na yo azwa yo na
likambo,
24 **tika makabo na yo liboso ya etumbelo mpe kende**
nanu koyokana na ndeko na yo wana ; sima na yango
nde okoya kopesa makabo na yo.
25 **Soki moto azwi yo na likambo, yokana na ye noki,**
wana bozali nanu na nzela ; soki te, akofunda yo epai
ya mosambisi, mosambisi akokaba yo na maboko ya
bakengeli, mpe bakengeli bakobwaka yo na boloko.
26 **Nazali koloba na yo penza ya solo : okobima na**
boloko soki kaka ofuti niongo na yo nyonso.

Mateya na tina na ekobo
(Mat 18.8-9; Mlk 9.43, 47-48)

27 **Boyokaki ete baloba : ‹ Okosalaka ekobo te. ›**
28 **Kasi Ngai, nalobi na bino : Mobali nyonso oyo atali**
mwasi na makanisi ya kolula ye, asili kosala na ye
ekobo kati na motema na ye.
29 **Yango wana, soki liso na yo ya ngambo ya mobali**
ekweyisaka yo na masumu, longola yango mpe bwaka
yango mosika na yo ; pamba te eleki malamu mpo na
yo kobungisa eteni moko ya nzoto, na esika ete nzoto
na yo mobimba ebwakama na lifelo.
30 **Soki mpe loboko na yo ya ngambo ya mobali**
ekweyisaka yo na masumu, kata yango mpe bwaka
yango mosika na yo ; pamba te eleki malamu mpo na
yo kobungisa eteni moko ya nzoto, na esika ete nzoto
na yo mobimba ekende na lifelo.

Mateya na tina na libala
(Mat 19.7-9; Mlk 10.11-12; Lk 16.18)

31 **Boyokaki lisusu ete baloba : ‹ Soki mobali akab-**
wani na mwasi na ye, asengeli kopesa ye mokanda ya
koboma libala. ›
32 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino : Mobali nyonso**
oyo alongoli mwasi na ye na libala, longola kaka soki
mwasi yango akweyaki na ekobo, afungoleli ye nzela
ya kosala kindumba ; mpe mobali oyo abali mwasi oyo
balongola na libala asali mpe ekobo.

Mateya na tina na ndayi

33 **Boyokaki lisusu ete baloba na bakoko na biso :**
‹ Okolapa ndayi ya lokuta te, kasi kokisa bilaka oyo
opesaki na nzela ya ndayi liboso ya Nkolo. ›

34 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino : bolapaka ndayi te, ezala na kombo ya Likolo, pamba te Likolo ezali Kiti ya Bokonzi ya Nzambe,**
35 **to na kombo ya mokili, pamba te mokili ezali enyatelo makolo ya Nzambe ; to mpe na kombo ya Yelusalemi, pamba te Yelusalemi ezali engumba ya Mokonzi Monene.**
36 **Bosalelaka mpe te mito na bino mpo na kolapa ndayi, pamba te bokoki te kokomisa moko kati na suki ya mito na bino pembe to mwindo.**
37 **Kasi bolobaka kaka ‹ iyo › soki ezali iyo, mpe ‹ te › soki ezali bongo, pamba te maloba nyonso oyo ebakisamaka likolo ewutaka na Mokosi.**

Mateya na tina na kozongisa mabe na mabe
(Lk 6.29-30)

38 **Boyokaki ete baloba : ‹ Liso mpo na liso, linu mpo na linu. ›**
39 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino : Botelemelaka te moto mabe ; kutu soki abeti yo mbata na litama ya ngambo ya loboko ya mobali, pesa ye mpe litama ya ngambo ya loboko ya mwasi.**
40 **Soki moto alingi kofunda yo mpo na kozwa elamba na yo, pesa ye mpe kazaka na yo.**
41 **Soki moto atindi yo na makasi ete otambola kilometele moko, yo, tambola bakilometele mibale elongo na ye.**
42 **Pesa na moto oyo asengi yo, mpe koboya te kodefisa na moto oyo alingi kodefa epai na yo.**

Mateya na tina na bolingo
(Lk 6.27-36)

43 **Boyokaki ete baloba : ‹ Linga moninga na yo mpe yina monguna na yo. ›**
44 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino : Bolingaka banguna na bino mpe bosambelaka mpo na bato oyo banyokolaka bino.**
45 **Na ndenge wana nde bokozala bana ya Tata na bino, oyo azali kati na Likolo, pamba te abimisaka moyi mpo na bato malamu mpe mpo na bato mabe, mpe anokisaka mvula mpo na bato ya sembo mpe mpo na bato oyo bazali sembo te.**
46 **Soki bolingaka kaka bato oyo balingaka bino, lifuti nini bokozwa ? Boni, bafutisi mpako basalaka mpe bongo te ?**

47 **Soki bopesaka mbote kaka na bandeko mibali na bino, likambo nini ya kokamwa oyo bosalaka ? Boni, bapagano basalaka mpe bongo te ?**
48 **Bozala bato ya kokoka ndenge Tata na bino ya Likolo azali ya kokoka.**

6

Mateya na tina na makabo epai na babola

1 **Bosala keba ete bosalelaka te bosembo na bino liboso ya bato, mpo ete bamona bino ; soki te, bokozanga lifuti oyo Tata na bino ya Likolo abombela bino.**
2 **Tango ozali kokabela babola, kobetela yango tangwa te ndenge bato ya bilongi mibale basalaka kati na bandako ya mayangani mpe na babalabala mpo ete bato bakumisa bango. Nazali koloba na bino penza ya solo : basili kozwa lifuti na bango.**
3 **Kasi tango yo ozali kokabela babola, sala yango na ndenge ete loboko na yo ya mwasi eyeba ete likambo oyo loboko na yo ya mobali ezali kosala,**
4 **mpo ete likabo na yo ya mawa etikala sekele ; bongo Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku, akopesa yo lifuti.**

Mateya na tina na libondeli

5 **Tango bozali kosambela, bosalaka te lokola bato ya bilongi mibale oyo balingaka kosambela ya kotelema kati na bandako ya mayangani mpe na bisika oyo babalabala ekutana, mpo ete bato bamona bango. Nazali koloba na bino penza ya solo : basili kozwa lifuti na bango.**
6 **Kasi yo, soki olingi kosambela, kota na shambre na yo, kanga ekuke mpe sambela Tata na yo, oyo azali kati na esika wana ya sekele ; bongo Ye, Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku, akopesa yo lifuti.**
7 **Tango bozali kosambela, bozongelaka-zongelaka te maloba ndenge bapagano basalaka ; pamba te bakanisaka ete Nzambe akoyanola bango soki balobi mingi.**
8 **Bosalaka lokola bango te, pamba te Tata na bino ayebi posa na bino liboso ete botalisa Ye yango.**
(Lk 11.2-4)
9 **Tala ndenge nini bosengeli kosambela :**
‹ Tata na biso,
Yo oyo ozali kati na Likolo ;

tika ete Kombo na Yo ebulisama,
10 **tika ete Bokonzi na Yo eya,**
tika ete mokano na Yo esalema,
awa na mokili ndenge esalemaka kuna na Likolo !
11 **Pesa biso, na mokolo ya lelo,**
bilei na biso ya mokolo na mokolo ;
12 **limbisa mabe na biso,**
ndenge biso mpe tolimbisi bato oyo basalaki biso mabe ;
13 **komema biso na komekama te,**
kasi kangola biso longwa na misala ya Satana ;
[pamba te bokonzi, nguya mpe nkembo
ezali ya Yo seko na seko.]* ›
14 **Pamba te soki bolimbisi baninga, na mabe oyo basali bino, Tata na bino ya Likolo mpe akolimbisa bino ;**
15 **kasi soki bolimbisi te, Tata na bino mpe akolimbisa te mabe na bino.**

Mateya na tina na kokila bilei

16 **Tango bozali kokila bilei, bozalaka mawa-mawa te ndenge bato ya bilongi mibale basalaka ; pamba te bakomisaka bilongi na bango mawa-mawa mpo na kolakisa na bato ete bazali kokila bilei. Nazali koloba na bino penza ya solo : basili kozwa lifuti na bango.**
17 **Kasi tango yo ozali kokila bilei, sukola elongi na yo malamu mpe pakola moto na yo malasi,**
18 **mpo ete moto moko te ayeba ete ozali kokila bilei, longola kaka Tata na yo, oyo amonanaka te ; bongo Ye, Tata na yo, oyo amonaka makambo oyo esalemaka na nkuku akopesa yo lifuti.**

Mateya na tina na bomengo
(Lk 12.33-34)

19 **Bonduka bomengo te awa na mokili, pamba te ekoki kobeba to nselele ekoki kolia yango to mpe miyibi bakoki kobuka ndako mpo na koyiba yango.**
20 **Kasi bonduka bomengo na bino kati na Likolo epai wapi ekoki kobeba te to nselele ekoki kolia yango te to mpe miyibi bakoki kobuka ndako te mpo na koyiba yango ;**
21 **pamba te epai bomengo na yo ezali, kuna mpe motema na yo ekozala.**

Mwinda ya nzoto
(Lk 11.34-36)

---

* **6:13** Makomi oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

22 **Miso ezali lokola mwinda ya nzoto. Soki miso na yo ezali malamu, nzoto na yo mobimba mpe ekozala kati na pole.**
23 **Kasi soki miso na yo ekufi, nzoto na yo mobimba mpe ekozala kati na molili. Bongo soki pole oyo ezali kati na yo ekomi molili, molili yango ekozala makasi penza.**

Nzambe to mbongo
(Lk 16.13)

24 **Moto moko te akoki kosalela bankolo mibale, pamba te akoyina moko mpe akolinga mosusu to akokangama na moko mpe akoboya mosusu. Bokoki te kosalela Nzambe mpe mbongo nzela moko.**

Mateya na tina na mitungisi

25 **Yango wana, nazali koloba na bino : bomitungisaka te na tina na bomoi na bino, na komituna : tokolia nini to tokomela nini ? To na tina na banzoto na bino, na komituna : Tokolata nini ? Boni, bomoi eleki bilei te na tina, mpe nzoto eleki bilamba te na tina ?**
26 **Botala ndeke ya likolo : elonaka nkona te, ebukaka bambuma te, ebombaka bilei te kati na bibombelo ; kasi Tata na bino ya Likolo aleisaka yango. Boni, bozali na motuya te koleka yango ?**
27 **Nani kati na bino, na nzela ya mitungisi na ye, akoki kobakisa ata ngonga moko na molayi ya bomoi na ye ?**
28 **Bongo mpo na nini bomitungisaka mpo na bilamba ya kolata ? Botala bafololo ya bilanga ndenge ekolaka ! Esalaka te mpe etongaka bilamba te ;**
29 **nzokande, nazali koloba na bino ya solo ete ata Salomo, kati na nkembo na ye nyonso, atikalaki kolata te lokola moko kati na yango.**
30 **Soki Nzambe alatisaka ndenge wana matiti ya bilanga, oyo, na mokolo ya lelo, ezali na bomoi mpe, lobi, ekobwakama na moto, ekozala ndenge nini mpo na bino ? Akolatisa bino te na ndenge ya kitoko koleka ? Bato ya kondima moke !**
31 **Yango wana, bomitungisaka te na koloba : ‹ Tokolia nini ? Tokomela nini ? Tokolata nini ? ›**
32 **Biloko wana nyonso, ezali bapagano nde balukakalukaka yango ; kasi mpo na bino, Tata na bino ya Likolo ayebi malamu ete bozali na bosenga na yango.**

33 **Bolukaka nde liboso Bokonzi ya Nzambe mpe**
bosembo na Ye, bongo bakobakisela bino biloko wana
nyonso.
34 **Yango wana, bomitungisaka te mpo na mokolo**
ya lobi oyo ezali koya, pamba te mokolo yango ya
lobi ekomitungisa na tina na yango moko : mokolo na
mokolo ezali na pasi oyo ekoki na yango.

7

Kosambisa te na esika ya Nkolo
(Lk 6.37-42)

1 **Bosambisaka te mpo ete, bino mpe, basambisa bino**
te.
2 **Pamba te bakosambisa bino ndenge kaka bino**
bosambisaka baninga, mpe bakomeka bino na emekelo
kaka oyo bino bosalelaka mpo na komeka bato mo-
susu.
3 **Mpo na nini ozali kotala mwa lititi oyo ezali kati na**
liso ya ndeko na yo, wana ozali komona te nzete oyo
ezali kati na liso na yo moko ?
4 **Ndenge nini okoki koloba na ndeko na yo : ‹ Ndeko**
na ngai, tika ete nalongola yo mwa lititi oyo ezali kati
na liso, › wana ozali na nzete kati na liso na yo ?
5 **Bolole ! Banda nanu kolongola nzete oyo ezali kati**
na liso na yo, bongo miso na yo ekomona malamu mpo
ete okoka kolongola mwa lititi oyo ezali kati na liso ya
ndeko na yo.

6 **Bopesa te biloko ya bule epai ya bambwa, noki**
te ekozongela bino mpo na koswa bino ; bobwaka te
bapawuni na bino ya talo epai ya bangulu, noki te
ekonyata-nyata yango.

Molende na mabondeli
(Lk 11.9-13)

7 **Bosenga, mpe bakopesa bino ; boluka, mpe**
bokomona ; bobeta ekuke, mpe bakofungolela bino ;
8 **pamba te moto nyonso oyo asengaka azwaka, moto**
oyo alukaka amonaka ; mpe moto oyo abetaka ekuke,
bafungolelaka ye yango.
9 **Nani kati na bino apesaka na mwana na ye libanga,**
soki asengi ye lipa ?
10 **To nani apesaka na mwana na ye nyoka soki asengi**
mbisi ?
11 **Soki bino bato oyo bozali kutu mabe boyebi kopesa**
na bana na bino biloko ya malamu, ndenge nini Tata

na bino oyo azali na Likolo apesa te biloko ya kitoko epai ya bato oyo basengaka Ye yango ?

(Lk 6.31)

12 **Nyonso oyo bolingaka ete bato mosusu basalela bino, bino mpe bosalaka yango mpo na bango ; pamba te yango nde mateya nyonso ya Mobeko mpe ya basakoli.**

Banzela mibale
(Lk 13.23-24)

13 **Bokotela na ekuke ya moke ; pamba te ekuke mpe nzela oyo ememaka na libebi ezali monene, mpe bato ebele bakotelaka wana.**
14 **Kasi ekuke to nzela oyo ememaka na bomoi ezali moke, mpe bato moke kaka nde bamonaka yango.**

Basakoli ya lokuta
(Lk 6.43-44)

15 **Bosala keba na basakoli ya lokuta ! Tango bayaka epai na bino, bazwaka lolenge ya bameme, kasi bazali penza bambwa ya zamba oyo etonda na kanda.**
16 **Bokoyeba bango na nzela ya misala na bango. Boni, bokoki kolongola bambuma ya vino na nzete ya basende to kobuka bambuma ya figi na nzete ya banzube ?**
17 **Nzete nyonso ya malamu ebotaka mpe bambuma ya malamu, kasi nzete ya mabe ebotaka mpe bambuma ya mabe.**
18 **Nzete ya malamu ebotaka te bambuma ya mabe, mpe nzete ya mabe ebotaka te bambuma ya malamu.**
19 **Nzete nyonso oyo ebotaka te bambuma ya malamu, bapikolaka yango mpe babwakaka yango na moto.**
20 **Boye, bokoyeba basakoli ya lokuta na nzela ya misala na bango.**

Bayekoli ya solo
(Lk 23.25-27)

21 **Bato nyonso oyo balobaka na Ngai : ‹ Nkolo ! Nkolo ! › bakokota te na Bokonzi ya Likolo, kaka bato oyo basalaka mokano ya Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo.**
22 **Na mokolo ya kosambisama, bato ebele bakoloba na Ngai :**

‹ Nkolo ! Nkolo ! Ezali te na Kombo na Yo nde tosakolaki, tobenganaki milimo mabe mpe tosalaki bikamwa ebele ? ›

23 **Bongo Ngai, nakoyebisa bango :**

‹ Natikala koyeba bino te ! Bolongwa liboso na Ngai, bino bato mabe ! ›

Lisese ya batongi mibale ya ndako
(Lk 6.47-49)

24 **Yango wana, moto nyonso oyo ayoki makambo oyo nawuti koloba mpe atie yango na misala akokani na moto ya mayele oyo atongaki ndako na ye na likolo ya libanga.**
25 **Tango mvula ebetaki makasi, mayi mpe mopepe eyaki makasi, emibwakaki na ndako yango ; kasi atako bongo, ndako ekweyaki te, pamba te miboko na yango etongamaki na likolo ya libanga.**
26 **Nzokande, moto nyonso oyo ayoki makambo oyo nawuti koloba, kasi atie yango te na misala, akokani na zoba oyo atongaki ndako na ye na likolo ya zelo :**
27 **tango mvula ebetaki makasi, mayi eyaki elongo na mopepe makasi, emibwakaki na ndako yango ; ndako yango ekweyaki, mpe nyonso epanzanaki. »**

Bokonzi ya Yesu
(Mlk 1.22; Lk 4.22)

28 Tango Yesu asilisaki koloba maloba oyo, bato nyonso bakamwaki makasi malakisi na Ye,
29 pamba te ateyaki bango na bokonzi oyo balakisi na bango ya Mobeko bazangaki.

8

Yesu abikisi babeli
(Mlk 1.40-45; Lk 5.12-16)

1 Tango Yesu akitaki na ngomba, bato ebele penza balandaki Ye.
2 Moto moko na maba ayaki, agumbamaki liboso na Ye mpe alobaki :
— Nkolo, soki olingi, komisa ngai peto.
3 Yesu asembolaki loboko, asimbaki ye mpe alobaki :
— Nalingi ete ezala bongo, koma peto.
Mbala moko, apetolamaki na maba na ye ;
4 mpe Yesu alobaki na ye :
— Yoka malamu ! Koyebisa likambo oyo na moto te, kasi kende komilakisa epai ya Nganga-Nzambe mpe pesa likabo oyo Moyize akataki lokola mobeko mpo ete ezala litatoli na miso na bango ete obiki.

(Lk 7.1-10; Yn 4.43-54)

5 Tango Yesu akotaki na Kapernawumi, mokonzi moko ya basoda ayaki epai na Ye mpe asengaki Ye lisungi.
6 Alobaki :
— Nkolo, mosali na ngai alali na ndako, azali kokoka kotambola te mpe azali kobela makasi.

7 Yesu azongiselaki ye :
— Nakoya kobikisa ye.
8 Mokonzi ya basoda alobaki :
— Nkolo, nazali ya kokoka te mpo ete okota na ndako na ngai ! Loba kaka liloba moko, mpe mosali na ngai akobika na bokono na ye.
9 Pamba te ngai moko mpe nazali na se ya bakonzi oyo baleki ngai, mpe ezali na basoda oyo bazali na se ya bokonzi na ngai ; soki nalobi na moko : « Kende ! » akendaka ; mpe soki nalobi na mosusu : « Yaka ! » ayaka ; bongo soki nalobi na mowumbu na ngai : « Sala mosala oyo ! » asalaka yango.
10 Tango Yesu ayokaki maloba oyo, akamwaki mingi mpe alobaki na bato oyo bazalaki kolanda Ye :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : natikali nanu komona te kondima ya boye kati na Isalaele !
11 **Lisusu, nazali koloba na bino solo ete bato ebele bakowuta na Este mpe na Weste, mpe bakovanda na mesa elongo na Abrayami, Izaki mpe Jakobi kati na Bokonzi ya Likolo.**
12 **Kasi bato oyo basengelaki kokitana na bokonzi bakobwakama kati na molili ya libanda epai wapi bakolela mpe bakoswa minu.**
13 Bongo Yesu alobaki na mokonzi ya basoda :
— Zonga na ndako na yo ! Tika ete esalemela yo kolanda kondima na yo !
Mpe kaka na tango yango, mosali abikaki.

Yesu abikisaki bokono na biso
(Mlk 1.29-34; Lk 4.38-41)

14 Tango Yesu akomaki na ndako ya Petelo, akutaki mama-bokilo ya Petelo alala mpo ete azalaki kobela fievele.
15 Yesu asimbaki ye na loboko, mpe fievele esilaki ; bongo atelemaki mpe akomaki kobongisela Yesu bilei.

16 Tango pokwa ekomaki, bamemelaki Yesu bato ebele oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe. Kaka na liloba moko, Yesu abenganaki milimo mabe yango ; abikisaki mpe babeli nyonso.
17 Na bongo nde ekokisamaki liloba oyo mosakoli Ezayi alobaki :
« Amemaki mokumba ya pasi na biso
mpe abikisaki biso na bokono na biso. »

Pasi ya kolanda Yesu
(Lk 9.57-62)

18 Tango Yesu amonaki ete bato ebele bazingeli Ye, apesaki
mitindo epai ya bayekoli na Ye ete bakatisa na ngambo
mosusu ya ebale.
19 Molakisi moko ya mibeko apusanaki pene ya Yesu mpe
alobaki :
— Moteyi, nakolanda Yo na esika nyonso oyo okokende.
20 Kasi Yesu alobaki na ye :
**— Bambwa ya zamba ezalaka na madusu na yango
na se ya mabele mpo na kobombama, mpe bandeke
ya likolo ezalaka na bazala na yango ; kasi Mwana
na Moto azangi esika ya kolala mpo na kopema.**
21 Moto mosusu oyo azalaki moko kati na bayekoli ya Yesu
alobaki na Ye :
— Nkolo, pesa ngai nzela ete nakende nanu kokunda
tata na ngai.
22 Kasi Yesu alobaki na ye :
**— Landa Ngai ! Tika bakufi bakunda bakufi na
bango.**

Yesu aleki mopepe na nguya
(Mlk 4.36-41; Lk 8.22-25)

23 Yesu amataki na bwato, mpe bayekoli na Ye balandaki
Ye.
24 Mbala moko, mopepe moko ya makasi ekomaki kopepa
kati na ebale mpe mbonge ekomaki kozipa bwato. Kasi Yesu
azalaki kolala pongi.
25 Bayekoli bapusanaki pene na Yesu mpe balamusaki Ye
na koganga :
— Nkolo, bikisa biso ! Tozali kokufa !
26 Kasi Yesu alobaki na bango :
**— Bato na kondima moke ! Mpo na nini bozali
kobanga ?**
Bongo atelemaki, agangelaki mopepe mpe mbonge ;
bongo kimia monene ezongaki.
27 Bato oyo bazalaki wana bakamwaki mpe bakomaki
kolobana : « Moto oyo azali penza ndenge nini mpo ete
ezala mopepe mpe ebale etosa ye ? »

Yesu aleki milimo mabe na nguya
(Mlk 5.1-20; Lk 8.26-39)

28 Tango bakomaki na ngambo mosusu ya ebale, na etuka
ya Gadara, bato mibale oyo bazalaki na se ya bokonzi
ya milimo mabe babimaki wuta na bakunda mpe bayaki
kokutana na Yesu ; bazalaki bato na kanza makasi, mpe
bato bazalaki kobanga koleka na nzela wana.
29 Bakomaki koganga :

— Mwana na Nzambe, biso na yo likambo nini ? Boni, oyei awa mpo na kotungisa biso liboso ya tango oyo ekatama ?

30 Etonga moko monene ya bangulu ezalaki kolia mwa mosika ya esika oyo bazalaki.

31 Milimo mabe esengaki na Yesu :

— Soki okobengana biso, tinda biso kati na etonga wana ya bangulu.

32 Yesu alobaki na milimo yango :

— Bobima !

Milimo mabe ebimaki kati na bato wana mibale mpe ekotaki kati na bangulu. Mbala moko, etonga nyonso ya bangulu ekitaki mbangu wuta na likolo ya ngomba kino na ebale ; mpe yango nyonso ezindaki mpe ekufaki kati na mayi.

33 Bakengeli bangulu bakimaki, bakendeki kati na engumba kopesa sango ya makambo nyonso oyo ewutaki kosalema mpe ndenge nini bato oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe basilaki kokangolama.

34 Bongo bato nyonso ya engumba babimaki mpo na kokutana na Yesu ; mpe tango bamonaki Ye, babondelaki Ye ete abima na etuka na bango.

9

Yesu alimbisi mpe abikisi ebosono

1 Yesu amataki na bwato, akatisaki ebale mpe akendeki na engumba na Ye.

2 Bamemelaki Ye ebosono moko alala na tsipoyi. Tango Yesu amonaki kondima na bango, alobaki na ebosono yango :

— Mwana na Ngai, yika mpiko ! Masumu na yo elimbisami.

3 Mpo na yango, ndambo ya balakisi ya Mobeko bakomaki kolobaloba na se ya mitema :

— Moto oyo azali kotiola Nzambe !

4 Lokola Yesu asosolaki makanisi na bango, atunaki bango :

— Mpo na nini bozali na makanisi mabe kati na mitema na bino ?

5 **Likambo nini eleki pete mpo na koloba : « Masumu na yo elimbisami to telema mpe tambola ? »**

6 **Ezali mpo boyeba ete Mwana na Moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu kati na mokili.**

Bongo alobaki na ebosono :

— Telema, kamata tsipoyi na yo mpe zonga na ndako na yo.

7 Moto yango atelemaki mpe akendeki na ndako na ye.
8 Tango ebele ya bato bamonaki bongo, batondaki na
somo mpe bakomaki kokumisa Nzambe oyo apesi bokonzi
ya ndenge wana epai ya bato.

Tembe na tina na Yesu
(Mlk 2.13-22; Lk 5.27-39)

9 Wana Yesu alongwaki na esika yango mpe azalaki
kokende, amonaki mobali moko avandi na ndako na ye ya
mosala epai wapi bafutaka mpako ; kombo na ye ezalaki
« Matayo. » Yesu alobaki na ye : **« Landa Ngai. »** Boye
Matayo atelemaki mpe alandaki Yesu.
10 Wana Yesu azalaki kolia kati na ndako ya Matayo,
bafutisi mpako ebele mpe bato mosusu ya masumu bayaki
mpe baliaki mesa moko na Yesu elongo na bayekoli na Ye.
11 Tango Bafarizeo bamonaki bongo, batunaki bayekoli ya
Yesu :
— Mpo na nini moteyi na bino azali kolia mesa moko
na bafutisi mpako mpe bato ya masumu ?
12 Kasi lokola Yesu ayokaki Bafarizeo koloba bongo,
alobaki na bango :
**— Bato oyo bazali kolongono na nzoto bazalaka na
posa ya monganga te ; ezali babeli nde bazalaka na
posa na ye.**
13 **Bokende koyekola tina ya maloba oyo : « Nase-
pelaka na motema ya boboto koleka mbeka, » pamba
te nayaki te koluka bato ya sembo, kasi bato ya
masumu.**
14 Bongo bayekoli ya Yoane bayaki mpe batunaki Yesu :
— Mpo na nini biso mpe Bafarizeo tokilaka bilei, kasi
bayekoli na yo bakilaka bilei te ?
15 Yesu azongiselaki bango :
**— Boni, bato oyo babengami na feti ya libala
bakoki solo kozala na mawa, wana mobali ya libala
azali elongo na bango ? Nzokande, tango ezali koya
oyo bakolongola mobali ya libala kati na bango ; mpe
ekozala na tango wana nde bakokila bilei.**
16 **Moto moko te asalelaka eteni ya elamba ya sika
mpo na kobamba elamba ya kala, noki te eteni
ya elamba ya sika ekopasola elamba ya kala, mpe
ekosala lidusu monene koleka.**
17 **Ezali mpe ndenge moko mpo na vino ya sika :
batiaka yango te kati na bambeki ya kala, noki te
bambeki ekopasuka, vino ekosopana mpe bambeki
ekobeba libela. Nzokande, batiaka kaka vino ya sika
kati na bambeki ya sika ; na bongo, vino mpe bambeki
ekobatelama malamu.**

Yesu aleki bokono mpe kufa na nguya
(Mlk 5.21-43; Lk 8.40-56)

18 Wana Yesu azalaki koloba na bango, mokambi moko ayaki ; agumbamaki liboso ya Yesu mpe alobaki na Ye :
— Mwana na ngai ya mwasi akufi kaka sik'oyo ; yaka, tiela ye loboko, mpe akozonga lisusu na bomoi.
19 Yesu atelemaki mpe, elongo na bayekoli na Ye, alandaki mokambi yango.
20 Na tango yango kaka, ezalaki na mwasi moko oyo azalaki na bokono ya kotanga makila, mpe bokono yango ewumelaki mibu pene zomi na mibale. Mwasi yango ayaki na sima ya Yesu mpe asimbaki singa ya songe ya elamba na Ye,
21 pamba te azalaki komilobela :
— Soki kaka nasimbi elamba na Ye, nakobika na bokono na ngai.
22 Yesu atalaki na sima mpe amonaki ye ; alobaki :
— Mwana na Ngai ya mwasi, yika mpiko ! Kondima na yo ebikisi yo.
Mpe kaka na tango yango, mwasi yango abikaki na bokono na ye.
23 Tango Yesu akomaki na ndako ya mokambi ya ndako ya mayangani, amonaki babeti flite mpe bato ebele bazali kotia makelele.
24 Alobaki na bango :
— Bobima ! Mwana akufi te ; alali nde pongi.
Kasi bato bakomaki kotiola Ye.
25 Mpe sima na bango kobima libanda, Yesu akotaki na shambre, asimbaki elenge mwasi na loboko, mpe elenge mwasi yango alamukaki.
26 Sango ya likambo yango epanzanaki na etuka wana mobimba.

Yesu abikisi bakufi miso mibale

27 Tango Yesu alongwaki wana, bakufi miso mibale balandaki Ye na koganga :
— Mwana ya Davidi, yokela biso mawa !
28 Tango Yesu akomaki na ndako, bakufi miso bapusanaki pene na Ye. Atunaki bango :
— Bondimi ete nazali na makoki ya kosala oyo bozali kosenga Ngai ?
Bazongisaki :
— Iyo, Nkolo !
29 Bongo asimbaki miso na bango mpe alobaki :
— Tika ete esalemela bino kolanda kondima na bino !

30 Mpe mbala moko, bakomaki komona. Bongo Yesu
akebisaki bango :
**— Bosala keba ete moto moko te ayeba likambo
oyo ekomeli bino.**
31 Kasi bango, tango kaka babimi, bakomaki kopanza
sango na Ye kati na etuka wana mobimba.
(Lk 11.14-15; Mat 12.22-24)
32 Wana bato wana mibale bazalaki kobima, bamemelaki
Yesu moto moko oyo azalaki na se ya bokonzi ya molimo
mabe mpe azalaki koloba te.
33 Yesu abenganaki molimo mabe yango, mpe moto oyo
azalaki koloba te akomaki koloba. Ebele ya bato bakamwaki
mpe balobaki :
— Kati na Isalaele, totikala nanu komona likambo ya
boye te !
34 Kasi Bafarizeo bazalaki koloba :
— Azali kobengana milimo mabe na nguya ya mokonzi
ya milimo mabe.

Yesu ayokeli bato mawa
(Mlk 6.34; Lk 10.2)
35 Yesu azalaki kotambola na bamboka mpe na bingumba
nyonso, azalaki koteya kati na bandako na bango ya mayan-
gani mpe kosakola Sango Malamu ya Bokonzi ; azalaki
kobikisa bato na bokono mpe na pasi ya ndenge na ndenge.

(Mlk 6.34; Lk 10.2)
36 Tango Yesu amonaki ngulupa ebele ya bato, ayokelaki
bango mawa, pamba te mitema na bango ebukanaki, mpe
balembaki makasi lokola bameme oyo ezangi mobateli.
37 Yesu alobaki na bayekoli na Ye : **« Elanga ezali
monene, kasi basali bazali moke !**
38 **Yango wana, bosenga na Nkolo elanga ete atinda
basali kati na elanga na Ye. »**

10

Bantoma zomi na mibale
(Mlk 3.13-19; Lk 6.12-16)
1 Yesu abengaki bayekoli na Ye zomi na mibale mpe
apesaki bango bokonzi ya kobengana milimo mabe mpe ya
kobikisa bokono mpe pasi nyonso.

2 Tala bakombo ya bantoma zomi na mibale :

liboso, Simona oyo kombo na ye mosusu ezalaki Petelo ;
Andre, ndeko ya Petelo ;

Jake, mwana mobali ya Zebede ;
Yoane, ndeko ya Jake ;
3 Filipo mpe Bartelemi ;
Toma mpe Matayo, mofutisi mpako ;
Jake, mwana mobali ya Alife, mpe Tade ;
4 Simona oyo azalaki moko kati na bato ya lisanga ya
Bazelote, mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki Yesu.
(Mlk 6.7-13; Lk 9.16)
5 Ezali bato oyo zomi na mibale nde Yesu atindaki, sima
na Ye kopesa bango mitindo oyo :
**— Bokende te epai ya bato ya bikolo mosusu, mpe
bokota te na bingumba ya bato ya Samari.**
6 **Kasi bokende epai ya bameme oyo ebunga ya bato
ya Isalaele.**
7 **Bipai nyonso oyo bokoleka, bosakola ete Bokonzi
ya Likolo ekomi pene.**
8 **Bobikisa babeli, bosekwisa bakufi, bokomisa peto
bato na maba mpe bobengana milimo mabe. Bopesa na
ofele mpo ete bino mpe bozwaki na ofele.**
9 **Kati na mabenga na bino, botia wolo te, palata te,
mbongo mpe te.**
10 **Mpo na mobembo na bino, bomema sakosi te,
banzambala mibale te, basandale te, lingenda mpe te ;
pamba te mosali asengeli kolia na mosala na ye.**
11 **Na engumba to na mboka nyonso oyo bokokota,
boluka moto oyo abongi mpo na koyamba bino mpe
bovanda na ndako na ye kino tango bokolongwa.**
12 **Mpe tango bokokota na ndako yango, bopesa
bavandi na yango mbote na koloba : « Tika ete kimia
ezala na bino ! »**
13 **Soki bavandi ya ndako yango babongi na kimia
yango, wana tika ete ewumela kati na bango ; soki te,
wana tika ete ezonga epai na bino.**
14 **Soki baboyi koyamba mpe koyoka bino, bo-
longwa na ndako to na engumba yango mpe bopupola
putulu ya makolo na bino.**
15 **Nazali koloba na bino penza ya solo : na mokolo
ya kosambisama, etumbu ya bavandi ya engumba to ya
mboka wana ekozala makasi koleka etumbu ya mokili
ya Sodome mpe Gomore.**

Minyoko kati na lotomo
(Mlk 13.9-13; Lk 21.12-19)
16 **Nazali kotinda bino lokola bameme kati na
bambwa ya zamba ; boye, bozala na ekenge lokola
banyoka, mpe na boboto lokola bibenga.**

17 **Kasi bosala keba, pamba te bakofunda bino na**
bisambiselo ya Bayuda mpe bakobeta bino fimbu kati
na bandako na bango ya mayangani.
18 **Likolo na Ngai, bakomema bino na makasi liboso**
ya bayangeli mpe ya bakonzi. Boye, ekozala mpo na
bino libaku malamu ya kotatola solo na tina na Ngai
liboso na bango mpe liboso ya bapagano.
19 **Tango bakofunda bino epai ya bakambi, bomi-**
tungisa te mpo na koluka makambo ya koloba to
lolenge ya koloba yango, pamba te ekopesamela bino
na tango wana.
20 **Ekozala bino te bato bokoloba, kasi Molimo ya**
Tata na bino nde akoloba na nzela ya minoko na bino.
21 **Ndeko akokaba ndeko na ye mpo ete baboma**
ye, tata akokaba mwana na ye, bana bakotombokela
baboti na bango mpe bakobomisa bango.
22 **Bato nyonso bakoyina bino mpo na Kombo na**
Ngai, kasi moto oyo akoyika mpiko kino na suka
akobika.
23 **Tango bakonyokola bino kati na engumba**
songolo, bokima na engumba mosusu. Nazali koloba
na bino penza ya solo : bokosilisa te kotambola na
bingumba nyonso ya Isalaele liboso ete Mwana na Moto
aya.
24 **Moyekoli alekaka molakisi na ye te, mowumbu**
mpe alekaka nkolo na ye te.
25 **Nzokande, ekoki mpo na moyekoli kozala lokola**
molakisi na ye, mpe mpo na mowumbu kozala lokola
nkolo na ye. Soki babengaki Nkolo ndako « Belize-
bule, » ekozala boni mpo na bavandi ya ndako na Ye ?

Mpiko mpo na lotomo
(Lk 12.2-9)

26 **Yango wana, bobanga bango te ! Pamba te**
eloko moko te ebombama ekozanga komonisama,
mpe eloko moko te ya sekele ekozanga koyebana.
27 **Makambo oyo nazali koyebisa bino sik'oyo kati**
na molili, boloba yango na moyi ; mpe oyo bazali
koloba na bino na litoyi, bosakola yango wuta na likolo
ya ndako.
28 **Bobanga te bato oyo bakoki koboma nzoto, kasi**
bazangi makoki ya koboma elimo ; bobanga nde Ye oyo
akoki koboma nzoto mpe elimo kati na lifelo.
29 **Boni, batekaka te bandeke mike mibale na**
motuya ya mbongo oyo eleki moke ? Nzokande, moko

te kati na yango ekweyaka na mabele soki Tata na bino alingi te.
30 **Mpo na bino, Nzambe ayebi ata motango ya suki na bino.**
31 **Yango wana, bobanga te, boleki bandeke mike nyonso na motuya.**
32 **Moto nyonso oyo akotatola liboso ya bato ete azali moto na Ngai, Ngai mpe nakotatola liboso ya Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo, ete nazali mpo na ye ;**
33 **kasi ye oyo akowangana Ngai na miso ya bato, Ngai mpe nakowangana ye liboso ya Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo.**
(Lk 12.51-53)
34 **Bokanisa te ete nayaki mpo na komema kimia na mokili. Nayaki mpo na komema kimia te, kasi mopanga.**
35 **Pamba te, nayaki mpo na kotia bokabwani kati na mwana mobali mpe tata na ye,**
kati na mwana mwasi mpe mama na ye,
mpe kati na mwasi ya libala mpe mama-bokilo na ye :
36 **banguna ya moto bakozala kaka bato ya libota na ye moko.**
(Mlk 8.34-35; Lk 9.23-24; 14.26-27)
37 **Moto nyonso oyo alingaka tata na ye mpe mama na ye koleka Ngai abongi te mpo na kozala moto na Ngai. Moto nyonso oyo alingaka mwana na ye ya mobali to mwana na ye ya mwasi koleka Ngai abongi te mpo na kozala moto na Ngai.**
38 **Moto nyonso oyo amemaka ekulusu na ye te mpo na kolanda Ngai abongi te mpo na kozala moto na Ngai.**
39 **Moto oyo akangami na bomoi na ye akobungisa yango ; mpe moto oyo abungisi bomoi na ye likolo na Ngai akozwa yango lisusu.**
40 **Moto oyo ayambaka bino ayambaka nde Ngai, mpe moto oyo ayambaka Ngai ayambaka nde Motindi na Ngai.**
41 **Moto oyo ayambaka mosakoli mpo ete azali mosakoli akozwa lifuti ya ndenge moko na mosakoli, mpe moto oyo ayambaka moto ya sembo mpo ete azali moto ya sembo akozwa lifuti ya ndenge moko na moto ya sembo.**
42 **Moto nyonso oyo apesaka ata kopo moko kaka ya mayi ya malili epai ya moko kati na bana mike oyo, mpo ete azali moyekoli na Ngai, nazali koloba na bino penza ya solo, akotikala kobungisa te lifuti na ye.**

11

1 Tango Yesu asilisaki kopesa mitindo epai ya bayekoli na
Ye zomi na mibale, alongwaki wana, akendeki koteya mpe
kopanza Sango Malamu kati na bingumba na bango.

Yesu mpe Yoane Mobatisi
(Lk 7.18-35)

2 Wana Yoane Mobatisi azalaki kati na boloko, ayokaki
sango ya makambo nyonso oyo Klisto azalaki kosala ;
atindaki bayekoli na ye
3 kotuna epai ya Yesu :
— Boni, ozali penza Ye oyo asengelaki koya to tosengeli
kozela mosusu ?
4 Yesu azongiselaki bango :
— Bokende koyebisa Yoane makambo oyo bozali
komona mpe koyoka :
5 **bakufi miso bazali komona, ba-ebosono bazali**
kotambola, bato na maba bazali kopetolama, bakufi
matoyi bazali koyoka, bakufi bazali kosekwa mpe
Sango Malamu ezali kosakolama epai ya babola.
6 **Esengo na moto oyo akokweyisa kondima na ye te**
likolo na Ngai !
7 Wana bayekoli ya Yoane bazalaki kozonga, Yesu akomaki
koloba na ebele ya bato na tina na Yoane ; atunaki bango :
— Eloko nini bokendeki kotala kati na esobe ? Mwa
nzete oyo mopepe ezalaki koningisa epai na epai ?
8 **Soki mwa nzete yango te, bokendeki penza kotala**
nini ? Moto moko alati bilamba ya kitoko ? Te ! Bato
oyo balataka bilamba ya kitoko bavandaka na bandako
ya bakonzi.
9 **Kasi bino, bokendeki penza kotala nini kati na**
esobe ? Mosakoli ? Solo, nazali koloba na bino penza
ya solo : aleki kutu ata mosakoli.
10 **Pamba te, azali moto oyo bakoma na tina na ye :**
« Nakotinda ntoma na Ngai liboso na Yo
mpo na kobongisela Yo nzela. »
11 **Nazali koloba na bino penza ya solo : kati na**
bato oyo babotama na mwasi, moko te aleki Yoane
Mobatisi na monene ; nzokande, ye oyo aleki moke
kati na Bokonzi ya Likolo aleki Yoane Mobatisi na
monene.
12 **Wuta na tango oyo Yoane Mobatisi azalaki koteya**
kino sik'oyo, kokota na Bokonzi ya Likolo ezali
likambo ya koyika mpiko, mpe ezali kaka bato oyo
bazali kobunda na kondima nde bazali kokota kuna.
13 **Pamba te basakoli nyonso mpe Mobeko basakolaki**
yango bango nyonso kino na tango ya Yoane.

14 **Mpe, soki bokoki kondima, boyeba ete ye nde azali**
Eliya oyo asengeli koya.
15 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka**
ayoka !
16 **Na nani penza nakokokanisa bato ya ekeke oyo ?**
Bakokani penza na bana mike oyo bavandi na esika
oyo bato ebele bakutanaka mpe bazali koganga epai
ya bamosusu :

17 **« Tobetaki baflite,**
kasi bobinaki te ;

toyembelaki bino banzembo ya matanga,
kasi bolelaki-lelaki te. »
18 **Pamba te, tango Yoane ayaki, azalaki kolia te mpe**
azalaki komela vino te ; mpe balobaki : « Azali na
molimo mabe kati na ye ! »
19 **Mpe awa Mwana na Moto mpe ayei, azali kolia mpe**
azali komela ; kasi bazali koloba : « Azali na lokoso
ya kolia mpe azali molangwi masanga, moninga ya
bafutisi mpako mpe ya bato ya masumu. » Nzokande,
misala ya bwanya etalisaka solo ete ezali sembo.

Yesu apameli bingumba oyo eboyaki kondima
(Mat 10.15; Lk 10.12-15)

20 Bongo Yesu apamelaki bingumba epai wapi asalaki
mingi kati na bikamwa na Ye, pamba te bavandi na yango
babongolaki mitema te.
21 Alobaki :
— Mawa na yo, Korazini ! Mawa na yo, Betisaida !
Pamba te soki bikamwa oyo esalemaki kati na bino
esalemaki na bingumba Tiri mpe Sidoni, mbele
bavandi na yango babongolaki mitema wuta kala,
mpe mbele batalisaki yango na kolata basaki mpe
na komipakola putulu !
22 **Yango wana, nazali koloba na bino : na mokolo**
ya kosambisama, etumbu na bino ekozala makasi
koleka etumbu ya Tiri mpe Sidoni.
23 **Mpe yo, Kapernawumi, okanisi ete okotombo-**
lama kino na Likolo ? Te ! Okokitisama kino na
mboka ya bakufi ! Pamba te, soki bikamwa oyo
esalemaki kati na yo esalemaki kati na Sodome,
mbele Sodome ezali kowumela kino na mokolo ya
lelo.
24 **Yango wana, nazali koloba na bino : na mokolo**
ya kosambisama, etumbu na yo ekozala makasi koleka
etumbu mokili ya Sodome.

Yesu abengi bato na mikumba
(Lk 10.21-22)

25 Kaka na tango yango, Yesu alobaki :
— Oh Tata, Nkolo ya Likolo mpe ya mabele, nakumisi Yo ! Pamba te, obombaki makambo oyo mpo ete bato ya bwanya mpe bato ya mayele bayeba yango te, kasi olakisi yango na bana mike !
26 **Iyo, Tata, pamba te, kati na boboto na Yo, olingaki ete esalema bongo !**
27 **Tata na Ngai apesa Ngai biloko nyonso. Moko te ayebi Mwana longola kaka Tata, mpe moko te ayebi Tata longola kaka Mwana mpe ye oyo epai ya nani Mwana asepeli kotalisa Tata.**
28 **Boya epai na Ngai, bino nyonso oyo bolembi na mikumba ; Ngai, nakopesa bino bopemi.**
29 **Bozwa ekangiseli na Ngai, bomema yango mpe boyekola epai na Ngai, pamba te nazali na motema ya boboto mpe ya komikitisa, bongo milimo na bino ekozwa bopemi.**
30 **Solo, ekangiseli na Ngai ezali pasi te, mpe mokumba na Ngai ezali pepele.**

12

Yesu mpe mokolo ya Saba
(Mlk 2.23-28; Lk 6.1-5)

1 Na tango wana, Yesu alekaki kati na bilanga ya ble na mokolo ya Saba*. Lokola bayekoli na Ye bakomaki na nzala, babandaki kobuka ble mpe kolia yango.
2 Tango Bafarizeo bamonaki bongo, balobaki na Yesu :
— Tala bayekoli na Yo ! Bazali kosala likambo oyo epekisami kosalema na mokolo ya Saba.
3 Yesu azongiselaki bango :
— Botanga nanu te makambo oyo Davidi asalaki tango ye elongo na baninga na ye bazalaki na nzala,
4 **ndenge nini akotaki kati na Ndako ya Nzambe ; mpe, ye elongo na bato na ye, baliaki mapa oyo ebulisama ; nzokande, ezala ye to bato na ye, moko te azalaki na ndingisa ya kolia yango ; kaka Banganga-Nzambe nde bazalaki na ndingisa ya kolia yango ?**
5 **Botikala mpe nanu kotanga te kati na Mobeko ete, na mokolo ya Saba, Banganga-Nzambe oyo basalaka kati na Tempelo babukaka mobeko ya Saba, kasi bakweyaka na mbeba te mpo na yango ?**

---

* **12:1** Mokolo ya Saba : mokolo ya eyenga ya Bayuda, mokolo ya poso na tango ya lelo

6 **Nzokande, Ngai, nazali koloba na bino ete ezali**
awa na moto moko oyo azali monene koleka Tempelo !
7 **Ah soki bososolaki ndimbola ya maloba oyo :**
« Nasepelaka na motema ya boboto koleka mbeka, »
bokokaki kopamela te bato oyo mpo ete basali mabe
te !
8 **Pamba te Mwana na Moto azali Mokonzi ya**
mokolo ya Saba.

(Mlk 3.1-6; Lk 6.6-11)

9 Sima na Yesu kolongwa na esika yango, akendeki na
ndako na bango ya mayangani
10 epai wapi ezalaki na moto moko akufa loboko. Ba-
farizeo batunaki Yesu :
— Boni, mibeko epesa nzela ya kobikisa bato na mokolo
ya Saba ?
Batunaki Ye bongo, pamba te bazalaki koluka likambo
mpo na kofunda Ye.
11 Kasi Yesu azongiselaki bango :
— Nani kati na bino, soki azali kaka na meme
moko, mpe meme yango ekweyi kati na libulu,
akokita te kati na libulu, na mokolo ya Saba, mpo
na kobimisa yango ?
12 **Nzokande, moto azali na motuya koleka meme !**
Boye, kosala bolamu na mokolo ya Saba endimama na
mobeko.
13 Bongo, alobaki na moto yango :
— Sembola loboko na yo.
Moto yango asembolaki loboko na ye, mpe loboko yango
ebongaki, ekomaki malamu lokola loboko mosusu.
14 Bafarizeo babimaki mpe bakabolaki makanisi kati na
bango mpo na koluka nzela ya kobomisa Yesu.

Yesu, Moponami na Nzambe

15 Wana Yesu asosolaki ete basali mabongisi ya koboma
Ye, alongwaki na esika yango. Bato ebele balandaki Ye, mpe
abikisaki babeli nyonso.
16 Kasi apekisaki bango kobeta ata lisolo na tina na Ye.
17 Asalaki bongo mpo ete maloba ya mosakoli Ezayi
ekokisama :
18 « Tala mosali na Ngai, oyo naponi ;
molingami na Ngai, mosali oyo nalingaka mingi,
oyo asalaka esengo na Ngai.
Nakopesa Ye Molimo na Ngai,
mpe akosakola bosembo epai ya bikolo ya bapaya.
19 Akoswana te mpe akoganga te,
bakoyoka mongongo na Ye te na babalabala.
20 Akobuka te mwa nzete ya kolemba oyo egumbama

mpe akoboma te mwinda oyo elingi kokufa
kino akosala ete bosembo elonga
21 mpe bikolo nyonso ya bapaya etia elikya na Kombo na
Ye. »

Nzambe to Satana
(Mlk 3.20-30; Lk 11.14-23; 12.10)

22 Bongo bamemelaki Yesu moto moko oyo azalaki na
se ya bokonzi ya molimo mabe, azalaki mokufi miso mpe
azalaki koloba te. Yesu abikisaki ye ; boye moto oyo azalaki
koloba te akomaki koloba mpe komona.
23 Bato nyonso bakamwaki mpe bazalaki koloba :
— Boni, moto oyo azali mwana ya Davidi te ?
24 Kasi tango Bafarizeo bayokaki maloba oyo ezalaki
kolobama na tina na Yesu, balobaki :
— Moto oyo azali kobengana milimo mabe na nguya ya
Belizebule, mokonzi ya milimo mabe.
25 Lokola Yesu asosolaki makanisi na bango, alobaki na
bango :
— Bokonzi nyonso oyo bavandi na yango bakomi
kobunda bango na bango ekobebisama ; engumba
nyonso to ndako nyonso oyo bato na yango bazali
lisusu na bomoko te ekowumela te.
26 **Soki Satana abengani Satana, wana akomi**
nde komibundisa ye moko ; bongo bokonzi na ye
ekowumela ndenge nini ?
27 **Mpe soki, Ngai, nazali kobengana milimo mabe**
na nguya ya Belizebule, bayekoli na bino babenganaka
yango na nguya ya nani ? Yango wana, bayekoli na bino
bakozala bango moko basambisi na bino.
28 **Kasi soki ezali na nguya ya Molimo ya Nzambe**
nde Ngai nazali kobengana milimo mabe, wana
Bokonzi ya Nzambe esili kokoma kino epai na bino.
29 **Ndenge nini moto akoki kokota na ndako ya**
elombe mpe koyiba biloko na ye ya ndako soki akangi
nanu elombe yango te na basinga ? Nzokande, soki
akangi ye na basinga, wana akoki solo koyiba biloko
nyonso oyo ezali kati na ndako na ye.
30 **Moto oyo azali elongo na Ngai te azali monguna**
na Ngai, mpe moto oyo asangisaka te elongo na Ngai
apanzaka.
31 **Yango wana, nazali koloba na bino penza ya solo :**
lisumu nyonso mpe makambo mabe nyonso oyo bato
bakoki koloba na tina na Nzambe ekolimbisama ; kasi
moto nyonso oyo akoloba mabe na tina na Molimo
Mosantu akolimbisama te.

32 **Moto nyonso oyo akoloba mabe na tina na Mwana**
na Moto akolimbisama ; kasi moto nyonso oyo akoloba
mabe na tina na Molimo Mosantu akolimbisama te,
ezala na bomoi na ye awa na se to na bomoi oyo ekoya.

Nzete mpe bambuma na yango
(Mat 7.16-20; Lk 6.43-45)

33 **Nzete ya malamu ebotaka mpe bambuma ya**
malamu, nzete ya mabe ebotaka mpe bambuma ya
mabe ; pamba te nzete eyebanaka na mbuma na
yango.

34 **Libota ya banyoka ! Bokokoka ndenge nini**
koloba makambo ya malamu awa bozali bato mabe ?
Pamba te maloba ya moto etalisaka lolenge ya motema
na ye :

35 **moto malamu alobaka makambo ya malamu**
kowuta na motema malamu na ye, mpe moto mabe
alobaka makambo ya mabe kowuta na motema mabe
na ye.

36 **Nzokande, Ngai, nazali koloba na bino : na**
mokolo ya kosambisama, bato bakosamba mpo na
maloba ezanga tina, oyo babimisaki.

37 **Pamba te ezali na nzela ya maloba na yo moko**
kaka nde bakolongisa yo to bakokweyisa yo.

(Mlk 8.11-12; Lk 11.29-32)

38 Bongo ndambo ya balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo
balobaki na Ye :
— Moteyi, tolingi komona yo kosala elembo moko.

39 Yesu azongisaki :
— Oh bato ya ekeke oyo ! Bazali bato mabe mpe
bazangi botosi na miso ya Nzambe, kasi bazali mpe
kosenga elembo ! Bakopesamela elembo mosusu te
longola kaka elembo ya mosakoli Yona.

40 **Pamba te, ndenge Yona avandaki kati na libumu**
ya mbisi monene mikolo misato mpe babutu misato,
ndenge wana mpe Mwana na Moto akosala mikolo
misato mpe babutu misato na se ya mabele.

41 **Na mokolo ya kosambisama, bato ya Ninive**
bakotelema mpe bakokatela bato ya ekeke oyo
etumbu, pamba te babongolaki mitema na bango tango
bayokaki mateya ya Yona ; nzokande, ezali awa na
Moto oyo aleki Yona.

42 **Na mokolo ya kosambisama, mwasi mokonzi ya**
sude akotelema elongo na bato ya ekeke oyo mpe
akokatela bango etumbu, pamba te awutaki mosika,
na suka ya mokili, mpe ayaki mpo na koyoka maloba

ya bwanya ya Salomo ; nzokande, ezali awa na Moto oyo aleki Salomo.

(Lk 11.24-26)

43 **Soki molimo mabe ebimi kati na moto, ekendaka koyengayenga na bisika ekawuka mpo na koluka esika ya kopema. Kasi soki ezwi esika yango te,**

44 **emilobelaka : « Eleki malamu mpo na ngai kozonga na ndako oyo natikaki. » Tango molimo mabe yango ezongaka ekutaka ndako yango polele, bakombola mpe babongisa malamu,**

45 **ekokende lisusu kozwa milimo mosusu sambo oyo eleki yango na mabe, mpe ekoya elongo na yango mpo na kokota na elulu mpe kovanda kuna. Boye, bomoi ya moto yango ekokoma lisusu mabe koleka ndenge ezalaki liboso. Ekozala mpe bongo mpo na bato mabe ya ekeke oyo.**

Libota ya solo ya Yesu
(Mlk 3.31-35; Lk 8.19-21)

46 Wana Yesu azalaki nanu koloba na bato, mama na Ye mpe bandeko na Ye ya mibali batelemaki libanda mpe bazalaki koluka kosolola na Ye.

47 Bongo moto moko ayebisaki Yesu :

— Mama mpe bandeko na yo ya mibali batelemi libanda, bazali na posa ya kosolola na yo.

48 Kasi Yesu azongiselaki ye :

— Nani mama na Ngai, mpe banani bandeko na Ngai ?

49 Bongo Yesu atalisaki loboko na Ye na ngambo ya bayekoli na Ye mpe alobaki :

— Mama na Ngai mpe bandeko na Ngai, bango oyo !

50 **Pamba te moto nyonso oyo asalaka mokano ya Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo, ye nde azali ndeko na Ngai ya mobali, ndeko na Ngai ya mwasi mpe mama na Ngai.**

13

Lisese ya moloni
(Mlk 4.1-9; Lk 8.4-8)

1 Mokolo yango kaka, Yesu abimaki na ndako mpe akendeki kovanda pembeni ya ebale.

2 Lokola ebele ya bato bazingelaki Ye, Yesu amataki na bwato mpe avandaki kati na yango, wana bato nyonso batelemaki na mokili.

3 Azwaki maloba mpe akomaki koteya bango makambo ebele na masese ; azalaki koloba :

— Moloni moko akendeki kolona na elanga na ye.

4 **Wana azalaki kobwaka nkona na ye, ndambo ekweyaki pembeni ya nzela ; bandeke eyaki mpe eliaki yango.**
5 **Ndambo mosusu ekweyaki na esika etonda na mabanga, esika oyo mabele ezalaki mingi te, ebimisaki mito noki mpo ete mabele yango ezalaki na bozindo te ;**
6 **kasi tango moyi ebimaki, mito yango ezikaki mpe ekawukaki mpo ete ezalaki na misisa te.**
7 **Ndambo mosusu ekweyaki kati na banzube, banzube ekolaki mpe efinaki-finaki mwa banzete na yango ;**
8 **kasi ndambo mosusu ekweyaki na mabele ya malamu mpe ebotaki bambuma : nkona moko ebotaki bambuma nkama moko ; mosusu, bambuma tuku motoba ; mpe mosusu, bambuma tuku misato.**
9 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !**

(Mlk 4.10-12; Lk 8.9-10)

10 Bayekoli bapusanaki pene na Yesu mpe batunaki Ye :
— Mpo na nini ozali koloba na bango na masese ?
11 Yesu azongiselaki bango :
— Ezali mpo ete boyebi ya mabombami ya Bokonzi ya Likolo epesameli nde na bino, kasi na bango te.
12 **Na moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu mpe akokoma na bofuluki ; kasi na moto oyo azangi, bakobotola ye ata oyo azali na yango.**
13 **Tala mpo na nini nazali koloba na bango na masese :**
ezali mpo ete atako bazali kotala, bamona te ;
mpe atako bazali koyoka, basosola te.
14 **Maloba oyo mosakoli Ezayi asakola mpo na bango ekokisami :**
« Matoyi na bino ekoyoka na pamba, kasi bokososola te ;
miso na bino ekotala na pamba, kasi bokomona te !
15 **Pamba te mitema ya bato oyo ezali mabanga ;**
bakangi penza matoyi mpe miso na bango,
noki te miso na bango emona,
matoyi na bango eyoka,
mitema na bango esosola,
mpe babongola mitema, mpe Ngai nabikisa bango. »
16 **Nzokande bino, bozali bato ya esengo, pamba te miso na bino ezali komona, mpe matoyi na bino ezali koyoka.**

17 **Nazali koloba na bino penza ya solo : basakoli**
ebele mpe bato ebele ya sembo balukaki komona
makambo oyo bino bozali komona, kasi bamonaki
yango te ; batondaki na posa ya koyoka makambo oyo
bino bozali koyoka, kasi bayokaki yango te.

Ndimbola ya lisese ya moloni
(Mlk 4.13-20; Lk 8.11-15)

18 **Boyoka ndimbola ya lisese ya moloni :**
19 **Soki moto ayoki Liloba na tina na Bokonzi ya**
Likolo mpe asosoli yango te, Satana ayaka kolongola
oyo elonamaka kati na motema ya moto yango. Yango
nde ndimbola ya nkona oyo ekweyi pembeni ya nzela.
20 **Nkona oyo ekweyi na mabele etonda na mabanga**
ezali moto oyo ayoki Liloba mpe ayambi yango mbala
moko na esengo.
21 **Kasi mpo ete azwi nanu misisa te kati na**
kondima, akowumela kaka mpo na mwa tango moke.
Soki kaka, likolo ya Liloba, pasi to minyoko ekweyeli
ye, asundoli mbala moko kondima na ye.
22 **Nkona oyo ekweyi kati na banzube ezali moto oyo**
ayoki Liloba, kasi baposa mabe ya mokili mpe lokoso
ya bomengo efini-fini Liloba kati na ye. Boye akotikala
mpe kobota bambuma te.
23 **Nkona oyo ekweyi na mabele ya malamu ezali**
moto oyo ayoki Liloba mpe asosoli yango malamu ;
bongo akobota bambuma : epai ya moko, bambuma
ekoki komonana nkama moko ; epai ya mosusu,
bambuma tuku motoba ; mpe epai ya mosusu lisusu,
bambuma tuku misato.

Lisese ya matiti mabe

24 Yesu ayebisaki bango lisese mosusu : **« Bokonzi ya**
Likolo ekokani na moto oyo alonaki nkona ya malamu
kati na elanga na ye.
25 **Wana bato nyonso balalaki pongi, monguna na ye**
ayaki, alonaki matiti mabe kati na elanga na ye ya ble
mpe akendeki.
26 **Tango ble ebandaki kobota mpe kobimisa mito ya**
bambuma, matiti mabe mpe ekolaki.
27 **Basali ya nkolo elanga bayaki mpe balobaki :**
‹ Mokonzi ; boni, olonaki te nkona ya malamu kati na
elanga na yo ? Bongo matiti mabe oyo, ewuti wapi ? ›
28 **Nkolo elanga azongisaki : ‹ Ezali monguna nde**
asali bongo ! ›

Basali batunaki lisusu : ‹ Olingi tokende kopikola yango ? ›

29 **Nkolo elanga azongisaki : ‹ Bokende te ! Pamba te wana bokobanda kolongola matiti mabe, bokoki mpe kopikola ble elongo na yango.**

30 **Botika nyonso mibale ekola esika moko kino na tango ya kobuka bambuma. Ezali na tango wana nde nakoloba na bato oyo babukaka bambuma : Bolongola liboso matiti mabe, bokanga yango maboke-maboke mpe botumba yango ; kasi bobuka ble mpe botia yango na ebombelo na Ngai ya bambuma. › »**

Lisese ya mbuma ya mutarde mpe ya levire
(Mlk 4.30-32; Lk 13.18-19)

31 Yesu ayebisaki bango lisese mosusu : **« Bokonzi ya Likolo ekokani na nkona ya mutarde oyo moto moko azwaki mpe alonaki kati na elanga na ye.**

32 **Nkona yango eleki bankona nyonso na moke ; kasi soki ekoli, elekaka bandunda nyonso ya elanga na molayi mpe ekomaka monene ; ebimisaka bitape minene oyo esalaka ete bandeke ya likolo etonga zala na yango na bitape na yango. »**

(Lk 13.20-21)

33 Yesu ayebisaki bango lisese mosusu : **« Bokonzi ya Likolo ekokani na levire oyo mwasi azwaki mpe asangisaki kati na bakilo pene tuku mibale na sambo ya farine, kino nyonso evimbaki. »**

(Mlk 4.33-34)

34 Yesu azalaki kosalela masese mpo na koloba makambo wana nyonso epai ya ebele ya bato ; mpe na tango nyonso oyo azalaki koloba na bango, azangaki te kosalela masese.

35 Ezalaki ndenge wana nde maloba ya mosakoli ekokisamaki :

« Nakofungola monoko mpo na koyebisa bango makambo
na masese,
nakosakola makambo oyo ebombama wuta na ebandeli
ya mokili. »

Ndimbola ya lisese ya matiti mabe

36 Bongo Yesu atikaki ebele ya bato mpe akotaki na ndako. Bayekoli na Ye bayaki epai na Ye mpe batunaki Ye :

— Pesa biso ndimbola ya lisese ya matiti mabe kati na elanga.

37 Yesu azongisaki :

— Moloni nkona ya malamu, ezali Mwana na Moto.

38 **Elanga ezali mokili, nkona ya malamu ezali bana**
ya Bokonzi ya Likolo, mpe matiti mabe ezali bana ya
Satana ;
39 **monguna oyo alonaki matiti mabe ezali Satana,**
tango ya kobuka mbuma ezali suka ya mokili ; bongo
bato oyo babukaka bambuma, ezali ba-anjelu.
40 **Ndenge bapikolaka matiti mabe mpe batumbaka**
yango na moto, ndenge wana mpe ekozala na suka
ya mokili :
41 **Mwana na Moto akotinda ba-anjelu na Ye ;**
bongo bakolongola kati na Bokonzi na Ye, nyonso oyo
etindikaka bato mosusu na kosala masumu mpe bato
oyo basalaka mabe.
42 **Bakobwaka bango na fulu ya moto makasi epai**
wapi ekozala kolela mpe koswa minu.
43 **Bongo bato ya sembo bakongenga lokola moyi**
kati na Bokonzi ya Tata na bango. Tika ete moto oyo
azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !

Lisese ya eloko ya talo mpe ya mayaka

44 **Bokonzi ya Likolo ekokani na eloko ya talo oyo**
babomba kati na elanga ; soki moto moko amoni
yango, akobomba yango lisusu ; mpe na esengo
wana, akokende koteka biloko na ye nyonso mpo na
kosomba elanga wana.
45 **Bokonzi ya Likolo ekokani lisusu na moto ya**
mombongo, oyo alukaka bapawuni ya kitoko.
46 **Soki amoni mayaka moko ya talo makasi, ako-**
kende koteka biloko na ye nyonso mpo na kosomba
yango.

Lisese ya monyama

47 **Bokonzi ya Likolo ekokani lisusu na monyama**
oyo balobi mbisi babwaki na ebale mpe ekangi
bambisi ya ndenge na ndenge.
48 **Soki etondi, balobi mbisi bakobimisa yango na**
mokili, bakovanda mpe bakotia bambisi ya malamu
kati na bitunga mpe bakobwaka oyo ya mabe.
49 **Ekozala mpe ndenge wana na suka ya mokili :**
ba-anjelu bakoya kokabola bato mabe kati na bato ya
sembo,
50 **bongo bakobwaka bato mabe kati na fulu ya**
moto makasi epai wapi ekozala kolela mpe koswa
minu.
51 **Boni, bososoli makambo oyo nyonso ?**
Bazongisaki :
— Iyo !

52 Bongo, Yesu alobaki na bango :

— Yango wana, molakisi nyonso ya mibeko, oyo akomi moyekoli ya makambo ya Bokonzi ya Likolo akokani na nkolo ndako oyo azali kobimisa na ebombelo bomengo na ye : biloko ya sika mpe biloko ya kala.

Bato ya Nazareti batioli Yesu
(Mlk 6.1-6; Lk 4.1-30)

53 Sima na Yesu koloba masese wana, alongwaki na esika yango
54 mpe azongaki kati na engumba na Ye ; akomaki koteya bato kati na ndako na bango ya mayangani, mpe bango bazalaki kokamwa makasi mpe komituna : « Bwanya mpe nguya ya kosala bikamwa oyo azwi yango wapi ?
55 Ezali ye te mwana ya mosali mabaya ? Mama na ye, kombo na ye ezali Mari te ? Jake, Jozefi, Simona mpe Jide bazali bandeko na ye ya mibali te ?
56 Bongo bandeko na ye ya basi, bango nyonso bazali awa elongo na biso te ? Azwi makambo oyo nyonso wapi ? »
57 Boye, azalaki libaku mpo na kondima na bango. Kasi Yesu alobaki na bango :

— Ezali kaka kati na ekolo na ye mpe kati na ndako na ye nde Mosakoli azwaka lokumu te.

58 Mpe asalaki kuna bikamwa mingi te mpo ete bazalaki kondima Ye te.

14

Erode mpe Yesu
(Mlk 6.14-29; Lk 9.7-9; 3.19-20)

1 Na tango wana, sango na tina na Yesu epanzanaki makasi mpe ekomaki kino na matoyi ya Erode, moyangeli ya Galile.
2 Alobaki na basali na ye :

— Ezali penza Yoane Mobatisi ! Asekwi kati na bakufi ; yango wana azali na nguya ya kosala bikamwa.

Kufa ya Yoane Mobatisi
(Mlk 6.17-29; Lk 3.19-20)

3 Nzokande, Erode amipeselaki mitindo ete bazwa Yoane, bakanga ye minyololo mpe babwaka ye kati na boloko, likolo ya Erodiade, mwasi ya Filipo, ndeko mobali ya Erode ;
4 pamba te Yoane azalaki koloba na ye : « Ozali na ndingisa te ya kosangisa na ye nzoto mpo ete azali mwasi na yo te. »

5 Boye, Erode akomaki koluka nzela ya koboma Yoane,
kasi azalaki kobanga bato mpo ete bazalaki kozwa Yoane
lokola mosakoli.
6 Nzokande, na mokolo ya kosepela mbotama ya Erode,
mwana mwasi ya Erodiade abinaki liboso ya babengami na
feti yango mpe asepelisaki Erode makasi.
7 Boye, Erode alakaki mwasi yango, na nzela ya ndayi, ete
akopesa ye nyonso oyo akosenga.
8 Lokola mama akotisaki makanisi mabe kati na mwana,
mwana mwasi alobaki na Erode : « Pesa ngai awa, na sani,
moto ya Yoane Mobatisi. »
9 Tango mokonzi ayokaki eloko oyo mwana mwasi asen-
gaki, ayokaki mawa mingi na motema ; kasi mpo na ndayi
oyo alapaki mpe mpo na bato oyo abengisaki na feti, apesaki
mitindo ete bapesa ye moto yango.
10 Atindaki moto moko ete akende kokata moto ya Yoane
kati na boloko.
11 Bamemaki, na sani, moto ya Yoane Mobatisi mpe
bapesaki yango epai ya mwana mwasi, mpe mwana mwasi
amemaki yango epai ya mama na ye.
12 Bayekoli ya Yoane bayaki kozwa nzoto na ye mpe
bakundaki yango ; sima na yango, bakendeki kopesa sango
epai ya Yesu.

Yesu aleisi mibali nkoto mitano
(Mlk 6.30-44; Lk 9.10-17; Yn 6.1-15)

13 Tango Yesu ayokaki sango yango, azwaki bwato mpo na
kokende kati na esobe, na esika oyo akozala kaka Ye moko.
Wana ebele ya bato bayokaki bongo, babimaki na bamboka
na bango mpe balandaki Yesu na makolo.
14 Tango Yesu akitaki wuta na bwato mpe amonaki ebele
ya bato penza, ayokaki mawa makasi mpo na bango. Boye,
abandaki kobikisa bandeko na bango, oyo bazalaki kobela.
15 Na pokwa, bayekoli bapusanaki pene na Yesu mpe
balobaki na Ye :
— Esika oyo ezali esobe, mpe ngonga epusani makasi !
Zongisa bango mpo ete bakende komisombela biloko ya
kolia kati na bamboka ya zingazinga.
16 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Bazali na tina na kokende kuna te ! Bopesa
bango bino moko biloko ya kolia.
17 Bayekoli bazongisaki :
— Tozali kaka na mapa mitano mpe bambisi mibale.
18 Yesu alobaki :
— Boya na yango awa epai na Ngai.

19 Yesu apesaki mitindo na bato ete bavanda na matiti ;
azwaki mapa mitano mpe bambisi mibale yango, atombo-
laki miso na Ye na likolo mpe azongisaki matondi epai ya
Nzambe ; akataki mapa yango mpe apesaki biteni na yango
epai ya bayekoli na Ye mpo ete bakabola yango epai ya bato.
20 Bato nyonso baliaki mpe batondaki. Bongo bayekoli
balokotaki biteni oyo etikalaki, mpe biteni yango etondisaki
bitunga zomi na mibale.
21 Bato oyo baliaki bazalaki mibali pene nkoto mitano,
longola basi mpe bana.

Yesu atamboli na mayi
(Mlk 6.45-52; Yn 6.16-21)

22 Mbala moko, Yesu atindaki bayekoli na Ye ete bamata
na bwato mpe bakende liboso na Ye, na ngambo mosusu ya
ebale, wana akozongisa bato.
23 Sima na Ye kozongisa bato, amataki na ngomba mpo
na kosambela na esika oyo azalaki kaka Ye moko. Kino na
pokwa, azalaki wana kaka Ye moko.
24 Nzokande, kaka na tango yango, wana bwato ekomaki
mosika, na molayi ya bametele koleka nkama moko longwa
na mokili, mbonge ekomaki koningisa bwato yango makasi,
pamba te mopepe ezalaki kobeta na ndenge ya kozongisa
bwato na sima.
25 Wana tongo ekomaki pene ya kotana, Yesu atambolaki
likolo ya mayi ya ebale mpo na kolanda bango, mpe alingaki
kutu koleka bango.
26 Tango bayekoli bamonaki Yesu azali kotambola likolo
ya mayi ya ebale, somo makasi ekangaki bango mpe
bakomaki koloba :
— Elima ! Elima ! Elima !
Bagangaki mpo na somo.
27 Kasi, mbala moko, Yesu alobaki na bango :
— Kimia ! Kimia ! Bobanga te ! Ezali nde Ngai !
28 Petelo alobaki na Ye :
— Nkolo, soki ezali penza Yo, loba na ngai ete naya
kokutana na Yo likolo ya mayi.
29 Yesu alobaki na ye :
— Yaka.
Mbala moko, Petelo akitaki na bwato mpe atambolaki na
likolo ya mayi mpo na kokende kokutana na Yesu.
30 Kasi tango amonaki ndenge mopepe ezali kopepa
makasi, akomaki na somo mpe, lokola akomaki kozinda,
agangaki :
— Nkolo, bikisa ngai !
31 Mbala moko, Yesu asembolaki loboko epai na ye,
asimbaki ye mpe alobaki na ye :

— Moto na kondima moke, mpo na nini otie tembe ?
32 Tango bamataki na bwato, mopepe ekitaki.
33 Bato oyo bazalaki kati na bwato bagumbamelaki Yesu mpe balobaki :
— Ya solo, ozali Mwana na Nzambe !

Yesu abikisi babeli na Genezareti
(Mlk 6.53-56)
34 Sima na bango kokatisa ebale, bakomaki na mabele ya Genezareti.
35 Tango bavandi ya esika wana basosolaki ete ezali Yesu, bapanzaki sango kati na etuka mobimba ; mpe bamemelaki Ye babeli nyonso.
36 Basengaki na Ye ete apesa babeli nzela ya kosimba ata singa ya songe ya elamba na Ye. Mpe bato nyonso oyo balongaki kosimba yango babikaki na bokono na bango.

15

Yesu mpe bokoko ya Bayuda
(Mlk 7.1-23)
1 Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko oyo bawutaki na Yelusalemi bayaki epai ya Yesu mpe balobaki na Ye :
2 — Mpo na nini bayekoli na yo bazali kotosa te bokoko na biso ? Pamba te basukolaka maboko na bango te liboso ya kolia.
3 Yesu azongiselaki bango :
— Bongo bino, mpo na nini botosaka te mibeko ya Nzambe, kasi botosaka kaka bokoko na bino ?
4 **Solo, Nzambe alobaki : « Okopesaka tata na yo mpe mama na yo lokumu ; mpe moto oyo akolakela tata na ye to mama na ye mabe asengeli na etumbu ya kufa. »**
5 **Kasi bino, bolobaka : « Moto nyonso oyo alobi na tata na ye to na mama na ye : ‹ Lisungi oyo nalingaki kopesa yo, nabonzi yango lokola likabo epai ya Nzambe, ›**
6 **abuki te mobeko ya kopesa tata na ye mpe mama na ye lokumu. » Ezali ndenge wana penza nde bozali kokomisa pamba Liloba na Nzambe mpo na kotombola bokoko na bino !**
7 **Bato ya bilongi mibale ! Ezayi asakola penza malamu na tina na bino :**
8 **« Bato oyo bapesaka Ngai lokumu kaka na bibebu,**
kasi mitema na bango ezali mosika na Ngai ;
9 **basambelaka Ngai kaka na pamba,**

mateya na bango ezali kaka mibeko ya bomoto. »
(Mlk 7.14-23)
10 Yesu abengaki ebele ya bato wana mpe alobaki na
bango :
— Boyoka mpe bososola makambo oyo :
11 **eloko oyo ekotaka na monoko ya moto ekomisaka**
moto mbindo te, kasi ezali eloko oyo ebimaka na
monoko nde ekomisaka moto mbindo.
12 Bongo bayekoli bapusanaki pene ya Yesu mpe
bayebisaki Ye :
— Boni, oyebi te ete maloba oyo olobi ebetisi Bafarizeo
mabaku ?
13 Yesu azongisaki :
— Nkona nyonso oyo Tata na Ngai ya Likolo alonaki
te ekopikolama.
14 **Botika bango ; bazali bakufi miso oyo bazali**
kotambolisa bakufi miso mosusu. Nzokande, soki
mokufi miso azali kotambolisa mokufi miso mosusu,
bango mibale bakokweya solo kati na libulu.
15 Petelo azwaki maloba mpe alobaki na Yesu :
— Limbolela biso lisese oyo.
16 Yesu atunaki bango :
— Bino mpe, boni, bozwi nanu bososoli te ?
17 **Bozali kaka kososola te ete nyonso oyo ekotaka**
na monoko ekendaka na libumu mpe, na sima, ebwaka-
maka na libulu ya zongo ?
18 **Kasi oyo ebimaka na monoko, ewutaka nde na**
motema, mpe yango nde ekomisaka moto mbindo.
19 **Pamba te, na motema nde ewutaka makanisi**
mabe, koboma, ekobo, kindumba, moyibi, litatoli ya
lokuta mpe mafinga.
20 **Ezali makambo wana nde ekomisaka moto**
mbindo ; kasi kozanga kosukola maboko liboso ya
kolia ekomisaka moto mbindo te.

Mwasi mopaya andimeli Yesu
(Mlk 7.24-30)
21 Yesu alongwaki wana mpe akendeki na etuka ya Tiri
mpe ya Sidoni.
22 Mwasi moko ya mboka Kanana azalaki kovanda na
etuka yango, ayaki epai ya Yesu mpe akomaki koganga :
— Nkolo, Mwana ya Davidi, yokela ngai mawa ! Mwana
na ngai ya mwasi azali na se ya bokonzi ya molimo mabe
oyo ezali mpe konyokola ye makasi.
23 Kasi Yesu azongiselaki ye ata liloba te. Bayekoli
bapusanaki pene ya Yesu mpe basengaki na Ye :
— Bengana ye ; azali kotiela biso makelele !

24 Yesu azongisaki :
— Natindamaki kaka epai ya bameme ebunga ya Isalaele !
25 Kasi mwasi yango ayaki, agumbamaki liboso ya Yesu mpe alobaki :
— Nkolo, sunga ngai !
26 Yesu azongisaki :
— Ezali malamu te kokamata lipa ya bana mpo na kobwakela yango bambwa !
27 Mwasi yango alobaki :
— Nkolo, ezali penza ya solo ; kasi bambwa eliaka biteni ya lipa, oyo ekweyaka wuta na mesa ya bankolo na yango !
28 Bongo Yesu alobaki na ye :
— Mwasi, kondima na yo ezali monene ! Tika ete esalemela yo ndenge ezali posa na yo !
Mpe kaka na tango wana, mwana na ye ya mwasi abikaki.

Yesu abikisi babeli ebele
(Mlk 7.31-37)

29 Yesu alongwaki wana mpe akendeki na ebale ya Galile ; amataki likolo ya ngomba mpe avandaki kuna.
30 Bato ebele bayaki epai na Ye ; bamemaki bato oyo batambolaka tengu-tengu, bakufi miso, bababa, bato oyo bakufa makolo to maboko mpe bato mosusu ebele. Batiaki bango na makolo ya Yesu, mpe Yesu abikisaki bango.
31 Mpe bato bakamwaki mingi tango bamonaki ete bababa bakomi koloba, bato oyo bakufa makolo to maboko babiki, bato oyo batambolaka tengu-tengu bakomi kotambola malamu mpe bakufi miso bakomi komona. Bongo bakumisaki Nzambe ya Isalaele.

Yesu aleisi bato nkoto minei
(Mlk 8.1-10; Mat 14.13-21)

32 Yesu abengaki bayekoli na Ye mpe alobaki :
— Nazali koyokela ebele ya bato oyo mawa makasi, pamba te basali mikolo misato elongo na Ngai mpe bazali na eloko ya kolia te. Naboyi kozongisa bango na nzala, noki te bakolemba nzoto na nzela.
33 Bayekoli na Ye bazongisaki :
— Kati na esobe oyo, esika nini tokozwa mapa mpo na koleisa ebele ya bato boye ?
34 Yesu atunaki bango :
— Bozali na mapa boni ?
Bayekoli bazongisaki :
— Tozali na mapa sambo mpe ndambo ya bambisi ya mike-mike.

35 Yesu alobaki na ebele ya bato yango ete bavanda na
mabele.
36 Bongo azwaki mapa yango sambo mpe bambisi,
azongisaki matondi epai ya Nzambe, akataki yango mpe
apesaki biteni na yango epai ya bayekoli na Ye ; mpe
bayekoli bakabolaki yango epai ya bato.
37 Bato nyonso baliaki mpe batondaki. Bongo bayekoli
balokotaki biteni oyo etikalaki, batondisaki na yango
bitunga sambo.
38 Motango ya bato oyo baliaki ezalaki nkoto minei,
longola basi mpe bana.
39 Sima na Yesu kozongisa bato, amataki kati na bwato
mpe akendeki na etuka ya Magadani.

16

Yesu mpe bakonzi ya lingomba ya Bayuda
(Mat 12.38-39; Mlk 8.11-13; Lk 11.16, 29; 12.54-56)

1 Bafarizeo mpe Basaduseo bayaki epai na Yesu mpo na
kotiela Ye motambo ; basengaki na Ye ete alakisa bango
elembo moko kowuta na Likolo.
2 Yesu azongiselaki bango :
**— Na pokwa, bolobaka : « Mokolo ya lobi ekozala
mokolo malamu, pamba te likolo ezali motane ! »**
3 **Mpe na tongo, bolobaka : « Mvula makasi eko-
beta lelo, pamba te mapata eyindi. » Solo, boyebi
kososola bilembo oyo elakisaka soki mvula ekobeta to
ekobeta te, kasi bozangi makoki ya kososola bilembo
ya tango !**
4 **Oh bato ya ekeke oyo ! Bazali bato mabe mpe
bazangi botosi na miso ya Nzambe, kasi bazali mpe
kosenga elembo ! Bakopesamela elembo mosusu te
longola kaka elembo ya Yona.**
Bongo atikaki bango wana mpe akendeki.
(Mlk 8.14-21)
5 Tango bayekoli bakatisaki na ngambo mosusu ya ebale,
babosanaki komema mapa.
6 Yesu alobaki na bango :
**— Bosala keba na levire ya Bafarizeo mpe ya
Basaduseo !**
7 Bayekoli bakomaki kokanisa mpe komituna bango na
bango :
— Azali koloba bongo mpo ete tomemi mapa te !
8 Yesu asosolaki makanisi na bango ; alobaki :
**— Bato ya kondima moke ! Bozali kolobana bino
na bino mpo ete bozali na mapa te ! Mpo na nini ?**

9 **Boni, bozwi kaka bososoli nanu te ? Bobosani**
penza mapa mitano oyo bokabolelaki bato nkoto
mitano, mpe motango ya bitunga oyo bozongaki na
yango sima na kokabolela bato ?
10 **Bobosani lisusu mapa sambo oyo bokabolelaki**
bato nkoto minei, mpe motango ya bitunga oyo bozon-
gaki na yango sima na kokabolela bato ?
11 **Ndenge nini bozali kososola te ete nazalaki**
koloba na tina na mapa te, tango nalobaki na bino :
bosala keba na levire ya Bafarizeo mpe ya Basaduseo ?
12 Boye, bayekoli basosolaki ete alobaki na bango te ete
basala keba na levire ya mapa, kasi nde basala keba na
mateya ya Bafarizeo mpe ya Basaduseo.

Petelo andimi ete Yesu azali Mwana na Nzambe
(Mlk 8.27-30; Lk 9.18-21; Yn 6.66-71)

13 Tango Yesu akomaki na etuka ya Sezarea ya Filipo,
atunaki bayekoli na Ye :
— Bato balobaka ete Mwana na Moto azali nani ?
14 Bazongisaki :
— Bamoko balobaka ete ozali Yoane Mobatisi ; bamo-
susu, Eliya ; mpe bamosusu lisusu, Jeremi to moko kati
na basakoli.
15 Yesu atunaki bango lisusu :
— Bongo bino, bolobaka ete Ngai nazali nani ?
16 Simona Petelo azongisaki :
— Ozali Masiya, Mwana na Nzambe na bomoi.
17 Yesu alobaki na ye :
— Esengo na yo Simona, mwana mobali ya Yona !
Pamba te ezali moto te nde ayebisi yo makambo oyo,
kasi Tata na Ngai, oyo azali kati na Likolo.
18 **Mpe Ngai, nazali koloba na yo : Ozali Libanga,**
mpe ezali na likolo ya libanga oyo nde Ngai nakotonga
Lingomba na Ngai ; bongo bikuke ya mboka ya bakufi
ekotikala kolonga yango te.
19 **Nakopesa yo bafungola ya Bokonzi ya Likolo ;**
nyonso oyo okokanga awa na mokili ekokangama mpe
na Likolo, mpe nyonso oyo okofungola awa na mokili
ekofungwama mpe na Likolo.
20 Bongo Yesu apekisaki makasi bayekoli na Ye koloba na
moto ete Ye azali Masiya.

Yesu asakoli kufa mpe lisekwa na Ye
(Mlk 8.31–9.1; Lk 9.22-27)

21 Wuta na tango wana, Yesu akomaki koloba polele na
bayekoli na Ye ete asengeli kokende na Yelusalemi, asengeli
komona pasi mingi na maboko ya bakambi ya bato, bakonzi

ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko ; basengeli
koboma Ye, mpe asengeli kosekwa na mokolo ya misato.
22 Petelo abendaki Yesu na pembeni mpe akomaki
kopamela Ye :
— Nkolo, tika ete Nzambe abatela Yo mosika ya
makambo wana ! Ekokomela Yo te !
23 Kasi Yesu abalukaki, alobaki na Petelo :
**— Mosika na Ngai, Satana ! Ozali epekiselo mpo na
Ngai ! Makanisi na yo ezali makanisi ya Nzambe te,
ezali penza makanisi ya bato.**

Ndenge nini kolanda Yesu
(Mlk 8.34–9.1; Lk 9.23-27)

24 Bongo Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
**— Moto nyonso oyo alingi kolanda Ngai asengeli
komiboya ye moko, kokamata ekulusu na ye mpe
kolanda Ngai.**
25 **Pamba te moto nyonso oyo akolinga kobikisa
bomoi na ye akobungisa yango, kasi moto nyonso oyo
akobungisa bomoi na ye mpo na Ngai akozwa yango
lisusu.**
26 **Litomba nini ekozala mpo na moto, soki azwi
mokili mobimba, kasi abungisi bomoi na ye ? Moto
akoki penza kopesa nini mpo na kosikola bomoi na ye ?**
27 **Pamba te Mwana na Moto akoya elongo na ba-
anjelu na Ye kati na nkembo ya Tata na Ye mpe akofuta
moto nyonso kolanda misala na ye.**
28 **Nazali koloba na bino penza ya solo : kati na
bato oyo bazali awa, ezali na ba-oyo bakokufa te kino
bakomona Mwana na Moto koya kati na nkembo ya
bokonzi na Ye.**

17

Nzoto ya Yesu ebongwani
(Mlk 9.2-10; Lk 9.28-36)

1 Sima na mikolo motoba, Yesu azwaki Petelo, Jake mpe
Yoane, ndeko mobali ya Jake ; amemaki bango na pembeni,
na likolo ya ngomba moko ya molayi.
2 Yesu abongolamaki na miso na bango : elongi na Ye
ekomaki kongenga lokola moyi, bilamba na Ye ekomaki
pembe makasi lokola pole.
3 Mbala moko, bamonaki Moyize mpe Eliya bazali
kosolola na Yesu.
4 Petelo alobaki na Yesu :
— Nkolo, eleki malamu mpo na biso kotikala awa ! Soki
ondimi, nakotonga bandako misato ya kapo : moko mpo
na Yo, moko mpo na Moyize, mpe moko mpo na Eliya !

5 Wana azalaki nanu koloba, lipata moko ezalaki kongenga lokola moyi, ezipaki bango, mpe mongongo moko eyokanaki wuta kati na lipata yango : « Oyo azali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na Ye mingi ; boyoka Ye ! »

6 Tango bayekoli bayokaki mongongo yango, bakweyaki bilongi kino na mabele mpo ete somo makasi ekangaki bango.

7 Kasi Yesu apusanaki pene na bango, asimbaki bango mpe alobaki :

— Botelema, bobanga te !

8 Batombolaki miso mpe bamonaki moto mosusu te, kaka Yesu.

9 Wana bazalaki kokita na ngomba, Yesu apesaki bango mitindo oyo :

— Makambo oyo bowuti komona, boyebisa yango na moto moko te kino tango Mwana na Moto akosekwa kati na bakufi.

(Mlk 9.10-13)

10 Bayekoli batunaki Yesu :

— Mpo na nini balakisi ya Mobeko balobaka ete Eliya asengeli koya moto ya liboso ?

11 Yesu azongisaki :

— Solo, Eliya asengeli koya mpe akozongisa makambo nyonso na molongo.

12 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino ete Eliya asilaki koya ; kasi na esika ya koyeba ye, basalaki ye ndenge balingaki. Ezali mpe ndenge wana nde bakonyokola Mwana na Moto.**

13 Bayekoli basosolaki ete azalaki kolobela bango na tina na Yoane Mobatisi.

Yesu abikisi mwana na molimo mabe
(Mlk 9.14-29; Lk 9.37-43)

14 Tango bakomaki pene ya esika oyo ebele ya bato bazalaki, moto moko apusanaki pene na Yesu, afukamaki liboso na Ye mpe alobaki :

15 — Nkolo, yokela mwana na ngai ya mobali mawa ! Azali na maladi ya ndeke mpe azali penza komona pasi : akweyaka mbala mingi na moto to na mayi.

16 Namemaki ye epai ya bayekoli na Yo, kasi bakoki te kobikisa ye.

17 Yesu alobaki :

— Ekeke ya bato mabe mpe bazanga kondima ! Kino tango nini nakozala na bino elongo ? Kino tango nini nakokanga motema mpo na bino ? Bomemela Ngai mwana yango.

18 Yesu abenganaki molimo mabe, mpe molimo mabe
yango ebimaki kati na mwana. Kaka na tango yango,
mwana abikaki.
19 Bongo bayekoli bakendeki na nkuku epai ya Yesu mpe
batunaki :
— Mpo na nini, biso, tolongaki te kobengana molimo
yango ?
20 Yesu azongiselaki bango :
**— Ezali mpo ete bozali na kondima moke. Nazali
koloba na bino penza ya solo : soki kondima na bino
ezalaki lokola mbuma ya mutarde, bokokaki koloba
na ngomba oyo : « Longwa awa, kende kuna ; »
mpe ekokende penza. Eloko moko te ekoki kozanga
kosalemela bino.** [
21 **Kasi lolenge oyo ya milimo mabe ebimaka kaka
na nzela ya mabondeli mpe ya kokila bilei.**]*

Yesu alobeli kufa mpe lisekwa na Ye
(Mlk 9.30-32; Lk 9.43-45)

22 Mokolo moko, bayekoli basanganaki bango nyonso kati
na Galile ; Yesu alobaki na bango :
— Bakokaba Mwana na Moto na maboko ya bato,
23 **bakoboma Ye, mpe, na mokolo ya misato,
akosekwa.**
Bayekoli bayokaki mawa mingi.

Yesu mpe Petelo bafuti mpako

24 Tango Yesu mpe bayekoli na Ye bakomaki na Kaper-
nawumi, bafutisi mpako ya Ndako ya Nzambe bayaki epai
ya Petelo mpe batunaki :
— Boni, moteyi na bino afutaka mpako ya Ndako ya
Nzambe te ?
25 Petelo azongisaki :
— Afutaka !
Tango Petelo akotaki na ndako, Yesu azwaki maloba moto
ya liboso mpe atunaki ye :
**— Simona, okanisi nini ? Banani bafutaka mpako
epai ya bakonzi ya mokili : bana na bango to
bapaya ?**
26 Petelo azongisaki :
— Bapaya.
Yesu alobaki na ye :
**— Lokola ezali bongo, bana mboka basengeli
kofuta te.**
27 **Nzokande, mpo ete totia mobulu te kati na
makanisi na bango, kende na ebale, bwaka ndobo na**

---

* **17:21** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

mayi mpe kamata mbisi oyo okozwa ya liboso ; fungola monoko na yango mpe okomona mbongo moko ya bibende kati na yango ; kamata mbongo yango mpe futa mpako na Ngai mpe mpako na yo, na maboko na bango.

18

Lingomba ya Masiya

Nani aleki monene ?
(Mlk 9.33-37; Lk 9.46-48)

1 Na tango wana, bayekoli bapusanaki pene ya Yesu mpe
batunaki Ye :
— Nani aleki monene kati na Bokonzi ya Likolo ?
2 Yesu abengaki mwana moko ya moke, atiaki ye na kati-
kati na bango
3 mpe alobaki :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : soki bobongwani te mpe bokomi te lokola bana mike, bokotikala kokota te na Bokonzi ya Likolo.
4 **Yango wana, moto nyonso oyo akomikitisa lokola mwana oyo, ye nde aleki monene kati na Bokonzi ya Likolo.**
5 **Moto nyonso oyo, na Kombo na Ngai, akoyamba mwana lokola oyo, ayambi nde Ngai moko.**

Makebisi
(Mlk 9.42-48; Lk 17.1-2)

6 **Kasi soki moto moko akweyisi na masumu moko kati na bana mike oyo bandimelaka Ngai, ekoleka malamu mpo na ye kokanga ye libanga monene ya enikelo na kingo mpe kobwaka ye na ebale.**
7 **Mawa na mokili, pamba te makambo oyo ekweyisaka bato kati na masumu ezali ebele ! Solo, makambo yango esengeli kaka kozala ; kasi mawa na moto oyo, na nzela na ye, makambo yango eyaka !**
8 **Soki loboko to lokolo na yo ekweyisaka yo na masumu, kata mpe bwaka yango mosika na yo ; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota kati na bomoi, na loboko moko to na lokolo moko, na esika ete otikala na maboko mibale to makolo mibale mpe obwakama na moto ya libela na libela.**
9 **Soki liso na yo ekweyisaka yo na masumu, longola yango mpe bwaka yango mosika na yo ; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota kati na bomoi, na liso**

moko, na esika ete okoba kozala na miso mibale mpe obwakama na moto ya lifelo.

(Lk 15.1-7)

10 **Bosala keba ete botiola ata moko te kati na bana oyo, pamba te nazali koloba na bino ete ba-anjelu na bango kuna na Likolo bamonaka tango nyonso elongi ya Tata na Ngai, oyo azali na Likolo.**

Lisese ya meme oyo ebungi

(Lk 15.1-7)

[

11 **Pamba te Mwana na Moto ayaki mpo na kobikisa bato oyo babunga nzela.]***

12 **Bokanisi nini ? Soki moto moko azali na bameme nkama moko, bongo moko kati na yango ebungi ; boni, akotika te bameme na ye tuku libwa na libwa na likolo ya ngomba mpo na kokende koluka moko oyo ewuti kobunga ?**

13 **Mpe soki amoni yango, nazali koloba na bino penza ya solo, esengo na ye mpo na meme wana ekoleka esengo mpo na bameme tuku libwa na libwa oyo ebungaki te.**

14 **Ndenge moko, Tata na bino oyo azali kati na Likolo alingi ete moko te kati na bana oyo abunga.**

Ndenge nini kolimbisa ndeko oyo asali yo mabe

15 **Soki ndeko na yo asali yo mabe, kende kotalisa ye mabe na ye na esika ya bino mibale kaka. Soki ayokeli yo, wana ozongisi ye na nzela malamu.**

16 **Kasi soki ayokeli yo te, mema moto mosusu to bato mibale, pamba te Bosolo ya likambo nyonso endimamaka na litatoli ya bato mibale to misato.**

17 **Kasi soki aboyi kaka koyokela bango, yebisa makambo yango na Lingomba. Soki aboyi mpe kaka koyokela Lingomba, zwa ye lokola mopagano mpe lokola mofutisi mpako.**

18 **Nazali koloba na bino penza ya solo : nyonso oyo bokokanga awa na mokili ekokangama mpe na Likolo, mpe nyonso oyo bokofungola awa na mokili ekofungwama mpe na Likolo.**

19 **Nazali lisusu koloba na bino penza ya solo : soki bato mibale kati na bino bayokani awa na mokili mpo na kosenga eloko songolo to pakala, Tata na Ngai oyo azali kati na Likolo akopesa bango yango.**

---

* **18:11** Eteni oyo ezali te na mikanda mosusu ya kala

20 **Pamba te na esika oyo bato mibale to bato misato**
basangani na Kombo na Ngai, Ngai mpe nazali wana
kati na bango.

21 Bongo Petelo apusanaki pene ya Yesu mpe atunaki :
— Nkolo, mbala boni nasengeli kolimbisa ndeko na ngai
tango akosala ngai mabe ? Boni, kino mbala sambo ?

22 Yesu azongisaki :
— Nalobi na yo te kino mbala sambo, kasi kino
mbala tuku sambo na sambo.
23 **Yango wana, Bokonzi ya Likolo ekokani na**
mokonzi moko oyo alingaki kobongisa elongo na
basali na ye makambo na ye ya misolo.
24 **Tango abandaki, bamemelaki ye mosali moko**
oyo azalaki na niongo na ye ya batalanta nkoto zomi.
25 **Lokola azalaki na eloko moko te mpo na kofuta,**
mokonzi na ye atindaki ete bateka ye, mwasi na ye,
bana na ye mpe biloko na ye nyonso mpo ete niongo
na ye efutama.
26 **Kasi mosali yango amibwakaki na makolo ya**
mokonzi, agumbamaki liboso na ye mpe asengaki :
« Yikela ngai mpiko, pamba te nakofuta yo niongo
nyonso ! »
27 **Mokonzi ya mosali ayokelaki ye mawa, alim-**
bisaki niongo na ye mpe atikaki ye kokende.
28 **Kasi tango mosali yango abimaki, akutanaki**
na moninga na ye ya mosala oyo adefaki epai na
ye mbongo ya bibende nkama moko. Akangaki ye,
akomaki kofinafina ye na kingo mpe alobaki na ye :
« Futa niongo na ngai. »
29 **Moninga na ye ya mosala afukamaki mpe asen-**
gaki na ye : « Yikela ngai mpiko, nakofuta yo niongo
nyonso. »
30 **Kasi ye aboyaki ; akendeki kosenga ete babwaka**
ye na boloko, kino tango akosilisa kofuta niongo
nyonso.
31 **Tango baninga na ye ya mosala bamonaki ndenge**
makambo elekaki, bayokaki mawa mingi mpe bak-
endeki koyebisa makambo nyonso epai ya mokonzi na
bango.
32 **Bongo mokonzi abengaki mosali wana mpe**
alobaki na ye : « Mosali mabe ! Ngai nalimbisaki yo
niongo nyonso oyo ozalaki na yango epai na ngai, mpo
ete osengaki ngai.
33 **Boni, osengelaki te koyikela moninga na yo**
mpiko ndenge ngai nasalaki mpo na yo ? »

34 **Lokola mokonzi na ye azalaki na kanda, akabaki ye na maboko ya banyokoli kino tango afutaki niongo nyonso.**

35 **Ezali ndenge wana nde Tata na Ngai ya Likolo akosala bino soki moko na moko kati na bino alimbisi te ndeko na ye, na motema na ye mobimba.**

19

Mateya na tina na koboma libala
(Mlk 10.1-12)

1 Tango Yesu asilisaki koloba makambo wana, alongwaki na Galile mpe akendeki na etuka ya Yuda, na ngambo mosusu ya Yordani.

2 Ebele penza ya bato balandaki Ye, mpe abikisaki bango kuna.

3 Bafarizeo bapusanaki pene na Ye mpo na komeka Ye ; bapesaki Ye motuna :

— Boni, mibeko na biso epesi nzela na mobali ya kobengana mwasi na ye na libala mpo na likambo songolo ?

4 Yesu azongisaki :

— Boni, botangi te ete, na ebandeli, Mokeli « akelaki bango mobali mpe mwasi, »

5 **mpe ete alobaki : « Yango wana mobali akotika tata na ye mpe mama na ye, akosangana na mwasi na ye, bongo bango mibale bakokoma nzoto moko ?**

6 **Boye, bazali lisusu bato mibale te, kasi bakomi moto moko. Tika ete moto akabola te oyo Nzambe asangisi ! »**

7 Kasi Bafarizeo balobaki na Ye :

— Bongo mpo na nini Moyize atindaki ete mobali apesa mwasi na ye mokanda ya koboma libala soki bakabwani na libala ?

8 Yesu azongiselaki bango :

— Moyize apesaki bino nzela ya kobengana basi na bino na mabala, pamba te mitema na bino ezali mabanga ; na ebandeli, ezalaki bongo te.

9 **Nazali koloba na bino : Soki mobali alongoli mwasi na ye na libala, longola kaka soki akweyaki na ekobo, mpe abali mwasi mosusu asali ekobo.**

10 Bayekoli balobaki na Ye :

— Soki mobali asengeli kozala bongo liboso ya mwasi na ye, wana eleki malamu mpo na mobali ete abala te !

11 Yesu azongiselaki bango :

— Mibali nyonso bakoki kondima mateya oyo te, kaka ba-oyo bapesameli makoki mpo na yango.

12 **Ezali na tina misato oyo esalaka ete mibali mosusu babala te : ezali na mibali oyo, wuta na mabumu ya bamama na bango, bakoki kobala te ; ezali na mibali oyo baboma bango mokongo ; ezali mpe lisusu na mibali oyo bango moko baboya kobala mpo na Bokonzi ya Likolo. Tika ete moto oyo azali na makoki ya kondima mateya oyo andima yango !**

Yesu ayambi bana mike
(Mlk 10.13-16; Lk 18.15-17)

13 Bato bamemaki bana mike epai ya Yesu mpo ete atia bango maboko mpe asambela mpo na bango. Kasi bayekoli bapamelaki bato oyo bamemaki bana yango.
14 Yesu alobaki :
— Botika bana mike baya epai na Ngai, bopekisa bango te koya epai na Ngai ; pamba te Bokonzi ya Likolo ezali mpo na bato oyo bazali lokola bango.
15 Atielaki bango maboko, mpe alongwaki wana.

Bazwi mpe Bokonzi ya Nzambe
(Mlk 10.17-31; Lk 18.18-30)

16 Elenge mobali moko apusanaki pene na Yesu mpe atunaki :
— Moteyi, likambo nini ya malamu nasengeli kosala mpo ete nazwa bomoi ya seko ?
17 Yesu azongisaki :
— Mpo na nini ozali kotuna Ngai na tina na oyo ezali malamu ? Moko kaka azali malamu. Soki olingi kokota kati na bomoi, tosa mibeko.
18 Elenge mobali yango atunaki lisusu :
— Mibeko nini ?
Yesu azongisaki :
— Okobomaka te, okosalaka ekobo te, okoyibaka te, okolobaka litatoli ya lokuta te,
19 **okotosaka tata mpe mama na yo mpe okolingaka moninga na yo ndenge yo moko omilingaka.**
20 Elenge mobali alobaki :
— Natosaka mibeko wana nyonso ; nasala lisusu nini ?
21 Yesu azongisaki :
— Soki olingi kozala moto ya kokoka, kende, teka biloko na yo mpe pesa epai ya babola mbongo oyo okozwa ; bongo okozwa bomengo kati na Likolo. Sima na yango, yaka mpe landa Ngai.
22 Tango elenge mobali ayokaki bongo, akendeki na mawa, pamba te azalaki na bozwi mingi.
23 Yesu alobaki na bayekoli na Ye :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : ezali pasi mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya Likolo !

24 **Nazali koloba na bino lisusu : ezali pete mpo na shamo kolekela na lidusu ya tonga, kasi ezali penza pasi mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya Nzambe.**

25 Tango bayekoli bayokaki Yesu koloba bongo, bakamwaki mingi mpe bakomaki kotunana :

— Bongo nani penza akoki kobikisama ?

26 Wana Yesu atalaki bango, alobaki :

— Na bato, ekoki kosalema te ; kasi na Nzambe, nyonso ekoki kosalema !

27 Petelo azwaki maloba mpe alobaki na Yesu :

— Biso, totiki nyonso mpo na kolanda Yo ! Ekozala boni mpo na biso ?

28 Yesu alobaki na bango :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : tango makambo nyonso ekokoma ya sika, tango Mwana na Moto akovanda na Kiti ya Bokonzi na Ye ya nkembo, bino bato oyo bozali kolanda Ngai, bino mpe bokovanda na bakiti zomi na mibale ya bokonzi, mpo na koyangela mabota zomi na mibale ya Isalaele.

29 **Mpe moto nyonso oyo atiki bandako, bandeko ya mibali, bandeko ya basi, tata, mama, bana to bilanga mpo na Kombo na Ngai akozwa yango koleka mbala nkama elongo na bomoi ya seko.**

30 **Kati na bato oyo bazali sik'oyo bato ya liboso, ebele bakokoma bato ya suka ; mpe kati na ba-oyo bazali sik'oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato ya liboso.**

20

Lisese ya nkolo elanga mpe basali na ye

1 **Pamba te, tala ndenge nini Bokonzi ya Likolo ezali : Bokonzi ya Likolo ezali lokola nkolo elanga ya vino oyo abimaki na tongo makasi mpo na koluka bato oyo bakosala na elanga na ye.**

2 **Ayokanaki na bango ete moko na moko akobanda kozwa lifuti ya mbongo moko ya ebende mpo na mokolo mobimba ; bongo atindaki bango na elanga na ye ya vino.**

3 **Na ngonga ya libwa ya tongo, abimaki lisusu mpe amonaki, na esika oyo bato bakutanaka, bato mosusu oyo bazalaki kosala eloko moko te.**

4 **Alobaki na bango : « Bino mpe bokende kosala na elanga na ngai ya vino. Nakopesa bino lifuti ya sembo, oyo ekoki. »**

5 **Boye, bakendeki kuna. Nkolo elanga abimaki lisusu na ngonga ya midi mpe na ngonga ya misato sima na midi ; mpe na mbala nyonso mibale, asalaki kaka ndenge moko.**

6 **Abimaki lisusu na ngonga ya mitano ya pokwa mpe amonaki lisusu bato batelemi na esika wana oyo bato bakutanaka. Atunaki bango : « Mpo na nini botelemi kaka boye mokolo mobimba na kosala eloko moko te ? »**

7 **Bazongisaki : « Soki totelemi boye, ezali mpo ete moto moko te azwi biso na mosala. »**

Bongo alobaki na bango : « Bino mpe bokende kosala na elanga na ngai ya vino. »

8 **Tango pokwa ekokaki, nkolo elanga ya vino alobaki na motambolisi ya misala ya elanga : « Benga basali nyonso mpe futa bango ; banda na bato oyo nazwaki sima mpe sukisa na ba-oyo nazwaki liboso. »**

9 **Bato oyo babandaki mosala na ngonga ya mitano ya pokwa bayaki, mpe moko na moko azwaki lokola lifuti, mbongo moko ya ebende.**

10 **Bongo ekomaki ngonga ya kofuta bato oyo nkolo elanga azwaki liboso na mosala ; bakanisaki ete bakozwa mbongo mingi koleka, kasi moko na moko kati na bango azwaki lokola lifuti, mbongo moko kaka ya ebende.**

11 **Tango bazwaki yango, basilikelaki nkolo elanga.**

12 **Balobaki : « Bato oyo ozwaki sima mpe basali kaka ngonga moko, ofuti bango ndenge moko na biso oyo tosali mosala makasi mokolo mobimba mpe na se ya moyi makasi ! »**

13 **Kasi nkolo elanga azongiselaki moko kati na bango : « Moninga na ngai, nasali yo mabe te ! Boni, toyokanaki te ete osala mpo na lifuti ya mbongo moko ya ebende ?**

14 **Kamata lifuti na yo mpe kende. Ngai moko nde nalingi kopesa na moto oyo abandaki sima, lifuti ya ndenge moko na oyo napesi yo.**

15 **Boni, nazali na ndingisa te ya kosala na mbongo na ngai nyonso oyo nalingi ? Osilikeli ngai mpo ete nazali moto malamu ? »**

16 **Boye, kati na bato oyo bazali sik’oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato ya liboso ; mpe kati na**

ba-oyo bazali sik’oyo bato ya liboso, ebele bakokoma bato ya suka.

Yesu asakoli lisusu kufa mpe lisekwa na Ye
(Mlk 10.32-34; Lk 18.31-34)

17 Wana Yesu azalaki kokende na Yelusalemi, abendaki
na pembeni bayekoli na Ye zomi na mibale mpe alobaki na
bango wana bazali kotambola :
18 **« Boyoka ! Tozali solo kokende na Yelusalemi ;**
Mwana na Moto akokabama na maboko ya bakonzi
ya Banganga-Nzambe mpe ya balakisi ya Mobeko ;
bakokatela Ye etumbu ya kufa
19 **mpe bakokaba Ye na maboko ya bapagano mpo ete**
baseka Ye, babeta Ye fimbu mpe babaka Ye na ekulusu.
Mpe na mokolo ya misato, akosekwa. »

Yesu mpe mama ya bana ya Zebede
(Mlk 10.35-45; Lk 22.25-27)

20 Bongo mama ya bana mibali ya Zebede ayaki epai ya
Yesu, elongo na bana na ye ya mibali, mpe agumbamaki
liboso na Ye mpo na kosenga Ye eloko moko.
21 Yesu atunaki ye :
— Olingi nini ?
Azongisaki :
— Laka ngai ete bana na ngai mibale oyo ya mibali
bakovanda kati na Bokonzi na Yo : moko na ngambo
ya loboko na Yo ya mobali, mpe mosusu, na ngambo ya
loboko na Yo ya mwasi.
22 Yesu azongiselaki bango :
— Bozali kososola te makambo oyo bozali kosenga !
Boni, bokoki komela kopo oyo Ngai nakomela ?
Bazongisaki :
— Iyo, tokoki.
23 Yesu alobaki na bango :
— Solo, bokomela na bino kopo oyo Ngai
nakomela ; kasi likambo ya kovanda na ngambo ya
loboko na Ngai ya mobali to na ngambo ya loboko
na Ngai ya mwasi, Ngai nakoki te kopesela yango
ndingisa ; bisika wana ezali ya bato oyo Tata na Ngai
abongisela bango yango.
24 Tango bayekoli mosusu zomi bayokaki makambo wana,
basilikelaki bandeko mibale wana.
25 Kasi Yesu abengaki bango nyonso mpe alobaki na
bango :
— Boyebi malamu ete bakonzi ya bikolo bakonzaka
bato ya bikolo oyo ezali na se ya bokonzi na bango,

**mpe bakalaka ya lokumu bakonzaka bato oyo bazali
na se ya bokonzi na bango.**
26 **Esengeli te kozala bongo kati na bino. Nzokande,
tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto monene
kati na bino azala mosali na bino ;**
27 **mpe tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto
ya liboso kati na bino azala mowumbu na bino !**
28 **Pamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete
basalela Ye ; kasi ayaki nde kosala mpo na bato, mpe
kopesa bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na
kosikola bato ebele.**

*Yesu abikisi bakufi miso mibale
(Mlk 10.46-52; Lk 18.35-43)*

29 Tango Yesu elongo na bayekoli na Ye balongwaki na
Jeriko, bato ebele balandaki Yesu.
30 Bakufi miso mibale bazalaki ya kovanda pembeni ya
nzela ; tango bayokaki ete Yesu azali koleka, bagangaki :
— Nkolo, Mwana ya Davidi, yokela biso mawa !
31 Bato bazalaki kopamela bango mpo ete bakanga mi-
noko na bango, kasi bango bagangaki lisusu makasi :
— Nkolo, mwana ya Davidi, yokela biso mawa !
32 Yesu atelemaki, abengaki bango mpe atunaki bango :
— Bolingi nasala nini mpo na bino ?
33 Bazongiselaki Ye :
— Nkolo, sala ete tomona.
34 Yesu ayokelaki bango mawa mpe asimbaki miso na
bango ; mpe, mbala moko, bakomaki komona mpe balan-
daki Ye.

21

*Yesu akoti na Yelusalemi lokola Mokonzi
(Mlk 11.1-11; Lk 19.28-38; Yn 12.12-19)*

1 Wana bazalaki kopusana pene ya Yelusalemi mpe
bakomaki pene ya Betifaje, na ngomba ya banzete ya olive,
Yesu atindaki bayekoli mibale.
2 Alobaki na bango :
**— Bokende na mboka oyo ezali liboso na bino ;
tango kaka bokokota na mboka yango, bokomona
ane ya mwasi bakanga na singa, mpe mwana ya ane
pembeni na yango ; bofungola nyonso mibale mpe
bomemela Ngai yango.**
3 **Soki moto moko alobi na bino likambo na tina na
yango, bozongisela ye : « Nkolo azali na bosenga na
yango. » Mpe, mbala moko, akotika yango kokende.**

4 Makambo wana nyonso esalemaki mpo ete maloba oyo
mosakoli aloba ekokisama :
5 « Boloba na Siona, mboka kitoko :
‹ Tala, mokonzi na yo azali koya epai na yo,
atonda na boboto, avandi na likolo ya ane ya mwasi,
na likolo ya mwana ya ane, mwana ya nyama
oyo ememaka mikumba. › »
6 Bayekoli bakendeki mpe basalaki ndenge kaka Yesu
atindaki bango.
7 Bamemaki ane ya mwasi elongo na mwana ya ane,
batandaki bilamba na bango na mikongo na yango ; mpe
Yesu avandaki na likolo na yango.
8 Bato ebele batandaki bilamba na bango na nzela ; bamo-
susu bakataki bitape na likolo ya banzete mpe batandaki
yango lisusu na nzela.
9 Bato oyo bazalaki kotambola liboso ya Yesu mpe ba-oyo
bazalaki kolanda sima bazalaki koganga :
« Ozana na Mwana na Davidi !
Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo !

Ozana na bisika oyo eleki Likolo ! »
10 Tango Yesu akotaki kati na Yelusalemi, engumba
mobimba eninganaki ; bazalaki kotuna :
— Oyo lisusu nani ?
11 Bato bazalaki kozongisa :
— Ezali mosakoli Yesu, moto ya Nazareti ya Galile !

Yesu abengani bateki kati na Ndako ya Nzambe
(Mlk 11.15-19; Lk 19.45-48; Yn 2.13-16)

12 Yesu akotaki kati na lopango ya Tempelo, abenganaki
bato nyonso oyo bazalaki koteka mpe kosomba biloko
kati na Tempelo ; abalolaki bamesa ya bato oyo bazalaki
kobongola mbongo mpe bakiti ya ba-oyo bazalaki koteka
bibenga.
13 Alobaki na bango :
**— Ekomama : « Ndako na Ngai ekobengama Ndako
ya losambo ; » kasi bino, bozali kokomisa yango
penza nganda ya miyibi !**
14 Bakufi miso mpe bato oyo batambola tengu-tengu
bapusanaki pene na Yesu kati na lopango ya Tempelo, mpe
abikisaki bango.
15 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko
basilikaki makasi tango bamonaki bikamwa oyo Yesu
asalaki mpe ndenge bana bazalaki koganga kati na lopango
ya Tempelo : « Ozana na Mwana na Davidi ! »
16 Balobaki na Yesu :
— Ozali koyoka makambo oyo bazali koloba ?

Yesu azongiselaki bango :

— Iyo ! Boni, botikala nanu kotanga te :
« Wuta na minoko ya bana mike, mpe ya bana
oyo bazali nanu komela mabele,
ozwaki lokumu na Yo ? »

17 Bongo atikaki bango, abimaki longwa na engumba mpe akendeki na Betani epai wapi alekisaki butu.

Yesu alakeli nzete ya figi mabe
(Mlk 11.12-14, 20-25)

18 Na tongo-tongo ya mokolo oyo elandaki, wana azalaki kozonga na engumba, ayokaki nzala.
19 Amonaki nzete moko ya figi pembeni ya nzela, apusanaki pene na yango ; kasi amonaki eloko moko te na nzete yango, kaka makasa. Alobaki na nzete yango :

— Okobotaka lisusu mbuma te mpo na libela.

Mpe kaka na tango wana, nzete ya figi ekawukaki.
20 Tango bayekoli bamonaki bongo, bakamwaki mingi mpe batunaki :

— Ndenge nini nzete ya figi ekawuki kaka boye na mbala moko ?

21 Yesu azongiselaki bango :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : soki bozali na kondima mpe botie tembe te, bokoki kaka te kosala makambo oyo Ngai nasali na nzete ya figi oyo, kasi bokoki mpe koloba na ngomba wana : « Longwa wana mpe mibwaka na ebale, » yango ekosalema solo.
22 **Soki bozali na kondima, bokozwa nyonso oyo bokosenga kati na losambo.**

Tembe na tina na Bokonzi ya Yesu
(Mlk 11.27-33; Lk 20.1-8)

23 Yesu akotaki na lopango ya Tempelo ; mpe wana azalaki koteya, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato bapusanaki pene na Ye. Batunaki :

— Na kombo ya bokonzi nini ozali kosala biloko oyo ? Nani apesi yo bokonzi yango ?

24 Yesu azongiselaki bango :

— Ngai mpe, nazali kotuna bino motuna moko. Soki kaka bopesi Ngai eyano, nakoyebisa bino soki na kombo ya bokonzi nini nazali kosala makambo yango.
25 **Libatisi ya Yoane ewutaki na Nzambe to ewutaki na bato ?**

Bakomaki kokabola makanisi bango na bango :

— Soki tolobi : « Ewutaki na Nzambe, » akotuna biso
lisusu : « Bongo mpo na nini bondimaki ye te ? »
26 Soki mpe tolobi : « Ewutaki na bato, » wana tosengeli
kobanga bato, pamba te bato nyonso bazwaka Yoane lokola
mosakoli.
27 Boye, bazongiselaki Yesu :
— Toyebi te !
Yesu mpe alobaki na bango :
— Ngai mpe, nakoyebisa bino te soki na kombo ya
bokonzi nini nazali kosala makambo yango.

Lisese ya bana mibale

28 Yesu alobaki na bango lisusu :
— Bokanisi nini na tina na lisolo oyo ? Moto moko
azalaki na bana mibali mibale ; akendeki epai ya
mwana ya liboso mpe alobaki na ye : « Mwana na
ngai, kende lelo kosala na elanga ya vino. »
29 **Mwana azongisaki : « Naboyi. »**
Kasi sima na mwa tango, abongolaki makanisi mpe
akendeki na elanga yango.
30 **Tata akendeki epai ya mwana mosusu mpe**
alobaki na ye kaka ndenge moko. Mwana yango
azongisaki : « Malamu, nkolo na ngai, nakeyi ! »
Kasi akendeki te.
31 **Nani kati na bango mibale akokisaki mokano ya**
tata na ye ?
Bazongisaki :
— Mwana ya liboso.
Yesu alobaki na bango :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : bafutisi
mpako mpe basi ya ndumba bakokota na Bokonzi ya
Nzambe liboso na bino,
32 **pamba te Yoane ayaki nde epai na bino mpo na**
kolakisa bino nzela ya bosembo, kasi bondimaki ye
te ; nzokande, bafutisi mpako mpe basi ya ndumba
bandimaki ye. Atako bomonaki yango na miso na bino,
kasi bobongolaki kaka mitema te mpe bondimaki ye
kaka te.

Lisese ya basali mabe ya elanga ya vino
(Mlk 12.1-12; Lk 20.9-19)

33 **Boyoka lisese mosusu : Moto moko alonaki**
elanga ya vino, atongaki lopango zingazinga na
yango, atimolaki ekamolelo bambuma ya vino mpe
atongaki ndako molayi ya bakengeli. Sima, apesaki
elanga yango na maboko ya basali mpo ete bakoma
kofutela yango, mpe akendeki na mobembo.

34 **Tango eleko ya kobuka bambuma ekomaki pene,**
atindaki basali na ye epai ya bafuteli elanga, mpo ete
bakende kokongola bambuma na ye ;
35 **kasi bafuteli elanga bakangaki basali yango ;**
babetaki moko, babomaki mosusu, mpe babambaki
oyo ya misato mabanga.
36 **Atindaki basali mosusu ebele koleka ba-oyo ya**
liboso ; kasi bafuteli elanga basalaki bango ndenge
kaka basalaki ba-oyo ya liboso.
37 **Na suka, atindelaki bango mwana na ye ya**
mobali mpe amilobelaki : « Solo, bakotosa mwana
na ngai ! »
38 **Kasi tango bafuteli elanga bamonaki mwana**
yango, balobanaki bango na bango : « Tala mokitani
ya libula ya elanga ! Boya, toboma ye mpo ete libula
ya elanga ekoma ya biso ! »
39 **Bakangaki ye, babwakaki ye na libanda ya elanga**
ya vino mpe babomaki ye.
40 **Tango nkolo elanga ya vino akoya, akosala**
bafuteli elanga wana nini ?
41 Bazongisaki :
— Akobomisa bato mabe wana na kufa moko ya somo
penza, akopesa elanga yango ya vino na maboko ya
bafuteli mosusu oyo bakobanda kofutaka ye ndambo na
ye ya bambuma, na eleko oyo babukaka yango.
42 Yesu alobaki na bango :
— Nanu botanga te kati na Makomi :
« Libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga ya songe ya ndako,
mpe esimbi ndako mobimba ?
Nkolo asalaki bongo,
mpe ezali penza likambo ya kokamwa na miso na
biso. »
43 **Yango wana, nazali koyebisa bino ete Bokonzi ya**
Nzambe ekolongolama kati na bino mpo ete epesama
na bato oyo bakokoka kolakisa misala na yango. [
44 **Moto oyo akokweya na likolo ya libanga yango**
akobukana ndambo na ndambo ; kasi moto oyo libanga
yango ekokweyela, ekopanza ye.]*
45 Sima na bango koyoka masese na Ye, bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo basosolaki ete Yesu aza-
laki koloba na tina na bango.

---

* **21:44** Eteni oyo ezali te na mikanda mosusu ya kala

46 Bazalaki koluka nzela ya kokanga Ye, kasi babangaki
bato, pamba te bango nyonso bazalaki kozwa Yesu lokola
mosakoli.

22

Lisese ya babengami na feti
(Lk 14.15-24)

1 Yesu alobaki na bango lisusu na masese :
2 **— Bokonzi ya Likolo ekokani na mokonzi moko**
oyo asalaki feti ya libala mpo na mwana na ye ya
mobali.
3 **Atindaki basali na ye kokende koyebisa**
babengami na feti ete baya na feti, kasi babengami
yango baboyaki.
4 **Atindaki lisusu basali mosusu mpe alobaki na**
bango : « Bosengela ngai epai ya babengami na
feti ete baya penza, mpe boyebisa bango ete nasili
kobongisa bilei : nabomi bangombe na ngai ya mibali
mpe banyama na ngai ya mafuta ; mpe sik'oyo, nyonso
esili kobongisama malamu. Boloba na bango ete
bazanga te na feti. »
5 **Kasi babengami na feti bazwaki kobengama yango**
na pamba : bamoko bakendeki na bilanga na bango ;
bamosusu, na mombongo na bango ;
6 **mpe bamosusu bakangaki basali ya mokonzi,**
banyokolaki bango mpe babomaki bango.
7 **Mokonzi asilikaki makasi, atindaki basoda na ye**
koboma babomi wana mpe kotumba engumba na
bango.
8 **Alobaki na basali na ye : « Bilei ya feti esili**
kobongisama malamu, kasi babengami mpo na kozala
na feti yango babongaki na yango te.
9 **Bokende na bisika oyo babalabala ekutana mpe**
bobenga bato nyonso oyo bokomona kuna, mpo ete
baya na feti ya libala ya mwana na ngai. »
10 **Basali bakendeki na babalabala mpe babengaki**
bato nyonso oyo bamonaki kuna : bato mabe mpe
bato malamu. Boye, ndako ya feti etondaki na
babengami.
11 **Kasi tango mokonzi akotaki mpo na kotala bato**
oyo babengamaki na feti, amonaki moto moko oyo
alataki te elamba ya feti ya libala.
12 **Atunaki ye : « Molingami na ngai, okoti awa**
ndenge nini awa olati te elamba oyo ebongi na feti
ya libala ? »

Moto yango azangaki eyano ya kopesa.
13 **Bongo mokonzi alobaki na basali na ye :**
« Bokanga ye makolo mpe maboko, bobwaka ye kati
na molili ya libanda, epai wapi kolela mpe koswa
minu ezali. »
14 **Pamba te babengami bazali ebele, kasi baponami**
bazali moke.

Mpako mpo na mokonzi
(Mlk 12.13-17; Lk 20.20-26)

15 Bongo Bafarizeo babendanaki pembeni mpo na kosala mabongisi ya kokanga Yesu na motambo na nzela ya maloba na Ye moko.
16 Batindelaki Yesu bayekoli na bango elongo na bato ya lisanga ya Erode. Batindami yango balobaki na Yesu :
— Moteyi, toyebi malamu ete ozali moto oyo azanga pamela mpe oteyaka na bosolo nzela ya Nzambe, otepaka-tepaka te liboso ya makanisi ya bato mpe oponaka bilongi te ;
17 yebisa biso makanisi na yo na tina na likambo oyo : Kolanda mobeko, ezali malamu to epekisami kofuta mpako ya mokonzi epai ya Sezare ?
18 Kasi lokola Yesu asosolaki mayele mabe na bango, alobaki :
— Bato ya bilongi mibale ! Mpo na nini bozali kotiela Ngai motambo ?
19 **Bolakisa Ngai mbongo oyo bofutaka na yango mpako.**
Bamemelaki Ye mbongo moko ya ebende.
20 Atunaki bango :
— Elilingi mpe makomi oyo ezali ya nani ?
21 Bazongisaki :
— Ezali ya Sezare.
Yesu alobaki na bango :
— Bopesa na Sezare, oyo ezali ya Sezare ; mpe bopesa na Nzambe, oyo ezali ya Nzambe !
22 Tango bayokaki eyano ya Yesu, bakamwaki ; batikaki Ye mpe bakendeki.

Eyano ya Yesu na tina na lisekwa
(Mlk 12.18-27; Lk 20.27-40)

23 Kaka na mokolo yango, Basaduseo oyo balobaka ete lisekwa ezali te, bayaki epai na Yesu mpe batunaki Ye :
24 — Moteyi, Moyize alobaki : « Soki mobali akufi mpe atiki mwana te, ndeko na ye ya mobali asengeli kobala mwasi oyo mokufi atiki mpo ete abotisa ye bana oyo bakozala bakitani ya mokufi. »

25 Nzokande, kati na biso, ezalaki na bandeko mibali
sambo. Ndeko mobali ya liboso abalaki mwasi mpe aku-
faki ; kasi lokola abotaki te bana oyo basengelaki kokitana
na ye, atikelaki ndeko na ye ya mobali mwasi na ye.
26 Esalemaki mpe bongo na ndeko ya mibale, na ndeko
ya misato kino na ndeko ya sambo.
27 Sima na bango nyonso, mwasi yango mpe akufaki.
28 Na mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi, mwasi
yango akozala mwasi ya nani kati na bandeko nyonso
sambo, pamba te bango nyonso sambo babalaki ye ?
29 Yesu azongiselaki bango :
— Bozali kati na libunga, pamba te boyebi Makomi te, mpe boyebi nguya ya Nzambe te.
30 **Na mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi,
bakobala lisusu te ; kasi bakozala lokola ba-anjelu kati
na Likolo.**
31 **Mpo na oyo etali lisekwa ya bakufi, botikala nanu
kotanga te makambo oyo Nzambe ayebisa bino :**
32 **« Nazali Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki,
mpe Nzambe ya Jakobi ? » Nzambe azali Nzambe ya
bakufi te, kasi azali Nzambe ya bato ya bomoi.**
33 Tango ebele ya bato bayokaki bongo, bakamwaki mingi
mateya ya Yesu.

Mobeko oyo eleki monene
(Mlk 12.28-34; Lk 10.25-37)

34 Tango Bafarizeo bayokaki ete Yesu asukisi Basaduseo,
bango mpe basanganaki ;
35 mpe moko kati na bango, molakisi ya Mobeko, alukaki
kotiela Yesu motambo, atunaki Ye :
36 — Moteyi, mobeko nini eleki monene kati na mibeko
nyonso ?
37 Yesu azongiselaki ye :
— Linga Nkolo, Nzambe na yo, na motema na yo mobimba, na molimo na yo mobimba mpe na makanisi na yo nyonso.
38 **Yango nde mobeko ya liboso mpe eleki monene.**
39 **Mobeko ya mibale oyo ekokani na yango :
« Linga moninga na yo ndenge yo moko omilingaka. »**
40 **Mibeko nyonso mpe mateya ya basakoli evandi
kati na mibeko oyo mibale.**

Yesu azali Mwana ya nani
(Mlk 12.35-37; Lk 20.41-44)

41 Wana Bafarizeo basanganaki esika moko, Yesu atunaki
bango :

42 **— Bozali kokanisa nini na tina na Klisto ? Azali Mwana ya nani ?**

Bazongiselaki Ye :

— Azali mwana ya Davidi !

43 Alobaki na bango :

— Bongo ndenge nini Davidi, na botindikami ya Molimo ya Nzambe, abengaki Ye Nkolo ? Pamba te alobaki :

44 **« Nkolo alobaki na Nkolo na ngai :**

‹ Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali
kino natia banguna na Yo
na se ya matambe na Yo. › »

45 **Soki Davidi azali kobenga Ye « Nkolo, » bongo ndenge nini akoki lisusu kozala mwana na ye ?**

46 Moto moko te akokaki kozongisela Ye ata liloba moko. Mpe, banda mokolo wana, moko te amekaki lisusu kotuna Ye mituna.

23

Yesu apameli bakonzi ya Banganga-Nzambe
(Mlk 12.38-40; Lk 11.39-52; 20.45-47)

1 Yesu alobaki na ebele ya bato mpe na bayekoli na Ye :

2 **« Balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo bazali na mokumba ya koteya bato mibeko ya Moyize.**

3 **Boye, bosengeli kosala keba na mateya nyonso oyo bateyaka bino, mpe bobongisa etamboli na bino kolanda mateya na bango ; kasi bomekola te misala na bango, pamba te batiaka mateya na bango na misala te.**

4 **Babongisaka mikumba ya kilo makasi mpe batiaka yango na mapeka ya bato mosusu, kasi bango moko balingaka ata moke te kotombola mosapi oyo ya moke mpo na kosunga bato yango na komema mikumba yango.**

5 **Misala nyonso oyo basalaka, basalaka yango kaka mpo ete bato bamona bango. Boye, bayeisaka minene mikanda na bango, oyo bakoma biteni ya Makomi, mpe milayi, basonge ya banzambala na bango.**

6 **Balingaka kovanda na bisika ya lokumu kati na bafeti, mpe na bisika ya liboso kati na bandako ya mayangani ;**

7 **balingaka ete bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato ebele bakutanaka, mpe babenga bango ‹ Moteyi. ›**

8 **Kasi bino, bolinga te ete bato babenga bino ‹ Moteyi, › pamba te bozali na Moteyi kaka moko, mpe bino nyonso bozali bandeko.**
9 **Bobenga moto moko te awa na mokili ‹ Tata, › pamba te bozali kaka na Tata moko, mpe azali kati na Likolo.**
10 **Bolinga te ete bato babenga bino ‹ bakonzi, › pamba te bozali kaka na Mokonzi moko, Klisto.**
11 **Moto oyo aleki monene kati na bino akozala mosali na bino.**
12 **Pamba te moto oyo amitombolaka, bakokitisa ye ; mpe oyo amikitisaka, bakotombola ye.**
13 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Bokangaka nzela mpo ete bato mosusu bakota te kati na Bokonzi ya Likolo ; bino moko, bozali kokota kuna te, kasi bozali lisusu kokanga nzela mpo ete bato oyo bazali na posa ya kokota bakota te.**
[
14 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Boyibaka biloko ya basi oyo bakufisa mibali, mpe bosalaka mabondeli ya milayi-milayi mpo na kokosa bato. Mpo na yango, bokozwa etumbu oyo eleki makasi.]***
15 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo : bato ya bilongi mibale ! Bosalaka mibembo na ebale mpe na mokili mpo na koluka kozwa kaka mopagano moko oyo akondima kosambela na lingomba na bino ; mpe soki kaka andimi, bokomisaka ye moto ya lifelo mbala mibale koleka bino moko.**
16 **Mawa na bino, batambolisi bakufa miso ! Bolobaka : ‹ Soki moto alapi ndayi na kombo ya Tempelo, wana ezali likambo te ; kasi soki alapi ndayi na kombo ya wolo ya Tempelo, wana asengeli kokokisa ndayi na ye. ›**
17 **Bino, bakufi miso, bozali penza bazoba ! Eloko nini eleki motuya : wolo to Tempelo oyo ekomisaka wolo bule ?**
18 **Bolobaka lisusu : ‹ Soki moto alapi ndayi na kombo ya etumbelo, wana ezali likambo te ; kasi soki alapi ndayi na kombo ya likabo oyo ezali na likolo ya etumbelo, asengeli kokokisa ndayi na ye. ›**
19 **Bakufi miso ! Eloko nini eleki motuya : likabo to etumbelo oyo ekomisi likabo bule ?**

---

* **23:14** Eteni oyo ezali te kati na mikanda ebele ya kala

20 **Pamba te moto oyo alapi ndayi na kombo ya etumbelo alapi yango na kombo ya etumbelo yango mpe na kombo ya biloko nyonso oyo ezali na likolo na yango.**
21 **Moto oyo mpe alapi ndayi na kombo ya Tempelo alapi yango na kombo ya Tempelo yango mpe na Kombo ya Ye oyo avandaka kati na yango.**
22 **Mpe moto oyo alapi ndayi na kombo ya Likolo alapi yango na kombo ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe mpe na Kombo ya Ye oyo avandelaka yango.**
23 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Solo, bofutaka eteni ya zomi ya bandembi, ya bamusikadi mpe ya biloko ya mike-mike ya solo kitoko ; kasi bomonaka pamba makambo oyo eleki motuya kati na Mobeko : bosembo, motema mawa mpe kondima. Nzokande, bosengeli nde kotia yango na misala mpe kozwa na motuya likambo oyo wana ya kofuta eteni ya zomi.**
24 **Bino, batambolisi bakufa miso ! Solo, bolongolaka nzinzi oyo ekweyaka na masanga na bino, kasi bomelaka shamo mobimba.**
25 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Bosukolaka malamu libanda ya bakopo mpe ya basani, kasi botondisaka yango na biloko ya moyibi mpe ya lokoso na bino.**
26 **Mofarizeo mokufi miso ! Banda nanu na kopetola kati ya kopo mpe ya sani, bongo libanda ekokoma peto.**
27 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Bozali lokola bakunda oyo bapakola langi ya pembe : emonanaka kitoko na libanda, kasi etonda na mikuwa ya bakufi mpe na lolenge nyonso ya mbindo.**
28 **Ndenge moko mpe mpo na bino : na libanda, bomonanaka lokola bato ya sembo na miso ya bato ; kasi na kati, botondi na lokuta mpe na mabe.**
29 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo, bato ya bilongi mibale ! Botongaka bakunda mpo na basakoli, mpe bokomisaka kitoko malita ya bato ya sembo.**
30 **Bolobaka : ‹ Soki tozalaki na bomoi na tango ya bakoko na biso, tolingaki kosangana te elongo na bango mpo na kotangisa makila ya basakoli. ›**
31 **Boye, na maloba na bino moko, bondimaka ete bozali penza bakitani ya bato oyo babomaki basakoli.**
32 **Bokoba malamu na mosala oyo batata na bino babandaki, mosala ya koboma basakoli !**

33 **Bino, banyoka, libota ya bitupa ! Ndenge nini**
bokoki kokanisa ete bokokima etumbu ya lifelo ?
34 **Mpo na yango, Ngai nakotindela bino basakoli,**
bato ya bwanya mpe balakisi ya Mobeko. Bokoboma
mpe bokobaka bamoko na ekulusu, bokobeta bamo-
susu fimbu kati na bandako na bino ya mayangani mpe
bokobengana bango na engumba moko na moko,
35 **mpo ete makila ya bato nyonso ya sembo, oyo**
basopa na mabele, etangama na mito na bino, kobanda
na makila ya Abele, moto ya sembo, kino na makila ya
Zakari, mwana mobali ya Barashi, oyo bobomaki kati
ya Tempelo mpe etumbelo.
36 **Nazali koloba na bino penza ya solo : etumbu oyo**
esengeli mpo na mabe wana nyonso ekokweyela bato
ya ekeke oyo.

Yesu aleli mpo na Yelusalemi
(Lk 13.34-35)

37 **Yelusalemi, Yelusalemi, yo oyo obomaka basakoli**
mpe obambaka bato oyo Nzambe atindelaka yo ma-
banga, mbala boni nalingaki kosangisa bana na yo,
ndenge soso ya mwasi esangisaka bana na yango na
se ya mapapu na yango, kasi boboyaki !
38 **Sik'oyo, ndako na bino ezali kosundolama.**
39 **Pamba te, nazali koloba na bino : Kobanda lelo,**
bokotikala komona Ngai lisusu te kino bokoloba :
‹ Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya
Nkolo ! › »

24

Kobebisama ya Tempelo
(Mlk 13.1-13; Lk 21.5-19)

1 Wana Yesu azalaki kobima longwa na lopango ya
Tempelo, bayekoli na Ye bapusanaki pene na Ye mpo na
kotalisa Ye ndenge batonga Tempelo.
2 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Bomoni nyonso oyo ? Nazali koloba na bino
penza ya solo : nyonso ekobukama, libanga moko te
ekotikala awa na likolo ya libanga mosusu.
3 Lokola Yesu avandaki na ngomba ya banzete ya olive,
bayekoli bapusanaki pene na Ye mpe batunaki Ye, na esika
oyo bazalaki bango moko kaka :
— Yebisa biso : makambo wana ekosalema tango nini ?
Mpe elembo nini ekotalisa koya na Yo mpe suka ya
mokili ?
4 Yesu azongisaki :

— Bosala keba ete moto moko te akosa bino !
5 **Pamba te bato mingi bakoya na Kombo na Ngai**
mpe bakoloba : « Ngai nde Masiya, » mpe bakokosa
bato ebele.
6 **Bokoyoka basango ya bitumba mpe nungunungu**
na tina na bitumba, kasi bomitungisa te mpo na yango ;
pamba te makambo wana esengeli kosalema, kasi
ekozala nanu suka ya mokili te.
7 **Ekolo moko ekotelemela ekolo mosusu, bokonzi**
moko ekobundisa bokonzi mosusu, nzala ekozala
makasi penza, mpe mabele ekoningana bipai na bipai.
8 **Makambo nyonso wana ekozala kaka ebandeli ya**
pasi lokola pasi ya mwasi oyo azali kobota.
9 **Bongo, bakokaba bino mpo ete bomona pasi,**
bakoboma bino ; bikolo nyonso ekoyina bino mpo na
Kombo na Ngai.
10 **Mpo na yango, bato ebele bakokweyisa kondima**
na bango, bakokaba mpe bakoyina baninga na bango.
11 **Basakoli ebele ya lokuta bakobima mpe**
bakokosa bato ebele.
12 **Lokola mabe ekokola se kokola, bolingo ya bato**
ebele ekokita.
13 **Kasi moto oyo akoyika mpiko kino na suka**
akobika.
14 **Sango Malamu oyo ya Bokonzi ekoteyama na**
mokili mobimba mpo ete ezala litatoli epai ya bikolo
nyonso ; sima na yango kaka nde suka ekoya.
(Mlk 13.14-23; Lk 21.20-24)
15 **Yango wana, tango bokomona makambo ya nkele**
oyo epesaka bato pasi na motema, oyo mosakoli
Daniele alobelaki, kosalema kati na Esika ya bule,
—tika ete motangi asosola malamu—
16 **wana tika ete bato oyo bakozala kati na Yuda**
bakima na bangomba ;
17 **tika ete moto oyo akozala na likolo ya ndako**
akita te, mpo na kokende kozwa eloko songolo kati na
ndako na ye,
18 **mpe tika ete moto oyo akozala kati na bilanga**
azonga na ndako te, mpo na kokende kozwa elamba
na ye !
19 **Na mikolo wana, mawa na basi oyo bakozala**
na bazemi mpe na ba-oyo bakozala komelisa bana
mabele !
20 **Bosambela mpo ete makambo wana esalema te**
na eleko ya malili makasi to na mokolo ya Saba.
21 **Pamba te pasi ekozala makasi, na lolenge oyo**
etikala nanu kozala te, wuta na ebandeli ya mokili kino

sik'oyo, mpe na lolenge oyo ekotikala kozala lisusu te.
22 **Mpe soki Nkolo ayeisaki te mikolo yango moke,**
moto ata moko te akokaki kobika ; kasi mpo na
baponami na Ye, akoyeisa yango moke.
(Mlk 13.24-31; Lk 17.23-24; 21.25-31)
23 **Na tango wana, soki moto moko alobi na bino :**
« Klisto azali awa ! » to « Azali kuna, » bondima ye
te.
24 **Pamba te bamasiya ya lokuta mpe basakoli**
ya lokuta bakobima, bakosala bilembo minene mpe
bikamwa mpo na kokosa ata baponami, soki ekokaki
kosalema.
25 **Namiyebiseli bino mpo ete bosala keba !**
26 **Soki moto moko alobi na bino : « Botala, azali**
kati na esobe, » bokende kuna te ; to « Azali awa,
kati na esika ebombama, » bondima yango te.
27 **Solo, ndenge mokalikali oyo ebimi na este**
engengisaka kino na weste, ndenge wana mpe koya ya
Mwana na Moto ekozala.
28 **Esika nyonso ebembe ezali kopola, bandeke oyo**
eliaka bibembe esanganaka wana.
(Mlk 13.24-27; Lk 21.25-28)
29 **Tango kaka mikolo yango ya pasi ekoleka,**
« moyi ekokoma molili,
sanza ekongenga lisusu te,
minzoto ekokweya longwa na likolo,
mpe banguya ya Likolo ekoningisama. »
30 **Sima na yango, elembo ya Mwana na Moto**
ekomonana na likolo ; bongo bikolo nyonso ya mokili
ekokoma kolelalela mpe ekomona Mwana na Moto
koya na likolo ya mapata ya likolo, kati na nguya
mpe na nkembo monene.
31 **Mpe na lokito monene ya kelelo, akotinda ba-**
anjelu na Ye kosangisa baponami na Ye longwa na
bangambo nyonso minei ya mokili : longwa na suka
moko ya Likolo kino na suka mosusu.
32 **Tika ete lisese ya nzete ya figi eteya bino : soki**
kaka bitape na yango elembi mpe ebandi kobimisa
makasa, boyebaka ete eleko ya moyi makasi ekomi
pene.
33 **Ndenge moko mpe mpo na bino ; tango**
bokomona makambo wana nyonso, boyeba ete Mwana
na Moto akomi pene, lokola na bikuke ya engumba.
34 **Nazali koloba na bino penza ya solo : bato ya**
ekeke oyo bakoleka te kino makambo wana nyonso
ekosalema.

35 **Likolo mpe mabele ekoleka, kasi maloba na Ngai ekoleka te.**

Mokolo mpe ngonga eyebani te
(Mlk 13.32-37; Lk 17.26-30, 34-35)

36 **Mpo na oyo etali mokolo to ngonga, moko te ayebi yango, ezala ba-anjelu ya Likolo to Mwana ; Ye moko kaka Tata nde ayebi yango.**

37 **Ndenge esalemaki na tango ya Noa, ndenge wana mpe ekosalema na koya ya Mwana na Moto ;**

38 **pamba te liboso ete mpela eya, bato bazalaki kolia mpe komela, kobala mpe kobalisa bana na bango, kino na mokolo oyo Noa akotaki na masuwa ;**

39 **bayebaki eloko moko te na tina na oyo elingaki kosalema, kino mpela eyaki mpe ekumbaki bango nyonso.**

Ekozala mpe bongo na koya ya Mwana na Moto.

40 **Mibali mibale bakozala na elanga : moko akokamatama, mpe mosusu akotikala ;**

41 **basi mibale bakozala konika bambuma na enikelo ; moko akokamatama, mpe mosusu akotikala.**

42 **Yango wana, bosenzela ; pamba te boyebi te mokolo nini Nkolo na bino akoya.**

43 **Bososola malamu likambo oyo : soki nkolo ndako ayebaki ngonga ya butu oyo moyibi akoya, alingaki kosenzela mpe kopekisa ye kokota kati na ndako na ye.**

44 **Yango wana, bino mpe, bomibongisa, pamba te Mwana na Moto akoya na ngonga oyo bozali kokanisa kutu te.**

(Lk 12.41-48)

45 **Nani azali mowumbu ya sembo mpe ya mayele epai ya nani nkolo apesaki mokumba ya kokamba basali kati na ndako na ye, mpo ete apesaka bango bilei na bango na tango oyo ekoki ?**

46 **Esengo na mowumbu oyo nkolo na ye, tango akozonga, akokuta azali kosala bongo.**

47 **Nazali koloba na bino penza ya solo : nkolo na ye akopesa ye mokumba ya kobatela bozwi na ye nyonso.**

48 **Kasi soki azali mowumbu mabe oyo amilobeli : « Nkolo na ngai awumeli mpo na kozonga, »**

49 **mpe akomi kobeta baninga na ye ya mosala, bawumbu lokola ye, kolia mpe komela masanga mesa moko elongo na balangwi masanga,**

50 **nkolo na ye akozonga na mokolo oyo ye, mowumbu, azali kozela te mpe na ngonga oyo ayebi te ;**

51 **akokata-kata ye na biteni mpe akotia ye esika moko na bato ya bilongi mibale, na esika oyo ekozala kolela mpe koswa minu.**

25

Lisese ya baseka zomi

1 **Bokonzi ya Likolo ekozala lokola baseka zomi oyo bakamataki minda na bango mpe bakendeki kokutana na mobali ya libala.**

2 **Kati na bango, mitano bazalaki bazoba, mpe mitano bazalaki mayele.**

3 **Baseka oyo bazalaki bazoba bakamataki minda na bango, kasi bamemaki mafuta te ;**

4 **ba-oyo bazalaki mayele bakamataki minda na bango mpe milangi oyo ezalaki na mafuta kati na yango.**

5 **Lokola mobali ya libala azalaki kowumela mpo na kokoma, baseka nyonso wana bayokaki pongi mpe balalaki.**

6 **Na ngonga ya midi ya butu, mongongo moko eyokanaki : « Mobali ya libala ayei ! Bokende kokutana na ye ! »**

7 **Baseka nyonso balamukaki mpe babongisaki minda na bango.**

8 **Baseka oyo bazalaki bazoba balobaki na ba-oyo bazalaki mayele : « Bopesa biso ndambo ya mafuta na bino, pamba te minda na biso ekomi pene ya kokufa. »**

9 **Kasi baseka oyo bazalaki mayele bazongisaki : « Te ! Ekokoka te mpo na biso mpe bino ! Ebongi nde bokima mbangu epai ya bateki mafuta mpo ete bosomba mafuta na bino moko. »**

10 **Wana bazalaki kokende kosomba mafuta, mobali ya libala akomaki : baseka oyo bamilengelaki bakotaki elongo na mobali ya libala kati na ndako oyo basalelaka feti ya libala, mpe bakangaki ekuke.**

11 **Na sima, baseka mosusu mpe bayaki ; balobaki : « Nkolo, nkolo, fungolela biso ekuke ! »**

12 **Kasi azongiselaki bango : « Nazali koloba na bino penza ya solo : nayebi bino te. »**

13 **Boye bosenzela, pamba te boyebi mokolo te, boyebi mpe ngonga te.**

Lisese ya basali misato
(Lk 19.12-27)

14 **Ekozala lisusu lokola moto moko oyo, wana akomaki pene ya kokende na mobembo, abengaki basali**

na ye mpe apesaki bango mokumba ya kobatela bozwi na ye.

15 **Apesaki na mosali ya liboso batalanta mitano ; na mosali ya mibale, batalanta mibale ; mpe na mosali ya misato, talanta moko. Apesaki bango yango kolanda makoki ya moko na moko, mpe akendeki na mobembo.**

16 **Mosali oyo azwaki batalanta mitano abandaki mbala moko kobalola yango na mombongo, mpe mombongo yango ebotaki batalanta mosusu mitano lokola mileki.**

17 **Mosali oyo azwaki batalanta mibale asalaki mpe ndenge moko. Mombongo na ye ebotaki batalanta mosusu mibale lokola mileki.**

18 **Kasi moto oyo azwaki kaka talanta moko atimolaki libulu kati na mabele mpe abombaki talanta ya nkolo na ye.**

19 **Sima na mikolo ebele, nkolo ya basali wana azongaki mpe alobaki na bango : « Boyebisa ngai ndenge nini bosalelaki bozwi na ngai. »**

20 **Mosali oyo azwaki batalanta mitano apusanaki mpe amemaki batalanta mitano mosusu oyo azwaki lokola mileki. Alobaki : « Nkolo na ngai, opesaki ngai batalanta mitano ; tala, nazwi batalanta mitano mosusu lokola mileki. »**

21 **Nkolo azongiselaki ye : « Malamu ! Ozali mosali malamu mpe ya sembo. Lokola ozalaki sembo na biloko moke, nakopesa yo mokumba ya kobatela biloko ebele. Yaka kosepela elongo na nkolo na yo. »**

22 **Mosali oyo azwaki batalanta mibale ayaki mpe alobaki : « Nkolo na ngai, opesaki ngai batalanta mibale ; tala, nazwi batalanta mibale mosusu lokola mileki. »**

23 **Nkolo azongiselaki ye : « Malamu ! Ozali mosali malamu mpe ya sembo. Lokola ozalaki sembo na biloko moke, nakopesa yo mokumba ya kobatela biloko ebele. Yaka kosepela elongo na nkolo na yo. »**

24 **Bongo mosali oyo azwaki talanta moko ayaki mpe alobaki : « Nkolo na ngai, nayebaki ete ozali moto ya matata, obukaka bambuma na elanga oyo olonaki te mpe olokotaka bambuma na esika oyo obwakaki ata nkona moko te.**

25 **Yango wana, nabangaki mpe nakendeki kobomba talanta na yo na se ya mabele. Tala yango oyo, kamata talanta na yo. »**

26 **Nkolo na ye azongisaki : « Mosali mabe mpe ya goyigoyi ! Lokola oyebaki ete nabukaka bambuma**

**na elanga oyo nalonaki te mpe nalokotaka bambuma
na esika oyo nabwakaki ata nkona moko te,
27 mpo na nini opesaki te talanta na ngai epai ya
babombi misolo mpo ete, na bozongi na ngai, nakoka
kozwa yango elongo na mileki ?
28 Bobotola ye talanta yango mpe bopesa yango epai
ya moto oyo azali na batalanta zomi.
29 Pamba te, na moto oyo azali na eloko, bakopesa
ye lisusu, mpe akokoma na bofuluki ; kasi na moto oyo
azangi, bakobotola ye ata oyo azali na yango.
30 Bongo na oyo etali mosali mabe oyo, bobwaka ye
kati na molili ya libanda, epai wapi kolela mpe koswa
minu ezali. »**

Kosambisama ya suka

**31 Tango Mwana na Moto akoya kati na nkembo na
Ye elongo na ba-anjelu na Ye nyonso, akovanda na
Kiti ya Bokonzi na Ye ya nkembo.
32 Bikolo nyonso ya mokili ekosangana liboso na
Ye. Bongo akokabola bango na masanga mibale ndenge
mobateli bibwele akabolaka bameme mpe bantaba :
33 akotia bameme na ngambo ya loboko na Ye ya
mobali, mpe bantaba, na ngambo ya loboko na Ye ya
mwasi.
34 Sima na yango, Mokonzi akoloba na bato oyo
bakozala na ngambo ya loboko na Ye ya mobali :
« Boya, bino bato oyo Tata na Ngai apambola, boka-
mata libula na bino, Bokonzi oyo babongisela bino
wuta mokili ekelama.
35 Pamba te nayokaki nzala, mpe bopesaki Ngai
bilei ; nayokaki posa ya mayi, mpe bopesaki Ngai mayi
ya komela ; nazalaki mopaya, mpe boyambaki Ngai
malamu ;
36 nazalaki bolumbu, mpe bolatisaki Ngai bilamba ;
nabelaki, mpe bosungaki Ngai ; nakotaki na boloko,
mpe boyaki kotala Ngai. »
37 Bongo, bato ya sembo bakoloba na Ye : « Nkolo,
tango nini tomonaki Yo na nzala mpe topesaki Yo
bilei ; tango nini tomonaki na posa ya mayi, mpe
topesaki yo mayi ya komela ?
38 Tango nini tomonaki Yo mopaya, mpe toyambaki
Yo malamu ; tango nini ozalaki bolumbu, mpe biso
tolatisaki Yo ?
39 Tango nini tomonaki Yo kobela to kati na boloko
mpe toyaki kotala Yo ? »**

40 **Mokonzi akozongisela bango : « Nazali koloba na bino penza ya solo : eloko nyonso oyo bosalaki mpo na moko kati na bandeko na Ngai, oyo bazali bato pamba, boyeba malamu ete bosalaki yango nde epai na Ngai. »**

41 **Bongo akoloba na bato oyo bakozala na ngambo ya loboko na Ye ya mwasi : « Bokende mosika na Ngai, bino bato oyo Nzambe alakela mabe ; bokende na moto ya libela na libela, oyo ebongisama mpo na Satana elongo na ba-anjelu na ye.**

42 **Pamba te nayokaki nzala, kasi bopesaki Ngai bilei te ; nayokaki posa ya mayi, kasi bopesaki Ngai te mayi ya komela ;**

43 **nazalaki mopaya, kasi boyambaki Ngai malamu te epai na bino ; nazalaki bolumbu, kasi bolatisaki Ngai te ; nabelaki mpe nakotaki na boloko, kasi bosungaki Ngai te. »**

44 **Bango mpe bakotuna Ye : « Nkolo, tango nini tomonaki Yo na nzala to na posa ya mayi ; tango nini tomonaki Yo mopaya, ozangi bilamba, ozali kobela to okoti na boloko, bongo tosungaki Yo te ? »**

45 **Akozongisela bango : « Nazali koloba na bino penza ya solo : eloko nyonso oyo bosalaki te mpo na moko kati na bato pamba oyo, boyeba malamu ete bozangaki nde kosala yango epai na Ngai. »**

46 **Boye, bakokende na etumbu ya seko, kasi bato ya sembo bakozwa bomoi ya seko.**

Kufa mpe lisekwa ya Yesu

26

Basaleli Yesu likita
(Mlk 14.1-2; Lk 22.1-2; Yn 11.47-53)

1 Tango Yesu asilisaki koloba makambo wana nyonso, ayebisaki bayekoli na Ye :

2 **« Boyebi malamu ete etikali mikolo mibale mpo ete feti ya Pasika ebanda, mpe ete ezali na tango wana nde bakokaba Mwana na Moto mpo ete babaka Ye na ekulusu. »**

3 Boye, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato basanganaki kati na ndako ya Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe ;

4 bayokanaki kosalela mayele mabe mpo na kokanga Yesu mpe koboma Ye.

5 Kasi balobaki : « Tosala yango te na tango ya feti, noki te bato bakotomboka. »

Basopeli Yesu malasi na Betani
(Mlk 14.3-9; Lk 7.36-50; Yn 12.1-8)

6 Lokola Yesu azalaki na Betani, na ndako ya Simona oyo
azalaki moto na maba,
7 mwasi moko apusanaki pene na Ye. Na maboko na ye,
azalaki na molangi ya alibatre etonda na malasi ya motuya
makasi. Wana Yesu azalaki na mesa, mwasi yango asopaki
malasi yango na moto ya Yesu.
8 Tango bayekoli bamonaki bongo, basilikaki mpe
balobaki :
— Mpo na nini kobebisa malasi boye ?
9 Bakokaki ata koteka yango na motuya makasi mpe
kopesa mbongo epai ya babola !
10 Tango Yesu amonaki bongo, alobaki na bango :
**— Mpo na nini bozali kotungisa mwasi oyo ? Asali
Ngai likambo moko ya malamu.**
11 **Bokozalaka na babola tango nyonso ; kasi Ngai,
bokozalaka na Ngai tango nyonso te.**
12 **Wana asopi malasi oyo na nzoto na Ngai, asali
yango mpo na kobongisa kokundama na Ngai.**
13 **Nazali koloba na bino penza ya solo : esika
nyonso bakosakola Sango Malamu oyo kati na mokili
mobimba, bakobanda mpe kolobela likambo mwasi
oyo awuti kosala, mpo na kokanisa ye.**

Yuda ateki Yesu
(Mlk 14.10-11; Lk 22.3-6)

14 Moko kati na bantoma zomi na mibale, oyo kombo
na ye ezalaki Yuda Isikarioti, akendeki epai ya bakonzi ya
Banganga-Nzambe
15 mpe atunaki bango :
— Bozali kokanisa kopesa ngai nini soki nateki Yesu
epai na bino ?
Boye bafutaki ye mbongo ya bibende tuku misato.
16 Banda na tango wana, Yuda akomaki koluka libaku
malamu ya kokaba Yesu.

Bilei ya suka
(Mlk 14.12-16; Lk 22.7-13)

17 Na mokolo ya liboso ya feti ya Mapa ezanga levire,
bayekoli bayaki kotuna Yesu :
— Esika nini olingi ete tobongisela Yo bilei ya Pasika ?
18 Azongiselaki bango :
**— Bokende na engumba epai ya moto songolo
mpe boloba na ye : « Moteyi alobi : ‹ Tango na
Ngai ekomi pene ; nakolia bilei ya Pasika elongo na
bayekoli na Ngai epai na yo. › »**

19 Bayekoli basalaki ndenge Yesu atindaki bango mpe
babongisaki bilei ya Pasika.
(Mlk 14.17-21; Lk 22.14, 21-23; Yn 13.21-30)
20 Tango pokwa ekomaki, Yesu avandaki na mesa elongo
na bayekoli zomi na mibale.
21 Wana bazalaki kolia, Yesu alobaki :
**— Nazali koloba na bino penza ya solo : moko kati
na bino akoteka Ngai.**
22 Bayokaki mawa mingi, mpe bakomaki kotuna Ye, moko
sima na moninga :
— Nkolo, ezali ngai ?
23 Yesu azongisaki :
**— Moto oyo akoteka Ngai azali kolia sani moko
elongo na Ngai.**
24 **Solo, Mwana na Moto akokende, kolanda ndenge
ekomama na tina na Ye ; kasi mawa na moto oyo
akoteka Mwana na Moto ! Elingaki kozala malamu
koleka mpo na moto yango ete abotama te.**
25 Yuda, ye oyo asengeli koteka Ye, alobaki :
— Moteyi, ezali ngai ?
Yesu azongiselaki ye :
— Olobi yango.
(Mlk 14.22-25; Lk 22.15-20; 1Kl 11.23-25)
26 Wana bazalaki kolia, Yesu azwaki lipa ; sima na Ye
kozongisa matondi epai ya Nzambe, akataki yango mpe
apesaki yango na bayekoli na koloba :
— Oyo ezali nzoto na Ngai ! Bozwa mpe bolia.
27 Azwaki lisusu kopo ; mpe sima na Ye kozongisa matondi
epai ya Nzambe, apesaki bango yango na koloba :
— Bomela yango bino nyonso ;
28 **ezali makila na Ngai ya Boyokani, makila oyo
esopani mpo na bato ebele, mpo ete masumu na bango
elimbisama.**
29 **Nazali koloba na bino penza ya solo : kobanda
sik'oyo, nakomela lisusu vino oyo te kino na mokolo
oyo nakomela yango, ya sika, elongo na bino, kati na
Bokonzi ya Tata na Ngai.**

Yesu asakoli ete Petelo akowangana Ye
(Mlk 14.26-31; Lk 22.33-34; Yn 13.37-38)
30 Sima na yango, bayembaki banzembo ; bongo babimaki
mpo na kokende na ngomba ya banzete ya olive.
31 Yesu alobaki na bango :
**— Na butu ya lelo, bokokweyisa kondima na bino
mpo na Ngai ; pamba te ekomama :
« Nakobeta mobateli bibwele,**

mpe bameme ya etonga ekopalangana. »
32 **Kasi, sima na Ngai kosekwa, nakokende na Galile, liboso na bino.**
33 Petelo alobaki :
— Ata soki bango nyonso bakweyisi kondima na bango likolo na Yo, ngai nakotikala kokweyisa kondima na ngai te.
34 Yesu azongiselaki ye :
— Nazali koloba na yo penza ya solo : kaka na butu ya lelo, liboso ete soso elela, okowangana Ngai mbala misato.
35 Petelo alobaki na Ye :
— Ata soki nasengeli kokufa elongo na Yo, nakowangana Yo te.
Mpe bayekoli nyonso balobaki kaka ndenge moko.

Yesu abondeli na Getisemane
(Mlk 14.32-42; Lk 22.39-46)

36 Elongo na bayekoli na Ye, Yesu akomaki na esika oyo babengaka Getisemane mpe alobaki na bango :
— Botikala awa, wana Ngai nakeyi kosambela kuna.
37 Wana amemaki Petelo mpe bana mibali mibale ya Zebede, akomaki mawa-mawa mpe komitungisa ;
38 alobaki na bango :
— Motema na Ngai etondi na mawa pene nakufa ; botikala awa mpe bosenzela elongo na Ngai.
39 Akendeki mwa mosika, amikitisaki elongi kino na mabele mpe asambelaki boye :
— Tata, soki ekoki kosalema, tika ete kopo oyo ya pasi ekende mosika na Ngai ! Nzokande, kosala te kolanda mokano na Ngai, kasi sala kolanda mokano na Yo.
40 Bongo azongaki epai bayekoli na Ye bazalaki mpe akutaki bango balala pongi ; alobaki na Petelo :
— Boni, bokokaki te kosenzela elongo na Ngai mpo na ngonga moko ?
41 **Bosenzela mpe bosambela mpo ete bokweya te kati na komekama. Molimo ezalaka na posa makasi ya kosala malamu, kasi nzoto ezalaka na bolembu.**
42 Akendeki lisusu mwa mosika, na mbala ya mibale, mpe abondelaki :
— Tata na Ngai, soki ekoki kosalema te ete kopo oyo ya pasi ekende mosika na Ngai, wana tika ete mokano na Yo esalema !
43 Azongaki lisusu epai bayekoli na Ye bazalaki mpe akutaki bango lisusu balala pongi, pamba te bayokaki pongi makasi mpe miso na bango ekomaki kilo.

44 Boye, atikaki bango mpe akendeki lisusu mosika ; mpe,
mpo na mbala ya misato, abondelaki na maloba kaka wana.
45 Azongaki lisusu epai bayekoli na Ye bazalaki, mpe
alobaki na bango :
**— Bozali kaka kokoba kolala pongi mpe kopema ?
Ngonga ekoki ; Mwana na Moto akokabama na
maboko ya bato ya masumu.**
46 **Botelema ; tokende. Moto oyo ateki Ngai azali
koya.**

Bakangi Yesu
(Mlk 14.43-50; Lk 22.47-53; Yn 18.2-11)
47 Wana Yesu azalaki nanu koloba, Yuda, moko kati na
bayekoli zomi na mibale, akomaki elongo na bato ebele
oyo basimbaki mipanga mpe banzete ; ezalaki bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato nde batindaki
bango.
48 Moto oyo atekaki Yesu apesaki bango elembo moko ;
alobaki na bango : « Moto oyo ngai nakopesa beze, ezali
nde ye ; bokanga ye. »
49 Mbala moko, apusanaki pene ya Yesu mpe alobaki na
Ye :
— Mbote, Moteyi !
Mpe apesaki Ye beze.
50 Yesu alobaki na ye :
**— Molingami na Ngai, likambo oyo oyei kosala awa,
sala yango.**
Bongo bato mosusu oyo bayaki elongo na ye bapusanaki,
basimbaki Yesu na makasi mpe bakangaki Ye.
51 Moko kati na baninga ya Yesu asembolaki loboko,
abimisaki mopanga na ye wuta na ebombelo na yango,
abetaki yango mosali ya mokonzi ya Banganga-Nzambe
mpe akataki ye litoyi.
52 Kasi Yesu alobaki na ye :
**— Zongisa mopanga na yo kati na ebombelo na
yango, pamba te bato nyonso oyo babundaka na
mopanga bakokufa na nzela ya mopanga.**
53 **Okanisi ete nakoki te kobenga Tata na Ngai,
oyo akoki mpe mbala moko kotinda ba-anjelu koleka
bankoto zomi mpo na koya kosunga Ngai ?**
54 **Nzokande, soki mpe esalemi ndenge wana,
Makomi ekokokisama te ; pamba te ezali koloba ete
makambo nyonso wana esengeli kosalema bongo.**
55 Kaka na ngonga yango, Yesu alobaki na ebele ya bato :
**— Boni, nakomi motomboki mpo ete boya kokanga
Ngai na mipanga mpe na banzete ? Nazalaki kovanda**

mikolo nyonso kati na lopango ya Tempelo mpo na kopesa malakisi na Ngai, mpe bokangaki Ngai te.

56 **Kasi makambo oyo nyonso esalemi mpo ete Makomi ya basakoli ekokisama.**

Bongo bayekoli nyonso basundolaki Ye mpe bakimaki.

Yesu asambi
(Mlk 14.53-65; Lk 22.54-55, 63-71; Yn 18.12-14, 19-23)

57 Bato oyo bakangaki Yesu bamemaki Ye liboso ya Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe, epai wapi balakisi ya Mobeko mpe bakambi ya bato basanganaki.

58 Petelo azalaki kolanda Yesu na mosika, kino na ndako ya mokonzi ya Banganga-Nzambe ; akotaki kati na lopango mpe avandaki elongo na bakengeli mpo na kotala ndenge makambo ekosuka.

59 Nzokande bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso ya Likita-Monene ya Bayuda bazalaki koluka litatoli moko oyo ekobimisa polele mabe ya Yesu mpo ete bakoka kokatela Ye etumbu ya kufa,

60 kasi bazwaki yango te, atako bato mingi bakendeki mpo na kokosela Ye makambo.

Bongo, bato mibale bayaki

61 mpe balobaki :

— Moto oyo alobaki : « Ngai nakoki kobuka Tempelo ya Nzambe mpe kotonga yango lisusu na mikolo misato. »

62 Mokonzi ya Banganga-Nzambe atelemaki mpe atunaki Yesu :

— Boni, ozali te na liloba ya kozongisa ? Olobi nini liboso ya makambo oyo bazali kofunda yo na yango ?

63 Kasi Yesu abatelaki kimia.

Boye mokonzi ya Banganga-Nzambe alobaki na Ye :

— Na Kombo ya Nzambe na bomoi, napesi yo mitindo : « Yebisa biso soki ozali Klisto, Mwana na Nzambe. »

64 Yesu azongiselaki ye :

— Otatoli yango. Kasi nazali koloba na bino : Kobanda sik'oyo, bokomona Mwana na Moto kovanda na ngambo ya loboko ya mobali ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso mpe koya na nkembo na likolo ya mapata ya Likolo.

65 Mokonzi ya Banganga-Nzambe apasolaki bilamba na ye mpe alobaki :

— Afingi Nzambe ! Mpo na nini koluka lisusu batatoli ? Bino moko boyoki ndenge nini afingi Nzambe !

66 Bokanisi nini mpo na yango ?

Bazongisaki :

— Abongi na kufa.

67 Babwakelaki Ye soyi na elongi mpe babetaki Ye makofi ;
bato mosusu babetaki Ye bambata
68 mpe balobaki :
— Klisto, sakola kati na biso ; yebisa biso moto oyo abeti
yo !

Petelo awangani Yesu
(Mlk 14.66-72; Lk 22.56-62; Yn 18.15-18, 25-27)

69 Na tango wana, Petelo avandaki libanda, kati na lopango ya kati. Mwasi mosali moko apusanaki pene na ye mpe alobaki :
— Yo mpe, ozalaki elongo na Yesu, moto ya Galile.
70 Kasi Petelo awanganaki na miso ya bato nyonso :
— Nayebi te makambo oyo ozali koloba !
71 Wana Petelo azalaki kokende na ekuke mpo na kobima,
mwasi mosali mosusu amonaki ye mpe alobaki na bato oyo
bazalaki wana :
— Moto oyo azalaki elongo na Yesu ya Nazareti.
72 Petelo awanganaki yango lisusu na kolapa ndayi :
— Nayebi moto wana te !
73 Sima na mwa tango moke, bato oyo bazalaki wana
bapusanaki mpe balobaki na Petelo :
— Ezali ya solo, yo mpe ozali moko kati na bato wana ;
elobeli na yo ezali kofunda yo.
74 Bongo Petelo abandaki kolapa ndayi esangana na
bilakeli mabe :
— Tika ete Nzambe alakela ngai mabe soki nakosi !
Nalapi ndayi : Nayebi moto yango te !
Mpe, mbala moko, soso elelaki.
75 Bongo Petelo akanisaki maloba ya Yesu : **« Liboso ete soso elela, okowangana Ngai mbala misato. »** Abimaki mpe alelaki makasi na libanda.

27

Bamemi Yesu liboso ya Pilato
(Mlk 15.1-2; Lk 22.66; 23.1; Yn 18.28)

1 Tango tongo etanaki, bakonzi nyonso ya Banganga-
Nzambe mpe bakambi ya bato basalelaki Yesu likita mpo
na kobomisa Ye.
2 Bakangaki Ye basinga, bamemaki Ye mpe bakabaki Ye
na maboko ya moyangeli Pilato.

Yuda amidiembiki
(Mis 1.18-19)

3 Tango Yuda oyo atekaki Yesu amonaki ete bakateli Yesu
etumbu, ayokaki pasi mingi na motema mpe akendeki

kozongisa mbongo wana ya bibende tuku misato epai ya
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato.
4 Alobaki na bango :
— Nasali masumu mpo ete nateki moto oyo asali mabe
te !
Kasi bango bazongisaki :
— Etali biso na nini ? Etali nde yo moko !
5 Yuda abwakaki mbongo yango kati na Tempelo, along-
waki wana mpe akendeki komidiembika.
6 Bakonzi ya Banganga-Nzambe balokotaki mbongo yango
mpe balobaki :
— Mibeko epesi nzela te ya kotia mbongo oyo na
ebombelo misolo ya Tempelo, pamba te ezali mbongo ya
makila.
7 Boye, basanganaki mpe bazwaki mokano ya kosomba,
na mbongo yango, elanga ya mosali mbeki, mpe ya
kokomisa yango lilita mpo na kokunda bapaya.
8 Yango wana, kino na mokolo ya lelo, babengaka elanga
yango elanga ya makila.
9 Ezali ndenge wana nde maloba ya mosakoli Jeremi
ekokisamaki : « Bakamataki mbongo ya bibende ya palata
tuku misato, motuya oyo bato ya Isalaele bakataki mpo na
ye,
10 mpe basombaki na yango elanga ya mosali mbeki
ndenge Nkolo atindaki ngai. »

Yesu asambi liboso ya Pilato
(Mlk 15.2-15; Lk 23.1-5; Yn 18.28–19.16)

11 Yesu asambaki liboso ya moyangeli. Moyangeli atunaki
Yesu :
— Boni, ozali mokonzi ya Bayuda ?
Yesu azongisaki :
— Olobi yango.
12 Sima na yango, tango bakonzi ya Banganga-Nzambe
mpe bakambi ya bato bafundaki Ye, azongisaki lisusu eloko
moko te.
13 Bongo Pilato atunaki Ye :
— Ozali koyoka te makambo nyonso oyo bazali koloba
mpo na kofunda Yo ?
14 Kasi Yesu azongisaki ata liloba moko te ; mpe
moyangeli akamwaki makasi.

Bakateli Yesu etumbu ya kufa
(Mlk 15.6-14; Lk 23.13-23; Yn 18.39-40)

15 Na feti nyonso ya Pasika, moyangeli azalaki na mo-
mesano ya kobimisa na boloko mokangami moko oyo bato
bazalaki kopona.

16 Na tango wana, ezalaki na mokangami moko oyo
ayebanaki mingi, kombo na ye ezalaki Yesu Barabasi.
17 Tango Pilato amonaki ebele ya bato basangani, atunaki
bango :
— Kati na Yesu Barabasi mpe Yesu oyo babengaka
Klisto, bolingi nabimisela bino nani mpo ete akoma
nsomi ?
18 Pilato ayebaki malamu ete ezali mpo na likunya nde
bakabaki Yesu na maboko na ye.
19 Wana Pilato avandaki na esambiselo, mwasi na ye
atindelaki ye maloba :
— Kokota te na makambo ya moto wana ya sembo ;
pamba te na butu ya lelo, namoni pasi mingi kati na ndoto
likolo na ye !
20 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya bato
bandimisaki ebele ya bato ete basenga na makasi kobima ya
Barabasi longwa na boloko, mpe komona ndenge bakoboma
Yesu.
21 Moyangeli atunaki bango lisusu :
— Kati na bango mibale, bolingi nabimisela bino nani ?
Bazongisaki na koganga :
— Barabasi !
22 Pilato atunaki bango :
— Nasala nini na Yesu oyo babengaka Klisto ?
Bato nyonso bazongisaki :
— Baka ye na ekulusu !
23 Pilato atunaki lisusu :
— Mabe nini asali ?
Kasi bakobaki kaka koganga makasi koleka :
— Baka ye na ekulusu !
(Mlk 15.15; Lk 23.24-25; Yn 19.16)
24 Tango Pilato amonaki ete akokoka lisusu kosala eloko
te, mpe ete mobulu ya bato ezalaki komata se komata,
azwaki mayi, asukolaki maboko na ye liboso ya bato na
koloba :
— Makila ya moto oyo ekotangama na moto na ngai te,
kasi na mito na bino.
25 Bato nyonso bazongisaki :
— Tika ete makila na ye etangama na mito na biso mpe
ya bana na biso !
26 Pilato abimiselaki bango Barabasi ; mpe sima na
kobetisa Yesu fimbu, apesaki Ye na maboko na bango mpo
ete babaka Ye na ekulusu.

Basoda batioli Yesu
(Mlk 15.16-20; Lk 23.11; Yn 19.2-3)

27 Basoda ya moyangeli bakumbaki Yesu kati na esambiselo mpe basangisaki zingazinga na Ye lisanga mobimba ya basoda.
28 Balongolaki Ye bilamba, balatisaki Ye nzambala ya motane,
29 balatisaki Ye ekoti ya nzube na moto mpe basimbisaki Ye lingenda moke na loboko na Ye ya mobali ; bongo babandaki kofukama liboso na Ye mpo na kotiola Ye, na koloba : « Mbote, mokonzi ya Bayuda ! »
30 Bazalaki kobwakela Ye soyi, kokamata lingenda moke oyo basimbisaki Ye na loboko mpe kobeta Ye na moto.
31 Sima na bango kosakanela Ye, balongolaki Ye nzambala, balatisaki Ye bilamba na Ye mpe bakumbaki Ye mpo na kobaka Ye na ekulusu.

Babaki Yesu na ekulusu
(Mlk 15.21-32; Lk 23.26-43; Yn 19.17-22)

32 Wana bazalaki kobima na engumba, bakutanaki na moto moko ya Sirene, kombo na ye ezalaki Simona ; mpe bakangaki ye na makasi mpo ete amema ekulusu ya Yesu.
33 Tango bakomaki na esika oyo babengaka « Gologota, » oyo elingi koloba : esika ya mokuwa ya moto,
34 bapesaki Yesu masanga ya vino basangisa na mayi ya bololo mpo ete amela ; kasi sima na Ye komeka masanga yango, aboyaki komela yango.
35 Sima na bango kobaka Yesu na ekulusu, bakabolaki bilamba na Ye, na kobeta zeke ;
36 mpe bavandaki wana mpo na kokengela Ye.
37 Na likolo ya moto ya Yesu, batiaki makomi oyo mpo na kotalisa mpo nini bakatelaki Ye etumbu :

Moto oyo azali Yesu, Mokonzi ya Bayuda.

38 Babomi mibale ya bato babakamaki na ba-ekulusu elongo na Yesu : moko, na ngambo ya loboko ya mobali ya Yesu ; mosusu, na ngambo ya loboko na Ye ya mwasi.
39 Baleki nzela bazalaki kofinga Ye na koningisa mito na bango ;
40 bazalaki koloba : « Yo oyo okobuka Tempelo mpe okotonga yango lisusu na mikolo misato, mibikisa yo moko ! Soki ozali penza Mwana na Nzambe, kita longwa na ekulusu ! »
41 Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko elongo na bakambi ya bato bazalaki mpe kotiola Yesu na koloba :
42 « Abikisaki bato mosusu, kasi ye moko akoki komibikisa te ! Azali mokonzi ya Isalaele ! Tika ete akita sik’oyo longwa na ekulusu, bongo tokondimela Ye.

43 Atiaka elikya na ye kati na Nzambe ; tika ete Nzambe
akangola ye sik’oyo soki alingaka ye, pamba te azalaki
koloba : ‹ Nazali Mwana na Nzambe. › »
44 Babomi bato oyo babakamaki na ba-ekulusu elongo na
Yesu bazalaki mpe kofinga Ye ndenge wana.

(Mlk 15.33-41; Lk 23.44-49; Yn 19.25-30)

45 Kobanda na ngonga ya midi kino na ngonga ya misato
ya pokwa, molili ekotaki na mokili mobimba.
46 Pene na ngonga ya misato ya pokwa, Yesu agangaki :

— Eloi, Eloi, lema sabachtani ?

Elingi koloba : **Nzambe na Ngai, Nzambe na Ngai, mpo
na nini osundoli Ngai ?**
47 Kati na bato oyo batelemaki wana, ndambo bayokaki
Ye ; boye bakomaki koloba :

— Azali kobenga Eliya !

48 Mbala moko, moko kati na bango akendeki mbangu
kokamata eponze moko, azindisaki yango na vino ya ngayi,
atiaki eponze yango na songe ya mwa nzete mpe apesaki
yango Yesu mpo ete amela.
49 Kasi bato mosusu balobaki :

— Zela ! Totala soki Eliya akoya kobikisa ye.

50 Kasi Yesu agangaki lisusu makasi, mpe azongisaki
molimo na Ye.
51 Kaka na tango yango, rido ya Tempelo epasukaki
na biteni mibale, kobanda na likolo kino na se, mabele
eninganaki, mabanga minene epasukaki,
52 bakunda efungwamaki, mpe banzoto ya basantu ebele
oyo bakufa esekwaki :
53 ebimaki na bakunda mpe, sima na lisekwa ya Yesu,
ekotaki kati na engumba ya bule epai wapi bato ebele
bamonaki yango.
54 Tango mokonzi ya basoda ya Rome elongo na basoda
oyo bazalaki kokengela Yesu bamonaki ndenge mabele
eninganaki mpe nyonso oyo esalemaki, bayokaki somo
makasi mpe balobaki :

— Moto oyo azalaki penza Mwana na Nzambe !

55 Basi ebele bazalaki wana, bazalaki kotala na mosika ;
balandaki Yesu longwa na Galile mpo na kosunga Ye.
56 Kati na basi yango, ezalaki na Mari, moto ya Magidala ;
Mari, mama ya Jake mpe ya Jozefi ; mpe mama ya bana ya
Zebede.

Bakundi Yesu
(Mlk 15.42-47; Lk 23.50-56; Yn 19.38-42)

57 Tango pokwa ekomaki, mozwi moko ayaki ; kombo na
ye ezalaki Jozefi, moto ya mboka Arimate ; ye mpe akomaki
moyekoli ya Yesu.

58 Akendeki kosenga nzoto ya Yesu epai ya Pilato ; mpe
Pilato apesaki mitindo ete bapesa ye yango.
59 Jozefi azwaki nzoto ya Yesu, alingaki yango na liputa
ya lino ya peto
60 mpe atiaki nzoto yango kati na kunda moko ya sika, oyo
atobolisaki ye moko kati na libanga moko ya monene. Mpe
atindikaki libanga mosusu ya monene liboso ya ekotelo ya
kunda yango, mpe azongaki.
61 Mari, moto ya mboka Magidala, mpe Mari mosusu
bavandaki wana, na ngambo mosusu ya kunda.
62 Mokolo oyo elandaki, mokolo oyo elandaki Mokolo
ya kobongisa Saba, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
Bafarizeo bakendeki epai ya Pilato
63 mpo na koloba na ye :
— Mokonzi, makanisi ezongeli biso na tina na mokosi
wana ! Tango azalaki na bomoi, alobaki : « Sima na
mikolo misato, nakosekwa. »
64 Yango wana, pesa mitindo ete bakengela malamu
kunda yango kino na mokolo ya misato. Soki te, bayekoli
na ye bakoya koyiba nzoto mpo ete, na sima, baloba na bato
ete asekwi kati na bakufi. Lokuta oyo ya suka ekoya kozala
lisusu mabe koleka oyo ya liboso.
65 Pilato azongisaki :
— Bozwa bakengeli mpe bokende kokengela kunda
ndenge bokanisi kosala.
66 Boye bakendeki mpe basalaki nyonso oyo ekoki mpo
ete kunda ekengelama malamu ; batiaki elembo na libanga
oyo bakangaki na yango kunda mpe batiaki bakengeli.

28

Yesu asekwi
(Mlk 16.1-8; Lk 24.1-12; Yn 20.1-2)

1 Sima na mokolo ya Saba, na tongo-tongo ya mokolo ya
liboso ya poso, Mari, moto ya mboka Magidala, mpe Mari
mosusu bakendeki kotala kunda.
2 Mbala moko, mabele eninganaki makasi, pamba te
anjelu ya Nkolo akitaki longwa na Likolo, akendeki na
kunda, atindikaki libanga mpe avandaki na likolo na yango.
3 Azalaki kongenga lokola mikalikali, mpe bilamba na ye
ezalaki pembe makasi lokola mvula ya pembe.
4 Bakengeli bakomaki kolenga mpo na somo mpe bako-
maki lokola bato ya kokufa.
5 Kasi anjelu alobaki na basi : « Bobanga te ! Nayebi ete
bozali koluka Yesu oyo babakaki na ekulusu.

6 Azali lisusu awa te, pamba te asili kosekwa, ndenge kaka alobaki. Boya kotala esika oyo nzoto na Ye ezalaki,
7 mpe bokende noki koyebisa bayekoli na Ye : ‹ Asili kosekwa kati na bakufi ; akei liboso na bino, na Galile ; ezali kuna nde bokomona Ye. › Yango nde makambo oyo nazalaki na yango ya koyebisa bino. »

8 Balongwaki noki na kunda, na somo mpe na esengo makasi ; bapotaki mbangu mpo na kokende kopesa sango epai ya bayekoli na Ye.
9 Mbala moko, Yesu akutanaki na bango mpe alobaki :

— Mbote na bino !

Bapusanaki pene na Ye, basimbaki makolo na Ye mpe bagumbamelaki Ye.

10 Yesu alobaki na bango :

— Bobanga te ! Bokende koyebisa bandeko na Ngai ete bakende na Galile ; ezali kuna nde bakomona Ngai.

11 Wana basi bazalaki kokende, ndambo ya bakengeli bazongaki kati na engumba mpo na koyebisa na bakonzi ya Banganga-Nzambe, makambo nyonso oyo ewutaki koleka.
12 Bakonzi ya Banganga-Nzambe babengaki bakambi ya bato mpe, elongo na bango, basalaki mwango moko, bapesaki mbongo ebele epai ya basoda
13 mpe balobaki na bango : « Tala ndenge bosengeli koloba : ‹ Wana tozalaki kati na pongi, bayekoli na ye bayaki koyiba nzoto na ye, na butu. ›
14 Soki likambo yango ekomi na matoyi ya moyangeli, tokoyeba kosolola na ye mpe kosala nyonso mpo ete bomema ngambo te. »

15 Basoda bazwaki mbongo mpe basalaki ndenge kaka batindaki bango. Lisolo yango epanzanaki kati na Bayuda mpe ezali kolobama kino na mokolo ya lelo.

Yesu abimeli bayekoli na Ye

16 Bayekoli zomi na moko bakendeki na Galile, na ngomba oyo Yesu ayebisaki bango ete bakende.
17 Tango bamonaki Ye, bagumbamelaki Ye ; kasi bamosusu kati na bango bandimaki te.

18 Yesu apusanaki pene na bango mpe alobaki :

— Bokonzi nyonso epesameli Ngai, ezala kati na Likolo to na mokili.

19 **Bokende, bokomisa bato ya bikolo nyonso bayekoli na Ngai, bobatisa bango na Kombo ya Tata, ya Mwana mpe ya Molimo Mosantu ;**

20 **bolakisa bango kotosa makambo nyonso oyo**
natindaki bino. Boyeba malamu ete nazali elongo na
bino mikolo nyonso kino na suka ya mokili.

Sango Malamu kolanda
Malako
Mabongisi ya lotomo ya Yesu

Mateya ya Yoane Mobatisi
(Mat 3.1-12; Lk 3.1-6, 15-18; Yn 1.19-28)

1 Tala ebandeli ya Sango Malamu ya Yesu-Klisto, Mwana
na Nzambe,
2 kolanda ndenge ekomama kati na mokanda ya mosakoli
Ezayi :
« Nakotinda ntoma na Ngai liboso na Yo,
ye nde akobongisela Yo nzela.
3 Mongongo ya moto moko ezali kobelela kati na esobe :
‹ Bobongisa nzela mpo na Nkolo,
bosembolela Ye banzela ya mike ! › »
4 Boye Yoane azalaki kati na esobe mpe azalaki kosakola :
« Bobongola mitema na bino, bozwa libatisi, mpe Nzambe
akolimbisa masumu na bino ! »
5 Bavandi nyonso ya Yuda mpe ya Yelusalemi bazalaki
kokende epai na ye ; bazalaki kotubela masumu na bango,
mpe ye, azalaki kobatisa bango na ebale Yordani.
6 Yoane azalaki kolata elamba oyo basala na bapwale
ya shamo mpe mokaba oyo basala na poso ya nyama, na
loketo ; azalaki kolia mankoko mpe mafuta ya nzoyi.
7 Tala makambo oyo azalaki koteya bato : « Sima na ngai,
Moto moko azali koya, aleki ngai na nguya ; ngai nabongi
kutu te mpo na kogumbama liboso na Ye mpo na kofungola
ata basinga ya basandale na Ye.
8 Ngai nazali kobatisa bino na mayi, kasi Ye akobatisa bino
kati na Molimo Mosantu. »

Libatisi mpe komekama ya Yesu
(Mat 3.13-17; Lk 3.21-22)

9 Na tango wana, Yesu ayaki wuta na Nazareti ya Galile,
mpe Yoane abatisaki Ye na ebale Yordani.
10 Tango kaka abimaki na mayi, amonaki Likolo kofung-
wama mpe Molimo kokitela Ye lokola ebenga.
11 Mongongo moko eyokanaki wuta na Likolo : « Ozali
Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na Yo mingi ! »

(Mat 4.1-11; Lk 4.1-13)

12 Mbala moko, Molimo amemaki Yesu kati na esobe
13 epai wapi avandaki mikolo tuku minei mpe Satana
azalaki komeka Ye. Azalaki kuna elongo na banyama ya
zamba, mpe ba-anjelu bazalaki kopesa Ye bilei.

Lotomo ya Yesu kati na Galile

Yesu abandi koteya
(Mat 4.12-17; Lk 4.14-15)

14 Tango babwakaki Yoane kati na boloko, Yesu akendeki
na Galile epai wapi azalaki koteya Sango Malamu ya
Nzambe.
15 Azalaki koloba : **« Tango ekoki, mpe Bokonzi ya**
Nzambe ekomi pene. Bobongola mitema mpe bondima
Sango Malamu. »

Bayekoli ya liboso ya Yesu
(Mat 4.18-22; Lk 5.1-3, 10-11)

16 Mokolo moko, wana Yesu azalaki koleka pembeni ya
ebale ya Galile, amonaki Simona mpe Andre, ndeko na ye.
Bazalaki kobwaka monyama na ebale, pamba te bazalaki
balobi mbisi.
17 Yesu alobaki na bango : **« Bolanda Ngai, mpe**
nakokomisa bino balobi bato. »
18 Mbala moko, batikaki minyama na bango mpe balan-
daki Yesu.
19 Wana Yesu akobaki kotambola, amonaki na mosika
Jake, mwana mobali ya Zebede, oyo azalaki elongo na
Yoane, ndeko na ye ; bazalaki kobongisa minyama kati na
bwato na bango.
20 Mbala moko, Yesu abengaki bango. Batikaki Zebede,
tata na bango, kati na bwato elongo na basali na ye mpe
balandaki Yesu.

Yesu abengani molimo mabe
(Lk 4.31-37)

21 Bongo Yesu elongo na bayekoli na Ye bakendeki na
Kapernawumi. Na mokolo ya Saba, Yesu akotaki na ndako
ya mayangani mpe abandaki koteya.
22 Bato bakamwaki makasi malakisi na Ye, pamba te
ateyaki na bokonzi oyo balakisi ya Mobeko bazangaki.
23 Kaka na tango yango, ezalaki na moto moko, kati na
ndako ya mayangani, oyo azalaki na se ya bokonzi ya
molimo mabe, azalaki koganga :
24 — Yesu ya Nazareti, olingi nini ? Oyei nde koboma
biso ? Nayebi Yo malamu, ozali Motindami mpe Mosantu
ya Nzambe !
25 Yesu atelemelaki molimo mabe yango mpe apesaki
yango mitindo :
— Kanga monoko na yo ! Bima kati na moto oyo.
26 Molimo mabe eningisaki moto yango makasi mpe
ebimaki na koganga.

27 Bato nyonso bakamwaki makasi mpe bakomaki kotunana :
— Oyo ezali lisusu likambo nini ? Tala mateya ya sika oyo etondi na nguya ! Azali kopesa mitindo ata na milimo mabe, mpe ezali kotosa Ye !
28 Mbala moko, sango na tina na Ye epanzanaki kati na etuka mobimba ya Galile.

Yesu abikisi babeli ebele
(Mat 8.14-15; Lk 4.38-39)

29 Tango Yesu abimaki na ndako ya mayangani, akendeki elongo na Jake mpe Yoane na ndako ya Simona mpe Andre.
30 Nzokande, mama-bokilo ya Simona azalaki ya kolala mpo ete azalaki kobela fievele ; mbala moko, bapesaki Ye sango.
31 Boye apusanaki pene ya mama yango, asimbaki ye na loboko mpe atelemisaki ye ; fievele esilaki, mpe mama yango akomaki kobongisela bango bilei.
(Mat 4.24; 8.16-17; Lk 4.40-41)
32 Wana moyi elalaki mpe pokwa eyaki, bamemelaki Yesu babeli nyonso mpe bato oyo bazalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe.
33 Bato nyonso ya engumba bayaki kosangana liboso ya ekuke ya ndako ;
34 bongo Yesu abikisaki bato ebele oyo bazalaki na pasi ya ndenge na ndenge, abenganaki milimo mabe ebele mpe apekisaki yango koloba ; pamba te milimo mabe eyebi nani oyo Ye azali.
(Lk 4.42-44)
35 Na tongo-tongo ya mokolo oyo elandaki, wana molili ezalaki nanu, Yesu alamukaki, abimaki libanda, akendeki na esobe epai wapi azalaki kaka Ye moko mpe akomaki kosambela.
36 Simona elongo na baninga na ye bakendeki koluka Yesu.
37 Tango bamonaki Ye, balobaki na Ye :
— Bato nyonso bazali koluka Yo.
38 Kasi Ye azongiselaki bango :
— Tokende na esika mosusu, na bamboka ya zingazinga, mpo ete nateya mpe kuna, pamba te nayaki mpo na yango.
39 Boye, atambolaki na Galile mobimba ; azalaki koteya na bandako na bango ya mayangani mpe kobengana milimo mabe.
40 Moto moko na maba apusanaki pene na Yesu, afukamaki mpe asengaki na Yesu :
— Soki olingi, komisa ngai peto.

41 Yesu ayokelaki ye mawa, atandaki loboko na Ye,
asimbaki ye mpe alobaki :
— Nalingi ete ezala bongo, koma peto.
42 Mbala moko, maba elongwaki na nzoto ya mobeli mpe
akomaki peto.
43 Mbala moko, Yesu azongisaki ye mpe akebisaki ye :
44 **— Yoka Ngai malamu, koyebisa likambo oyo
na moto moko te ; kasi kende komilakisa epai ya
Nganga-Nzambe mpe pesa, mpo na kopetolama na
yo, likabo oyo Moyize akataki lokola mobeko mpo
ete ezala litatoli na miso na bango ete obiki.**
45 Kasi tango kaka abimaki, abandaki koloba mpe
kopanza sango. Mpo na yango, Yesu azalaki lisusu te kokoka
kokota kati na bingumba na miso ya bato nyonso ; kasi
akomaki kovanda na libanda ya bingumba, na bisika oyo
ebombama. Nzokande, bato bazalaki kaka kowuta bipai na
bipai mpo na koya epai na Ye.

2

Yesu alimbisi mpe abikisi ebosono
(Mat 9.1-8; Lk 5.17-26)

1 Sima na mwa mikolo, Yesu azongaki lisusu na Kaper-
nawumi. Tango bato bayokaki ete azali na ndako,
2 bayaki ebele kosangana kati na ndako yango kino esika
ezalaki lisusu te, ezala na liboso ya ekuke, mpe Yesu ateyaki
bango Sango Malamu.
3 Bato mosusu bamemelaki Ye ebosono oyo bato minei
batomboli.
4 Lokola balongaki te kokomisa ebosono yango kino na
esika oyo Yesu azalaki, pamba te bato bazalaki ebele penza,
bamataki likolo ya mwanza ya ndako kino na esika oyo Yesu
azalaki mpe batobolaki lidusu. Bongo na nzela ya lidusu
yango, bakitisaki na tsipoyi ebosono yango.
5 Tango Yesu amonaki kondima na bango, alobaki na
ebosono :
— Mwana na Ngai, masumu na yo elimbisami.
6 Kasi ndambo ya balakisi ya Mobeko oyo bazalaki wana
bakomaki kolobaloba na se ya mitema :
7 « Mpo na nini moto oyo azali koloba bongo ? Azali
kotiola Nzambe ! Nani akoki kolimbisa masumu soki kaka
Ye moko Nzambe te ? »
8 Mbala moko, kati na molimo na Ye, Yesu asosolaki
makanisi na bango ; alobaki na bango :
**— Mpo na nini mitema na bino ezali kokanisa
bongo ?**

9 **Likambo nini eleki pete mpo na koloba na ebosono : « Masumu na yo elimbisami to telema, kamata tsipoyi na yo mpe tambola ? »**

10 **Ezali mpo boyeba ete Mwana na Moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu kati na mokili.**

Bongo alobaki na ebosono :

11 **— Nalobi na yo : Telema, kamata tsipoyi na yo mpe zonga na ndako na yo.**

12 Mbala moko, atelemaki, akamataki tsipoyi na ye mpe abimaki na miso ya bato nyonso. Bato nyonso bakamwaki makasi mpe bakomaki kokumisa Nzambe na maloba oyo : « Totikala nanu komona likambo ya boye te ! »

Tembe na tina na Yesu
(Mat 9.9-13; Lk 5.27-32)

13 Yesu abimaki lisusu mpe akendeki pembeni ya ebale. Bato ebele bayaki epai na Ye mpe ateyaki bango.

14 Wana azalaki kotambola, amonaki Levi, mwana mobali ya Alife, avandi na ndako ya mosala epai wapi bafutaka mpako. Yesu alobaki na ye : **« Landa Ngai. »**

Levi atelemaki mpe alandaki Ye.

15 Wana Yesu azalaki kolia na ndako ya Levi, bafutisi mpako ebele mpe bato mosusu ya masumu bazalaki kolia mesa moko na Yesu elongo na bayekoli na Ye ; pamba te bato ebele penza bazalaki kolanda Ye.

16 Tango balakisi ya Mobeko ya lingomba ya Bafarizeo bamonaki Yesu kolia mesa moko na bato ya masumu mpe bafutisi mpako, batunaki bayekoli na Ye :

— Mpo na nini azali kolia mesa moko na bafutisi mpako mpe bato ya masumu ?

17 Tango Yesu ayokaki bongo, alobaki na bango :

— Bato oyo bazali kolongono na nzoto bazalaka na posa ya monganga te ; ezali babeli nde bazalaka na posa na ye. Nayaki te koluka bato ya sembo, kasi bato ya masumu.

(Mat 9.14-17; Lk 5.33-39)

18 Nzokande bayekoli ya Yoane mpe Bafarizeo bazalaki kokila bilei. Bongo bato bayaki kotuna Yesu :

— Mpo na nini bayekoli ya Yoane mpe Bafarizeo bakilaka bilei, kasi bayekoli na yo bakilaka bilei te ?

19 Yesu azongiselaki bango :

— Ndenge nini bato oyo babengami na feti ya libala bakoki kokila bilei, wana mobali ya libala azali nanu elongo na bango ? Tango nyonso mobali ya libala azali elongo na bango, bakoki kokila bilei te.

20 **Kasi tango ezali koya oyo bakolongola mobali ya**
libala kati na bango ; mpe ekozala na tango wana nde
bakokila bilei.
21 **Moto moko te asalelaka eteni ya elamba ya sika**
mpo na kobamba elamba ya kala, noki te eteni
ya elamba ya sika ekopasola elamba ya kala mpe
ekosala lidusu ya monene koleka.
22 **Moto moko te atiaka vino ya sika kati na bambeki**
ya kala, noki te vino ya sika ekopasola bambeki ;
vino ekosopana mpe bambeki ekopasuka. Nzokande,
batiaka kaka vino ya sika kati na bambeki ya sika !

Yesu azali Nkolo ya mokolo ya Saba
(Mat 12.1-8; Lk 6.1-5)

23 Ezalaki mokolo moko, Yesu azalaki kotambola kati na
elanga ya ble ; ezalaki mokolo ya Saba. Wana bazalaki
kotambola, bayekoli na Ye bazalaki kobuka ble.
24 Bafarizeo balobaki na Yesu :
— Mpo na nini bayekoli na Yo bazali kosala likambo
oyo epekisami kosalema na mokolo ya Saba ?
25 Yesu azongiselaki bango :
— Botanga nanu te makambo oyo Davidi asalaki
tango ye elongo na baninga na ye bazalaki na nzala
mpe bazangaki bilei ?
26 **Akotaki kati na Ndako ya Nzambe wana Abiatari**
azalaki mokonzi ya Banganga-Nzambe, aliaki mapa oyo
ebulisama mpo na Nzambe mpe apesaki yango epai
ya bato na ye ; nzokande, kaka Banganga-Nzambe nde
bazalaki na ndingisa ya kolia yango.
27 Bongo alobaki na bango lisusu :
— Mokolo ya Saba esalema mpo na moto, kasi moto
asalema te mpo na mokolo ya Saba.
28 **Yango wana, Mwana na Moto azali mpe Mokonzi**
ya mokolo ya Saba.

3

Yesu abikisi na mokolo ya Saba
(Mat 12.9-14; Lk 6.6-11)

1 Yesu akotaki lisusu na ndako ya mayangani epai wapi
ezalaki na moto moko akufa loboko.
2 Boye bato bazalaki kotala soki Yesu akobikisa ye na
mokolo ya Saba mpo na kofunda Ye.
3 Bongo Yesu alobaki na moto oyo akufa loboko :
— Telema na liboso ya bato nyonso.
4 Atunaki bango :

— Nini epesamela nzela ya kosala na mokolo ya Saba : kosala bolamu to kosala mabe, kobikisa moto to kotika ye kokufa ?

Kasi babatelaki kimia.

5 Yesu atalaki bango na mawa mpe ayokaki pasi mingi na motema mpo ete mitema na bango ezalaki makasi lokola libanga. Yesu alobaki na moto yango :

— Sembola loboko na yo !

Moto yango asembolaki loboko na ye, mpe loboko yango ebikaki.

6 Mbala moko, Bafarizeo babimaki mpe bakendeki koyokana na bato ya lisanga ya Erode mpo na koluka nzela ya kobomisa Yesu.

Yesu kati na ebele ya bato

7 Tango Yesu alongwaki kuna, akendeki na ebale elongo na bayekoli na Ye, mpe bato ebele penza balandaki Ye wuta na Galile, na Yuda,

8 na Yelusalemi, na Idume mpe na ngambo ya Yordani. Boye tango bato oyo bazalaki na bamboka ya zingazinga ya Tiri mpe ya Sidoni bayokaki sango ya makambo nyonso oyo Yesu azalaki kosala, bango mpe bayaki ebele penza epai na Ye.

9 Boye Yesu atindaki bayekoli ete babongisela Ye bwato moko mpo ete bato bafinafina Ye te.

10 Lokola azalaki kobikisa bato ebele, bato oyo bazalaki na pasi bakomaki kowelela koya epai na Ye mpo na koluka kosimba Ye.

11 Tango bato oyo bazalaki na milimo mabe bazalaki komona Ye, bazalaki kogumbama liboso na Ye mpe koganga :

— Yo ozali solo Mwana na Nzambe !

12 Kasi Yesu azalaki kopamela milimo yango ete emeka te koloba na tina na Ye.

Yesu aponi bantoma zomi na mibale
(Mat 10.1-4; Lk 6.12-16)

13 Yesu amataki likolo ya ngomba, abengaki bato oyo azalaki na bosenga na bango, mpe bakendeki epai na Ye.

14 Kati na bango, aponaki bato zomi na mibale oyo akomaki kobenga « bantoma, » mpo ete bazala elongo na Ye mpe mpo ete bakende koteya Sango Malamu ;

15 mpe apesaki bango bokonzi ya kobengana milimo mabe.

16 Tala bakombo ya bato zomi na mibale oyo aponaki :

Simona oyo Yesu apesaki kombo « Petelo ; »
17 Jake, mwana mobali ya Zebede, mpe Yoane, ndeko
na ye, ba-oyo Yesu apesaki kombo « Boanerijesi » oyo
elingi koloba : bana ya kake ;
18 Andre,
Filipo,
Bartelemi,
Matayo,
Toma,
Jake, mwana mobali ya Alife ;
Tade,
Simona oyo azalaki moko kati na lisanga ya Bazelote,
19 mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki Yesu.

Yesu to Satana
(Mat 12.22-32; Lk 11.15-23; 12.10)

20 Tango Yesu akotaki na ndako, bato ebele bayaki lisusu kosangana wana, mpe esalaki ete Ye elongo na bayekoli na Ye bazangaki ata tango mpo na kolia.
21 Tango bandeko ya libota na Ye bayokaki bongo, bayaki mpo na kozwa Ye na makasi, pamba te bazalaki koloba :
— Akomi na bokono ya liboma.
22 Balakisi ya Mobeko oyo bawutaki na Yelusalemi balobaki :
— Azali na molimo ya Belizebule kati na ye mpe azali kobengana milimo mabe na nguya ya mokonzi ya milimo mabe.
23 Yesu abengaki bango mpe alobaki na bango na masese :
— Ndenge nini Satana akoki kobengana Satana ?
24 **Soki bokonzi moko ekabwani, bokonzi yango ekowumela te.**
25 **Soki libota moko ekabwani, libota yango ekowumela te ;**
26 **mpe soki Satana amibundisi mpe akabwani na ye moko, akowumela te, mpe suka na ye emonani.**
27 **Pamba te moto moko te akoki kokota na ndako ya elombe mpo na kobotola biloko na ye soki liboso akangi ye te na basinga. Ezali kaka soki asali bongo nde akoki kobotola biloko na ye ya ndako.**
28 **Nazali koloba na bino penza ya solo : masumu mpe maloba nyonso ya mabe oyo bato bakoki kofinga na yango Nzambe ekolimbisama ;**
29 **kasi moto nyonso oyo akofinga Molimo Mosantu akolimbisama te, akomema mokumba ya lisumu yango mpo na libela.**
30 Yesu alobaki bongo, mpo ete bazalaki koloba : « Azali na molimo mabe ! »

Libota ya solo ya Yesu
(Mat 12.46-50; Lk 8.19-21)

31 Mama mpe bandeko mibali ya Yesu bayaki, batelemaki
libanda mpe batindaki moto kobenga Yesu.
32 Bato ebele penza bavandaki pembeni na Ye. Mpe
bayaki koloba na Ye :
— Mama mpe bandeko na yo ya mibali bazali libanda,
bazali koluka yo.
Yesu azongisaki :
33 **— Nani mama na Ngai ? Banani bandeko na**
Ngai ?
34 Atalaki bato oyo bavandaki pembeni na Ye mpe
alobaki :
— Botala mama na Ngai mpe bandeko na Ngai !
35 **Moto nyonso oyo asalaka mokano ya Nzambe, ye**
nde azali ndeko na Ngai ya mobali, ndeko na Ngai ya
mwasi mpe mama na Ngai.

4

Lisese ya moloni
(Mat 13.1-15; Lk 8.4-10)

1 Yesu abandaki lisusu koteya pembeni ya ebale. Bato
ebele basanganaki pembeni na Ye. Boye, amataki mpe
avandaki kati na bwato, mpe bato nyonso batelemaki na
mokili, pembeni ya ebale.
2 Azalaki koteya bango makambo ebele na masese. Na
mateya na Ye, azalaki koloba :
3 **« Boyoka ! Moloni moko abimaki mpo na kolona.**
4 **Wana azalaki kobwaka nkona na ye, ndambo**
ekweyaki pembeni ya nzela ; bandeke eyaki mpe eliaki
yango.
5 **Ndambo mosusu ekweyaki na esika etonda na ma-**
banga, esika oyo mabele ezalaki mingi te ; ebimisaki
mito noki mpo ete mabele yango ezalaki na bozindo
te.
6 **Kasi tango moyi ebimaki, mito yango ezikaki mpo**
ete ezalaki na misisa te.
7 **Ndambo mosusu ekweyaki kati na banzube ;**
banzube ekolaki mpe efinaki-finaki yango. Boye,
ebotaki bambuma te.
8 **Ndambo mosusu ekweyaki na mabele ya malamu ;**
ebimisaki mito, ekolaki mpe ebotaki bambuma :
nkona moko ebotaki bambuma tuku misato ; mosusu,
bambuma tuku motoba ; mpe mosusu, bambuma
nkama moko. »

9 Yesu azalaki lisusu koloba : **« Tika ete moto oyo azali**
na matoyi mpo na koyoka ayoka ! »

10 Tango atikalaki Ye moko, bantoma zomi na mibale
elongo na bato oyo bazingelaki Ye batunaki Ye na tina na
masese.
11 Yesu alobaki na bango :
— Epesameli bino koyeba mabombami ya Bokonzi
ya Nzambe ; kasi mpo na ba-oyo bazali na libanda,
makambo nyonso ezali kotalisama na masese ;
12 **mpo ete :**
atako bakoki kotala, bamona eloko te ;
mpe atako bakoki koyoka, basosola eloko te ;
noki te bakobongola mitema,
mpe masumu na bango ekolimbisama.

13 Bongo Yesu alobaki na bango :
— Boni, bososoli lisese oyo te ? Ndenge nini
bokososola masese mosusu ?
(Mat 13.18-23; Lk 8.11-15)
14 **Moloni alonaka Liloba.**
15 **Bato mosusu bazali pembeni ya nzela epai wapi**
Liloba elonami. Tango kaka bayoki Liloba, Satana ayei
mpe alongoli Liloba oyo elonami kati na mitema na
bango.
16 **Bamosusu bazali lokola nkona oyo ekweyi na**
mabele etonda na mabanga : bayoki na bango Liloba
mpe bayambi yango mbala moko na esengo ;
17 **kasi lokola bazali na misisa te kati na bango,**
bakowumela na Liloba yango kaka mpo na tango moke.
Soki kaka, likolo ya Liloba, pasi to minyoko eyei,
basundoli mbala moko kondima na bango.
18 **Bamosusu bazali lokola nkona oyo ekweyi kati**
na banzube : bayoki na bango Liloba ;
19 **kasi mitungisi ya bomoi, lokoso ya bomengo mpe**
baposa ya makambo ya mokili efini-fini Liloba kati
na bango, boye ekotikala kobota bambuma te kati na
bango.
20 **Bamosusu bazali lokola nkona oyo ekweyi na**
mabele ya malamu : bayoki malamu Liloba, bandimi
yango mpe baboti bambuma ; moko aboti bambuma
tuku misato ; mosusu, bambuma tuku motoba ; mpe
mosusu lisusu, bambuma nkama moko.

Lisese ya mwinda
(Lk 8.16-18)
21 Yesu alobaki na bango lisusu :

— Boni, bamemaka solo mwinda mpo na kotia yango na se ya katini to na se ya mbeto ? Ezali te mpo na kotia yango na likolo ya etelemiselo ya minda ?

22 **Pamba te eloko moko te ebombama ekozanga komonisama, mpe eloko moko te ya sekele ekozanga kobima na pole.**

23 **Tika ete moto azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !**

24 Alobaki lisusu :

— Bosala keba na makambo oyo bozali koyoka ! Bakomeka bino na emekelo kaka oyo bino bosalelaka mpo na komeka bato mosusu, mpe bakobakisa kutu lisusu koleka ;

25 **pamba te na moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu ; kasi na moto oyo azangi, bakobotola ye ata oyo azali na yango.**

Lisese ya mbuma oyo ekoli yango moko

26 Yesu alobaki lisusu :

— Bokonzi ya Nzambe ekokani na moto oyo abwaki nkona na mabele :

27 **butu mpe moyi, alala to alamuka, nkona ebimisaka moto, ekolaka yango moko mpe ayebaka te ndenge nini yango ezali kokola ;**

28 **pamba te yango moko mabele nde ebimisaka mbuma : liboso, moto ya nzete ; sima, matiti ; mpe na suka, bambuma ya ble etondaka na nzete.**

29 **Bongo soki bambuma ekomeli, azwaka mbala moko mbeli oyo bakataka na yango matiti ya ble, pamba te eleko ya kobuka bambuma ekoki.**

Lisese ya mbuma ya mutarde
(Mat 13.31-32; Lk 13.18-19)

30 Yesu alobaki lisusu :

— Bokonzi ya Nzambe ekokani na nini ? Tokoki kosalela lisese nini mpo na kokokanisa yango ?

31 **Bokonzi ya Likolo ekokani na nkona ya mutarde : tango balonaka yango, ezalaka nkona oyo eleki moke kati na bankona nyonso ya mokili.**

32 **Kasi sima na kolona yango, ekokola mpe ekomaka molayi koleka ndunda nyonso ya elanga, ebimisaka bitape minene oyo esalaka ete bandeke ya likolo etonga zala na se ya pio na yango.**

33 Yesu azalaki kosalela masese ya ndenge na ndenge mpo na koteya bango Liloba na Nzambe, kolanda bososoli na bango ;

34 azangaki te kosalela masese mpo na koloba na bango.
Kasi soki atikali Ye moko elongo na bayekoli na Ye, azalaki
kolimbola makambo nyonso.

Yesu aleki mopepe na makasi
(Mat 8.23-27; Lk 8.22-25)

35 Kaka na mokolo yango wana, wana pokwa ekomaki,
Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Tokatisa na ngambo mosusu ya ebale.
36 Batikaki bato, bamemaki Ye na bwato mpe bakatisaki
na ngambo mosusu. Babwato mosusu mpe ezalaki elongo
na bango.
37 Mopepe moko ya makasi ekomaki kopepa, mbonge
ekomaki kobeta na bwato, mpe bwato ekomaki kotonda na
mayi.
38 Yesu azalaki na sima, alalaki pongi mpe atiaki moto na
likolo ya kuse.
Bayekoli balamusaki Ye mpe bayebisaki Ye na koganga :
— Moteyi, tozali kokufa ; mpe ozali komitungisa na Yo
te ?
39 Yesu alamukaki, agangelaki mopepe, mpe apesaki
mitindo na ebale :
— Tika makelele ! Vanda nye !
Mopepe esilaki, mpe kimia monene ezongaki.
40 Bongo alobaki na bayekoli na Ye :
— Mpo na nini bozali kobanga ? Bozali nanu na
kondima te ?
41 Somo monene ekotaki kati na bango mpe bakomaki
kolobana bango na bango : « Moto oyo azali penza nani
mpo ete mopepe mpe ebale etosa ye ? »

5

Yesu aleki milimo mabe na makasi
(Mat 8.28-34; Lk 8.26-39)

1 Tango bakomaki na ngambo mosusu ya ebale, kati na
etuka ya Geraza,
2 Yesu akitaki na bwato. Mbala moko, moto moko oyo
azalaki na molimo mabe abimaki wuta na bakunda mpe
ayaki kokutana na Ye.
3 Moto yango azalaki kovanda kati na bakunda, mpe moto
moko te azalaki na makasi ya kokanga ye, ezala na nzela ya
minyololo ;
4 pamba te mbala nyonso oyo bazalaki kokanga ye na
nzela ya minyololo mpe kotia ye bibende na makolo, azalaki
kokata yango mpe kobuka bibende yango ; moto moko te
azalaki na makasi ya kolembisa Ye.

5 Tango nyonso, butu mpe moyi, azalaki koyengayenga
kati na bakunda mpe na bangomba, azalaki koganga na
mongongo makasi mpe komizokisa na mabanga.
6 Tango amonaki Yesu na mosika, akimaki mbangu,
agumbamaki liboso na Ye
7 mpe agangaki na makasi nyonso :
— Yesu, Mwana na Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, ngai na
Yo likambo nini ? Nabondeli Yo na Kombo ya Nzambe,
kotungisa ngai te !
8 Pamba te Yesu alobaki na molimo yango : **« Yo molimo
mabe, bima kati na moto oyo ! »**
9 Yesu atunaki ye :
— Kombo na yo nani ?
Azongisaki :
— Kombo na Ngai ezali ngulupa, pamba te tozali ebele !
10 Molimo mabe esengaki na Yesu na molende penza ete
abengana yango te na mokili wana.
11 Nzokande, etonga moko monene ya bangulu ezalaki
kolia pembeni ya ngomba.
12 Milimo mabe esengaki na Yesu : « Tinda biso kati na
bangulu, mpo ete tokota kati na yango. »
13 Tango Yesu apesaki yango nzela, milimo mabe ebimaki
kati na moto mpe ekendeki kokota kati na bangulu. Mbala
moko, bangulu pene nkoto mibale ekitaki mbangu wuta na
likolo ya ngomba, ezindaki kati na ebale mpe ekufaki.
14 Bakengeli bangulu bakimaki mbangu mpe bakendeki
kopesa sango kati na engumba mpe na bamboka mike ya
zingazinga ; bongo bato bayaki mpo na kotala likambo oyo
ewutaki kosalema.
15 Tango bakomaki epai na Yesu, bamonaki moto oyo
azalaki na se ya bokonzi ya ngulupa ya milimo mabe avandi
wana, alata bilamba na mayele na ye ya kokoka. Boye somo
ekangaki bango.
16 Bato oyo bamonaki ndenge likambo yango esalemaki
bayebisaki bato mosusu makambo oyo ekomelaki moto
oyo azalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe mpe oyo
ekomelaki bangulu.
17 Boye bakomaki kobondela Yesu ete abima na etuka na
bango.
18 Tango Yesu amataki na bwato, moto oyo azalaki na se
ya bokonzi ya milimo mabe asengaki na Ye ete bakende na
Ye nzela moko.
19 Yesu apesaki ye nzela te, kasi alobaki na ye : **« Kende
na ndako na yo, epai ya bandeko na yo ; yebisa
bango makambo oyo Nkolo asaleli yo, mpe ndenge nini
ayokeli yo mawa. »**

20 Moto yango akendeki mpe abandaki kopanza sango ya
makambo oyo Yesu asalaki mpo na ye, kati na Dekapoli ;
mpe bato nyonso bakamwaki.

Yesu aleki bokono mpe kufa na makasi
(Mat 9.18-26; Lk 8.40-56)

21 Yesu azwaki bwato mpe azongaki na ngambo ya ebale ;
mpe bato ebele basanganaki pene na Ye, pembeni ya ebale.
22 Jairisi, moko kati na bakambi ya ndako ya mayangani,
ayaki wana ; tango kaka amonaki Yesu, amibwakaki na
makolo na Ye
23 mpe abondelaki Ye makasi : « Kala mingi te, mwana na
ngai ya mwasi azali kokufa ! Nabondeli yo : yaka mpe tiela
ye maboko mpo ete abika na bokono na ye mpe akufa te. »
24 Boye Yesu akendeki na ye nzela moko ; bato ebele baza-
laki kolanda Ye mpe kotutana-tutana na Ye na bangambo
nyonso.
25 Ezalaki mpe na mwasi moko oyo azalaki na bokono ya
kotanga makila, mpe bokono yango ewumelaki mibu pene
zomi na mibale.
26 Amonaki pasi mingi mpo na koluka lobiko epai na
minganga ebele, mpe asilisaki mbongo na ye nyonso na
pamba, kasi abikaki kaka te ; nzokande pasi na ye ezalaki
komata se komata.
27 Tango ayokaki sango ya Yesu, ayaki na sima, kati na
ebele ya bato, mpe asimbaki elamba na Ye,
28 pamba te azalaki komilobela : « Soki kaka nasimbi ata
bilamba na Ye, nakobika ! »
29 Kaka na tango yango, makila etikaki kotanga, mpe
amonaki ete abiki na bokono kati nzoto na ye.
30 Mbala moko, Yesu mpe asosolaki ete nguya moko ebimi
kati na Ye ; abalukaki epai ya ebele ya bato mpe atunaki :

— Nani asimbi Ngai na bilamba ?

31 Bayekoli na Ye bazongisaki :

— Ozali komona malamu ete bato bazali kotutana-
tutana na Yo na bangambo nyonso, mpe ozali kotuna
lisusu : **« Nani asimbi Ngai ? »**

32 Kasi Yesu akomaki kotala epai ya ebele ya bato mpo na
koluka koyeba nani oyo asali bongo.
33 Boye, mwasi yango abangaki mpe akomaki kolenga,
mpo ayebaki likambo oyo esalemaki kati na ye. Ayaki
kofukama liboso ya Yesu mpe ayebisaki Ye solo nyonso.
34 Yesu alobaki na ye :

**— Mwana na Ngai ya mwasi, kondima na yo ebikisi
yo ; kende na kimia mpe zwa lobiko kati na pasi na
yo !**

35 Wana Yesu azalaki nanu koloba, ndambo ya bato bayaki
longwa na ndako ya mokambi ya ndako ya mayangani mpo
na koloba na ye :
— Mwana na yo ya mwasi asili kokufa ; mpo na nini
ozali lisusu kotungisa moteyi ?
36 Atako Yesu ayokaki maloba yango, kasi alobaki kaka na
mokambi ya ndako ya mayangani :
— Kobanga te, zala kaka na kondima !
37 Atikaki moto moko te kolanda Ye longola kaka Petelo,
Jake mpe Yoane, ndeko ya Jake.
38 Tango bakomaki na ndako ya mokambi ya ndako ya
mayangani, Yesu amonaki yikiyiki kati na bato oyo bazalaki
kolela mpe koganga makasi.
39 Akotaki mpe alobaki na bango :
**— Mpo na nini yikiyiki oyo nyonso ? Mpo na nini
bozali kolela ? Mwana akufi te ; alali nde pongi !**
40 Bongo bakomaki koseka Ye. Sima na Yesu kobimisa bato
nyonso, akamataki tata ya mwana, mama ya mwana mpe
bayekoli oyo bazalaki na Ye elongo, mpe bakotaki na esika
oyo mwana azalaki.
41 Asimbaki ye na loboko mpe alobaki na ye : ***« Talita
kumi ! »*** Elingi koloba : **Elenge mwasi, nalobi na yo,
Telema !**
42 Mbala moko, elenge mwasi atelemaki mpe akomaki
kotambola. Azalaki na mibu pene zomi na mibale. Bato
nyonso bakamwaki makasi penza.
43 Yesu apekisaki bango koloba likambo yango ata na
moto moko ; mpe ayebisaki bango ete bapesa elenge mwasi
yango bilei.

6

Yesu mpe bato ya Nazareti
(Mat 13.54-58; Lk 4.16-30)

1 Sima na Yesu kolongwa na ndako yango, azongaki
elongo na bayekoli na Ye, na engumba epai wapi abotama.
2 Wana mokolo ya Saba ekokaki, Yesu akomaki koteya kati
na ndako ya mayangani.
Kati na bato oyo bayokaki Ye, ebele bakamwaki makasi.
Batunaki : « Boni, moto oyo azwi makambo oyo wapi ?
Nani apesi ye bwanya ya boye ? Azwi wapi nguya ya kosala
bikamwa oyo nyonso ?
3 Ezali ye te mosali mabaya ? Ezali ye te mwana ya Mari
mpe ndeko ya Jake, Jozefi, Jide mpe Simona ? Boni, bandeko
na ye ya basi bavandaka awa te elongo na biso ? »

Yango wana, ezalaki penza libaku mabe mpo na bango
kondima Ye.
4 Yesu alobaki na bango : **« Ezali kaka kati na ekolo na
ye, kati na libota na ye mpe kati na ndako na ye nde
mosakoli azwaka lokumu te. »**
5 Alongaki te kosala bikamwa na esika yango, kasi
abikisaki kaka mwa ndambo ya babeli oyo atielaki maboko.
6 Boye, akamwaki mingi penza bozangi kondima na
bango.

Yesu atindi bantoma zomi na mibale
(Mat 10.1, 5-14; Lk 9.1-6)

Yesu azalaki kotambola na bamboka ya zingazinga mpo
na koteya.
7 Abengaki bantoma na Ye zomi na mibale, atindaki bango
mibale-mibale, mpe apesaki bango bokonzi ya kobengana
milimo mabe.
8 Alobaki na bango : **« Bomema eloko moko te mpo na
mobembo, longola kaka lingenda. »**

Alobaki na bango : **« Bomema te, ezala sakosi to lipa
to mbongo kati na mokaba na bino.**
9 **Bolata basandale na makolo na bino, kasi bomema
banzambala mibale te.**
10 **Na ndako nyonso oyo bakoyamba bino, bovanda
kuna kino tango bokolongwa.**
11 **Mpe soki na esika songolo, baboyi koyamba mpe
koyoka bino, bolongwa na esika yango, bopupola
putulu ya makolo na bino ; yango ekozala litatoli oyo
ekofunda bango. »**
12 Bantoma bakendeki mpe bateyaki bato ete babongola
mitema.
13 Bazalaki kobengana milimo mabe ebele mpe kobikisa
babeli mingi na kopakola bango mafuta.

Kufa ya Yoane Mobatisi
(Mat 14.1-2; Lk 9.7-9)

14 Mokonzi Erode ayokaki sango na tina na Yesu, pamba
te Kombo na Ye eyebanaki makasi.

Bazalaki koloba boye na tina na Yesu : « Yoane Mobatisi
asekwi kati na bakufi ! Yango wana azali na nguya ya
kosala bikamwa ! »
15 Bato mosusu bazalaki koloba : « Ezali Eliya ! »

Bamosusu : « Azali mosakoli, lokola moko kati na
basakoli ya kala ! »
16 Kasi tango Erode azalaki koyoka maloba wana nyonso,
azalaki komilobela : « Ezali Yoane oyo nakataki moto nde
asekwi kati na bakufi ! »

17 Pamba te Erode amipeselaki mitindo ete bakanga Yoane
minyololo mpe babwaka ye kati na boloko ; asalaki bongo
mpo na kosepelisa Erodiade, mwasi ya Filipo, ndeko na ye,
oyo ye Erode abalaki.
18 Yoane azalaki koloba na Erode : « Ozali na ndingisa te
ya kosangisa nzoto na mwasi ya ndeko na yo. »
19 Erodiade akangelaki Yoane kanda kati na motema mpe
azalaki koluka nzela ya kobomisa ye, kasi azalaki kokoka
te,
20 pamba te Erode azalaki kobanga Yoane, wana ayebaki
ete Yoane azali moto ya sembo mpe mosantu, mpe azalaki
kobatela ye. Tango nyonso oyo Erode azalaki koyoka Yoane
koloba, azalaki komitungisa mingi ; nzokande azalaki kaka
kosepela koyoka ye.
21 Nzokande, na mokolo ya kosepela mbotama ya Erode,
Erodiade akutanaki na libaku ya kokokisa mokano na
ye. Na mokolo yango, Erode asalaki feti monene mpe
abengisaki bakalaka, bakonzi minene ya basoda mpe bato
ya lokumu ya Galile.
22 Mwana mwasi ya Erodiade akotaki mpe abinaki,
asepelisaki Erode mpe bato oyo abengisaki na feti. Mokonzi
alobaki na mwana mwasi :
— Senga ngai nyonso oyo okolinga, nakopesa yo yango !
23 Mpe alapaki kutu ndayi epai na ye :
— Nakopesa yo nyonso oyo okosenga ngai, ata ndambo
ya bokonzi na ngai.
24 Mwana mwasi abimaki mpe akendeki kotuna toli epai
ya mama na ye :
— Mama, nasenga nini ?
Mama na ye azongisaki :
— Senga moto ya Yoane Mobatisi.
25 Mbala moko, mwana mwasi azongaki na lombangu
epai ya mokonzi mpe alobaki na ye :
— Nalingi ete opesa ngai, sik’oyo, na sani, moto ya
Yoane Mobatisi.
26 Mokonzi ayokaki mawa mingi na motema, kasi mpo na
ndayi oyo alapaki mpe mpo na bato oyo abengisaki na feti,
aboyaki kopimela ye yango.
27 Mbala moko, mokonzi atindaki moko kati na bakengeli
na ye ete amema moto ya Yoane. Mokengeli yango akendeki
na boloko, akataki moto ya Yoane,
28 amemaki yango, na sani ; apesaki yango epai ya mwana
mwasi, mpe mwana mwasi apesaki yango epai ya mama na
ye.
29 Tango bayekoli ya Yoane bayokaki sango yango, bayaki
kozwa nzoto na ye mpe batiaki yango kati na kunda moko.

Bantoma bazongi
(Lk 9.10)

30 Tango bantoma bazongaki, basanganaki pene ya Yesu
mpe bayebisaki Ye makambo nyonso oyo bawutaki kosala
mpe nyonso oyo bateyaki.
31 Boye, lokola bato mingi bazalaki koya mpe kozonga,
mpe bazalaki kozwa ata tango te ya kolia, Yesu alobaki na
bango : **« Boya elongo na Ngai, na esika oyo ebombama
mpe bopema mwa moke. »**
32 Bakendeki na bwato, na esika oyo ebombama.

Yesu aleisi mibali nkoto mitano
(Mat 14.13-21; Lk 9.10-17; Yn 6.1-15)

33 Kasi bato ebele oyo bamonaki bango kokende, basoso-
laki ete ezali bango. Boye balandaki bango mbangu na
makolo longwa na bingumba nyonso mpe bakomaki liboso
na bango, na esika oyo bazalaki kokende.
34 Tango Yesu akitaki wuta na bwato mpe amonaki ebele
ya bato penza, ayokaki mawa makasi mpo na bango, pamba
te bazalaki lokola bameme oyo ezangi mobateli. Boye,
abandaki koteya bango makambo ebele.
35 Lokola ngonga epusanaki makasi, bayekoli na Ye
bapusanaki pene na Ye mpe balobaki na Ye :
— Ngonga epusani makasi, mpe esika oyo ezali esobe !
36 Zongisa bango mpo ete bakende komisombela biloko
ya kolia kati na bamboka mpe bilanga ya zingazinga.
37 Kasi Yesu azongisaki :
— Bopesa bango bino moko biloko ya kolia.
Bayekoli balobaki na Ye :
— Ondimi penza tokende kosomba mapa mpe toleisa
bango, na mbongo ya bibende nkama mibale ?
38 Yesu atunaki bango :
**— Mapa boni bozali na yango ? Bokende nanu
kotala.**
Bakendeki kotala mpe balobaki :
— Tozali na mapa mitano mpe bambisi mibale.
39 Yesu apesaki bango mitindo ete bakabola bato nyonso
na masanga mpe bavandisa bango na matiti ya mobesu.
40 Boye, batandamaki na milongo ya bato nkama moko
mpe ya bato tuku mitano.
41 Yesu akamataki mapa mitano mpe bambisi mibale
yango, atombolaki miso na Ye na likolo mpe azongisaki
matondi epai ya Nzambe ; akataki mapa yango mpe apesaki
biteni na yango epai ya bayekoli na Ye mpo ete bakabola
yango epai na bato. Akabolaki lisusu bambisi nyonso
mibale epai ya bango nyonso.

42 Bato nyonso baliaki mpe batondaki.
43 Bongo bayekoli balokotaki biteni ya mapa mpe ya
bambisi, oyo etikalaki ; mpe biteni yango etondisaki bitunga
zomi na mibale.
44 Bato oyo baliaki mapa yango bazalaki mibali pene
nkoto mitano.

Yesu atamboli na mayi
(Mat 14.22-33; Yn 6.16-21)

45 Mbala moko, Yesu atindaki bayekoli na Ye ete bamata
na bwato mpe bakende liboso na Ye, na Betisaida, na
ngambo mosusu ya ebale, wana Ye moko akozongisa bato.
46 Sima na Ye kozongisa bato yango, amataki na ngomba
mpo na kosambela.
47 Wana ekomaki pokwa, bwato ekomaki na kati-kati ya
ebale ; mpe Ye, Yesu, azalaki Ye moko na mokili,
48 amonaki bayekoli na Ye kobunda-bunda mpo na koluka
nkayi, pamba te mopepe ezalaki kozongisa bango na sima.
Wana tongo ekomaki pene ya kotana, Yesu atambolaki likolo
ya mayi ya ebale mpo na kolanda bango, mpe alingaki kutu
koleka bango.
49 Tango bayekoli bamonaki Yesu azali kotambola likolo
ya mayi ya ebale, bakanisaki ete ezali elima, mpe bakomaki
koganga.
50 Solo, bango nyonso bamonaki Ye, mpe somo makasi
ekangaki bango.
Mbala moko, Yesu alobaki na bango : **« Kimia ! Kimia !
Bobanga te ! Ezali Ngai ! »**
51 Bongo amataki na bwato epai bayekoli bazalaki, mpe
mopepe ekitaki. Bakamwaki mingi penza,
52 pamba te basosolaki te tina ya likamwisi ya mapa, mpo
ete mayele na bango ezalaki ya kozipama.

(Mat 14.34-36)

53 Sima na bango kokatisa ebale, bakomaki na mabele ya
Genezareti mpe bakangisaki bwato na bango na libongo.
54 Tango kaka bakitaki na bwato, bato basosolaki mbala
moko Yesu.
55 Boye, bato bapotaki mbangu kati na etuka wana
mobimba mpe bakomaki komema babeli, na tsipoyi, na
bisika nyonso oyo bayokaki ete Yesu akomi kuna.
56 Na bisika nyonso oyo Yesu azalaki kokende, na bam-
boka, na bingumba to na bilanga, bazalaki komema babeli
na bisika oyo bato ebele bakutanaka, mpe bazalaki kosenga
na Yesu ete apesa babeli nzela ya kosimba ata singa ya songe
ya elamba na Ye. Mpe bato nyonso oyo bazalaki kolonga
kosimba yango bazalaki kobika na bokono na bango.

7

Yesu mpe bokoko ya Bayuda
(Mat 15.1-20)

1 Bafarizeo mpe ndambo ya balakisi ya Mobeko oyo
bawutaki na Yelusalemi basanganaki zingazinga ya Yesu.
2 Bamonaki bayekoli mosusu ya Yesu kolia lipa na maboko
ya mbindo, elingi koloba na maboko oyo basukola te.
3 Nzokande, Bafarizeo mpe Bayuda nyonso baliaka te soki
basukoli te maboko malamu. Ezalaki na nzela wana nde
bazalaki kotosa bokoko na bango.
4 Mpe soki bawuti na esika oyo bato ebele bakutanaka,
baliaka te soki bamipetoli nanu te na mayi. Bazalaki
lisusu na mibeko ebele ya bokoko oyo bazalaki kotosa,
ndakisa : kosukola bakopo, bambeki, bambeto mpe basani
ya bibende.
5 Boye, Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko batunaki Yesu :
— Mpo na nini bayekoli na yo bazali kotosa te bokoko
na biso ? Mpo na nini bazali kolia na maboko ya mbindo ?
6 Yesu azongiselaki bango :
**— Bato ya bilongi mibale ! Mosakoli Ezayi asako-
laki penza malamu na tina na bino, kolanda ndenge
ekomama :**
**« Bato oyo bapesaka Ngai lokumu kaka na bibebu,
kasi mitema na bango ezali mosika na Ngai ;**
**7 basambelaka Ngai kaka na pamba,
mateya na bango ezali kaka mibeko ya bomoto. »**
**8 Botiaka mibeko ya Nzambe pembeni mpo na kotosa
bokoko ya bato.**
9 Alobaki na bango lisusu :
**— Boyebi malamu penza kosundola mibeko ya
Nzambe mpo na kobatela bokoko na bino.**
**10 Solo, Moyize alobaki : « Okopesaka tata na yo
mpe mama na yo lokumu ; » mpe « moto oyo akolakela
tata na ye to mama na ye mabe asengeli na etumbu ya
kufa. »**
**11 Kasi bino, boteyaka ete soki moto alobi na tata
na ye to na mama na ye : « Lisungi oyo nalingaki
kopesa yo, nakobonza yango lokola likabo epai ya
Nzambe, »**
**12 akangolami na mokumba ya kosalela tata na ye
to mpo na mama na ye likambo songolo.**
**13 Na bongo, bokomisaka pamba Liloba na Nzambe
na nzela ya bokoko oyo bolakisaka. Mpe bosalaka
makambo mosusu ebele ya lolenge wana.**
14 Yesu abengaki lisusu ebele ya bato mpe alobaki na
bango :

— Bino nyonso, boyoka Ngai mpe bososola likambo oyo.

15 **Eloko moko te oyo ewuti na libanda mpe ekoti kati na moto ekoki kokomisa ye mbindo, kasi ezali oyo ebimaka kati na moto nde ekomisaka ye mbindo. [**

16 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !]***

17 Tango Yesu atikaki ebele ya bato mpe akotaki na ndako, bayekoli na Ye batunaki Ye tina ya lisese yango.

18 Alobaki na bango :

— Bino mpe, boni, bozali mayele te ? Bozali kososola te ete eloko moko te oyo ewuti na libanda mpe ekoti kati na moto ekoki kokomisa ye mbindo.

19 **Pamba te ekendaka te na motema na ye, kasi ekendaka nde na libumu na ye ; mpe na sima, ekendaka na zongo.**

Na maloba oyo, Yesu atatolaki ete bilei nyonso ezali peto.

20 Yesu alobaki lisusu :

— Oyo ebimaka na moto, yango nde ekomisaka ye mbindo.

21 **Pamba te, ezali wuta na kati, na motema penza ya moto nde ewutaka makanisi mabe, kindumba, moyibi, koboma,**

22 **ekobo, lokoso ya mbongo, kanda, mayele mabe, pite, likunya, songisongi, mafinga, lolendo mpe makambo nyonso mosusu ya mabe.**

23 **Makambo nyonso wana ya mabe ewutaka kati na moto, mpe yango nde ekomisaka moto mbindo.**

Kondima ya mwasi mopagano
(Mat 15.21-28)

24 Yesu alongwaki wana mpe akendeki na etuka ya Tiri†. Akotaki kati na ndako moko ; alingaki te ete ata moto moko ayeba yango, kasi alongaki kaka te kobombama.

25 Pamba te, ezalaki na mwasi moko oyo mwana na ye ya mwasi azalaki na se ya bokonzi ya molimo mabe oyo ezalaki mpe konyokola ye makasi ; boye tango kaka ayokaki sango na tina na Yesu, ayaki komibwaka na makolo ya Ye.

26 Mwasi yango azalaki moto ya Grese, moto ya Fenisi ya Siri ; asengaki na Yesu ete abengana molimo mabe oyo ezali konyokola mwana na ye ya mwasi.

27 Kasi Yesu alobaki na ye :

---

* **7:16** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala. † **7:24** Mikanda mosusu ya kala ebakisaka : « mpe ya Sidoni »

— Tika bana ya ndako balia nanu mpe batonda, pamba te ezali malamu te kokamata lipa ya bana mpo na kobwakela yango bambwa !

28 Mwasi yango azongiselaki Yesu :

— Nkolo, ezali penza ya solo ; kasi bambwa eliaka biteni oyo bana bakweyisaka na se ya mesa !

29 Yesu alobaki :

— Mpo na maloba oyo olobi, kende, zonga na ndako na yo, pamba te molimo mabe esili kobima na mwana na yo ya mwasi.

30 Mpe tango akendeki na ndako, akutaki mwana na ye alali na mbeto mpe molimo mabe ebimi.

Yesu abikisi baba

31 Yesu alongwaki na engumba ya Tiri, alekaki na Sidoni mpe akendeki na ebale ya Galile wana akatisaki etuka ya bingumba zomi.

32 Bamemelaki ye moto moko oyo akufa matoyi mpe alobaka te, mpe basengaki na Yesu ete atia ye maboko.

33 Yesu alongolaki ye kati na ebele ya bato, amemaki ye na pembeni mpe atiaki ye misapi na matoyi ; atiaki ye soyi mpe asimbaki lolemo ya moto yango.

34 Atalaki na likolo, abendaki pema mpe alobaki na ye : **« Fungwama ! »**

35 Mbala moko, matoyi na ye efungwamaki, lolemo na ye ekangolamaki mpe akomaki koloba malamu.

36 Yesu apekisaki bango ete baloba yango na moto te. Atako azalaki kopekisa bango makasi, kasi bango bazalaki kaka kopanza sango yango koleka.

37 Bato bakamwaki makasi mpe bazalaki koloba :

— Azali kosala makambo nyonso malamu ; azali kosala ete ezala bato oyo bakufa matoyi bakoka koyoka, mpe bababa bakoka koloba.

8

Yesu aleisi mibali nkoto minei
(Mat 15.32-39)

1 Na mikolo yango, ebele penza ya bato bayaki lisusu kosangana zingazinga ya Yesu. Lokola bazalaki na eloko ya kolia te, Yesu abengaki bayekoli na Ye mpe alobaki na bango :

2 **— Nazali koyokela bato oyo mawa, pamba te basali mikolo misato elongo na Ngai mpe bazali na eloko ya kolia te.**

3 **Soki nazongisi bango na bandako na bango na nzala, bakolemba nzoto na nzela ; pamba te, bato mosusu kati na bango bawutaki mosika.**
4 Bayekoli na Ye bazongisaki :
— Kati na esobe oyo, esika nini tokoki kozwa mapa mpo na koleisa bango mpe batonda ?
5 Yesu atunaki bango :
— Bozali na mapa boni ?
Bazongisaki :
— Tozali na mapa sambo.
6 Boye, alobaki na ebele ya bato yango ete bavanda na mabele. Bongo azwaki mapa yango sambo, azongisaki matondi epai ya Nzambe, akataki yango mpe apesaki biteni na yango epai ya bayekoli na Ye mpo ete bakabola yango epai ya bato. Mpe bayekoli basalaki bongo.
7 Bazalaki mpe na mwa ndambo ya bambisi ya mike-mike. Apambolaki yango mpe alobaki na bayekoli na Ye ete bakabola yango.
8 Bato nyonso baliaki mpe batondaki. Bongo bayekoli balokotaki biteni oyo etikalaki, batondisaki na yango bitunga sambo.
9 Bato bazalaki pene nkoto minei. Bongo, Yesu azongisaki bango.
10 Mbala moko, Yesu amataki na bwato elongo na bayekoli na Ye mpe akendeki na etuka ya Dalimanuta.

Yesu mpe Bafarizeo
(Mat 16.1-4)
11 Bafarizeo bayaki mpe bakomaki kotuna Yesu mituna ; mpo na komeka Ye, basengaki na Ye ete asala elembo moko kowuta na Likolo.
12 Yesu ayokaki mawa makasi kati na molimo na Ye mpe alobaki : **« Mpo na nini bato ya ekeke oyo bazali kosenga elembo ? Nazali koloba na bino penza ya solo : bakopesamela elembo moko te ! »**
13 Bongo atikaki bango, amataki lisusu na bwato mpe akendeki na ngambo mosusu ya ebale.
(Mat 16.5-12)
14 Bayekoli babosanaki komema mapa ; bazalaki kaka na lipa moko kati na bwato.
15 Yesu akebisaki bango :
— Bofungola miso mpe bosala keba na levire ya Bafarizeo mpe ya Erode !
16 Bayekoli bakomaki kolobana bango na bango :
— Azali koloba bongo mpo ete tozali na mapa te.
17 Yesu asosolaki makanisi na bango ; alobaki :

— Bozali kolobana bino na bino mpo ete bozali na mapa te ! Mpo na nini ? Boni, bozwi kaka bososoli nanu te ; mayele na bino ezali kaka ya kozipama ; bozali na mitema makasi ;

18 **bozali na miso, kasi bozali komona te ; bozali na matoyi, kasi bozali koyoka te ? Bobosani penza !**

19 **Tango nakataki mapa mitano mpo na kokabolela bato nkoto mitano, bozongaki na motango boni ya bitunga etonda na biteni ya mapa, sima na kokabolela bato ?**

Bazongisaki :

— Bitunga zomi na mibale.

20 **Bongo tango nakataki mapa sambo mpo na kokabolela bato nkoto minei, bozongaki na bitunga boni etonda na biteni ya mapa ?**

Bazongisaki :

— Tolokotaki bitumba sambo.

21 Alobaki na bango :

— Bozwi kaka bososoli nanu te ?

Yesu abikisi mokufi miso

22 Tango bakomaki na Betisaida, bato bamemaki epai na Yesu moto moko akufa miso ; mpe basengaki na Yesu ete asimba ye.

23 Yesu asimbaki loboko ya mokufi miso mpe amemaki ye na libanda ya mboka ; bongo apakolaki ye soyi na miso, atielaki ye maboko mpe atunaki ye :

— Boni, omoni eloko ?

24 Moto yango atalaki mpe alobaki :

— Nazali komona bato, kasi bazali lokola banzete oyo ezali kotambola.

25 Bongo Yesu atiaki lisusu maboko na Ye na miso ya moto yango, mpe moto yango abikaki. Boye akomaki komona malamu penza.

26 Yesu alobaki na ye :

— Kende na ndako na yo, komeka kutu te kozonga na mboka.

Yesu mpe bayekoli na Ye

Petelo atatoli mpo na Yesu
(Mat 16.13-23; Lk 9.18-22)

27 Yesu mpe bayekoli na Ye bakendeki na bamboka ya Sezarea ya Filipo. Na nzela, atunaki bango :

— Bato bazali koloba ete Ngai nazali nani ?

28 Bazongisaki :

— Bamoko balobaka ete ozali Yoane Mobatisi ; bamosusu, Eliya ; mpe bamosusu lisusu, moko kati na basakoli.

29 Yesu atunaki bango :
— Bongo bino, bolobaka ete Ngai nazali nani ?
Petelo azongiselaki Ye :
— Ozali Masiya.
30 Yesu apekisaki bango makasi koloba bongo na moto ata moko.

Yesu alobi na tina na kufa na Ye

31 Yesu akomaki koteya bango :
— Mwana na Moto asengeli komona pasi mingi ; bakambi, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko basengeli koboya Ye, basengeli koboma Ye, mpe, sima na mikolo misato, asengeli kosekwa.
32 Azalaki koloba makambo yango na polele penza.
Bongo Petelo abendaki Yesu na pembeni mpe akomaki kopamela Ye :
— Koloba bongo te !
33 Kasi Yesu abalukaki, atalaki bayekoli na Ye mpe apamelaki Petelo :
— Mosika na Ngai, Satana ! Makanisi na yo ezali makanisi ya Nzambe te, ezali penza makanisi ya bato.

Ndenge nini kolanda Yesu
(Mat 16.24-28; Lk 9.23-27)

34 Yesu abengaki ebele ya bato mpe bayekoli na Ye, alobaki na bango :
— Moto nyonso oyo alingi kolanda Ngai asengeli komiboya ye moko, kokamata ekulusu na ye mpe kolanda Ngai.
35 **Pamba te moto nyonso oyo akolinga kobikisa bomoi na ye akobungisa yango, kasi moto nyonso oyo akobungisa bomoi na ye mpo na Ngai mpe mpo na Sango Malamu akobikisa yango.**
36 **Litomba nini ezali mpo na moto, soki azwi mokili mobimba, kasi abungisi bomoi na ye ?**
37 **Moto akoki penza kopesa nini mpo na kosikola bomoi na ye ?**
38 **Moto nyonso oyo akoyoka Ngai mpe maloba na Ngai soni, kati na bato ya ekeke oyo, ba-oyo batosaka Nzambe te mpe batondi na masumu, Mwana na Moto mpe akoyoka ye soni, tango akoya elongo na ba-anjelu ya bule kati na nkembo ya Tata na Ye.**

9

1 Yesu alobaki na bango lisusu :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : kati na bato oyo bazali awa, ezali na ba-oyo bakokufa te kino bakomona Bokonzi ya Nzambe koya na nguya.

Yesu abongwani
(Mat 17.1-9; Lk 9.28-36)

2 Sima na mikolo motoba, Yesu azwaki Petelo, Jake mpe
Yoane ; amemaki bango na pembeni, na likolo ya ngomba
moko ya molayi epai wapi bazalaki kaka bango moko. Yesu
abongolamaki na miso na bango :
3 bilamba na Ye ekomaki kongenga, ekomaki pembe
makasi ; moto moko te kati na mokili akoki kobimisa pembe
ya ndenge wana.
4 Mbala moko, bamonaki Eliya elongo na Moyize bazali
kosolola na Yesu.
5 Petelo alobaki na Yesu :
— Moteyi, eleki malamu mpo na biso kotikala awa !
Tokotonga bandako misato ya kapo : moko mpo na Yo,
moko mpo na Moyize, mpe moko mpo na Eliya.
6 Solo, Petelo azalaki kososola te makambo oyo azalaki
koloba, pamba te bango misato batondaki na kobanga.
7 Lipata moko ebimaki mpe ezipaki bango, mpe mon-
gongo moko eyokanaki wuta kati na lipata yango :
— Oyo azali Mwana na Ngai ya bolingo, boyoka Ye !
8 Mbala moko, bayekoli batalaki zingazinga na bango mpe
bamonaki moto mosusu te elongo na bango, kaka Yesu.
9 Wana bazalaki kokita na ngomba, Yesu apekisaki bango
koloba ata na moto moko, makambo oyo bawutaki komona
kino tango Mwana na Moto akosekwa kati na bakufi.
10 Babatelaki likambo yango na motema. Atako bongo,
bazalaki kaka kotunana :
— Kosekwa kati na bakufi elingi koloba nini ?
(Mat 17.10-13)
11 Bayekoli batunaki Yesu :
— Mpo na nini balakisi ya Mobeko balobaka ete Eliya
asengeli koya moto ya liboso ?
12 Yesu azongiselaki bango :
**— Solo, Eliya asengeli koya moto ya liboso mpo na
kozongisa makambo nyonso na molongo. Bongo mpo
na nini ekomama lisusu ete Mwana na Moto asengeli
komona pasi mingi, mpe basengeli koboya Ye ?**
13 **Kasi Ngai, nazali koloba na bino ete Eliya
ayaki mpe basalaki ye makambo nyonso oyo balingaki,
kolanda ndenge ekomama na tina na ye.**

Yesu abikisi mwana oyo azalaki na molimo mabe
(Mat 17.14-21; Lk 9.37-43)

14 Tango bakomaki pene ya esika oyo bayekoli mosusu
bazalaki, bamonaki ebele ya bato penza bazingeli bango,
mpe balakisi ya Mobeko kotiana tembe elongo na bayekoli.
15 Tango kaka bato yango bamonaki Yesu, bakamwaki
mingi mpe bapotaki mbangu mpo na kokutana na Ye mpe
kopesa Ye mbote.

16 Yesu atunaki bango :

— Likambo nini bozali kotiana na yango tembe elongo na bayekoli ?

17 Moto moko kati na ebele yango ya bato azongiselaki
Ye :

— Moteyi, namemaki mwana na ngai, oyo ya mobali epai na Yo ; pamba te azali na se ya bokonzi ya molimo mabe oyo esala ete alobaka te.

18 Bipai nyonso oyo molimo yango ekangaka ye, eb-
wakaka ye na mabele, mpe mwana akomaka kobimisa fulu-
fulu na monoko, kolia minu, mpe nzoto na ye ekangamaka.
Nasengaki na bayekoli na Yo ete babengana molimo yango,
kasi balongaki te.

19 Yesu alobaki na bango :

— Ekeke ya bato bazanga kondima ! Kino tango nini nakozala na bino elongo ? Kino tango nini nakokanga motema mpo na bino ? Bomemela Ngai mwana yango.

20 Bongo bamemaki mwana yango epai ya Yesu. Tango
kaka molimo yango ya mabe emonaki Yesu, eningisaki
mwana yango makasi mpe mwana akweyaki na ma-
bele, akomaki kobaluka-baluka mpe kobimisa fulufulu na
monoko.
21 Yesu atunaki tata ya mwana :

— Esali mikolo boni wuta mwana akoma boye ?

Tata ya mwana azongisaki :

— Wuta tango azalaki mwana moke penza.

22 Mbala mingi, molimo mabe etindikaka ye na moto to
na mayi mpo na koluka koboma ye. Kasi soki okoki kobikisa
ye, yokela biso mawa mpe sunga biso.

23 Yesu alobaki na ye :

— Olobi nini : « Soki okoki ! » Nyonso ekoki kosalema mpo na moto oyo azali na kondima.

24 Mbala moko, tata ya mwana alobaki na mongongo
makasi :

— Nandimi ! Sunga ngai, pamba te nazangi kondima.

25 Tango Yesu amonaki ebele ya bato koya mbangu,
abenganaki molimo mabe :

— Molimo mabe, yo oyo okomisaka moto baba, napesi yo mitindo : bima kati na mwana oyo mpe kozonga lisusu te kati na ye.

26 Molimo mabe egangaki, eningisaki mwana makasi mpe ebimaki kati na ye. Mwana akomaki lokola moto akufi na ndenge ete mingi kati na bato oyo bazalaki wana bakomaki koloba « Akufi ! »

27 Kasi Yesu asimbaki mwana yango na loboko mpe atelemisaki ye ; mpe mwana atelemaki.

28 Yesu akotaki na ndako ; lokola bayekoli batikalaki bango moko kaka elongo na Ye, batunaki Ye :

— Mpo na nini, biso, tolongaki te kobengana molimo yango ?

29 Yesu azongisaki :

— Babenganaka molimo ya ndenge wana kaka na losambo*.

Yesu alobeli kufa mpe lisekwa na Ye
(Mat 17.22-23; Lk 9.43-45)

30 Tango balongwaki na esika wana, bakatisaki na mokili ya Galile mpe Yesu alingaki te ete moto ata moko ayeba esika oyo bazali,

31 pamba te azalaki koteya bayekoli na Ye mpe koloba na bango :

— Bakokaba Mwana na Moto na maboko ya bato, bakoboma Ye, mpe, mikolo misato sima na kufa na Ye, akosekwa.

32 Kasi bazalaki kososola te maloba wana mpe bazalaki kobanga kopesa Ye mituna na tina na yango.

Nani aleki monene ?
(Mat 18.1-5; Lk 9.46-48)

33 Tango bakomaki na Kapernawumi, wana bazalaki kati na ndako, Yesu atunaki bango :

— Likambo nini bozalaki kotiana tembe na nzela ?

34 Kasi bavandaki nye, pamba te, na nzela, bazalaki penza kotiana tembe mpo na koyeba soki nani kati na bango aleki monene.

35 Yesu avandaki, abengaki bayekoli zomi na mibale mpe alobaki na bango :

— Moto nyonso oyo alingi kozala moto ya liboso asengeli kozala moto ya suka mpe mosali ya bato nyonso.

36 Yesu akamataki mwana moko ya moke, atiaki ye na kati-kati na bango mpe, sima na Ye koyamba mwana yango na maboko na Ye, alobaki na bango :

---

* **9:29** Mikanda mosusu ya kala ebakisa : mpe kokila bilei.

37 **— Moto nyonso oyo, na Kombo na Ngai, akoyamba mwana lokola oyo, ayambi nde Ngai moko.**
Mpe moto nyonso oyo ayambi Ngai ayambi Ngai te,
kasi ayambi nde Motindi na Ngai.
(Lk 9.49-50)
38 Yoane alobaki :
— Moteyi, tomonaki moto moko azali kobengana milimo mabe na Kombo na Yo, mpe topekisaki ye, pamba te azali elongo na biso te.
39 Kasi Yesu azongisaki :
— Bopekisa ye te ; pamba te moto moko te akoki kosala bikamwa na Kombo na Ngai mpe aloba mbala moko, sima na mwa tango, mabe na tina na Ngai.
40 **Moto oyo atelemeli biso te azali mpo na biso.**
41 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto nyonso oyo apesi bino kopo ya mayi na Kombo na Ngai, mpo ete bozali bato ya Klisto, akotikala kobungisa te lifuti na ye.**
42 **Kasi soki moto moko akweyisi na masumu moko kati na bana mike oyo bandimelaka Ngai, ekoleka malamu mpo na ye kokanga ye libanga monene ya enikelo na kingo mpe kobwaka ye na ebale.**
43 **Soki loboko na yo ekweyisaka yo na masumu, kata yango ; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota kati na bomoi, na loboko moko, na esika ete otikala na maboko mibale mpe okende na lifelo, kati na moto oyo ekufaka te, [**
44 **epai wapi nkusu mpe moto ekufaka te.]**†
45 **Soki lokolo na yo ekweyisaka yo na masumu, kata yango ; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota kati na bomoi, na lokolo moko, na esika ete otikala na makolo mibale mpe obwakama na lifelo [**
46 **epai wapi nkusu mpe moto ekufaka te.]**‡
47 **Soki liso na yo ekweyisaka yo na masumu, longola yango ; pamba te eleki malamu mpo na yo kokota na Bokonzi ya Nzambe, na liso moko, na esika ete okoba kozala na miso mibale mpe obwakama na lifelo**
48 **epai wapi nkusu ekufaka te,**
mpe moto ekufaka te.
(Mat 5.13; Lk 14.34-35)
49 **Pamba te moto na moto akoleka na moto mpo ete akoma elengi lokola mungwa.**

---

† **9:44** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala. ‡ **9:46** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

50 **Mungwa ezali malamu. Kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango, ndenge nini bokokoka lisusu kozongisa elengi na yango ? Yango wana, bozala na mungwa kati na bino, mpe bozala na kimia bino na bino.**

Lotomo ya Yesu kati na Yuda mpe Yelusalemi

10

Mateya na tina na koboma libala
(Mat 19.1-12)

1 Yesu alongwaki na esika wana mpe akendeki na etuka ya Yuda, na ngambo mosusu ya Yordani. Ebele penza ya bato bayaki lisusu kosangana pene na ye ; bongo akomaki lisusu koteya bango kolanda momesano na Ye.

2 Bafarizeo bapusanaki mpe bapesaki Ye motuna mpo na komeka Ye :

— Boni, mibeko na biso epesi nzela na mobali ya kobengana mwasi na ye na libala ?

3 Yesu azongiselaki bango :

— Moyize apesaki bino mobeko nini ?

4 Balobaki na Yesu :

— Moyize apesaki na mobali nzela ya koboma libala na mwasi na ye, kaka soki akomi mokanda ya koboma libala.

5 Bongo Yesu alobaki na bango :

— Moyize akomaki mobeko wana mpo na bino, pamba te mitema na bino ezali mabanga.

6 **Kasi na ebandeli ya mokili, Nzambe « akelaki bango mobali mpe mwasi. »**

7 **Yango wana, mobali akotika tata na ye mpe mama na ye, akosangana na mwasi na ye,**

8 **mpe bango mibale bakokoma nzoto moko. Boye, bakozala lisusu mibale te, kasi nzoto moko.**

9 **Tika ete moto akabola te oyo Nzambe asangisi.**

10 Tango bazongaki na ndako, bayekoli batunaki lisusu Yesu na tina na likambo yango.

11 Yesu alobaki na bango :

— Soki mobali alongoli mwasi na ye na libala mpe abali mwasi mosusu asali ekobo liboso ya mwasi na ye ya liboso.

12 **Soki mwasi abomi libala na ye mpe abali mobali mosusu asali ekobo.**

Yesu ayambi bana mike
(Mat 19.13-15; Lk 18.15-17)

13 Bato bazalaki komema bana mike epai ya Yesu mpo ete
atia bango maboko, kasi bayekoli bazalaki kobengana bato
oyo bazalaki komema bana yango.
14 Tango Yesu amonaki bongo, ayokaki pasi na motema
mpe alobaki na bayekoli :
**— Botika bana mike baya epai na Ngai ; bopekisa
bango te koya epai na Ngai, pamba te Bokonzi ya
Nzambe ezali mpo na bato oyo bazali lokola bango.**
15 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto
nyonso oyo azali koyamba te Bokonzi ya Nzambe lokola
mwana moke akotikala kokota te kati na Bokonzi
yango.**
16 Bongo ayambaki bana yango, na maboko na Ye, atielaki
bango maboko mpe apambolaki bango.

Bazwi mpe Bokonzi ya Nzambe
(Mat 19.16-30; Lk 18.18-30)

17 Wana Yesu azalaki kokende, moto moko apotaki
mbangu mpo na koya epai na Yesu, afukamaki liboso na
Ye mpe atunaki :
— Moteyi malamu, nasengeli kosala nini mpo ete nazwa
bomoi ya seko ?
18 Yesu azongisaki :
**— Mpo na nini ozali kobenga Ngai « Moteyi
malamu ? » Moko te azali malamu, longola kaka Ye
moko Nzambe.**
19 **Oyebi mibeko oyo : « Okobomaka te, okosalaka
ekobo te, okoyibaka te, okolobaka te matatoli ya
lokuta mpo na kokosela moninga na yo makambo,
okosalaka moninga mabe te, okopesaka tata na yo mpe
mama na yo lokumu. »**
20 Moto yango alobaki lisusu :
— Moteyi, natosaka nyonso wana wuta bolenge na
ngai !
21 Yesu atalaki ye, asepelaki na ye mingi mpe alobaki na
ye :
**— Ozangi eloko moko kaka : kende, teka biloko
na yo nyonso mpe pesa mbongo oyo okozwa epai ya
babola ; bongo okozwa bomengo kati na Likolo. Sima
na yango, yaka mpe landa Ngai.**
22 Tango moto yango ayokaki bongo, alembaki nzoto mpe
akendeki na mawa, pamba te azalaki na bozwi mingi.
23 Yesu atalaki bayekoli na Ye, alobaki na bango :
**— Ezali pasi mpo na bazwi kokota kati na Bokonzi
ya Nzambe !**

24 Bayekoli bakamwaki mingi mpo na maloba na Ye. Kasi
Yesu alobaki na bango lisusu :
**— Solo, bana na Ngai, ezali pasi*mpo na kokota
kati na Bokonzi ya Nzambe !**
25 **Ezali pete mpo na shamo kolekela na lidusu ya
tonga, kasi ezali penza pasi mpo na mozwi kokota kati
na Bokonzi ya Nzambe.**
26 Bayekoli bakamwaki mingi mpe bakomaki kotunana :
— Bongo nani penza akoki kobikisama ?
27 Yesu atalaki bango mpe alobaki :
**— Na bato, ekoki kosalema te ; kasi na Nzambe,
ekosalema penza ; pamba te nyonso ekoki kosalema
na Nzambe.**
28 Petelo alobaki na Yesu :
— Biso, totiki nyonso mpo na kolanda Yo !
29 Yesu azongisaki :
**— Nazali koloba na bino penza ya solo : moto
nyonso oyo atiki ndako na ye, bandeko na ye ya
mibali mpe ya basi, mama na ye, tata na ye, bana
na ye to bilanga na ye, mpo na Ngai mpe mpo na
Sango Malamu,**
30 **akozwa mbala nkama koleka, na tango oyo tozali
kobika sik'oyo, bandako, bandeko ya mibali mpe ya
basi, bamama, bana mpe bilanga, elongo na minyoko ;
mpe na tango oyo ekoya, bomoi ya seko.**
31 **Kasi kati na bato oyo bazali sik'oyo bato ya
liboso, ebele bakokoma bato ya suka ; mpe kati na ba-
oyo bazali sik'oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato
ya liboso.**

Yesu alobi lisusu na tina na kufa mpe lisekwa na Ye
(Mat 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 Wana bazalaki na nzela mpo na komata na Yelusalemi,
Yesu azalaki kotambola liboso na bango. Bayekoli bazalaki
na mawa, mpe bato mosusu oyo bazalaki kolanda bango
bazalaki kobanga.
Yesu abendaki lisusu na pembeni bayekoli na Ye zomi
na mibale mpe ayebisaki bango makambo oyo esengeli
kokomela Ye :
33 **— Tozali solo kokende na Yelusalemi ; Mwana
na Moto akokabama na maboko ya bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe ya balakisi ya Mobeko ;
bakokatela Ye etumbu ya kufa mpe bakokaba Ye na
maboko ya bapagano,**

---

* **10:24** Mikanda mosusu ya kala ebakisaka : « na ba-oyo batiaka mitema na bango mobimba na bomengo. »

34 **bakoseka Ye, bakobwakela Ye soyi, bakobeta Ye**
fimbu mpe bakoboma Ye ; kasi, sima na mikolo misato,
akosekwa.

Jake mpe Yoane basengi esika ya lokumu
(Mat 20.20-28; Lk 22.25-27)

35 Bongo Jake mpe Yoane, bana mibali ya Zebede, bapu-
sanaki pene ya Yesu mpe balobaki na Ye :
— Moteyi, tolingi ete osalela biso likambo oyo tokosenga
Yo.
36 Yesu atunaki bango :
— Bolingi ete nasalela bino nini ?
37 Bazongisaki :
— Pesa biso nzela ya kovanda kati na nkembo na Yo :
moko na ngambo ya loboko na Yo ya mobali, mpe mosusu,
na ngambo ya loboko na Yo ya mwasi.
38 Yesu alobaki na bango :
— Bozali kososola te makambo oyo bozali kosenga !
Boni, bokoki komela kopo oyo Ngai nakomela to
kozwa libatisi oyo Ngai nakozwa ?
39 Bazongisaki :
— Iyo, tokoki !
Yesu alobaki na bango :
— Solo, bokomela na bino kopo oyo Ngai nakomela
mpe bokozwa na bino libatisi oyo Ngai nakozwa ;
40 **kasi likambo ya kovanda na ngambo ya loboko**
na Ngai ya mobali to na ngambo ya loboko na Ngai ya
mwasi, Ngai nakoki te kopesela yango ndingisa ; bisika
wana ezali ya bato oyo Tata na Ngai abongisela bango
yango.
41 Tango bayekoli mosusu zomi bayokaki makambo wana,
basilikelaki Jake mpe Yoane.
42 Yesu abengaki bango nyonso mpe alobaki na bango :
— Boyebi malamu ete bato oyo bamonanaka lokola
bakonzi bakonzaka bikolo oyo ezali na se ya bokonzi
na bango, mpe bakalaka ya lokumu bakonzaka bato
oyo bazali na se ya bokonzi na bango.
43 **Esengeli te kozala bongo kati na bino ; nzokande,**
tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto monene
kati na bino azala mosali na bino ;
44 **mpe tika ete moto nyonso oyo alingi kozala moto**
ya liboso kati na bino azala mowumbu ya bino nyonso !
45 **Pamba te Mwana na Moto ayaki te mpo ete**
basalela Ye, kasi ayaki nde kosala mpo na bato mpe
kopesa bomoi na Ye lokola motuya ya kofuta mpo na
kosikola bato ebele.

Yesu abikisi Bartime, mokufi miso

46 Yesu mpe bayekoli na Ye bakomaki na Jeriko. Tango
bazalaki kobima wuta na engumba elongo na bato ebele,
mokufi miso Bartime, mwana mobali ya Time, avandaki
pembeni ya nzela mpe azalaki kosenga-senga.
47 Tango ayokaki ete Yesu ya Nazareti azali koleka,
akomaki koganga :
— Yesu, mwana ya Davidi, yokela ngai mawa !
48 Bato ebele bazalaki kopamela ye mpo ete akanga
monoko na ye, kasi Bartime agangaki lisusu makasi :
— Mwana ya Davidi, yokela ngai mawa !
49 Yesu atelemaki mpe alobaki :
— Bobenga ye !
Bato babengaki mokufi miso yango mpe balobaki na ye :
— Yika mpiko ! Telema ! Azali kobenga yo !
50 Tango ayokaki maloba yango, abwakaki elamba na ye,
atelemaki mpe apusanaki pene ya Yesu.
51 Yesu alobaki na ye :
— Olingi nasala nini mpo na yo ?
Mokufi miso azongisaki :
— Moteyi, nalingi komona.
52 Yesu alobaki na ye :
— Kende, kondima na yo ebikisi yo.
Mbala moko, akomaki komona mpe alandaki Yesu.

11

Yesu akoti na Yelusalemi
(Mat 21.1-11; Lk 19.28-40; Yn 12.12-19)

1 Wana bazalaki kopusana pene ya Yelusalemi, bakomaki
na Betifaje mpe Betani oyo ezalaki pene ya ngomba ya
banzete ya olive, Yesu atindaki bayekoli na Ye mibale,
2 alobaki na bango :
**— Bokende na mboka oyo ezali liboso na bino.
Tango kaka bokokota na mboka yango, bokomona
mwana ya ane bakanga na singa, oyo moto ata moko
te asila kosalela ; bofungola yango mpe bomema
yango awa.**
3 **Soki moto moko atuni bino : « Mpo na nini bozali
kofungola yango ? »**
**Bozongisela ye : « Nkolo azali na bosenga na
yango. »**
Mpe na mbala moko, akotinda yango awa.
4 Bakendeki mpe bakutaki mwana ya ane ekangama na
libanda, pembeni ya ekuke ; mpe bafungolaki yango.
5 Ndambo ya bato oyo bazalaki wana batunaki :

— Nini ezwi bino mpo ete bofungola mwana oyo ya
ane ?
6 Bayekoli bazongiselaki bango ndenge kaka Yesu alobaki
na bango, mpe bato yango batikaki bayekoli kokende elongo
na yango.
7 Bamemaki mwana yango ya ane epai ya Yesu, batandaki
bilamba na bango na mokongo na yango ; mpe Yesu
avandaki na likolo na yango.
8 Bato ebele batandaki bilamba na bango na nzela ;
bamosusu batandaki bitape ya mobesu, oyo bawutaki
kokata na likolo ya banzete kati na bilanga.
9 Bato oyo bazalaki kotambola liboso ya Yesu mpe ba-oyo
bazalaki kolanda sima bazalaki koganga :
« Ozana !

Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo !

10 Tika ete bokonzi oyo eyei epambolama,
bokonzi ya Davidi, tata na biso !

Ozana na bisika oyo eleki Likolo ! »
11 Tango kaka Yesu akotaki na Yelusalemi, akendeki kati
na Tempelo. Mpe kuna, atalaki na bokebi ndenge makambo
nyonso ezalaki kosalema ; kasi lokola tango elekaki, abi-
maki mpe akendeki na Betani elongo na bayekoli na Ye zomi
na mibale.

Yesu alakeli nzete ya figi mabe
(Mat 21.18-19)
12 Mokolo oyo elandaki, wana bazalaki kotika Betani, Yesu
ayokaki nzala.
13 Na mosika, amonaki nzete moko ya figi etonda na
makasa ; apusanaki pene na yango mpo na kotala soki
ezali na mbuma. Kasi tango akomaki pene, amonaki kaka
makasa mpo ete ezalaki eleko ya bambuma ya figi te.
14 Yesu alobaki na nzete yango : **« Tika ete, mpo na
libela, moto moko te alia lisusu mbuma kowuta na
yo ! »**
Bayekoli na Ye bayokaki Ye koloba maloba yango.

Yesu kati na tempelo
(Mat 21.12-17; Lk 19.45-48; Tala Yn 2.13-16)
15 Tango bakomaki na Yelusalemi, Yesu akotaki kati na
lopango ya Tempelo mpe akomaki kobengana bato oyo
bazalaki koteka mpe kosomba kati na Tempelo ; abalolaki
bamesa ya bato oyo bazalaki kobongola mbongo mpe bakiti
ya ba-oyo bazalaki koteka bibenga ;

16 mpe apesaki nzela te na bato oyo bazalaki kotambola
kati na lopango ya tempelo ete bamema biloko.
17 Bongo akomaki koteya bango : **« Boni, ekomama**
te : ‹ Ndako na Ngai ekobengama Ndako ya losambo
mpo na bikolo nyonso ? › Kasi bino, bokomisaki yango
penza nganda ya miyibi ! »
18 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko
bayokaki makambo yango mpe bakomaki koluka nzela ya
koboma Ye ; bazalaki kobanga Ye, pamba te ebele ya bato
bazalaki kokamwa malakisi na Ye.
19 Tango pokwa ekomaki, Yesu mpe bayekoli na Ye
babimaki na engumba.

Nguya ya kondima
(Mat 21.20-22)

20 Na tongo ya mokolo oyo elandaki, wana bazalaki
koleka, bamonaki ete nzete ya figi ekawuki kino na misisa.
21 Petelo akanisaki likambo oyo esalemaki mpe alobaki na
Yesu :
— Moteyi, tala ! Nzete ya figi oyo olakelaki mabe
ekawuki !
22 Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Bozala na kondima kati na Nzambe.
23 **Nazali koloba na bino penza ya solo : soki moto**
alobi na ngomba wana : « Longwa wana mpe mibwaka
na ebale ; » soki atie tembe te kati na motema na ye,
kasi andimi ete makambo oyo alobi ekosalema, solo,
akomona yango kokokisama.
24 **Yango wana nazali koloba na bino : eloko nyonso**
oyo bokosenga wana bozali kosambela, bondima ete
bosili kozwa yango mpe bokomona yango kokokisama.
25 **Mpe tango botelemaka mpo na kosambela, soki**
bozali na likambo oyo bozwaki na yango moto
songolo, bolimbisa ye mpo ete Tata na bino, oyo azali
na Likolo alimbisa mpe masumu na bino. [
26 **Kasi soki bolimbisi te, Tata na bino oyo azali kati**
na Likolo mpe akolimbisa masumu na bino te.]*

Batelemeli bokonzi ya Yesu
(Mat 21.23-27; Lk 20.1-8)

27 Bakendeki lisusu na Yelusalemi. Wana Yesu aza-
laki kotambola kati na lopango ya Tempelo, bakonzi ya
Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe bakambi ya
bato bapusanaki pene na Ye mpe batunaki Ye :
28 — Na kombo ya bokonzi nini ozali kosala biloko oyo ?
Mpe nani apesi Yo bokonzi ya kosala yango ?

---

* **11:26** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

29 Yesu azongiselaki bango :

— Nazali kotuna bino motuna moko kaka. Bopesa Ngai nanu eyano, bongo Ngai nakoyebisa bino soki na kombo ya bokonzi nini nazali kosala makambo yango.

30 **Libatisi ya Yoane ewutaki na Nzambe to ewutaki na bato ? Boyebisa Ngai !**

31 Bakomaki kokabola makanisi bango na bango : « Soki tolobi ete ewutaki na Nzambe, akotuna biso lisusu : bongo mpo na nini bondimaki ye te ?

32 Soki mpe tolobi ete ewutaki na bato, wana… »

Solo, bazalaki kobanga bato, pamba te bato nyonso bazalaki kozwa Yoane lokola mosakoli.

33 Boye, bazongiselaki Yesu :

— Toyebi te !

Yesu mpe alobaki na bango :

— Ngai mpe, nakoyebisa bino te soki na kombo ya bokonzi nini nazali kosala makambo yango.

12

Lisese ya basali mabe na elanga ya vino
(Mat 21.33-46; Lk 20.9-19)

1 Bongo Yesu akomaki koloba na bango na masese :

— Moto moko alonaki elanga ya vino, atongaki lopango zingazinga na yango, atimolaki ekamolelo bambuma ya vino mpe atongaki ndako molayi ya bakengeli. Sima, apesaki elanga yango na maboko ya basali mpo ete bakoma kofutela yango, mpe akendeki na mobembo.

2 **Tango eleko ya kobuka bambuma ekokaki, atindaki mosali moko epai ya bafuteli elanga, mpo ete akende kokongola epai na bango ndambo ya bambuma kowuta na elanga ya vino.**

3 **Kasi bafuteli elanga bakangaki ye, babetaki ye mpe bazongisaki ye maboko pamba.**

4 **Atindelaki bango mosali mosusu ; babetaki-betaki ye na moto mpe basambwisaki ye.**

5 **Atindaki lisusu mosali mosusu ; oyo wana, babomaki ye. Bongo, na sima, atindaki lisusu bato ebele ; kasi babetaki bamoko, mpe babomaki bamosusu.**

6 **Nkolo elanga atikalaki kaka na moto moko ya kotinda : mwana na ye ya bolingo. Atindaki ye na suka na bango nyonso mpe amilobelaki : « Solo, bakotosa mwana na ngai. »**

7 **Kasi bafuteli elanga balobanaki bango na bango :**
« Tala mokitani ya libula ya elanga ! Boya, toboma ye
mpo ete libula ya elanga ekoma ya biso ! »
8 **Bakangaki ye, babomaki ye mpe babwakaki ye na**
libanda ya elanga ya vino.
9 **Boye, nkolo elanga ya vino akosala nini ? Akoya**
ye moko, akoboma bafuteli elanga wana mpe
akopesa elanga yango ya vino na maboko ya bafuteli
mosusu.
10 **Nanu botanga Makomi oyo te :**
« Libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga ya songe ya ndako,
mpe esimbi ndako mobimba ?
11 **Ezali Nkolo nde alingaki bongo,**
mpe ezali penza likambo ya kokamwa na miso na
biso ! »
12 Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe
bakambi ya bato bazalaki koluka nzela ya kokanga Yesu,
pamba te basosolaki ete alobaki lisese wana mpo na bango.
Kasi lokola babangaki bato, batikaki Ye ; mpe moto na moto
akendeki.

Eyano ya Yesu na tina na mpako ya mokonzi
(Mat 22.15-22; Lk 20.20-26)

13 Sima, batindelaki Yesu ndambo ya Bafarizeo mpe
ndambo ya bato ya lisanga ya Erode mpo na koluka kokanga
Ye na motambo ya maloba na Ye moko.
14 Tango bakomaki epai na Ye, balobaki :
— Moteyi, toyebi ete ozali moto ya sembo mpe oban-
gaka bato te, pamba te oponaka bilongi te, kasi oteyaka
na bosolo nzela ya Nzambe. Boni, Mobeko na biso epesi
solo nzela ya kofuta mpako ya Sezare to te ? Tosengeli
penza kofuta yango ?
15 Kasi lokola Yesu ayebaki ete bazali bato ya bilongi
mibale, alobaki na bango :
— Mpo na nini bozali kotiela Ngai motambo ?
Bomemela Ngai mbongo moko ya ebende, mpo ete
namona yango.
16 Bamemelaki Ye yango, mpe atunaki bango :
— Elilingi ya nani mpe makomi ya nani bozali
komona awa ?
Bazongisaki :
— Ya Sezare.
17 Yesu alobaki na bango :
— Bopesa na Sezare, oyo ezali ya Sezare ; mpe
bopesa na Nzambe, oyo ezali ya Nzambe !
Bakamwaki mingi eyano ya Yesu.

Eyano ya Yesu na tina na lisekwa
(Mat 22.23-33; Lk 20.27-40)

18 Bongo Basaduseo, ba-oyo balobaka ete lisekwa ezali te,
bayaki epai na Yesu mpe batunaki Ye :
19 — Moteyi, Moyize akomaki mpo na biso ete soki
ndeko mobali ya moto moko akufi mpe atiki mwasi, kasi
aboti na ye bana te, moto wana asengeli kobala mwasi
oyo ndeko na ye atiki mpo ete abotela ndeko yango bana.
20 Nzokande, ezalaki na bandeko mibali sambo. Ndeko
mobali ya liboso abalaki mwasi mpe akufaki, kasi abotaki
bana te.
21 Ndeko ya mibale abalaki mwasi yango kaka ; kasi
ye mpe akufaki, atikalaki kobota bana te. Esalemaki kaka
bongo na ndeko ya misato kino na oyo ya sambo :
22 bandeko nyonso sambo batikalaki kobota bana te.
Sima na bango nyonso, mwasi yango mpe akufaki.
23 Na mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi, mwasi
yango akozala mwasi ya nani kati na bandeko nyonso
sambo, pamba te bango nyonso sambo babalaki ye ?
24 Yesu azongiselaki bango :
**— Bozali kati na libunga, pamba te boyebi Makomi
te, mpe boyebi nguya ya Nzambe te.**
25 **Na mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi,
bakobala lisusu te ; kasi bakozala lokola ba-anjelu kati
na Likolo.**
26 **Mpo na oyo etali lisekwa ya bakufi, botikala
nanu kotanga te kati na buku ya Moyize, makambo
oyo Nzambe alobaki na ye na tina na nzete oyo
ezalaki kopela moto kasi ezalaki kozika te : « Nazali
Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki, mpe Nzambe
ya Jakobi ? »**
27 **Nzambe azali Nzambe ya bakufi te, kasi azali
Nzambe ya bato ya bomoi. Bozali penza kati na libunga
monene.**

Mobeko oyo eleki monene
(Mat 22.34-40; Lk 10.25-28)

28 Moko kati na balakisi ya Mobeko, oyo ayokaki bango
kotiana tembe mpe amonaki ete Yesu azongiselaki bango
biyano ya malamu, apusanaki pene na Yesu mpe atunaki :
— Mobeko nini eleki monene kati ya mibeko nyonso ?
29 Yesu azongisaki :
**— Tala Mobeko oyo eleki monene : « Isalaele, yoka
malamu ! Yawe azali Nzambe na biso, Yawe azali
kaka moko.**

30 **Okolinga Yawe, Nzambe na yo, na motema na yo mobimba, na molimo na yo mobimba, na makanisi na yo nyonso mpe na makasi na yo nyonso. »**

31 **Tala mobeko oyo elandi : « Okolinga moninga na yo ndenge yo moko omilingaka. » Mobeko ya motuya koleka mibeko wana mibale ezali te.**

32 Bongo molakisi ya Mobeko alobaki na ye :

— Moteyi, olobi malamu ; olobi solo ete Nzambe azali kaka moko, mosusu azali te.

33 Kolinga Ye na motema na yo mobimba, na mayele na yo nyonso mpe na makasi na yo nyonso, mpe kolinga moninga na yo ndenge yo moko omilingaka, yango nde ezali na tina mingi koleka bambeka ya kotumba mpe makabo nyonso.

34 Tango Yesu amonaki ete molakisi ya Mobeko azongisi eyano na ndenge ya mayele, alobaki na ye :

— Ozali mosika te ya Bokonzi ya Nzambe.

Mpe moto ata moko te amekaki lisusu kotuna Ye mituna.

Eyano ya Yesu na tina na bomoto ya Klisto
(Mat 22.41-46; Lk 20.41-44)

35 Wana Yesu azalaki koteya kati na lopango ya Tempelo, atunaki :

— Ndenge nini balakisi ya Mobeko balobaka ete Klisto azali Mwana ya Davidi ?

36 **Pamba te Davidi, ye moko, alobaki boye na nzela ya Molimo Mosantu :**

« Yawe alobaki na Nkolo na ngai :

‹ Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali
kino natia banguna na Yo
na se ya matambe na Yo. › »

37 **Soki ye moko Davidi azali kobenga Ye « Nkolo, » bongo ndenge nini akoki lisusu kozala mwana na ye ?**

Ebele ya bato bazalaki koyoka Ye na esengo.

Yesu atelemeli balakisi ya Mobeko
(Mat 23.1-12; Lk 20.45-47)

38 Wana azalaki koteya, Yesu alobaki :

— Bosala keba na balakisi ya Mobeko ! Balingaka kotambola na banzambala ya milayi ; balingaka ete bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato ebele bakutanaka ;

39 **balingaka kovanda na bakiti ya liboso, kati na bandako ya mayangani ; mpe na bisika ya lokumu, kati na bafeti ;**

40 **bayibaka biloko ya basi oyo bakufisa mibali, mpe basalaka mabondeli ya milayi-milayi mpo na kokosa bato. Bakozwa etumbu oyo eleki makasi.**

Likabo ya mwasi mobola
(Lk 21.1-4)

41 Yesu avandaki liboso ya kitunga ya makabo mpe azalaki kotala ndenge bato bazalaki kotia mbongo kati na kitunga ya makabo. Bazwi ebele bazalaki kotia mbongo ebele.
42 Mwasi mobola moko akufisa mobali ayaki mpe atiaki mbongo mibale ya bibende, oyo ezalaki na motuya moke penza.
43 Yesu abengaki bayekoli na Ye mpe alobaki na bango :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : mwasi mobola oyo akufisa mobali apesi koleka bato nyonso oyo bawuti kotia mbongo kati na kitunga ya makabo.

44 **Pamba te bato nyonso bazwi kati na mbongo oyo bazali na yango na tina te, mpo na kotia kati na kitunga ya makabo ; kasi ye, kati na kokelela na ye, atie bozwi na ye nyonso, nyonso oyo azalaki na yango mpo na kobika na yango.**

13

Yesu asakoli pasi mpo na Yelusalemi
(Mat 24.1-3; Lk 21.5-7)

1 Wana Yesu azalaki kobima longwa na Tempelo, moko kati na bayekoli na Ye alobaki na Ye :

— Moteyi, tala ndenge mabanga oyo ezali kitoko ! Tala ndenge Ndako oyo ezali monene !

2 Yesu alobaki na ye :

— Ozali komona bandako minene oyo ! Libanga moko te ekotikala awa na likolo ya libanga mosusu, nyonso ekobukama.

3 Bongo Yesu avandaki na ngomba ya banzete ya olive, oyo etalana na Tempelo.

Petelo, Jake, Yoane mpe Andre batunaki Yesu, na esika oyo bazalaki bango moko kaka :

4 — Yebisa biso, makambo wana ekosalema tango nini ? Mpe elembo nini ekotalisa biso ete makambo yango nyonso ekomi pene ya kokokisama ?

5 Yesu alobaki na bango :

— Bosala keba ete moto moko te akosa bino !

6 **Bato mingi bakoya na Kombo na Ngai mpe bakoloba : « Ngai nde Masiya, » mpe bakokosa bato ebele.**

7 **Tango bokoyoka basango ya bitumba mpe nun-**
gunungu na tina na bitumba, kasi bomitungisa te
mpo na yango ; pamba te makambo wana esengeli
kosalema, kasi ekozala nanu suka ya mokili te.
8 **Ekolo moko ekotelemela ekolo mosusu, bokonzi**
moko ekobundisa bokonzi mosusu, mabele ekoningana
bipai na bipai, mpe nzala ekozala makasi penza.
Makambo wana ekozala kaka ebandeli ya pasi lokola
pasi ya mwasi oyo azali kobota.
9 **Kasi bosala keba, pamba te bakofunda bino**
na bisambiselo ya Bayuda mpe bakobeta bino
fimbu kati na bandako ya mayangani. Likolo na
Ngai, bokosamba liboso ya bayangeli mpe liboso ya
bakonzi. Boye, ekozala mpo na bino libaku malamu
ya kotatola solo na tina na Ngai.
10 **Pamba te esengeli ete Sango Malamu esakolama**
liboso epai ya bikolo nyonso ya mokili.
11 **Tango bakokanga bino mpo na komema bino na**
bisambiselo, bomitungisa te mpo na koluka makambo
ya koloba ; boloba kaka oyo ekopesamela bino na
tango wana, pamba te ekozala bino te bato bokoloba,
kasi Molimo Mosantu.
12 **Ndeko akokaba ndeko na ye mpo ete baboma**
ye, tata akokaba mwana na ye mpo ete baboma ye,
bana bakotombokela baboti na bango mpe bakobomisa
bango.
13 **Bato nyonso bakoyina bino mpo na Kombo na**
Ngai, kasi moto oyo akoyika mpiko kino na suka
akobika.
14 **Tango bokomona makambo ya nkele kosalema**
kati na Esika ya bule, —tika ete motangi asosola
malamu— wana tika ete bato oyo bakozala kati na
Yuda bakima na bangomba ;
15 **tika ete moto oyo akozala na likolo ya ndako**
akita te, mpo na kokende kozwa eloko songolo kati na
ndako na ye ;
16 **tika ete moto oyo akozala kati na bilanga azonga**
na ndako te, mpo na kokende kozwa elamba na ye !
17 **Na mikolo wana, mawa na basi oyo bakozala**
na bazemi mpe na ba-oyo bakozala komelisa bana
mabele !
18 **Bosambela mpo ete makambo wana esalema te**
na eleko ya malili makasi.
19 **Pamba te ekozala mikolo ya pasi, na lolenge oyo**
etikala nanu kozala te, wuta Nzambe akela mokili kino
sik’oyo, mpe na lolenge oyo ekotikala kozala lisusu te.

20 **Mpe soki Nkolo ayeisaki te mikolo yango moke,**
moto ata moko te akokaki kobika ; kasi mpo na
baponami na Ye, akoyeisa yango moke.
21 **Na tango wana, soki moto moko alobi na bino :**
« Klisto azali awa ! » to « Azali kuna, » bondima ye te.
22 **Pamba te bamasiya ya lokuta mpe basakoli**
ya lokuta bakobima, bakosala bilembo minene mpe
bikamwa mpo na kokosa ata baponami, soki ekokaki
kosalema.
23 **Boye bino, bosala keba ! Ngai, namiyebiseli bino**
makambo nyonso.
24 **Kasi na mikolo yango, sima na pasi wana,**

« moyi ekokoma molili,
sanza ekongenga lisusu te,

25 **minzoto ekokweya longwa na Likolo,**
mpe banguya ya Likolo ekoningisama. »
26 **Bongo, bato bakomona Mwana na Moto koya kati**
na mapata, na nguya monene mpe na nkembo.
27 **Akotinda ba-anjelu na Ye mpe akosangisa bapon-**
ami na Ye longwa na bangambo nyonso minei ya
mokili, longwa na suka ya mabele kino na suka ya
Likolo.
28 **Tika ete lisese ya nzete ya figi eteya bino : soki**
kaka bitape na yango elembi mpe ebandi kobimisa
makasa, boyebaka ete eleko ya moyi makasi ekomi
pene.
29 **Ndenge moko mpe mpo na bino ; tango**
bokomona makambo wana kosalema, boyeba ete
Mwana na Moto akomi pene, lokola na bikuke ya
engumba.
30 **Nazali koloba na bino penza ya solo : bato ya**
ekeke oyo bakoleka te kino makambo wana nyonso
ekosalema.
31 **Likolo mpe mabele ekoleka, kasi maloba na Ngai**
ekoleka te.
32 **Mpo na oyo etali mokolo to ngonga, moko te**
ayebi yango, ezala ba-anjelu ya Likolo to Mwana ; Ye
moko kaka Tata nde ayebi yango.
33 **Bosala keba ! Bosenzela ! Pamba te boyebi te**
tango nini ngonga yango ekoya.
34 **Ekozala lokola moto oyo akei na mobembo,**
bongo atiki ndako na ye mpe apesi mokumba na
yango epai ya basali na ye ; apesi na mosali moko
na moko mosala oyo ekoki na ye mpe apesi mitindo
epai ya mokengeli ekuke ete akengela malamu.

35 **Yango wana, bosenzela ; pamba te boyebi te**
tango nini nkolo ndako akozonga : na pokwa to na midi
ya butu to tango soso elelaka to mpe na tongo.
36 **Pamba te soki ayei na mbalakata, asengeli te**
kokuta bino bolali pongi.
37 **Makambo oyo nalobi na bino, nazali koloba**
yango mpe na bato nyonso : Bosenzela.

Kufa mpe lisekwa ya Yesu

14

Bakani Koboma Yesu
(Mat 26.1-5; Lk 22.1-2; Yn 11.45-53)

1 Wana etikalaki mikolo mibale mpo ete feti ya Pasika mpe
feti ya Mapa ezanga levire ebanda, bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe balakisi ya Mobeko bazalaki koluka ndenge
nini kokanga Yesu na mayele mpo na koboma Ye ;
2 pamba te balobaki : « Tosala yango te na tango ya feti,
noki te bato bakotomboka. »

Basopeli Yesu malasi na Betani
(Mat 26.6-13; Yn 12.1-8)

3 Lokola Yesu azalaki na Betani, na ndako ya Simona oyo
azalaki moto na maba, mwasi moko akotaki, wana Yesu
azalaki na mesa. Na maboko na ye, azalaki na molangi ya
alibatre etonda na malasi ya nar, oyo basangisa na eloko
mosusu te mpe ya motuya makasi ; afungolaki molangi
yango mpe asopaki malasi yango na moto ya Yesu.
4 Kati na bato oyo bazalaki wana, bamosusu basilikaki
mpe balobaki :
— Mpo na nini kobebisa malasi oyo na pamba kaka
boye ?
5 Bakokaki ata koteka malasi yango na motuya ya
mbongo ya bibende koleka nkama misato mpe kopesa
mbongo yango epai ya babola !
Bazalaki kopamela mwasi yango makasi.
6 Kasi Yesu alobaki :
— Botika ye ! Mpo na nini kotungisa ye ? Asali
Ngai likambo moko ya malamu.
7 **Bokozalaka na babola tango nyonso mpe bokoki**
tango nyonso kosalelaka bango bolamu oyo bolingi ;
kasi Ngai, bokozalaka na Ngai tango nyonso te.
8 **Mwasi oyo asali likambo oyo akoki, asili kosopela**
nzoto na Ngai malasi mpo na kobongisa kokundama na
Ngai.
9 **Nazali koloba na bino penza ya solo : Esika**
nyonso bakosakola Sango Malamu kati na mokili

mobimba, bakobanda mpe kolobela likambo mwasi oyo awuti kosala, mpo na kokanisa ye.

Yuda ateki Yesu
(Mat 26.14-16; Lk 22.3-6)

10 Bongo Yuda Isikarioti, moko kati na bantoma zomi na mibale, akendeki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpo na koteka Yesu epai na bango.
11 Tango bayokaki bongo, basepelaki makasi mpe balakaki kopesa ye mbongo. Boye, Yuda akomaki koluka libaku ya kokaba Yesu.

Yesu mpe bantoma balie bilei ya Pasika
(Mat 26.17-19; Lk 22.7-18)

12 Na mokolo ya liboso ya feti ya Mapa ezanga levire, mokolo oyo bazalaki koboma mwana meme lokola mbeka ya Pasika, bayekoli batunaki Ye :
— Esika nini olingi ete tokende kobongisela Yo bilei ya Pasika ?
13 Bongo, kati na bayekoli na Ye, Yesu atindaki mibale ; alobaki na bango :
— Bokende kati na engumba, bokokutana na moto moko amemi eloku ya mayi ; bolanda ye
14 **mpe, tango akokota na ndako, boloba na nkolo ndako yango : « Moteyi azali kotuna yo : ‹ Wapi shambre na Ngai epai wapi nakolia bilei ya Pasika elongo na bayekoli na Ngai ? › »**
15 **Bongo ye akolakisa bino, na etaje ya suka, shambre moko ya monene, babongisa malamu mpe bakoki kosalela yango. Ezali kuna nde bokobongisa bilei ya Pasika mpo na biso.**
16 Tango bayekoli bakendeki, bakotaki na engumba mpe bakutaki makambo nyonso ndenge kaka Yesu ayebisaki bango. Bongo babongisaki bilei ya Pasika.
(Mat 26.20-25; Lk 22.14; Yn 13.21-30)
17 Tango pokwa ekomaki, Yesu ayaki elongo na bayekoli zomi na mibale.
18 Wana bazalaki na mesa mpe bazalaki kolia, Yesu alobaki :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : moko kati na bino, oyo azali kolia elongo na Ngai, akoteka Ngai.
19 Bayokaki mawa mingi, mpe bakomaki kotuna Ye, moko sima na moninga :
— Ezali ngai ?
20 Yesu azongisaki :
— Ezali moko kati na bino, zomi na mibale, oyo azali kolia sani moko elongo na Ngai.

21 **Solo, Mwana na Moto akokende, kolanda ndenge ekomama na tina na Ye ; kasi mawa na moto oyo akoteka Mwana na Moto ! Elingaki kozala malamu koleka mpo na moto yango ete abotama te.**

(Mat 26.26-30; Lk 22.15-20; tala 1Kl 11.23-25)

22 Wana bazalaki kolia, Yesu azwaki lipa ; sima na Ye kozongisa matondi epai ya Nzambe, akataki yango, apesaki bango yango mpe alobaki :

— Oyo ezali nzoto na Ngai ! Bozwa.

23 Azwaki lisusu kopo ; mpe sima na Ye kozongisa matondi epai ya Nzambe, apesaki bango yango, mpe bango nyonso bamelaki yango.

24 Bongo alobaki na bango :

— Oyo ezali makila na Ngai ya Boyokani, makila oyo esopani mpo na bato ebele.

25 **Nazali koloba na bino penza ya solo : nakomela lisusu vino oyo te kino na mokolo oyo nakomela yango, ya sika, kati na Bokonzi ya Nzambe.**

26 Sima na yango, bayembaki banzembo ; bongo babimaki mpo na kokende na ngomba ya banzete ya olive.

Yesu asakoli ete Petelo akowangana Ye
(Mat 26.31-35; Lk 22.31-34; Yn 13.36-38)

27 Yesu alobaki na bango :

— Bino nyonso bokobungisa kondima, pamba te ekomama : « Nakobeta mobateli bibwele, mpe bameme ekopalangana. »

28 **Kasi, sima na Ngai kosekwa, nakokende na Galile, liboso na bino.**

29 Petelo alobaki na Ye :

— Ata soki bango nyonso bakweyisi kondima na bango, ngai nakotikala kokweyisa kondima na ngai te.

30 Yesu azongiselaki ye :

— Nazali koloba na yo penza ya solo : lelo, kaka na butu ya lelo, liboso ete soso elela mbala mibale, okowangana Ngai mbala misato.

31 Kasi Petelo akobaki kotia monoko makasi, alobaki :

— Ata soki nasengeli kokufa elongo na Yo, nakowangana yo te.

Mpe bango nyonso balobaki kaka ndenge moko.

Yesu abondeli na Getisemane
(Mat 26.36-46; Lk 22.40-46)

32 Tango bakomaki na esika oyo kombo na yango ezali Getisemane, Yesu alobaki na bayekoli na Ye :

— Botikala awa, wana Ngai nakosambela.

33 Wana amemaki Petelo, Jake mpe Yoane, akomaki
mawa-mawa mpe komitungisa ;
34 alobaki na bango :
— Motema na Ngai etondi na mawa pene nakufa ;
botikala awa mpe bosenzela.
35 Wana akendeki mwa mosika, amikitisaki na mabele
mpe azalaki kosambela Nzambe mpo ete, soki ekoki kos-
alema, tango wana ya pasi ekende mosika na Ye.
36 Azalaki kobondela :
— Tata ! Epai na Yo, nyonso ekoki kosalema !
Longola kopo oyo ya pasi liboso na Ngai ! Nzokande,
kosala te kolanda mokano na Ngai, kasi sala kolanda
mokano na Yo.
37 Bongo azongaki epai bayekoli na Ye bazalaki mpe
akutaki bango balala pongi.
Alobaki na Petelo :
— Simona, ozali kolala ? Okokaki te kosenzela mpo
na ngonga moko ?
38 **Bosenzela mpe bosambela mpo ete bokweya te**
kati na komekama. Molimo ezalaka na posa makasi ya
kosala malamu, kasi nzoto ezalaka na bolembu.
39 Akendeki lisusu mwa mosika mpe abondelaki kaka
ndenge moko.
40 Azongaki lisusu epai bayekoli na Ye bazalaki mpe
akutaki bango lisusu balala pongi, pamba te bayokaki pongi
makasi mpe miso na bango ekomaki kilo. Bayebaki te eyano
ya kopesa Ye.
41 Azongaki mpo na mbala ya misato, mpe alobaki na
bango :
— Bozali kaka kokoba kolala pongi mpe kopema ?
Esili ! Ngonga ekoki. Mwana na Moto akokabama na
maboko ya bato ya masumu.
42 **Botelema ; tokende. Moto oyo ateki Ngai azali**
koya.

Bakangi Yesu
(Mat 26.47-56; Lk 22.47-53; Yn 18.2-11)

43 Wana Yesu azalaki nanu koloba, Yuda, moko kati na
bayekoli zomi na mibale, akomaki elongo na bato ebele
oyo basimbaki mipanga mpe banzete ; ezalaki bakonzi ya
Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe bakambi ya
bato nde batindaki bango.
44 Moto oyo atekaki Yesu apesaki bango elembo moko :
« Moto oyo ngai nakopesa beze, ezali nde ye ; bokokanga
ye mpe bokomema ye na se ya bokengeli malamu. »
45 Tango kaka Yuda akomaki, akendeki epai ya Yesu mpe
alobaki na Ye :

— Moteyi !
Mpe apesaki Ye beze.
46 Mbala moko, basimbaki Yesu na makasi mpe bakangaki Ye.
47 Bongo moko kati na bato oyo bazalaki wana abimisaki mopanga na ye wuta na ebombelo na yango, abetaki yango mosali ya mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe akataki ye litoyi.
48 Yesu alobaki na bango :
— Boni, nakomi motomboki mpo ete boya kokanga Ngai na mipanga mpe na banzete ?
49 **Nazalaki elongo na bino mikolo nyonso kati na lopango ya Tempelo mpo na kopesa malakisi na Ngai, mpe bokangaki Ngai te. Kasi ezali kosalema bongo mpo ete Makomi ekokisama.**
50 Bayekoli na Ye nyonso basundolaki Ye mpe bakimaki.
51 Nzokande, elenge mobali moko azalaki kolanda Yesu ; alataki liputa ya pamba. Mpe tango bakangaki ye,
52 asundolaki liputa mpe akimaki.

Basambisi Yesu
(Mat 26.57-68; Lk 22.54-55, 63-71; Yn 18.12-14, 19-24)
53 Bamemaki Yesu epai ya mokonzi ya Banganga-Nzambe epai wapi bakonzi ya Banganga-Nzambe, bakambi ya bato mpe balakisi ya Mobeko, bango nyonso, basanganaki.
54 Petelo azalaki kolanda Yesu na mosika, kino kati na lopango ya ndako ya mokonzi ya Banganga-Nzambe ; avandaki kuna elongo na bakengeli, pene ya moto, mpe azalaki koyetola moto.
55 Nzokande bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso ya Likita-Monene ya Bayuda bazalaki koluka litatoli moko oyo ekobimisa polele mabe ya Yesu mpo ete bakoka kokatela Ye etumbu ya kufa, kasi bazalaki kozwa yango te ;
56 pamba te bato mingi bazalaki kokosela Ye makambo, kasi matatoli na bango ezalaki kokokana te.
57 Mpo na kaka kokosela Ye makambo, bato mosusu bazalaki kotelema na koloba :
58 « Toyokaki ye koloba : ‹ Ngai, nakobuka Tempelo oyo esalema na maboko ya bato ; mpe sima na mikolo misato, nakotonga Tempelo mosusu oyo ekosalema na maboko ya bato te. › »
59 Kasi atako bongo, litatoli na bango ezalaki kaka ya lokuta.
60 Mokonzi ya Banganga-Nzambe atelemaki kati na mayangani mpe apesaki Yesu motuna :
— Boni, ozali te na liloba ya kozongisa ? Olobi nini liboso ya makambo oyo bazali kofunda yo na yango ?

61 Kasi Yesu abatelaki kimia mpe apesaki ata eyano moko te.
Mokonzi ya Banganga-Nzambe atunaki Ye lisusu :
— Ozali Klisto, Mwana ya Ye oyo apambolama ?
62 Yesu azongisaki :
— Iyo, ezali se bongo. Mpe bokomona Mwana na Moto kovanda na ngambo ya loboko ya mobali ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso mpe koya elongo na mapata ya Likolo.
63 Bongo mokonzi ya Banganga-Nzambe apasolaki bilamba na ye mpe alobaki :
— Mpo na nini koluka lisusu batatoli ?
64 Bino moko boyoki ndenge nini afingi Nzambe. Bokanisi nini mpo na yango ?
Boye, bango nyonso bakatelaki Yesu etumbu, batatolaki ete abongi na kufa.
65 Bato mosusu bakomaki kobwakela Ye soyi, kozipa Ye elongi, kobeta Ye makofi na koloba na Ye :
— Sakola !
Mpe bakengeli bazwaki Ye mpe babetaki Ye bambata.

Petelo awangani Yesu
(Mat 26.69-75; Lk 22.56-62; Yn 18.15-18, 25-27)
66 Wana Petelo azalaki na se, kati na lopango ya kati, mwasi mosali moko ya mokonzi ya Banganga-Nzambe ayaki wana,
67 amonaki Petelo koyetola moto. Sima na ye kotala Petelo malamu, alobaki na ye :
— Yo mpe ozalaki elongo na Yesu, moto ya Nazareti !
68 Kasi Petelo awanganaki ; alobaki :
— Nayebi te ! Nazali kutu kososola te makambo oyo ozali koloba !
Bongo abimaki mpe akendeki kotelema pembeni, na ekuke ya lopango ; mpe soso elelaki*.
69 Tango mwasi mosali amonaki ye, alobaki lisusu na bato oyo bazalaki wana :
— Moto oyo azali moko kati na bango !
70 Petelo awanganaki lisusu.
Sima na mwa tango moke, bato oyo bazalaki wana bazongelaki koloba na Petelo :
— Ezali ya solo, yo mpe ozali moko kati na bango, mpe ozali moto ya Galile.
71 Bongo Petelo abandaki kolapa ndayi esangana na bilakeli mabe :
— Nayebi te moto oyo bozali kolobela !

---

* **14:68** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu.

72 Kaka na tango yango, soso elelaki mpo na mbala ya
mibale. Bongo Petelo akanisaki maloba oyo Yesu alobaki na
ye : **« Liboso ete soso elela mbala mibale, okowangana
Ngai mbala misato. »** Mpe alelaki makasi.

15

Yesu asambi liboso ya Pilato
(Mat 27.11-26; Lk 21.1-5, 13-25; Yn 18.28-40; 19.4-16)

1 Tango tongo etanaki, bakonzi ya Banganga-Nzambe,
bakambi ya bato, balakisi ya Mobeko mpe bato nyonso
ya Likita-Monene ya Bayuda basanganaki mpo na kokata
likambo. Bakangaki Yesu na basinga, bamemaki Ye mpe
bakabaki Ye na maboko ya Pilato.
2 Pilato atunaki Yesu :
— Boni, ozali mokonzi ya Bayuda ?
Yesu azongisaki :
— Olobi yango.
3 Bakonzi ya Banganga-Nzambe bazalaki kofunda Ye na
makambo ebele.
4 Pilato atunaki Ye lisusu :
— Boni, ozali te na eyano ya kopesa, na makambo
nyonso oyo bazali koloba mpo na kofunda yo ?
5 Kasi Yesu azongisaki ata liloba moko te ; mpe Pilato
akamwaki makasi.
6 Na feti nyonso ya Pasika, azalaki kobimisa na boloko
mokangami moko oyo bato bazalaki kosenga.
7 Na tango wana, moto oyo bazalaki kobenga « Barabasi »
azalaki kati na boloko elongo na batomboki oyo bayeisaki
mobulu kati na engumba mpe babomaki moto.
8 Ebele ya bato bayaki mpe basengaki na Pilato ete asalela
bango makambo oyo amesana kosalela bango mbala na
mbala.
9 Pilato atunaki :
— Bolingi nabimisela bino mokonzi ya Bayuda ?
10 Pilato ayebaki malamu ete ezali mpo na likunya nde
bakonzi ya Banganga-Nzambe bakabaki Yesu na maboko na
ye.
11 Bakonzi ya Banganga-Nzambe batindikaki ebele ya bato
mpo ete basenga na Pilato ete abimisela bango Barabasi
longwa na boloko.
12 Pilato atunaki bango :
— Nasala nini na moto oyo bozali kobenga mokonzi ya
Bayuda ?
13 Bagangaki lisusu :
— Baka ye na ekulusu !
14 Pilato atunaki bango lisusu :

— Mabe nini asali ?
Kasi bakobaki kaka koganga makasi koleka :
— Baka ye na ekulusu !
15 Lokola Pilato alingaki kosepelisa ebele ya bato, abimiselaki bango Barabasi longwa na boloko. Sima na kobetisa
Yesu fimbu, Pilato apesaki Ye na maboko na bango mpo ete
babaka Ye na ekulusu.

Basoda batioli Yesu
(Mat 27.27-31; Yn 19.2-3)

16 Basoda bakumbaki Yesu kati na ndako ya moyangeli, na
esambiselo, mpe basangisaki lisanga mobimba ya basoda.
17 Balatisaki Yesu nzambala ya motane mpe ekoti oyo
basalaki na banzube ;
18 mpe babandaki kopesa ye mbote : « Mbote, mokonzi
ya Bayuda ! »
19 Bazalaki kosalela lingenda moke mpo na kobeta Ye na
moto, bazalaki kobwakela Ye soyi mpe kofukama mpo na
kogumbama liboso na Ye.
20 Sima na bango kosakanela Ye, balongolaki Ye nzambala
ya motane, balatisaki Ye lisusu bilamba na Ye mpe bakumbaki Ye mpo na kobaka Ye na ekulusu.
21 Bakangaki na makasi moleki nzela moko oyo awutaki
na bilanga, mpo ete amema ekulusu ya Yesu ; kombo na
ye ezalaki Simona, moto ya Sirene mpe tata ya Alekizandre
mpe Rifisi.
22 Bamemaki Yesu na esika oyo babengaka « Gologota, »
oyo elingi koloba : esika ya mokuwa ya moto,
23 bapesaki Ye masanga ya vino basangisa na mire, kasi
amelaki yango te.
24 Babakaki Ye na ekulusu, mpe bakabolaki bilamba na Ye,
na kobeta zeke mpo na koyeba oyo moko na moko akozwa.
25 Babakaki Ye na ekulusu na ngonga ya libwa ya tongo.
26 Tala makomi oyo ezalaki kotalisa mpo na nini bakatelaki Ye etumbu :

Mokonzi ya Bayuda.

27 Babomi mibale ya bato babakamaki na ba-ekulusu
elongo na Yesu : moko, na ngambo ya loboko ya mobali
ya Yesu ; mosusu, na ngambo ya loboko na Ye ya mwasi. [
28 Ezali boye nde ekokisamaki Makomi oyo ezali koloba :
« Batangaki Ye na molongo ya bato ya mabe. »]*
29 Baleki nzela bazalaki kofinga Ye na koningisa mito na
bango ; bazalaki koloba :
— Yo oyo okobuka Tempelo mpe okotonga yango lisusu
na mikolo misato,

* **15:28** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mingi ya kala.

30 mibikisa yo moko mpe kita longwa na ekulusu !

31 Bakonzi ya Banganga-Nzambe elongo na balakisi ya Mobeko bazalaki mpe kotiola kati na bango :

— Abikisaki bato mosusu, kasi ye moko akoki komibikisa te !

32 Tika ete Klisto, Mokonzi ya Isalaele, akita sik'oyo longwa na ekulusu, mpo ete tomona mpe tondima !

Bato oyo babakamaki elongo na Yesu na ba-ekulusu bazalaki mpe kofinga Ye.

(Mat 27.45-56; Lk 23.44-49; Yn 19.25-30)

33 Kobanda na ngonga ya midi kino na ngonga ya misato ya pokwa, molili ekotaki na mokili mobimba.

34 Na ngonga yango ya misato ya pokwa, Yesu agangaki :

— Eloi, Eloi, lema sabachtani ?

Elingi koloba : **« Nzambe na Ngai, Nzambe na Ngai, mpo na nini osundoli Ngai ? »**

35 Kati na bato oyo batelemaki wana, ndambo bayokaki Yesu ; boye bakomaki koloba :

— Boyoka, azali kobenga Eliya !

36 Moto moko akimaki mbangu, azindisaki eponze moko na vino ya ngayi, atiaki eponze yango na songe ya mwa nzete mpe apesaki yango Yesu mpo ete amela ; alobaki :

— Totala soki Eliya akoya kokitisa ye.

37 Kasi Yesu agangaki makasi mpe akataki motema.

38 Rido ya Tempelo epasukaki na biteni mibale, kobanda na likolo kino na se.

39 Mpe tango mokonzi ya basoda ya Rome, oyo atelemaki liboso ya Yesu, amonaki ndenge Yesu akufaki, alobaki :

— Moto oyo azalaki penza Mwana na Nzambe !

40 Ezalaki mpe na basi oyo bazalaki kotala na mosika. Kati na basi yango, ezalaki na Mari, moto ya Magidala ; Mari, mama ya Jake oyo ya elenge, ya Joze mpe ya Salome ;

41 oyo bazalaki kolanda Yesu mpe kosunga Ye tango azalaki kati na Galile ; ezalaki mpe na basi mosusu ebele oyo bakendeki na Yelusalemi elongo na Yesu.

Bakundi Yesu
(Mat 27.57-61; Lk 23.50-56; Yn 19.38-42)

42 Wana pokwa ekomaki, lokola ezalaki mokolo ya komilengela mpo ete etikalaki ngonga moke mpo na kokota na mokolo ya Saba,

43 Jozefi, moto ya mboka Arimate, oyo azalaki moto ya lokumu kati na Likita-Monene ya Bayuda mpe azalaki kozela Bokonzi ya Nzambe, abangaki te kokende epai ya Pilato mpo na kosenga nzoto ya Yesu.

44 Pilato akamwaki tango ayokaki ete Yesu asilaki kokufa ;
abengaki mokonzi ya basoda mpo na kotuna ye soki solo
Yesu asilaki kokufa.
45 Tango ayokaki na monoko ya mokonzi ya basoda ete
ezali bongo, apesaki Jozefi ndingisa ya kokamata nzoto ya
Yesu.
46 Jozefi asombaki liputa ya lino, akitisaki nzoto ya Yesu
longwa na ekulusu, alingaki yango na liputa yango ; atiaki
nzoto yango kati na kunda oyo batobolaki kati na libanga
moko ya monene, mpe atindikaki libanga mosusu liboso ya
ekotelo ya kunda yango.
47 Mari, moto ya mboka Magidala, mpe Mari, mama ya
Joze, bazalaki kotala esika oyo akotia nzoto ya Yesu.

16

Yesu Asekwi
(Mat 28.1-8; Lk 24.1-11; Yn 20.1-2)

1 Tango mokolo ya Saba elekaki, Mari, moto ya mboka
Magidala, mpe Mari, mama ya Jake mpe Salome, basombaki
mafuta ya solo kitoko mpo na kokende kokawusa nzoto ya
Yesu mpo ete ebeba te.
2 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso ya poso, wana moyi
ebandi kobima, bakendeki na kunda.
3 Bazalaki kotunana kati na bango :
— Nani akotindikela biso libanga mpo ete elongwa na
ekotelo ya kunda ?
4 Mpe tango batombolaki miso, bamonaki ete libanga
esilaki kotindikama mpe ezalaki lisusu te na ekotelo ya
kunda ; nzokande, libanga yango ezalaki ya monene penza.
5 Sima na bango kokota kati na kunda, bamonaki elenge
mobali moko, avandi na ngambo ya loboko ya mobali, alata
nzambala ya pembe ; somo ekangaki bango.
6 Kasi alobaki na bango :
— Bobanga te ! Bozali koluka Yesu ya Nazareti, oyo
babakaki na ekulusu ? Azali awa te, asili kosekwa. Botala
esika oyo batiaki Ye.
7 Bokende sik’oyo koyebisa Petelo mpe bayekoli mo-
susu : « Akei liboso na bino, na Galile ; ezali kuna nde
bokomona Ye, ndenge kaka ayebisaki bino. »
8 Babimaki na lombangu mpe bakimaki mosika ya kunda
ya Yesu, pamba te bango nyonso bazalaki kolenga na somo,
mpe makanisi na bango epalanganaki. Balobaki eloko te na
moto nyonso, pamba te bazalaki kobanga.

Yesu amonani epai ya bayekoli na Ye

9 Na tongo ya mokolo ya liboso ya poso, tango Yesu
asekwaki, abimelaki liboso Mari, moto ya mboka Magidala,
oyo, kati na ye, Yesu abenganaki milimo mabe sambo.
10 Bongo Mari akendeki koyebisa bato oyo batambolaki
elongo na Yesu ; akutaki bango batondi na mawa mpe bazali
kolela.
11 Kasi tango bayokaki ye koloba : « Yesu azali na bomoi,
awuti kobimela ngai, » bandimaki ye te.
12 Sima na yango, Yesu abimelaki mibale kati na bango na
lolenge mosusu, wana bazalaki kokende na mboka.
13 Bazongaki mpe bayebisaki yango epai ya bayekoli
mosusu ; kasi bayekoli yango bandimaki bango te.
14 Sima na yango, abimelaki bantoma zomi na moko,
wana bazalaki kolia, mpe apamelaki bango mpo ete
bazalaki na kondima te, mpe mpo ete bazalaki mitema
mabanga ; pamba te bandimaki te bato oyo bamonaki Ye
sima na lisekwa na Ye.
15 Alobaki na bango :
**— Bokende na mokili mobimba, mpe boteya bato
nyonso Sango Malamu.**
16 **Moto oyo akondima mpe akozwa libatisi akobika,
kasi moto oyo akondima te akozwa etumbu.**
17 **Tala bilembo oyo ekolanda bato oyo bakondima :
na Kombo na Ngai, bakobengana milimo mabe ;
bakoloba nkota ya sika,**
18 **bakokanga banyoka na maboko na bango ; mpe
soki bameli ngenge, ekosala bango pasi ata moke te ;
bakotiela babeli maboko, mpe babeli bakobika na
bokono na bango.**

Yesu amemami na likolo

19 Sima na Nkolo Yesu koloba na bango, amemamaki kati
na Likolo mpe avandaki na ngambo ya loboko ya mobali ya
Nzambe.
20 Bayekoli bakendeki koteya na bisika nyonso. Nkolo
azalaki kosala elongo na bango mpe azalaki kokokisa liloba
na Ye na nzela ya bilembo ya kokamwa oyo ezalaki kolanda
liloba na Ye.

Sango Malamu kolanda Luka

1 Bato mingi bamekaki kokoma makambo oyo elekaki kati
na biso,
2 kolanda ndenge bayebisaki biso yango na bato oyo, wuta
na ebandeli, bamonaki yango na miso mpe bakomaki basali
ya Liloba na Nzambe.
3 Yango wana, ngai mpe, sima na ngai kotuna-tuna mpo
na koluka koyeba malamu makambo nyonso, banda na
ebandeli, namonaki lisusu ete ezali malamu mpo na ngai
kokomela yo yango ndenge elandanaki, Teofile ya lokumu,
4 mpo ete oyeba bosolo ya malakisi oyo ozwaki.

Mbotama mpe bomwana ya Yesu

Sango ya mbotama ya Yoane Mobatisi

5 Na tango oyo Erode azalaki mokonzi ya Yuda, ezalaki
na Nganga-Nzambe moko, kombo na ye ezalaki « Zakari ; »
azalaki moko kati na Banganga-Nzambe ya lisanga ya Abiya.
Mwasi na ye, Elizabeti, azalaki mokitani ya Aron.
6 Bango mibale bazalaki bato ya sembo liboso ya Nzambe,
bazalaki kotosa, na ndenge esengeli, mibeko nyonso mpe
mitindo nyonso ya Nkolo.
7 Kasi bazalaki na mwana te, pamba te Elizabeti azalaki
ekomba ; mpe bango mibale bakomaki mibange.
8 Mokolo moko, wana Zakari azalaki kosala mosala na ye
lokola Nganga-Nzambe, liboso ya Nzambe, pamba te ezalaki
ngala ya lisanga na ye,
9 aponamaki na zeke, kolanda momesano ya bonganga-
Nzambe, mpo na kokota kati na Esika ya bule ya Nkolo mpe
kotumba kuna malasi ya ansa.
10 Tango ekomaki ngonga ya kotumba malasi ya ansa,
lisanga mobimba ya basambeli ezalaki kosambela na
libanda.
11 Bongo anjelu moko ya Yawe abimelaki ye ya kotelema
na ngambo ya loboko ya mobali ya etumbelo ya malasi ya
ansa.
12 Tango Zakari amonaki ye, abangaki makasi, mpe somo
monene ekangaki ye.
13 Kasi anjelu alobaki na ye :
— Zakari, kobanga te ! Nzambe ayoki mabondeli na yo.
Mwasi na yo, Elizabeti, akobotela yo mwana mobali, mpe
okopesa ye kombo « Yoane. »

14 Mwana yango akosala esengo na yo, mpe okosepela
na ye makasi ; mpe bato ebele bakosepela mpo na mbotama
na ye,
15 pamba te akozala moto monene na miso ya Nkolo.
Akomela te ezala vino to masanga ya makasi, mpe akozala
atonda na Molimo Mosantu wuta na libumu ya mama na
ye.
16 Akozongisa bato ebele ya Isalaele epai ya Nkolo,
Nzambe na bango,
17 mpe akotambola liboso ya Nzambe, elongo na molimo
mpe nguya oyo ezalaki kovanda kati na Eliya, mpo na
kozongisa boyokani kati na batata mpe bana na bango, mpo
na kosala ete batomboki bakoma kokanisa lokola bato ya
sembo, mpe mpo na kobongisa bato mpo na Nkolo.
18 Zakari atunaki anjelu :
— Ndenge nini nakoki koyeba ete ezali ya solo ? Pamba
te, ngai, nazali mobange, mpe mibu ya mbotama ya
mwasi na ngai esili kopusana makasi.
19 Anjelu azongiselaki ye :
— Nazali Gabrieli ; natelemaka liboso ya Nzambe oyo
atindi ngai mpo na koyebisa yo mpe kopesa yo basango
oyo ya malamu.
20 Lokola ondimeli maloba na ngai te, oyo ekokokisama
solo na tango na yango oyo ekatama, okokoma baba mpe
okokoka lisusu koloba te kino na mokolo oyo makambo
yango ekokokisama.
21 Na tango yango, bato bazalaki kozela Zakari mpe
komituna mpo na nini azali kowumela tango molayi kati
na Esika ya bule.
22 Tango abimaki, azalaki lisusu te na makoki ya koloba
na bango ; boye basosolaki ete azwi emoniseli kati na Esika
ya bule, pamba te akomaki koloba na bango na nzela ya
bilembo mpe atikalaki baba.
23 Tango mikolo na ye ya mosala ekokaki, azongaki na
ndako na ye.
24 Sima na mwa tango, mwasi na ye, Elizabeti, akomaki
na zemi mpe abombamaki sanza mitano.
25 Azalaki komilobela : « Tala likambo oyo Nkolo asali
mpo na ngai ! Na mikolo oyo, atalisi ngai ngolu na Ye mpe
alongoli soni na ngai na miso ya bato. »

Sango ya mbotama ya Yesu

26 Sima na basanza motoba, Nzambe atindaki anjelu
Gabrieli kati na engumba moko ya Galile, kombo na yango
ezalaki « Nazareti. »

27 Atindaki ye epai ya elenge mwasi Mari oyo ayebaki
nanu nzoto ya mibali te mpe azalaki mobandami ya libala
na mobali moko oyo kombo na ye ezalaki Jozefi, mokitani
ya Davidi.
28 Anjelu akotaki epai ya Mari mpe alobaki na ye :
— Mbote na yo, yo oyo osili kozwa ngolu monene !
Nkolo azali elongo na yo !
29 Tango Mari ayokaki maloba ya anjelu, amitungisaki
makasi mpe akomaki komituna soki mbote yango elakisi
nini.
30 Kasi anjelu alobaki na ye :
— Mari, kobanga te ! Pamba te Nzambe asaleli yo
ngolu !
31 Okozwa zemi, okobota mwana mobali mpe okopesa
Ye kombo « Yesu. »
32 Akozala Moto monene, mpe bakobenga Ye : Mwana
ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo. Nkolo Nzambe akopesa Ye kiti ya
bokonzi ya Davidi, koko na Ye.
33 Akozala Mokonzi ya libota ya Jakobi mpo na libela,
mpe bokonzi na Ye ekozala na suka te.
34 Mari atunaki anjelu :
— Ekosalema ndenge nini, pamba te nayebi nanu nzoto
ya mibali te ?
35 Anjelu azongiselaki ye :
— Molimo Mosantu akokitela yo, mpe nguya ya Ye-Oyo-
Aleki-Likolo ekozipa yo na elilingi na Ye. Boye Mosantu
oyo okobota akobengama Mwana na Nzambe.
36 Ndeko na yo ya mwasi, Elizabeti, azali mpe na zemi ;
akobota mwana mobali, atako akomi mobange. Ye oyo
bazalaki kobenga « ekomba » akomi sik'oyo na zemi ya
sanza motoba.
37 Pamba te Nzambe alembanaka eloko te.
38 Mari azongiselaki ye :
— Nazali mwasi mowumbu ya Nkolo, tika ete maloba
na yo ekokisamela ngai !
Bongo anjelu akabwanaki na ye.

Mari akei kotala Elizabeti

39 Sima na mwa mikolo, Mari atelemaki mpe akendeki na
lombangu, na engumba moko kati na mokili ya bangomba
ya Yuda.
40 Kuna, akotaki na ndako ya Zakari mpe apesaki Elizabeti
mbote.
41 Tango kaka Elizabeti ayokaki mbote ya Mari, mwana
aninganaki kati na libumu na ye. Elizabeti atondisamaki
na Molimo Mosantu
42 mpe agangaki na mongongo makasi :

— Ozali ya kopambolama kati na basi, mpe esengo na
mwana oyo azali kati na libumu na yo !
43 Ngai nde nani mpo ete mama ya Nkolo na ngai aya
epai na ngai ?
44 Pamba te, tango kaka nayoki mbote na yo, mwana
aningani na esengo kati na libumu na ngai.
45 Esengo na mwasi oyo andimaki ete Nkolo akokokisa
elaka oyo apesaki ye !
46 Bongo Mari alobaki :
— Molimo na ngai ezali kokumisa Nkolo,
47 mpe natondi na esengo mpo na Nzambe, Mobikisi na
ngai,
48 pamba te atali kozanga lokumu ya mwasi mowumbu na
Ye.
Yango wana, kobanda lelo,
bato ya tango nyonso bakobanda kobengaka ngai
mwasi ya esengo,
49 pamba te Nzambe-Na-Nguya-Nyonso asaleli ngai
makambo minene ;
Kombo na Ye ezali Bule.
50 Atalisaka boboto na Ye tango nyonso
epai ya bato oyo batosaka Ye.
51 Asali misala minene na nguya ya loboko na Ye,
apanzi bato oyo batonda na lolendo,
52 akitisi bakambi wuta na bakiti na bango ya bokonzi,
kasi atomboli bato oyo bamikitisaka.
53 Atondisi na biloko ya malamu
bato oyo bazalaki na nzala,
mpe azongisi bazwi maboko pamba.
54 Solo, asungi Isalaele, mosali na Ye,
abosani te kotalisa boboto na Ye,
55 ndenge alakaki yango epai ya bakoko na biso,
epai ya Abrayami mpe epai ya bakitani na ye,
mpo na tango nyonso.
56 Mari avandaki basanza pene misato elongo na Eliza-
beti ; sima, azongaki na ndako na ye.

Mbotama ya Yoane Mobatisi

57 Wana eleko oyo Elizabeti asengelaki kobota ekokaki,
abotaki mwana mobali.
58 Baninga mpe bandeko ya Elizabeti bayokaki ete Nkolo
asaleli ye ngolu monene, mpe basepelaki na ye elongo.
59 Na mokolo ya mwambe, sima na mbotama ya mwana,
bakendeki kokatisa mwana ngenga ; balingaki kopesa ye
kombo ya tata na ye, Zakari.
60 Kasi mama na ye alobaki :
— Te ! Kombo na ye ezali Yoane.

61 Kasi balobaki na ye :
— Ezali na moto moko te, kati na libota na yo, oyo azali
na kombo wana.
62 Bongo batunaki tata ya mwana, na nzela ya bilembo,
mpo ete bayeba soki kombo nini alingaki kopesa na mwana.
63 Zakari asengaki mwa libaya mpe akomaki : « Kombo
na ye ezali Yoane. » Mpe bango nyonso bakamwaki.
64 Mbala moko, monoko ya Zakari efungwamaki mpe
lolemo na ye ekangolamaki ; akomaki lisusu koloba mpe
kokumisa Nzambe.
65 Baninga na bango nyonso ya pembeni batondaki na
somo mpe bazalaki kolobela makambo yango nyonso, kati
na mokili ya bangomba ya Yuda.
66 Bato nyonso oyo bayokaki sango yango bazalaki
kokamwa yango mpe komituna : « Yango mwana oyo
akozala nani ? » Pamba te loboko ya Nkolo ezalaki elongo
na ye.

Loyembo ya Zakari

67 Tata na ye, Zakari, atondisamaki na Molimo Mosantu
mpe akomaki kosakola :
68 « Tika ete Nkolo, Nzambe ya Isalaele, akumisama,
pamba te ayei mpe akangoli bato na Ye ;
69 abimiseli biso Mobikisi ya nguya,
kati na libota ya Davidi, mosali na Ye ;
70 akokisi elaka na Ye, oyo apesa wuta kala
na nzela ya basakoli na Ye ya bule,
71 lobiko liboso ya banguna na biso,
mpe kokangolama wuta na maboko ya bayini na biso ;
72 atalisi boboto na Ye epai ya bakoko na biso
mpe akanisi Boyokani na Ye ya bule ;
73 akokiseli biso ndayi oyo alapaki
epai ya Abrayami, koko na biso,
74 ete akokangola biso na maboko ya banguna na biso,
mpe akopesa biso nzela ya kosalela Ye na kobanga te,
75 kati na bosantu mpe bosembo,
liboso na Ye, mikolo nyonso ya bomoi na biso.

76 Bongo yo, mwana na ngai, bakobenga yo :
mosakoli ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo ;
pamba te okotambola na liboso ya Nkolo
mpo na kobongisela Ye nzela
77 mpe mpo na koyebisa bato na Ye
ete Nzambe akobikisa bango mpe akolimbisa masumu
na bango,
78 mpo na mawa mpe boboto ya Nzambe na biso,

oyo na nzela na yango moyi ya tongo ekongengela biso
wuta na likolo,
79 mpo na kopesa pole na bato nyonso
oyo bavandi kati na molili mpe kati na elili ya kufa,
mpe mpo na kotambolisa makolo na biso
kati na nzela ya kimia. »

80 Mwana azalaki kokola, mpe molimo na ye ezalaki kokemba ; azalaki kovanda kati na bisobe kino na mokolo oyo ayaki komimonisa na miso ya bato ya Isalaele.

2

Mbotama ya Yesu
(Mat 1.17-25)

1 Na tango wana, Sezare Ogisite abimisaki mobeko ya kotanga motango ya bato nyonso oyo bazalaki kovanda na mikili nyonso oyo ezalaki na se ya bokonzi ya Rome.

2 Ezalaki mbala ya liboso ya kotanga motango ya bato, wana Kiriniusi azalaki moyangeli ya Siri.

3 Bato nyonso bazalaki kokende komikomisa, moto na moto kati na engumba na ye.

4 Jozefi mpe alongwaki na engumba Nazareti, kati na etuka ya Galile, mpo na kokende na Beteleemi, engumba ya Davidi, kati na etuka ya Yuda, pamba te azalaki moto ya ndako mpe ya libota ya Davidi.

5 Akendeki kuna mpo na kokomisa kombo na ye mpe kombo ya Mari, mobandami na ye ya libala, oyo azalaki na zemi.

6 Wana bazalaki na Beteleemi, mokolo na ye ya kobota ekokaki.

7 Mari abotaki mwana mobali, mwana na ye ya liboso ; alingaki ye na bilamba mpe alalisaki ye kati na elielo ya bibwele, pamba te esika ezalaki te mpo na bango kati na ndako ya bapaya.

8 Kati na etuka yango, ezalaki na babateli bibwele oyo bazalaki kolekisa babutu na bango kati na bilanga ya pembeni mpo na kobatela bitonga na bango.

9 Anjelu moko ya Nkolo abimelaki bango, mpe nkembo ya Nkolo engengaki zingazinga na bango ; mpe bayokaki somo makasi.

10 Kasi anjelu alobaki na bango :

— Bobanga te ! Namemeli bino sango moko ya malamu, oyo ekopesa bato nyonso esengo makasi.

11 Mobikisi abotameli bino lelo, kati na engumba ya Davidi ; Ye nde azali Masiya, Nkolo.

12 Tala elembo oyo ekosunga bino mpo na koyeba
Ye : bokomona mwana moko abotami sika, balingi ye na
bilamba mpe balalisi ye kati na elielo ya bibwele.
13 Mbala moko, ba-anjelu ebele ya mampinga ya Likolo
bayaki kosangana na anjelu oyo ya liboso, bazalaki koku-
misa Nzambe mpe koloba :
14 « Nkembo na Nzambe kati na bisika oyo eleki likolo,
mpe kimia na mabele kati na bato oyo alingaka ! »
15 Tango ba-anjelu bakabwanaki na bango mpo na ko-
zonga na Likolo, babateli bibwele balobanaki bango na
bango : « Tokende kino na Beteleemi, mpo na kotala
makambo oyo esalemi kuna, makambo oyo Nkolo ayebisi
biso. »
16 Bakendeki kuna na lombangu mpe bakutaki Mari,
Jozefi mpe mwana oyo abotami sika alala kati na elielo ya
bibwele.
17 Sima na bango komona ye, balobaki makambo oyo
bayebisaki bango na tina na mwana yango.
18 Bato nyonso oyo bayokaki bango bakamwaki mingi
makambo oyo babateli bibwele balobaki.
19 Kasi Mari azalaki kobomba maloba wana nyonso mpe
kokanisa na tina na yango mbala na mbala.
20 Babateli bibwele bazongaki na kokumisa mpe kosan-
zola Nzambe mpo na makambo nyonso oyo bayokaki mpe
bamonaki, pamba te makambo nyonso esalemaki ndenge
anjelu ayebisaki bango yango.

Bamemi Yesu na Tempelo

21 Na mokolo ya mwambe, tango ngonga ya kokatisa
mwana ngenga ekokaki, bapesaki mwana kombo « Yesu, »
kombo oyo anjelu apesaki ye liboso ete mama na ye akoma
na zemi.
22 Tango mikolo na bango ya komipetola ekokaki, kolanda
ndenge ekomama kati na mobeko ya Moyize, Jozefi mpe
Mari bamemaki Yesu na Yelusalemi mpo na kotalisa Ye epai
ya Nkolo,
23 kolanda ndenge ekomama kati na Mobeko ya Nkolo :
« Mwana mobali nyonso ya liboso akobulisama mpo na
Nkolo ; »
24 mpe mpo na kobonza mbeka, kolanda ndenge eko-
mama kati na Mobeko ya Nkolo : bibenga mibale ya zamba
to bana mibale ya ebenga ya mboka.

Simeoni ayambi Masiya kati na Tempelo

25 Na tango wana, kati na Yelusalemi, ezalaki na mobali
moko ; kombo na ye ezalaki Simeoni. Azalaki moto ya
sembo mpe azalaki kotosa makambo ya Nzambe ; azalaki

kozela kobondisama ya Isalaele, mpe Molimo Mosantu
azalaki likolo na ye.
26 Molimo Mosantu alakisaki ye ete akokufa te kino
akomona Masiya, Motindami ya Nkolo.
27 Wana Molimo akambaki ye, akendeki na Tempelo. Mpe,
lokola baboti ya Mwana Yesu bamemaki Ye mpo na kokokisa
makambo oyo Mobeko etindaki,
28 Simeoni ayambaki Yesu na maboko na ye mpe aku-
misaki Nzambe na maloba oyo :
29 « Nkolo, sik'oyo, kolanda elaka na Yo,
tika ete mowumbu na Yo akende na kimia !
30 Pamba te miso na ngai emoni Mobikisi
oyo awuti epai na Yo,
31 Mobikisi oyo obongisi mpo na bikolo nyonso :
32 pole mpo na kongengisa bikolo,
mpe nkembo ya bato na Yo, Isalaele. »
33 Tata mpe mama ya Yesu bakamwaki mingi maloba oyo
Simeoni alobaki na tina na Ye.
34 Simeoni apambolaki bango mpe alobaki na Mari, mama
ya Yesu :
— Yeba malamu ete Mwana oyo atindami mpo na
kokweyisa mpe kotelemisa bato ebele kati na Isalaele,
mpe mpo na kozala elembo oyo ekomema tembe kati na
bato.
35 Boye, makanisi oyo ebombama kati na mitema ya
bato ebele ekoyebana. Bongo yo mpe, okoyoka lokola nde
batubi motema na yo na mopanga.
36 Ezalaki mpe na mwasi mosakoli moko, Ana, mwana
ya Fanwele, moto ya libota ya Aseri ; akomaki mobange
makasi. Na bolenge na ye, asalaki mibu sambo ya libala
elongo na mobali na ye ;
37 sima na yango, akufisaki mobali mpe atikalaki lisusu
kobala te kino akokisaki mibu tuku mwambe na minei ya
mbotama. Azalaki kolongwa te na Tempelo, kasi azalaki
kosalela Nzambe, butu mpe moyi ; azalaki kokila bilei mpe
kosambela.
38 Awa ayaki mpe kaka na ngonga wana, abandaki
kozongisa matondi epai ya Nzambe mpe koloba na tina na
Mwana Yesu, epai ya bato nyonso oyo bazalaki kozela ete
Nzambe akangola Yelusalemi.
39 Sima na bango kokokisa nyonso oyo Mobeko ya Nkolo
ezalaki kotinda, Mari mpe Jozefi bazongaki kati na Galile,
na Nazareti, engumba na bango.
40 Mwana azalaki kokola mpe kokoma makasi ; atondaki
na bwanya, mpe ngolu ya Nzambe ezalaki likolo na Ye.

Yesu kati na Tempelo

41 Baboti ya Yesu bazalaki kokende na Yelusalemi mibu
nyonso mpo na feti ya Pasika.
42 Tango Yesu akokisaki mibu zomi na mibale ya mbo-
tama, bakendeki na feti lokola momesano.
43 Bongo tango feti esilaki, wana baboti na Ye bazongaki,
Elenge Yesu atikalaki na Yelusalemi ; kasi baboti na Ye
bayebaki te ete atikali.
44 Lokola bazalaki kokanisa ete azali elongo na baninga
na Ye ya mobembo, basalaki mokolo mobimba na nzela.
Bongo bakomaki koluka Ye epai ya bandeko mpe baninga
na bango.
45 Kasi bamonaki Ye te ; mpe wana bakobaki koluka Ye,
bazongaki kino na Yelusalemi.
46 Sima na mikolo misato, bamonaki Ye kati na lopango
ya Tempelo avandi na kati-kati ya balakisi ya Mobeko, azali
koyoka bango mpe kopesa bango mituna.
47 Bato nyonso oyo bazalaki koyoka Ye bazalaki kokamwa
mingi mayele na Ye mpe biyano na Ye.
48 Tango baboti na Ye bamonaki Ye, bakamwaki mingi.
Mama na Ye alobaki na Ye :
— Mwana na ngai, mpo na nini osali biso boye ? Tata na
yo mpe ngai tozalaki mitema likolo, mpe toluki Yo bisika
nyonso !
49 Yesu azongiselaki bango :
— Mpo na nini koluka Ngai ? Boyebaki te ete
nasengeli kosala misala ya Tata na Ngai ?
50 Kasi basosolaki te maloba na Ye.
51 Bongo azongaki na Nazareti elongo na baboti na Ye ;
azalaki kotosa bango. Mama na Ye azalaki kobomba
makambo wana nyonso kati na motema na ye.
52 Yesu azalaki kokola na bwanya mpe na nzoto ; Nzambe
mpe bato bazalaki kosepela na Ye.

Mabongisi ya lotomo ya Yesu

3

Yoane mobatisi, motindami ya Nzambe
(Mat 3.1-10; Mlk 1.1-6; Yn 1.19-23)

1 Tango Tibere Sezare akokisaki mibu zomi na mitano na
bokonzi, Ponse Pilato azalaki moyangeli ya Yuda ; Erode
azalaki moyangeli ya Galile ; Filipo, ndeko mobali ya Erode,
azalaki moyangeli ya Itureya mpe ya Trakonitide ; mpe
Lisaniasi azalaki moyangeli ya Abilene.
2 Ana mpe Kayifa bazalaki bakonzi ya Banganga-Nzambe.
Na mobu yango, Nzambe alobaki na Yoane, mwana
mobali ya Zakari, kati na esobe.

3 Yoane akomaki kotambola na etuka mobimba,
zingazinga ya moluka Yordani ; na mateya na ye, azalaki
koloba : « Bobongola mitema na bino, bozwa libatisi, mpe
Nzambe akolimbisa masumu na bino. »
4 Boye nde ekokisamaki, makambo oyo mosakoli Ezayi
akomaki kati na buku na ye :
« Mongongo ya moto moko ezali kobelela kati na esobe :
‹ Bobongisa nzela mpo na Nkolo,
bosembolela Ye banzela ya mike !
5 Mabwaku nyonso ekotondisama,
bangomba nyonso ya milayi mpe ya mikuse ekokitisama,
babalabala oyo ezali nyoka-nyoka ekosembolama,
banzela ya mabulu-mabulu ekobongisama,
6 mpe bato nyonso bakomona lobiko ya Nzambe. › »
7 Yoane alobaki na ebele ya bato oyo bayaki epai na ye
mpo ete abatisa bango : « Bana ya banyoka, nani alakisaki
bino kokima kanda oyo ezali koya ?
8 Bolakisa na nzela ya bizaleli ete bobongoli mitema,
mpe bokoma te komilobela : ‹ Abrayami azali koko na
biso ! › Pamba te, nazali koloba na bino penza ya solo ete
Nzambe azali na makoki ya kobimisa, wuta na mabanga
oyo, bakitani mpo na Abrayami.
9 Epasola esili kobongisama mpo na kokata banzete wuta
na misisa, mpe nzete nyonso oyo ebotaka bambuma ya
malamu te ekokatama mpe ekobwakama na moto. »
10 Ebele ya bato batunaki ye :
— Tosengeli kosala nini ?
11 Yoane azongiselaki bango :
— Tika ete moto oyo azali na kazaka mibale apesa moko
na moto oyo azangi kazaka, mpe tika ete moto oyo azali
na bilei akabola na bato oyo bazangi bilei.
12 Bafutisi mpako mpe bayaki mpo ete babatisa bango ;
batunaki Yoane :
— Moteyi, tosengeli kosala nini ?
13 Azongiselaki bango :
— Tango bofutisaka mpako, bobakisaka mbongo mo-
susu te na likolo ya oyo esengeli kofutama.
14 Basoda mpe batunaki ye :
— Bongo biso, tosengeli kosala nini ?
Yoane azongiselaki bango :
— Bobotola mbongo ya bato te mpe bokosela bato
makambo te ; kasi bosepela kaka na lifuti na bino.
(Mat 3.11-12; Mlk 1.7-8; Yn 1.19-28)

15 Lokola bato bazalaki kozela na elikya makasi, moko na
moko azalaki komituna na se ya motema soki Yoane te nde
azali Masiya.
16 Yoane azongiselaki bango :
— Ngai nazali kobatisa bino na mayi ; kasi ezali na
Moto moko oyo azali koya, aleki ngai na nguya, mpe
ngai nabongi kutu te mpo na kofungola ata basinga ya
basandale na Ye ; ezali Ye nde akobatisa bino kati na
Molimo Mosantu mpe na moto.
17 Asimbi kiyungulu na loboko na Ye mpo na kopetola
etando na Ye mpe mpo na koyamba ble kati na ebombelo
na Ye ; kasi akotumba matiti oyo ekotikala na nzela ya moto
oyo ekufaka te.
18 Yoane azalaki lisusu kolendisa bato mpe koteya bango
Sango Malamu na nzela ya maloba mosusu ebele.
(Mat 14.3-4; Mlk 6.17-18)
19 Kasi Yoane apamelaki mokonzi Erode mpo ete azwaki
na libala Erodiade, mwasi ya ndeko na ye, mpe mpo ete
asalaki lisusu mabe ebele.
20 Na likolo ya mabe nyonso oyo Erode asalaki, abakisaki
lisusu mabe ya kokanga Yoane kati na boloko.

Yesu azwi libatisi
(Mat 3.13-17; Mlk 1.9-11; Yn 1.29-34)
21 Wana bato nyonso bazalaki kokende kozwa libatisi,
Yesu mpe azwaki libatisi. Mpe wana Yesu azalaki kosam-
bela, Likolo efungwamaki,
22 mpe Molimo Mosantu akitelaki Ye na lolenge ya nzoto,
lokola ebenga.
Bongo mongongo moko eyokanaki wuta na Likolo :
« Ozali Mwana na Ngai ya bolingo, nasepelaka na Yo
mingi. »

Molongo ya mbotama ya libota ya Yesu
(Mat 1.1-17)
23 Yesu azalaki na mibu pene tuku misato ya mbotama
tango abandaki mosala na Ye. Bato bazalaki kokanisa ete
azali mwana mobali ya Jozefi ;

Jozefi, mwana mobali ya Eli ;
24 Eli, mwana mobali ya Matati ;
Matati, mwana mobali ya Levi ; Levi, mwana mobali ya
Meliki ;
Meliki, mwana mobali ya Yanai ; Yanai, mwana mobali
ya Jozefi ;
25 Jozefi, mwana mobali ya Matatiasi ; Matatiasi, mwana
mobali ya Amosi ;

Amosi, mwana mobali ya Naumi ; Naumi, mwana mobali
ya Esili ;
Esili, mwana mobali ya Nagai ;
26 Nagai, mwana mobali ya Maati ;
Maati, mwana mobali ya Matatiasi ; Matatiasi, mwana
mobali ya Semeini ;
Semeini, mwana mobali ya Yoze ; Yoze, mwana mobali ya
Yoda ;
27 Yoda, mwana mobali ya Yoanani ; Yoanani, mwana
mobali ya Reza ;
Reza, mwana mobali ya Zorobabeli ; Zorobabeli, mwana
mobali ya Shealitieli ;
Shealitieli, mwana mobali ya Neri ;
28 Neri, mwana mobali ya Meliki ;
Meliki, mwana mobali ya Adi ; Adi, mwana mobali ya
Kosami ;
Kosami, mwana mobali ya Elimadami ; Elimadami,
mwana mobali ya Eri ;
29 Eri, mwana mobali ya Jozue ; Jozue, mwana mobali ya
Eliezeri ;
Eliezeri, mwana mobali ya Yorimi ; Yorimi, mwana
mobali ya Matati ;
Matati, mwana mobali ya Levi ;
30 Levi, mwana mobali ya Simeoni ;
Simeoni, mwana mobali ya Yuda ; Yuda, mwana mobali
ya Jozefi ;
Jozefi, mwana mobali ya Yonami ; Yonami, mwana
mobali ya Eliakimi ;
31 Eliakimi, mwana mobali ya Meleya ; Meleya, mwana
mobali ya Mena ;
Mena, mwana mobali ya Matata ; Matata, mwana mobali
ya Natani ;
Natani, mwana mobali ya Davidi ;
32 Davidi, mwana mobali ya Izayi ;
Izayi, mwana mobali ya Obedi ; Obedi, mwana mobali ya
Boazi ;
Boazi, mwana mobali ya Salimoni ; Salimoni, mwana
mobali ya Nashoni ;
33 Nashoni, mwana mobali ya Aminadabi ; Aminadabi,
mwana mobali ya Adimini ;
Adimini, mwana mobali ya Arini ; Arini, mwana mobali
ya Etsironi ;
Etsironi, mwana mobali ya Peretsi ; Peretsi, mwana
mobali ya Yuda ;
34 Yuda, mwana mobali ya Jakobi ; Jakobi, mwana mobali
ya Izaki ;

Izaki, mwana ya Abrayami ; Abrayami, mwana mobali ya Tera ;
Tera, mwana mobali ya Naori ;
35 Naori, mwana mobali ya Serugi ;
Serugi, mwana mobali ya Rewu ; Rewu, mwana mobali ya Pelegi ;
Pelegi, mwana mobali ya Eberi ; Eberi, mwana mobali ya Shela ;
36 Shela, mwana mobali ya Kayinami ; Kayinami, mwana mobali ya Aripakishadi ;
Aripakishadi, mwana mobali ya Semi ; Semi, mwana mobali ya Noa ;
Noa, mwana mobali ya Lemeki ;
37 Lemeki, mwana mobali ya Matusalemi ;
Matusalemi, mwana mobali ya Enoki ; Enoki, mwana mobali ya Yeredi ;
Yeredi, mwana mobali ya Malaleeli ; Malaleeli, mwana mobali ya Kenani ;
38 Kenani, mwana mobali ya Enoshi ; Enoshi, mwana mobali ya Seti ;
Seti, mwana mobali ya Adamu ; Adamu, mwana mobali ya Nzambe.

4

Komekama ya Yesu
(Mat 4.1-11; Mlk 1.12-13)

1 Yesu atondisamaki na Molimo Mosantu, alongwaki na Yordani, mpe Molimo amemaki Ye kati na esobe
2 epai wapi Satana amekaki Ye mikolo tuku minei. Na mikolo wana, alia eloko moko te ; mpe tango mikolo yango elekaki, ayokaki nzala.
3 Satana alobaki na Ye :
— Soki ya solo ozali penza Mwana na Nzambe, loba na libanga ete ebongwana lipa.
4 Yesu azongiselaki ye :
— Ekomama : « Moto akobika na lipa kaka te. »
5 Satana amemaki Yesu na esika moko ya likolo makasi, alakisaki Ye mbala moko bokonzi nyonso ya mokili.
6 Satana alobaki na Yesu :
— Nakopesa yo bokonzi oyo nyonso mpe nkembo na yango, pamba te epesamela ngai, mpe nakoki kopesa yango na moto nyonso oyo nalingi.
7 Soki kaka ogumbameli ngai, nyonso ekokoma ya yo.
8 Yesu azongiselaki ye :
— Ekomama : « Okogumbamelaka kaka Yawe, Nzambe na yo, mpe okosambelaka kaka Ye. »

9 Bongo Satana amemaki Ye na Yelusalemi, atelemisaki Ye
na songe ya Tempelo mpe alobaki na Ye :
— Soki ozali penza Mwana na Nzambe, mibwaka na se ;
10 pamba te ekomama :
« Akopesa mitindo na ba-anjelu na Ye na tina na yo
mpo ete babatela Yo malamu.
11 Mpe bakomema Yo na maboko na bango
mpo ete lokolo na Yo etutana na libanga te. »
12 Yesu azongisaki :
— Ekomama : « Okomeka te Yawe, Nzambe na yo. »
13 Tango Satana asilisaki komeka Yesu na lolenge nyonso,
akendeki mosika na Ye kino na mokolo oyo ekatama.

Lotomo ya Yesu kati na Galile

Yesu abandi mosala na Ye
(Mat 4.12-17; Mlk 1.14-15)

14 Yesu azongaki na Galile, atonda na nguya ya Molimo ;
mpe basango na tina na Ye epanzanaki kati na etuka wana
mobimba.
15 Azalaki koteya kati na bandako na bango ya mayangani,
mpe bato nyonso bazalaki kokumisa Ye.
(Mat 13.53-58; Mlk 6.1-6)
16 Akendeki na Nazareti epai wapi akolaki ; mpe na
mokolo ya Saba, akotaki na ndako ya mayangani, ndenge
ezalaki momesano na ye. Atelemaki mpo na kotanga,
17 mpe bapesaki Ye buku ya mosakoli Ezayi. Afungolaki
yango mpe amonaki esika epai wapi bakoma :
18 **« Molimo ya Nkolo azali likolo na Ngai,**
pamba te apakoli Ngai mafuta
mpo na kosakola Sango Malamu epai ya babola ;
atindi Ngai kosakola bonsomi epai ya bakangami,
koyebisa bakufi miso ete bakomona lisusu,
kokangola bato oyo bazali konyokwama
19 **mpe kosakola mobu ya ngolu ya Nkolo. »**
20 Bongo akangaki buku yango, azongisaki yango epai ya
mosali ya ndako ya mayangani mpe avandaki. Miso ya bato
nyonso kati na ndako ya mayangani ekomaki kotala Ye.
21 Bongo akomaki koloba na bango :
— Makomi oyo bowuti koyoka ekokisami lelo !
22 Bato nyonso balobaki makambo ya malamu na tina
na Ye mpe bakamwaki mingi maloba ya ngolu oyo ezalaki
kobima na monoko na Ye ; bakomaki komituna :
— Boni, Ye azali mwana ya Jozefi te ?
23 Yesu alobaki na bango :

— Nayebi malamu ete bokoloba na Ngai lisese oyo : « Monganga, mibikisa yo moko ! » Mpe bokoloba na Ngai : « Sala mpe awa, kati na engumba na Yo, makambo oyo toyokaki ete osalaki yango kati na Kapernawumi ! »

24 Abakisaki :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : « Mosakoli moko te andimamaka kati na ekolo na ye.

25 **Nazali koloba na bino penza ya solo : ezalaki na basi ebele bakufisa mibali kati na Isalaele, na tango ya Eliya, tango likolo ekangamaki mibu misato mpe basanza motoba, mpe nzala makasi ezalaki kati na ekolo mobimba.**

26 **Nzokande, Eliya atindamaki te epai ya moko kati na bango, kasi atindamaki kaka epai ya mwasi moko akufisa mobali mpe azalaki kovanda na mboka Sarepita, kati na ekolo Sidoni.**

27 **Mpe na tango ya mosakoli Elize, bato na maba bazalaki ebele kati na Isalaele, kasi moko te kati na bango apetolamaki, longola kaka Namani, moto ya Siri. »**

28 Bato nyonso oyo bazalaki kati na ndako ya mayangani basilikaki makasi tango bayokaki bongo ;

29 batelemaki, bakumbaki Yesu na libanda ya engumba, mpe bamemaki Ye kino na songe ya ngomba epai wapi batongaki engumba na bango, mpo ete babwaka Ye na se.

30 Kasi Yesu alekaki na kati-kati na bango mpe akobaki mobembo na Ye.

Yesu abengani molimo mabe
(Mlk 1.21-28)

31 Bongo Yesu akendeki na Kapernawumi, engumba ya Galile, mpe ateyaki kuna bato na mokolo ya Saba.

32 Bakamwaki makasi malakisi na Ye, pamba te maloba na Ye ezalaki na bokonzi.

33 Kati na ndako ya mayangani, ezalaki na mobali moko oyo azalaki na se ya bokonzi ya molimo mabe. Agangaki na mongongo makasi :

34 — Ah Yesu ya Nazareti, likambo nini kati na biso na Yo ? Oyei mpo na kobebisa biso ? Nayebi nani oyo Yo ozali : Mosantu ya Nzambe !

35 Yesu atelemelaki molimo mabe yango mpe apesaki yango mitindo :

— Kanga monoko na yo ! Bima kati na moto oyo !

Molimo mabe ebwakaki moto yango na mabele, liboso ya bato nyonso, ebimaki kati na ye mpe esalaki ye ata mabe moko te.

36 Bato nyonso bakamwaki mpe bakomaki kotunana :
— Oyo ezali lisusu maloba nini ! Azali kopesa mitindo epai ya milimo mabe, na bokonzi mpe na nguya nyonso, mpe yango ezali kobima !
37 Mpe sango na tina na Yesu epanzanaki na bamboka ya etuka mobimba.

Yesu abikisi bato ebele
(Mat 8.14-17; Mlk 1.29-34)

38 Yesu abimaki na ndako ya mayangani mpe akendeki na ndako ya Simona. Mama-bokilo ya Simona azalaki kobela fievele makasi. Basengaki na Yesu ete abikisa ye.
39 Yesu agumbamaki pembeni na ye, apesaki mitindo na fievele, mpe fievele esilaki. Kaka na tango yango, mama-bokilo ya Simona atelemaki mpe akomaki kobongisela bango bilei.
40 Na pokwa, bato nyonso oyo bazalaki na babeli ya bokono ya ndenge na ndenge bamemaki bango epai ya Yesu. Yesu atielaki moko na moko kati na bango maboko mpe abikisaki bango.
41 Milimo mabe mpe ebimaki kati na bato ebele na koganga : « Ozali solo Mwana na Nzambe ! »
Kasi Yesu apesaki yango mitindo ete eloba te, pamba te eyebaki ete Yesu azali Klisto.

(Mat 4.23; Mlk 1.35-39)

42 Tango tongo etanaki, Yesu abimaki na ndako yango mpe akendeki na esika moko epai wapi azalaki kaka Ye moko. Ebele ya bato bazalaki koluka Ye ; mpe tango bakomaki na esika oyo azalaki, bamekaki kokangama na Ye mpe kopekisa Ye kotika bango.
43 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Nasengeli mpe kosakola Sango Malamu ya Bokonzi ya Nzambe epai ya bingumba mosusu, pamba te ezali mpo na yango nde Nzambe atindaki Ngai.
44 Mpe Yesu akobaki koteya kati na bandako ya mayangani ya Yuda.

5

Yesu abengi bayekoli ya liboso
(Mat 4.18-22; Mlk 1.16-20; Yn 1.35-51; 21.1-11)

1 Mokolo moko, wana Yesu azalaki pene ya ebale ya Genezareti, ebele ya bato batondaki pembeni na Ye mpo na koyoka Liloba na Nzambe.

2 Amonaki babwato mibale pembeni ya ebale ; ezali
balobi mbisi nde bakitaki longwa na babwato yango mpo
na kosukola minyama na bango.
3 Moko kati na babwato yango ezalaki ya Simona. Yesu
amataki na bwato yango mpe asengaki na Simona ete apusa
yango mwa mosika longwa na mokili. Bongo avandaki mpe
abandaki koteya bato wuta na bwato.
4 Tango asilisaki koteya, alobaki na Simona :
**— Pusa bwato epai mayi ezali penza mozindo, mpe
bobwaka minyama na mayi mpo na koloba bambisi.**
5 Simona azongiselaki Ye :
— Moteyi, tosali butu mobimba, tozwi ata eloko moko
te. Kasi lokola olobi bongo, nakobwaka minyama.
6 Tango basalaki bongo, bazwaki bambisi ebele, kutu
minyama na bango ebandaki kopasuka.
7 Boye babengaki baninga na bango, oyo bazalaki kati na
bwato mosusu mpo ete baya kosalisa bango. Baninga yango
bayaki, batondisaki babwato nyonso mibale, mpe ekomaki
kozinda.
8 Tango Simona Petelo amonaki bongo, afukamaki na
mabolongo ya Yesu mpe alobaki :
— Nkolo, zala mosika na ngai, pamba te nazali moto ya
masumu !
9 Somo monene ekangaki Simona mpe baninga na ye
nyonso, likolo ya motango ya bambisi oyo bazwaki.
10 Ndenge moko mpe mpo na Jake mpe Yoane, bana mibali
ya Zebede, oyo bazalaki baninga ya mosala ya Simona.
Bongo Yesu alobaki na Simona :
**— Kobanga te ! Kobanda lelo, okokoma koloba nde
bato.**
11 Boye bamemaki babwato na mokili, batikaki nyonso
mpe balandaki Yesu.

Yesu abikisi moto na maba
(Mat 8.1-13; Mlk 1.40-45)

12 Mokolo mosusu, wana Yesu azalaki kati na moko ya
bingumba, moto moko atonda na maba na nzoto abimaki.
Tango amonaki Yesu, afukamaki liboso na Ye elongi kino na
mabele mpe abondelaki Ye :
— Nkolo, soki olingi, komisa ngai peto.
13 Yesu asembolaki loboko na Ye, asimbaki ye mpe
alobaki :
— Solo, nalingi yango, koma peto !
Mbala moko, maba esilaki.
14 Yesu apesaki ye mitindo :
**— Koloba na moto moko te makambo oyo ekomeli
yo, kasi kende komilakisa epai ya Nganga-Nzambe**

mpe, mpo na kopetolama na yo, pesa likabo oyo Moyize akataki lokola mobeko, mpo ete ezala litatoli mpo na bango.

15 Sango na tina na Yesu ezalaki kaka kopanzana se kopanzana, mpe bato ebele bazalaki koya kosangana mpo na koyoka Ye mpe mpo na kobikisama na bokono na bango.
16 Kasi mbala mingi, Yesu azalaki kokende na bisika epai wapi azalaki kaka Ye moko mpo na kosambela.

Yesu abikisi ebosono
(Mat 9.1-8; Mlk 2.1-12)

17 Mokolo moko, wana Yesu azalaki koteya, Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko bayaki kovanda wana ; bawutaki na bamboka nyonso ya Galile, na Yuda mpe na Yelusalemi. Mpe nguya ya Nkolo ezalaki elongo na Yesu mpo na kobikisa babeli.
18 Ndambo ya mibali bayaki, bamemaki ebosono moko na tsipoyi ; balukaki nzela ya kokotisa ye kati na ndako mpo na kotia ye liboso ya Yesu.
19 Kasi lokola bamonaki te nzela ya kokotisa ye kati na ndako, pamba te bato bazalaki ebele, bamataki na likolo ya ndako, batobolaki lidusu mpe bakitisaki ye, elongo na tsipoyi na ye, na kati-kati ya ebele ya bato, liboso ya Yesu.
20 Tango Yesu amonaki kondima na bango, alobaki :

— Molingami na Ngai, masumu na yo elimbisami !

21 Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko bakomaki kokanisa :

— Moto oyo azali komimona penza nani mpo ete abimisa maloba ya kotiola Nzambe ? Nani akoki kolimbisa masumu soki kaka Ye moko Nzambe te ?

22 Kasi lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, atunaki bango :

— Mpo na nini bozali kokanisa biloko oyo kati na mitema na bino ?

23 **Likambo nini eleki pete mpo na koloba : « Masumu na yo elimbisami » to « telema mpe tambola ? »**

24 **Kasi nalingi boyeba ete Mwana na Moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu kati na mokili.**

Bongo alobaki na ebosono : **« Nalobi na yo : Telema, kamata tsipoyi na yo mpe kende na ndako na yo ! »**

25 Mbala moko, atelemaki liboso na bango, akamataki tsipoyi oyo bazalaki kolalisa ye na yango, azongaki na ndako na ye na kokumisa Nzambe.

26 Awa bato nyonso bakamwaki, bakomaki kokumisa Nzambe ; awa mpe somo ekangaki bango, bakomaki koloba : « Lelo penza, tomoni makambo ya kokamwa ! »

Tembe na tina na Yesu
(Mat 9.9-13; Mlk 2.13-17)

27 Sima na yango, Yesu abimaki mpe amonaki mofutisi
mpako moko, kombo na ye « Levi. » Levi azalaki ya kovanda
na ndako na ye ya mosala epai wapi bafutaka mpako. Yesu
alobaki na ye : **« Landa Ngai. »**
28 Levi atelemaki, atikaki biloko nyonso mpe alandaki
Yesu.
29 Bongo Levi asalaki feti monene, kati na ndako na ye,
mpo na lokumu ya Yesu ; bafutisi mpako ebele mpe bato
mosusu bazalaki kolia mesa moko elongo na bango.
30 Kasi Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko oyo bazalaki
lingomba moko elongo na bango bakomaki koyimayima
mpe balobaki na bayekoli ya Yesu :
— Mpo na nini bozali kolia mpe komela mesa moko na
bafutisi mpako mpe bato ya masumu ?
31 Yesu azongiselaki bango :
**— Bato oyo bazali kolongono na nzoto bazalaka na
posa ya monganga te, ezali babeli nde bazalaka na
posa na ye.**
32 **Nayaki te koluka bato ya sembo, kasi bato ya
masumu mpo ete babongola mitema.**

(Mat 9.14-17; Mlk 2.18-22)

33 Bafarizeo balobaki na Yesu :
— Mpo na nini bayekoli ya Yoane mpe bayekoli ya
Bafarizeo bakilaka bilei mbala na mbala mpe bamipesaka
na mabondeli ; kasi bayekoli na yo, mosala na bango kaka
kolia mpe komela ?
34 Yesu azongiselaki bango :
**— Boni, bokoki solo kosenga na bato oyo
babengami na feti ya libala ete bakila bilei wana
mobali ya libala azali nanu elongo na bango ?**
35 **Tango ezali koya, oyo mobali ya libala akozala
lisusu te elongo na bango ; ekozala na tango wana nde
bakokila bilei.**
36 Yesu alobaki na bango lisusu lisese oyo :
**— Moto moko te asalelaka eteni ya elamba ya
sika mpo na kobamba elamba ya kala ; soki te,
akopasola na pamba elamba ya sika mpe kitendi ya
sika ekobalana te na elamba ya kala.**
37 **Moto moko mpe te atiaka vino ya sika kati na
bambeki ya kala ; soki te, vino ya sika ekopasola bam-
beki mpe ekosopana, mpe bambeki ekobeba libela.**
38 **Nzokande, esengeli kaka kotia vino ya sika kati
na bambeki ya sika.**

39 **Mpe moto moko te alingaka komela vino ya sika soki awuti komela vino ya kala, pamba te balobaka : « Vino ya kala eleki kitoko. »**

6

Yesu, Mokonzi ya Saba
(Mat 12.1-8; Mlk 2.23-28)

1 Mokolo moko ya Saba, wana Yesu azalaki kotambola kati na bilanga ya ble, bayekoli na Ye babandaki kobuka ble ; mpe, sima na bango kolongola yango baposo na maboko, baliaki bambuma na yango.

2 Ndambo ya Bafarizeo batunaki :

— Mpo na nini bozali kosala likambo oyo epekisami kosalema na mokolo ya Saba ?

3 Yesu azongiselaki bango :

— Botanga nanu te makambo oyo Davidi asalaki tango ye elongo na baninga na ye bazalaki na nzala ?

4 **Akotaki kati na Ndako ya Nzambe, akamataki mapa oyo ebulisama mpo na Nzambe, aliaki yango mpe apesaki yango epai ya baninga na ye. Nzokande, Banganga-Nzambe kaka nde bazalaki na ndingisa ya kolia yango.**

5 Yesu alobaki na bango lisusu :

— Mwana na Moto azali Mokonzi ya mokolo ya Saba.

(Mat 12.9-14; Mlk 3.1-6)

6 Mokolo mosusu ya Saba, Yesu akotaki kati na ndako ya mayangani mpe abandaki koteya. Ezalaki kuna na moto moko akufa loboko ya mobali.

7 Balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo bazalaki kolandela Yesu mpo na kotala soki akobikisa moto na mokolo ya Saba, mpo ete bazwa likambo ya kofunda Ye.

8 Kasi lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, alobaki na moto oyo akufa loboko :

— Telema mpe pusana na liboso ya bato nyonso !

Moto yango atelemaki mpe apusanaki na liboso ya bato nyonso.

9 Bongo Yesu alobaki na bato mosusu :

— Nazali kotuna bino : nini epesamela nzela ya kosala na mokolo ya Saba : kosala bolamu to kosala mabe, kobikisa moto to kotika ye kokufa ?

10 Yesu atalaki moko na moko kati na bango mpe alobaki na moto oyo akufa loboko :

— Sembola loboko na yo !

Moto yango asembolaki loboko, mpe loboko na ye ebikaki.

11 Kasi balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo basilikaki
makasi mpe bakomaki kolobana mpo na koluka likambo
oyo bakoki kosala Yesu.

Yesu aponi bantoma zomi na mibale
(Mat 10.1-4; Mlk 3.13-19; Mis 1.13)

12 Kaka na mikolo wana, Yesu amataki likolo ya ngomba
mpo na kosambela ; asalaki kuna butu mobimba, azali
kosambela Nzambe.
13 Na tongo, abengaki bayekoli na Ye pene na Ye mpe
aponaki bato zomi na mibale kati na bango, ba-oyo akomaki
kobenga « bantoma. » Ezalaki :
14 Simona oyo Yesu apesaki kombo « Petelo ; » Andre,
ndeko na ye ;
Jake,
Yoane,
Filipo,
Bartelemi ;
15 Matayo,
Toma ;
Jake, mwana mobali ya Alife,
Simona oyo azalaki moko kati na lisanga ya Bazelote ;
16 Yuda, mwana mobali ya Jake,
mpe Yuda Isikarioti oyo atekaki Yesu.

Yesu kati na ebele ya bato
(Mat 4.23-25; Mlk 3.7-13)

17 Yesu akitaki elongo na bango wuta na ngomba, mpe
batelemaki na esika moko ya polele epai wapi bayekoli na
Ye bazalaki ebele elongo na bato mosusu ebele oyo bawu-
taki na Yuda mobimba, na Yelusalemi mpe na bamboka ya
Tiri mpe ya Sidoni, oyo ezalaki pembeni-pembeni ya ebale
monene.
18 Bayaki mpo na koyoka Ye mpe mpo na kobikisama na
bokono na bango. Ba-oyo milimo mabe ezalaki kotungisa
bakangolamaki.
19 Bato nyonso balukaki kosimba Ye, pamba te nguya
moko ezalaki kobima kati na Ye mpe ezalaki kobikisa bato
nyonso.

Esengo to mawa
(Mat 5.1-12)

20 Bongo Yesu atalaki bayekoli na Ye mpe alobaki :
« Esengo na bino oyo bozali babola,
pamba te Bokonzi ya Nzambe ezali mpo na bino !
21 **Esengo na bino oyo bozali na nzala sik’oyo,**
pamba te bokotonda !
Esengo na bino oyo bozali kolela sik’oyo,

pamba te bokoseka !
22 **Esengo na bino tango bato bazali koyina bino,**
tango bazali kobengana bino,
tango bazali kofinga bino,
mpe tango bato bazali kosambwisa kombo na bino,
likolo na Mwana na Moto !
23 **Tango makambo yango ekokokisama, bosepela mpe bozala na esengo, pamba te lifuti na bino ezali monene kati na Likolo. Ezalaki mpe kaka ndenge wana nde batata na bango banyokolaki basakoli.**
24 **Kasi mawa na bino oyo bozali bazwi,**
pamba te bosili kozwa kobondisama na bino !
25 **Mawa na bino oyo bozali ya kotonda sik'oyo,**
pamba te bokozala na nzala !
Mawa na bino oyo bozali koseka sik'oyo,
pamba te bokozala na mawa mpe bokolela !
26 **Mawa na bino soki bato nyonso bazali koloba malamu na tina na bino,**
pamba te ezali ndenge wana nde bakoko na bango basalaki basakoli ya lokuta !

Mateya mpo na kolinga banguna
(Mat 5.37-48)

27 **Kasi, na bino oyo bozali koyoka Ngai, nalobi : Bolingaka banguna na bino mpe bosalelaka bayini na bino bolamu.**
28 **Bopambolaka bato oyo balakelaka bino mabe, mpe bobondelaka mpo na bato oyo banyokolaka bino.**
29 **Soki moto abeti yo mbata na litama moko, pesa ye mpe litama mosusu. Soki moto abotoli yo kazaka na yo, tika ye azwa lisusu elamba na yo.**
30 **Pesa na moto nyonso oyo asengi yo ; mpe soki moto akamati eloko na yo, kosenga te ete azongisela yo yango.**
31 **Oyo bolingaka ete bato mosusu basalela bino, bino mpe bosalaka yango mpo na bango.**
32 **Soki bolingaka kaka bato oyo balingaka bino, litomba nini bokozwa ? Bato ya masumu mpe balingaka bato oyo balingaka bango.**
33 **Mpe soki bosalaka bolamu epai ya bato oyo basalaka bino bolamu, litomba nini bokozwa ? Bato ya masumu mpe basalaka bongo.**
34 **Soki bodefisaka kaka na bato oyo bozali na elikya ete bakoki kofuta bino niongo oyo bodefisaka bango, litomba nini bokozwa ? Bato ya masumu mpe**

badefisaka baninga na bango, bato ya masumu, na elikya ete bakofuta bango niongo yango.

35 **Kasi bolingaka banguna na bino, bosalelaka bango bolamu, bodefisaka na kozanga kolikya ete bakofuta bino niongo. Na bongo, bokozwa litomba monene mpe bokozala bana ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo ; pamba te azali malamu mpo na bato oyo bandimaka te bolamu oyo basaleli bango, mpe azali malamu mpo na bato mabe.**

36 **Boyokelaka bato mawa, ndenge kaka Tata na bino ayokelaka bato mawa.**

(Mat 7.1-5)

37 **Bosambisaka te, mpe bakosambisa bino te ; bokatelaka bato etumbu te, mpe bakokatela bino etumbu te ; bolimbisaka, mpe bakolimbisa bino ;**

38 **bopesaka, mpe bakopesa bino ; bakosopa kati na mabenga na bino biloko oyo eleki ebele, oyo bakofina mpe bakoningisa malamu kino ekokoma kosopana. Pamba te bakomeka bino na emekelo kaka oyo bosalelaka mpo na komeka bato mosusu. »**

39 Yesu alobaki na bango lisusu lisese oyo : **« Boni, mokufi miso akoki kotambolisa mokufi miso mosusu ? Boni, bango mibale bakokweya te kati na libulu ?**

40 **Moyekoli alekaka molakisi na ye te, kasi moyekoli nyonso oyo bateyi malamu akozala lokola molakisi na ye.**

41 **Mpo na nini ozali kotala mwa lititi oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo, wana ozali komona te nzete oyo ezali kati na liso na yo moko ?**

42 **Ndenge nini okoki koloba na ndeko na yo : ‹ Ndeko na ngai, tika ete nalongola yo mwa lititi oyo ezali kati na liso na yo, › wana ozali kokoka komona te nzete oyo ezali kati na liso na yo moko. Bolole ! Banda nanu kolongola nzete oyo ezali kati na liso na yo, bongo okomona malamu mpo ete okoka kolongola mwa lititi oyo ezali kati na liso ya ndeko na yo.**

(Mat 7.16-20)

43 **Nzete ya malamu ebotaka te bambuma ya mabe, mpe nzete ya mabe ebotaka te bambuma ya malamu.**

44 **Nzete nyonso eyebanaka na mbuma na yango : na nzete ya nzube, babukaka bambuma ya figi te ; mpe na nzete ya sende, balongolaka bambuma ya vino te.**

45 **Moto malamu abimisaka bolamu kowuta na makambo malamu oyo etondi kati na motema na ye, mpe moto mabe abimisaka mabe kowuta na makambo mabe oyo etondi kati na motema na ye. Pamba te**

monoko elobaka kolanda makambo oyo etondi kati na motema.

Moyekoli malamu mpe moyekoli mabe
(Mat 7.24-27)

46 **Mpo na nini bobengaka Ngai « Nkolo ! Nkolo ! »**
kasi bosalaka te makambo oyo nayebisaka bino ?
47 **Moto nyonso oyo ayaka epai na Ngai, ayokaka**
maloba na Ngai mpe atiaka yango na misala, nazali
kolakisa bino soki akokani na nani :
48 **akokani na moto oyo, mpo na kotonga ndako,**
atimolaki mabele, akitaki penza na mozindo mpe
atongaki moboko ya ndako yango na likolo ya libanga ;
tango mpela eyaki, mayi emataki makasi mpe emib-
wakaki na ndako yango kasi ekokaki te kobuka yango,
pamba te etongamaki malamu.
49 **Kasi moto oyo ayokaka maloba na Ngai mpe atiaka**
yango te na misala akokani na moto oyo atongaki
ndako na likolo ya mabele, ezanga moboko ; tango
kaka mpela emibwakaki na ndako, ndako yango ek-
weyaki mbala moko mpe epanzanaki. »

7

Yesu abikisi mosali ya mokonzi ya basoda
(Mat 8.5-13; Yn 4.46-54)

1 Sima na Yesu koloba makambo oyo nyonso epai ya bato,
akotaki na Kapernawumi.
2 Kuna, mosali moko ya mokonzi ya basoda azalaki kobela
mpe akomaki pene ya kokufa. Mokonzi yango ya basoda
azalaki kolinga mingi mosali na ye.
3 Tango mokonzi ya basoda ayokaki sango na tina na Yesu,
atindaki ndambo ya bampaka ya Bayuda epai na Yesu mpo
na kosenga na Ye ete akende kobikisa mosali ya mokonzi ya
basoda.
4 Tango bakomaki epai ya Yesu, babondelaki Ye makasi ;
balobaki :
— Tata wana abongi penza ete osalela ye likambo oyo
asengi epai na Yo,
5 pamba te alingaka ekolo na biso, mpe ye nde atongaki
ndako na biso ya mayangani.
6 Boye Yesu akendeki elongo na bango. Kasi tango
akomaki pene ya ndako, mokonzi ya basoda atindaki
baninga na ye koloba na Yesu :
— Nkolo, komitungisa na Yo te, pamba te nazali ya
kokoka te mpo ete okota na ndako na ngai.

7 Ezali mpe mpo na yango nde namimonaki ete nabongi
te mpo na koya epai na Yo. Kasi loba kaka liloba moko, mpe
mosali na ngai akobika na bokono na ye.
8 Pamba te ngai moko mpe nazali na se ya bakonzi oyo
baleki ngai, mpe ezali na basoda oyo bazali na se ya bokonzi
na ngai. Soki nalobi na moko : « Kende, » akendaka ;
mpe na mosusu : « Yaka, » ayaka ; bongo soki nalobi na
mowumbu na ngai : « Sala mosala oyo, » asalaka yango.
9 Tango Yesu ayokaki maloba oyo, akamwaki ye mingi ;
bongo abalukaki epai ya ebele ya bato oyo bazalaki kolanda
Ye mpe alobaki :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : ezala kati na Isalaele, natikali nanu komona te kondima ya boye.

10 Tango bato oyo mokonzi ya basoda atindaki bazongaki
na ndako, bakutaki mosali yango nzoto kolongono.

Yesu asekwisi elenge mobali

11 Sima na yango, Yesu akendeki na engumba moko na
kombo Nayini ; bayekoli na Ye elongo na ebele ya bato
balandaki Ye.
12 Wana akomaki pene ya ekuke ya engumba, akutanaki
na bato bazali kokende kokunda mwana mobali moko oyo
awutaki kokufa : azalaki mwana kaka moko ya mwasi
moko akufisa mobali. Mpe bato mingi ya engumba yango
bazalaki elongo na mwasi yango.
13 Tango kaka Nkolo amonaki mwasi yango, ayokelaki ye
mawa mingi mpe alobaki na ye :

— Kolela te !

14 Apusanaki mpe asimbaki tsipoyi oyo bazalaki komema
na yango mwana oyo akufaki, mpe bato oyo bazalaki
komema yango batelemaki. Yesu alobaki :

— Elenge mobali, nalobi na yo, lamuka !

15 Moto oyo akufaki avandaki mpe abandaki koloba ; mpe
Yesu azongisaki ye epai ya mama na ye.
16 Bato nyonso batondaki na kobanga, bakomaki koku-
misa Nzambe mpe koloba :

— Mosakoli moko ya monene abimi kati na biso.
Nzambe ayei kosunga bato na Ye !

17 Sango oyo na tina na Yesu epanzanaki kati na Yuda mpe
kati na bamboka ya zingazinga.

Yesu mpe Yoane Mobatisi
(Mat 11.2-19)

18 Bayekoli ya Yoane bayebisaki makambo wana nyonso
epai ya nkolo na bango. Yoane abengaki bayekoli na ye,
mibale kati na bango,

19 mpe atindaki bango epai ya Nkolo Yesu mpo na kotuna :
— Boni, ozali penza Ye oyo asengelaki koya to tosengeli kozela mosusu ?
20 Tango bakomaki epai ya Yesu, balobaki na Ye :
— Yoane Mobatisi atindi biso epai na Yo mpo ete totuna : « Boni, ozali penza Ye oyo asengelaki koya to tosengeli kozela mosusu ? »
21 Kaka na tango, Yesu abikisaki bato ebele na bokono, na pasi mpe na milimo mabe, mpe afungolaki miso ya bakufi miso ebele.
22 Boye, Yesu azongiselaki bayekoli oyo Yoane atindaki :
— Bokende koyebisa Yoane makambo oyo bomoni mpe oyo boyoki : bakufi miso bazali komona, bakufi matoyi bazali koyoka, ba-ebosono bazali kotambola, bato na maba bazali kopetolama, bakufi bazali kosekwa, mpe Sango Malamu ezali kosakolama epai ya babola.
23 **Esengo na moto oyo akokweyisa kondima na ye te likolo na Ngai !**
24 Tango bato oyo Yoane atindaki bazongaki, Yesu akomaki koloba na ebele ya bato na tina na Yoane :
— Eloko nini bokendeki kotala kati na esobe ? Mwa nzete oyo mopepe ezalaki koningisa epai na epai ?
25 **Soki te, bokendeki penza kotala nini ? Moto moko alata bilamba ya kitoko ? Te ! Bato oyo balataka bilamba ya kitoko mpe bamisepelisaka kati na bozwi na bango bavandaka kati na bandako ya bakonzi.**
26 **Kasi nani bino bokendeki penza kotala ? Mosakoli ? Iyo, nazali koloba na bino, mpe aleki kutu ata mosakoli.**
27 **Yoane azali moto oyo Makomi ezali koloba boye na tina na ye :**
« Nakotinda ntoma na Ngai liboso na Yo,
oyo akobongisela Yo nzela. »
28 **Nazali koloba na bino : kati na bato oyo babotama na mwasi, moko te aleki Yoane na monene ; nzokande, ye oyo aleki moke kati na Bokonzi ya Nzambe aleki Yoane Mobatisi na monene.**
(Mat 11.16-19)
29 Bato nyonso elongo na bafutisi mpako oyo bayokaki maloba na Yesu bandimaki ete nzela ya Nzambe ezali sembo, pamba te Yoane abatisaki bango
30 Kasi Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko baboyaki mokano ya Nzambe mpo na bango, pamba te baboyaki ete Yoane abatisa bango.
31 Boye Yesu alobaki :

— Na nani penza nakokokanisa bato ya ekeke oyo ?
Bakokani penza na banani ?
32 **Bakokani penza na bana mike oyo bavandi na**
esika oyo bato ebele bakutanaka mpe bazali koganga,
bamoko na bamosusu :
« Tobetaki baflite, kasi bobinaki te ;
toyembelaki bino banzembo ya matanga,
kasi bolelaki te ! »
33 **Pamba te, tango Yoane Mobatisi ayaki, azalaki**
kolia mapa te mpe azalaki komela vino te, mpe
bolobaki : « Azali na molimo mabe kati na ye ! »
34 **Mwana na Moto ayaki, azali kolia, azali komela,**
mpe bozali koloba : « Azali na lokoso ya kolia mpe
ya komela masanga, moninga ya bafutisi mpako mpe
ya bato ya masumu ! »
35 **Kasi bato nyonso oyo bayambaka Bwanya ya**
Nzambe batalisaka ete ezali sembo.

Yesu mpe mwasi mosumuki

36 Mofarizeo moko abengisaki Yesu mpo ete alia mesa
moko elongo na ye. Yesu akendeki na ndako ya Mofarizeo
yango mpe avandaki na mesa mpo na kolia.
37 Nzokande, kati na engumba yango, ezalaki na mwasi
moko oyo azalaki kobika bomoi ya masumu. Tango ayokaki
ete Yesu azali kolia na ndako ya Mofarizeo, ayaki wana na
molangi ya alibatre etonda na malasi,
38 atelemaki na sima ya Yesu, na makolo na Ye ; azalaki
kolela mpe, na mpinzoli na ye, akomaki kopolisa makolo ya
Yesu. Bongo apangusaki makolo yango na nzela ya suki na
ye, apesaki yango beze mpe asopelaki yango malasi.
39 Tango Mofarizeo oyo abengisaki Yesu amonaki bongo,
amilobelaki :
— Soki moto oyo azali mosakoli, alingaki koyeba soki
mwasi oyo azali kosimba Ye azali nani, mpe soki azali
mwasi ya lolenge nini : moto ya masumu.
40 Yesu alobaki na ye :
— Simona, nazali na likambo ya koyebisa yo.
Mofarizeo azongisaki :
— Moteyi, loba yango.
41 Yesu alobaki :
— Moto moko adefisaki bato mibale mbongo. Moto
ya liboso asengelaki kozongisa mbongo ya bibende
nkama mitano, mpe oyo ya mibale, mbongo ya
bibende tuku mitano.
42 **Kasi lokola, kati na bango mibale, moko te**
azalaki na mbongo ya kozongisa, modefisi alimbisaki
bango mpo ete bafuta lisusu niongo yango te. Na

makanisi na yo, nani kati na bango mibale akolinga modefisi koleka ?
43 Simona azongisaki :
— Nakanisi ete ezali moto oyo balimbisi niongo ya mbongo oyo eleki ebele.
Yesu alobaki na ye :
— Okati malamu !
44 Bongo abalukaki epai ya mwasi, mpe alobaki na Simona :
— Omoni mwasi oyo ? Tango nakotaki na ndako na yo, opesaki Ngai mayi te ya kosukola makolo na Ngai ; kasi ye, apolisi yango na mpinzoli na ye mpe apangusi yango na nzela ya suki na ye.
45 **Opesaki Ngai beze te ; kasi ye, banda nakotaki awa, atiki te kopesa makolo na Ngai beze.**
46 **Opakolaki Ngai mafuta te na moto ; kasi ye, asopeli makolo na Ngai malasi.**
47 **Yango wana, nazali koloba na yo : ebele ya masumu na ye elimbisami, lokola atalisi bolingo monene. Kasi moto oyo balimbisaki niongo moke azali kotalisa bolingo moke.**
48 Bongo Yesu alobaki na mwasi :
— Masumu na yo elimbisami.
49 Bato mosusu oyo babengamaki elongo na Ye bakomaki koloba, bango na bango :
— Moto oyo azali penza nani, oyo akomi ata kolimbisa masumu ?
50 Kasi Yesu alobaki na mwasi yango :
— Kondima na yo ebikisi yo ; kende na kimia !

8

Basi oyo bazalaki kotambola na Yesu

1 Sima na yango, Yesu atambolaki na bingumba mpe na bamboka, azalaki koteya mpe kosakola Sango Malamu ya Bokonzi ya Nzambe. Bayekoli nyonso zomi na mibale bazalaki elongo na Ye,
2 bakisa ndambo ya basi oyo bakangolamaki na milimo mabe mpe babikisamaki na bokono : Mari, moto ya Magidala, oyo kati na ye, Yesu abenganaki milimo mabe sambo ;
3 Jane, mwasi ya Shuza oyo azalaki kobatela biloko ya Erode ; Suzana ; mpe basi mosusu ebele. Basi yango bazalaki kosalisa mpe kosunga Yesu mpe bayekoli na Ye, na nzela ya biloko na bango moko.

Lisese ya moloni
(Mat 13.1-9; Mlk 4.1-9)

4 Wana ebele ya bato bazalaki kosangana, mpe bato oyo
bazalaki kowuta na bingumba bazalaki koya epai ya Ye,
alobaki na bango lisese oyo :

5 **— Moloni moko akendeki kolona na elanga na
ye. Wana azalaki kobwaka nkona na ye, ndambo
ekweyaki pembeni ya nzela ; baleki nzela banyataki-
nyataki yango, mpe bandeke ya likolo eliaki yango.**

6 **Ndambo mosusu ekweyaki na mabele etonda na
mabanga ; tango kaka ebandaki kobimisa mito, mito
ekawukaki, pamba te ezalaki na mayi te.**

7 **Ndambo mosusu ekweyaki kati na banzube ;
banzube ekolaki nzela moko na yango mpe efinaki-
finaki mito na yango.**

8 **Kasi ndambo mosusu ekweyaki na mabele ya
malamu, ebimisaki mito oyo ekolaki mpe ekomaki
banzete : nkona moko na moko ebotaki bambuma
nkama moko.**

Tango Yesu asilisaki koloba bongo, agangaki :

**— Tika ete moto nyonso oyo azali na matoyi mpo
na koyoka ayoka !**

(Mat 13.10-13; Mlk 4.10-12)

9 Bayekoli ya Yesu batunaki Ye ndimbola ya lisese yango.
10 Azongiselaki bango :

**— Boyebi ya mabombami ya Bokonzi ya Nzambe
epesameli nde na bino ; kasi epai ya bato mosusu,
nazali koloba na masese, mpo ete,
atako bakoki kotala, bamona te ;
mpe atako bakoki koyoka, basosola te.**

(Mat 13.18-23; Mlk 4.13-20)

11 **Tala ndimbola ya lisese yango : Nkona ezali
Liloba na Nzambe.**

12 **Nkona oyo ekweyaki pembeni ya nzela ezali bato
oyo bayokaka Liloba na Nzambe, kasi Satana ayaka
kolongola yango kati na mitema na bango mpo ete
bandima te mpe babikisama te.**

13 **Nkona oyo ekweyaki na mabele etonda na ma-
banga ezali bato oyo bayokaka Liloba mpe bayam-
baka yango na esengo, kasi batikaka yango te
kozwa misisa : bandimaka kaka mpo na mwa tango
moke ; soki komekama eyei, basundolaka mbala
moko kondima.**

14 **Nkona oyo ekweyaki kati na banzube ezali bato
oyo, sima na koyoka Liloba, bamitikaka ete, na
etamboli na bango, mitungisi ya bomoi ya mokolo**

na mokolo, bomengo mpe bisengo ya mokili efinafina bango, mpe ete babota te bambuma.
15 **Nkona oyo ekweyaki na mabele ya malamu ezali bato oyo, na mitema ya sembo mpe ya malamu, bayokaka Liloba, babatelaka yango, bayikaka mpiko mpe babotaka bambuma.**

Lisese ya mwinda
(Mat 4.21-25)
16 **Moto moko te apelisaka mwinda mpo na kotia yango na se ya katini to na se ya mbeto ; atiaka yango nde na likolo ya etelemiselo ya minda mpo ete bato oyo bazali kokota na ndako bamona pole na yango.**
17 **Pamba te eloko moko te ebombama ekozanga kobima na pole, mpe eloko moko te ya sekele ekozanga koyebana to kobima na pole.**
18 **Boye, bosala keba na lolenge na bino ya koyoka ! Pamba te, na moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu ; kasi na ye oyo azangi, bakobotola ata oyo azali kokanisa ete azali na yango.**

Mama mpe bandeko ya Yesu
(Mat 12.46-50; Mlk 3.31-35)
19 Mama mpe bandeko mibali ya Yesu bayaki kotala Yesu, kasi bakokaki te kokoma pene na Ye mpo na ebele ya ebele.
20 Moto moko ayebisaki Ye :
— Mama na yo mpe bandeko na yo ya mibali batelemi libanda, bazali na posa ya komona yo.
21 Kasi Yesu azongisaki :
— Mama na Ngai mpe bandeko na Ngai, ezali bato oyo bayokaka Liloba na Nzambe mpe batiaka yango na misala.

Yesu aleki mopepe na makasi
(Mat 8.23-27; Mlk 4.35-41)
22 Mokolo moko, Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Tokatisa na ngambo mosusu ya ebale.
Bongo bamataki na bwato mpe bakendeki.
23 Wana bayekoli bazalaki koluka nkayi, Yesu alalaki pongi. Mopepe moko ya makasi epepaki kati na ebale ; bwato ekomaki kotonda na mayi, mpe bakomaki na likama monene.
24 Bayekoli bapusanaki mpe balamusaki Ye na koganga :
— Moteyi, Moteyi, tozali kokufa !
Yesu alamukaki mpe apesaki mitindo na mopepe mpe mbonge ; bongo ekitaki, mpe kimia ezongaki.
25 Yesu atunaki bayekoli na Ye :
— Wapi kondima na bino ?

Kasi bango, batondaki na somo mpe bakamwaki, bakomaki kolobana bango na bango : « Moto oyo azali penza nani ? Azali kopesa mitindo ata na mipepe mpe na mayi, mpe yango ezali kotosa ye ! »

Yesu aleki milimo mabe na makasi
(Mat 8.28-34; Mlk 5.1-20)

26 Bakomaki na etuka ya Geraza oyo ezali na ngambo mosusu ya ebale, etalana na Galile.
27 Tango Yesu anyataki mabele, mobali moko abimaki na engumba mpe ayaki kokutana na Ye ; azalaki na se ya bokonzi ya milimo mabe. Wuta kala, azalaki lisusu te kolata bilamba mpe kovanda na ndako, kasi akomaki kovanda kati na bakunda.
28 Tango amonaki Yesu, agangaki mpe amibwakaki na makolo na Ye, na koganga na mongongo makasi koleka :

— Yesu, Mwana na Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, olingi nini epai na ngai ? Nabondeli Yo, kotungisa ngai te !

29 Pamba te Yesu apesaki mitindo na molimo ya mbindo ete ebima kati na mobali oyo ekangaki wuta kala. Mpe atako bakangaki ye minyololo na maboko mpe makolo mpe bazalaki kokengela ye, kasi abukaki minyololo yango, mpe molimo mabe ekumbaki ye na bisika oyo azalaki kaka ye moko.
30 Yesu atunaki ye :

— Kombo na yo nani ?

Azongisaki :

— Ngulupa.

Pamba te milimo mabe ebele ekotaki kati na ye.
31 Bongo milimo mabe yango ezalaki kosenga na Yesu ete atinda yango te kati na libulu ya mozindo.
32 Nzokande, etonga moko monene ya bangulu ezalaki kolia kuna na ngomba. Milimo mabe esengaki na Yesu ete atika yango kokota kati na bangulu ; mpe Yesu apesaki yango nzela.
33 Milimo mabe ebimaki kati na mobali yango, mpe ekotaki kati na bangulu. Mbala moko, etonga ya bangulu ekitaki mbangu longwa na ngomba kino kati na ebale mpe ezindaki.
34 Tango bakengeli ya bangulu bamonaki likambo oyo ewuti kosalema, bakimaki mpe bakendeki kopesa sango kati na engumba mpe na bilanga.
35 Bato babimaki mpo na koya kotala likambo oyo esalemi. Tango bakomaki epai ya Yesu, bamonaki mobali, oyo milimo mabe ebimaki kati na ye, alata bilamba, avandi na makolo ya Yesu na mayele na ye ya kokoka ; boye somo ekangaki bango.

36 Ba-oyo bamonaki likambo oyo ewuti kosalema
bayebisaki bato ndenge nini moto oyo azalaki na se ya
bokonzi ya milimo mabe akangolamaki.
37 Bongo bato nyonso ya etuka ya bato ya Geraza basen-
gaki na Yesu ete alongwa na etuka na bango, pamba te
somo ekangaki bango. Boye Yesu amataki na bwato mpe
akendeki.
38 Mobali oyo akangolamaki na milimo mabe asengaki
kokende elongo na Ye, kasi Yesu azongisaki ye na koloba :
39 **— Zonga na libota na yo mpe tatola makambo
nyonso oyo Nzambe asali mpo na yo.**
Boye mobali yango akendeki mpe atatolaki na engumba
mobimba, makambo nyonso oyo Yesu asalaki mpo na ye.

Yesu aleki bokono mpe kufa na makasi
(Mat 9.18-26; Mlk 5.21-43)

40 Tango Yesu azongaki, ebele ya bato bayambaki Ye,
pamba te bango nyonso bazalaki kozela Ye.
41 Mobali moko oyo kombo na ye ezalaki Jairisi, mokambi
ya ndako ya mayangani, ayaki, amibwakaki na makolo ya
Yesu mpe abondelaki Ye ete akende na ndako na ye,
42 pamba te mwana na ye kaka moko ya mwasi, ya
mibu pene zomi na mibale ya mbotama, akomaki pene ya
kokufa. Wana Yesu azalaki kokende, ebele ya bato bazalaki
kotutana-tutana na Ye na bangambo nyonso.
43 Nzokande, ezalaki wana na mwasi moko oyo azalaki na
bokono ya kotanga makila, mpe bokono yango ewumelaki
mibu pene zomi na mibale ; mpe asilisaki bozwi na ye
nyonso epai ya minganga, kasi moko te alongaki kobikisa
ye na bokono yango.
44 Adusolaki kino ayaki kotelema na sima ya Yesu mpe
asimbaki singa ya songe ya elamba na Ye ; mpe mbala
moko, makila na ye etikaki kotanga.
45 Yesu atunaki :
— Nani asimbi Ngai ?
Lokola moto ata moko te andimaki, Petelo alobaki na
Yesu :
— Moteyi, ebele ya bato bazali kofinana-finana mpe
kotutana-tutana na Yo.
46 Kasi Yesu alobaki :
**— Moto moko asimbi Ngai ; nayebi ete nguya ebimi
kati na Ngai.**
47 Awa mwasi yango amonaki ete azali ya kobombama te,
akendeki na kolenga, amibwakaki na makolo ya Yesu mpe
alobaki na miso ya bato nyonso mpo na nini asimbaki Yesu
mpe ndenge nini abiki mbala moko na bokono na ye.
48 Kasi Yesu alobaki na ye :

— Mwana na Ngai ya mwasi, kondima na yo ebikisi yo ; kende na kimia.

49 Wana Yesu azalaki nanu koloba, moto moko ayaki wuta
na ndako ya Jairisi, mokambi ya ndako ya mayangani, mpe
alobaki :

— Mwana na yo ya mwasi akufi. Kotungisa lisusu
Moteyi te.

50 Lokola Yesu ayokaki ye koloba bongo, alobaki na
Jairisi :

— Kobanga te ! Ndima kaka, mpe akobika na bokono na ye.

51 Tango Yesu akomaki na ndako ya Jairisi, atikaki moto
moko te kokota elongo na Ye, longola kaka Petelo, Yoane,
Jake, tata mpe mama ya mwana.

52 Bato nyonso bazalaki kolela mpe koyoka mawa mpo na
mwana yango. Kasi Yesu alobaki :

— Bokata kolela ; akufi te, azali nde ya kolala !

53 Bato basekaki Yesu, wana bayebaki ete asilaki kokufa.

54 Kasi Yesu asimbaki ye na loboko mpe alobaki :

— Mwana na Ngai, lamuka !

55 Pema ya bomoi ezongaki kati na mwana ; mpe mbala
moko, atelemaki. Bongo Yesu atindaki bango kopesa ye
eloko ya kolia.

56 Baboti na ye bakamwaki, kasi Yesu apekisaki bango
koloba na moto ata moko te likambo oyo ewuti kosalema.

9

Yesu atindi bayekoli na Ye zomi na mibale
(Mat 10.1-9, 11-14; Mlk 6.7-13)

1 Yesu abengaki bayekoli na Ye zomi na mibale, apesaki
bango nguya mpe bokonzi ya kobengana milimo nyonso ya
mabe mpe ya kobikisa bokono ;

2 mpe atindaki bango kosakola Bokonzi ya Nzambe mpe
kobikisa babeli.

3 Alobaki na bango :

— Bomema eloko moko te mpo na mobembo, ezala lingenda, sakosi, eloko ya kolia to mbongo ; bozala na banzambala mibale te na moto.

4 **Na ndako nyonso oyo bokokota, bovanda kuna
kino bokolongwa na engumba.**

5 **Soki bato baboyi koyamba bino, botika engumba
na bango mpe bopupola putulu ya makolo na bino
lokola litatoli mpo na kotelemela bango.**

6 Bayekoli bakendeki, batambolaki na mboka moko na
moko mpe bazalaki kosakola Sango Malamu mpe kobikisa
babeli na bisika nyonso.

Erode amitungisi
(Mat 14.1-2; Mlk 6.14-16)

7 Erode, moyangeli ya etuka, ayokaki sango ya makambo
nyonso oyo ezalaki koleka ; amitungisaki makasi, pamba te
bamoko bazalaki koloba : « Yoane asekwi, »
8 bamosusu : « Eliya abimi, » mpe bamosusu lisusu :
« Moko kati na basakoli ya kala asekwi. »
9 Kasi Erode azalaki komilobela : « Ngai nde nakataki
Yoane moto ; bongo moto oyo nazali koyoka makambo
minene boye na tina na ye, azali penza nani ? »
Boye alukaki kokutana na Yesu.

Yesu aleisi mibali nkoto mitano
(Mat 14.13-21; Mlk 6.33-44; Yn 6.1-15)

10 Tango bantoma bazongaki, bayebisaki Yesu makambo
oyo basalaki. Bongo Yesu amemaki bango elongo na Ye, mpe
bakendeki na engumba Betisaida, na esika oyo bazalaki
kaka bango moko.
11 Kasi tango ebele ya bato bayokaki bongo, balandaki Ye.
Yesu ayambaki bango, ateyaki bango na tina na Bokonzi ya
Nzambe, abikisaki mpe bato oyo bazalaki na posa ya lobiko
na bokono ya nzoto.
12 Awa ekomaki pokwa, bantoma zomi na mibale bapu-
sanaki pene ya Yesu mpe balobaki na Ye :
— Zongisa bato oyo mpo ete bakende komilukela bilei
mpe bisika ya kolala, kati na bamboka mpe bilanga ya
zingazinga, pamba te tozali awa kati na esika ebombama.
13 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Bopesa bango bino moko biloko ya kolia.
Bazongisaki :
— Tozali kaka na mapa mitano mpe bambisi mibale ;
loba nde tokende kosomba bilei mpo na ebele ya bato oyo
nyonso.
14 Ezalaki wana na mibali pene nkoto mitano.
Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Bovandisa bango na masanga ; tika ete lisanga moko
na moko ezala na bato tuku mitano.
15 Bayekoli basalaki bongo, mpe bato nyonso avandaki.
16 Yesu akamataki mapa yango mitano mpe bambisi
yango mibale, azongisaki matondi epai ya Nzambe mpe
akataki mapa yango ; bongo apesaki biteni na yango epai
ya bayekoli mpo ete bakabola yango epai ya bato.
17 Bato nyonso baliaki mpe batondaki ; bayekoli baloko-
taki biteni oyo etikalaki, mpe biteni yango etondisaki
bitunga zomi na mibale.

Petelo atatoli mpo na Yesu
(Mat 16.13-21; Mlk 8.27-31; Yn 6.67-71)

18 Mokolo moko, wana Yesu azalaki kosambela na pembeni, mpe bayekoli na Ye bazalaki elongo na Ye, atunaki bango :

— Bato bazali koloba nini na tina na Ngai ? Mpo na bango, Ngai nazali nani ?

19 Bazongisaki :

— Bamoko bazali koloba ete ozali Yoane Mobatisi ; bamosusu, Eliya ; mpe bamosusu lisusu, moko kati na basakoli ya kala oyo asili kosekwa.

20 Yesu atunaki bango lisusu :

— Bongo bino, bolobaka ete Ngai nazali nani ?

Petelo azongisaki :

— Ozali Masiya oyo Nzambe atindi.

21 Yesu apesaki bango mitindo ete bameka koloba bongo te ata na moto moko.

22 Mpe alobaki :

— Mwana na Moto asengeli komona pasi mingi ; bakambi ya bato, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko basengeli koboya Ye. Basengeli koboma Ye, mpe asengeli kosekwa na mokolo ya misato.

Ndenge nini kolanda Yesu
(Mat 16.24-28; Mlk 8.34–9.1)

23 Bongo Yesu alobaki na bango nyonso :

— Moto nyonso oyo alingi kolanda Ngai asengeli komiboya, kokamata ekulusu na ye mokolo na mokolo mpe kolanda Ngai.

24 **Pamba te, moto nyonso oyo akolinga kobikisa bomoi na ye akobungisa yango, kasi moto nyonso oyo akobungisa bomoi na ye mpo na Ngai akobikisa yango.**

25 **Litomba nini ezali mpo na moto, soki azwi mokili mobimba, kasi amibungisi to abebisi bomoi na ye ?**

26 **Moto nyonso oyo akoyoka Ngai mpe maloba na Ngai soni, Mwana na Moto akoyoka ye soni, tango akoya kati na nkembo na Ye mpe kati na nkembo ya Tata mpe ya ba-anjelu ya bule.**

27 **Nazali koloba na bino penza ya solo : kati na bato oyo bazali awa, ezali na ba-oyo bakokufa te kino bakomona bokonzi ya Nzambe.**

Nzoto ya Yesu ebongwani
(Mat 17.1-9; Mlk 9.2-10)

28 Mikolo pene mwambe sima na Yesu koloba bongo,
azwaki elongo na Ye, Petelo, Yoane mpe Jake, mpe amataki
na ngomba mpo na kokende kosambela.
29 Wana azalaki kosambela, elongi na Ye ebongwanaki,
mpe bilamba na Ye ekomaki kongenga makasi lokola pole
ya mikalikali.
30 Mibali mibale bazalaki kosolola na Yesu : Moyize mpe
Eliya
31 oyo babimaki kati na kongenga ya nkembo ; bazalaki
kolobela na tina na bozongi na Ye, oyo asengeli kokokisa na
Yelusalemi.
32 Petelo mpe baninga na ye balalaki pongi makasi. Tango
kaka balamukaki na pongi, bamonaki nkembo ya Yesu
elongo na mibali wana mibale bazali ya kotelema elongo
na Ye.
33 Wana mibali yango bazalaki kokabwana na Yesu, Petelo
alobaki :

— Moteyi, eleki malamu mpo na biso kozala awa !
Totonga bandako misato ya kapo : moko mpo na Yo, moko
mpo na Moyize, mpe moko mpo na Eliya.

Solo, Petelo ayebaki te makambo oyo azalaki koloba.
34 Wana azalaki nanu koloba bongo, lipata moko ebimaki
mpe ezipaki bango. Somo ekangaki bayekoli, wana bakotaki
kati na lipata yango.
35 Mongongo moko eyokanaki wuta kati na lipata yango,
elobaki :

— Oyo azali Mwana na Ngai, oyo napona ; boyoka Ye !

36 Sima na mongongo yango koloba, bamonaki ete Yesu
azali Ye moko. Bayekoli babombaki likambo yango mpo na
bango moko mpe, na mikolo wana, bayebisaki ata na moto
moko te makambo oyo bamonaki.

Molimo mabe kati na mwana moko
(Mat 17.14-21; Mlk 9.14-29)

37 Mokolo oyo elandaki, tango bakitaki na ngomba, ebele
ya bato bayaki kokutana na Yesu.
38 Mobali moko kati na ebele yango ya bato agangaki :

— Moteyi, nazali kosenga na Yo ete otala mwana na
ngai ya mobali, pamba te nazali kaka na mwana moko !

39 Molimo moko etungisaka ye : soki ekangi ye, mwana
akoganga na mbala moko, ekoningisa ye makasi kino kok-
weyisa ye na mabele ; mwana akokangama mpe akobimisa
fulufulu na monoko. Etikaka ye na pasi sima na kozokisa
ye.
40 Nasengaki na bayekoli na Yo ete babengana molimo
yango, kasi balongaki te.
41 Yesu alobaki :

— Bino, ekeke ya bato mabe mpe bazanga kondima, tango boni nasengeli lisusu kovanda elongo na bino mpe koyikela bino mpiko ? Mema mwana na yo awa.

42 Wana mwana azalaki kopusana, molimo mabe ebwakaki ye na mabele mpe ebandaki koningisa ye makasi. Kasi Yesu apesaki mitindo na molimo mabe yango ete ebima kati na mwana, abikisaki mwana na pasi na ye mpe azongisaki ye na maboko ya tata na ye.

43 Mpe bato nyonso bakamwaki mingi monene ya Nzambe.

Yesu asakoli kufa na Ye
(Mat 17.22-23; Mlk 9.30-32)

Wana bato nyonso bazalaki kokamwa makambo nyonso oyo Yesu asalaki, alobaki na bayekoli na Ye :

44 **— Boyoka na bokebi makambo oyo nazali koyebisa bino : Bazali kokaba Mwana na Moto na maboko ya bato.**

45 Kasi bayekoli basosolaki te makambo yango ; ndimbola na yango ezalaki ya kobombama mpo na bango, mpo ete basosola te tina na yango, mpe bazalaki kobanga kopesa Yesu mituna na tina na yango.

Nani aleki monene ?
(Mat 18.1-5; Mlk 9.33-37)

46 Tembe moko ebimaki kati na bayekoli ; bazalaki koluka koyeba moto oyo aleki monene kati na bango.

47 Kasi lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, akamataki mwana moke, atiaki ye pembeni na Ye,

48 mpe alobaki na bango :

— Moto nyonso oyo ayambi mwana oyo ya moke na Kombo na Ngai, ayambi nde Ngai moko ; mpe moto nyonso oyo ayambi Ngai ayambi nde Motindi na Ngai. Pamba te, ezali ye oyo aleki moke kati na bino nyonso nde aleki monene.

(Mlk 9.38-41)

49 Yoane alobaki :

— Moteyi, tomonaki moto moko kobengana milimo mabe na Kombo na Yo, mpe tomekaki kopekisa ye, pamba te azali moto ya lisanga na biso te.

50 Yesu alobaki :

— Bopekisa ye te, pamba te moto nyonso oyo atelemelaka bino te azali mpo na bino.

Kokende ya Yesu na Yelusalemi

Baboyi koyamba Yesu na Samari

51 Lokola tango oyo Yesu asengeli komemama na Likolo
ekomaki pene, Yesu azwaki mokano ya kokende na
Yelusalemi.
52 Atindaki bantoma liboso na Ye ; boye wana bazalaki
kokende, bakotaki na mboka moko ya bato ya Samari mpo
na kobongisela Ye biloko.
53 Kasi bato ya Samari baboyaki koyamba Ye, mpo ete
azalaki kokende na Yelusalemi.
54 Tango bayekoli, Jake mpe Yoane, bamonaki bongo,
balobaki :
— Nkolo, olingi ete tobelela moto ete ekitela bango
kowuta na likolo mpo na kobebisa bango ?
55 Yesu abalukaki mpo na kotala bango malamu mpe
apamelaki bango :
**[— Boni, boyebi molimo oyo ezali kotindika bino
na makanisi ya boye ? Mwana na Moto ayaki te mpo
na koboma bato, kasi mpo na kobikisa bango.]***
56 Bongo Yesu elongo na bayekoli na Ye bakendeki na
mboka mosusu.

Ndenge nini kolanda Yesu
(Mat 8.18-22)

57 Wana bazalaki kotambola na nzela, mobali moko
alobaki na Yesu :
— Nakolanda Yo na esika nyonso oyo okokende.
58 Yesu azongiselaki ye :
**— Bambwa ya zamba ezalaka na madusu na yango
na se ya mabele mpo na kobombama, mpe bandeke
ya likolo ezalaka na bazala na yango ; kasi Mwana
na Moto azangi esika ya kolala mpo na kopema.**
59 Yesu alobaki na mobali mosusu :
— Landa Ngai.
Kasi mobali yango azongiselaki Ye :
— Nkolo, pesa ngai nzela ya kokende nanu kokunda
tata na ngai.
60 Yesu alobaki na ye :
**— Tika bakufi bakunda bakufi na bango ; kasi yo,
kende kosakola Bokonzi ya Nzambe.**
61 Mosusu lisusu alobaki na Ye :
— Nkolo, nakolanda Yo ; kasi pesa ngai nzela ya
kozonga nanu mpo na kokende kopesa libota na ngai
mbote ya suka.
62 Yesu azongiselaki ye :
**— Moto oyo asimbi kongo mpo na kobalola mabele
ya bilanga, kasi azali kotala na sima, azali na tina
moko te mpo na Bokonzi ya Nzambe.**

* **9:55** Makomi oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

10

Yesu atindi bayekoli tuku sambo na mibale
(Mat 9.37-38; 10.5-16)

1 Sima na yango, Nkolo aponaki bayekoli tuku sambo na
mibale mpe atindaki bango, mibale-mibale liboso na Ye,
na bingumba nyonso mpe na bisika nyonso oyo Ye moko
asengelaki kokende.
2 Alobaki na bango :
**— Bambuma ya kobuka etondi meke kati na
elanga, kasi basali bazali moke. Boye bosenga na
Nkolo elanga ete atinda basali kati na elanga na Ye.**
3 **Bokende ! Nazali kotinda bino lokola bampate
kati na bambwa ya zamba.**
4 **Bomema mbongo te, sakosi te to basandale te,
mpe bopesa moto moko te mbote na nzela.**
5 **Na ndako nyonso oyo bokokota, boloba liboso :
« Tika ete kimia ezala na ndako oyo ! »**
6 **Soki ezali na moto ya kimia kati na ndako yango,
kimia na bino ekovanda likolo na ye ; soki te, kimia
yango ekozongela bino.**
7 **Bovanda kuna, bolia mpe bomela nyonso oyo
bakopesa bino ; pamba te mosali asengeli kozwa lifuti
na mosala na ye. Botambola-tambola na bandako
nyonso te.**
8 **Tango bokokota na engumba songolo, soki
bayambi bino, bolia bilei oyo bakopesa bino,**
9 **bobikisa babeli oyo bazali kuna mpe boloba na
bango : « Bokonzi ya Nzambe ekomi pene na bino. »**
10 **Kasi tango bokokota na engumba songolo, soki
baboyi koyamba bino, bokende na babalabala na yango
mpe boloba :**
11 **« Ezala putulu ya engumba na bino, topupoli
yango wuta na makolo na biso, mpo na kokebisa bino.
Nzokande, boyeba malamu ete Bokonzi ya Nzambe
ekomi pene. »**
12 **Nazali koloba na bino penza ya solo : Na mokolo
wana, etumbu na yango ekozala makasi koleka
etumbu ya Sodome.**
13 **Mawa na yo, Korazini ! Mawa na yo, Betisaida !
Pamba te soki bikamwa oyo esalemaki kati na bino
esalemaki kati na bingumba Tiri mpe Sidoni, mbele
wuta kala, bavandi na yango babongola mitema,
balata basaki mpe bamipakola putulu.**
14 **Kasi, na kosambisama, etumbu na bino ekozala
makasi koleka etumbu ya Tiri mpe Sidoni.**

15 **Mpe yo, Kapernawumi, okanisi ete okotombolama kino na Likolo ? Te, okokitisama kino na mboka ya bakufi !**

16 **Moto oyo atosi bino atosi nde Ngai, moto oyo aboyi bino aboyi nde Ngai, nzokande moto oyo aboyi Ngai aboyi nde Motindi na Ngai.**

17 Tango bayekoli yango tuku sambo na mibale bazongaki, batondaki na esengo mpe balobaki :

— Nkolo, ezala milimo mabe etosi biso na Kombo na Yo !

18 Yesu azongisaki :

— Namonaki Satana kokweya longwa na likolo, lokola mikalikali.

19 **Napesi bino bokonzi ya konyata banyoka mpe bakoto, mpe ya kolonga nguya nyonso ya monguna, mpe eloko moko te ekosala bino mabe.**

20 **Nzokande, bosepela te komona ete milimo mabe ezali kotosa bino ; bosepela nde ete bakombo na bino ekomami kati na Likolo.**

Bolamu ya bayekoli
(Mat 11.25-27)

21 Kaka na tango yango, awa Molimo Mosantu atondisaki Ye na esengo, Yesu alobaki :

— Oh Tata, Nkolo ya Likolo mpe ya mabele, nakumisi Yo ! Pamba te obombaki makambo oyo, mpo ete bato ya bwanya mpe bato ya mayele bayeba yango te, kasi olakisi yango na bana mike. Iyo, Tata, pamba te yango nde osepelaki kosala.

22 **Tata na Ngai apesa Ngai biloko nyonso. Moko te ayebi soki Mwana azali nani, longola kaka Tata ; mpe moko te ayebi soki Tata azali nani, longola kaka Mwana mpe ye oyo epai ya nani Mwana asepeli kotalisa Tata.**

(Mat 13.16-17)

23 Bongo, abalolaki miso na Ye epai ya bayekoli na Ye mpe alobaki na bango moko kaka :

— Esengo na bato oyo bazali komona makambo oyo bozali komona !

24 **Pamba te, nazali koloba na bino : basakoli mpe bakonzi ebele batondaki na posa ya komona makambo oyo bino bozali komona, kasi bamonaki yango te ; batondaki na posa ya koyoka makambo oyo bino bozali koyoka, kasi bayokaki yango te.**

Lisese ya moto malamu ya mboka Samari

25 Molakisi moko ya Mobeko atelemaki mpe atunaki mpo
na komeka Yesu :
— Moteyi, nasengeli kosala nini mpo ete nazwa bomoi
ya seko ?
26 Yesu alobaki na ye :
**— Makambo nini ekomama kati na mobeko ?
Otangaka yango ndenge nini ?**
27 Molakisi ya mibeko azongisaki :
— Linga Nkolo, Nzambe na yo, na motema na yo
mobimba, na molimo na yo mobimba, na makasi na
yo nyonso mpe na makanisi na yo nyonso ; mpe linga
moninga na yo ndenge yo moko omilingaka.
28 Yesu alobaki na ye :
**— Opesi eyano ya malamu ; sala bongo mpe
okozala na bomoi.**
29 Kasi molakisi ya Mobeko alingaki kolakisa ete azali
sembo, boye atunaki na Yesu :
— Nani azali moninga na ngai ?
30 Yesu azongisaki :
**— Moto moko azalaki kokende na Jeriko, wana
awutaki na Yelusalemi. Na nzela, miyibi babetaki
ye, babotolaki ye bilamba na ye, babetaki ye mpe
bakendeki na bango, batikaki ye pene ya kokufa.**
31 **Nzokande, na tango yango kaka, esalemaki ete
Nganga-Nzambe moko akende mpe azwa nzela yango
kaka ; tango kaka amonaki moto yango, akatisaki na
ngambo mosusu ya nzela mpe akobaki mobembo na
ye.**
32 **Ndenge moko mpe Molevi moko akomaki na
esika yango ; tango kaka amonaki moto yango, akati-
saki na ngambo mosusu ya nzela mpe akobaki mobe-
mbo na ye.**
33 **Kasi moto moko ya Samari, wana azalaki ko-
kende mobembo, akomaki na esika oyo moto yango
azalaki ; tango kaka amonaki ye, ayokelaki ye mawa,**
34 **apusanaki pene na ye, asopelaki bapota na
ye mafuta mpe vino, mpe akangaki yango. Bongo
amatisaki moto yango na likolo ya mile na ye moko,
amemaki ye na ndako ya bapaya, mpe akobaki kosunga
ye kuna.**
35 **Mokolo oyo elandaki, abimisaki mbongo ya
bibende mibale mpe apesaki yango na nkolo ndako ya
bapaya ; alobaki na ye : « Salisa moto oyo malamu ;
tango nakozonga, nakozongisela yo mbongo nyonso
oyo okobakisa ! »**
36 Yesu atunaki :

— Mpo na yo, nani kati na bango misato azalaki moninga ya moto oyo akweyaki na maboko ya miyibi ?

37 Molakisi ya mibeko azongisaki :

— Ezali moto oyo ayokelaki ye mawa.

Yesu alobaki na ye :

— Kende mpe sala bongo !

Yesu epai ya Marte mpe Mari

38 Wana Yesu mpe bayekoli na Ye bazalaki kokende, Yesu akotaki na mboka moko, mpe mwasi moko oyo kombo na ye ezali Marte ayambaki Ye kati na ndako na ye.

39 Mari, ndeko mwasi ya Marte, ayaki kovanda na makolo ya Nkolo, mpe azalaki koyoka makambo oyo Nkolo azalaki koloba.

40 Kasi, na tango yango, Marte amipesaki na misala nyonso ya ndako ; ayaki na lombangu mpe alobaki :

— Ah Nkolo, ozali komona te ete ndeko na ngai atiki ngai kosala ngai moko misala ? Loba na ye ete asunga ngai !

41 Nkolo azongiselaki ye :

— Marte, Marte, ozali komitungisa mpe kominyokola mpo na makambo ebele,

42 **kasi likambo moko kaka ezali na tina. Mari aponi oyo eleki malamu, mpe moto ata moko te akobotola ye yango.**

11

Yesu alakisi bayekoli kosambela
(Mat 6.9-13)

1 Mokolo moko, Yesu azalaki kosambela na esika songolo. Tango asilisaki kosambela, moko kati na bayekoli na Ye alobaki na Ye :

— Nkolo, lakisa biso kosambela ndenge Yoane alakisaki bayekoli na ye.

2 Yesu alobaki na bango :

— Tango bozali kosambela, boloba :
Tata,
tika ete Kombo na Yo ebulisama,
tika ete Bokonzi na Yo eya !
3 **Pesa biso bilei oyo tosengeli na yango, mokolo na mokolo,**
4 **limbisa masumu na biso,**
pamba te biso mpe tolimbisaka moto nyonso oyo asalaka biso mabe ;
mpe komema biso na komekama te.

5 Alobaki na bango lisusu :
— Soki moko kati na bino azali na molingami,
bongo akei epai na ye na midi ya butu mpe alobi :
« Molingami, defisa ngai mapa misato ;
6 **pamba te moko kati na baninga na ngai azali**
kosala mobembo mpe akomi epai na ngai, kasi nazangi
bilei ya kopesa ye. »
7 **Soki molingami oyo, wuta kati na ndako na ye,**
azongisi : « Kotungisa ngai te, nasili kokanga ekuke
ya ndako na ngai ; ngai mpe bana na ngai tolali, nakoki
kolamuka te mpo na kopesa yo mapa. »
8 **Nazali koloba na bino penza ya solo : ata soki**
akotelema te mpo na kopesa ye mapa yango, kasi
akotelema penza mpo na motungisi na ye mpe
akopesa ye nyonso oyo azali na yango na bosenga,
pamba te azali moninga na ye.
(Mat 7.7-11)
9 **Boye, Ngai nazali koloba na bino : Bosenga, mpe**
bakopesa bino ; boluka, mpe bokomona ; bobeta
ekuke, mpe bakofungolela bino.
10 **Pamba te moto nyonso oyo asengaka azwaka,**
moto oyo alukaka amonaka ; mpe moto oyo abetaka
ekuke, bafungolelaka ye yango.
11 **Nani kati na bino, batata, akopesa na mwana na**
ye nyoka soki asengi ye mbisi,
12 **to akopesa ye koto soki asengi ye liki ?**
13 **Bongo soki bino bato oyo bozali kutu mabe**
boyebi kopesa na bana na bino biloko ya malamu,
ndenge nini Tata oyo azali na Likolo apesa te Molimo
Mosantu epai ya bato oyo basengaka Ye !

Nzambe to Satana
(Mat 12.22-30; Mlk 3.20-27)

14 Mokolo moko, Yesu azalaki kobengana molimo mabe
oyo ezalaki kopekisa moto koloba. Tango molimo mabe
yango ebimaki, moto oyo azalaki koloba te akomaki koloba,
mpe ebele ya bato bakamwaki.
15 Kasi bamoko kati na bango balobaki :
— Azali kobengana milimo mabe na nguya ya Belize-
bule, mokonzi ya milimo mabe.

16 Bamosusu, mpo na komeka Yesu, basengaki na Ye
elembo moko kowuta na Likolo.
17 Lokola Yesu ayebaki makanisi na bango, alobaki na
bango :

— Bokonzi nyonso oyo ekabwani mpe ekomi komibundisa ekomipanza, mpe ndako oyo ekabwani mpe ekomi komibundisa ekokweya.

18 **Soki Satana akomi komibundisa, bokonzi na ye ekotelema ndenge nini ? Nalobi bongo mpo bolobi ete Ngai nazali kobengana milimo mabe na nguya ya Belizebule.**

19 **Mpe soki Ngai nazali kobengana milimo mabe na nguya ya Belizebule, bayekoli na bino babenganaka yango na nguya ya nani ? Mpo na yango, bayekoli na bino bakozala bango moko basambisi na bino.**

20 **Kasi soki ezali na nguya ya Nzambe nde Ngai nazali kobengana milimo mabe, wana Bokonzi ya Nzambe esili kokoma kino epai na bino.**

21 **Tango elombe oyo alata bibundeli akengelaka ndako na ye, biloko na ye ebatelamaka malamu ;**

22 **kasi soki moto mosusu oyo aleki ye na makasi ayei kobundisa ye mpe alongi ye, akobotola ye bibundeli oyo azalaki kotiela motema, akokamata biloko na ye nyonso mpe akokaba yango.**

23 **Moto oyo azali elongo na Ngai te azali monguna na Ngai, mpe moto oyo asangisaka te elongo na Ngai apanzaka.**

(Mat 12.43-45)

24 **Soki molimo mabe ebimi kati na moto, ekendaka koyengayenga na bisika ekawuka mpo na koluka esika ya kopema. Kasi soki ezwi esika yango te, emilobelaka : « Eleki malamu mpo na ngai kozonga na ndako oyo natikaki. »**

25 **Tango molimo mabe yango ezongaka, ekutaka ndako yango polele, bakombola mpe babongisa malamu.**

26 **Bongo ekendaka lisusu kozwa milimo mosusu sambo oyo eleki yango na mabe, mpe, elongo na yango, ekotaka mpe evandaka kuna. Boye bomoi ya moto yango ekomaka lisusu mabe, koleka ndenge ezalaki liboso.**

27 Wana Yesu azalaki koloba makambo oyo, mwasi moko agangaki wuta kati na ebele ya bato :

— Esengo na mama oyo abotaki Yo mpe amelisaki Yo mabele !

28 Yesu azongisaki :

— Esengo nde na bato oyo bayokaka Liloba na Nzambe mpe batosaka yango !

Elembo ya Yona
(Mat 12.38-42)

29 Lokola bato bazalaki kotonda se kotonda pembeni na
Ye, Yesu alobaki :
**— Bato ya ekeke oyo bazali bato mabe penza !
Bazali kosenga elembo ! Bakopesamela elembo
mosusu te, longola kaka elembo ya Yona ;**
30 **pamba te, ndenge Yona azalaki elembo mpo na
bato ya Ninive, ndenge wana mpe Mwana na Moto
akozala elembo mpo na bato ya ekeke oyo.**
31 **Na mokolo ya kosambisama, mwasi mokonzi
ya sude akolamuka, elongo na bato ya ekeke oyo,
mpe akokatela bango etumbu, pamba te awutaki
mosika, na suka ya mokili, mpo na koyoka bwanya
ya Salomo ; nzokande awa sik'oyo, ezali na Moto oyo
aleki Salomo.**
32 **Na mokolo ya kosambisama, bato ya Ninive
bakotelema, elongo na bato ya ekeke oyo, mpe
bakokatela bango etumbu, pamba te babongolaki
mitema na bango tango bayokaki mateya ya Yona ;
nzokande awa sik'oyo, ezali na Moto oyo aleki Yona.**

Mwinda ya nzoto
(Mat 5.15; Mlk 4.21)
33 **Moto moko te apelisaka mwinda mpo na kotia
yango na esika ya kobombama to na se ya katini.
Nzokande, batiaka yango na likolo ya etelemiselo
ya minda mpo ete bato oyo bazali kokota na ndako
bamona pole.**
(Mat 6.22-23)
34 **Miso na yo ezali lokola mwinda ya nzoto na yo.
Soki miso na yo ezali malamu, nzoto na yo mobimba
mpe ezali kati na pole. Kasi soki ebeli, nzoto na yo
mobimba mpe ekoti kati na molili.**
35 **Yango wana, sala keba ete pole oyo ezali kati na
yo ekoma molili te.**
36 **Soki nzoto na yo mobimba ezali kati na pole,
mpe eteni ata moko te ezali kati na molili, nzoto na
yo mobimba ekotonda na pole lokola tango mwinda
engengisaka yo na nzela ya pole na yango.**

Yesu atelemeli Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko
(Mat 23.4-36)
37 Tango Yesu asilisaki koloba, Mofarizeo moko abengisaki
Ye mpo ete akende kolia elongo na ye. Yesu akotaki na
ndako na ye mpe avandaki na mesa.
38 Kasi Mofarizeo akamwaki mingi tango amonaki ete
Yesu asukoli maboko te liboso ya kolia.
39 Bongo, Nkolo alobaki na ye :

— Bino Bafarizeo, bosukolaka libanda ya bakopo mpe ya basani, kasi botondi na moyibi mpe na mabe.

40 **Bazoba ! Boni, ye oyo asalaki libanda, asalaki mpe kati te ?**

41 **Bobonza nde bomoto na bino ya kati lokola likabo epai ya Nzambe, bongo mobimba na bino ekokoma mbala moko peto.**

42 **Mawa na bino, Bafarizeo ! Bofutaka eteni ya zomi ya bandembi, ya matungulu mpe ya bandunda ya lolenge nyonso, kasi bomonaka pamba bosembo mpe bolingo ya Nzambe. Nzokande bosengeli nde kotia yango na misala, mpe kozwa na motuya likambo oyo wana ya kofuta eteni ya zomi.**

43 **Mawa na bino, Bafarizeo ! Bolingaka kovanda na bakiti ya liboso, kati na bandako ya mayangani ; mpe bolingaka ete bato bapesa bino mbote ya lokumu, na bisika oyo bato ebele bakutanaka.**

44 **Mawa na bino ! Bozali lokola bakunda oyo ezanga bilembo, bongo bato batambolaka na likolo na yango na kozanga koyeba !**

45 Molakisi moko ya mibeko alobaki na Yesu :

— Moteyi, tango ozali koloba bongo, ozali kofinga mpe biso !

46 Yesu azongisaki :

— Bino mpe balakisi ya Mobeko, mawa na bino ! Bomemisaka bato mikumba ya kilo makasi, mpe bino moko boningisaka ata mosapi moko te mpo na kosunga bango.

47 **Mawa na bino, pamba te botongaka bakunda mpo na basakoli oyo bakoko na bino baboma !**

48 **Boye, wana bosalaka bongo, botatolaka ete bondimi makambo oyo bakoko na bino basala ; pamba te bango, baboma basakoli, mpe bino, bozali kotonga bakunda na bango.**

49 **Yango wana, Nzambe, kati na bwanya na Ye, aloba : « Nakotindela bango basakoli mpe bantoma ; bakoboma bamoko, mpe bakonyokola bamosusu. »**

50 **Mpo na yango, makila ya basakoli nyonso, oyo basopa wuta na ebandeli ya mokili, ekotangama na mito ya bato ya ekeke oyo,**

51 **kobanda na makila ya Abele kino na makila ya Zakari oyo babomaki kati na etumbelo mpe Esika ya bule. Nazali koloba na bino penza ya solo : mokumba ya mabe wana nyonso ekokweyela bato ya ekeke oyo.**

52 **Mawa na bino, balakisi ya Mobeko, pamba te bolongolaki fungola ya boyebi ! Bino moko bokotaki te, mpe bopekisaki bato oyo bazalaki na posa ya kokota.**
53 Tango Yesu abimaki na ndako, Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko basilikelaki Ye makasi mpe bakomaki kotungisa Ye na nzela ya mituna ya ndenge na ndenge,
54 na kotiela Ye mitambo mpo na kozwa, kati na maloba na Ye, likambo ya kofunda Ye.

12

Kotatola mpo na Yesu
(Mat 10.26-33; 10.19-20)

1 Na tango yango, lokola bankoto ebele ya bato basanganaki, kino bakomaki konyatana bango na bango, Yesu abandaki na koyebisa bayekoli na Ye :
— Bosala keba na levire ya Bafarizeo, oyo ezali lokuta !
2 **Eloko moko te ebombama ekozanga komonisama, mpe eloko moko te ya sekele ekozanga koyebana.**
3 **Nyonso oyo bokoloba kati na molili ekoyokana kati na pole ya mokolo, mpe nyonso oyo bokolobana na matoyi kati na bashambre ekosakolama wuta na likolo ya bandako.**
4 **Balingami na Ngai, nazali koloba na bino : bobanga te bato oyo bakoki koboma nzoto mpe, na sima, bakoki kosala likambo mosusu te.**
5 **Nakolakisa bino nani oyo bosengeli kobanga : bobanga Ye oyo, sima na kufa, azali na bokonzi ya kobwaka kati na lifelo. Solo, nazali koloba na bino : Ye nde bosengeli kobanga.**
6 **Boni, batekaka te bandeke mike mitano na motuya ya mbongo ya bibende mibale ? Nzokande, Nzambe abosanaka ata ndeke moko te kati na yango.**
7 **Ayebi kutu ata motango ya suki na bino. Bobanga te ; boleki bandeke mike ebele na motuya.**
8 **Nazali koloba na bino : moto nyonso oyo, na miso ya bato, akotatola ete azali moto na Ngai, Mwana na Moto mpe akotatola liboso ya ba-anjelu ya Nzambe ete azali moto na Ye ;**
9 **kasi ye oyo akowangana Ngai na miso ya bato, Ngai mpe nakowangana ye liboso ya ba-anjelu ya Nzambe.**
10 **Moto nyonso oyo akoloba mabe na tina na Mwana na Moto akolimbisama, kasi ye oyo akofinga Molimo Mosantu akolimbisama te.**

11 **Tango bakokumba bino kati na bandako ya mayangani, liboso ya bakambi mpe bakonzi, bomitungisa te na koluka koyeba ndenge nini bokosamba mpe maloba nini bokoloba ;**
12 **pamba te Molimo Mosantu akolakisa bino, na tango yango, makambo oyo bosengeli koloba.**

Lisese ya mozwi oyo azangi mayele
13 Moto moko kati na ebele ya bato alobaki na Yesu :
— Moteyi, loba na ndeko na ngai ete akabola na ngai libula oyo tata atikelaki biso.
14 Yesu azongiselaki ye :
— Molingami na Ngai, nani atie Ngai Mosambisi to Mokati makambo na bino ya libula ?
15 Bongo alobaki na bato nyonso :
— Bosala keba ! Bomibatela malamu ete bokweya te na lokoso ya konduka bomengo ; pamba te, ezala kati na bofuluki, ezali bomengo te nde esalaka bomoi ya moto.
16 Mpe alobaki na bango lisese oyo :
— Bilanga ya mozwi moko ebotaki bambuma ebele penza.
17 **Akomaki kokanisa mpe komituna : « Nasala nini ? Nazali lisusu na esika te mpo na kobomba bambuma na ngai ya bilanga. »**
18 **Bongo amilobelaki lisusu : « Nakosala boye : nakobuka bibombelo na ngai mpo na kotonga bibombelo oyo eleki minene, nakobomba kuna ble na ngai nyonso mpe biloko na ngai mosusu.**
19 **Sima na yango, nakomilobela : ‹ Oh bomoi na ngai, otondi na biloko oyo ebombami mpo na mibu ebele ; pema na yo, lia, mela mpe sepela ! › »**
20 **Kasi Nzambe alobaki na ye : « Zoba ! Na butu ya lelo kaka, okokufa. Bongo nani akokoma nkolo biloko nyonso oyo ondukaki mpo na yo moko ? »**
21 **Ekozala bongo mpo na moto nyonso oyo andukaka bomengo mpo na ye moko, kasi alukaka te kozala mozwi na miso ya Nzambe.**
(Mat 6.25-34)
22 Bongo Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Yango wana, nazali koloba na bino : bomitungisaka te na tina na bomoi na bino, na komituna : tokolia nini ? To na tina na banzoto na bino, na komituna : Tokolata nini ?
23 **Pamba te bomoi eleki bilei na tina, mpe nzoto eleki bilamba na tina.**

24 **Botala bayanganga : elonaka nkona te, ebukaka bambuma te, ezali te na ebombelo bambuma to na ebombelo bilei ; kasi Nzambe aleisaka yango. Nzokande bino, boleki bandeke na motuya.**
25 **Nani kati na bino, na nzela ya mitungisi na ye, akoki kobakisa ata ngonga moko na molayi ya bomoi na ye ?**
26 **Soki bokoki kosala te makambo oyo ya mike-mike, bongo mpo na nini komitungisa na tina na makambo mosusu ?**
27 **Botala ndenge bafololo ya lisi ekolaka ! Esalaka te, etongaka bilamba te ; nzokande, nazali koloba na bino, ezala ye moko mokonzi Salomo, kati na nkembo na ye nyonso, atikalaki kolata te lokola moko kati na yango.**
28 **Soki Nzambe alatisaka bongo matiti oyo, lelo, ezali kati na bilanga, mpe, lobi, ekobwakama na moto, akozanga te kolatisa bino, bato ya kondima moke ?**
29 **Bomitungisaka te na tina na biloko ya kolia to ya komela, bolongola yango na makanisi na bino.**
30 **Pamba te ezali bapagano ya mokili oyo nde balukaka-lukaka biloko wana nyonso. Tata na bino ayebi malamu ete bozali na bosenga na yango.**
31 **Bolukaka nde liboso Bokonzi ya Nzambe, bongo bakobakisela bino biloko wana nyonso.**
32 **Oh etonga moke, bobanga te ! Pamba te Tata na bino asepelaki kopesa bino Bokonzi !**
(Mat 6.19-21)
33 **Boteka biloko na bino mpe bokaba epai ya babola mbongo oyo bokozwa. Bosala mpo na bolamu na bino mabenga oyo etobokaka te ; bonduka bomengo kati na Likolo epai wapi ekoki kobeba te, moyibi akoki kopusana te mpe nselele ekoki kobebisa te ;**
34 **pamba te epai bomengo na bino ezali, kuna mpe motema na bino ekozala.**

Komibongisa mpo na koya ya Nkolo
(Mat 24.45-51)
35 **Bomilengela mpo na mosala mpe bobatela minda na bino ya kopela.**
36 **Bozala lokola bato oyo bazali kozela bozongi ya nkolo na bango wuta na feti ya libala, mpo ete bafungolela ye ekuke tango kaka akoya mpe akobeta ekuke.**
37 **Esengo na basali oyo nkolo, tango akoya, akokuta bazali kosenzela ! Nazali koloba na bino penza ya**

solo : nkolo mpe akolata elamba na ye ya mosala,
akovandisa bango na mesa, mpe akoya kopesa bango
bilei.
38 **Ekozala penza esengo mpo na basali oyo nkolo**
akokuta bazali kosenzela, ezala ayei na ngonga ya midi
ya butu to liboso ete tongo etana.
(Mat 24.43-51)
39 **Kasi bososola malamu likambo oyo : soki nkolo**
ndako ayebaki ngonga oyo moyibi akoya, alingaki
kopekisa ye kokota kati na ndako na ye.
40 **Bino mpe bomilengela, pamba te Mwana na Moto**
akoya na ngonga oyo bozali kokanisa kutu te kozela Ye.
41 Petelo atunaki Yesu :
— Nkolo, ozali koloba lisese oyo mpo na biso to mpo na
bato nyonso ?
42 Nkolo azongisaki :
— Nani mobateli bomengo ya sembo mpe ya
mayele epai ya nani nkolo akopesa mokumba ya
kokamba basali na ye mpo na kopesaka bango bilei
na bango na tango oyo ekoki ?
43 **Esengo na mosali oyo nkolo na ye, tango ako-**
zonga, akokuta azali kosala bongo !
44 **Nazali koloba na bino penza ya solo : nkolo na ye**
akopesa ye mokumba ya kobatela biloko na ye nyonso.
45 **Kasi soki mosali yango amilobeli : « Nkolo na**
ngai awumeli mpo na kozonga, » mpe akomi kobeta
basali mpe basi basali ; kolia, komela masanga mpe
kolangwa,
46 **nkolo ya mosali yango akozonga na mokolo oyo**
ye, mosali, azali kozela ye te, mpe na ngonga oyo ayebi
te. Boye akokata-kata ye na biteni mpe akotia ye esika
moko na basali oyo bazangi bosembo.
47 **Mosali oyo ayebi posa ya nkolo na ye, kasi**
amilengeli te to asali te kolanda posa ya nkolo na
ye, akobetama fimbu ebele.
48 **Kasi mosali oyo ayebi te posa ya nkolo na ye**
mpe asali makambo oyo ebongi na etumbu, akobetama
fimbu moke. Na moto oyo bapesi mingi, bakosenga ye
mpe mingi ; mpe bakotuna na moto na moto kolanda
mokumba oyo bapesi ye : na moto oyo bapesi mingi,
bakotuna ye mpe mingi ; mpe na moto oyo bapesi
moke, bakotuna ye moke.

Bokabwani mpe etumbu
49 **Nayei kotia moto na mokili, nazali na posa**
makasi ete moto yango emipelela.

50 **Kasi ezali na libatisi moko oyo nasengeli kozwa,**
mpe tala ndenge nini nakomi motema moto-moto mpo
na kozela kokokisama na yango !
(Mat 10.34-36)
51 **Boni, bokanisi ete nayaki mpo na komema kimia**
na mokili ? Kimia te, bokabwani nde.
52 **Pamba te, kobanda sik'oyo, bato mitano kati na**
libota moko bakokabwana : misato bakoyina mibale,
mpe mibale bakoyina misato.
53 **Tata akoyina mwana na ye ya mobali, mpe**
mwana mobali akoyina tata na ye ; mama akoyina
mwana na ye ya mwasi, mpe mwana mwasi akoyina
mama na ye ; mama-bokilo akoyina mwasi ya mwana
na ye ya mobali, mpe mwasi ya mwana mobali akoyina
mama-bokilo na ye.
(Mat 16.2-3)
54 Bongo alobaki lisusu na ebele ya bato :
— Tango bomonaka mapata kobima na weste,
bolobaka mbala moko : « Mvula elingi konoka, »
mpe ekokisamaka bongo.
55 **Tango mopepe ya sude efulaka, bolobaka :**
« Molunge ekozala makasi penza, » mpe esalemaka
bongo.
56 **Bato ya bilongi mibale ! Boyebi malamu kolim-**
bola bilembo oyo bomonaka na mokili mpe na likolo,
bongo mpo na nini bozali koyeba te kososola tango
oyo ?
(Mat 5.25-26)
57 **Mpo na nini bososolaka te, mpo na bino moko,**
makambo oyo ezali sembo ?
58 **Soki ozali kokende na esambiselo elongo na moto**
oyo afundi yo, sala nyonso mpo ete oyokana na ye,
wana bozali nanu na nzela. Soki te, akokumba yo
epai ya mosambisi, mosambisi akokaba yo na maboko
ya bakengeli, mpe bakengeli bakobwaka yo kati na
boloko.
59 **Nazali koloba na yo : okobima na boloko soki**
kaka ofuti niongo na yo kino na mbongo ya suka ya
bibende.

13

Tina ya kobongola motema
1 Na tango wana, ndambo ya bato bayaki koyebisa Yesu
ndenge nini Pilato abomaki bato ya Galile na ngonga oyo
bazalaki kobonzela Nzambe bambeka.
2 Yesu alobaki na bango :

— Bokanisi ete bato wana ya Galile bakufaki kufa ya somo mpo ete bazalaki bato minene ya masumu koleka bato nyonso mosusu ya Galile ?

3 **Nazali koloba na bino : Ezali bongo te ! Kasi soki bobongoli mitema te, bino mpe bokokufa bino nyonso.**

4 **Bongo bato wana zomi na mwambe oyo bakufaki tango ndako molayi ya Siloe ekweyelaki bango, bokanisi ete bazalaki bato ya masumu koleka bavandi nyonso ya Yelusalemi ?**

5 **Nazali koloba na bino : Ezali bongo te ! Soki bobongoli mitema te, bino mpe bokokufa bino nyonso.**

6 Bongo alobaki lisese oyo :

— Moto moko azalaki na nzete na ye ya figi kati na elanga na ye ya vino ; akendeki koluka bambuma na likolo ya nzete yango, kasi akutaki ata mbuma moko te.

7 **Boye alobaki na mobateli elanga yango : « Tala, tokomi na mobu ya misato wuta nayaka koluka bambuma na likolo ya nzete oyo ya figi, mpe nazwi ata mbuma moko te. Kata yango ! Mpo na nini ekanga mabele pamba ? »**

8 **Mobateli elanga azongiselaki ye : « Nkolo na ngai, tika yango lisusu mobu oyo ! Nakotimola mabele pembeni na yango mpe nakotia matiti ya kopola ;**

9 **tango mosusu ekobota mbuma na mobu oyo ezali koya. Soki eboti te, wana kata na yo yango. »**

Yesu abikisi na mokolo ya Saba

10 Mokolo moko ya Saba, Yesu azalaki koteya kati na ndako ya mayangani.

11 Nzokande, ezalaki wana na mwasi moko oyo molimo mabe egumba ye mokongo, mpe azalaki kokoka te komisembola wuta mibu zomi na mwambe.

12 Tango Yesu amonaki ye, abengaki ye wuta na liboso mpe alobaki na ye :

— Mwasi, okangolami na pasi na yo !

13 Mpe Yesu atielaki ye maboko. Mbala moko, mwasi yango amisembolaki mpe akomaki kokumisa Nzambe.

14 Kasi mokambi ya ndako ya mayangani asilikaki mpo ete Yesu abikisi moto na mokolo ya Saba, mpe alobaki na ebele ya bato :

— Ezali na mikolo motoba mpo na kosala mosala ! Ezali na mikolo yango nde bosengeli koya mpo ete babikisa bino, kasi na mokolo ya Saba te !

15 Nkolo azongiselaki ye :

— Bato ya bilongi mibale ! Nani kati na bino, na mokolo ya Saba, afungolaka te mpe amemaka te ngombe na ye to ane na ye, wuta na elielo, mpo ete ekende komela mayi ?

16 **Mwasi oyo azali mokitani ya Abrayami ! Nzokande Satana asila kokanga ye minyololo mibu zomi na mwambe ! Boni, esengelaki te kokangola ye, na oyo ekanga ye, kaka mpo ete ezali mokolo ya Saba ?**

17 Tango alobaki bongo, bayini na Ye nyonso batondaki na soni ; kasi ebele ya bato bazalaki kosepela na bikamwa nyonso oyo azalaki kosala.

Mbuma ya mutarde mpe levire
(Mat 13.31-33; Mlk 4.30-32)

18 Bongo Yesu atunaki :

— Bokonzi ya Nzambe ekokani na nini ? Nakokanisa yango na nini ?

19 **Bokonzi ya Nzambe ekokani na nkona ya mutarde oyo moto moko azwaki mpe alonaki kati na elanga na ye, ebimisaki moto mpe ekomaki nzete monene, bongo bandeke ya likolo eyaki kovanda na bitape na yango.**

(Mat 13.33)

20 Yesu atunaki lisusu :

— Nakokokanisa Bokonzi ya Nzambe na nini ?

21 **Ekokani na levire oyo mwasi azwaki mpe asangisaki kati na bakilo pene tuku mibale na sambo ya farine, kino nyonso evimbaki.**

Kokota na ekuke ya moke

22 Yesu azalaki koleka na bingumba mpe na bamboka, azalaki koteya wana azalaki kokende na Yelusalemi.

(Mat 7.13-14)

23 Moto moko atunaki Ye :

— Nkolo, bato moke kaka nde bakobika ?

Yesu alobaki na bango :

24 **— Bosala makasi mpo na kokotela na ekuke ya moke ; pamba te, nazali koloba na bino, bato mingi bakoluka kokota, kasi bakokoka te.**

(Mat 25.10-12)

25 **Tango Nkolo ndako akotelema mpe akokanga ekuke, bokotikala libanda, bokobanda kobeta ekuke mpe kobondela : « Nkolo, Nkolo, fungolela biso ! »**

Kasi Ye akozongisela bino : « Nayebi bino te, nayebi mpe esika bowuti te ! »

(Mat 7.22-23)

26 **Bongo bokoloba : « Toliaki mpe tomelaki mesa moko elongo na Yo, mpe oteyaki na babalabala na biso ! »**
27 **Kasi akozongisela bino : « Nayebi bino te, nayebi mpe esika bowuti te ! Bolongwa liboso na Ngai, bino nyonso, bato mabe ! »**
28 **Kolela mpe koswa minu ekozala kuna, tango bokomona Abrayami, Izaki, Jakobi mpe basakoli nyonso kati na Bokonzi ya Nzambe ; kasi bino, bokobwakama libanda.**
29 **Bato bakowuta na Este mpe na Weste, na Nor mpe na Sude, mpe bakovanda na mesa kati na Bokonzi ya Nzambe.**
30 **Boye, kati na bato oyo bazali sik'oyo bato ya liboso, ebele bakokoma bato ya suka ; mpe kati na ba-oyo bazali sik'oyo bato ya suka, ebele bakokoma bato ya liboso.**

Yesu akobi mobembo na Ye na Yelusalemi

31 Kaka na tango yango, ndambo ya Bafarizeo bayaki epai ya Yesu mpe balobaki na Ye :
— Longwa awa, kende na yo esika mosusu, pamba te Erode akani koboma Yo !
32 Yesu alobaki na bango :
— Bokende koloba na mbwa wana ya zamba : « Nakokoba kobengana milimo mabe mpe kobikisa babeli, lelo mpe lobi ; mpe na mokolo ya misato, nakosilisa mosala na Ngai. »
33 **Kasi nasengeli kokoba mobembo na Ngai, lelo, lobi mpe lobi oyo ekolanda ; pamba te mosakoli moko te akokufa libanda ya Yelusalemi !**
(Mat 23.37-39)
34 **Yelusalemi, Yelusalemi, yo oyo obomaka basakoli mpe obambaka bato oyo Nzambe atindelaka yo mabanga, mbala boni nalingaki kosangisa bana na yo, ndenge soso ya mwasi esangisaka bana na yango na se ya mapapu, kasi boboyaki.**
35 **Sik'oyo, ndako na bino ezali kosundolama. Solo, nazali koloba na bino : Bokotikala komona Ngai lisusu te kino bokoloba : « Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo ! »**

14

Yesu abikisi lisusu na mokolo ya Saba

1 Mokolo moko ya Saba, Yesu akendeki kolia kati na ndako
ya moko kati na bakambi ya Bafarizeo, mpe Bafarizeo
bazalaki kotala Ye malamu.
2 Liboso na Ye, ezalaki na moto moko oyo azalaki kobela
bokono ya kovimba nzoto.
3 Yesu atunaki Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko :
**— Boni, mobeko na biso epesaka nzela ya kobikisa
moto na mokolo ya Saba to te ?**
4 Kasi bavandaki kimia.
Yesu asimbaki mobeli yango, abikisaki ye na bokono na
ye mpe azongisaki ye.
5 Bongo atunaki bango :
**— Soki moko kati na bino azali na mwana to
ngombe ; bongo, na mokolo ya Saba, akweyi to ek-
weyi kati na libulu, boni, bokobimisa te na lombangu
mwana yango to ngombe yango ?**
6 Bakokaki te kopesa Ye eyano.
7 Tango Yesu amonaki ndenge nini bato oyo babengamaki
na feti bazalaki kopona bisika ya lokumu, alobaki na bango
lisese oyo :
8 **« Soki moto abengisi yo na feti ya libala, kokende
komivandisa te na esika ya lokumu, pamba te, kati
na bato oyo babengami na feti yango, ekoki kozala na
moto oyo aleki yo na lokumu.**
9 **Soki esalemi bongo, moto oyo abengisi bino mibale
akoya koloba na yo : ‹ Tikela moto oyo kiti na yo ! ›
Bongo, na soni nyonso, okokende kozwa esika ya suka.**
10 **Kasi soki babengisi yo na feti, kende na yo
kovanda na esika ya suka, mpo ete, tango moto oyo
abengisi yo akoya, aloba na yo : ‹ Molingami na ngai,
yaka kovanda na esika oyo eleki malamu ! › Boye,
okopesamela lokumu na miso ya bato nyonso oyo
babengami na feti.**
11 **Solo, moto nyonso oyo amitombolaka, bakokitisa
ye ; mpe moto oyo amikitisaka, bakotombola ye. »**
12 Bongo Yesu alobaki na moto oyo abengisaki Ye :
**— Soki osali feti mpo ete bato baya kolia,
kobengisa te balingami na yo, bandeko na yo, baboti
na yo to bazwi oyo bazalaka pene na yo ; noki te
bango mpe bakobengisa yo mpo na kozongisela yo,
na nzela wana, bolamu oyo osalaki mpo na bango.**
13 **Kasi Soki osali feti, bengisa babola, bakufi miso,
bakakatani mpe ba-ebosono ;**
14 **mpe Nzambe akopambola yo. Atako bakoki te
kozongisela yo bolamu oyo osali mpo na bango, kasi**

Nzambe akofuta niongo na mokolo oyo bato ya sembo bakosekwa.

Lisese ya feti
(Mat 22.1-14)

15 Tango moko kati na babengami ayokaki bongo, alobaki na Yesu :

— Esengo na moto oyo akolia na feti kati na Bokonzi ya Nzambe !

16 Yesu azongiselaki ye :

— Moto moko asalaki feti monene mpe abengisaki bato ebele.

17 **Tango ngonga ya kolia ekokaki, atindaki mosali na ye kokende koloba na bato oyo babengamaki : « Boya, pamba te nyonso esili kobongisama sik'oyo. »**

18 **Kasi bango nyonso bakomaki kosenga bolimbisi ndenge moko.**

Moto ya liboso alobaki : « Nawuti kosomba elanga, nasengeli kokende kotala yango ; nabondeli yo, limbisa ngai ! »

19 **Moto ya mibale alobaki : « Nawuti kosomba bangombe zomi, nasengeli komeka yango ; nabondeli yo, limbisa ngai ! »**

20 **Moto mosusu alobaki : « Nawuti kobala mwasi ; nakoki koya te. »**

21 **Mosali azongaki mpe ayebisaki makambo nyonso epai ya nkolo na ye. Nkolo ndako asilikaki makasi mpe atindaki mosali na ye : « Kende noki na banzela, na babalabala ya engumba, mpe memela ngai babola, ba-ebosono, bakakatani mpe bakufi miso. »**

22 **Sima na mwa tango, mosali ayaki mpe alobaki : « Nkolo na ngai, nasali ndenge otindaki ngai ; kasi bisika ezali nanu. »**

23 **Nkolo alobaki na mosali na ye : « Kende lisusu na banzela mpe na babalabala ya engumba, tinda bango na makasi mpo ete bakota, mpe ndako na ngai etonda na bato.**

24 **Pamba te, nazali koloba na yo : moko te kati na bato oyo babengamaki akolia biloko ya feti na ngai. »**

Ndenge nini kozala moyekoli ya Yesu
(Mat 10.37-38)

25 Ebele ya bato bazalaki kokende elongo na Yesu. Yesu abalukaki mpo na kotala bango mpe alobaki :

26 **— Soki moto ayei epai na Ngai, kasi alingi Ngai te koleka tata na ye, mama na ye, mwasi na ye, bana na ye, bandeko na ye ya mibali, bandeko na ye ya basi,**

mpe ezala ata bomoi na ye moko, moto ya ndenge wana akoki te kozala moyekoli na Ngai.
27 **Mpe moto nyonso oyo amemaka ekulusu na ye te mpe alandaka Ngai te akoki te kozala moyekoli na Ngai.**
28 **Soki moko kati na bino alingi kotonga ndako molayi, boni, bokovanda nanu te mpe bokoluka nanu te koyeba motuya mpo na kotala soki bozali na mbongo ya kokoka mpo na kosilisa misala ya kotonga ndako yango ?**
29 **Pamba te, soki sima na bino kotia moboko, bokoki lisusu te kosilisa kotonga ndako yango, bato nyonso oyo bakobanda komona yango bakobanda koseka bino mpe koloba :**
30 **« Botala moto oyo ! Abandaki mosala ya kotonga ndako, kasi azangaki makoki ya kosilisa yango. »**
31 **Ndenge moko, soki mokonzi moko alingi kokende kobundisa mokonzi mosusu, boni, akovanda nanu te mpe akotala nanu te soki, elongo na basoda na ye nkoto zomi, akoki kobundisa mokonzi oyo, elongo na basoda nkoto tuku mibale, azali koya kobundisa ye ?**
32 **Soki amoni ete akokoka te, wana monguna na ye azali nanu mosika, akotindela ye bato mpo na kosenga kimia.**
33 **Boye, kati na bino, moto nyonso oyo akoki kokabwana te na biloko na ye nyonso akoki te kozala moyekoli na Ngai.**
(Mat 5.13; Mlk 9.50)
34 **Mungwa ezali malamu ; kasi soki mungwa ebungisi elengi na yango, ndenge nini bakozongisa lisusu elengi na yango ?**
35 **Ekozala lisusu na tina moko te, ezala mpo na mabele to mpo na kobongisa bilanga ; kasi bakobwaka yango. Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !**

15

Lisese ya meme oyo ebungaki mpe emonani
(Mat 18.12-14)
1 Bafutisi mpako mpe bato ya masumu bapusanaki bango nyonso pene ya Yesu mpo na koyoka Ye.
2 Kasi Bafarizeo mpe balakisi ya Mobeko bazalaki koyimayima mpe koloba :
— Moto oyo azali koyamba bato ya masumu mpe kolia mesa moko elongo na bango.

3 Bongo Yesu alobaki na bango lisese oyo :
4 **— Soki moko kati na bino azali na bameme nkama moko, bongo moko kati na yango ebungi ; boni, akotika te bameme tuku libwa na libwa kati na esobe mpo na kokende koluka moko oyo ewuti kobunga kino amona yango ?**
5 **Mpe tango akomona yango, akotia yango na mapeka na ye, na esengo.**
6 **Bongo, tango kaka akokoma na ndako na ye, akobengisa balingami mpe baninga na ye, akoloba na bango : « Bosepela na ngai elongo, pamba te namoni meme na ngai, oyo ebungaki ! »**
7 **Na nzela yango, nazali koloba na bino : esengo oyo ekozala kati na Likolo mpo na mosumuki moko kaka oyo abongoli motema, eleki esengo mpo na bato ya sembo tuku libwa na libwa oyo bazali na posa te ya kobongola mitema.**

Lisese ya mbongo oyo ebungaki mpe emonani

8 **Soki mwasi azali na mbongo ya bibende zomi mpe abungisi moko kati na yango, boni, apelisaka mwinda te, akombaka ndako te mpo na koluka yango malamu kino amona yango ?**
9 **Bongo soki amoni yango, abengisaka balingami na ye elongo na baninga na ye, mpe alobaka na bango : « Bosepela na ngai elongo, pamba te namoni mbongo na ngai, oyo ebungaki ! »**
10 **Na nzela yango, nazali koloba na bino : ba-anjelu ya Nzambe basepelaka mpo na mosumuki moko oyo abongoli motema.**

Lisese ya mwana oyo abungaki mpe amonani

11 Yesu alobaki lisusu :
— Mobali moko azalaki na bana mibali mibale.
12 **Leki alobaki na tata na ye : « Tata, pesa ngai eteni na ngai ya libula. »**
Mpe tata akabolelaki bango biloko na ye.
13 **Sima na mwa mikolo, leki azwaki biloko nyonso oyo azalaki na yango, akendeki na mboka moko ya mosika. Kuna, asakanaki na bozwi na ye, abikaki bomoi ya mobulu.**
14 **Sima na ye kosakana na bozwi na ye nyonso, nzala makasi ekotaki kati na mboka yango mobimba, mpe akomaki kokelela.**
15 **Boye akendeki komikomisa lokola mosali epai ya moto moko ya mboka yango. Moto yango atindaki ye na bilanga na ye mpo na koleisa bangulu.**

16 **Mwana alukaki ata kolia bilei ya bangulu, kasi moto ata moko te apesaki ye yango.**
17 **Bongo akomaki kokanisa na tina na bomoi na ye, alobaki : « Basali boni tata na ngai azwa na mosala mpe bazali kolia ndenge balingi, mpe biloko ya kolia eleki kutu ebele ; kasi ngai nazali kokufa awa na nzala !**
18 **Nazwi mokano ya kobima mpe kozonga epai ya tata na ngai ; nakoloba na ye : ‹ Tata, nasali masumu liboso ya Nzambe mpe liboso na yo.**
19 **Nabongi lisusu te kobengama mwana na yo ; zwa ngai lokola moko kati na basali na yo ! › »**
20 **Boye, abimaki mpe azongaki epai ya tata na ye. Wana azalaki nanu mosika, tata na ye amonaki ye, ayokelaki ye mawa mingi ; apotaki mbangu mpo na kokutana na mwana na ye, amibwakaki na nzoto na ye mpe ayambaki ye.**
21 **Mwana alobaki na tata na ye : « Tata, nasali masumu liboso ya Nzambe mpe liboso na yo, nabongi lisusu te kobengama mwana na yo. »**
22 **Kasi tata alobaki na basali na ye : « Bomema na lombangu nzambala oyo eleki kitoko mpe bolatisa ye yango ; bolatisa ye lopete, na mosapi, mpe basandale, na makolo na ye.**
23 **Boya na mwana ngombe ya mafuta mpe boboma yango ; tolia mpe tosala feti,**
24 **pamba te mwana na ngai, oyo bozali komona, akufaki, kasi azongi lisusu na bomoi ; abungaki, kasi amonani ! »**
Boye babandaki feti na esengo makasi.
25 **Na tango yango, kulutu na ye azalaki nanu kati na bilanga. Tango akomaki pene ya ndako, ayokaki miziki mpe makelele ya mabina.**
26 **Boye abengaki moko kati na basali mpe atunaki ye makambo oyo ezali koleka.**
27 **Mosali azongisaki : « Ndeko na yo azongi ! Tata na yo abomi mwana ngombe ya mafuta, pamba te amoni ye nzoto malamu mpe nzoto kolongono. »**
28 **Kulutu asilikaki makasi mpe aboyaki kokota. Boye tata na ye abimaki mpe abondelaki ye.**
29 **Kasi azongiselaki tata na ye : « Tala ! Mibu nyonso oyo nazalaki kosalela yo lokola mowumbu, natikalaki koboya te kotosa mitindo na yo. Nzokande, otikala nanu kopesa ngai te ata mwana ntaba mpo ete nasepela elongo na balingami na ngai.**

30 **Kasi tango mwana na yo, oyo ya mobali azongi**
na ndako, ye oyo asili kosakana na biloko na yo, na
mobulu elongo na basi ya ndumba, obomi mwana
ngombe ya mafuta mpo na ye ! »
31 **Tata azongiselaki ye : « Mwana na ngai, ozalaka**
elongo na ngai tango nyonso, mpe biloko na ngai
nyonso ezali ya yo.
32 **Kasi tosengelaki kaka kosala feti mpe kosepela,**
pamba te ndeko na yo, oyo ozali komona, akufaki, kasi
azongi lisusu na bomoi ; abungaki, kasi amonani ! »

16

Nzambe mpe mbongo

1 Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Mozwi moko azalaki na mobateli bomengo ;
bongo bafundaki ye epai ya mozwi ete azali kosakana
na biloko na ye.
2 **Mozwi abengaki ye mpo na kotuna ye :**
« Makambo nini nazali koyoka na tina na yo ? Yebisa
ngai ndenge nini obateli bomengo na ngai ; pamba
te, kobanda lelo, okozala lisusu mobateli bomengo na
ngai te. »
3 **Mobateli bomengo amilobelaki : « Nasala nini**
sik'oyo ? Mokonzi na ngai azali kolongola ngai na
mosala ? Nazali na makasi te ya kotimola mabele,
mpe nakoyoka soni mpo na kokoma kosenga-senga.
4 **Ah ! Nasosoli sik'oyo likambo oyo nakoki kosala**
mpo ete, tango nakozala lisusu na mosala te, bato
bayamba ngai kati na bandako na bango. »
5 **Boye, abengaki bato nyonso oyo bazalaki na**
niongo ya mokonzi na ye ; atunaki na moto ya
liboso : « Osengeli kofuta boni lokola niongo epai
ya mokonzi na ngai ? »
6 **Moto yango azongisaki : « Batono tuku mibale ya**
mafuta. »
Mobateli bomengo alobaki na ye : « Zwa mokanda
na yo ya niongo, vanda noki, mpe koma mokanda
mosusu ya nyonso ya bangungulu zomi. »
7 **Atunaki na moto mosusu : « Osengeli kofuta boni**
lokola niongo epai ya mokonzi na ngai ? »
Azongisaki : « Basaki nkama moko ya ble. »
Mobateli bomengo alobaki na ye : « Zwa mokanda
na yo ya niongo, mpe koma mokanda mosusu ya
nyonso ya basaki tuku mwambe. »

8 **Mokonzi akumisaki mobateli mabe wana ya**
bomengo mpo na mayele oyo asalaki na yango.
Pamba te bato ya mokili oyo, bazali na mayele koleka
bana ya pole.
9 **Nalobi na bino : bosalela bomengo ya mabe mpo**
na kotonga bondeko na bato mosusu ; mpo ete tango
ekosila, bayamba bino kati na bivandelo ya seko.
10 **Moto oyo azali sembo na makambo mike, akoki**
mpe kozala sembo na makambo minene ; mpe moto
oyo azali sembo te na makambo mike, akozala mpe
sembo te na makambo minene.
11 **Boye soki bozali sembo te na bobateli bomengo**
oyo ezwami na banzela ya lokuta, nani akopesa bino
bomengo ya solo ?
12 **Mpe soki bozali sembo te na bobateli biloko ya**
moto mosusu, nani akopesa bino biloko oyo esengeli
kozala ya bino moko ?
(Mat 6.24)
13 **Mosali moko te akoki kosalela bankolo mibale,**
pamba te akoyina moko mpe akolinga mosusu to
akokangama na moko mpe akoboya mosusu. Bokoki
te kosalela mbala moko Nzambe mpe mbongo.
14 Wana Bafarizeo bazalaki koyoka Yesu koloba makambo
wana nyonso, bazalaki koseka Ye, pamba te bazalaki na
lokoso ya mbongo.
15 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Bino, bozali penza bato oyo bomilakisaka na
miso ya bato mosusu lokola nde bozali bato ya
sembo, nzokande Nzambe ayebi mitema na bino ;
pamba te oyo bato bamonaka motuya makasi,
Nzambe ayokaka yango nkele.

Mibeko mpe Bokonzi ya Nzambe
(Mat 11.12-13)
16 **Tango ya Mibeko mpe ya Basakoli ewumelaki**
kino na Yoane Mobatisi ; kasi wuta Yoane Mobatisi
ayaki, Sango Malamu ya Bokonzi ya Nzambe ezali
koteyama, mpe moto nyonso azali kobunda na
kondima mpo na kokota kuna.
(Mat 5.18)
17 **Ezali penza pete mpo na Likolo mpe mabele**
kolimwa ; kasi mpo na Mibeko, ezali penza pasi mpo
na nkoma na yango oyo eleki moke kolongwa.
(Mat 5.32)
18 **Mobali nyonso oyo alongoli mwasi na ye na libala**
mpe abali mwasi mosusu asali ekobo, mpe mobali

oyo abali mwasi oyo balongoli na libala asali mpe ekobo.

Moto ya bomengo mpe mobola Lazare

19 **Ezalaki na mozwi moko oyo azalaki kolata bilamba ya motane makasi mpe ya lino ya kitoko, bongo azalaki kobika bomoi ya bisengo mikolo nyonso.**

20 **Na liboso ya ekuke ya ndako na ye, mobola moko atandamaki wana, kombo na ye ezalaki Lazare, nzoto na ye mobimba etonda na bapota ;**

21 **azalaki koluka ata kolia biloko oyo ezalaki kokweya longwa na mesa ya mozwi, kasi ezalaki bambwa nde ezalaki koya kolembola bapota na ye.**

22 **Mokolo moko, mobola yango akufaki, mpe baanjelu bamemaki ye epai ya Abrayami. Mozwi mpe akufaki, mpe bakundaki ye.**

23 **Kati na mboka ya bakufi, mozwi azalaki konyokwama na pasi makasi ; boye atombolaki miso mpe amonaki, na mosika, Abrayami elongo na Lazare avanda pembeni na ye.**

24 **Mozwi akomaki koganga : « Tata Abrayami, yokela ngai mawa ! Tinda Lazare ete atia songe ya mosapi na ye kati na mayi mpo ete atangisela ngai mayi na lolemo, pamba te nazali koyoka pasi makasi kati na moto oyo. »**

25 **Kasi Abrayami azongisaki : « Mwana na ngai, kanisa ete, wana ozalaki na bomoi, ozwaki bolamu ebele, kasi Lazare azwaki nde pasi ebele. Sik'oyo awa, azali kozwa kobondisama na ye ; kasi yo, okomi na pasi.**

26 **Lisusu, libulu moko monene ekaboli biso mpe bino, mpo ete moto nyonso oyo alingi kolongwa awa epai biso tozali mpo na kokende epai na bino, akoka te ; mpe ete moto nyonso oyo alingi kokatisa libulu yango longwa kuna epai bino bozali mpo na koya awa epai na biso, akoka mpe te. »**

27 **Mozwi alobaki : « Tata, nasengi na yo, tinda Lazare epai ya libota na ngai,**

28 **pamba te nazali na bandeko mitano. Tika ete akende kokebisa bango mpo ete, bango mpe, bakoma awa te, kati na esika oyo ya pasi ! »**

29 **Abrayami azongisaki : « Bandeko na yo bazali na Moyize mpe basakoli ; tika ete bayoka bango ! »**

30 **Mozwi alobaki lisusu : « Te, tata Abrayami ! Kasi soki moto moko awuti na mboka ya bakufi mpe akei epai na bango, bakobongola mitema ! »**

31 **Abrayami alobaki na ye : « Soki baboyi koyoka**
Moyize mpe basakoli, bakondima mpe kaka te ata
soki moto moko alamuki kati na bakufi. »

17

Lolenge ya kovanda elongo na bandeko
(Mat 18.6-7; Mlk 9.42)

1 Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
— Makambo oyo ebetisaka bato mabaku ekoki
kozanga te ; kasi mawa na moto oyo, na nzela na ye,
makambo yango eyaka !
2 **Ekoleka malamu mpo na ye kokanga ye libanga**
monene ya enikelo, na kingo mpe kobwaka ye na ebale,
na esika ya kotika ye kokweyisa na masumu moko kati
na bana mike oyo.
3 **Bosala penza keba mpo na bolamu na bino !**
(Mat 18.15, 21-22)
Soki ndeko na yo asali yo mabe, pamela ye ; mpe
soki ayoki mawa mpo na mabe yango, limbisa ye.
4 **Mpe soki, na mokolo moko, asali yo mabe mbala**
sambo, mpe ayei epai na yo mbala sambo koloba na
yo : « Nayoki mawa mpo na mabe na ngai, » limbisa
ye !

Kondima lokola mbuma ya mutarde
(Mat 17.19-20)

5 Bantoma balobaki na Nkolo :
— Bakisa kondima na biso !
6 Nkolo azongisaki :
— Soki bozali na kondima oyo ezali moke lokola
mbuma ya mutarde, bokoki koloba na nzete oyo :
« Pikolama na esika oyo mpe kende komilona kati
na ebale, » mpe ekotosa bino.

Tozali basali ya pamba

7 **Nani kati na bino, soki azali na mosali bilanga**
to na mobateli bibwele, akoloba na ye tango azongi
wuta na bilanga : « Yaka noki, vanda na mesa mpo
ete olia ? »
8 **Boni, akoloba na ye te : « Lambela ngai bilei, lata**
bilamba na yo ya mosala mpo na kotiela ngai biloko na
mesa, kino nasilisa kolia mpe komela ; sima na yango
nde yo mpe okoki kolia mpe komela ? »
9 **Boni, akozongisela mosali wana matondi mpo ete**
asali mosala oyo atindaki ye ?

10 **Ndenge moko mpe mpo na bino : soki bosali nyonso oyo batindi bino, boloba : « Tozali basali ya pamba, tokokisi kaka mokumba na biso. »**

Yesu abikisi bato na maba zomi

11 Wana Yesu azalaki kokende na Yelusalemi, alekaki na mondelo kati na Samari mpe na Galile.
12 Lokola azalaki kokota na mboka moko, bato na maba zomi bayaki kokutana na Ye ; batelemaki na mosika
13 mpe babandaki kobelela Ye na mongongo makasi :
— Mokonzi, Yesu, yokela biso mawa !
14 Tango Yesu amonaki bango, alobaki :
— Bokende komilakisa epai ya Banganga-Nzambe !
Wana bazalaki kokende kuna, bakomaki peto.
15 Tango moko kati na bango amonaki ete abiki na bokono na ye, azongaki na kokumisa Nzambe na mongongo makasi.
16 Afukamaki na makolo ya Yesu, elongi kino na se, mpe azongiselaki Ye matondi. Moto yango azalaki moto ya Samari.
17 Bongo Yesu atunaki :
— Boni, bango nyonso zomi bakomi peto te ? Wapi bato mosusu libwa ?
18 **Moko te azongi mpo na kopesa Nzambe nkembo, longola kaka mopaya oyo ?**
19 Bongo alobaki na moto yango ya Samari :
— Telema mpe kende ; kondima na yo ebikisi yo !

Lolenge oyo Bokonzi ya Nzambe ekoya

20 Mokolo moko, Bafarizeo batunaki Yesu :
— Bokonzi ya Nzambe ekoya tango nini ?
Yesu azongiselaki bango :
— Bokonzi ya Nzambe ekoya te na lolenge ete bato bamona yango.
21 **Bakoloba te : « Ezali awa » to « Ezali kuna, » pamba te Bokonzi ya Nzambe ezali kati na bino.**
22 Bongo alobaki na bayekoli na Ye :
— Tango ezali koya, tango oyo bokozala na posa makasi ya komona ata mokolo moko kati na mikolo ya Mwana na Moto, kasi bokomona yango te.
(Mat 24.23-28; Mlk 13.21-22)
23 **Bakoloba na bino : « Azali awa ! » to « Azali kuna ! » Bolanda bango te !**
24 **Pamba te, na mokolo na Ye, Mwana na Moto akozala lokola mokalikali oyo epeli mpe engengisi likolo longwa na este kino na weste.**

25 **Kasi liboso ete mokolo yango ekoma, asengeli komona pasi mingi, mpe bato ya ekeke oyo basengeli koboya Ye.**

(Mat 24.37-41)

26 **Ndenge esalemaki na tango ya Noa, ndenge wana mpe ekosalema na tango ya Mwana na Moto :**

27 **bato bazalaki kolia, komela, kobala mpe kobalisa, kino na mokolo oyo Noa akotaki na masuwa ; bongo mpela eyaki mpe ebomaki bango nyonso.**

28 **Ezalaki mpe bongo na tango ya Loti : bato bazalaki kolia, komela, kosomba, koteka, kolona mpe kotonga.**

29 **Kasi na mokolo oyo Loti abimaki wuta na Sodome, mvula ya moto mpe ya fofolo ekitaki wuta na likolo mpe ebomaki bango nyonso.**

30 **Ekozala mpe bongo, na mokolo oyo Mwana na Moto akomonana.**

(Mat 24.17-18; Mlk 13.15-16)

31 **Na mokolo yango, moto oyo akozala na likolo ya ndako na ye asengeli te kokita mpo na kozwa biloko kati na ndako na ye, mpe moto oyo akozala kati na bilanga na ye asengeli te kozonga na ndako mpo na likambo songolo.**

32 **Bokanisa makambo oyo ekomelaki mwasi ya Loti !**

33 **Moto oyo akoluka kobatela bomoi na ye akobungisa yango, mpe moto oyo akobungisa bomoi na ye akobatela yango.**

(Mat 24.40-41)

34 **Nazali koloba na bino : na butu wana, bato mibale bakozala na likolo ya mbeto moko : moko akokamatama, mpe mosusu akotikala ;**

35 **basi mibale bakozala konika bambuma elongo : moko akokamatama, mpe mosusu akotikala ; [**

36 **mibali mibale bakozala kati na elanga moko : moko akokamatama, mpe mosusu akotikala.]***

37 Bayekoli batunaki Yesu :

— Nkolo, makambo yango ekosalema wapi ?

Yesu azongiselaki bango :

— Epai ebembe ezali, kuna nde bandeke oyo eliaka bibembe ekosangana.

18

Molende na kosambela

---

* **17:36** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mosusu

1 Yesu alobaki na bayekoli na Ye lisese moko mpo na
kolakisa bango ete basengeli kosambelaka tango nyonso, na
kolemba te.
2 Alobaki :
**— Kati na engumba moko, ezalaki na mosambisi
moko oyo azalaki kotosa Nzambe te, mpe azalaki
komemia bato te.**
3 **Kati na engumba yango, ezalaki mpe na mwasi
moko akufisa mobali ; azalaki koya mbala na mbala
epai ya mosambisi yango mpo na koloba na ye :
« Longisa ngai liboso ya monguna na ngai. »**
4 **Wuta tango molayi, mosambisi yango aboyaki.
Kasi suka na suka, amilobelaki : « Atako natosaka
Nzambe te mpe namemiaka bato te,**
5 **kasi lokola motungisi ya mwasi oyo akufisa
mobali eleki ndelo, nakolongisa ye kaka, mpo ete
akoba te koyaka tango nyonso kino kozangisa ngai
kimia. »**
6 Nkolo abakisaki :
— Boyoka maloba ya mosambisi mabe oyo !
7 **Boni, Nzambe akolongisa te baponami na Ye,
tango bagangaka epai na Ye butu mpe moyi ? Boni,
akozelisa bango ?**
8 **Nazali koloba na bino : akolongisa bango noki.
Nzokande, ekozala ndenge nini tango Mwana na Moto
akoya ! Boni, akokuta kondima kati na mokili ?**

Lisese ya Mofarizeo mpe mofutisi mpako

9 Epai ya bato oyo bamimonaki bato ya sembo mpe
batiolaki bato mosusu, Yesu alobaki lisusu lisese oyo :
10 **— Bato mibale bakendeki na Tempelo mpo na
kosambela : moko azalaki Mofarizeo ; mpe mosusu,
mofutisi mpako.**
11 **Mofarizeo abendanaki ye moko na pembeni mpe
asambelaki : « Oh Nzambe, nazali kotonda Yo, mpo ete
nazali te lokola bato mosusu oyo bazali miyibi, bato
mabe, bato na bikobo to mpe lokola mofutisi mpako
oyo.**
12 **Nakilaka bilei mbala mibale na poso mpe nape-
saka eteni ya zomi ya nyonso oyo nazwaka. »**
13 **Kasi mofutisi mpako atelemaki mwa mosika ;
amekaki ata te kotombola miso na ye na likolo,
kasi atiaki loboko na ye na tolo mpe alobaki : « Oh
Nzambe, yokela ngai mawa, pamba te nazali moto ya
masumu ! »**
14 **Nazali koloba na bino : mofutisi mpako azongaki
na ndako na ye sima na Nzambe kokomisa ye moto ya**

sembo, kasi Mofarizeo te. Pamba te moto nyonso oyo amitombolaka, bakokitisa ye ; mpe oyo amikitisaka, bakotombola ye.

Yesu ayambi bana mike
(Mat 19.13-15; Mlk 10.13-16)

15 Bato bazalaki mpe komema bana mike epai ya Yesu mpo ete atia bango maboko. Tango bayekoli bamonaki bongo, bapamelaki bango.
16 Kasi Yesu abengaki bana mpe alobaki :
— Botika bana mike baya epai na Ngai ; bopekisa bango te koya epai na Ngai, pamba te Bokonzi ya Nzambe ezali mpo na bato oyo bazali lokola bana mike.
17 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto nyonso oyo azali koyamba te Bokonzi ya Nzambe lokola mwana moke akotikala kokota te kati na Bokonzi yango.**

Bazwi mpe Bokonzi ya Nzambe
(Mat 19.16-30; Mlk 10.17-31)

18 Mokambi moko ya Bayuda atunaki na Yesu :
— Moteyi malamu, nasengeli kosala nini mpo ete nazwa bomoi ya seko ?
19 Yesu azongisaki :
— Mpo na nini ozali kobenga Ngai « Moteyi malamu ? » Moko te azali malamu, longola kaka Ye moko Nzambe.
20 **Oyebi mibeko oyo : « Okosalaka ekobo te, okobomaka te, okoyibaka te, okolobaka te matatoli ya lokuta mpo na kokosela moninga na yo makambo, okopesaka tata na yo mpe mama na yo lokumu. »**
21 Mokambi yango azongisaki :
— Natosaka nyonso wana wuta bolenge na ngai.
22 Sima na Yesu koyoka bongo, alobaki na ye :
— Ozangi eloko moko. Teka biloko na yo nyonso, kabola mbongo oyo okozwa epai ya babola, mpe okozwa bomengo kati na Likolo. Sima na yango, yaka mpe landa Ngai.
23 Tango mokambi ya Bayuda ayokaki bongo, akomaki mawa-mawa, pamba te azalaki na bozwi mingi.
24 Yesu atalaki ye mpe alobaki :
— Ezali pasi mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya Nzambe !
25 **Nzokande, eleki pete mpo na shamo kolekela na lidusu ya tonga ; kasi ezali penza pasi mpo na mozwi kokota kati na Bokonzi ya Nzambe.**

26 Bato oyo bayokaki Ye koloba bongo batunaki :
— Bongo nani penza akoki kobikisama ?
27 Yesu azongisaki :
— Oyo ekoki kosalema te elongo na bato, ekoki kosalema elongo na Nzambe.
28 Petelo alobaki na Yesu :
— Nkolo, totiki nyonso oyo tozalaki na yango mpo na kolanda Yo !
29 Yesu alobaki na bango :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : moto nyonso oyo atiki ndako na ye, mwasi na ye, bandeko na ye, baboti na ye to bana na ye, mpo na kozwa Bokonzi ya Nzambe lokola litomba,
30 **akozwa, na tango oyo, biloko mingi koleka ; mpe na tango oyo ezali koya, bomoi ya seko.**

Yesu asakoli lisusu kufa mpe lisekwa na Ye
(Mat 20.17-19; Mlk 10.32-34)

31 Yesu abendaki na pembeni bayekoli na Ye zomi na mibale mpe alobaki na bango :
— Tozali kokende na Yelusalemi ; makambo nyonso oyo basakoli bakoma na tina na Mwana na Moto ekokokisama.
32 **Bakokaba Ye na maboko ya bapagano, bakoseka Ye, bakofinga Ye, bakobwakela Ye soyi,**
33 **bakobeta Ye fimbu mpe bakoboma Ye ; mpe, na mokolo ya misato, akosekwa.**
34 Bayekoli basosolaki ata eloko moko te kati na makambo yango ; ndimbola na yango ezalaki ya kobombama mpo na bango, mpe bayebaki te makambo oyo Yesu azalaki kolobela.

Yesu abikisi mokufi miso
(Mat 20.29-34; Mlk 10.46-52)

35 Wana Yesu akomaki pene ya Jeriko, ezalaki na mokufi miso pembeni ya nzela, azalaki ya kovanda mpe azalaki kosenga-senga.
36 Tango ayokaki makelele ya ebele ya bato oyo bazali koleka, atunaki :
— Likambo nini oyo ezali kosalema ?
37 Balobaki na ye :
— Yesu ya Nazareti azali koleka !
38 Agangaki :
— Yesu, Mwana ya Davidi, yokela ngai mawa !
39 Bato oyo bazalaki liboso bapamelaki ye mpe balobaki na ye ete akanga monoko ; kasi, ye, agangaki lisusu makasi koleka :

— Mwana ya Davidi, yokela ngai mawa !
40 Yesu atelemaki mpe atindaki ete bamemela Ye mokufi
miso yango. Tango akomaki pene na Ye, Yesu atunaki ye :
41 **— Olingi nasala nini mpo na yo ?**
Mokufi miso azongisaki :
— Nkolo, nalingi komona.
42 Yesu alobaki na ye :
— Mona ! Kondima na yo ebikisi yo.
43 Mpe mbala moko, akomaki komona, mpe alandaki Yesu,
na kokumisa Nzambe. Tango bato nyonso bamonaki bongo,
bango mpe bakumisaki Nzambe.

19

Zashe azwi lobiko

1 Yesu akotaki na engumba Jeriko, mpe azalaki kokatisa
yango.
2 Nzokande, ezalaki na moto moko kuna, kombo na ye
« Zashe. » Azalaki mokonzi ya bafutisi mpako, mpe azalaki
na bozwi ebele ;
3 azalaki na posa ya komona soki Yesu azali nani, kasi
lokola azalaki mokuse, akokaki te komona Ye mpo ete bato
bazalaki ebele penza.
4 Boye akimaki mbangu na liboso mpe amataki na nzete
ya sikomori mpo na komona Yesu, pamba te Yesu akolekela
na nzela wana.
5 Tango Yesu akomaki na esika yango, atombolaki miso
mpe alobaki na ye :
— Zashe, kita noki ! Nasengeli kolala na ndako na yo lelo.
6 Mbala moko, Zashe akitaki mpe ayambaki Yesu na
esengo.
7 Tango bato nyonso bamonaki bongo, bakomaki koyimay-
ima ; bazalaki koloba :
— Tala, akei kolala na ndako ya moto ya masumu !
8 Kasi Zashe atelemaki mpe alobaki na Ye :
— Nkolo, nazali kopesa, awa mpe sik'oyo, kati-kati ya
biloko na ngai epai ya babola ; mpe, soki nabotolaki
biloko ya moto, nazali kozongisela ye yango mbala minei.
9 Yesu alobaki na ye :
**— Lelo, lobiko eyei na ndako oyo, mpo ete ye mpe
azali mwana ya Abrayami.**
10 **Pamba te Mwana na Moto ayaki mpo na koluka
mpe kobikisa bato oyo babunga.**

Lisese ya mbongo
(Mat 25.14-30)

11 Wana bazalaki koyoka makambo yango, Yesu akobaki
koloba lisese moko, pamba te akomaki pene ya Yelusalemi,
mpe mpo ete bato bakanisaki ete Bokonzi ya Nzambe elingi
komimonisa kaka na tango yango.
12 Boye Yesu alobaki :
**— Ezalaki na moto moko abotama na libota ya
mbongo ; akendeki na mokili moko ya mosika mpo
ete bakomisa ye mokonzi mpe, sima na yango,
akozonga.**
13 **Boye abengaki basali zomi kati na basali na ye
mpe apesaki bango mbongo ya bibende zomi. Alobaki
na bango : « Bosala mombongo na mbongo oyo kino
tango nakozonga. »**
14 **Kasi bandeko na ye, bana mboka, bazalaki
kolinga ye te ; batindaki ndambo ya bato, sima na
ye, mpo na koloba : « Toboyi ete moto oyo akoma
mokonzi na biso. »**
15 **Sima na ye kozwa bokonzi, azongaki na ekolo
na ye mpe abengaki basali epai ya banani apesaki
mbongo mpo na koyeba soki bazwi mileki boni na
mbongo na ye.**
16 **Mosali ya liboso ayaki mpe alobaki : « Nkolo na
ngai, mbongo na yo eboti mbongo ya bibende zomi
lokola mileki. »**
17 **Nkolo alobaki na ye : « Osali malamu ! Ozali
mosali malamu ! Mpo ete ozalaki sembo na likambo
ya moke, nakokomisa yo moyangeli ya bingumba
zomi. »**
18 **Mosali ya mibale ayaki mpe alobaki : « Nkolo na
ngai, mbongo na yo eboti mbongo ya bibende mitano
lokola mileki. »**
19 **Nkolo na ye azongisaki : « Nakokomisa yo
moyangeli ya bingumba mitano. »**
20 **Mosali mosusu ayaki mpe alobaki : « Nkolo na
ngai, tala mbongo na yo ! Nabombaki yango malamu
kati na eteni ya elamba.**
21 **Nazalaki kobanga yo, pamba te ozalaka moto ya
matata : ozwaka biloko oyo obombaki te mpe obukaka
bambuma ya nkona oyo olonaki te. »**
22 **Nkolo na ye azongisaki : « Mosali mabe !
Nakopesa yo etumbu kolanda maloba na yo moko.
Oyebaki ete nazali moto ya matata, ete nazwaka
biloko oyo nabombaki te mpe nabukaka bambuma
ya nkona oyo nalonaki te.**
23 **Bongo mpo na nini obombaki te mbongo na
ngai kati na ndako ya misolo ? Na bozongi na ngai,**

nalingaki kozwa yango elongo na mileki ? »

24 **Bongo nkolo alobaki na bato oyo bazalaki wana :**
« Bobotola ye mbongo yango mpe bopesa yango na
moto oyo azali na mbongo ya bibende zomi. »

25 **Balobaki na ye : « Nkolo, azali na mbongo ya**
bibende zomi ! »

26 **Nkolo azongisaki : « Nazali koloba na bino : na**
moto oyo azali na eloko, bakopesa ye lisusu ; kasi
na moto oyo azangi, bakobotola ye ata oyo azali na
yango.

27 **Kasi banguna na ngai wana, oyo baboyaki ete**
nakoma mokonzi na bango, bomemela ngai bango awa
mpe boboma bango na miso na ngai. »

Lotomo ya Yesu na Yelusalemi

Bayambi Yesu na nkembo monene
(Mat 21.1-11, 15-17; Mlk 11.1-10; Yn 12.12-16)

28 Sima na Yesu koloba bongo, alekaki liboso mpo na
kokende na Yelusalemi.

29 Wana akomaki pene ya Betifaje mpe Betani, na ngomba
oyo babengaka « ngomba ya banzete ya olive, » atindaki
bayekoli mibale kati na bayekoli na Ye ;

30 alobaki na bango :

— Bokende na mboka oyo ezali liboso na bino.
Tango kaka bokokota na mboka yango, bokomona
mwana ya ane bakanga na singa, oyo moto ata moko
te asila kosalela ; bofungola yango mpe bomema
yango awa.

31 **Soki moto moko atuni bino : « Mpo na nini bozali**
kofungola yango ? »

Boloba na ye : « Nkolo azali na bosenga na yango. »

32 Bato oyo Yesu atindaki bakendeki mpe bamonaki yango
ndenge kaka Yesu alobaki na bango.

33 Wana bazalaki kofungola mwana yango ya ane,
bankolo na yango batunaki bango :

— Mpo na nini bozali kofungola mwana oyo ya ane ?

34 Bazongisaki :

— Nkolo azali na bosenga na yango.

35 Bamemaki mwana yango ya ane epai ya Yesu, batan-
daki bilamba na bango na mokongo na yango, mpe Yesu
avandaki na likolo na yango.

36 Wana azalaki kokende, bato bazalaki kotanda bilamba
na bango na nzela.

37 Mpe tango akomaki pene ya Yelusalemi, na esika oyo
nzela ekita na ngomba ya banzete ya olive, ebele ya bayekoli

babandaki kokumisa Nzambe, na esengo nyonso mpe na
mongongo makasi mpo na bikamwa nyonso oyo bamonaki.
38 Bazalaki koloba :
« Tika ete apambolama,
mokonzi oyo ayei na Kombo ya Nkolo !
Kimia kati na Likolo,
mpe nkembo kati na bisika oyo eleki Likolo ! »
39 Ndambo ya Bafarizeo, kati na ebele ya bato, balobaki
na Yesu :
— Moteyi, pamela bayekoli na Yo !
40 Yesu azongisaki :
**— Nazali koloba na bino : soki bango babateli
kimia, mabanga ekoganga !**

Etumbu ya Yelusalemi

41 Lokola akomaki pene ya Yelusalemi mpe amonaki
engumba, alelaki mpo na yango
42 mpe alobaki :
**— Ah, soki kaka yo mpe oyebaki, na mokolo ya lelo,
makambo oyo elingaki komemela yo kimia ! Kasi
sik'oyo, ezali ya kobombama mosika na miso na yo.**
43 **Mikolo ya pasi ekokomela yo, mikolo oyo
banguna na yo bakotimola mabulu pembeni na yo,
bakozingela yo mpe bakofinafina yo na bangambo
nyonso ;**
44 **bakobamba yo na mabele, yo mpe bato oyo bazali
kati na lopango na yo, mpe bakotika ata libanga moko
te na likolo ya libanga mosusu, pamba te oyebaki te
tango oyo Nzambe ayaki epai na yo.**

Yesu ateyi kati na Tempelo
(Mat 21.12-13; Mlk 11.15-19; Tala Yn 2.13-17)

45 Yesu akotaki kati na lopango ya Tempelo mpe abandaki
kobengana bato oyo bazalaki koteka biloko kuna ; alobaki
na bango :
46 **— Ekomama : « Ndako na Ngai ekozala Ndako
ya losambo ; » kasi bino, bokomisaki yango penza
nganda ya miyibi !**
47 Yesu azalaki koteya mikolo nyonso na Tempelo.
Bakonzi ya Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe
bakambi ya Bayuda bazalaki koluka koboma Ye ;
48 kasi bazalaki kokoka te, pamba te bato nyonso bazalaki
koyoka Yesu na bokebi.

20

Bokonzi ya Yesu endimami te
(Mat 21.23-27; Mlk 11.27-33)

1 Mokolo moko, wana Yesu azalaki koteya bato kati na
lopango ya Tempelo mpe kosakola Sango Malamu, bakonzi
ya Banganga-Nzambe, balakisi ya Mobeko mpe bakambi ya
bato babimelaki Ye ;
2 balobaki na Ye :
— Yebisa biso, na kombo ya bokonzi nini ozali kosala
biloko oyo ? Nani apesi yo bokonzi yango ?
3 Yesu azongisaki :
— Ngai mpe, nazali kotuna bino motuna moko.
Boyebisa Ngai :
4 **Libatisi ya Yoane ewutaki na Nzambe to ewutaki**
na bato ?
5 Bakomaki kokabola makanisi bango na bango : « Soki
tolobi : ‹ Ewutaki na Nzambe, › akotuna biso lisusu :
‹ Bongo mpo na nini bondimaki Ye te ? ›
6 Soki mpe tolobi : ‹ Ewutaki na bato, › bato nyonso
bakobamba biso mabanga, pamba te bandimaka ete Yoane
azalaki mosakoli. »
7 Boye, bazongisaki :
— Toyebi te epai wapi ewutaki.
8 Yesu alobaki :
— Ngai mpe, nakoyebisa bino te soki na kombo ya
bokonzi nini nazali kosala makambo yango.

Lisese ya basali mabe ya elanga ya vino
(Mat 21.33-46; Mlk 12.1-12)

9 Sima, Yesu alobaki na bato lisese oyo :
— Moto moko alonaki elanga ya vino, apesaki
yango epai ya basali bilanga mpo ete bafutelaka
yango, mpe akendeki mobembo ya tango molayi.
10 **Tango eleko ya kobuka bambuma ekokaki, atin-**
daki mosali moko epai ya bafuteli elanga mpo ete
bapesa ye ndambo ya bambuma kowuta na elanga ya
vino. Kasi bafuteli elanga babetaki ye mpe bazongisaki
ye maboko pamba.
11 **Atindaki mosali mosusu ; kasi ye mpe, babetaki**
ye, bafingaki ye mpe bazongisaki ye maboko pamba.
12 **Atindaki lisusu mosali ya misato ; ye mpe,**
bazokisaki ye mpe babwakaki ye libanda ya elanga.
13 **Bongo nkolo elanga ya vino amilobelaki :**
« Nasala nini ? Nakotinda kaka mwana na ngai
ya mobali, oyo nalingaka mingi ; tango mosusu,
bakotosa ye. »
14 **Kasi tango bafuteli elanga bamonaki ye,**
balobanaki bango na bango : « Tala mokitani ya
libula ! Toboma ye mpo ete libula ekoma ya biso ! »

15 **Boye babwakaki ye na libanda ya elanga ya vino
mpe babomaki ye.
Nkolo elanga ya vino akosala bango nini ?
16 Akoya ye moko, akoboma bafuteli elanga mpe
akopesa elanga yango ya vino epai ya bato mosusu.**
Tango bato bayokaki bongo, balobaki :
— Te, ekoki kosalema te !
17 Kasi Yesu atalaki bango mpe alobaki :
**— Bongo makambo oyo ekomama elakisi nini :
« Libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga ya songe ya ndako ? »
18 Moto nyonso oyo akokweya na likolo ya libanga
yango akobukana ndambo na ndambo ; moto oyo
libanga yango ekokweyela, ekopanza ye.**
19 Kaka na tango yango, balakisi ya Mobeko mpe bakonzi
ya Banganga-Nzambe balukaki nzela ya kokanga Yesu,
pamba te bayebaki ete alobi lisese yango mpo na bango ;
kasi babangaki bato.

Mpako ya kofuta epai ya Sezare
(Mat 22.15-22; Mlk 12.13-17)

20 Kobanda na tango wana, bakomaki kolandela Yesu,
mpe batindaki banongi oyo bazalaki komilakisa lokola bato
ya sembo, mpo na kokanga Ye na maloba na Ye mpe kokaba
Ye na maboko ya basambisi mpe ya moyangeli.
21 Banongi yango batunaki Yesu :
— Moteyi, toyebi ete olobaka mpe oteyaka makambo ya
sembo, mpe oponaka bilongi te, kasi oteyaka na bosolo
nzela ya Nzambe.
22 Boni, ezali sembo mpo na biso kofuta mpako epai ya
Sezare to te ?
23 Kasi Yesu asosolaki mayele mabe na bango mpe alobaki
na bango :
24 **— Bolakisa Ngai mbongo moko ya ebende.
Elilingi mpe makomi oyo batobola na mbongo oyo,
ezali ya nani ?**
Bazongisaki :
— Ya Sezare !
25 Yesu alobaki na bango :
**— Boye bopesa na Sezare, oyo ezali ya Sezare ; mpe
na Nzambe, oyo ezali ya Nzambe !**
26 Balongaki te kokanga Ye na nzela ya makambo oyo
alobaki liboso ya bato ; mpe lokola bakamwaki eyano na
Ye, bavandaki nye.

Eyano ya Yesu na tina na lisekwa
(Mat 22.23-33; Mlk 12.18-27)

27 Ndambo ya Basaduseo, oyo balobaka ete lisekwa ezali
te, bayaki epai ya Yesu mpo na kotuna Ye motuna oyo :
28 — Moteyi, Moyize atikela biso mobeko oyo kati na
makomi : « Soki mobali moko akufi, atiki mwasi kasi
bana te, ndeko na ye ya mobali asengeli kobala mwasi
oyo akufisi mobali mpo ete abotela ndeko oyo asili kokufa
bana. »
29 Nzokande, azalaki na bandeko mibali sambo. Ndeko
ya liboso abalaki mwasi yango mpe akufaki, kasi abotaki
bana te.
30 Ndeko ya mibale abalaki mwasi yango kaka ;
31 sima na ye, ndeko ya misato. Esalemaki kaka bongo
kino na ndeko oyo ya sambo : bandeko nyonso sambo
bakufaki, batikalaki kobota bana te.
32 Sima na bango nyonso, mwasi yango mpe akufaki.
33 Sik'oyo, na mokolo oyo bato bakosekwa kati na bakufi,
mwasi yango akozala mwasi ya nani, pamba te bandeko
mibali nyonso sambo babalaki ye ?
34 Yesu azongisaki :
**— Ezali bato ya mokili oyo nde babalaka mpe
babalisaka ;**
35 **kasi bato oyo bakomonana ete bakoki mpo na
kosekwa kati na bakufi mpe kobika bomoi kati na
mokili oyo ezali koya, bakobala te**
36 **mpe bakokufa lisusu te, pamba te bazali lokola
ba-anjelu. Bazali bana na Nzambe mpo ete basekwi
kati na bakufi.**
37 **Moyize atalisaki polele ete bakufi bakosekwa ;
pamba te, kati na eteni oyo ezali kolobela nzete oyo
ezalaki kopela moto kasi ezalaki kozika te, abengaki
Nkolo « Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki, mpe
Nzambe ya Jakobi. »**
38 **Nzokande, Nzambe azali Nzambe ya bakufi te,
kasi Nzambe ya bato ya bomoi ; pamba te, mpo na Ye,
bango nyonso misato bazali na bomoi.**
39 Ndambo ya balakisi ya Mobeko bazongisaki :
— Moteyi, olobi malamu !
40 Mpe moko te amekaki lisusu kotuna Ye mituna.

*Eyano ya Yesu na tina na bomoto ya Klisto
(Mat 22.41-46; Mlk 12.35-37)*
41 Yesu mpe atunaki bango :
**— Mpo na nini balobaka ete Klisto azali mwana ya
Davidi ?**
42 **Davidi, ye moko, alobaki boye kati na buku ya
banzembo :
« Nkolo alobaki na Nkolo na ngai :**

‹ Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali
43 **kino nakomisa banguna na Yo**
enyatelo makolo na Yo. › »
44 **Davidi azali kobenga Klisto « Nkolo, » bongo**
ndenge nini akoki lisusu kozala mwana na ye ?

Yesu akebisi bayekoli na Ye
(Mat 23.1, 5-7; Mlk 12.37-40)

45 Wana ebele ya bato bazalaki koyoka, Yesu alobaki na bayekoli na Ye :
46 **— Bosala keba na balakisi ya Mobeko ! Balingaka kotambola na banzambala ya milayi ; balingaka ete bato bapesa bango mbote, na bisika oyo bato ebele bakutanaka ; balingaka kovanda na bakiti ya liboso, kati na bandako ya mayangani ; mpe na bisika ya lokumu, kati na bafeti ;**
47 **bayibaka biloko ya basi oyo bakufisa mibali mpe basalaka mabondeli ya milayi-milayi mpo na kokosa bato. Bakozwa etumbu oyo eleki makasi.**

21

Likabo ya mwasi akufisa mobali
(Mlk 12.41-44)

1 Wana Yesu atombolaki miso, amonaki bato na bozwi kotia makabo na bango kati na kitunga ya makabo ;
2 amonaki mpe mwasi mobola moko akufisa mobali kotia mbongo ya bibende mibale.
3 Alobaki :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : mwasi mobola oyo akufisa mobali apesi koleka bato nyonso.
4 **Pamba te bato wana nyonso bazwi kati na mbongo oyo bazali na yango na tina te, mpo na kotia kati na kitunga ya makabo ; kasi ye, kati na kokelela na ye, atie nyonso oyo azalaki na yango mpo na kokoba kobika.**

Yesu asakoli pasi mpo na Yelusalemi
(Mat 24.1-8; Mlk 13.1-8)

5 Ndambo ya bayekoli bazalaki kolula kitoko ya Tempelo, ndenge ezalaki kongala na mabanga ya kitoko mpe na biloko ya kitoko oyo bazalaki kobonzela Nzambe lokola makabo. Kasi Yesu alobaki :
6 **— Mikolo ekoya oyo, kati na nyonso oyo bozali komona awa, ata libanga moko te ekotikala na likolo ya libanga mosusu ; nyonso ekobukama.**
7 Batunaki Yesu :

— Moteyi, makambo yango ekosalema tango nini ? Mpe elembo nini ekotalisa biso ete makambo yango ekomi pene ya kokokisama ?

8 Yesu azongisaki :

— Bosala keba ete moko te akosa bino ! Pamba te bato mingi bakoya na Kombo na Ngai, bakoloba : « Ngai nde Masiya, » mpe « Tango ekoki ! » Bolanda bango te.

9 **Soki boyoki basango ya bitumba mpe ya mobulu, bobanga te ; pamba te makambo wana esengeli nanu kosalema, kasi ekozala mbala moko suka ya mokili te.**

10 Bongo alobaki na bango :

— Ekolo moko ekotelemela ekolo mosusu, bokonzi moko ekobundisa bokonzi mosusu,

11 **mabele ekoningana makasi mpe, na bisika ebele, nzala makasi mpe bokono ya ndenge na ndenge ekozala ; makambo ya somo ekosalema, mpe bilembo ya kokamwa ekomonana kowuta na Likolo.**

(Mat 10.17-22; Mlk 13.9-13)

12 **Kasi liboso ya makambo wana nyonso, bakokanga bino, bakonyokola bino, bakofunda bino kati na bandako ya mayangani, bakobwaka bino na baboloko, bakomema bino liboso ya bakonzi mpe ya bayangeli, mpo na Kombo na Ngai.**

13 **Boye, ekozala mpo na bino libaku malamu ya kotatola solo na tina na Ngai.**

14 **Bozala na mitema ya kokita, bomitungisa te mpo na koluka koyeba ndenge nini bokosamba.**

15 **Pamba te, Ngai moko, nakopesa bino maloba oyo bosengeli koloba mpe bwanya oyo ekosala ete banguna na bino nyonso bandima nyonso oyo bokoloba.**

16 **Baboti na bino, bandeko na bino ya mibali mpe ya basi, baninga mpe balingami na bino bakokaba bino, mpe bakobomisa mingi kati na bino.**

17 **Bato nyonso bakoyina bino mpo na Kombo na Ngai,**

18 **kasi suki ata moko te ya mito na bino ekobunga.**

19 **Boyika mpiko, mpe bokozwa bomoi.**

(Mat 24.15-21; Mlk 13.14-20)

20 **Tango bokomona mampinga ya basoda ezingeli Yelusalemi, boyeba ete kobebisama na yango ekomi pene.**

21 **Wana tika ete bato oyo bakozala kati na Yuda bakima na bangomba ; tika ete bato oyo bakozala kati na Yelusalemi babima ; mpe tika ete bato oyo bakozala kati na bilanga bazonga te kati na engumba !**

22 **Pamba te mikolo wana ekozala mikolo ya pasi**
makasi, mikolo oyo makambo nyonso oyo ekomama
ekokokisama.
23 **Na mikolo yango, mawa na basi oyo bakozala**
na bazemi mpe na ba-oyo bakozala komelisa bana
mabele ! Pamba te pasi ekozala makasi kati na
mokili, mpe kanda ya Nzambe ekokweyela bato
yango.
24 **Bakoboma bango na mopanga mpe bakomema**
bango na bowumbu kati na bikolo nyonso ya bapaya ;
mpe bapagano bakonyata Yelusalemi kino tango ya
bapagano ekosila koleka.
(Mat 24.29-35; Mlk 13.24-31)
25 **Bilembo ekomonana kati na moyi, kati na sanza,**
mpe kati na minzoto ; bongo na mokili, bikolo
ekotonda na somo mpe na kobanga likolo ya lokito
makasi mpe ya bambonge ya ebale monene.
26 **Bato bakokufa na somo, wana bakozala kokanisa**
makambo oyo esengeli koya na mokili, pamba te
banguya ya Likolo ekoningisama.
27 **Sima na yango, bakomona Mwana na Moto koya**
kati na mapata, na nguya mpe na nkembo monene.
28 **Tango makambo wana ekobanda kosalema,**
botelema, botombola mito mpe boyika mpiko,
pamba te lisiko na bino ekomi pene.
29 Alobaki na bango lisese oyo :
— Botala malamu nzete ya figi mpe banzete nyonso
mosusu :
30 **soki kaka ebandi kobimisa makasa, boyebaka ete**
eleko ya moyi makasi ekomi pene.
31 **Ndenge moko mpe mpo na bino : tango**
bokomona makambo wana kosalema, boyeba ete
Bokonzi ya Nzambe ekomi pene.
32 **Nazali koloba na bino penza ya solo : bato ya**
ekeke oyo bakoleka te kino makambo wana nyonso
ekosalema.
33 **Likolo mpe mabele ekoleka, kasi maloba na Ngai**
ekoleka te.
34 **Bosala keba ete mitema na bino ekoma kilo te**
likolo ya lokoso ya kolia, likolo ya kolangwa masanga
mpe likolo ya mitungisi ya bomoi, noki te mokolo
yango ekokanga bino na mbalakata,
35 **lokola monyama, pamba te ekoya likolo ya bato**
nyonso ya mokili mobimba.
36 **Bosenzela malamu mpe bosambelaka tango**
nyonso, mpo ete bozwa makasi ya kokima makambo

nyonso oyo ekoya mpe ya kotelema liboso ya Mwana na Moto.

37 Mikolo nyonso, na moyi, Yesu azalaki koteya kati na Tempelo ; mpe na butu, azalaki kobima mpo na kokende kolala na ngomba ya banzete ya olive.
38 Na tongo makasi, bato nyonso bazalaki koya epai na Ye, kati na Tempelo, mpo na koyoka Ye.

Kufa mpe lisekwa ya Yesu

22

Yuda andimi koteka Yesu
(Mat 26.1-5, 14-16; Mlk 14.1-2, 10-11; Yn 11.47-53)

1 Wana feti ya Mapa ezanga levire, feti oyo babengaka Pasika, ekomaki pene,
2 bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko bazalaki koluka ndenge nini koboma Yesu, pamba te bazalaki kobanga bato.
3 Bongo Satana akotaki kati na Yuda oyo bazalaki kobenga « Isikarioti » mpe azalaki moko kati na bantoma zomi na mibale.
4 Boye, Yuda akendeki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakonzi ya bakengeli ya Tempelo mpo na kobongisa elongo na bango ndenge nini akoteka Yesu epai na bango.
5 Basepelaki mingi mpe bayokanaki ete bakopesa ye mbongo.
6 Yuda andimaki mpe akomaki koluka libaku malamu ya kokaba Yesu na maboko na bango, na ndenge ete ebele ya bato bayeba te.

Yesu alie Pasika elongo na bayekoli na Ye
(Mat 26.17-19; Mlk 14.12-16)

7 Awa ekomaki mokolo ya feti ya Mapa ezanga levire, mokolo oyo basengeli koboma mpate lokola mbeka ya Pasika,
8 Yesu atindaki Petelo mpe Yoane ; alobaki na bango :
— Bokende kobongisela biso bilei ya Pasika.
9 Batunaki Ye :
— Esika nini olingi ete tobongisa yango ?
10 Yesu azongiselaki bango :
— Tango bokokota na engumba, bokokutana na mobali moko amemi eloku ya mayi. Bolanda ye kino na ndako epai wapi akokota.

11 **Mpe boloba na nkolo ndako : « Moteyi atuni :**
‹ Wapi shambre epai wapi nakolia bilei ya Pasika
elongo na bayekoli na Ngai ? › »
12 **Akolakisa bino, na etaje, shambre moko ya mon-**
ene babongisa malamu ; ezali kuna nde bokobongisa
bilei ya Pasika.
13 Bakendeki, bakutaki makambo nyonso ndenge kaka
Yesu ayebisaki bango mpe babongisaki bilei ya Pasika.
(Mat 26.26-29; Mlk 14.22-25; tala 1Kl 11.23-26)
14 Tango ngonga ekokaki, Yesu avandaki na mesa elongo
na bantoma.
15 Alobaki na bango :
— Nayokaki posa makasi ya kolia Pasika oyo elongo
na bino liboso ete namona pasi,
16 **pamba te, nazali koloba na bino : nakolia yango**
lisusu te kino tina na yango ekokokisama penza kati
na Bokonzi ya Nzambe.
17 Sima na Ye kozwa kopo, azongisaki matondi epai ya
Nzambe mpe alobaki :
— Bokamata kopo oyo mpe bokabola yango kati na
bino,
18 **pamba te nazali koloba na bino : nakomela**
lisusu te vino kowuta na bambuma ya vino, kino
Bokonzi ya Nzambe eya.
19 Bongo, azwaki lipa mpe, sima na Ye kozongisa matondi
epai ya Nzambe, akataki yango mpe apesaki bango yango ;
alobaki :
— Oyo ezali nzoto na Ngai, epesami mpo na bino !
Bosalaka boye mpo na kokanisa Ngai.
20 Sima na Ye kolia, asalaki mpe bongo mpo na kopo ;
alobaki :
— Kopo oyo ezali Boyokani ya sika kati na makila
na Ngai, makila oyo esopani mpo na bino.
(Mat 26.20-25; Mlk 14.17-21)
21 **Nzokande, moto oyo azali koteka Ngai azali awa,**
azali kolia mesa moko elongo na Ngai.
22 **Solo, Mwana na Moto akokende, kolanda ndenge**
Nzambe akata ; kasi mawa na moto oyo azali koteka
Ye.
23 Bongo bantoma bakomaki kotunana bango na bango
mpo na koluka koyeba soki nani kati na bango akosala
likambo yango.

Nani aleki monene
(Mat 20.24-28; 19.28; Mlk 10.41-45)
24 Tembe moko ebimaki kati na bayekoli mpo na koyeba
soki nani kati na bango aleki monene.

25 Yesu alobaki na bango :
— Bakonzi ya bikolo bakonzaka yango, mpe bayangeli na yango balingaka ete babenga bango bato malamu.
26 **Kasi esengeli te kozala bongo kati na bino. Nzokande, tika ete moto oyo aleki monene kati na bino azala lokola leki ya suka, mpe moto oyo azali kokamba azala lokola moto oyo azali kotia bilei na mesa.**
27 **Pamba te nani aleki monene ? Ye oyo avandi na mesa to ye oyo azali kotia bilei na mesa ? Ezali te oyo avandi na mesa ? Kasi Ngai nazali kati na bino lokola moto oyo azali kotia bilei na mesa.**
(Mat 19.28)
28 **Bino nde bato oyo botikali ya kokangama na Ngai kati na pasi na Ngai.**
29 **Mpe lokola Tata na Ngai apesaki Ngai bokonzi, Ngai mpe nazali kopesa bino bokonzi,**
30 **mpo ete bokoka kolia mpe komela na mesa na Ngai kati na Bokonzi na Ngai, mpe ete bokoka kovanda na bakiti ya bokonzi mpo na koyangela mabota zomi na mibale ya Isalaele.**

Yesu asakoli ete Petelo akowangana Ye
(Mat 26.31-35; Mlk 14.27-31; Yn 13.36-38)
31 **Simona, Simona, Satana asengi koyungola bino ndenge bayungolaka ble.**
32 **Kasi nasambeli mpo na yo, mpo ete kondima na yo ekweya te. Mpe sima na yo kozonga epai na Ngai, lendisa bandeko na yo.**
33 Kasi Petelo azongisaki :
— Nkolo, nandimi kokota boloko to kokufa elongo na Yo.
34 Yesu alobaki na ye :
— Petelo, nazali koloba na yo : lelo, liboso ete soso elela, okowangana mbala misato ete oyebi Ngai te.
35 Bongo Yesu atunaki bango :
— Tango natindaki bino maboko pamba, mbongo te, sakosi te, basandale te ; boni, bozangaki eloko ?
Bazongisaki :
— Tozangaki eloko te.
36 Alobaki na bango :
— Kasi, sik'oyo, tika ete moto oyo azali na mbongo azwa yango, oyo azali na sakosi azwa yango, oyo azangi mopanga ateka elamba na ye mpo na kosomba yango !

37 **Ekomama : « Batangaki Ye elongo na babomi bato ; » mpe nazali koloba na bino : makambo yango esengeli kokokisama kati na Ngai.**
38 Bayekoli balobaki :
— Nkolo, tala mipanga mibale.
Yesu azongisaki :
— Ekoki !

Yesu, na ngomba ya banzete ya olive
(Mat 26.36-46; Mlk 14.32-42)

39 Yesu abimaki mpe akendeki lokola momesano na ngomba ya banzete ya olive, mpe bayekoli na Ye balandaki Ye.
40 Tango akomaki na esika yango, alobaki na bango :
— Bosambela mpo ete bokweya te kati na komekama.
41 Akendeki mwa mosika na bango, afukamaki mpe asambelaki boye :
42 **« Tata, soki olingi, longola kopo oyo ya pasi liboso na Ngai ! Nzokande, kosala te kolanda mokano na Ngai, kasi sala kolanda mokano na Yo. »** [
43 Anjelu moko awutaki na Likolo, abimelaki Ye mpe alendisaki Ye.
44 Lokola azalaki koyoka somo makasi, asambelaki lisusu makasi koleka, kino motoki na Ye ekomaki lokola matanga ya makila oyo ekomaki kokweya na mabele.]*
45 Tango asilisaki kosambela, atelemaki, akendeki epai bayekoli na Ye bazalaki mpe akutaki bango balala pongi, mpo ete batondaki na mawa.
46 Atunaki bango :
— Mpo na nini bozali kolala ? Botelema mpe bosambela mpo ete bokweya te kati na komekama.

Bakangi Yesu
(Mat 26.47-55; Mlk 14.43-49; Yn 18.2-11)

47 Wana Yesu azalaki nanu koloba, ebele ya bato bayaki ; mpe moto oyo bazalaki kobenga « Yuda, » moko kati na bayekoli zomi na mibale, azalaki liboso na bango. Apusanaki pene ya Yesu mpo na koyamba Ye,
48 kasi Yesu atunaki ye :
— Yuda, ozali penza koteka Mwana na Moto na nzela ya beze ?
49 Tango bato oyo bazalaki elongo na Yesu bamonaki makambo oyo ezali kosalema, batunaki Ye :
— Nkolo, tobeta bango na nzela ya mipanga na biso ?

---

* **22:44** Biteni oyo ezali te na mikanda mingi ya kala.

50 Mpe moko kati na bango abetaki mosali ya mokonzi
ya Banganga-Nzambe mopanga mpe akataki ye litoyi ya
ngambo ya loboko ya mobali.
51 Kasi Yesu alobaki :
— Boye lisusu te !
Yesu asimbaki litoyi ya mobali yango mpe abikisaki ye.
52 Bongo Yesu alobaki na bakonzi ya Banganga-Nzambe,
na bakonzi ya bakengeli ya Tempelo mpe na bakambi ya
bato, oyo bayaki kokanga Ye :
**— Boni, nakomi mokambi ya batomboki mpo ete
boya kokanga Ngai na mipanga mpe banzete ?**
53 **Nazalaki elongo na bino mikolo nyonso kati na
lopango ya Tempelo, mpe bokangaki Ngai te. Kasi ezali
ngonga na bino, ngonga oyo bokonzi ya molili ezali
kokonza.**

Petelo awangani Yesu
(Mat 26.57-58; Mlk 14.53–15.1; Yn 18.13-27)
54 Bakangaki Yesu, bamemaki Ye kati na ndako ya
mokonzi ya Banganga-Nzambe. Petelo azalaki kolanda na
mosika.
55 Mpe tango bapelisaki moto na kati-kati ya lopango mpe
bavandaki lisanga, Petelo mpe avandaki elongo na bango.
(Mat 26.69-75; Mlk 14.66-72; Yn 18.17-18, 25-27)
56 Mwasi mosali moko amonaki Petelo avandi wana
pembeni ya moto. Sima na ye kotala Petelo malamu,
alobaki :
— Tata oyo azalaki elongo na Yesu !
57 Kasi Petelo awanganaki mpe alobaki :
— Mwasi, nayebi ye te.
58 Sima na mwa tango moke, moto mosusu amonaki
Petelo mpe alobaki :
— Yo mpe ozali moko kati na bango !
Petelo azongisaki :
— Tata, nazali moko te kati na bango.
59 Sima na ngonga moko, moto mosusu alobaki na
molende :
— Ezali ya solo ! Tata oyo azalaki elongo na ye, pamba
te azali moto ya Galile.
60 Kasi Petelo azongisaki :
— Nayebi te makambo oyo ozali kolobela !
Wana azalaki nanu koloba, soso elelaki.
61 Nkolo abalukaki mpe atalaki Petelo ; mpe Petelo
akanisaki maloba oyo Nkolo alobaki na ye : **« Liboso ete
soso elela, okowangana Ngai mbala misato. »**
62 Abimaki mpe alelaki makasi na libanda.
(Mat 26.67-68; Mlk 14.65)

63 Bato oyo bazalaki kokengela Yesu babandaki koseka
mpe kobeta Ye.
64 Bazipaki Ye elongi mpe basengaki na makasi :
— Sakola : Nani abeti Yo ?
65 Mpe balobaki na Ye maloba mabe ebele mpo na kofinga
Ye.

Yesu asambi
(Mat 26.59-65; 27.1; Mlk 14.55-64; Yn 18.19-24)

66 Tango tongo etanaki, bakambi ya bato, elongo na
bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko,
basanganaki mpe basengaki ete bamema Yesu liboso ya
Likita-Monene na bango.
67 Balobaki :
— Soki ozali Klisto, yebisa biso.
Yesu azongisaki :
— Ata nayebisi bino, bokondima na bino kaka Ngai te ;
68 **mpe soki Ngai napesi bino motuna, bokopesa na**
bino mpe Ngai eyano te.
69 **Kasi kobanda sik'oyo, Mwana na Moto akovanda**
na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe-Na-Nguya-
Nyonso.
70 Bango nyonso batunaki :
— Ozali Mwana na Nzambe ?
Yesu azongisaki :
— Bino nde bolobi ete nazali Mwana na Nzambe.
71 Bongo balobaki :
— Mpo na nini koluka matatoli mosusu ? Toyoki yango
na monoko na ye moko.

23

Yesu liboso ya Pilato mpe Erode
(Mat 27.2, 11-14; Mlk 15.1-5; Yn 18.28-38)

1 Bato nyonso oyo bazalaki kati na mayangani batelemaki
mpe bamemaki Yesu liboso ya Pilato ;
2 mpe kuna, bakomaki kofunda Ye :
— Tala moto oyo azali kotia mobulu kati na ekolo na
biso ! Tokuti ye azali kopekisa bato kofuta mpako ya
Sezare, mpe azali lisusu komibenga Klisto, Mokonzi !
3 Pilato atunaki Yesu :
— Boni, ozali mokonzi ya Bayuda ?
Yesu azongisaki :
— Olobi yango.
4 Pilato alobaki na bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe na
ebele ya bato :
— Namoni mabe moko te epai ya moto oyo.

5 Kasi batiaki kaka molende mpe balobaki :
— Te ! Azali kotombokisa bato ya Yuda mobimba na
nzela ya mateya na Ye ; abandaki yango na Galile kino
akomi awa.
6 Tango Pilato ayokaki bongo, atunaki soki Yesu azali moto
ya Galile.
7 Wana ayokaki ete Yesu azali moto ya mboka oyo ezalaki
na se ya bokonzi ya Erode, atindaki Ye epai ya Erode, pamba
te Erode azalaki kati na Yelusalemi na mikolo wana.
8 Erode asepelaki mingi tango amonaki Yesu, pamba te,
wuta kala, azalaki koluka komona Ye mpo ete ayokaki
basango mingi na tina na Ye, mpe azalaki kolikya komona
Yesu kosala likamwisi.
9 Apesaki ye mituna ebele, kasi Yesu apesaki ye ata eyano
moko te.
10 Bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe balakisi ya Mobeko
bazalaki kaka wana mpe bazalaki kopelisa moto na maloba
mabe mpo na kokweyisa Yesu.
11 Erode mpe basoda na ye basekaki mpe batiolaki Yesu ;
balatisaki Ye elamba ya kitoko makasi mpe bazongisaki Ye
epai ya Pilato.
12 Nzokande, Erode mpe Pilato bazalaki banguna wuta
kala ; kasi na mokolo wana, bakomaki balingami.

Bakateli Yesu etumbu ya kufa
(Mat 27.15-26; Mlk 15.1-15; Yn 18.39–19.16)

13 Pilato abengisaki bakonzi ya Banganga-Nzambe,
bakambi ya Bayuda mpe bato nyonso ; alobaki na bango :
14 — Bomemelaki ngai moto oyo mpe bofundaki ye ete
azali kotombokisa bato. Napesi ye mituna liboso na bino
mpe nazwi ye na mabe ata moko te kati na nyonso oyo
bofundelaki ye.
15 Erode mpe azwaki ye na mabe ata moko te, yango
wana azongisaki ye epai na biso. Boye, ndenge bokoki
komona, moto oyo asali mabe ata moko te oyo ekoki kosala
ete azwa etumbu ya kufa.
16 Na bongo, nakobetisa ye kaka fimbu mpe, sima,
nakotika ye.
[
17 Nzokande, na bafeti nyonso, Pilato azalaki kobimisela
bango mokangami moko.]*
18 Bato nyonso bagangaki :
— Boma moto oyo ! Bimisela biso Barabasi !
19 Barabasi akangamaki na boloko mpo ete abimisaki
mobulu kati na engumba mpe abomaki moto.

---

* **23:17** Eteni oyo ezali te na mikanda mingi ya kala.

20 Lokola azalaki na posa ya kotika Yesu, Pilato atunaki
bango lisusu.
21 Kasi bakobaki koganga :
— Baka ye na ekulusu ! Baka ye na ekulusu !
22 Pilato atunaki bango lisusu, mpo na mbala ya misato :
— Mpo na nini ? Mabe nini tata oyo asali ? Ngai
nazwi ye na mabe ata moko te, oyo ekoki kosala ete azwa
etumbu ya kufa. Boye, nakobetisa ye kaka fimbu ; sima,
nakotika ye.
23 Kasi bakobaki kaka kosenga, na koganga makasi koleka,
ete babaka Yesu na ekulusu ; mpe suka na suka, koganga na
bango elongaki.
24 Pilato azwaki mokano ya kokokisa oyo basengaki ;
25 abimiselaki bango moto oyo basengaki, oyo akanga-
maki na boloko mpo na mobulu mpe mpo ete abomaki
moto, mpe akabaki Yesu na maboko na bango mpo ete
basala Ye nyonso oyo balingi.

Kufa ya Yesu
(Mat 27.31-44; Mlk 15.20-32; Yn 19.17-22)

26 Wana basoda bazalaki kokumba Yesu, bakangaki
mobali moko, kombo na ye ezalaki Simona, moto ya Sirene,
oyo awutaki na bilanga ; batiaki ekulusu na mokongo na ye
mpo ete amema yango sima na Yesu.
27 Bato ebele balandaki Yesu. Kati na bango, ezalaki mpe
na basi oyo bazalaki kolelalela mpe komitungisa mingi mpo
na Ye.
28 Yesu abalukaki mpo na kotala basi mpe alobaki :
**— Bana basi ya Yelusalemi, bolela mpo na Ngai te ;
bolela nde mpo na bino moko mpe mpo na bana na
bino.**
29 **Pamba te, na mikolo oyo ekoya, bakoloba :
« Esengo na basi oyo bazali na bana te, oyo babota
te mpe bamelisa bana mabele te ! »**
30 **Bongo
bakoloba na bangomba milayi : « Bokweyela biso ! »
Mpe bakoloba na bangomba mikuse : « Bozipa
biso ! »**
31 **Pamba te soki bato bazali kosala makambo ya boye
na nzete ya mobesu, ekozala ndenge nini na nzete ya
kokawuka ?**
32 Bamemaki mpe mibali mosusu mibale, babomi bato,
mpo na koboma bango elongo na Yesu.

33 Tango bakomaki na esika oyo babengaka « Gologota, »
babakaki kuna Yesu elongo na babomi mibale wana ya

bato : moko, na ngambo ya loboko ya mobali ya Yesu ; mosusu, na ngambo ya loboko na Ye ya mwasi.
34 Yesu alobaki :
— Tata, limbisa bango mpo ete bayebi te makambo oyo bazali kosala†.
Mpe bakabolaki bilamba na Ye, na kobeta zeke.
35 Bato batelemaki wana, bazalaki kotala ; mpe bakambi batiolaki Ye, balobaki :
— Abikisaki bato mosusu ; tika ete amibikisa ye moko, soki penza azali Klisto, Moponami ya Nzambe !
36 Basoda mpe bakendeki mpe batiolaki Ye ; bapesaki Ye vino ya ngayi
37 mpe balobaki :
— Soki ozali penza mokonzi ya Bayuda, mibikisa yo moko !
38 Na likolo ya moto ya Yesu, ezalaki na makomi oyo :
Moto oyo azali Mokonzi ya Bayuda.
39 Moko kati na babomi bato oyo babakamaki na ba-ekulusu atiolaki Ye :
— Boni, ozali Klisto te ? Mibikisa yo moko mpe bikisa biso !
40 Kasi mobomi bato mosusu apamelaki ye :
— Ozali kobanga Nzambe te mpo ete ozali na se ya etumbu ya ndenge moko na oyo ya Ye !
41 Biso, tozwi penza etumbu na ndenge ya bosembo, pamba te tozali kozwa mbano ya misala mabe na biso ; kasi tata oyo asali ata mabe moko te.
42 Bongo alobaki lisusu :
— Yesu, kanisa ngai tango okokota kati na Bokonzi na Yo.
43 Yesu azongiselaki ye :
— Nazali koloba na yo penza ya solo : lelo, okozala elongo na Ngai kati na Paradizo.
(Mat 27.45-56; Mlk 15.33-41; Yn 19.25-30)
44 Na ngonga pene ya midi, molili ekotaki na mokili mobimba kino na ngonga ya misato ya pokwa,
45 pamba te moyi etikaki kongenga, mpe rido monene ya Tempelo epasukaki na kati-kati.
46 Yesu agangaki na mongongo makasi :
— Tata, nazongisi molimo na Ngai kati na maboko na Yo.
Sima na Ye koloba bongo, akataki motema.

47 Tango mokonzi ya basoda ya Rome amonaki makambo oyo eleki, akumisaki Nzambe mpe alobaki :

---

† **23:34** Eteni oyo ezali te na mikanda mingi ya kala.

— Moto oyo azalaki penza sembo !
48 Tango bato nyonso oyo basanganaki wana, mpo na
kotala makambo oyo ezali kosalema, bamonaki makambo
oyo ekweyi, batiaki maboko na bango na batolo na bango
mpe bazongaki.
49 Kasi bato nyonso oyo bayebaki Yesu, mpe basi oyo
balandaki Ye longwa na Galile, batelemaki na mosika mpe
bazalaki kotala ndenge makambo ezali koleka.

Bakundi Yesu
(Mat 27.57-61; Mlk 15.42-47; Yn 19.38-42)
50 Kati na Likita-Monene ya Bayuda, ezalaki na moto
moko, kombo na ye « Jozefi. » Azalaki moto malamu mpe
moto ya sembo,
51 mpe andimaki te mikano mpe misala ya bato mosusu ya
Likita-Monene ; azalaki moto ya mboka Arimate, engumba
ya Bayuda, mpe azalaki kozela Bokonzi ya Nzambe.
52 Akendeki epai ya Pilato mpo na kosenga nzoto ya Yesu.
53 Bongo akitisaki nzoto yango longwa na ekulusu, alin-
gaki yango na liputa ya lino, mpe atiaki yango kati na kunda
oyo batobolaki kati na libanga moko ya monene epai wapi
batikalaki nanu kokunda ata moto moko te.
54 Ezalaki mokolo ya komilengela, wana Saba elingaki
kobanda.
55 Basi oyo bawutaki na Galile elongo na Yesu balandaki
Jozefi, bamonaki kunda mpe ndenge nini atiaki nzoto ya
Yesu kati na kunda yango.
56 Sima, bazongaki epai na bango mpe babongisaki
mafuta ya solo kitoko mpe malasi. Kasi bapemaki na
mokolo ya Saba, kolanda ndenge mobeko ezalaki kosenga.

24

Yesu asekwi
(Mat 28.1-9; Mlk 16.1-8; Yn 20.1-13)
1 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso ya poso, basi
bakendeki na kunda mpe bamemaki mafuta ya solo kitoko
oyo balambaki.
2 Libanga oyo ekangaki ekotelo ya kunda, bakutaki yango
etindikama mosika na ekotelo ya kunda.
3 Bakotaki, kasi bamonaki te nzoto ya Nkolo Yesu.
4 Wana bazalaki nanu komitungisa mpo na likambo
yango, bato mibale babimelaki bango, balata bilamba oyo
ezali kongenga makasi.
5 Basi yango babangaki, bakitisaki bilongi na bango na
ngambo ya mabele ; kasi bato wana mibale balobaki na
bango :

— Mpo na nini bozali koluka kati na bakufi Ye oyo azali
na bomoi ?
6 Azali lisusu awa te, asekwi. Bokanisa makambo oyo
ayebisaki bino, wana azalaki nanu kati na Galile :
7 **« Esengeli ete bakaba Mwana na Moto na maboko
ya bato ya masumu ; esengeli ete babaka Ye na
ekulusu ; mpe esengeli ete asekwa sima na mikolo
misato. »**
8 Boye, bakanisaki maloba ya Yesu.
9 Tango bazongaki longwa na kunda, bayebisaki
makambo wana nyonso epai ya bayekoli zomi na moko
mpe epai ya baninga na bango nyonso.
10 Ezalaki : Mari, moto ya mboka Magidala ; Jane mpe
Mari, mama ya Jake. Baninga na bango mosusu ya basi
bayebisaki mpe makambo yango epai ya bantoma,
11 kasi bazwaki maloba ya basi yango lokola maloba
ezanga tina, mpe bandimaki bango te.
12 Kasi Petelo atelemaki mpe apotaki mbangu kino na
kunda. Agunzamaki mpo na kotala, amonaki kaka biteni
ya elamba ya lino elala yango moko. Alongwaki kuna
mpe azongaki, akamwaki makasi makambo oyo ewutaki
kosalema.

Yesu abimeli bayekoli na nzela ya Emausi

13 Nzokande, kaka na mokolo yango, mibale kati na
bango bazalaki kokende na mboka moko oyo kombo na
yango ezalaki « Emausi. » Mboka yango ezalaki mosika na
Yelusalemi, na bakilometele pene zomi na mibale.
14 Bazalaki kosolola na tina na makambo nyonso oyo
ewuti kosalema.
15 Wana bazalaki kosolola mpe kotiana tembe mpo na
makambo yango, Yesu asanganaki na bango mpe akomaki
kokende na bango nzela moko.
16 Kasi lokola miso na bango ezalaki ya kozipama,
bakokaki te kososola ete ezali Yesu.
17 Alobaki na bango :
**— Makambo nini bozali kotiana na yango tembe na
kotambola ?**
Batelemaki, bilongi mawa-mawa.
18 Moko kati na bango, kombo na ye « Kleopasi, » alobaki
na Ye :
— Kati na bavandi nyonso ya Yelusalemi, yo moko kaka
oyebi te makambo oyo ewuti kosalema mikolo oyo !
19 Yesu atunaki bango :
— Makambo nini ?
Bazongisaki :

— Ezali makambo oyo etali Yesu ya Nazareti : azalaki mosakoli moko ya nguya, na misala mpe na maloba, liboso ya Nzambe mpe liboso ya bato nyonso.

20 Kasi bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi na biso bakabaki Ye mpo ete bakatela Ye etumbu ya kufa, mpe babakaki Ye na ekulusu.

21 Tozalaki kolikya ete Ye nde akokangola Isalaele. Kasi longola nyonso wana, lelo ezali mokolo ya misato wuta makambo wana esalemaki.

22 Lisusu, ndambo ya basi kati na biso bakamwisi biso makasi ; bakendeki na kunda na tongo-tongo,

23 kasi bamonaki nzoto na Ye te, mpe bayaki koyebisa biso ete bamonaki ba-anjelu kobimela bango mpe koyebisa bango ete Yesu azali na bomoi.

24 Ndambo kati na baninga na biso bakendeki na kunda, mpe makambo oyo bamonaki kuna ekokani penza na oyo basi balobaki, kasi bamonaki Yesu te.

25 Yesu alobaki na bango :

— Ah ! Bozali penza bazoba ! Tala ndenge mitema na bino ezali penza mabanga ! Bozali penza kondima te makambo nyonso oyo basakoli baloba !

26 **Boni, Klisto asengelaki te komona pasi ndenge wana mpo ete akota kati na nkembo na Ye ?**

27 Bongo Yesu alimbolelaki bango makambo nyonso oyo ekomama kati na Makomi, kobanda na Moyize kino na basakoli nyonso.

28 Tango bakomaki pene ya mboka epai wapi bazalaki kokende, Yesu asalaki lokola nde azali kokende mosika.

29 Kasi bango babondelaki Ye makasi :

— Vanda elongo na biso, pamba te pokwa esili kokoma, mpe butu elingi kokota.

Boye Yesu akotaki na ndako mpo na kovanda elongo na bango.

30 Tango avandaki na mesa elongo na bango, akamataki lipa, azongisaki matondi epai ya Nzambe, akataki yango na biteni, mpe apesaki bango yango.

31 Mbala moko, miso na bango efungwamaki mpe basosolaki ete ezali Yesu, kasi alimwaki na miso na bango.

32 Batunanaki :

— Boni, mitema na biso etondaki na esengo te wana azalaki kosolola na biso na nzela mpe kolimbolela biso Makomi ?

33 Kaka na tango yango, batelemaki mpe bazongaki na Yelusalemi epai wapi bakutaki bayekoli zomi na moko basangana elongo na baninga na bango,

34 oyo balobaki na bango :

— Ezali ya solo, Nkolo asekwi ; abimelaki Simona !

35 Bango mibale mpe bayebisaki makambo oyo ekomelaki
bango na nzela mpe ndenge nini basosolaki Yesu tango
akataki lipa na biteni.

Yesu abimeli bayekoli zomi na moko
(Yn 20.19-23)

36 Wana bazalaki nanu kosolola na tina na makambo
yango, Yesu ayaki kotelema na kati-kati na bango mpe
alobaki :

— Tika ete kimia ezala na bino !

37 Babangaki mpe somo ekangaki bango, pamba te
bakanisaki ete bamoni elima.

38 Yesu atunaki bango :

**— Mpo na nini bozali kobanga ? Mpe mpo na nini
bozali na tembe kati na mitema na bino ?**

39 **Botala maboko mpe makolo na Ngai ; ezali penza
Ngai. Bosimba Ngai mpe botala ! Elima ezalaka na
mosuni te, ezalaka mpe na mikuwa te ; nzokande,
bozali komona malamu ete, Ngai, nazali na yango.**

40 Wana azalaki koloba bongo, alakisaki bango maboko
mpe makolo na Ye.

41 Lokola bakokaki nanu kondima te mpo ete ba-
tondisamaki na esengo mpe bazalaki kokamwa mingi, Yesu
atunaki bango :

— Bozali awa na eloko ya kolia ?

42 Bapesaki Ye eteni ya mbisi bakalinga.

43 Azwaki yango mpe aliaki yango na miso na bango.

44 Bongo alobaki na bango :

**— Yango nde makambo oyo nayebisaki bino tango
nazalaki nanu elongo na bino : « Makambo nyonso
oyo ekomama na tina na Ngai kati na Mobeko ya
Moyize, kati na mikanda ya basakoli mpe kati na
banzembo, esengeli kokokisama. »**

45 Bongo afungolaki bango mayele mpo ete bakoka
kososola Makomi.

46 Alobaki na bango :

**— Tala makambo oyo ekomama : « Klisto
akomona pasi, mpe akosekwa kati na bakufi na
mokolo ya misato ;**

47 **mpe, na Kombo na Ye, bakoteya bato ya bikolo
nyonso, kobanda na Yelusalemi, ete babongola mitema
mpo ete bazwa bolimbisi ya masumu. »**

48 **Bino nde bozali batatoli ya makambo yango.**

49 **Ngai nakotindela bino Molimo oyo Tata na Ngai alakaki ; boye bino, botikala awa, kati na engumba oyo, kino bokotondisama na nguya ya Likolo.**
(Mlk 16.19; Mis 1.4-14)
50 Yesu amemaki bango na libanda ya engumba, pene ya Betani ; mpe kuna, atombolaki maboko mpe apambolaki bango.
51 Wana azalaki kopambola bango, akabwanaki na bango mpe amemamaki kati na Likolo.
52 Bongo bagumbamelaki Ye mpe bazongaki na Yelusalemi na esengo makasi.
53 Mpe kuna na Yelusalemi, bazalaki kovanda tango nyonso kati na lopango ya Tempelo mpo na kokumisa Nzambe.

Sango Malamu kolanda
Yoane

Liloba na Nzambe mpe Motatoli na yango

1 Na ebandeli, Ye oyo azali Liloba azalaka ; azalaka elongo
na Nzambe, mpe azali Nzambe.
2 Wuta na ebandeli, azalaka elongo na Nzambe.
3 Nzambe akelaki biloko nyonso na nzela na Ye ; ezali na
eloko moko te oyo ekelama soki na nzela na Ye te.
4 Bomoi ewuta epai na Ye, mpe bomoi yango ezalaki pole
mpo na bato.
5 Pole engengaka kati na molili, kasi molili eyambaki
yango te.
6 Nzambe atindaki moto moko, kombo na ye ezalaki
« Yoane. »
7 Ayaki lokola motatoli, mpo na kotatola na tina na pole,
mpo ete bato nyonso bandima na nzela na ye.
8 Ye moko Yoane azalaki pole te, kasi ayaki nde mpo na
kozala motatoli na tina na pole.
9 Pole ya solo eyaki na mokili, mpe engengisaka bato
nyonso.
10 Ye oyo azali Liloba azalaki kati na mokili, pamba te Ye
nde akelaki yango, kasi mokili endimaki Ye te.
11 Ayaki epai ya ekolo na Ye, kasi bato ya ekolo na Ye moko
bayambaki Ye te ;
12 nzokande bato nyonso oyo bayambaki Ye, ba-oyo
bandimelaki Kombo na Ye, apesaki bango makoki ya
kokoma bana na Nzambe.
13 Bakomi bana na Nzambe na nzela ya mbotama ya
bomoto te, na posa ya bomoto te to mpe na mokano ya moto
te, kasi na mokano ya Nzambe.
14 Ye oyo azalaki Liloba akomaki moto mpe avandaki kati
na biso, atonda na ngolu mpe na solo. Tomonaki nkembo
na Ye, nkembo oyo azwi epai ya Tata na Ye, lokola Mwana
se moko.
15 Yoane azalaki kotatola na tina na Ye, na mongongo
makasi : « Botala Ye oyo nalobaki na tina na Ye : ‹ Ye oyo
azali koya sima na ngai aleki ngai na lokumu, pamba te
azalaki liboso ete ngai nazala. › »
16 Lokola atonda na bolingo mpo na biso, apesaki biso
ngolu likolo ya ngolu ;
17 pamba te Mibeko eyaki na nzela ya Moyize, kasi ngolu
mpe solo eyaki na nzela ya Yesu-Klisto.

18 Moto moko te amona Nzambe, kasi ezali kaka Mwana se moko oyo azali Nzambe mpe azali moko na Tata nde atalisaki biso Ye.

Bimoniseli ya liboso mpe kokoso ya liboso

Litatoli ya Yoane Mobatisi
(Mat 3.1-12; Mlk 1.2-8; Lk 3.15-17)

19 Tala litatoli oyo Yoane apesaki tango bakambi ya Bayuda batindaki, wuta na Yelusalemi, Banganga-Nzambe mpe Balevi, mpo na kotuna ye :
— Yo ozali nani ?
20 Abetaki monoko te, kasi alobaki na bango solo na bonsomi nyonso :
— Ngai, nazali Klisto te.
21 Batunaki ye lisusu :
— Bongo ozali nani ? Ozali Eliya ?
Azongisaki :
— Nazali Eliya te.
Batunaki ye lisusu :
— Ozali mosakoli ?
Azongisaki :
— Te !
22 Bakobaki kotuna ye :
— Bongo ozali penza nani ? Ozali koloba nini na tina na yo moko ? Yebisa biso yango, pamba te tosengeli kopesa eyano epai ya bato oyo batindi biso.
23 Yoane azongiselaki bango kolanda ndenge mosakoli Ezayi alobaki :
— Ngai, nazali mongongo ya moto oyo azali kobelela kati na esobe : « Bobongisa nzela mpo na Nkolo ! »
24 Nzokande batindami yango bazalaki Bafarizeo.
25 Batunaki ye lisusu :
— Soki ozali Masiya te, Eliya te to mpe mosakoli te, bongo mpo na nini ozali kobatisa ?
26 Yoane azongiselaki bango :
— Ngai, nazali kobatisa na mayi ; kasi kati na bino, ezali na Moto moko oyo bino boyebi te ;
27 azali koya sima na ngai, mpe ngai nabongi kutu te mpo na kofungola ata basinga ya basandale na Ye.
28 Makambo oyo nyonso esalemaki na Betani, na ngambo mosusu ya Yordani, epai wapi Yoane azalaki kobatisa.

Yesu, Mpate ya Nzambe

29 Mokolo oyo elandaki, wana Yoane amonaki Yesu koya epai na ye, alobaki :

— Tala Mpate ya Nzambe, oyo alongolaka lisumu ya mokili.

30 Ezali na tina na Ye nde nalobaki : « Ezali na moko oyo azali koya sima na ngai, aleki ngai na lokumu, pamba te azalaki liboso ete ngai nazala. »

31 Ngai moko mpe nayebaki te soki esengelaki kozala nani ; kasi tina oyo ngai nayaki kobatisa bato na mayi, ezalaki nde mpo ete natalisa Ye epai ya bato ya Isalaele.

32 Bongo Yoane apesaki litatoli oyo :

— Namonaki Molimo kokita wuta na likolo lokola ebenga mpe kovanda likolo na Ye.

33 Ngai moko mpe nayebaki Ye te ; kasi Ye oyo atindaki ngai kobatisa na mayi alobaki na ngai : « Moto oyo okomona Molimo kokita mpe kowumela likolo na Ye, Ye nde akobatisa kati na Molimo Mosantu. »

34 Mpe lokola ezali yango nde likambo oyo ngai namonaki, yango wana nazali kotatola : Moto oyo azali Mwana na Nzambe.

Bayekoli ya liboso ya Yesu
(Mat 4.18-22; Mlk 1.16-20; Lk 5.1-11)

35 Mokolo oyo elandaki, wana Yoane azalaki lisusu na esika yango elongo na bayekoli na ye mibale,

36 amonaki Yesu koleka mpe alobaki : « Botala Mpate ya Nzambe ! »

37 Lokola bayekoli nyonso mibale bayokaki ndenge Yoane alobaki, balandaki Yesu.

38 Bongo tango Yesu abalukaki mpo na kotala na sima, amonaki bango mibale bazali kolanda Ye. Atunaki bango :

— Bolingi nini ?

Bazongisaki :

— Rabi*, ovandaka wapi ?

39 Yesu azongiselaki bango :

— Boya mpe bokomona.

Balandaki Yesu, bamonaki esika oyo azalaki kovanda mpe bavandaki elongo na Ye na mokolo wana. Ezalaki na ngonga ya minei sima na midi.

40 Andre, ndeko ya Simona Petelo, azalaki moko kati na bato wana mibale oyo bayokaki maloba ya Yoane mpe balandaki Yesu.

41 Akendeki kokutana na Simona, ndeko na ye, mpe alobaki na ye : « Tomoni Masiya† ! »

42 Bongo amemaki Simona epai ya Yesu.

---

* **1:38** Rabi elingi koloba : Moteyi. † **1:41** Masiya elingi koloba : Klisto.

Yesu atalaki Simona mpe alobaki : **« Ozali Simona, mwana mobali ya Yoane ; kasi bakobanda kobenga yo Sefasi‡. »**
43 Mokolo oyo elandaki, Yesu azwaki mokano ya kokende
na Galile. Na nzela, akutanaki na Filipo mpe alobaki na ye :
« Landa Ngai. »
44 Filipo, Andre mpe Petelo bazalaki bato ya engumba
Betisaida.
45 Filipo akutanaki na Natanaele mpe alobaki na ye :
— Tomoni Yesu ya Nazareti, mwana mobali ya Jozefi, oyo Moyize alobela kati na buku ya Mobeko, mpe oyo basakoli balobela.
46 Natanaele atunaki ye :
— Boni, eloko ya malamu ekoki mpe kobima na Nazareti ?
Filipo azongiselaki ye :
— Yaka mpe okomona yo moko.
47 Tango Yesu amonaki Natanaele koya epai na Ye, alobaki
na tina na ye :
— Tala moto ya Isalaele ya solo-solo oyo, kati na ye, lokuta ezali te !
48 Natanaele atunaki Ye :
— Oyebi ngai ndenge nini ?
Yesu azongiselaki ye :
— Liboso ete Filipo abenga yo, wana ozalaki nanu na se ya nzete ya figi, namonaki yo.
49 Natanaele alobaki :
— Moteyi, ozali solo Mwana na Nzambe ; ozali penza Mokonzi ya Isalaele.
50 Yesu alobaki na ye :
— Ondimi kaka mpo ete nalobi na yo : Namonaki yo na se ya nzete ya figi ? Okomona lisusu makambo minene koleka oyo.
51 Bongo alobaki lisusu : **« Nazali koloba na bino penza ya solo : bokomona Likolo kofungwama, mpe ba-anjelu ya Nzambe komata mpe kokita mpo na Mwana na Moto. »**

2

Likamwisi ya liboso : Yesu abongoli mayi vino

1 Sima na mikolo mibale, ezalaki na feti moko ya libala na
mboka Kana ya Galile. Mama ya Yesu azalaki na feti yango.
2 Babengisaki mpe Yesu elongo na bayekoli na Ye na feti
yango.

‡ **1:42** Sefasi elingi koloba : Libanga.

3 Esalemaki ete tango vino esilaki, mama ya Yesu alobaki
na Ye :
— Bazali lisusu na vino te !
4 Kasi Yesu azongiselaki ye :
— Mwasi, biso na yo likambo nini ? Tango na Ngai
ekoki nanu te.
5 Mama na Ye alobaki na basali :
— Bosala makambo nyonso oyo akoloba na bino.
6 Ezalaki wana na bambeki motoba ya mabanga, oyo
Bayuda bazalaki kosalela mpo na komipetola. Mbeki moko
na moko ekokaki kokota balitele kobanda tuku mwambe
kino nkama moko na tuku mibale.
7 Bongo Yesu alobaki na basali :
— Botondisa bambeki oyo na mayi.
Batondisaki yango meke.
8 Alobaki lisusu :
— Sik'oyo, botoka mayi wuta na bambeki mpe
bomema yango epai ya mokambi ya feti.
Bamemaki yango epai na mokambi ya feti.
9 Mokambi ya feti amekaki mayi oyo Yesu abongolaki
vino. Ayebaki te soki basali bazwaki vino yango wapi ;
nzokande bango moko basali bayebaki, pamba te bango
nde batokaki mayi. Mbala moko, mokambi ya feti abengaki
mobali oyo abalaki
10 mpe alobaki na ye : « Bato nyonso bapesaka nanu vino
oyo eleki kitoko ; bongo, sima na babengami komela mingi,
nde bayaka na vino oyo ya kitoko penza te. Kasi yo, obombi
na yo vino oyo eleki kitoko kino sik'oyo ! »
11 Wana nde ezalaki likamwisi ya liboso, oyo Yesu asalaki :
esalemaki na Kana ya Galile. Ezalaki moko kati na bikamwa
oyo, na nzela na yango, amonisaki nkembo na Ye ; mpe
bayekoli na Ye bandimaki Ye.
12 Sima na yango, Yesu akendeki elongo na mama na Ye,
bandeko na Ye mpe bayekoli na Ye, na Kapernawumi epai
wapi basalaki kaka mwa mikolo.

Kokoso ya liboso kati na Tempelo
(Mat 21.12-17; Mlk 11.15-17; Lk 19.45-46)

13 Lokola mokolo oyo Bayuda basepelaka feti ya Pasika
ekomaki pene, Yesu akendeki na Yelusalemi.
14 Tango akotaki kati na lopango ya Tempelo, akutaki bato
bazali koteka bangombe, bameme mpe bibenga ; amonaki
lisusu bato oyo babongolaka mbongo bavandi liboso ya
bamesa na bango.
15 Boye, asalaki fimbu ya basinga mpe abenganaki bango
nyonso, longwa na lopango ya Tempelo, elongo na ban-
gombe mpe bameme na bango ; abalolaki bamesa ya bato

oyo bazalaki kobongola mbongo, mpe apanzaki mbongo na
bango na mabele.
16 Alobaki na bato oyo bazalaki koteka bibenga : **« Bo-
longola biloko oyo awa ! Ezali Ndako ya Tata na Ngai !
Ebandi ndenge nini bokomisa yango zando ? »**
17 Bayekoli na Ye babandaki kokanisa makambo oyo
ekomama : « Oh Nzambe, bolingo makasi oyo nazali na
yango mpo na Ndako na Yo ekozikisa ngai lokola na moto ! »
18 Bayuda balobaki na Yesu :
— Likamwisi nini okoki kolakisa biso mpo na kotal-
isa biso ete ozali na bokonzi ya kosala makambo oyo
nyonso ?
19 Yesu azongisaki :
**— Bobuka Tempelo oyo, mpe Ngai nakotonga yango
lisusu na mikolo misato.**
20 Bayuda balobaki lisusu :
— Boni, soki esalaki mibu tuku minei na motoba mpo
na kotonga lisusu Tempelo oyo, yo okanisi ete okotelemisa
yango na mikolo misato ?
21 Nzokande Tempelo oyo Yesu azalaki kolobela, ezalaki
nde nzoto na Ye moko.
22 Sima, tango Yesu asekwaki, bayekoli na Ye basosolaki
makambo oyo alobaki na bango. Boye bandimaki Makomi
mpe maloba oyo Yesu alobaki.
23 Wana Yesu azalaki kati na Yelusalemi mpo na feti ya
Pasika, bato mingi bandimelaki Kombo na Ye tango bazalaki
komona bikamwa oyo azalaki kosala.
24 Kasi Yesu amipesaki te epai na bango, pamba te ayebaki
bato nyonso.
25 Azalaki ata na posa te ete bayebisa Ye makambo na tina
na bato, pamba te ayebaki makambo nyonso oyo ezalaki
kati na mitema na bango.

3

Yesu mpe Nikodemi

1 Ezalaki na moto moko kati na Bafarizeo, oyo kombo na
ye ezalaki « Nikodemi. » Azalaki moko kati na bakonzi ya
Bayuda.
2 Ayaki na butu epai ya Yesu mpe alobaki na Ye :
— Rabi, toyebi ete ozali Moteyi oyo awuti epai ya
Nzambe, pamba te moto moko te akoki kosala bikamwa
oyo Yo ozali kosala soki Nzambe azali elongo na ye te.
3 Yesu azongiselaki ye :

— Nazali koloba na yo penza ya solo : moto moko te akoki komona Bokonzi ya Nzambe soki abotami te mbotama ya sika.

4 Nikodemi atunaki Ye :
— Ndenge nini moto oyo akomi mobange akoki kobotama lisusu ? Akoki solo kozonga na libumu ya mama na ye mpo ete abotama lisusu ?

5 Yesu azongiselaki ye :
— Nazali koloba na yo penza ya solo : moto moko te akoki kokota na Bokonzi ya Nzambe soki abotami te na mayi mpe na Molimo.

6 **Oyo abotami na mosuni azali mosuni, mpe oyo abotami na Molimo azali molimo.**

7 **Kokamwa te ndenge nalobi na yo : « Osengeli kobotama mbotama ya sika ! »**

8 **Mopepe epepaka esika nyonso oyo elingi kopepa ; atako oyoki makelele na yango, kasi okokaka te koloba soki ewuti wapi to ezali kokende wapi. Ezali mpe bongo mpo na moto nyonso oyo abotami na Molimo.**

9 Nikodemi atunaki lisusu :
— Ekosalema ndenge nini ?

10 Yesu alobaki na ye :
— Ndenge nini yo, molakisi mobimba oyo okenda sango kati na Isalaele, ozali kososola te makambo oyo ?

11 **Nazali koloba na yo penza ya solo : tolobaka makambo oyo toyebi mpe topesaka litatoli na tina na makambo oyo tomoni ; kasi bino, boboyi kondima litatoli na biso.**

12 **Soki tango nazali koloba na bino makambo ndenge esalemaka na mokili, bozali kondima te, bongo bokondima ndenge nini soki nalobi na bino makambo ya Likolo ?**

13 **Ezali na moto moko te oyo asila komata na Likolo, longola kaka Ye oyo akita wuta na Likolo : Mwana na Moto.**

14 **Ndenge kaka Moyize atelemisaki na nzete, ekeko ya nyoka kati na esobe, ndenge wana mpe Mwana na Moto asengeli kotombolama**

15 **mpo ete moto nyonso oyo akondima Ye azwa, kati na Ye, bomoi ya seko.**

16 Pamba te Nzambe alingaki mokili mingi penza, yango wana apesaki Mwana na Ye se moko, mpo ete moto nyonso oyo akondima Ye akufa te kasi azwa bomoi ya seko.

17 Nzambe atindaki Mwana na Ye kati na mokili mpo ete akatela yango etumbu te, kasi mpo ete abikisa yango.

18 Moto nyonso oyo andimi Ye akozwa etumbu te ; kasi
ye oyo aboyi kondima Ye asili kozwa etumbu, pamba te
aboyi kondima Mwana se moko ya Nzambe.
19 Tala ndenge nini etumbu yango ezali : pole eyaki kati
na mokili, kasi bato balingaki molili, pamba te misala na
bango ezali mabe.
20 Moto nyonso oyo asalaka mabe ayinaka pole mpe
apusanaka te epai pole ezali, noki te misala na ye ekomo-
nana polele.
21 Nzokande, moto nyonso oyo atambolaka na solo
ayaka epai pole ezali mpo ete misala oyo asalaka, na
boyokani elongo na Nzambe, emonana polele.

Yoane atatoli mpo na Yesu

22 Sima na yango, Yesu akendeki na Yuda, elongo na
bayekoli na Ye ; avandaki kuna mwa tango elongo na bango
mpe azalaki kobatisa.
23 Yoane mpe azalaki kobatisa na Enoni, pembeni ya
Salimi, mpo ete mayi ezalaki mingi kuna ; bato bazalaki
kokende kuna epai na ye mpe bazalaki kozwa libatisi.
24 Na tango wana, batiaki nanu Yoane na boloko te.
25 Mokolo moko, bayekoli ya Yoane bazalaki kobendana
na Moyuda moko na tina na kopetolama.
26 Bakendeki epai ya Yoane mpe balobaki na ye :
— Moteyi, ozali koyeba lisusu moto oyo azalaki elongo
na yo, na ngambo mosusu ya Yordani, oyo na tina ye
opesaki litatoli ? Ye mpe azali kobatisa bato, mpe bato
nyonso bazali kokende epai na ye.
27 Yoane azongisaki :
— Moto akoki kozwa eloko moko te soki Likolo epesi ye
yango te.
28 Bino moko bokoki kotatola ete nalobaki : « Ngai,
nazali Klisto te, kasi natindamaki liboso na Ye. »
29 Mwasi ya libala azali ya mobali oyo abali ye ; mpe
moninga ya mobali oyo asili kobala, ezali moto oyo atelemi
pembeni na ye mpe azali na esengo makasi tango azali
koyoka mongongo na ye. Ezali mpe bongo mpo na ngai :
esengo na ngai ezali sik’oyo ya kokoka.
30 Esengeli ete Ye amata, mpe ngai nakita.
31 Ye oyo awuti na Likolo azali likolo na nyonso ; kasi
moto oyo awuti na mokili akotikala kaka ya mokili mpe
alobaka kaka lokola moto ya mokili. Ye oyo awuti na Likolo
azali likolo na nyonso,
32 azali kotatola na tina na makambo oyo amonaki mpe
ayokaki, kasi moto moko te azali kondima litatoli na Ye.

33 Moto nyonso oyo andimi litatoli na Ye akolobaka na
solo ete Nzambe azali solo.
34 Motindami ya Nzambe alobaka kaka maloba kowuta
na Nzambe, pamba te Nzambe atondisa ye na Molimo na
Ye nyonso.
35 Tata alingaka Mwana, mpe Mwana azalaka na
bokonzi kowuta na Tata mpo na kokonza nyonso.
36 Moto nyonso oyo andimi Mwana azali na bomoi ya
seko ; nzokande moto oyo aboyi kondima Mwana akozwa
bomoi yango te, kasi azalaka kaka na se ya etumbu ya
Nzambe.

4

Yesu asololi na mwasi ya engumba Samari

1 Yesu ayokaki ete Bafarizeo bazwi sango oyo ezali koloba
ete akomi na bayekoli ebele koleka Yoane mpe azali kobatisa
bato mingi koleka Yoane.
2 (Nzokande, Yesu Ye moko azalaki kobatisa te, kasi
ezalaki nde bayekoli na Ye.)
3 Boye, alongwaki na Yuda mpe azongaki na Galile.
4 Lokola asengelaki kolekela na Samari,
5 akomaki na engumba Sishari ya Samari, oyo ezalaki
mosika te na elanga oyo Jakobi apesaki epai ya mwana na
ye, Jozefi.
6 Nzokande libulu ya mayi ya Jakobi ezalaki kati na elanga
yango. Boye lokola Yesu alembaki nzoto mpo na mobembo,
avandaki pembeni ya libulu yango. Ezalaki pene ya ngonga
ya midi.
7 Tango mwasi moko ya engumba Samari akendeki kotoka
mayi, Yesu alobaki na ye :

— Pesa Ngai mayi mpo ete namela.

8 (Bayekoli ya Yesu bakendeki na engumba mpo na
kosomba biloko ya kolia).
9 Kasi mwasi yango alobaki :

— Ebandi ndenge nini yo oyo ozali Moyuda osenga
ngai, mwasi ya engumba Samari, mayi mpo ete omela ?
—Pamba te Bayuda bazalaki koyokana te na bato ya
Samari.—

10 Yesu azongiselaki ye :

**— Soki oyebaki likabo ya Nzambe mpe nani oyo
asengi yo mayi, ezali yo nde olingaki kosenga Ye mayi
mpo ete omela, mpe Ye alingaki kopesa yo mayi ya
bomoi.**

11 Mwasi alobaki na Yesu :

— Nkolo, ozali na eloko moko te mpo na kotoka mayi,
mpe libulu ezali mozindo ; bongo mayi yango ya bomoi,
olingaki kozwa yango wapi ?
12 Koko na biso, Jakobi, apesa biso libulu oyo ; ye moko
mpe amela mayi na yango, elongo na bana na ye mpe
bibwele na ye. Boni, okanisi ete oleki ye ?
13 Yesu azongiselaki ye :
— Moto nyonso oyo amelaka mayi oyo, ayokaka
lisusu posa ya mayi ;
14 **kasi moto oyo akomela mayi oyo Ngai nakopesa**
ye akoyoka lisusu posa ya mayi te : mayi oyo Ngai
nakopesa ye ekokoma kati na ye lokola etima ya mayi
oyo ekawukaka te mpe etiolaka kino na bomoi ya seko.
15 Mwasi yango alobaki na Yesu :
— Nkolo, pesa ngai mayi yango mpo ete nayokaka lisusu
posa ya mayi te mpe nazonga lisusu awa te mpo na kotoka
mayi.
16 Yesu alobaki na ye :
— Kende, benga mobali na yo mpe zonga awa.
17 Mwasi azongisaki :
— Nazali na mobali te.
Yesu alobaki na ye :
— Ozali koloba penza ya solo ete ozali na mobali
te,
18 **pamba te ozalaki na mibali mitano ; mpe ye oyo**
ozali na ye sik'oyo azali mpe mobali na yo te. Boye
likambo oyo owuti koloba ezali ya solo.
19 Mwasi yango alobaki na Yesu :
— Nkolo, namoni ete ozali mosakoli.
20 Bakoko na biso, bato ya Samari, bagumbamelaki
Nzambe na likolo ya ngomba oyo ; kasi bino, Bayuda,
bolobaka ete esika epai wapi tosengeli kogumbamela ezali
kati na Yelusalemi.
21 Yesu azongiselaki ye :
— Mwasi, ndima Ngai : tango ezali koya, tango oyo
bakogumbamela lisusu Tata te na likolo ya ngomba
oyo to kati na Yelusalemi.
22 **Bino, bato ya Samari, bogumbamelaka nzambe**
oyo boyebi te ; kasi biso, togumbamelaka Nzambe oyo
toyebi, pamba te lobiko ewuti epai ya Bayuda.
23 **Kasi tango ezali koya mpe esili na yango kokoka,**
tango oyo bagumbameli ya solo bokogumbamela Tata,
kati na Molimo mpe kati na solo ; pamba te Tata
alukaka bato oyo bogumbamelaka Ye na lolenge wana.

24 **Nzambe azali Molimo ; esengeli ete bato oyo**
bagumbamelaka Ye bagumbamela Ye kati na Molimo
mpe kati na solo.
25 Mwasi alobaki na Yesu :
— Nayebi ete Masiya azali koya, Ye oyo babengaka
Klisto ; mpe tango akoya, akoyebisa biso makambo
nyonso.
26 Yesu alobaki na ye :
— Nazali Masiya, Ngai oyo nazali koloba na yo.
27 Kaka na tango yango, bayekoli ya Yesu bazongaki.
Bakamwaki mingi komona Yesu kosolola na mwasi. Kasi
moko te kati na bango amekaki kotuna Ye : « Ozali koluka
nini ? » to « Mpo na nini ozali kosolola na ye ? »
28 Bongo mwasi atikaki mbeki na ye wana, azongaki na
engumba mpe alobaki na bato :
29 — Boya kotala moto oyo ayebisi ngai makambo
nyonso oyo nasalaki. Akoki kozala Klisto te ?
30 Bato babimaki longwa na engumba mpe bakendeki epai
ya Yesu.
31 Na tango yango, bayekoli bazalaki kosenga na Yesu :
— Rabi, lia.
32 Kasi Yesu azongiselaki bango :
— Ngai, nakolia bilei oyo bino boyebi te.
33 Bongo bayekoli na Ye balobanaki bango na bango :
— Boni, ekoki kozala na moto oyo amemelaki Ye bilei ?
34 Yesu alobaki na bango :
— Bilei na Ngai ezali : kosala mokano ya Ye oyo
atindaki Ngai mpe kosilisa mosala oyo apesaki Ngai.
35 **Bino bolobaka : « Etikali sanza minei mpo ete**
tobuka mbuma kati na bilanga. » Kasi Ngai, nazali
koloba na bino : bofungola miso na bino mpe botala
malamu bilanga ; bambuma ekomeli mpe ekoki mpo
na kobuka.
36 **Moto oyo azali kobuka azali komizwela lifuti mpe**
kosangisa bambuma mpo na bomoi ya seko. Boye,
moloni mpe mobuki mbuma bazali kosepela elongo,
bango mibale.
37 **Awa nde ekokisami bosolo ya lisese oyo elobaka :**
« Moko alonaka, mosusu abukaka. »
38 **Natindaki bino kobuka bambuma ya elanga oyo**
bino bolonaki te ; ezali bato mosusu nde basalaki
mosala, mpe bino bozali bobele kosepela na motoki
ya bato mosusu.
39 Bato mingi ya Samari, oyo bazalaki kovanda kati
na engumba wana bandimelaki Yesu mpo na litatoli oyo

mwasi azalaki kopesa : « Ayebisi ngai makambo nyonso
oyo nasalaki. »
40 Tango bato ya Samari bayaki epai ya Yesu, basengaki na
Ye ete avanda elongo na bango ; mpe Yesu avandaki elongo
na bango mikolo mibale.
41 Bato ebele koleka bakomaki kondimela Ye mpo na
maloba oyo Ye moko azalaki koloba.
42 Bongo balobaki na mwasi wana :
— Tondimi kaka te mpo na makambo oyo olobaki,
pamba te biso moko toyoki sik'oyo mpe toyebi ete azali
penza Mobikisi ya mokili.

Yesu abikisi mwana ya kalaka
(Mat 8.5-13; Lk 7.1-10)

43 Sima na mikolo mibale, Yesu alongwaki wana mpe
akendeki na Galile.
44 Solo, Ye moko Yesu alobaki ete mosakoli azwaka
lokumu te kati na ekolo na ye.
45 Tango akomaki na Galile, bato ya Galile bayambaki Ye,
pamba te bango mpe bakendeki na Yelusalemi, na tango ya
feti, mpe bamonaki makambo nyonso oyo asalaki kuna.
46 Yesu ayaki lisusu na Kana ya Galile, epai wapi abon-
golaki mayi vino. Nzokande, na Kapernawumi, ezalaki
na mokonzi moko ya basoda oyo mwana na ye ya mobali
azalaki kobela.
47 Tango ayokaki ete Yesu akomi na Galile longwa na
Yuda, akendeki kokutana na Ye mpe asengaki na Ye ete
akende kobikisa mwana na ye ya mobali oyo akomi pene
ya kokufa.
48 Yesu alobaki na ye :
**— Boni, bokondima kaka soki bomoni bilembo mpe
bikamwa ?**
49 Mokonzi wana ya basoda alobaki :
— Nkolo na ngai, yaka noki liboso ete mwana na ngai
ya mobali akufa.
50 Yesu alobaki na ye :
— Kende, mwana na yo ya mobali azali na bomoi.
Moto yango andimaki maloba oyo Yesu alobaki mpe
azongaki.
51 Wana azalaki kozonga, basali na ye bayaki kokutana na
ye mpe bayebisaki ye :
— Mwana na yo ya mobali abiki na bokono na ye.
52 Atunaki bango soki ezalaki na ngonga nini mwana
abikaki.
Bazongisaki :
— Fievele etikaki ye lobi oyo eleki, na ngonga ya liboso
sima na midi.

53 Tata asosolaki ete ezalaki kaka na ngonga oyo Yesu
alobaki na ye : **« Mwana na yo ya mobali azali na**
bomoi. » Bongo ye elongo na bato nyonso ya ndako na ye
bandimaki.
54 Oyo nde ezalaki likamwisi ya mibale oyo Yesu asalaki
sima na Ye kozonga na Galile longwa na Yuda.

5

Yesu abikisi ebosono

1 Sima na yango, Yesu akendeki na Yelusalemi mpo na feti
moko ya Bayuda.
2 Nzokande, kuna na Yelusalemi, pene ya Ekuke ya
Bameme, ezalaki na liziba moko oyo, na lokota ya Arami,
bazalaki kobenga « Betesida. » Liziba yango ezalaki na
baveranda mitano zingazinga na yango.
3 Babeli mingi bazalaki kolala na baveranda yango :
bakufi miso, bato oyo batambolaka tengu-tengu mpe bato
oyo bakufa makolo. [Bazalaki kozela ete mayi eningana,
4 pamba te anjelu moko na Nkolo azalaki koya tango na
tango na liziba yango mpo na koningisa mayi. Soki mayi
eningani, moto oyo azalaki kokita moto ya liboso kati na
liziba azalaki kobika ata soki pasi na ye ezali ndenge nini.]*
5 Ezalaki wana na moto moko oyo awumelaki na bokono
mibu tuku misato na mwambe.
6 Lokola Yesu amonaki ye alala na mabele mpe ayokaki
ete awumeli mikolo ebele na pasi yango, atunaki ye :
— Olingi kobika ?
7 Mobeli azongiselaki Ye :
— Nkolo, nazali na moto te mpo na kokitisa ngai kati
na liziba soki mayi eningani. Wana nabundanaka mpo na
kokita na mayi, moto mosusu akitaka liboso na ngai.
8 Yesu alobaki na ye :
— Telema, kamata etoko na yo mpe tambola.
9 Kaka na tango yango, moto yango abikaki ; akamataki
etoko na ye mpe akomaki kotambola.
Nzokande likambo yango esalemaki na mokolo ya Saba.
10 Boye, bakambi ya Bayuda balobaki na moto oyo
abikisamaki :
— Lelo ezali mokolo ya Saba ; ozali na ndingisa te ya
komema etoko oyo.
11 Azongiselaki bango :
— Moto oyo abikisi ngai alobi na ngai : **« Kamata**
etoko na yo mpe tambola. »
12 Batunaki ye lisusu :

---

* **5:4** Makomi oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

— Nani alobi na yo bongo ?
13 Kasi moto oyo abikaki ayebaki te soki moto oyo
abikisaki ye azali nani, pamba te Yesu alimwaki kati na
ebele ya bato oyo bazalaki wana.
14 Sima na mwa tango, Yesu amonaki, kati na lopango ya
Tempelo, moto oyo abikaki. Alobaki na ye :
**— Tala, omoni ndenge okomi sik'oyo nzoto kolon-
gono. Kosala lisusu masumu te, noki te likambo
moko ya mabe koleka ekomela yo.**
15 Moto yango akendeki koyebisa bakambi ya Bayuda ete
ezali Yesu nde abikisaki ye.

Bokonzi ya Mwana

16 Lokola Yesu azalaki kosala makambo wana na mokolo
ya Saba, bakambi ya Bayuda bakomaki kofunda Ye.
17 Kasi Yesu alobaki na bango : **« Tata na Ngai azali
kosala kino sik'oyo, Ngai mpe nazali kosala. »**
18 Mpo na yango, bakambi ya Bayuda bakomaki koluka
nzela ya koboma Ye ; pamba te azalaki kotosa te mokolo ya
Saba, azalaki koloba ete Nzambe azali Tata na Ye, mpe Ye
akokani na Nzambe.
19 Yesu alobaki na bango lisusu : **Nazali koloba na
bino penza ya solo : Mwana akoki kosala eloko moko
te na ndenge na Ye moko, kasi azali kosala kaka
makambo oyo azali komona Tata na Ye kosala ; pamba
te makambo nyonso oyo Tata asalaka, yango mpe
Mwana asalaka.**
20 **Boye lokola Tata alingaka Mwana, yango wana
alakisaka Ye makambo nyonso oyo Ye moko Tata
asalaka ; kutu, akolakisa Ye lisusu kosala makambo
minene koleka oyo bosili komona kino sik'oyo, mpo
ete bokamwa.**
21 **Ndenge kaka Tata asekwisaka bakufi mpe apesaka
bango bomoi, ndenge wana mpe Mwana apesaka bomoi
na moto oyo Ye alingi.**
22 **Lisusu, Tata asambisaka bato te ; apesa bokonzi ya
kosambisa bato na maboko ya Mwana,**
23 **mpo ete bato nyonso bakumisa Mwana ndenge
bakumisaka Tata. Moto oyo akumisaka Mwana te
akumisaka mpe Tata te oyo atindaki Mwana.**
24 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto oyo
azali koyoka maloba na Ngai mpe azali kondima
Ye oyo atindaki Ngai, azali na bomoi ya seko mpe
akosambisama te, kasi asili kolongwa na kufa mpe
akomi na bomoi.**
25 **Nazali koloba na bino penza ya solo : tango ezali
koya mpe esili kokoka oyo bakufi bakoyoka mongongo**

ya Mwana na Nzambe, mpe ba-oyo bakoyoka yango bakozala na bomoi ;
26 **pamba te lokola Tata azali etima ya bomoi, yango wana asalaki mpe ete Mwana azala etima ya bomoi ;**
27 **mpe apesaki Ye bokonzi ya kosambisa bato, mpo ete azali Mwana na Moto.**
28 **Bokamwa yango te, pamba te tango ezali koya, tango oyo bato nyonso oyo bazali kati na bakunda bakoyoka mongongo na Ye**
29 **mpe bakobima longwa kati na yango : ba-oyo basalaki malamu bakosekwa mpo na kozwa bomoi, kasi ba-oyo basalaki mabe bakosekwa mpo na kozwa etumbu.**
30 **Nakoki kosala eloko moko te na ndenge na Ngai moko : nakataka makambo kolanda oyo nayokaka kowuta epai na Tata, mpe kosambisa na Ngai ezali sembo ; pamba te nalukaka te kosala mokano na Ngai moko, kasi mokano ya Ye oyo atindaki Ngai.**
31 **Soki napesi litatoli mpo na Ngai moko, litatoli na Ngai ekozala ya solo te.**
32 **Boye esengeli ete motatoli mosusu apesa yango mpo na Ngai ; mpe nayebi ete litatoli oyo akopesa na tina na Ngai ezali ya solo.**
33 **Botindaki bato epai ya Yoane, mpe ye atatolaki na tina na bosolo.**
34 **Ngai, nandimaka litatoli ya moto te ; kasi nalobi bongo mpo ete bobika.**
35 **Solo, Yoane azalaki lokola mwinda oyo bapelisi mpe ezali kongenga. Kasi bino, boponaki kosepela na kongenga na ye kaka mpo na mwa tango moke.**

36 **Nzokande Ngai, nazali na litatoli moko ya monene na tina na Ngai moko koleka kutu oyo ya Yoane : misala oyo nazali kosala na Kombo ya Tata etatolaka na tina na Ngai ete ezali Tata nde atindaki Ngai.**
37 **Ye moko, Tata, oyo atindaki Ngai atatolaki mpo na Ngai. Botikala nanu te koyoka mongongo na Ye mpe komona elongi na Ye ;**
38 **mpe liloba na Ye ezali kati na bino te, pamba te bondima te Motindami na Ye.**
39 **Bokundolaka Makomi na bokebi, mpo ete bokanisaka ete bokozwa bomoi ya seko kati na yango ; nzokande, Makomi yango etatolaka na tina na Ngai,**
40 **kasi boboyi na bino koya epai na Ngai mpo na kozwa bomoi.**
41 **Nalukaka na Ngai te lokumu oyo ewutaka na bato.**

42 **Kutu nayebi bino malamu, nayebi ete, kati na**
mitema na bino, bozali na bolingo te mpo na Nzambe.
43 **Ngai, nayei na Kombo ya Tata na Ngai, kasi boboyi**
koyamba Ngai ! Nzokande, soki moto mosusu ayei na
kombo na ye moko, bokoyamba ye.
44 **Lokola bolukaka kaka kopesana lokumu bino na**
bino mpe boboyaka lokumu oyo ewutaka kaka na
Nzambe, ndenge nini bokoki kondima Ngai ?
45 **Bokanisa te ete Ngai nde nakofunda bino liboso**
ya Tata na Ngai, ezali Moyize oyo bondimaka nde
akofunda bino.
46 **Pamba te, soki penza bozalaki kondima Moyize,**
bolingaki mpe kondima Ngai ; pamba te akomaki na
tina na Ngai.
47 **Kasi soki bozali kondima ata makomi na ye te,**
ndenge nini bokondima maloba na Ngai ?

6

Yesu aleisi mibali nkoto mitano
(Mat 14.13-21; Mlk 6.30-44; Lk 9.10-17)

1 Sima na yango, Yesu akendeki na ngambo mosusu ya
ebale ya Galile oyo babengaka mpe ebale ya Tiberiade.
2 Bato ebele bazalaki kolanda Ye mpo ete bazalaki komona
bikamwa oyo azalaki kosala na banzoto ya babeli.
3 Yango wana Yesu amataki na ngomba mpe avandaki
kuna elongo na bayekoli na Ye.
4 Nzokande Pasika, feti ya Bayuda, ekomaki pene.
5 Tango Yesu atombolaki miso, amonaki ebele ya bato
penza koya epai na Ye ; alobaki na Filipo :
— Tokosomba mapa wapi mpo na koleisa bato oyo
nyonso ?
6 Yesu atunaki Filipo motuna oyo mpo na komeka ye
mpe kotala soki akoloba nini, pamba te Ye, Yesu, ayebaki
makambo oyo alingaki kosala.
7 Filipo azongiselaki Yesu :
— Mapa oyo tokoki kosomba na mbongo ya bibende
nkama mibale ekokoka te mpo ete moto moko na moko
kati na bango azwa eteni ya lipa !
8 Moko kati na bayekoli na Ye, oyo kombo na ye ezali
Andre, ndeko mobali ya Simona Petelo, alobaki na Ye :
9 — Ezali awa na elenge mobali moko oyo azali na mapa
mitano basala na bambuma ya orje, mpe bambisi mibale ;
kasi yango ekosala nini mpo na ebele ya bato oyo ?
10 Yesu apesaki bango mitindo :
— Boloba na bato nyonso ete bavanda.

Boye, lokola ezalaki na matiti ebele na esika yango,
bavandaki. Ezalaki wana na mibali pene nkoto mitano.
11 Bongo Yesu azwaki mapa yango, azongisaki matondi
epai ya Nzambe mpe akabolaki yango epai ya bato oyo
bazalaki wana ; asalaki mpe bongo na bambisi : bato
bazwaki kolanda ndenge posa na bango ezalaki.
12 Sima na bato kolia mpe kotonda, Yesu alobaki na
bayekoli na Ye :
**— Bosangisa biteni oyo etikali mpo ete eteni moko
te ebeba.**
13 Basangisaki biteni yango ; mpe na biteni ya mapa
mitano basala na bambuma ya orje, oyo etikalaki na
maboko ya bato oyo baliaki, batondisaki bitunga zomi na
mibale.
14 Tango bato bamonaki bikamwa oyo Yesu awutaki
kosala, balobaki : « Azali penza Mosakoli oyo asengelaki
koya na mokili. »
15 Kasi, lokola Yesu ayebaki ete bazali na makanisi ya
kokamata Ye mpo na kokomisa Ye mokonzi, abendanaki
lisusu na ngomba mpo ete azala kaka Ye moko.

Yesu atamboli na mayi
(Mat 14.22-27; Mlk 6.45-52)

16 Tango pokwa ekomaki, bayekoli na Ye bakitaki na ebale
17 epai wapi bamataki na bwato moko, bakatisaki ebale
mpo na kokende na Kapernawumi, na ngambo mosusu ya
ebale. Butu ekotaki, wana Yesu amikomelaki nanu te epai
bango bakomaki.
18 Ekumbaki moko ebandaki kopepa, mpe mayi ya ebale
etombokaki.
19 Awa basilaki koluka nkayi na molayi ya bakilometele
pene mitano to motoba, bamonaki Yesu kotambola likolo ya
mayi ya ebale mpe kopusana pene ya bwato ; somo makasi
ekangaki bango.
20 Kasi Yesu alobaki na bango : **« Kimia ! Kimia !
Bobanga te ! Ezali Ngai ! »**
21 Balingaki kokotisa Yesu na bwato, kasi, mbala moko,
bwato etutaki mabele ya esika oyo bazalaki kokende.

Yesu azali lipa oyo epesaka bomoi
(Mat 14.30-36; Mlk 6.53-56)

22 Mokolo oyo elandaki, bato oyo batikalaki na ngambo
mosusu ya ebale bayaki kokanisa na sima ete ezalaki kaka
na bwato moko, mpe ete Yesu akendeki bwato moko te na
bayekoli na Ye ; bayekoli bakendeki bango moko kaka.

23 Nzokande, babwato mosusu ewutaki na Tiberiade mpe
ekomaki pene ya esika oyo baliaki mapa sima na Nkolo
kozongisa matondi epai ya Nzambe.
24 Tango bato bamonaki ete, ezala Yesu to bayekoli na Ye,
moko te azalaki lisusu wana, bamataki na babwato yango
mpe bakendeki koluka Yesu, na Kapernawumi.
25 Tango bakutaki Ye na ngambo mosusu ya ebale,
batunaki Ye :
— Rabi, okomaki awa tango nini ?
26 Yesu azongiselaki bango :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : soki bozali koluka Ngai, ezali kaka mpo ete boliaki mapa mpe botondaki, kasi ezali te mpo ete bomonaki bikamwa.
27 **Bosalaka te mpo na bilei oyo ebebaka, kasi bosalaka mpo na bilei oyo ewumelaka mpo na bomoi ya seko, bilei oyo Mwana na Moto akopesa bino ; pamba te ezali Ye nde Nzambe Tata abeta kashe.**
28 Batunaki Ye lisusu :
— Tosengeli kosala nini mpo na kokokisa misala oyo
Nzambe azali kozela epai na biso ?
29 Yesu azongiselaki bango :
— Mosala ya Nzambe, yango oyo : bondima Ye oyo Nzambe atindaki.
30 Batunaki Ye lisusu :
— Elembo nini ya kokamwa okolakisa biso mpo ete
tondima Yo ? Okosala penza nini ?
31 Bakoko na biso baliaki mana kati na esobe kolanda
ndenge ekomama : « Apesaki bango lipa kowuta na
Likolo. »
32 Kasi Yesu azongiselaki bango :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : ezali Moyize te moto apesaki bino lipa oyo ezalaki kowuta na Likolo, kasi ezali Tata na Ngai nde apesaka bino lipa ya solo oyo ewutaka na Likolo.
33 **Pamba te lipa ya Nzambe ezali Ye oyo akiti wuta na Likolo mpe apesaka mokili bomoi.**
34 Bongo balobaki na Ye :
— Nkolo, pesaka biso lipa yango tango nyonso.
35 Yesu azongiselaki bango :
— Ngai nazali lipa oyo epesaka bomoi. Moto nyonso oyo akoya epai na Ngai akoyoka lisusu nzala te, mpe moto nyonso oyo akondima Ngai akoyoka lisusu posa ya mayi te.
36 **Nzokande, ndenge nayebisaki bino, bozali komona Ngai, kasi bozali kondima te.**

37 **Bato nyonso oyo Tata apesi Ngai bakoya epai na**
Ngai, mpe nakobengana soki moke te moto nyonso oyo
akoya epai na Ngai.
38 **Pamba te soki nakitaki wuta na Likolo, ezali te**
mpo na kosala mokano na Ngai moko, kasi mpo na
kokokisa mokano ya Ye oyo atindaki Ngai.
39 **Nzokande, Ye oyo atindaki Ngai alingi ete**
nabungisa ata moto moko te kati na bato oyo apesaki
Ngai, kasi nasekwisa bango na mokolo ya suka.
40 **Pamba te mokano ya Tata na Ngai ezali ete moto**
nyonso oyo amoni Mwana mpe andimi Ye azwa bomoi
ya seko ; mpe, Ngai, nakosekwisa ye na mokolo ya
suka.
41 Bayuda bakomaki koyimayima na tina na Ye mpo ete
alobaki : **« Ngai, nazali lipa oyo ekiti wuta na Likolo. »**
42 Bakomaki koloba :
— Boni, wana ezali Yesu te ? Ezali mwana mobali ya
Jozefi te ? Toyebi malamu tata mpe mama na ye ! Bongo
ndenge nini azali koloba : **« Nawuti na Likolo ? »**
43 Yesu azongiselaki bango :
— Botika koyimayima kati na bino !
44 **Moto moko te akoki koya epai na Ngai soki Tata**
oyo atindaki Ngai abendi ye te ; mpe Ngai, nakosekwisa
ye na mokolo ya suka.
45 **Tala ndenge ekomama kati na mikanda ya**
Basakoli : « Nzambe akoteya bango nyonso. » Boye
moto nyonso oyo ayokaka Tata mpe ayambaka mateya
na Ye ayaka epai na Ngai.
46 **Moto moko te amona Tata, longola kaka Ye oyo**
ayaki wuta epai ya Nzambe.
47 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto oyo**
andimi azali na bomoi ya seko,
48 **pamba te nazali lipa oyo epesaka bomoi.**
49 **Bakoko na bino baliaki mana kati na esobe mpe**
bakufaki,
50 **kasi botala lipa oyo ewuti na Likolo ; moto oyo**
akolia yango akokufa te.
51 **Ngai nde nazali lipa ya bomoi oyo ewuti na**
Likolo ; moto nyonso oyo akolia lipa yango, akozala na
bomoi ya seko ; mpe lipa oyo nakopesa mpo ete mokili
ezwa bomoi ezali nde nzoto na Ngai.
52 Tango Bayuda bayokaki bongo, bakomaki kotiana
tembe ; bazalaki koloba :
— Akopesa biso nzoto na ye ndenge nini mpo ete tolia
yango ?
53 Bongo Yesu alobaki na bango :

— Nazali koloba na bino penza ya solo : soki bolie nzoto ya Mwana na Moto te mpe bomeli makila na Ye te, bozali na bomoi te kati na bino.

54 **Moto oyo alie nzoto na Ngai mpe ameli makila na Ngai, azali na bomoi ya seko ; mpe Ngai, nakosekwisa ye na mokolo ya suka.**

55 **Pamba te nzoto na Ngai ezali penza bilei, mpe makila na Ngai ezali penza lokola mayi oyo bamelaka.**

56 **Moto oyo alie nzoto na Ngai mpe ameli makila na Ngai azali kati na Ngai, mpe Ngai nazali kati na ye.**

57 **Ndenge Tata oyo atindaki Ngai azali etima ya bomoi mpe Ngai nazali na bomoi na nzela na Ye, ndenge wana mpe moto oyo alie nzoto na Ngai akozala na bomoi na nzela na Ngai.**

58 **Tala ndenge lipa oyo ewuti na Likolo ezali : ekokani te na mana oyo bakoko na bino baliaki, kasi bakufaki kaka ; nzokande, moto oyo akolia lipa oyo Ngai nazali akozala na bomoi ya seko.**

59 Wana nde ezalaki mateya ya Yesu kati na ndako ya mayangani ya Kapernawumi.

Bayekoli mingi bakimi Yesu

60 Sima na koyoka Ye, bayekoli mingi ya Yesu balobaki :

— Mateya oyo ezali makasi mingi, nani akoki kondima yango ?

61 Yesu asosolaki ete bayekoli na Ye bazalaki koyimayima na tina na yango ; alobaki na bango :

— Boni, maloba oyo ebetisi bino mabaku ?

62 **Bongo ekozala ndenge nini soki bomoni Mwana na Moto kozonga epai Ye azalaki liboso ?**

63 **Ezali Molimo nde apesaka bomoi ; mosuni ezali na eloko te. Maloba oyo nalobi na bino ezali Molimo mpe bomoi.**

64 **Kasi bato mosusu kati na bino bazali kondima te.**

Solo, wuta na ebandeli, Yesu ayebaki banani bazalaki kondima te, mpe nani akoteka Ye.

65 Alobaki lisusu :

— Yango wana nalobaki na bino : « Moto moko te akoki koya epai na Ngai soki epesameli ye te na Tata. »

66 Banda na tango wana, bayekoli na Ye mingi bazongaki mpe batikaki kolanda Ye.

(Mat 16.13-20; Mlk 8.27-30; Lk 9.18-21)

67 Boye, Yesu alobaki na bantoma zomi na mibale :

— Boni, bino mpe bolingi kokende ?

68 Simona Petelo azongisaki :

— Nkolo, tokokende epai ya nani ? Yo nde ozali na maloba ya bomoi ya seko.

69 Biso, tondimi mpe toyebi ete ozali Mosantu ya Nzambe.

70 Yesu alobaki na bango :

— Boni, ezali Ngai te nde naponaki bino nyonso zomi na mibale ? Nzokande, moko kati na bino azali Satana !

71 Yesu azalaki nde koloba na tina na Yuda, mwana mobali ya Simona Isikarioti, oyo, kati na bantoma zomi na mibale, asengelaki koteka Ye.

7

Yesu akei na feti ya Bandako ya kapo

1 Sima na yango, Yesu atambolaki na mokili ya Galile, aboyaki kovanda na Yuda, pamba te Bayuda bazalaki koluka koboma Ye.

2 Nzokande, feti ya Bandako ya kapo, feti ya Bayuda, ekomaki pene.

3 Bandeko ya Yesu balobaki na Ye :

— Longwa awa na Galile mpe kende na Yuda, mpo ete bayekoli na Yo bamona kuna bikamwa oyo ozali kosala.

4 Moto moko te asalaka na nkuku soki alingi koyebana. Lokola ozali kosala makambo minene koleka, sala ete moto nyonso kati na mokili ayeba soki ozali nani.

5 Pamba te, ezala bandeko ya Yesu, bango mpe bazalaki kondima Ye te.

6 Yesu azongiselaki bango :

— Tango na Ngai ekoki nanu te ; kasi mpo na bino, tango nyonso ezali malamu.

7 **Mokili ekoki koyina bino te ; kasi Ngai, ezali koyina Ngai mpo ete natatolaka ete misala na yango ezali mabe.**

8 **Bino, bokende na feti wana ; kasi Ngai, nakokende te, pamba te tango na Ngai ekoki nanu te.**

9 Sima na Ye koloba na bango bongo, atikalaki na Galile.

10 Nzokande, tango bandeko na Ye bakendeki na feti, Ye mpe akendeki kuna, na komilakisa te, kasi na nkuku.

11 Wana bazalaki kati na feti, Bayuda bazalaki koluka Ye mpe bazalaki kotuna-tuna : « Azali wapi ? »

12 Kati na bato, tembe ekomaki makasi na tina na Ye. Bamoko bazalaki koloba : Azali moto malamu ; bamosusu : « Te, azali kokosa bato nyonso. »

13 Kasi, lokola bango nyonso bazalaki kobanga Bayuda, moto ata moko te akokaki koloba na bonsomi nyonso na tina na Yesu.

14 Tango mikolo ya feti ekomaki na kati-kati, Yesu ak-
endeki na Tempelo mpe akomaki koteya.
15 Bayuda bakamwaki mpe bazalaki kotunana :
— Ndenge nini moto oyo ayekola te akoki koyeba
Makomi boye ?
16 Yesu azongiselaki bango :
**— Makambo oyo nazali koteya ewuti epai na Ngai
te, kasi ewuti epai na Ye oyo atindi Ngai.**
17 **Moto nyonso oyo azwi mokano ya kosala
makambo oyo Nzambe alingaka, akososola soki
mateya na Ngai ewuti na Nzambe to nazali koloba na
ndenge na Ngai moko.**
18 **Moto oyo alobaka na kombo na ye moko alukaka
lokumu na ye moko ; kaka oyo azali koluka lokumu
ya Nzambe oyo atindaki Ye nde azali koloba solo, mpe
mabe ezali te kati na Ye.**
19 **Boni, Moyize apesaki bino mibeko te ? Nzokande
moko te kati na bino atosaka yango ! Bongo mpo na
nini bozali koluka koboma Ngai ?**
20 Bato kati na ngulupa bazongiselaki Yesu :
— Ozali na molimo mabe. Nani azali koluka koboma
yo ?
21 Yesu alobaki na bango :
**— Mpo na likamwisi moko oyo nasalaki, yango
wana bino nyonso bokamwe !**
22 **Bokanisa nanu : Moyize apesaki bino mitindo
ya kokatisa ngenga, —mobeko yango ewutaki kutu na
Moyize te, kasi na bakoko— mpe botosaka mitindo
yango ata na mokolo ya Saba.**
23 **Bongo soki bokataka bato ngenga na mokolo ya
Saba, mpe yango ebukaka mobeko ya Moyize te, mpo
na nini bozali kosilikela Ngai mpo ete nabikisi moto na
mokolo ya Saba ?**
24 **Bosambisaka lisusu te kolanda oyo miso na bino
ezali komona, kasi bokataka makambo na bosembo.**
25 Na bongo, ndambo ya bavandi ya Yelusalemi bakomaki
komituna : « Azali te moto oyo bazali koluka koboma ?
26 Tala, azali koloba na bonsomi nyonso, mpe bazali
koloba na ye eloko moko te mpo na kotelemela ye ! Boni,
bokanisi ete bakonzi na biso bayebi ete azali penza Klisto ?
27 Kasi biso, toyebi epai moto oyo awuti ; nzokande tango
Klisto akoya, moto moko te akoyeba soki azali moto ya
engumba nini ! »
28 Kaka na tango yango, wana Yesu azalaki koteya kati na
Tempelo, alobaki na mongongo makasi :

— Solo, boyebi Ngai mpe boyebi epai nawuti ! Nzokande, nayei na ndenge na Ngai moko te ; ezali Ye oyo azali penza ya solo nde atindi Ngai, mpe bino, boyebi Ye te.

29 **Ngai, nayebi Ye, pamba te nawuti epai na Ye, mpe ezali Ye nde atindi Ngai.**

30 Na bongo, balukaki kokanga Yesu, kasi moto ata moko te alongaki ; pamba te tango na Ye ekokaki nanu te.

31 Boye kati na bato, mingi bandimaki Ye ; bazalaki koloba :

— Boni, tango Klisto akoya, akosala bikamwa mingi koleka oyo moto oyo ozali kosala ?

32 Bafarizeo bayokaki makambo oyo bato bazalaki koloba na se se na tina na Yesu. Bongo bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo batindaki bakengeli ya Tempelo mpo na kokanga Yesu.

33 Yesu alobaki :

— Nazali nanu elongo na bino mpo na mwa tango moke, bongo nakozonga epai ya Ye oyo atindaki Ngai.

34 **Bokoluka Ngai, kasi bokomona Ngai te ; mpe epai Ngai nakozala, bino, bokoki te koya kuna.**

35 Bayuda balobanaki bango na bango :

— Asengeli kokende wapi mpo ete tomona ye lisusu te ? Akokende epai ya Bayuda oyo bapalangana kati na Bagreki mpe koteya Bagreki ?

36 Alingi penza koloba nini tango azali koloba : **« Bokoluka Ngai, kasi bokomona Ngai te ; mpe epai Ngai nakozala, bino, bokoki te koya kuna ? »**

Mayi ya bomoi

37 Na mokolo ya suka ya feti, mokolo oyo eleki monene, Yesu atelemaki mpe alobaki na mongongo makasi :

— Tika ete moto nyonso oyo azali na posa ya mayi aya epai na Ngai mpe amela.

38 **Moto oyo akondima Ngai, kolanda ndenge Makomi elobi, bibale ya mayi ya bomoi ekotiola wuta kati na ye.**

39 Yesu alobaki bongo na tina na Molimo oyo bato oyo bakotia kondima na bango kati na Ye bakozwa ; mpo ete na tango wana, Molimo apesamaki nanu te, pamba te Yesu akotaki nanu te kati na nkembo na Ye.

Bato bakabwani mpo na Yesu

40 Kati na bato oyo bayokaki maloba na Ye, bamoko bazalaki koloba : « Moto oyo azali penza Mosakoli, »

41 bamosusu : « Azali Klisto, » kasi bamosusu lisusu : « Boni, Klisto akoki kobimela na Galile ?

42 Boni, Makomi ezali koloba te ete Klisto akobimela na
libota ya Davidi mpe akobotama na Beteleemi, mboka ya
Davidi ? »
43 Ezali bongo nde bato bakabwanaki na tina na Yesu.
44 Bamosusu kati na bango balukaki kokanga Ye, kasi
moto ata moko te alongaki.

Bakonzi ya Bayuda baboyi kondima Yesu

45 Bakengeli ya Tempelo bazongaki epai ya bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo. Bakonzi ya Banganga-
Nzambe mpe Bafarizeo batunaki bakengeli :
— Mpo na nini bomemi Yesu awa te ?
46 Bakengeli bazongisaki :
— Ezali na moto ata moko te oyo asila koloba makambo
oyo moto wana azali koloba.
47 Bafarizeo batunaki lisusu :
— Bino mpe bomitiki penza mpo ete akosa bino ?
48 Boni, kati na bakonzi to kati na Bafarizeo, ezali ata
na moko oyo andimi ye ?
49 Ezali kaka bato oyo bayebi mibeko ya Moyize te,
bazali penza bato balakelama mabe !
50 Kasi moko kati na bango, Nikodemi, oyo, mokolo moko,
akendeki epai ya Yesu, alobaki :
51 — Boni, mibeko na biso ekoki kokatela moto etumbu
na kozanga koyoka ye liboso, mpe na kozanga koyeba
mabe oyo asili kosala ?
52 Bazongiselaki ye :
— Boni, yo mpe ozali moto ya Galile ? Kundola malamu
Makomi, mpe okomona penza ete mosakoli moko te
abimela na Galile.
[
53 Na bongo, moko na moko azongaki na ndako na ye.

8

Mwasi oyo bakangi na ekobo

1 Kasi Yesu akendeki na ngomba ya banzete ya olive.
2 Na tongo-tongo ya mokolo oyo elandaki, azongaki kati
na lopango ya Tempelo ; mpe lokola bato nyonso bayaki
kozingela Ye, avandaki mpe abandaki koteya bango.
3 Balakisi ya Mobeko mpe Bafarizeo bakumbaki mwasi
moko oyo bakutaki azali kosala ekobo ; batambolisaki ye
kati na ebele ya bato mpe batiaki ye liboso ya Yesu, na miso
ya bato nyonso.
4 Balobaki na Yesu :
— Moteyi, mwasi oyo asali ekobo ; bakuti ye penza azali
kosala yango !

5 Kati na mibeko, Moyize apesa biso mitindo ya koboma
basi ya boye na mabanga. Bongo yo, olobi nini na tina na
yango ?
6 Balobaki bongo mpo na kotiela Yesu motambo mpe
koluka nzela ya kofunda Ye.
Kasi Yesu agunzamaki ; mpe na nzela ya mosapi na Ye,
abandaki kokoma na mabele.
7 Lokola bakobaki kaka kopesa Ye mituna, Yesu atelemaki
mpe alobaki na bango :
**— Tika ete moto oyo, kati na bino, asala nanu
lisumu te abamba ye libanga moto ya liboso.**
8 Bongo Yesu agunzamaki lisusu mpe azongelaki kokoma
na mabele.
9 Tango bayokaki bongo, bango nyonso babendanaki
moko sima na moninga, kobanda na mikolo. Mpe Yesu
atikalaki Ye moko. Lokola mwasi yango azalaki kaka wana
kati na lopango ya Tempelo,
10 Yesu atombolaki moto mpe alobaki na ye :
**— Mwasi, bato oyo bayei kofunda yo bazali wapi ?
Boni, ata moko te akateli yo etumbu ?**
11 Mwasi azongisaki :
— Nkolo, moko te !
Bongo Yesu alobaki na ye :
**— Ngai mpe nakateli yo etumbu te. Kende ; kasi,
kobanda lelo, kosala lisusu masumu te.]***

Yesu azali pole ya mokili

12 Yesu alobaki lisusu na bato :
**— Nazali pole ya mokili ; moto nyonso oyo alan-
daka Ngai akotikala kotambola kati na molili te, kasi
akozwa pole ya bomoi.**
13 Bafarizeo balobaki na Ye :
— Ozali kotatola mpo na yo moko, litatoli na yo ezali ya
solo te.
14 Yesu azongiselaki bango :
**— Ezala soki natatoli mpo na Ngai moko, litatoli
na Ngai ezali ya solo, pamba te nayebi epai nawuti
mpe epai nazali kokende ; kasi bino, boyebi te ezala
epai nawuti to epai nazali kokende.**
15 **Bino, bosambisaka na ndenge ya bomoto ; kasi
Ngai, nasambisi moto ata moko te.**
16 **Mpe ezala soki esalemi ete Ngai nasambisi moto,
kosambisa na Ngai ezali ya solo, pamba te nazali Ngai
moko te : Tata oyo atindi Ngai azali elongo na Ngai.**

---

* **8:11** Biteni oyo, 7.54–8.11, ezali te na mikanda mosusu

17 **Ekomama kutu, kati na mibeko na bino, ete litatoli ya bato mibale nde ezalaka ya solo.**
18 **Ngai, nazali kopesa litatoli na tina na Ngai moko, mpe Tata oyo atindaki Ngai azali lisusu kotatola na tina na Ngai.**
19 Bongo batunaki Ye :
— Tata na yo azali wapi ?
Yesu azongisaki :
— Boyebi Ngai te, mpe boyebi Tata na Ngai te. Soki boyebaki Ngai, bolingaki mpe koyeba Tata na Ngai.
20 Yesu alobaki bongo, wana azalaki koteya kati na lopango ya Tempelo, pene ya esika oyo bazalaki kotia makabo ; mpe moto ata moko te amekaki kokanga Ye, pamba te tango na Ye ekokaki nanu te.

Yesu azali nani ?
21 Yesu alobaki na bango lisusu :
— Ngai, nazali kokende ; mpe bokoluka Ngai, kasi bokokufa kati na lisumu na bino. Epai Ngai nazali kokende, bino, bokoki te koya kuna.
22 Na bongo, Bayuda batunanaki bango na bango :
— Boni, azali na makanisi ya komiboma, yango wana alobi : **« Epai Ngai nazali kokende, bino, bokokoka te koya kuna ? »**
23 Yesu azongiselaki bango :
— Bino, bozali bato ya se ; kasi Ngai, nawuti na Likolo. Bino, bozali bato ya mokili oyo ; kasi Ngai, nazali ya mokili oyo te.
24 **Yango wana nalobaki na bino : « Bokokufa kati na lisumu na bino ; » pamba te soki bondimi te ete « Nazali oyo azali, » bokokufa kati na lisumu na bino.**
25 Batunaki Ye :
— Boye ozali nani ?
Yesu azongiselaki bango :
— Oyo nazali koloba na bino wuta na ebandeli.
26 **Nazali na makambo mingi ya koloba na tina na bino mpe ya kosambisa kati na bino ; kasi Ye oyo atindaki Ngai azali solo, mpe makambo oyo nayokaki epai na Ye, yango nde nazali koyebisa mokili.**
27 Kasi bazalaki kososola te ete Yesu azalaki koloba na bango na tina na Tata.
28 Alobaki lisusu :
— Sima na bino kotombola Mwana na Moto nde bokoyeba ete, Ngai, nazali oyo azali, mpe ete nasalaka eloko moko te na ndenge na Ngai moko, kasi nalobaka kolanda makambo oyo Tata ateyaki Ngai.

29 **Ye oyo atindaki Ngai azali elongo na Ngai ;**
atikaki Ngai moko te, pamba te, Ngai, nasalaka tango
nyonso makambo oyo esepelisaka Ye.
30 Wana Yesu azalaki koloba bongo, bato mingi bandimaki
Ye.

Bonsomi ya solo

31 Bongo Yesu alobaki na Bayuda oyo bandimaki Ye :
— Soki bowumeli kati na Liloba oyo nateyaki bino,
bokozala penza bayekoli na Ngai,
32 **bokoyeba solo, mpe solo ekokangola bino.**
33 Bazongiselaki Ye :
— Biso, tozali bato ya libota ya Abrayami, totikala
kozala te bawumbu ya moto ; ndenge nini oloba ete
tokokoma bansomi ?
34 Yesu azongiselaki bango :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : moto
nyonso oyo asalaka masumu azali mowumbu ya
lisumu.
35 **Nzokande, mowumbu azalaka kati na libota**
tango nyonso te, kasi mwana azali kati na yango mpo
na seko.
36 **Boye, soki Mwana akangoli bino, bokozala penza**
bansomi.
37 **Nayebi ete bozali bato ya libota ya Abrayami ;**
nzokande, bozali koluka koboma Ngai, pamba te
boboyi koyamba Liloba na Ngai.
38 **Ngai, nazali koloba makambo oyo namonaki epai**
ya Tata na Ngai ; bino mpe bozali kosala makambo oyo
boyokaki epai ya tata na bino.
39 Bazongisaki :
— Ezali Abrayami nde azali tata na biso.
Yesu alobaki na bango :
— Soki bozalaki bana ya Abrayami, bolingaki
kosala misala oyo Abrayami asalaki.
40 **Kasi sik'oyo, na esika ete bosala yango, bozali**
koluka koboma Ngai, Ngai oyo nalobi na bino solo oyo
nayokaki epai ya Nzambe ! Abrayami atikala kosala
bongo te.
41 **Bozali penza kosala misala ya tata na bino.**
Bazongisaki :
— Tozali bana ya makangu te ; tozali kaka na tata
moko : Nzambe !
42 Yesu alobaki na bango :
— Soki Nzambe azalaki penza Tata na bino,
bolingaki kolinga Ngai, pamba te nawutaki epai ya
Nzambe, mpe ezali kolanda mokano na Ye nde nazali

sik'oyo awa. Nayaki na ndenge na Ngai moko te, kasi Ye nde atindaki Ngai.

43 **Mpo na nini bozali kososola te elobeli na Ngai ? Ezali mpo ete bozali kokoka te koyoka makambo oyo nazali koloba na bino.**

44 **Ezali Satana nde azali tata na bino, mpe bolingi nde kaka kokokisa posa ya tata na bino. Wuta na ebandeli, ye azala mobomi ; avandaka kati na solo te, pamba te solo ezalaka te kati na ye. Tango akosaka, alobaka penza makambo oyo ewutaka kati na ye ; pamba te azali mokosi mpe tata ya lokuta.**

45 **Kasi Ngai, lokola nalobi solo, yango wana bozali kondima Ngai te.**

46 **Nani kati na bino akoki kotalisa Ngai ete nasali masumu ? Soki nalobaka solo, mpo na nini bondimaka Ngai te ?**

47 **Moto oyo azali ya Nzambe ayokaka makambo oyo Nzambe alobaka ; kasi soki bino boyokaka te, ezali mpo ete bozali ya Nzambe te.**

48 Bayuda bazongiselaki Ye :

— Omoni ! Yango wana tolobaki na biso ete ozali moto ya Samari mpe ozali na molimo mabe kati na yo.

49 Yesu azongisaki :

— Nazali na molimo mabe te kati na Ngai. Ngai nazali nde kopesa Tata na Ngai lokumu, kasi bino bozali kotiola Ngai.

50 **Nalukaka lokumu na Ngai moko te ; ezali na Moko oyo alukaka yango mpe asambisaka.**

51 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto oyo akobatela Liloba na Ngai kati na ye akotikala kokufa te.**

Yesu mpe Abrayami

52 Na yango, Bayuda balobaki na Ye :

— Tomoni sik'oyo ete ozali na molimo mabe kati na yo ! Pamba te Abrayami asila kokufa, basakoli mpe lokola ; bongo yo ozali koloba ete moto oyo akobatela Liloba na yo kati na ye akotikala kokufa te !

53 Boni, yo okanisi ete oleki Abrayami, tata na biso, oyo akufa to mpe oleki basakoli nyonso oyo bakufa ? Yango yo, ozali komimona nani ?

54 Yesu azongiselaki bango :

— Soki namipesaki Ngai moko lokumu, lokumu na Ngai elingaki kozala na tina te. Kasi ezali Tata na Ngai, Ye oyo bino bozali koloba ete azali Nzambe na bino, nde azali kopesa Ngai lokumu.

55 **Solo, bino, boyebi Ye te ; kasi Ngai, nayebi Ye.**
Soki nameki koloba ete nayebi Ye te, wana nakozala
mokosi lokola bino. Kasi nayebi Ye mpe nabatelaka
Liloba na Ye.
56 **Tata na bino, Abrayami, atondaki na esengo,**
wana akanisaki ete akomona mokolo na Ngai. Amon-
aki yango mpe atondaki na esengo.
57 Bayuda balobaki na Ye :
— Nini ? Yo moto oyo okokisi nanu te ata mibu tuku mitano ya mbotama, ozali koloba ete omonaki Abrayami !
58 Yesu azongisaki :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : liboso ete Abrayami abotama, Ngai nazali.
59 Tango Bayuda bayokaki bongo, balokotaki mabanga mpo na kobamba Yesu, kasi abombamaki mpe abimaki libanda ya lopango ya Tempelo.

9

Yesu abikisi mokufi miso

1 Wana Yesu azalaki kokende, amonaki moto moko akufa miso wuta mbotama na ye.
2 Bayekoli na Ye batunaki Ye :
— Moteyi, nani asalaki masumu mpo ete moto oyo abotama mokufi miso : boni, ezali ye moko to baboti na ye ?
3 Yesu azongisaki :
— Ezali te mpo na masumu na ye to ya baboti na ye, kasi ezali mpo ete misala ya Nzambe emonisama kati na ye.
4 **Lokola moyi ezali, esengeli na Ngai kosala misala**
ya Ye oyo atindaki Ngai ; butu ezali koya, oyo moto ata
moko te akokoka kosala mosala.
5 **Wana nazali kati na mokili, nazali pole ya mokili.**
6 Sima na Yesu koloba bongo, abwakaki soyi na mabele mpe, na nzela ya soyi na Ye, asalaki potopoto. Bongo apakolaki yango na miso ya mokufi miso
7 mpe alobaki na ye :
— Kende kosukola na liziba ya Siloe.
Mokufi miso akendeki mpe asukolaki. Tango azongaki, abandaki komona.
8 Bato oyo bazalaki zingazinga na ye mpe ba-oyo bazalaki komona ye kosenga-senga mbongo bakomaki koloba :
— Boni, ezali ye te moto oyo azalaki tango nyonso ya kovanda mpo na kosenga-senga mbongo ?
9 Bamoko bazalaki koloba :
— Ezali ye !

Bamosusu :
— Te, ezali ye te ; akokani na ye !
Kasi ye moko, mokufi miso, azalaki koloba :
— Ezali ngai !
10 Bongo batunaki ye :
— Miso na yo ebikaki ndenge nini ?
11 Azongiselaki bango :
— Moto oyo babengaka Yesu asalaki potopoto, apakolaki ngai yango na miso, bongo alobaki na ngai : « Kende kosukola na Siloe. » Boye, nakendeki, nasukolaki mpe, mbala moko, nakomaki komona.
12 Batunaki ye lisusu :
— Moto yango azali wapi ?
Azongisaki :
— Nayebi te !

Mituna ya Bafarizeo epai ya mokufi miso oyo abikaki

13 Bamemaki liboso ya Bafarizeo, mokufi miso oyo abikaki.
14 Nzokande mokolo oyo Yesu asalaki potopoto mpo na kobikisa miso ya mokufi miso yango ezalaki mokolo ya Saba.
15 Yango wana Bafarizeo mpe batunaki ye soki ndenge nini miso na ye ebikaki. Azongiselaki bango :
— Atiaki ngai potopoto na miso, nasukolaki mpe nakomi komona.
16 Kati na Bafarizeo, bamoko balobaki :
— Moto oyo awuti epai ya Nzambe te, mpo ete azali kotosa te mokolo ya Saba.
Kasi bamosusu balobaki :
— Ndenge nini moto ya masumu akoki kozwa bokonzi ya kosala bikamwa ya ndenge wana ?
Bokabwani ekotaki kati na bango.
17 Batunaki lisusu mokufi miso :
— Bongo yo, olobi nini na tina na ye, pamba te ezali miso na yo nde abikisi ?
Azongiselaki bango :
— Azali mosakoli.
18 Bayuda baboyaki kondima ete azalaki liboso mokufi miso mpe ete abiki. Boye, babengaki baboti na ye
19 mpe batunaki bango :
— Mobali oyo azali mwana na bino ? Boni, abotama solo mokufi miso ? Ndenge nini sik’oyo akomi komona ?
20 Baboti na ye bazongisaki :
— Toyebi ete azali mwana na biso mpe ete abotama mokufi miso ;

21 kasi mpo na oyo etali koyeba ndenge nini akomi
komona sik’oyo mpe nani abikisi ye, toyebi eloko te. Botuna
ye moko. Azali mokolo ; akoloba na tina na ye moko.
22 Baboti na ye balobaki bongo mpo ete bazalaki kobanga
Bayuda, pamba te Bayuda basilaki kozwa mokano ya
kobengana, na ndako na bango ya mayangani, moto nyonso
oyo akondima ete Yesu azali Klisto.
23 Yango wana baboti na ye bazongisaki : « Botuna ye
moko, azali mokolo. »
24 Bafarizeo babengisaki lisusu, mpo na mbala ya mibale,
moto oyo azalaki mokufi miso mpe balobaki na ye :
— Pesa Nzambe nkembo na koloba solo ; biso toyebi ete
moto wana azali moto ya masumu.
25 Azongiselaki bango :
— Soki azali moto ya masumu, wana ngai nayebi
yango te ; kasi ngai nayebi kaka likambo moko : nazalaki
mokufi miso, kasi sik’oyo, nakomi komona.
26 Batunaki ye lisusu :
— Asalaki yo nini ? Abikisaki miso na yo ndenge nini ?
27 Azongiselaki bango :
— Nasilaki koyebisa bino yango, kasi boyokaki te.
Bongo mpo na nini bolingi lisusu koyoka yango ? Boni,
bino mpe bolingi kokoma bayekoli na ye ?
28 Bongo Bafarizeo bakomaki kofinga ye mpe koloba :
— Ezali yo nde ozali moyekoli na ye ; biso tozali
bayekoli ya Moyize.
29 Toyebi ete Nzambe alobaki na Moyize ; kasi moto
wana, toyebi kutu te soki awuti wapi !
30 Moto yango azongisaki :
— Oh, ezali penza likambo ya kokamwa soki boyebi te
epai nini awuti ! Kasi mpo na ngai, abikisi miso na ngai.
31 Toyebi biso nyonso ete Nzambe ayokaka bato ya
masumu te, kasi ayokaka nde moto oyo atosaka Ye mpe
asalaka mokano na Ye.
32 Mpe totikala nanu koyoka te ete moto abikisi moto
moko akufa miso wuta mbotama na ye.
33 Soki moto wana awutaki epai ya Nzambe te, akokaki
kosala ata eloko moko te.
34 Bazongiselaki ye :
— Ndenge nini yo moto oyo obotama mobimba kati na
lisumu oteya biso ?
Boye, babenganaki ye.

Bakufi miso ya solo

35 Tango Yesu ayokaki ete babengani moto wana, ak-
endeki kokutana na ye mpe alobaki na ye :

— Boni, ondimi Mwana na Moto ?
36 Moto wana azongiselaki Ye :
— Nkolo, azali nani ? Yebisa ngai mpo ete nandima Ye.
37 Yesu alobaki :
— Omoni Ye ! Ezali Ye oyo azali koloba na yo.
38 Moto yango azongisaki :
— Nkolo, nandimi.
Mpe agumbamelaki Ye.
39 Yesu alobaki :
— Nayaki mpo na kotia bososoli kati na mokili ; mpo ete bakufi miso bakoma komona, mpe ba-oyo bazali komona bakoma bakufi miso.
40 Bafarizeo mosusu oyo bazalaki elongo na ye bayokaki maloba yango mpe batunaki Yesu :
— Boni, olingi koloba ete biso mpe tozali bakufi miso ?
41 Yesu azongiselaki bango :
— Soki bozalaki bakufi miso, bolingaki kozala na ngambo te ; kasi lokola bolobi ete bomonaka, elingi koloba ete bozali penza na ngambo.

10

Yesu, Mobateli malamu ya bameme

1 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto oyo akotaka na lopango ya bameme na nzela ya ekuke te, kasi amataka na likolo ya lopango, na esika mosusu, azali moyibi mpe mobomi.**
2 **Kasi ye oyo akotelaka na ekuke azali mobateli bameme.**
3 **Mokengeli afungolelaka mobateli bameme ekuke, bameme eyokaka mongongo na ye. Mobateli abengaka bameme na ye na kombo na yango mpe abimisaka yango na libanda.**
4 **Soki abimisi bameme na ye nyonso na libanda, alekaka liboso na yango ; mpe bameme elandaka ye na sima, pamba te eyebi mongongo na ye.**
5 **Ekotikala ata mokolo moko te kolanda mopaya ; kasi ekokima ye mosika, pamba te eyebi mongongo na ye te.**
6 Yesu ayebisaki bango lisese yango, kasi basosolaki te tina ya makambo oyo azalaki koyebisa bango.
7 Mpo na yango, Yesu alobaki na bango lisusu :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : Ngai nazali ekuke ya bameme.
8 **Bato nyonso oyo bayaki liboso na Ngai bazali miyibi mpe babomi ; bameme eyokelaki bango te.**

9 **Ngai nde nazali ekuke ; moto nyonso oyo akokotela na nzela na Ngai akobika ; akokota mpe akobima, mpe akozwa bilei.**
10 **Moyibi ayaka kaka mpo na koyiba, koboma mpe kobebisa ; kasi Ngai, nayei mpo ete bameme ezwa bomoi mpe ezwa yango na bofuluki penza.**
11 **Nazali mobateli malamu ya bameme. Mobateli malamu ya bameme apesaka bomoi na ye mpo na bameme na ye.**
12 **Mosali oyo azali mobateli bibwele te, oyo azali nkolo bameme te, asalaka kaka mpo na lifuti. Soki kaka amoni mbwa ya zamba koya, asundolaka bameme mpe akimaka. Bongo mbwa ya zamba ekangaka bameme mpe epanzaka yango.**
13 **Mosali yango akimaka, pamba te asalaka kaka mpo na lifuti mpe atiaka makanisi na ye na bameme te.**
14 **Ngai, nazali mobateli malamu ya bibwele ; nayebi bameme na Ngai, mpe bameme na Ngai eyebi Ngai**
15 **—ndenge kaka Tata ayebi Ngai, mpe Ngai nayebi Tata— Nazali kokaba bomoi na Ngai mpo na bameme na Ngai.**
16 **Nazali na bameme mosusu oyo ezali ya lopango oyo te. Nasengeli komema yango ; ekoyoka mongongo na Ngai. Etonga ekozala kaka moko, mpe mobateli bibwele akozala kaka moko.**
17 **Tata alingaka Ngai mpo ete nazali kokaba bomoi na Ngai ; kasi nakozwa yango lisusu.**
18 **Moto moko te azali kobotola Ngai bomoi yango, kasi Ngai moko nde nazali kokaba yango, na mokano na Ngai moko. Nazali na bokonzi ya kopesa mpe ya kozwa yango lisusu. Yango nde mitindo oyo Tata na Ngai apesaki Ngai.**
19 Bayuda bakabwanaki lisusu likolo ya maloba yango.
20 Mingi kati na bango bazalaki koloba :
— Azali na molimo mabe ! Azali na liboma ! Mpo na nini bozali koyoka ye ?
21 Bamosusu bazalaki kozongisa :
— Maloba wana ezali te ya moto oyo azali na se ya bokonzi ya molimo mabe ! Boni, molimo mabe ekoki penza kofungola miso ya bakufi miso ?

Yesu azali Mwana na Nzambe to motioli

22 Ekomaki tango ya kosepela feti ya Kobulisa Tempelo ya Yelusalemi. Feti yango esalemaki na tango ya malili makasi.

23 Yesu azalaki kotambola kati na lopango ya Tempelo, na
veranda ya Salomo.
24 Bayuda bazingelaki Ye mpe batunaki Ye :
— Kino tango nini okotika mitema na biso likolo-likolo ?
Soki ozali Klisto, yebisa biso yango polele !
25 Yesu azongiselaki bango :
— Nayebisaki bino yango, kasi boboyi na bino kondima. Makamwisi oyo nazali kosala na Kombo ya Tata ezali kotatola na tina na Ngai ;
26 **kasi bino, boboyi na bino kondima, pamba te bozali bameme na Ngai te.**
27 **Bameme na Ngai eyokaka mongongo na Ngai. Nayebi bameme na Ngai, mpe yango elandaka Ngai.**
28 **Napesi yango bomoi ya seko : ekokufa soki moke te, mpe moto ata moko te akobotola yango na loboko na Ngai.**
29 **Tata na Ngai, oyo apesaki Ngai bameme yango, aleki bato nyonso na monene, mpe moto moko te akoki kobotola yango na loboko ya Tata na Ngai.**
30 **Ngai mpe Tata tozali se moko.**
31 Na bongo, Bayuda balokotaki lisusu mabanga mpo na
koboma Ye,
32 kasi Yesu alobaki na bango :
— Nalakisi bino bikamwa mingi ya minene oyo esalemaki na nguya ya Tata ; mpo na likamwisi nini bolingi koboma Ngai na mabanga ?
33 Bayuda bazongiselaki Ye :
— Ezali te mpo na likamwisi moko boye ya malamu nde tolingi koboma yo, kasi ezali mpo ete ozali kofinga Nzambe. Lisusu, ezali mpo ete, yo oyo ozali moto, ozali koloba ete ozali Nzambe.
34 Yesu alobaki na bango :
— Ekomama te kati na mibeko na bino : « Nalobi : ‹ Bozali banzambe ? › »
35 **Nzokande, batiaka tembe na Makomi te. Boye, soki abengaki « banzambe, » bato oyo epai banani Liloba na Nzambe eyaki,**
36 **mpo na nini koloba na tina na Ngai oyo Tata abulisa mpe atinda kati na mokili : « Ozali kofinga, » mpo nalobaki : « Nazali Mwana na Nzambe ? »**
37 **Soki nasalaka te misala ya Tata na Ngai, wana bondima na bino Ngai te.**
38 **Kasi soki nasalaka yango, ezala soki boboyi na bino kondima Ngai, bondima ata misala yango, mpo boyeba mpe bososola ete Tata azali kati na Ngai, mpe Ngai nazali kati na Tata.**

39 Mpo na yango, balukaki lisusu kokanga Ye, kasi Yesu
akimaki bango.
40 Akendeki lisusu na ngambo mosusu ya Yordani, kaka na
esika oyo Yoane azalaki kobatisa bato, mpe atikalaki kuna.
41 Bato mingi penza bayaki epai na Ye ; bazalaki koloba :
« Yoane asalaki likamwisi ata moko te, kasi makambo
nyonso oyo alobaki na tina na moto oyo ezali ya solo ! »
42 Mpe kuna, bato mingi bandimaki Yesu.

11

Kufa ya Lazare

1 Kati na mboka Betani, ezalaki na mobali moko na
kombo Lazare ; azalaki kobela mpe azalaki na bandeko basi
mibale : Mari mpe Marte.
2 Mari azali mwasi oyo asopelaki Nkolo malasi mpe
asalelaki suki na ye mpo na kopangusa makolo ya Yesu, mpe
Lazare oyo azali kobela azali ndeko na ye ya mobali.
3 Bandeko nyonso mibale ya basi batindaki maloba oyo
epai ya Yesu :
— Nkolo, moto oyo olingaka azali kobela.
4 Tango Yesu ayokaki yango, alobaki :
**— Bokono oyo ekoboma ye te, kasi ekopesa Nzambe
nkembo mpe ekozala nzela mpo ete Mwana na
Nzambe azwa lokumu.**
5 Nzokande, Yesu azalaki kolinga makasi Marte, ndeko na
ye ya mwasi mpe Lazare.
6 Atako ayokaki ete Lazare azali kobela, kasi avandaki
lisusu mikolo mibale na esika oyo azalaki.
7 Bongo alobaki na bayekoli na Ye :
— Tosengeli sik'oyo kozonga na Yuda.
8 Bayekoli balobaki na Ye :
— Moteyi, wuta mokolo oyo Bayuda balingaki koboma
Yo na mabanga, eleki nanu mikolo mingi te ; bongo mpo
na nini olingi lisusu kozonga kuna ?
9 Yesu azongisaki :
**— Boni, moyi ezalaka na bangonga zomi na mibale
te ? Soki moto atamboli na moyi, akobeta mabaku
te, pamba te azali komona pole ya mokili oyo.**
10 **Nzokande, soki moto atamboli na butu, akobeta
penza mabaku, pamba te pole ezali te.**
11 Sima na Ye koloba bongo, alobaki na bango lisusu :
**— Molingami na biso, Lazare, alali pongi ; kasi
nazali kokende kolamusa ye.**
12 Bayekoli balobaki na Yesu :

— Nkolo, soki azali kolala pongi, akobika na bokono na ye !
13 Solo, Yesu alingaki koloba ete Lazare akufi, kasi bayekoli bakanisaki ete azali kolobela nde pongi oyo tolalaka.
14 Bongo Yesu alobaki na bango na polele :
— Lazare akufi.
15 **Mpe nazali na esengo makasi mpo na bino lokola bozalaki kuna te, pamba te likambo oyo ekosala ete kondima na bino elendisama. Kasi sik'oyo tokende epai na ye.**
16 Na bongo, Toma, oyo bazalaki mpe kobenga « Lipasa, » alobaki na bayekoli mosusu :
— Biso mpe, tokende mpo ete tokufa elongo na Yesu !
17 Tango Yesu akomaki, ayokaki ete basilaki kokunda Lazare kati na kunda wuta mikolo minei.
18 Mpe lokola Betani ezalaki mosika ya Yelusalemi na bakilometele pene misato,
19 Bayuda mingi bayaki epai ya Mari mpe Marte mpo na kokabola mawa elongo na bango, mpo na kufa ya ndeko na bango.

Lisekwa mpe bomoi

20 Tango Marte ayokaki ete Yesu azali koya, akendeki kokutana na Ye ; kasi Mari atikalaki ya kovanda kati na ndako.
21 Marte alobaki na Yesu :
— Nkolo, soki ozalaki awa, ndeko na ngai alingaki kokufa te !
22 Kasi nazali na kondima ete, ata sik'oyo, Nzambe akopesa Yo nyonso oyo okosenga Ye.
23 Yesu alobaki na ye :
— Ndeko na yo akosekwa.
24 Marte azongiselaki Yesu :
— Nayebi solo ete akosekwa, na mokolo ya suka, na tango bakufi bakosekwa.
25 Yesu alobaki na ye :
— Ngai nazali lisekwa mpe bomoi. Moto nyonso oyo andimi Ngai akozala na bomoi, atako akufi.
26 **Mpe moto nyonso oyo andimi Ngai, wana azali na bomoi, akotikala kokufa te. Ondimi yango ?**
27 Marte azongisaki :
— Iyo, Nkolo ! Nandimi ete ozali Klisto, Mwana na Nzambe, oyo asengelaki koya na mokili.
28 Sima na Marte koloba bongo, akendeki kobenga Mari, ndeko na ye ; mpe wana abendaki ye pembeni, alobaki na ye na mongongo ya se penza :

— Moteyi ayei, azali kobenga yo.
29 Tango kaka Mari ayokaki bongo, atelemaki na lombangu mpe akendeki epai ya Yesu.
30 Nzokande, Yesu akotaki nanu te na mboka ; azalaki kaka na esika oyo Marte akutanaki na Ye.
31 Tango Bayuda oyo bazalaki elongo na Mari kati na ndako mpo na kokabola mawa elongo na ye, bamonaki Mari kotelema na lombangu mpe kobima libanda, balandaki ye, pamba te bakanisaki ete akei kolela na kunda.
32 Tango kaka Mari akomaki na esika oyo Yesu azalaki mpe amonaki Ye, amibwakaki na makolo na Ye mpe alobaki :
— Nkolo, soki ozalaki awa, ndeko na ngai alingaki kokufa te !
33 Tango Yesu amonaki Mari mpe Bayuda oyo bayaki elongo na ye kolela, ayokaki mawa makasi mpe amitungisaki.
34 Atunaki bango :
— Bokundaki ye wapi ?
Bazongisaki :
— Nkolo, yaka kotala.
35 Yesu alelaki.
36 Bongo Bayuda balobaki :
— Tala ndenge nini alingaki ye !
37 Kasi bamosusu kati na bango balobaki :
— Ezali ye te oyo abikisaki mokufi miso ? Bongo ndenge nini akokaki te kosala ete Lazare akufa te ?

Yesu asekwisi Lazare

38 Lokola Yesu amitungisaki lisusu makasi, akendeki na kunda. Ezalaki kati na ebombamelo ya mabanga oyo, na ekotelo na yango, batiaki libanga moko ya monene.
39 Yesu alobaki na bango :
— Botindika libanga.
Kasi Marte, ndeko ya mowei, alobaki na Yesu :
— Nkolo, azali kolumba solo ! Wuta bakundaki ye, esali mikolo minei.
40 Yesu alobaki na ye :
— Nalobaki na yo te ete soki ondimi, okomona nkembo ya Nzambe ?
41 Boye batindikaki libanga. Bongo Yesu atombolaki miso na likolo mpe alobaki : **« Tata, nazali kotonda Yo mpo ete oyoki Ngai.**
42 **Nayebaki ete oyokaka Ngai tango nyonso ; kasi soki nalobi bongo, ezali mpo ete bato oyo bazali zingazinga na Ngai bandima ete Yo nde otindaki Ngai. »**
43 Sima na Yesu koloba bongo, agangaki :

— Lazare, bima !
44 Mpe mowei abimaki longwa na kunda ; makolo mpe
maboko na ye ezalaki ya kokangama na basinga ya bitendi,
mpe elongi na ye ezalaki ya kozipama na elamba.
Bongo Yesu alobaki na bato oyo bazalaki wana :
— Bofungola ye basinga wana mpe botika ye kokende.

Bakani koboma Yesu
(Mat 26.1-5; Mlk 14.1-2; Lk 22.1-2)
45 Kati na Bayuda oyo bayaki epai ya Mari, mingi kati
na bango bandimaki Yesu tango bamonaki makambo oyo
asalaki ;
46 kasi bamosusu bakendeki kokuta Bafarizeo mpo na
koyebisa bango makambo yango, oyo Yesu asalaki.
47 Bongo bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo
babengisaki Likita-Monene mpe batunanaki :
— Tosala nini ? Moto oyo azali kosala bikamwa mingi.
48 Soki totiki ye kokoba kosala bongo, bato nyonso
bakondima ye ; bongo bato ya Rome bakoya bakobebisa
Tempelo na biso mpe ekolo na biso.
49 Moko kati na bango, Kayifa, oyo azalaki mokonzi ya
Banganga-Nzambe na mobu wana, alobaki na bango :
50 — Bozali kososola eloko moko te ; bozali mpe komona
te ete ezali mpo na bolamu na bino soki moto moko akufi
mpo na bato nyonso, mpo ete ekolo mobimba ebebisama
te ?
51 Nzokande, makambo oyo azalaki koloba na bango
ewutaki na makanisi na ye moko te ; kasi lokola azalaki
mokonzi ya Banganga-Nzambe na mobu wana, yango wana
asakolaki ete Yesu asengelaki kokufa mpo na ekolo ya
Bayuda.
52 Mpe asengelaki kokufa kaka mpo na ekolo yango te,
kasi mpe mpo na kosangisa kati na libota moko, bana
nyonso ya Nzambe, oyo bapalangana bipai na bipai.
53 Ezali na mokolo wana nde bazwaki mokano ya koboma
Yesu.
54 Na bongo, Yesu atikaki komilakisa na polele kati na
Bayuda ; alongwaki wana mpe akendeki na etuka oyo
ezalaki pene ya esobe, kati na engumba moko na kombo
Efrayimi ; mpe avandaki kuna elongo na bayekoli na Ye.
55 Kasi lokola feti ya Pasika ya Bayuda ekomaki pene,
bato mingi ya mboka bakendeki na Yelusalemi mpo na
komipetola liboso ya feti yango.
56 Bazalaki koluka Yesu mpe kotunana bango na bango
kati na lopango ya Tempelo :
— Bokanisi nini ? Akoya penza na feti ?

57 Nzokande bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo
basilaki kopesa mitindo ete moto nyonso oyo akoyeba esika
oyo Yesu azali, ayebisa bango mpo ete bakanga ye.

12

Mari asopeli Yesu malasi
(Mat 26.6-13; Mlk 14.3-9)

1 Wana etikalaki mikolo motoba mpo ete Pasika ebanda,
Yesu akendeki na Betani epai wapi Lazare, oyo asekwisaki
kati na bakufi, azalaki kovanda.
2 Kuna, balambaki bilei mpo na Yesu ; mpe wana Marte
azalaki kobongisa mesa, Lazare azalaki moko kati na bato
oyo bavandaki na mesa elongo na Yesu.
3 Mari akamataki ndambo ya litele ya malasi ya nar,
oyo basangisa na eloko mosusu te mpe ya motuya makasi,
asopaki yango na makolo ya Yesu mpe asalelaki suki na
ye mpo na kopangusa makolo yango. Ndako mobimba
etondaki na solo ya malasi yango.
4 Bongo moko kati na bayekoli ya Yesu, Yuda Isikarioti, ye
oyo akoteka Ye, alobaki :
5 — Mpo na nini bateki te malasi oyo na motuya ya
mbongo ya bibende nkama misato mpo na kopesa yango
epai ya babola ?
6 Yuda Isikarioti alobaki bongo mpo ete azalaki moyibi ;
ezalaki te mpo ete azalaki na makanisi ya kosunga babola.
Bongo lokola azalaki mpe kobatela libenga ya mbongo ya
lisanga, azalaki tango nyonso koyiba mbongo.
7 Kasi Yesu alobaki :
**— Tika ye kimia ! Abombi malasi yango mpo na
mokolo oyo bakokunda Ngai.**
8 **Bokozalaka na babola tango nyonso ; kasi Ngai,
bokozalaka na Ngai tango nyonso te.**

Banganga-Nzambe balingi koboma Lazare

9 Lokola Bayuda mingi bayokaki ete Yesu azali na Betani,
bakendeki kuna ; bakendeki kaka te mpo na Yesu, kasi mpe
mpo na kotala Lazare oyo Yesu asekwisaki kati na bakufi.
10 Bongo bakonzi ya Banganga-Nzambe basalaki
mabongisi mpo na koboma mpe Lazare ;
11 pamba te likolo na ye, Bayuda ebele bazalaki kokab-
wana na Banganga-Nzambe mpo na kondima Yesu.

Yesu akoti na Yelusalemi
(Mat 21.1-11; Mlk 11.1-11; Lk 19.28-40)

12 Mokolo oyo elandaki, ebele ya bato oyo bayaki na
Yelusalemi mpo na feti ya Pasika bayokaki sango ete Yesu
mpe azali kokende kuna na Yelusalemi.

13 Bakataki mandalala mpe babimaki mpo na kokende koyamba Yesu ; bazalaki koganga :
« Ozana !
Tika ete apambolama, Ye oyo ayei na Kombo ya Nkolo,
Mokonzi ya Isalaele ! »
14 Yesu amonaki mwana moko ya ane mpe avandaki na likolo na yango kolanda ndenge ekomama :
15 « Siona, engumba kitoko, kobanga te !
Tala, mokonzi na yo azali koya,
avandi na likolo ya mwana ya ane ! »
16 Bayekoli ya Yesu bayebaki nanu te tina ya makambo oyo ezalaki kosalema. Kaka tango Yesu akotaki kati na nkembo nde basosolaki ete makambo yango ekomamaki na tina na Ye, mpe ete bakokisaki kaka makambo oyo Makomi eloba.
17 Bato nyonso oyo bazalaki elongo na Yesu tango abengaki Lazare ete abima na kunda mpe asekwisaki ye kati na bakufi, bazalaki kotatola makambo oyo bamonaki.
18 Yango wana ebele ya bato bakendeki koyamba Yesu mpo ete bayokaki ete Ye nde asalaki likamwisi yango.
19 Bongo Bafarizeo balobanaki bango na bango :
— Bomoni, bokokoka lisusu eloko moko te ; bato nyonso bakomi na bango kolanda ye !

Yesu alobeli kufa na Ye

20 Kati na bato oyo bayaki na feti, na Yelusalemi, mpo na kogumbamela Nzambe, ezalaki na ndambo ya Bagreki.
21 Bakendeki epai ya Filipo, moto ya mboka Betisaida ya Galile, mpe batalisaki ye bosenga oyo :
— Tata, tolingi komona Yesu.
22 Filipo akendeki koyebisa Andre ; bongo bango mibale, Andre mpe Filipo, bakendeki koyebisa Yesu.
23 Yesu azongiselaki bango :
— Sik'oyo, ngonga ekoki, ngonga oyo Mwana na Moto asengeli kokota kati na nkembo na Ye.
24 **Nazali koloba na bino penza ya solo : soki mbuma ya ble oyo ekweyi na mabele ekufi te, mbuma yango ekotikala kaka yango moko. Kasi soki ekufi, ekobota solo bambuma ebele.**
25 **Moto nyonso oyo akangami na bomoi na ye akobungisa yango ; kasi moto oyo aboyi kokangama na bomoi na ye, kati na mokili oyo, akobatela yango mpo na bomoi ya seko.**
26 **Tika ete moto oyo alingi kosalela Ngai alanda Ngai ! Epai Ngai nakozala, mosali na Ngai mpe akozala**

wana. Tata na Ngai akokumisa moto oyo asalelaka Ngai.
27 **Sik'oyo, molimo na Ngai etungisami ! Naloba nini ? Tata, kangola Ngai na tango oyo ya pasi ? Nzokande, ezali penza mpo na tango yango ya pasi nde nakomi kino na ngonga oyo !**
28 **Tata, pesa Kombo na Yo nkembo !**
Bongo mongongo moko eyokanaki wuta na Likolo :
— Nasili kopesa yango nkembo mpe nakopesa yango lisusu nkembo !
29 Bato oyo bazalaki wana mpe bayokaki mongongo yango balobaki :
— Ezali kake !
Bato mosusu balobaki :
— Anjelu moko asololi na ye !
30 Kasi Yesu alobaki na bango :
— Mongongo wana eyokani te mpo na Ngai, kasi mpo na bino.
31 **Kosambisama ya mokili elingi kosalema nde sik'oyo ; mokonzi ya mokili oyo akobwakama sik'oyo na libanda.**
32 **Mpe tango bakotombola Ngai longwa na mabele, nakobenda bato nyonso epai na Ngai.**
33 Yesu alobaki bongo mpo na kolakisa lolenge ya kufa oyo asengeli kokufa.
34 Bato bazongiselaki Ye :
— Mibeko ezali kolakisa biso ete Klisto asengeli kozala na bomoi seko na seko. Bongo ndenge nini yo olobi na biso : **« Mwana na Moto asengeli kotombolama ? »** Nani nde Mwana na Moto ?
35 Yesu alobaki na bango :
— Pole ezali nanu kati na bino mpo na mwa tango moke. Botambola, wana bozali na pole, mpo ete molili ekanga bino te na mbalakata ; pamba te moto oyo atambolaka kati na molili ayebaka te esika nini azali kotia lokolo.
36 **Boye wana bozali nanu na pole, bondima pole mpo ete bokoma bana ya pole.**
Tango Yesu asilisaki koloba bongo, akendeki mpe ami-bombaki mosika na bango.

Bayuda baboyi kondima Yesu

37 Atako Yesu asalaki bikamwa ebele na miso na bango, kasi bandimaki Ye kaka te
38 mpo ete maloba ya mosakoli Ezayi ekokisama :
« Nkolo, nani andimaki mateya na biso ?
Mpe nguya na Yo emonisamaki epai ya nani ? »

39 Ezali lisusu Ezayi nde alobaki tina oyo bakokaki
kondima te :
40 « Azipaki miso na bango
mpe akomisaki bango mitema makasi,
mpo ete bamona te na miso na bango,
basosola te na mitema na bango,
babongola mitema te,
mpe ngai nabikisa bango te. »
41 Ezayi alobaki bongo mpo ete amonaki Nkembo ya Yesu
mpe azalaki koloba na tina na Ye.
42 Nzokande, kati na bakonzi ya Bayuda, mingi bandimaki
Ye ; kasi balakisaki te kondima na bango na polele, pamba te
bazalaki kobanga ete Bafarizeo babengana bango na ndako
ya mayangani,
43 pamba te bazalaki kolinga mingi kozwa lokumu kowuta
na bato, kasi lokumu kowuta na Nzambe te.
44 Bongo Yesu alobaki na mongongo ya makasi :
— Moto oyo andimi Ngai, andimi kaka Ngai te, kasi andimi mpe Ye oyo atindaki Ngai ;
45 **mpe moto oyo amoni Ngai, amoni mpe Ye oyo atindaki Ngai.**
46 **Ngai, pole, nayaki kati na mokili mpo ete moto nyonso oyo akondima Ngai azala lisusu te kati na molili.**
47 **Soki moto ayoki maloba na Ngai, kasi aboyi kotia yango na misala, Ngai, nakosambisa ye te ; pamba te nayaki te mpo na kosambisa mokili, kasi mpo na kobikisa yango.**
48 **Moto oyo aboyi Ngai mpe ayambi te maloba na Ngai azali na mosambisi na ye : ezali liloba oyo nateyi nde ekosambisa ye, na mokolo ya suka.**
49 **Pamba te nalobaki na Kombo na Ngai moko te ; kasi Ye moko Tata oyo atindaki Ngai apesaki Ngai, lokola mitindo, makambo oyo nasengeli koloba mpe koteya.**
50 **Nzokande, nayebi malamu ete mitindo na Ye epesaka bomoi ya seko ; yango wana nazali koloba makambo oyo, ndenge kaka Tata ayebisaki Ngai yango.**

Maloba ya suka ya Moteyi

13

Yesu asukoli makolo ya bayekoli na Ye

1 Liboso ete feti ya Pasika ekoma, Yesu ayebaki ete tango
na Ye ekoki mpo na kotika mokili oyo mpe kokende epai ya

Tata. Lokola azalaki kolinga bato na Ye, oyo bazalaki kati
na mokili, akobaki kolinga bango kino na suka.
2 Bongo, wana bazalaki kolia elongo, Satana asilaki kotia
kati na motema ya Yuda Isikarioti, mwana mobali ya
Simona, makanisi ya koteka Yesu.
3 Yesu ayebaki ete Tata apesaki Ye bokonzi likolo ya
makambo nyonso, ete awutaki epai ya Nzambe mpe ete
asengelaki kozonga epai ya Nzambe ;
4 atelemaki longwa na mesa, alongolaki bilamba oyo
alataki, azwaki eteni moko ya elamba mpe amikangaki
yango na loketo.
5 Bongo, atiaki mayi na sani mpe abandaki kosukola
makolo ya bayekoli na Ye mpe kopangusa yango na eteni
ya elamba oyo amikangaki na loketo.
6 Tango akomaki na esika oyo Simona Petelo azalaki,
Simona Petelo alobaki na Ye :
— Nkolo, Yo penza osukola ngai makolo ?
7 Yesu azongiselaki ye :
**— Likambo oyo Ngai nazali kosala, yo okoki te
kososola yango sik'oyo ; kasi okososola yango na
sima.**
8 Kasi Petelo alobaki na Yesu :
— Te ! Osengeli te kosukola ngai makolo !
Yesu azongiselaki ye :
**— Soki nasukoli yo makolo te, okozala lisusu te na
libula elongo na Ngai.**
9 Simona Petelo alobaki na Yesu :
— Nkolo, lokola ekomi bongo, kosukola ngai kaka
makolo te, kasi sukola ngai lisusu maboko mpe moto.
10 Yesu alobaki na ye :
**— Moto oyo awuti komisukola nzoto azali penza
peto ; azali kaka na posa ya kosukola makolo na ye.
Nzokande bino, bozali peto ; kasi bino nyonso te.**
11 Solo, Yesu ayebaki moto oyo akoteka Ye ; yango wana
alobaki : « Bino nyonso bozali peto te. »
12 Sima na Yesu kosukola bango makolo mpe kolata lisusu
bilamba na Ye, avandaki lisusu na mesa mpe alobaki na
bango :
**— Boni, bososoli tina ya likambo oyo nawuti kosala
bino ?**
13 **Ndenge bobengaka Ngai « Moteyi » mpe
« Nkolo, » bolobaka na bino penza ya solo, pamba
te nazali penza Moteyi mpe Nkolo.**
14 **Boye soki Ngai, Moteyi mpe Nkolo na bino, na-
sukoli bino makolo, bosengeli, bino mpe, kosukolana
makolo ;**

15 **pamba te napesi bino kaka ndakisa, mpo ete,**
bino mpe, bosalaka ndenge kaka Ngai nasali bino.
16 **Nazali koloba na bino penza ya solo : mowumbu**
aleki nkolo na ye te na bokonzi, mpe ntoma aleki
motindi na ye te na bokonzi.
17 **Wana bosili koyeba makambo oyo, bozali bato ya**
esengo soki kaka botie yango na misala.
18 **Nazali koloba bongo te na tina na bino nyonso ;**
nayebi bato oyo napona. Kasi esengeli ete eteni oyo
ya Makomi ekokisama :
« Moto oyo azalaki kolia sani moko elongo na ngai
abalukeli ngai ! »
19 **Namiyebiseli bino yango sik'oyo, liboso ete**
likambo yango esalema, mpo ete, tango likambo
yango ekosalema, bondima ete nazali oyo azali.
20 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto oyo**
ayambi motindami na Ngai ayambi nde Ngai, mpe moto
oyo ayambi Ngai ayambi mpe Motindi na Ngai.

Yuda ateki Yesu
(Mat 26.20-25; Mlk 14.17-21; Lk 22.21-23)

21 Sima na Yesu koloba bongo, amitungisaki makasi kati
na motema ; alobaki :
— Nazali koloba na bino penza ya solo : moko kati
na bino akoteka Ngai.
22 Bayekoli bakomaki kotalana bango na bango mpe
kotunana mpo na koluka koyeba soki Yesu azalaki koloba
na tina na nani.
23 Moko kati na bango, moyekoli oyo Yesu azalaki kolinga
koleka bayekoli mosusu, avandaki pembeni ya Yesu.
24 Simona Petelo afinaki ye miso mpo na kosenga na ye
ete atuna Yesu soki azali koloba bongo na tina na nani.
25 Mbala moko, moyekoli yango alalelaki Yesu na tolo mpe
atunaki Ye :
— Nkolo, ezali nani ?
26 Yesu azongisaki :
— Ezali moto oyo nakopesa eteni oyo ya lipa sima
na Ngai kozindisa yango kati na elubu.
Bongo, sima na Yesu kozindisa eteni yango ya lipa kati na
elubu, akamataki yango mpe apesaki yango epai ya Yuda
Isikarioti, mwana mobali ya Simona.
27 Tango kaka Yuda azwaki eteni yango ya lipa, Satana
akotaki kati na ye. Bongo Yesu alobaki na ye :
— Likambo oyo obongisi kosala, kokisa yango noki.
28 Kasi, kati na bato oyo bazalaki wana na mesa, moko te
asosolaki tina oyo Yesu alobaki na ye bongo.

29 Lokola ezalaki Yuda nde azalaki kobatela libenga ya
mbongo, bayekoli mosusu bakanisaki ete Yesu alobi na ye :
« Kende kosomba biloko oyo tosengeli na yango mpo na
feti, » to « kende kopesa lisungi epai ya babola. »
30 Boye, tango kaka Yuda azwaki eteni yango ya lipa,
abimaki mbala moko. Mpe butu ekotaki.

Mobeko ya sika

31 Sima na Yuda kobima, Yesu alobaki :
**— Sik'oyo, nkembo ya Mwana na Moto emonisami,
mpe Nzambe akozwa nkembo kati na Ye. [**
32 **Lokola Nzambe akozwa nkembo kati na
Mwana,]*Nzambe mpe akopesa Mwana nkembo, kati
na Ye moko, mpe akosala yango kala mingi te.**
33 **Bana na Ngai, natikali na tango moke kaka ya
kozala lisusu elongo na bino. Bokoluka Ngai ; mpe
makambo oyo nalobaki na Bayuda, yango mpe nazali
koyebisa bino sik'oyo : « Epai Ngai nazali kokende,
bino, bokoki te koya kuna. »**
34 **Nazali kopesa bino mobeko ya sika : Bolinganaka
bino na bino. Ndenge Ngai nalingi bino, bino mpe
bosengeli kolinganaka bino na bino.**
35 **Ezali na nzela ya bolingo oyo bokotalisana bino
na bino nde bato nyonso bakoyeba ete bozali bayekoli
na Ngai.**

Petelo awangani Yesu
(Mat 26.33-35; Mlk 14.29-31; Lk 22.31-34)

36 Simona Petelo atunaki Yesu :
— Nkolo, ozali kokende wapi ?
Yesu azongiselaki ye :
**— Okoki te kolanda Ngai sik'oyo na esika oyo nazali
kokende ; okolanda Ngai sima.**
37 Petelo atunaki lisusu :
— Nkolo, mpo na nini nakoki te kolanda Yo sik'oyo ?
Nabongami kokufa mpo na Yo.
38 Yesu azongiselaki ye :
**— Obongami penza kokufa mpo na Ngai ! Nazali
koloba na yo penza ya solo : liboso ete soso elela,
okowangana Ngai mbala misato.**

14

Yesu azali nzela, solo mpe bomoi

1 Yesu alobaki :

* **13:32** Makomi oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

— Tika ete mitema na bino etungisama te !
Bondima Nzambe mpe bondima Ngai.
2 **Kati na ndako ya Tata na Ngai, bisika ezali mingi.**
Soki ezalaki bongo te, boni, nalingaki koyebisa bino
ete nakeyi kuna mpo na kobongisela bino esika ?
3 **Mpe, sima na Ngai kobongisa yango, nakozonga**
mpe nakozwa bino mpo ete bozala elongo na Ngai ;
mpe mpo ete bino mpe bozala na esika oyo Ngai nazali.
4 **Boyebi nzela ya esika oyo nazali kokende.**

5 Toma alobaki na Yesu :
— Te, Nkolo ! Toyebi te esika oyo ozali kokende ; bongo tokoyeba nzela na yango ndenge nini ?

6 Yesu azongiselaki ye :
— Ngai, nazali nzela, solo mpe bomoi. Moto moko
te akoki koya epai ya Tata, soki na nzela na Ngai te.
7 **Soki boyebaki Ngai, bolingaki mpe koyeba Tata**
na Ngai ; mpe kobanda sik'oyo, boyebi Ye mpe bomoni
Ye.
8 Filipo alobaki na Yesu :
— Nkolo, lakisa biso Tata ; tozali na posa ya eloko mosusu te.
9 Yesu azongiselaki ye :
— Ah Filipo ! Kala nyonso oyo nazalaka elongo na
bino, oyebaka na yo kaka Ngai te ? Moto oyo amoni
Ngai amoni Tata. Bongo ndenge nini olobi : « Lakisa
biso Tata ? »
10 **Ondimi te ete nazali kati na Tata, mpe ete Tata**
azali kati na Ngai ? Maloba oyo nayebisaka bino,
nalobaka yango te na bokonzi na Ngai moko ; ezali Tata
oyo azali kati na Ngai nde azali kokokisa bongo misala
na Ye.
11 **Bondima Ngai : nazali kati na Tata, mpe Tata**
azali kati na Ngai. Soki te, bondima ata mpo na misala
oyo bomoni Ngai kosala.
12 **Nazali koloba na bino penza ya solo : moto**
oyo andimi Ngai akosala misala oyo nazali kosala ;
akosala kutu misala oyo eleki minene, pamba te nazali
kokende epai ya Tata.
13 **Mpe nakosala nyonso oyo bokosenga na Kombo**
na Ngai, mpo ete Tata azwa lokumu kati na Mwana.
14 **Soki bosengi Ngai eloko na Kombo na Ngai,**
nakosala yango.

Yesu alaki kopesa Molimo Mosantu

15 **Soki bolingaka Ngai, bokobatela mibeko na Ngai.**

16 **Mpe Ngai, nakosenga epai ya Tata ete apesa bino**
Molobeli mosusu mpo ete azala elongo na bino tango
nyonso,
17 **Molimo ya solo, Molimo oyo mokili ekoki koy-**
amba te mpo ete ezali komona Ye te to eyebi Ye te.
Kasi bino, boyebi Ye, pamba te azali elongo na bino
mpe azali kati na bino.
18 **Nakotika bino te lokola bana bitike ; nakozon-**
gela bino.
19 **Etikali kaka tango moke, mokili ekomona Ngai**
lisusu te ; kasi bino, bokomona Ngai. Mpo ete nazali
na bomoi, bino mpe bokozala na bomoi.
20 **Tango mokolo yango ekokoma, bokososola ete**
nazali kati na Tata na ngai ; bokososola lisusu ete
bozali kati na Ngai, mpe Ngai nazali kati na bino.
21 **Moto oyo alingaka Ngai, ezali ye oyo abatelaka**
mibeko na Ngai mpe atiaka yango na misala. Tata
na Ngai akolinga moto oyo alingaka Ngai ; Ngai mpe
nakolinga ye mpe nakomimonisa epai na ye.

22 Yuda (Yuda Isikarioti te) atunaki Yesu :
— Nkolo, mpo na nini komimonisa epai na biso, kasi
epai ya mokili te ?

23 Yesu azongiselaki ye :
— Moto oyo alingaka Ngai akobatela maloba na
Ngai, mpe Tata na Ngai akolinga ye ; bongo tokoya
epai na ye mpe tokovanda elongo na ye.
24 **Kasi moto oyo alingaka Ngai te, akobatela mpe**
maloba na Ngai te. Nzokande, Liloba oyo bozali koyoka
ezali ya Ngai te, kasi ezali Liloba ya Tata oyo atindaki
Ngai.
25 **Nayebisi bino makambo oyo nyonso, wana nazali**
nanu elongo na bino.
26 **Kasi Molobeli, Molimo Mosantu oyo Tata**
akotinda na Kombo na Ngai, akoteya bino makambo
nyonso mpe akosunga bino mpo ete bobosana te
nyonso oyo nayebisaki bino.
27 **Nakeyi, kasi natikeli bino kimia ; napesi bino**
kimia na Ngai. Nazali kopesa bino te ndenge mokili
epesaka. Tika ete mitema na bino etungisama te mpe
bobanga te !
28 **Boyoki Ngai koloba na bino ete nakeyi, mpe**
lisusu ete nakozongela bino. Soki bozalaki kolinga
Ngai, bolingaki kosepela na kokende na Ngai epai ya
Tata, pamba te Tata aleki Ngai na monene.

29 **Nayebisi bino makambo yango sik'oyo, liboso ete esalema, mpo ete bokoka kondima, na mokolo oyo ekosalema.**
30 **Kobanda sik'oyo, nakoloba na bino lisusu mingi te, pamba te mokonzi ya mokili oyo azali koya. Ezali te mpo ete azali na nguya moko te likolo na Ngai,**
31 **kasi ezali mpo ete mokili eyeba ete nalingaka Tata, mpe ete nazali kosala kolanda ndenge atindaki Ngai. Botelema ; tolongwa awa.**

15

Yesu, nzete ya solo ya vino

1 **Nazali nzete ya solo ya vino, mpe Tata na Ngai azali nkolo elanga.**
2 **Tata na Ngai akataka etape nyonso oyo, kati na Ngai, ebotaka mbuma te ; mpe abongisaka bitape nyonso oyo ebotaka bambuma, mpo ete ebota lisusu bambuma ebele koleka.**
3 **Bino mpe, bosili kokoma peto mpo na liloba oyo nateyaki bino.**
4 **Bowumela kati na Ngai, mpe Ngai nakowumela kati na bino. Ndenge etape ekoki kobota bambuma te na ndenge na yango moko, soki ekangani te na nzete na yango ya vino, ndenge wana mpe bino, bokoki kobota bambuma te soki bokangani na Ngai te.**
5 **Nazali nzete ya vino ; bino, bozali bitape. Moto oyo akowumela kati na Ngai, mpe Ngai kati na ye, akobotaka bambuma ebele, pamba te bokoki kosala eloko moko te, soki na lisungi na Ngai te.**
6 **Moto oyo akowumela te kati na Ngai akobwakama na libanda ya elanga, lokola bitape oyo bakati : ekokawuka, bakolokota yango, bakobwaka yango na moto mpe ekozika.**
7 **Soki bokowumela kati na Ngai, mpe maloba na Ngai ekowumela kati na bino, bosenga nyonso oyo bolingi, bokozwa yango.**
8 **Soki boboti bambuma ebele mpe botalisi, na nzela yango, ete bozali bayekoli na Ngai, Tata na Ngai azwa lokumu.**
9 **Ndenge Tata alingaki Ngai, Ngai mpe nalingaki bino ; boye, bowumela kati na bolingo na Ngai.**
10 **Soki kaka bobateli mibeko na Ngai, bokowumela kati na bolingo na Ngai, ndenge Ngai nabatelaki mibeko ya Tata na Ngai mpe nawumelaka kati na bolingo na Ye.**

11 Nalobi na bino makambo oyo nyonso mpo ete esengo na Ngai ezala kati na bino, mpe esengo na bino ezala ya kokoka.

12 Tala mobeko na Ngai : bolinganaka bino na bino ndenge Ngai nalingaki bino.

13 Bolingo oyo eleki monene ezali : kokaba bomoi mpo na balingami.

14 Bozali baninga na Ngai soki bozali kosala makambo oyo nazali kotinda bino.

15 Nazali kobenga bino lisusu te « bawumbu, » pamba te mowumbu ayebaka te makambo oyo nkolo na ye asalaka. Nzokande, nazali kobenga bino « baninga na Ngai, » pamba te nayebisi bino makambo nyonso oyo nayekolaki epai ya Tata na Ngai.

16 Ezali bino te bato boponaki Ngai ! Ngai nde naponaki bino mpe napesaki bino mosala mpo ete bokende, bobota bambuma, bambuma oyo ekowumela ; mpe mpo ete Tata apesa bino nyonso oyo bokosenga Ye na Kombo na Ngai.

17 Tala mobeko na Ngai : bolinganaka bino na bino.

Mokili eyini bayekoli ya Yesu

18 Solo, mokili ezali koyina bino ; kasi boyeba ete eyinaki Ngai liboso na bino.

19 Soki kaka bozalaki ya mokili, mokili ekokaki kolinga bino lokola bato na yango penza. Nzokande, bozali ya mokili te, pamba te nasilaki kopona mpe kolongola bino na se ya bokonzi na yango mpo na kobulisa bino ; yango wana mokili ezali koyina bino.

20 Bobosana te makambo oyo nayebisaki bino : « Mowumbu aleki nkolo na ye te, na bokonzi. » Lokola banyokolaki Ngai, bino mpe bakonyokola bino ; soki babatelaki mateya na Ngai, bakobatela mpe mateya na bino.

21 Bakosala bino makambo wana nyonso likolo na Ngai, pamba te bayebi te Ye oyo atindaki Ngai.

22 Soki nayaki te mpe soki nalobaki na bango te, balingaki te komema ngambo ya lisumu ; kasi sik’oyo, bakoki komilongisa te na tina na lisumu na bango.

23 Pamba te moto oyo ayini Ngai ayini mpe Tata na Ngai.

24 Mpe soki nasalaki te, kati na bango, misala wana oyo moto ata moko te asalaki, balingaki te kozala na ngambo ya lisumu. Kasi sik’oyo, atako bamonaki

misala yango, bazali kaka kokoba koyina biso : Ngai mpe Tata na Ngai.

25 **Kasi ezali mpo ete liloba oyo ekomama kati na mibeko na bango ekokisama : « Bayinaki Ngai kaka pamba. »**

26 **Tango Molobeli akoya, oyo nakotindela bino kowuta epai ya Tata —Molimo ya bosolo, oyo akowuta epai ya Tata— akotatola Ye moko na tina na Ngai ;**

27 **bongo bino mpe bokotatola na tina na Ngai, pamba te bozali elongo na Ngai wuta na ebandeli.**

16

1 **Nalobi na bino makambo oyo nyonso mpo ete bokweya te na komekama to mpo ete kondima na bino ekweya te.**

2 **Pamba te bakobengana bino na bandako ya mayangani ; mpe tango elingi kutu kokoka, tango oyo moto nyonso oyo akoboma bino akokanisa ete, wana azali kosala bongo, azali kobonzela Nzambe mbeka.**

3 **Bakosala bongo mpo ete batikalaki koyeba te ezala Tata to ngai.**

4 **Namiyebiseli bino makambo wana nyonso mpo ete, soki tango yango ekoki, bokanisa ete Ngai nasilaki koyebisa bino yango. Nayebisaki bino yango te wuta na ebandeli, mpo ete nazalaki nanu elongo na bino.**

Mosala ya Molimo Mosantu

5 **Sik'oyo, nazali kokende epai na Ye oyo atindaki Ngai, mpe moko te kati na bino azali kotuna Ngai : « Ozali kokende wapi ? »**

6 **Kasi mpo ete nalobi na bino bongo, mawa etondi kati na mitema na bino.**

7 **Nzokande, nalobi na Ngai kaka bosolo. Ezali penza mpo na bolamu na bino ete Ngai nakende ; pamba te soki nakeyi te, Molobeli akoya te epai na bino ; kasi soki nakeyi, nakotindela bino Ye.**

8 **Bongo tango akoya, akotalisa bato ya mokili na tina na lisumu, na tina na bosembo mpe na tina na kosambisama :**

9 **na tina na lisumu, pamba te bandimaka Ngai te ;**

10 **na tina na bosembo, pamba te nakeyi epai ya Tata, mpe bokomona Ngai lisusu te ;**

11 **na tina na kosambisama, pamba te mokonzi ya mokili oyo asili kosambisama.**

12 **Nazali lisusu na makambo mingi ya koyebisa bino, kasi bokokoka kososola yango te sik'oyo.**
13 **Tango akoya, Molimo ya bosolo, akotambolisa bino kati na bosolo nyonso ; pamba te akoloba te makambo kowuta na Ye moko, kasi akoloba kaka makambo nyonso oyo akoyoka, mpe akoyebisa bino makambo oyo ekoya ;**
14 **akomonisa nkembo na Ngai, pamba te akozwa makambo kowuta epai na Ngai mpe akoyebisa bino yango.**
15 **Nyonso oyo ezali ya Tata ezali mpe ya Ngai ; yango wana nalobi ete akozwa makambo kowuta epai na Ngai mpe akoyebisa bino yango.**

Mawa ekobongwana esengo

16 **Etikali mwa tango moke mpo ete bomona Ngai lisusu te ; mpe sima na mwa tango, bokomona Ngai lisusu.**
17 Ndambo ya bayekoli ya Yesu bakomaki komituna :
— Yesu alingi penza koyebisa biso nini na maloba oyo : **« Etikali mwa tango moke mpo ete bomona Ngai lisusu te ; mpe sima na mwa tango, bokomona Ngai lisusu »** mpe **« nazali kokende epai ya Tata ? »**
18 Bamitunaki lisusu :
— Alingi kotalisa nini tango alobi : **« Etikali mwa tango moke ? »** Tozali kososola te ndimbola to tina na yango.
19 Wana Yesu asosolaki ete balingi kotuna Ye motuna, alobaki na bango :
— Boni, bozali solo na posa ya koyeba tina ya maloba na Ngai oyo : « Etikali mwa tango moke mpo ete bomona Ngai lisusu te ; mpe sima na mwa tango, bokomona Ngai lisusu ? »
20 **Nazali koloba na bino penza ya solo : wana bino bokozala kolela mpe komitungisa, mokili ekosepela ; bokozala solo na mawa, kasi mawa na bino ekobongwana esengo.**
21 **Na tango ya kobota, mwasi ayokaka pasi makasi, pamba te eleko ya kobimisa mwana wuta kati na libumu na ye ekoki ; kasi soki kaka aboti, abosanaka pasi nyonso oyo amonaki, mpo na esengo oyo atondaka na yango mpo ete aboti moto.**
22 **Bino mpe ndenge moko, bozali sik'oyo na mawa ; kasi tango nakomona bino lisusu, mitema na bino ekotonda na esengo, mpe moto ata moko te akokoka kolongola bino esengo yango.**

23 **Na mokolo yango, bokopesa Ngai lisusu ata motuna moko te. Nazali koloba na bino penza ya solo : Tata akopesa bino nyonso oyo bokosenga Ye na Kombo na Ngai.**
24 **Kino sik'oyo, bosengi nanu eloko moko te na Kombo na Ngai. Bosenga, mpe bokozwa, mpo ete esengo na bino ezala ya kokoka.**

Yesu alongi mokili

25 **Nalobaki na bino makambo wana nyonso na masese ; kasi tango ezali koya, tango oyo nakoloba na bino lisusu na masese te, kasi tango oyo nakoyebisa bino na polele penza makambo oyo etali Tata.**
26 **Na mokolo wana, bokosenga na Kombo na Ngai. Nazali koloba na bino te ete nakosengela bino epai ya Tata.**
27 **Ye moko Tata alingaka bino, pamba te bolingaka Ngai mpe bondimaki ete nawutaki epai na Nzambe.**
28 **Solo, nawutaki epai ya Tata mpe nayaki kati na mokili ; mpe sik'oyo, nazali kotika mokili mpe nazali kozonga epai ya Tata.**
29 Bayekoli ya Yesu balobaki :
— Okomi sik'oyo koloba na biso na polele mpe otiki koloba na masese !
30 Tososoli sik'oyo ete oyebi nyonso, mpe ete ozali na posa te ete bapesa Yo mituna. Mpo na yango, tondimi solo ete owutaki epai ya Nzambe.
31 Yesu azongiselaki bango :
— Bondimi sik'oyo ?
32 **Kasi boyeba malamu ete tango ezali koya, mpe esili kokoka, tango oyo bokopanzana na bangambo nyonso, moto na moto na ngambo na ye, mpe oyo bokotika Ngai, Ngai moko. Kasi nazali Ngai moko te, pamba te Tata azali elongo na Ngai.**
33 **Nasengelaki koloba na bino bongo mpo ete bozala na kimia kati na Ngai. Kati na mokili, bozali solo komona pasi ; kasi boyika mpiko, nalongi mokili.**

17

Libondeli ya Yesu

1 Sima na Yesu koloba bongo, atombolaki miso na Ye na Likolo mpe abondelaki :
Tata, tango ekoki ; monisa nkembo ya Mwana na Yo mpo ete Mwana mpe amonisa nkembo na Yo ;

2 **pamba te opesaki Ye bokonzi likolo ya bato**
nyonso, mpo ete apesa bomoi ya seko epai ya bato
nyonso oyo opesaki Ye.
3 **Nzokande, bomoi ya seko ezali : koyeba Yo oyo**
ozali Nzambe moko kaka ya solo, mpe koyeba Yesu-
Klisto oyo otindaki.
4 **Namonisi nkembo na Yo awa na mokili mpe**
nasilisi mosala oyo opesaki Ngai.
5 **Sik'oyo Tata, pesa Ngai lisusu nkembo oyo naza-**
laki na yango kuna epai Yo ozali liboso ete okela
mokili.

Yesu asambeli mpo na bayekoli na Ye

6 **Namonisi nkembo na Yo epai ya bato oyo opesaki**
Ngai sima na Yo kolongola bango na misala ya mokili.
Bazalaki bato na Yo, kasi opesaki Ngai bango ; mpe
batosi Liloba na Yo.
7 **Bayebi malamu sik'oyo ete nyonso oyo opesaki**
Ngai ewutaki solo epai na Yo ;
8 **pamba te nateyaki bango maloba oyo opesaki**
Ngai, mpe bayambaki yango na esengo ; bayebi ete
nawutaki solo epai na Yo, mpe bandimi ete Yo nde
otindaki Ngai.
9 **Nazali kobondela nde mpo na bango ; nazali**
kobondela te mpo na bato ya mokili, kasi mpo na bato
oyo opesaki Ngai, mpo ete bazali bato na Yo.
10 **Bato na Yo nyonso bazali bato na Ngai, mpe bato**
na Ngai nyonso bazali bato na Yo ; mpe nkembo na
Ngai ezali komonisama kati na bango.
11 **Kala mingi te, nakozala lisusu te kati na mokili,**
pamba te nazali koya epai na Yo ; kasi bango, bakokoba
kozala kati na mokili. Tata na Ngai, Yo oyo ozali
Mosantu, batela bango na nguya ya Kombo na Yo,
Kombo oyo opesaki Ngai, mpo ete bazala moko ndenge
Yo na Ngai tozali moko.
12 **Wana nazalaki elongo na bango, nabatelaki**
bango na nguya ya Kombo na Yo, Kombo oyo opesaki
Ngai ; nabatelaki bango malamu, mpe moko te kati na
bango abungaki, longola kaka ye oyo asengeli na libebi
mpo ete Makomi ekokisama.
13 **Sik'oyo, nazali koya epai na Yo ; kasi nazali**
koloba makambo oyo tango nazali nanu kati na
mokili mpo ete esengo na Ngai, oyo ezali ya kokoka,
ezala kati na bango.

14 **Nateyaki bango maloba oyo oyebisaki Ngai, mpe**
mokili eyinaki bango mpo ete bazali bato ya mokili te,
ndenge Ngai mpe nazali ya mokili te.
15 **Nazali kosenga na Yo te ete olongola bango kati**
na mokili, kasi nde obatela bango liboso ya Satana.
16 **Bazali bato ya mokili te, ndenge Ngai mpe nazali**
ya mokili te.
17 **Bulisa bango na nzela ya bosolo na Yo, Liloba na**
Yo ya solo.
18 **Ndenge otindaki Ngai kati na mokili, ndenge**
wana mpe Ngai nazali kotinda bango.
19 **Namibonzaki mobimba epai na Yo mpo na bango,**
mpo ete bango mpe babulisama na nzela ya bosolo.

Yesu abondeli mpo bandimi na Ye

20 **Nazali kobondela mpo na bango kaka te, kasi**
mpe mpo na bato oyo bakondima Ngai na nzela ya
mateya na bango,
21 **mpo ete bango nyonso bazala moko ndenge Yo**
Tata ozali kati na Ngai, mpe Ngai kati na Yo ; ete bango
mpe bazala moko kati na biso, mpe ete mokili endima
ete ezali Yo nde otindaki Ngai.
22 **Nasaleli bango ngolu ya kobika nkembo na Yo**
ndenge kaka osalaki mpo na Ngai, mpo ete bazala
moko ndenge biso mpe tozali moko :
23 **Ngai kati na bango, mpe Yo kati na Ngai. Ezali**
kaka na nzela wana nde bakokoka kozala penza moko,
mpo ete mokili eyeba penza ete Yo nde otindaki Ngai,
mpe ete olingaka bango ndenge olingaka Ngai.
24 **Tata, nalingi ete bato oyo opesaki Ngai bazala**
elongo na Ngai kuna epai nazali kokende, mpo ete
bamona nkembo na Ngai, nkembo oyo opesaki Ngai,
pamba te olingaki Ngai liboso ete okela mokili.
25 **Tata, Yo oyo ozali sembo, mokili eyebi Yo te ;**
kasi Ngai nayebi Yo, mpe bato oyo bayebi ete Yo nde
otindaki Ngai.
26 **Nalakisi bango nguya ya Kombo na Yo, mpe**
nakokoba kolakisa bango yango, mpo ete bolingo oyo
ozali na yango mpo na Ngai ezala kati na bango, mpe
Ngai nazala kati na bango.

18

Bakangi Yesu
(Mat 26.47-56; Mlk 14.43-50; Lk 22.47-53)

1 Sima na Yesu kobondela, akendeki elongo na bayekoli
na Ye mpe bakatisaki lubwaku ya Sedron epai wapi elanga
moko ezalaki. Yesu akotaki na elanga yango elongo na
bayekoli na Ye.
2 Yuda oyo asilaki komibongisa mpo na kokaba Yesu
ayebaki esika yango malamu, pamba te Yesu azalaki kok-
ende kuna mbala mingi elongo na bayekoli na Ye.
3 Boye Yuda akendeki na elanga yango mpe amemaki
lisanga ya basoda mpe ya bakengeli oyo bakonzi ya
Banganga-Nzambe mpe Bafarizeo bapesaki ye. Bato yango
basimbaki minda, banzete oyo ezalaki kopela moto mpe
bibundeli.
4 Lokola Yesu ayebaki makambo nyonso oyo esengeli
kokomela Ye, akendeki kokutana na bango mpe atunaki
bango :
— Bozali koluka nani ?
5 Bazongisaki :
— Yesu ya Nazareti.
Yesu alobaki na bango :
— Ezali Ngai oyo.
Mpe Yuda oyo atekaki Yesu epai na bango azalaki wana
elongo na bango.
6 Tango Yesu alobaki na bango : **« Ezali Ngai oyo, »**
bazongaki na sima mpe bakweyaki na mabele.
7 Yesu atunaki bango lisusu :
— Bozali koluka nani ?
Bazongisaki :
— Yesu ya Nazareti.
8 Yesu alobaki na bango :
**— Nasili koloba na bino ete ezali Ngai. Soki ezali
Ngai nde bozali koluka, botika bato mosusu kokende.**
9 Ezali bongo nde esengelaki kokokisama, liloba oyo Yesu
alobaki : **« Kati na bato oyo opesaki ngai, nabungisi ata
moko te. »**
10 Lokola Simona Petelo azalaki na mopanga, abimisaki
yango wuta na ebombelo na yango, abetaki mosali ya
mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe akataki ye litoyi ya
ngambo ya loboko ya mobali. Kombo ya mosali yango
ezalaki Malikisi.
11 Kasi Yesu alobaki na Petelo :
**— Zongisa mopanga na yo kati na ebombelo na
yango. Boni, nasengeli te komela kopo ya pasi, oyo
Tata apesi Ngai ?**

Yesu liboso ya Ana
(Mat 26.57-58; Mlk 14.53-54; Lk 22.54)

12 Lisanga ya basoda, mokonzi na bango mpe bakengeli
ya Bayuda bakamataki Yesu mpe bakangaki Ye basinga ;
13 bamemaki Ye liboso epai ya Ana oyo azalaki tata-bokilo
ya Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe, na mobu wana.
14 Ezalaki mpe Kayifa wana nde apesaki Bayuda toli oyo :
« Eleki malamu ete moto moko akufa mpo na bato nyonso. »

Petelo awangani Yesu mpo na mbala ya liboso
(Mat 26.69-70; Mlk 14.66-68; Lk 22.55-57)

15 Simona Petelo mpe moyekoli mosusu bazalaki kolanda
Yesu. Moyekoli yango ayebanaki na mokonzi ya Banganga-
Nzambe, mpe akotaki elongo na Yesu na lopango ya kati ya
ndako ya mokonzi ya Banganga-Nzambe.
16 Petelo azalaki kozela libanda, na liboso ya ekuke.
Moyekoli wana, oyo ayebanaki na mokonzi ya Banganga-
Nzambe, abimaki, asololaki na mwasi mokengeli ekuke mpe
akotisaki Petelo.
17 Mwasi mosali oyo azalaki kokengela ekuke atunaki
Petelo :
— Boni, yo mpe ozali te moko kati na bayekoli ya moto
wana ?
Petelo azongisaki :
— Nazali moyekoli na ye te.
18 Lokola malili ezalaki, basali mpe bakengeli bapelisaki
moto mpe batelemaki pembeni-pembeni mpo na koyetola.
Petelo mpe azalaki wana elongo na bango mpo na koyetola.

Mokonzi ya Banganga-Nzambe asambisi Yesu
(Mat 26.59-66; Mlk 14.55-64; Lk 22.66-71)

19 Mokonzi ya Banganga-Nzambe apesaki Yesu mituna na
tina na bayekoli na Ye mpe na tina na mateya na Ye.
20 Yesu azongiselaki ye :
**— Nazalaki koloba na polele penza na miso ya
bato nyonso, nazalaki koteya tango nyonso kati na
bandako ya mayangani mpe kati na Tempelo, epai
wapi Bayuda nyonso basanganaka ; nalobaki eloko
moko te na nkuku.**
21 **Mpo na nini ozali kotuna Ngai mituna ? Tuna
epai ya bato oyo bayokaki Ngai koloba. Ezali bango nde
bakoki koyeba malamu makambo oyo nazalaki koloba.**
22 Tango kaka Yesu alobaki bongo, moko kati na bakengeli
oyo bazalaki wana abetaki Ye mbata na koloba :
— Boni ! Ezali bongo nde ozali kozongisela mokonzi ya
Banganga-Nzambe ?
23 Yesu alobaki na ye :

— Soki nalobi mabe, mabe yango ezali wapi ? Kasi soki nalobi na Ngai kaka solo, mpo na nini kobeta Ngai ?

24 Bongo Ana atindaki Yesu oyo azalaki kaka ya kokangama na basinga, epai ya Kayifa, mokonzi ya Banganga-Nzambe.

Petelo awangani Yesu mpo na mbala ya mibale
(Mat 26.71-75; Mlk 14.69-72; Lk 22.58-62)

25 Wana Simona Petelo azalaki nanu koyetola moto, batunaki ye :

— Yo mpe ozali te moko kati na bayekoli na ye ?

Petelo awanganaki yango na koloba :

— Te, nazali moyekoli na ye te.

26 Kasi moko kati na basali ya mokonzi ya Banganga-Nzambe, ndeko mobali ya moto oyo Petelo akataki litoyi, alobaki :

— Boni, ngai namonaki yo te elongo na ye kati na elanga ?

27 Kasi Petelo awanganaki yango lisusu ; mpe mbala moko, soso elelaki.

Pilato asambisi Yesu
(Mat 27.1-2, 11-31; Mlk 15.2-15; Lk 23.13-25)

28 Bongo na tongo makasi, longwa na ndako ya Kayifa, bamemaki Yesu kati na ndako ya moyangeli oyo azalaki moto ya Rome. Kasi bango moko bato oyo bamemaki Yesu bakotaki te kati na ndako ya moyangeli, mpo ete bamikomisa mbindo te mpe mpo ete bazwa nzela ya kolia bilei ya Pasika.

29 Yango wana moyangeli Pilato abimaki na libanda mpe atunaki bango :

— Bofundi moto oyo mpo na likambo nini ?

30 Bazongiselaki ye :

— Soki moto oyo asalaki mabe te, tolingaki mpe koya te kotika ye na maboko na yo.

31 Pilato alobaki na bango :

— Bokamata ye mpe bosambisa ye bino moko kolanda mibeko na bino.

Bayuda bazongiselaki ye :

— Biso tozali na ndingisa te ya kokatela moto etumbu ya kufa.

32 Ezali ndenge wana nde ekokisamaki maloba oyo Yesu alobaki mpo na kolakisa lolenge ya kufa oyo asengelaki kokufa.

33 Pilato azongaki kati na ndako ya moyangeli, abengaki Yesu mpe atunaki Ye :

— Boni, ozali mokonzi ya Bayuda ?
34 Yesu azongisaki :
— Boni, ezali na ndenge na yo moko nde olobi yango to bato mosusu nde bayebisi yo na tina na Ngai ?
35 Pilato atunaki Yesu :
— Boni, okanisi ete ngai nazali Moyuda ? Ezali bato ya ekolo na yo moko mpe bakonzi ya Banganga-Nzambe nde bayei kotika yo na maboko na ngai. Osali nini ?
36 Yesu azongisaki :
— Bokonzi na Ngai ezali ya mokili oyo te ; soki ezalaki ya mokili oyo, basali na Ngai balingaki kobunda mpo ete nakweya te na maboko ya Bayuda. Solo, bokonzi na Ngai ezali ya mokili oyo te.
37 Pilato atunaki :
— Elingi koloba nini, ozali nde mokonzi ?
Yesu azongisaki :
— Yo nde olobi yango ete nazali mokonzi. Nabotamaki mpe nayaki kati na mokili mpo na kopesa litatoli na tina na solo. Moto oyo azali kati na solo ayokaka mongongo na Ngai.
38 Pilato atunaki Ye :
— Solo ezali nini ?
Sima na koloba maloba wana, Pilato abimaki lisusu na libanda epai wapi Bayuda bazalaki mpe alobaki na bango :
— Nazwi ye na likambo moko te ya mabe mpo ete nakatela ye etumbu ya kufa.
39 Kasi lokola ezali momesano epai na bino ete nabimisa na boloko mokangami moko, na tango ya feti ya Pasika, bozwa sik'oyo mokano. Bolingi ete natika mokonzi ya Bayuda mpo ete akoma nsomi ?
40 Bango nyonso bazongisaki na koganga :
— Te ! Ye te ! Bimisa nde Barabasi !
Nzokande, Barabasi azalaki moyibi mpe mobomi bato.

19

Bakateli Yesu etumbu ya kufa

1 Bongo Pilato apesaki mitindo ete bakamata Yesu, mpe abetisaki Ye fimbu.
2 Basoda basalaki ekoti na banzube mpe balatisaki Ye yango na moto ; balatisaki Ye lisusu nzambala ya motane.
3 Bazalaki koya koloba na Ye : « Mbote, mokonzi ya Bayuda ! » Mpe babandaki kobeta Ye bambata.
4 Pilato abimaki lisusu mpe alobaki na bango :
— Botala ! Nayei na Ye na libanda epai na bino mpo boyeba ete ngai nazwi Ye na mabe moko te.

5 Boye, Yesu abimaki alata ekoti ya nzube mpe nzambala
ya motane. Pilato alobaki na bango :
— Moto yango, ye oyo !
6 Tango kaka bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe baken-
geli bamonaki Yesu, babandaki koganga :
— Baka ye na ekulusu ! Baka ye na ekulusu !
Kasi Pilato azongisaki :
— Bino moko, bokamata ye mpe bobaka ye na ekulusu ;
ngai nazwi ye na mabe ata moko te.
7 Bayuda balobaki na molende nyonso :
— Tozali na Mobeko ; mpe kolanda Mobeko na biso,
asengeli kokufa, pamba te amikomisi Mwana na Nzambe.
8 Tango Pilato ayokaki maloba wana, abangaki lisusu
makasi.
9 Azongaki lisusu kati na ndako ya moyangeli mpe alobaki
na Yesu :
— Ozali moto ya mboka nini ?
Kasi Yesu apesaki ye eyano te.
10 Pilato alobaki na Ye :
— Boni, oboyi kozongisela ngai eyano ? Oyebi te ete
ngai nazali na makoki ya kobaka yo na ekulusu mpe ya
kotika yo ?
11 Yesu alobaki na ye :
**— Okokaki kozala na bokonzi moko te likolo na
Ngai soki epesamelaki yo te wuta na likolo. Yango
wana, moto oyo akabi Ngai na maboko na yo asali
lisumu monene koleka.**
12 Kobanda kaka na ngonga wana, Pilato akomaki koluka
nzela ya kotika Yesu ; kasi Bayuda babandaki lisusu ko-
ganga :
— Soki otiki ye, wana ozali na yo moninga ya Sezare
te ! Pamba te moto nyonso oyo amikomisi mokonzi azali
monguna ya Sezare.
13 Tango Pilato ayokaki bongo, amemaki Yesu na libanda
mpe avandaki na esambiselo, na esika oyo babengaka, na
lokota ya Arami, « Gabata*. »
14 Ezalaki mokolo ya suka mpo na kokoma na mokolo ya
Pasika, na ngonga ya midi. Pilato alobaki na Bayuda :
— Botala mokonzi na bino !
15 Kasi babandaki koganga :
— Boma ye ! Boma ye ! Baka ye na ekulusu !
Pilato alobaki na bango lisusu :
— Nasengeli penza kobaka mokonzi na bino na eku-
lusu ?
Bakonzi ya Banganga-Nzambe bazongisaki :

* **19:13** Gabata elakisi : esika batanda mabanga.

— Tozali kaka na Sezare lokola mokonzi, mokonzi mosusu azali te !
16 Pilato akabaki Yesu na maboko na bango mpo ete babaka Ye na ekulusu. Boye, bakamataki Yesu mpe bakendeki na Ye.

Kufa Ya Yesu
(Mat 27.32-56; Mlk 15.21-41; Lk 23.26-49)

17 Yesu amemaki, Ye moko, ekulusu na Ye ; abimaki na engumba mpe akendeki na esika oyo babengaka, na lokota ya Arami, « Gologota[†]. »
18 Ezalaki na esika yango nde babakaki Yesu na ekulusu, elongo na bato mosusu mibale : moko, na ngambo ya loboko ya mobali ya Yesu ; mosusu, na ngambo ya loboko na Ye ya mwasi.
19 Pilato akomaki na libaya, makomi oyo atiaki na ekulusu ; akomaki :
Yesu, moto ya Nazareti, Mokonzi ya Bayuda.
20 Lokola esika oyo babakaki Yesu na ekulusu ezalaki pene ya engumba, Bayuda ebele batangaki makomi yango, pamba te bakomaki yango na lokota ya Ebre, lokota ya latino mpe lokota ya Greki.
21 Bakonzi ya Banganga-Nzambe balobaki na Pilato :
— Osengelaki te kokoma : « Mokonzi ya Bayuda ; » osengelaki nde kokoma : « Moto oyo alobaki : ‹ Nazali mokonzi ya Bayuda. › »
22 Kasi Pilato azongisaki :
— Makambo oyo nakomi ekotikala kaka ndenge wana.
23 Sima na basoda kobaka Yesu na ekulusu, bakamataki bilamba na Ye mpe bakabolaki yango na biteni minei : soda moko na moko azwaki eteni moko. Bakamataki mpe nzambala na Ye, oyo ezalaki ya kotongama te, kasi ezalaki kaka elamba moko, kobanda na likolo kino na se.
24 Basoda balobanaki bango na bango :
— Topasola yango te, kasi tobeta zeke mpo na koyeba soki nani akozwa yango.
Esalemaki bongo mpo ete Makomi oyo ekokisama :
« Bakabolaki bilamba na ngai kati na bango
mpe babetaki zeke mpo na nzambala na ngai. »
Ezali makambo wana nde basoda basalaki.
25 Tala bato oyo batelemaki pene ya ekulusu ya Yesu : Mama na Ye, ndeko mwasi ya mama na Ye, Mari oyo azalaki mwasi ya Klopasi, mpe Mari ya mboka Magidala.
26 Tango Yesu amonaki ete moyekoli oyo azalaki kolinga atelemi pembeni ya mama na Ye, alobaki na mama na Ye :
— Mwasi, tala mwana na yo !

[†] **19:17** Gologota elakisi : mokuwa ya moto.

27 Mpe alobaki na moyekoli yango :
— Tala mama na yo !
Boye, kobanda na tango wana, moyekoli yango azwaki
mama ya Yesu mpo ete akoma kovanda na ndako na ye.
28 Sima na yango, wana Yesu asosolaki ete makambo
nyonso esili kosalema, abimisaki maloba oyo mpo ete
Makomi ekokisama :
— Nayoki posa ya mayi.
29 Lokola ezalaki na mbeki moko etonda na vino ya ngayi
pembeni ya esika yango, batiaki, na songe ya nzete moko
ya izope, eponze moko epola na vino yango ya ngayi mpe
batombolaki yango kino na monoko ya Yesu.
30 Tango kaka Yesu amelaki vino yango ya ngayi, alobaki :
— Nyonso ekokisami.
Bongo, akitisaki moto mpe azongisaki molimo na Ye.
31 Lokola ezalaki mokolo ya komilengela mpo na Saba,
mpe lokola Saba yango ezalaki na tina makasi, Bayuda
balingaki te ete bibembe etikala na ba-ekulusu na tango
ya Saba. Boye, bakendeki kosenga epai ya Pilato ete apesa
mitindo ya kobuka makolo ya bibembe oyo ezalaki na likolo
ya ba-ekulusu mpe ya kolongola banzoto na bango.
32 Basoda bayaki mpe babukaki makolo ya mibali nyonso
mibale oyo babakaki na ba-ekulusu elongo na Yesu ; baban-
daki na moko, bongo balekaki na oyo mosusu.
33 Wana ekomaki ngala ya makolo ya Yesu, bamonaki ete
Yesu amikufelaki ; mpe babukaki lisusu te makolo na Ye.
34 Moko kati na basoda atobolaki mopanzi ya Yesu na
nzela ya likonga ; mpe mbala moko, makila mpe mayi
ebimaki na mopanzi yango.
35 Moto oyo azali kopesa litatoli na tina na makambo oyo
amonaki yango kosalema na miso na ye, mpe litatoli na ye
ezali ya solo ; ayebi penza ete azali koloba solo mpo ete bino
mpe bondima.
36 Makambo nyonso wana esalemaki bongo mpo ete
Makomi oyo ekokisama : « Bakobuka ata mokuwa na Ye
moko te. »
37 Eteni mosusu ya Makomi elobi : « Bakotala Ye oyo
batobolaki mopanzi. »

Bakundi Yesu
(Mat 27.57-61; Mlk 15.42-47; Lk 23.50-56)

38 Sima na makambo wana, Jozefi, moto ya mboka
Arimate, oyo azalaki moyekoli ya Yesu, kasi na nkuku
mpo ete azalaki kobanga Bayuda, asengaki epai ya Pilato
ndingisa ya kokitisa nzoto ya Yesu longwa na ekulusu.

Pilato apesaki ye ndingisa yango, mpe Jozefi akendeki mpe
akitisaki nzoto ya Yesu.
39 Nikodemi oyo, na ebandeli, akendeki kotala Yesu na
butu, ye mpe ayaki ; amemaki bakilo pene tuku misato ya
mafuta ya mire basangisa na aloe.
40 Bango mibale bakamataki nzoto ya Yesu mpe balingaki
yango na maputa ya lino oyo, kati na yango, batiaki mafuta
ya solo kitoko, ndenge ezalaki momesano ya Bayuda mpo
na kokunda bibembe.
41 Pene ya esika oyo babakaki Yesu na ekulusu, ezalaki na
elanga moko oyo, kati na yango, ezalaki na kunda moko ya
sika epai wapi batikalaki nanu kokunda ata moto moko te.
42 Lokola, mpo na Bayuda, ezalaki mokolo ya komilengela
mpo na Saba, batiaki Yesu kati na kunda yango, pamba te
ezalaki pene.

20

Yesu asekwi
(Mat 28.1-8; Mlk 16.1-4; Lk 24.1-2, 9-12)

1 Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso ya poso, wana molili
ezalaki nanu, Mari, moto ya mboka Magidala, akendeki na
kunda mpe amonaki ete libanga esilaki kolongolama na
ekotelo ya kunda.
2 Apotaki mbangu mpo na kokende kokutana na Simona
Petelo mpe moyekoli mosusu, ye oyo Yesu azalaki kolinga ;
alobaki na bango :
— Balongoli Nkolo wuta na kunda, mpe toyebi te soki
batie Ye wapi !
3 Petelo elongo na moyekoli wana bakendeki na kunda.
4 Bango mibale bazalaki kopota mbangu nzela moko ;
kasi lokola moyekoli wana azalaki mbangu koleka Petelo,
akomaki moto ya liboso na kunda.
5 Agunzamaki mpo na kotala mpe amonaki, na mabele,
maputa oyo bakundaki na yango Yesu ; kasi akotaki te.
6 Simona Petelo oyo azalaki kolanda ye akomaki mpe
akotaki kati na kunda, amonaki maputa oyo ezalaki na
mabele
7 mpe elamba oyo balingaki na moto ya Yesu ; elamba
ezalaki esika moko te na maputa oyo balingaki na yango
nzoto ya Yesu, kasi ezalaki ya kolingama na esika na yango
moko.
8 Bongo moyekoli oyo akomaki moto ya liboso kuna
na kunda, ye mpe akotaki kati na kunda ; amonaki mpe
andimaki.

9 Kasi kino na tango wana, basosolaki nanu te ete Yesu
asengelaki kosekwa kati na bakufi, kolanda ndenge Makomi
ezali koloba.
10 Sima na yango, bayekoli nyonso mibale bazongaki na
esika oyo bazalaki kovanda.

Yesu abimeli Mari ya Magidala

11 Nzokande, Mari atelemaki na libanda, pene ya kunda,
mpe azalaki kolela. Mpe wana azalaki kolela, agunzamaki
mpo na kotala kati na kunda ;
12 amonaki ba-anjelu mibale balata bilamba ya pembe
mpe bavanda na esika oyo nzoto ya Yesu ezalaki : moko
na ngambo ya moto, mpe mosusu, na ngambo ya makolo.
13 Ba-anjelu batunaki ye :
— Mwasi, mpo na nini ozali kolela ?
Azongisaki :
— Nazali kolela mpo ete balongoli Nkolo na ngai mpe
nayebi te soki batie Ye wapi ?
14 Tango alobaki bongo, abalukaki mpe amonaki Yesu
atelemi wana, kasi ayebaki te ete ezali Yesu.
15 Yesu atunaki ye :
**— Mwasi, mpo na nini ozali kolela ? Ozali koluka
nani ?**
Mari akanisaki ete azali mosali elanga ; alobaki na ye :
— Tata, soki yo nde moto olongolaki Ye, yebisa ngai
esika nini otie Ye mpo ete nakende kokamata Ye.
16 Yesu alobaki na ye :
— Mari !
Mari abalukaki mpe alobaki na lokota ya Ebre :
— *Rabuni** !
17 Yesu alobaki na ye :
**— Kosimba Ngai te, pamba te nanu namati te epai
ya Tata na Ngai. Kende nde epai ya bandeko na Ngai
mpe yebisa bango ete nakeyi epai ya Tata na Ngai,
oyo azali mpe Tata na bino ; epai ya Nzambe na Ngai,
oyo azali mpe Nzambe na bino.**
18 Mari, moto ya mboka Magidala, akendeki koyebisa
bayekoli ete awuti komona Nkolo ; ayebisaki bango lisusu
makambo oyo Nkolo alobaki na ye.

Yesu abimeli bayekoli na Ye
(Lk 24.36-43; Mlk 16.14-18)

19 Na pokwa ya mokolo wana ya liboso ya poso, wana
bayekoli basanganaki esika moko kati na ndako mpe bakan-
gaki malamu bikuke mpo ete bazalaki kobanga bakonzi ya

* **20:16** Rabuni elingi koloba : Moteyi.

Bayuda, Yesu ayaki, atelemaki na kati-kati na bango mpe alobaki :

— Tika ete kimia ezala na bino !

20 Wana azalaki koloba bongo, alakisaki bango maboko
na Ye mpe mopanzi na Ye. Bayekoli batondaki na esengo
tango bamonaki Nkolo.

21 Yesu alobaki na bango lisusu :

**— Tika ete kimia ezala na bino ! Ndenge Tata
atindaki Ngai, Ngai mpe nazali kotinda bino.**

22 Sima na Yesu koloba makambo wana, afulaki bango
mopepe mpe alobaki na bango :

— Boyamba Molimo Mosantu !

23 **Bato oyo bokolimbisa masumu na bango, ma-
sumu na bango ekolimbisama ; kasi ba-oyo bokolim-
bisa te, bakozwa mpe bolimbisi te.**

Yesu abimeli Toma

24 Toma, moko kati na bayekoli zomi na mibale, oyo
babengaka Lipasa, azalaki te elongo na bayekoli tango Yesu
ayaki.

25 Bayekoli mosusu balobaki na ye :

— Towuti komona Nkolo !

Kasi Toma azongiselaki bango :

— Soki ngai namoni te bilembo ya basete na maboko
na Ye, soki natie mosapi na ngai te kati na bisika oyo
basete etobolaki Ye, mpe soki natie te loboko na ngai kati
na mopanzi na Ye, nakotikala kondima te.

26 Sima na mikolo mwambe, bayekoli ya Yesu basan-
ganaki lisusu kati na ndako. Na mbala oyo, Toma mpe
azalaki elongo na bango, mpe bikuke ezalaki ya kokangama.
Yesu ayaki, atelemaki kati na bango mpe alobaki :

— Tika ete kimia ezala na bino !

27 Bongo, alobaki na Toma :

**— Tia mosapi na yo awa, tala maboko na Ngai ;
sembola loboko na yo mpe tia yango na mopanzi na
Ngai. Kozala te moto oyo azangi kondima, kasi moto
na kondima !**

28 Toma azongiselaki Yesu :

— Nkolo na ngai mpe Nzambe na ngai !

29 Yesu alobaki na ye :

**— Ondimi mpo ete omoni Ngai ! Esengo na bato
oyo bamoni te, kasi bandimi !**

Tina ya mokanda oyo

30 Yesu asalaki lisusu, na miso ya bayekoli na Ye, bikamwa
mosusu mingi oyo ekomami te kati na buku oyo.

31 Kasi mpo na oyo ekomami, ezali mpo ete bondima ete
Yesu azali Klisto, Mwana na Nzambe ; mpe mpo ete, na
nzela ya kondima Ye, bozwa bomoi na Kombo na Ye.

21

Yesu abimeli lisusu bayekoli na Ye
(Lk 5.1-11)

1 Sima na yango, Yesu abimelaki lisusu bayekoli na Ye na
libongo ya ebale ya Tiberiade. Tala ndenge nini abimelaki
bango :
2 Wana bayekoli oyo bazalaki esika moko : Simona Petelo,
Toma oyo babengaka Lipasa ; Natanaele, moto ya mboka
Kana ya Galile, bana ya Zebede mpe bayekoli mosusu
mibale ;
3 Simona Petelo alobaki na bango :
— Bandeko na ngai, nakeyi na ngai koloba mbisi !
Balobaki na ye :
— Biso mpe tokende elongo na yo !
Bakendeki mpe bamataki na bwato ; kasi na butu wana,
bazwaki ata mbisi moko te.
4 Na tongo makasi, Yesu atelemaki na libongo, kasi
bayekoli bayebaki te ete ezali Ye.
5 Yesu abengaki bango :
— Bana na Ngai ! Boni, bozali na mbisi te ?
Bazongisaki :
— Te !
6 Alobaki na bango :
— Bobwaka monyama na ngambo ya loboko ya
mobali ya bwato, mpe bokozwa bambisi.
Boye, babwakaki monyama mpe bakokaki lisusu te
kobenda yango longwa na mayi, pamba te etondaki na
bambisi ebele.
7 Moyekoli oyo Yesu azalaki kolinga mingi alobaki na
Petelo :
— Bandeko, ezali Nkolo !
Tango kaka ayokaki ete ezali Nkolo, Simona Petelo
akangaki nzambala na ye na loketo mpe amibwakaki na
mayi, pamba te amilongolelaki bilamba mpo na koloba
mbisi.
8 Ezali bayekoli mosusu nde bazongisaki bwato na li-
bongo, wana bazalaki kobenda monyama etonda na bam-
bisi ebele, pamba te bazalaki mosika te na mokili : bametele
pene nkama moko ekabolaki libongo na esika oyo bazalaki.
9 Tango bakitaki na mabele, bamonaki mapa mpe moto
ya makala oyo na likolo na yango ezalaki na bambisi.
10 Yesu alobaki na bango :

— Boya na ndambo ya bambisi oyo bowuti kozwa.
11 Simona Petelo amataki na bwato mpe abendaki
monyama kino na mokili. Ezalaki ya kotonda na bambisi
ya minene pene nkama moko na tuku mitano na misato.
Atako bambisi ezalaki penza ebele, monyama epasukaki te.
12 Bongo Yesu alobaki na bango :
— Boya kolia.
Lokola bayekoli bayebaki ete ezali Nkolo, moko te kati na
bango amekaki kotuna Ye : « Ozali nani ? »
13 Yesu apusanaki, azwaki mapa mpe akabolaki yango kati
na bango ; asalaki mpe bongo mpo na mbisi.
14 Ezalaki mbala ya misato oyo Yesu abimelaki bayekoli
na Ye sima na kosekwa na Ye kati na bakufi.

Yesu mpe Petelo

15 Tango basilisaki kolia, Yesu atunaki Simona Petelo :
— Simona, mwana mobali ya Yoane ; boni, olingaka Ngai koleka ndenge bango balingaka Ngai ?
Azongisaki :
— Iyo, Nkolo ! Oyebi malamu ete nalingaka Yo.
Yesu alobaki na ye :
— Batela bampate na Ngai.
16 Yesu atunaki ye mpo na mbala ya mibale :
— Simona, mwana mobali ya Yoane ; boni, olingaka Ngai ?
Azongisaki :
— Iyo, Nkolo ! Oyebi malamu ete nalingaka yo !
Yesu alobaki na ye :
— Batela bampate na Ngai.
17 Bongo Yesu atunaki ye mpo na mbala ya misato :
— Simona, mwana mobali ya Yoane ; boni, olingaka Ngai ?
Petelo ayokaki mawa mingi kati na motema mpo ete
ekomaki mbala ya misato oyo Yesu atunaki ye : **« Olingaka Ngai ? »** Bongo azongiselaki Yesu :
— Nkolo, oyebi makambo nyonso ; oyebi malamu ete nalingaka Yo !
Yesu alobaki na ye :
— Batela bameme na Ngai.
18 **Nazali koloba na yo penza ya solo : tango ozalaki elenge, ozalaki kokanga yo moko mokaba na yo mpe ozalaki kokende na esika nyonso oyo olingi. Kasi tango okokoma mobange, okotanda maboko na yo, mpe ekozala moto mosusu nde akokanga yo mokaba mpe akomema yo na esika oyo yo okolinga kutu kokende te.**

19 Yesu alobaki bongo mpo na kotalisa lolenge ya kufa oyo
Petelo asengelaki kokufa mpo na nkembo ya Nzambe. Sima
na Ye koloba bongo, alobaki na Petelo :

— Landa Ngai !

20 Petelo atalaki na sima mpe amonaki moyekoli oyo
Yesu azalaki kolinga koleka bayekoli mosusu, ye oyo, wana
bazalaki kolia, alalelaki Yesu na tolo mpe atunaki Ye :
« Nkolo, nani akoteka Yo ? » Ye mpe azalaki kolanda bango.

21 Tango Petelo amonaki ye, atunaki Yesu :

— Nkolo, okanisi nini mpo na ye ?

22 Yesu azongisaki :

**— Soki nalingi ete azala kaka na bomoi kino tango
nakoya, wana etali yo na nini ? Kasi yo, landa Ngai.**

23 Mpo na yango, sango epanzanaki kati na bandeko ete
moyekoli yango akokufa te. Nzokande, Yesu alobaki te
ete moyekoli wana akokufa te, kasi alobaki nde : **« Soki
nalingi ete azala kaka na bomoi kino tango nakoya,
wana etali yo na nini ? »**

24 Ezali kutu moyekoli yango nde azali kotatola makambo
yango mpe akomaki yango na mokanda. Mpe biso toyebi
ete litatoli na ye ezali ya solo.

25 Yesu asalaki lisusu makambo mosusu ebele ; soki bako-
maki yango na mikanda moko sima na mosusu, nakanisi
ete mokili mobimba elingaki kokoka te mpo na kobomba
babuku oyo balingaki kokoma.

Misala ya Bantoma
Ebandeli

1 Teofile :

Kati na buku na ngai ya liboso, nakomaki makambo nyonso oyo Yesu asalaki mpe ateyaki wuta na ebandeli
2 kino na mokolo oyo amemamaki na Likolo, sima na Ye kopesa mitindo, na nzela ya Molimo Mosantu, epai ya bantoma oyo aponaki.
3 Sima na kufa na Ye, amimonisaki epai na bango ; mpe na nzela ya bilembo mingi, alakisaki bango ete azali na bomoi. Abimelaki bango mikolo tuku minei mpe alobelaki bango makambo oyo etali Bokonzi ya Nzambe.

Kati na kozela boyei ya Molimo

Elaka ya Molimo Mosantu

4 Mokolo moko, wana azalaki kolia elongo na bango, apesaki bango mitindo oyo : **« Bolongwa na Yelusalemi te, kasi bozela likabo oyo Tata na Ngai alakaki, likabo oyo boyokaki Ngai kolobela.**
5 **Pamba te Yoane abatisaki na mayi ; kasi bino, sima na mwa mikolo, bokobatisama kati na Molimo Mosantu. »**
6 Lokola basanganaki zingazinga na Ye, batunaki Ye :
— Nkolo, ekozala na tango wana nde okozongisa Bokonzi epai ya Isalaele ?
7 Yesu azongiselaki bango :
— Likambo ya koyeba tango to mikolo oyo Tata abongisa, na mokano na Ye moko, etali bino te.
8 **Kasi bokozwa nguya, wana Molimo Mosantu akokitela bino ; mpe bokozala batatoli na Ngai kati na Yelusalemi, na etuka mobimba ya Yuda, ya Samari, mpe kino na basuka ya mokili.**

Bozongi na Yelusalemi

9 Sima na Yesu koloba bongo, amemamaki, wana bazalaki kotala, mpe lipata moko ezipaki Ye na miso na bango.
10 Mpe wana bazalaki nanu kotala na likolo ndenge Yesu azali komata, mbala moko bato mibale balata bilamba ya pembe-pembe batelemaki pembeni na bango mpe balobaki :
11 — Bato ya Galile, mpo na nini botikali awa na kotala na likolo ? Yesu oyo alongwe kati na bino mpo na kokende

na Likolo, akozonga ndenge kaka bomoni Ye kokende na
Likolo.
12 Bantoma bazongaki na Yelusalemi wuta na ngomba oyo
babengaka Ngomba ya banzete ya Olive, oyo ezali pene ya
Yelusalemi, na mosika ya bametele pene nkoto moko.
13 Tango bakomaki, bamataki na shambre ya likolo, kati
na etaje epai wapi bazalaki kosangana mbala na mbala.
Ezalaki :

Petelo, Yoane, Jake, Andre,
Filipo, Toma,
Bartelemi, Matayo ;
Jake, mwana mobali ya Alife ;
Simona oyo azalaki moto ya lingomba ya Bazelote ;
mpe Jide, mwana mobali ya Jake.

14 Bango nyonso, na motema moko, bazalaki na molende
ya kosangana mbala na mbala mpo na kosambela elongo
na basi, elongo na Mari, mama ya Yesu, mpe elongo na
bandeko ya Yesu.

Baponi Matiasi mpo na kozwa esika ya Yuda

15 Mokolo moko kati na mikolo yango, Petelo atelemaki
kati na bandimi pene nkama moko na tuku mibale
16 mpe alobaki na bango : « Bandeko na ngai, esengelaki
ete masakoli ya Makomi ekokisama ; pamba te Molimo
Mosantu aloba wuta kala, na nzela ya Davidi, na tina na
Yuda oyo atambolisaki bato oyo bakangaki Yesu.
17 Azalaki moko kati na biso mpe asanganaki elongo na
biso kati na lotomo oyo epesamelaki biso. »
18 Na nzela ya mbongo oyo azwaki lokola lifuti ya mabe
na ye, asombaki elanga ; akweyaki kuna moto na se, libumu
na ye epasukaki, mpe misopo na ye nyonso epanzanaki.
19 Bato nyonso ya Yelusalemi bayokaki sango yango ;
yango wana bakomaki kobenga elanga yango « Akeli-
dama » oyo elingi koloba, na lokota na bango : Elanga ya
makila.
20 Nzokande, ekomama boye kati na buku ya banzembo :
« Tika ete ndako na ye etikala polele,
mpe tika ete moto moko te avanda kati na yango ! »
Mpe :
« Tika ete moto mosusu azwa mokumba na ye ! »
21 Boye, tosengeli kopona moto moko kati na mibali oyo
bazalaki elongo na biso tango nyonso oyo Nkolo Yesu
azalaki kotambola na mokili elongo na biso,
22 kobanda na tango oyo Yoane abatisaki Ye kino na mokolo
oyo balongolaki Ye kati na biso. Pamba te moko kati na

mibali yango asengeli kokoma, elongo na biso, motatoli ya
lisekwa na Ye.
23 Bapesaki bakombo ya bato mibale : Jozefi oyo baben-
gaki « Barsabasi » mpe ayebanaki lisusu na kombo Yusitusi,
mpe Matiasi.
24 Bongo basambelaki boye : « Oh Nkolo, Yo oyo oyebi
mitema ya bato nyonso, lakisa biso nani oyo oponi kati na
bato oyo mibale,
25 mpo ete akoma ntoma mpe azwa, kati na lotomo oyo ya
bontoma, esika oyo Yuda atikaki mpo na kokende na esika
oyo ebongi na ye. »
26 Bongo babetaki zeke, mpe zeke ekweyaki epai ya
Matiasi ; boye Matiasi aponamaki, mpe babakisaki ye na
lisanga ya bantoma zomi na moko.

Batatoli kati na Yelusalemi

2

Boyei ya Molimo Mosantu

1 Tango mokolo ya Pantekoti ekomaki, bango nyonso
basanganaki esika moko.
2 Mbala moko, lokito moko ewutaki na likolo lokola lokito
ya mopepe makasi, mpe etondisaki ndako mobimba epai
wapi bazalaki kosangana.
3 Bamonaki biloko moko lokola ndemo ya moto kokab-
wana mpe kovanda na moto ya moko na moko kati na
bango.
4 Bango nyonso batondisamaki na Molimo Mosantu mpe
babandaki koloba na nkota mosusu, ndenge Molimo azalaki
kolakisa bango.
5 Nzokande, kati na Yelusalemi, ezalaki na Bayuda oyo
babangaka Nzambe, oyo bawutaki na bikolo nyonso ya
mokili.
6 Tango bayokaki lokito wana, ebele ya bato bayaki
mbangu kosangana wana mpe bakomaki kokamwa, pamba
te moko na moko kati na bango azalaki koyoka bango
koloba na monoko na ye ya mboka.
7 Bakamwaki mingi penza mpe bakomaki kotuna : « Boni,
bato nyonso oyo bazali koloba, bazali bato ya Galile te ?
8 Boye, ndenge nini moto na moto kati na biso azali
koyoka bango koloba na monoko na ye ya mboka ?
9 Bato ya Parte, ya Mede mpe ya Elami, bavandi ya
Mezopotami, ya Yuda, ya Kapadose, ya Ponti mpe ya Azia,
10 ya Friji mpe ya Pafili, ya Ejipito mpe ya Libi oyo ezali
pembeni ya Sirene, bapaya oyo bawutaki na Rome,

11 bango nyonso, ezala Bayuda to bapaya oyo bakota na
lingomba ya Bayuda : bato ya Kreti mpe ya Arabi, biso
nyonso tozali koyoka bango kotatola misala minene ya
Nzambe, na nkota na biso ya mboka ! »
12 Bango nyonso, elekelaki bango, bazalaki kokamwa
mingi mpe bakomaki kotunana : « Likambo oyo elingi
koloba nini ? »
13 Nzokande, bato mosusu bazalaki koseka bango mpe
koloba : « Balangwe vino ya sika. »

Petelo ateyi ebele ya bato

14 Petelo atelemaki elongo na bantoma zomi na moko ;
mpe na mongongo makasi, alobaki na ebele ya bato :
— Bino Bayuda, mpe bino nyonso oyo bovandaka na
Yelusalemi, botika ete nalimbola mpo na bino likambo
oyo, boyoka malamu makambo oyo nalingi koloba.
15 Bato oyo balangwe masanga te ndenge bozali
kokanisa. Pamba te tozali nanu na ngonga ya libwa ya
tongo.
16 Kasi ezali nde makambo oyo mosakoli Joeli alobaki :
17 « Na mikolo ya suka, elobaki Nzambe,
nakosopa Molimo na Ngai kati na bato nyonso.
Bana na bino ya mibali mpe ya basi bakosakola ;
bilenge na bino bakozwa bimoniseli,
mibange na bino bakolota bandoto.
18 Solo, na mikolo wana, nakosopa Molimo na Ngai
kati na basali na Ngai ya mibali mpe ya basi,
mpe bakosakola.
19 Nakolakisa bikamwa kuna na Likolo,
mpe bilembo ya kokamwa awa na mokili :
makila, moto mpe likonzi ya milinga.
20 Moyi ekobongwana molili,
sanza ekobongwana makila
liboso ete mokolo ya Nkolo ekoma,
mokolo oyo ya monene mpe ya nkembo.
21 Boye, moto nyonso oyo akobelela
Kombo ya Nkolo akobikisama. »
22 Bato ya Isalaele, boyoka maloba oyo : Yesu ya
Nazareti, moto oyo, na nzela ya bikamwa, ya bilembo mpe
ya misala ya minene, Nzambe alakisaki bino ete awutaki
epai na Ye ndenge bino moko boyebi yango,
23 akabamaki na maboko na bino kolanda mokano oyo
Nzambe asila kozwa na mabongisi na Ye wuta kala. Bongo
bino, na lisungi ya bato mabe, bobomaki Ye na kobaka Ye
na ekulusu.

24 Kasi Nzambe abukaki minyololo ya kufa, asekwisaki
Ye, pamba te ekokaki kosalema te ete kufa ekanga Ye.
25 Boye, tala makambo oyo Davidi aloba na tina na Ye :
« Nazalaki komona Nkolo mikolo nyonso liboso na ngai,
pamba te azali pene na ngai mpo ete naningana te.
26 Yango wana, motema na ngai etondi na esengo,
mpe lolemo na ngai ezali kosepela.
Solo, nzoto na ngai ekopema na elikya,
27 pamba te okosundola ngai te kati na mboka ya bakufi
mpe okotika te ete mosantu na Yo apola.
28 Pamba te olakisaki ngai nzela ya bomoi,
mpe okotondisa ngai na esengo kati na bozalisami na Yo. »
29 Bandeko na ngai, tika ete naloba na bino solo na tina na Davidi, koko na biso, ete akufa mpe bakunda ye ; mpe kunda na ye ezali awa kino lelo.
30 Kasi azalaki mosakoli mpe ayebaki ete Nzambe apesaki ye elaka, na nzela ya ndayi, ete moko kati na bakitani na ye akovanda na kiti na ye ya bokonzi.
31 Davidi amonaki makambo oyo wuta kala, alobelaki lisekwa ya Klisto ete Nzambe akosundola Ye te kati na mboka ya bakufi mpe akotika te ete nzoto na Ye epola.
32 Nzambe asekwisaki Yesu kati na bakufi ; boye biso nyonso tozali batatoli ya lisekwa yango.
33 Sima na loboko ya mobali ya Nzambe konetola Ye, azwaki epai ya Tata, Molimo Mosantu oyo Ye Tata alakaki, mpe asopeli biso Molimo Mosantu yango ndenge bozali komona mpe koyoka sik'oyo.
34 Pamba te, Davidi amataki te na Likolo, kasi alobaki :
« Nkolo alobaki na Nkolo na ngai :
‹ Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali
35 kino nakomisa banguna na Yo
enyatelo makolo na Yo. › »
36 Boye, tika ete bato nyonso ya Isalaele bayeba na bosolo ete Nzambe akomisi Yesu oyo bobakaki na ekulusu Nkolo mpe Klisto.

Bandimi ya liboso

37 Tango bato bayokaki bongo, mitema na bango eyokaki pasi makasi mpe balobaki na Petelo mpe bantoma mosusu :
— Bandeko, tosala nini ?
38 Petelo azongiselaki bango :
— Bobongola mitema ; tika ete moko na moko kati na bino azwa libatisi na Kombo na Yesu-Klisto mpo ete masumu na ye elimbisama, bongo bokozwa likabo ya Molimo Mosantu.

39 Pamba te elaka oyo ezali mpo na bino, mpo na bana
na bino mpe mpo na bavandi nyonso ya bikolo ya mosika,
bato nyonso oyo Nkolo, Nzambe na biso, akobenga.
40 Petelo azalaki kokebisa bango na maloba ebele mpe
azalaki kolendisa bango na maloba oyo :
— Boyamba lobiko mpo ete bozwa etumbu te oyo ezali
kozela bato mabe.
41 Bato oyo bandimaki mateya ya Petelo bazwaki libatisi.
Mpe na mokolo wana, bato pene nkoto misato babak-
isamaki na lisanga ya bandimi.

Lisanga ya bandimi

42 Bazalaki komipesa mingi penza na malakisi ya ban-
toma, na kozala lisanga, na kobuka lipa mpe na kosambela.
43 Bato nyonso batondisamaki na somo, mpo ete ban-
toma bazalaki kosala makamwisi ebele mpe bilembo ya
kokamwa.
44 Bandimi nyonso bakomaki na bomoko, mpe biloko na
bango ezalaki mpo na bango nyonso.
45 Bazalaki koteka mabele na bango mpe biloko na bango,
mpe bazalaki kokabola mbongo kati na bango, ndenge
ezalaki posa ya moto na moto.
46 Mikolo nyonso bazalaki kokoba kosangana na Tempelo.
Bazalaki kokabola lipa na bandako na bango, kolia bilei na
bango na esengo nyonso mpe na motema ya komikitisa.
47 Bazalaki kokumisa Nzambe, mpe bato nyonso bazalaki
kolinga bango. Bongo, mikolo nyonso, Nkolo azalaki
kobakisa na lisanga na bango bato oyo bazalaki kobika.

3

Ebosono abiki

1 Ezalaki mokolo moko, Petelo mpe Yoane bakendeki na
Tempelo na tango ya mabondeli : ezalaki na ngonga ya
misato sima na midi.
2 Nzokande, ezalaki mpe na bato moko oyo bazalaki
komema moto moko akufa makolo wuta abotama, mpe
bazalaki kotia ye mikolo nyonso na ekuke ya Tempelo mpo
ete asengaka mbongo epai ya bato oyo bazalaki kokota.
Bazalaki kobenga ekuke yango « Ekuke ya kitoko. »
3 Tango amonaki Petelo mpe Yoane kokota na Tempelo,
asengaki bango likabo ya mawa.
4 Boye, Petelo mpe Yoane batalaki ye malamu, mpe Petelo
alobaki na ye :
— Tala biso !
5 Moto yango atalaki bango malamu penza, na likanisi ya
kozwa eloko epai na bango.

6 Kasi Petelo alobaki na ye :
— Nazangi mbongo to wolo ya kopesa yo, kasi oyo
nazali na yango, nazali kopesa yo yango : na Kombo na
Yesu-Klisto ya Nazareti, telema mpe tambola.

7 Bongo, asimbaki ye na loboko ya mobali mpe
atelemisaki ye. Mbala moko, makolo na ye ekomaki makasi.
8 Mbala moko, atelemaki mpe abandaki kotambola, ako-
taki nzela moko na bango kati na lopango ya Tempelo :
azalaki kotambola, kopumbwa mpe kokumisa Nzambe.

9 Tango bato nyonso bamonaki ye kotambola mpe koku-
misa Nzambe,
10 basosolaki ete ezali moto oyo azalaki kovanda na
« Ekuke ya kitoko » ya Tempelo mpo na kosenga makabo ya
mawa. Bango nyonso bakamwaki mingi penza, mpe somo
ekangaki bango mpo na makambo oyo esalemaki epai na
ye.

Petelo alimboli likamwisi yango

11 Lokola moto yango atingamaki na Petelo mpe Yoane,
bato nyonso bakamwaki mpe bayaki na lombangu epai na
bango, na esika oyo babengaka « Veranda ya Salomo. »
12 Tango Petelo amonaki bongo, alobaki na bango :
— Bato ya Isalaele, mpo na nini bozali kokamwa
likambo oyo ? Mpo na nini bozali kotala biso lokola nde
biso bato tosali ete moto oyo atambola, na nzela ya nguya
mpe botosi na biso kati na makambo ya Nzambe ?
13 Biso te ! Ezali Nzambe ya Abrayami, Nzambe ya Izaki,
mpe Nzambe ya Jakobi, Nzambe ya bakoko na biso, nde
apesi nkembo na Yesu, Mosali na Ye, oyo bino bokabaki
mpo ete baboma Ye. Yango wana, bowanganaki Ye liboso
ya Pilato tango azwaki mokano ya kokangola Ye.
14 Bowanganaki Ye oyo azali Mosantu mpe Sembo.
Boye, bosengaki ete Pilato atikela bino mobomi na esika ya
Yesu.
15 Bobomaki nde Mobandisi ya bomoi. Kasi Nzambe
asekwisaki Ye kati na bakufi, bongo biso tozali penza
batatoli ya likambo yango.
16 Ezali na nzela ya kondima kati na Kombo na Yesu
nde moto oyo bozali komona mpe boyebi azwi makasi ya
kotelema. Ezali Kombo na Yesu mpe kondima oyo ewuti
kati na Yesu nde ekomisi nzoto na ye mobimba kolongono
ndenge bozali komona yango.
17 Sik’oyo bandeko na ngai, nayebi ete bosalaki
makambo na kozanga boyebi, ndenge bakonzi na bino
basalaki.

18 Kasi ezali ndenge wana nde Nzambe akokisaki
makambo oyo aloba wuta kala na nzela ya basakoli nyonso,
ete Klisto na Ye asengeli komona pasi.
19 Yango wana, bobongola mitema mpe bozonga epai ya
Nzambe mpo ete alimbisa masumu na bino,
20 mpe mpo ete Nkolo akoka kopesa bino tango ya
kopema mpe akoka kotindela bino Klisto oyo apona mpo
na bino—Ye nde Yesu.
21 Asengeli kotikala kuna na Likolo kino na tango oyo
Nzambe akobongisa biloko nyonso, ndenge alaka yango
wuta kala na nzela ya babulami na Ye, basakoli.
22 Pamba te Moyize alobaki : « Yawe, Nzambe na bino,
akobimisela bino mosakoli moko lokola ngai, oyo akowuta
kati na bandeko na bino ; bosengeli kotosa nyonso oyo
akoloba na bino.
23 Moto nyonso oyo akotosa te mosakoli yango, bakolon-
gola ye kati na bato na ye na nzela ya kufa. »
24 Basakoli nyonso, kobanda na Samuele kino na
basakoli oyo bayaki sima na ye, bango nyonso basakolaki
na tina na makambo oyo ezali kosalema na mikolo oyo.
25 Bino nde bozali bakitani ya basakoli mpe ya Boyokani
oyo Nzambe asalaki elongo na bakoko na bino, tango
alobaki na Abrayami : « Nakopambola mabota nyonso ya
mokili na nzela ya bakitani na yo ! »
26 Tango Nzambe asekwisaki Mosali na Ye, atindaki Ye
nanu epai na bino mpo ete apambola bino na kolongola,
moko na moko kati na bino, mosika na banzela na bino ya
mabe.

4

Petelo mpe Yoane liboso ya Likita-Monene

1 Wana Petelo mpe Yoane bazalaki nanu koloba na bato,
Banganga-Nzambe, mokonzi ya bakengeli ya Tempelo mpe
Basaduseo bayaki,
2 na kanda makasi ndenge bamonaki bantoma koteya
bato mpe kotatola ete bakufi bakosekwa ndenge Yesu
asekwaki.
3 Bakangaki Petelo mpe Yoane, bongo babwakaki bango
na boloko kino na mokolo oyo elandaki, pamba te pokwa
esilaki kokoma.
4 Kasi kati na bato oyo bayokaki mateya, mingi bandimaki
yango ; bongo motango ya bandimi ebakisamaki mpe
bakomaki bato pene nkoto mitano.
5 Boye, mokolo oyo elandaki, bakonzi ya Bayuda, bakambi
ya bato mpe balakisi ya Mobeko basanganaki na Yelusalemi.

6 Ana, mokonzi ya Banganga-Nzambe, azalaki wana
elongo na Kayifa, Yoane, Alekizandre mpe bato mosusu ya
libota ya mokonzi ya Banganga-Nzambe.
7 Bamemaki Petelo mpe Yoane liboso na bango, mpe
bakomaki kotuna bango mituna :
— Bozali kosala makambo oyo na nguya nini to na
kombo ya nani ?
8 Bongo, Petelo oyo atondisamaki na Molimo Mosantu
alobaki na bango :
— Bakonzi mpe bakambi ya bato !
9 Lokola botuni biso lelo na tina na bolamu oyo esalemi
epai ya mokufi makolo mpe ndenge nini asili kobika,
10 tika ete, bino nyonso mpe bato nyonso ya Isalaele,
boyeba ete ezali na Kombo na Yesu-Klisto ya Nazareti nde
moto oyo atelemi liboso na bino na nzoto kolongono ; kaka Yesu oyo bino bobakaki na ekulusu, kasi Nzambe
asekwisaki Ye kati na bakufi.
11 Ye nde azali « libanga oyo bino, batongi ndako,
bobwakaki, kasi ekomi libanga ya songe ya ndako, mpe
esimbi ndako mobimba. »
12 Lobiko ekoki kozwama na moto mosusu te, pamba te
kombo mosusu ezali te na mokili, oyo epesama na bato, oyo
ekoki kobikisa biso.
13 Wana bamonaki ndenge nini Petelo mpe Yoane bazalaki
koloba na mpiko, mpe wana basosolaki ete bazali bato
batanga te mpe bato pamba, bakamwaki mingi. Boye,
basosolaki ete bango mpe bazalaki elongo na Yesu.
14 Kasi, lokola bazalaki komona moto oyo abikisamaki
atelemi elongo na bango, bazalaki ata na liloba moko te ya
koloba.
15 Bongo, bapesaki mitindo ete babimisa bango na Likita-
Monene ; mpe batikalaki bango moko mpo na koyekola
likambo yango malamu.
16 Bazalaki kotunana :
— Tosala penza nini na bato oyo ? Pamba te bavandi
nyonso ya Yelusalemi bayebi malamu ete bango nde
basalaki likamwisi wana ya monene ; tokoki kowangana
yango te.
17 Kasi, mpo ete sango ya likambo oyo ekoba te
kopanzana kati na bato, tokebisa bango boye : « Bomeka
lisusu te koloba na Kombo na Yesu, ezala ata na nani ! »
18 Bongo, babengaki Petelo elongo na Yoane mpe
bapekisaki bango ete bameka lisusu te koloba to koteya na
Kombo na Yesu, ezala ata na lolenge nini.
19 Kasi Petelo mpe Yoane bazongiselaki bango :
— Botala nanu ata bino moko, eloko nini ezali sembo
na miso ya Nzambe : kotosa bino to kotosa Nzambe ?

20 Pamba te biso, tokokoka te kotika koloba makambo
oyo tomonaki mpe toyokaki !
21 Sima na kogangela bango, batikaki bango mpo ete
bakende, pamba te bamonaki te ndenge nini bakokaki
kopesa bango etumbu, mpo ete bato nyonso bazalaki
kokumisa Nzambe mpo na likambo oyo esalemaki.
22 Pamba te moto oyo abikaki na ndenge ya kokamwa
azalaki na mibu koleka tuku minei.

Bandimi babondeli

23 Tango batikaki bango, Petelo mpe Yoane bakendeki
koyebisa baninga na bango makambo nyonso oyo bakonzi
ya Banganga-Nzambe mpe bakambi balobelaki bango.
24 Tango bayokaki bongo, batombolaki mingongo na
bango elongo mpo na kobondela Nzambe ; balobaki :
— Nkolo Yawe, Yo nde okela Likolo, mabele, ebale
monene mpe nyonso oyo ezali kati na yango ;
25 Yo nde olobaki na nzela ya Molimo Mosantu, na
monoko ya koko na biso, Davidi, mosali na yo :
« Mpo na nini bikolo ezali kosala makelele,
mpe bato bazali kosala makita ya pamba ?
26 Bakonzi ya mokili batomboki,
mpe bakambi basangani
mpo na kotelemela Nkolo mpe Mopakolami na Ye. »
27 Pamba te, Erode mpe Ponse Pilato basanganaki penza
kati na engumba oyo, elongo na bato ya bikolo mosusu mpe
bana ya Isalaele, mpo na kosalela Yesu likita, Mosali na Yo,
Mosantu, oyo obulisa.
28 Ezali ndenge wana nde bakokisaki mabongisi oyo osala
wuta kala, na nguya mpe na mokano na Yo.
29 Sik’oyo Nkolo, tala ndenge bazali kotungisa biso, mpe
pesa basali na Yo makasi ya koteya Liloba na Yo na molende
nyonso.
30 Boye, sembola loboko na Yo mpo na kobikisa babeli,
kosala bilembo ya kokamwa mpe misala minene, na Kombo
na Yesu, Mosali na Yo, Mosantu.
31 Boye, tango basilisaki kobondela, esika oyo basan-
ganaki eninganaki ; bango nyonso batondisamaki na
Molimo Mosantu mpe bakomaki koteya Liloba na Nzambe
na molende nyonso.

Bandimi batie biloko na bango esika moko

32 Bandimi nyonso bazalaki motema moko mpe makanisi
moko. Moko te kati na bango azalaki koloba ete biloko na
ye ezali kaka ya ye moko, kasi biloko nyonso ezalaki mpo
na bango nyonso.

33 Bantoma bakobaki kotatola lisekwa ya Nkolo Yesu
na nguya monene, mpe ngolu monene ezalaki na bango
nyonso.
34 Moko te kati na bango akelelaki ; pamba te bato oyo
bazalaki na mabele to na bandako bazalaki koteka yango,
bazalaki komema mbongo oyo batekelaki
35 mpe kotia yango na makolo ya bantoma. Bantoma
bazalaki kokabola yango na moto na moto, kolanda bosenga
na ye.
36 Boye, Jozefi, moto ya libota ya Levi, oyo abotama na
esanga Shipre mpe bantoma bapesaki ye kombo mosusu,
Barnabasi oyo elakisi « molendisi, »
37 atekaki mpe elanga na ye mpe amemaki mbongo epai
ya bantoma.

5

Anania mpe Safira

1 Nzokande, ezalaki na moto moko na kombo Ananiasi.
Atekaki eteni ya mabele na ye na boyokani na Safira, mwasi
na ye.
2 Abombaki ndambo ya mbongo mpo na ye moko, boye
amemaki ndambo oyo etikalaki mpe apesaki yango na
bantoma. Mwasi na ye mpe ayebaki yango.
3 Boye, Petelo atunaki ye :
— Ananiasi, ndenge nini Satana atondisi motema na yo
mpo ete okosa Molimo Mosantu, mpe obomba ndambo ya
mbongo oyo otekeli elanga na yo ?
4 Boni, liboso ete oteka yango, ezalaki ya yo te ? Mpe
sima na koteka yango, okokaki te kosala na mbongo yango
likambo nyonso oyo motema na yo elingi ? Mpo na nini
ozwaki likanisi ya kosala likambo ya boye ? Okosi bato te,
kasi okosi nde Nzambe !
5 Tango Ananiasi ayokaki bongo, akweyaki mpe akufaki.
Bongo, bato nyonso oyo bayokaki likambo yango batondaki
na somo.
6 Boye, bilenge mibali bayaki, bazipaki nzoto na ye mpe
bamemaki yango libanda mpo na kokunda yango.
7 Sima na ngonga pene misato, mwasi ya Ananiasi akotaki,
kasi ayebaki te likambo oyo ewutaki kosalema.
8 Petelo atunaki ye :
— Yebisa ngai, ezali na talo wana nde yo mpe Ananiasi
botekaki elanga wana ?
Safira azongisaki :
— Ezali bongo, etekamaki Kaka na talo wana.
9 Petelo alobaki na ye :

— Mpo na nini boyokanaki mpo na komeka Molimo ya
Nkolo ? Yoka, makolo ya bato oyo bawuti kokunda mobali
na yo esili kokoma liboso ya ekuke ; yo mpe, bakomema
yo.

10 Kaka na tango yango, akweyaki liboso ya Petelo mpe
akufaki. Boye tango bilenge mibali bakotaki, bakutaki ye ya
kokufa. Bamemaki ye mpe bakendeki kokunda ye pembeni
ya mobali na ye.

11 Somo monene etondisaki Lingomba mobimba mpe bato
nyonso oyo bayokaki sango yango.

Bantoma babikisi babeli ebele

12 Bantoma bazalaki kosala bilembo mingi ya kokamwa
mpe misala minene kati na bato. Boye, bandimi nyonso
bazalaki na momesano ya kosangana na veranda ya Sa-
lomo.

13 Moko te kati na bato oyo bazalaki na lisanga na bango
te azalaki komeka kosangana na bango, ata bato bazalaki
kopesa bango lokumu mingi.

14 Nzokande, mibali mpe basi ebele penza bazalaki
kondimela Nkolo mpe kobakisama na lisanga na bango.

15 Bongo, bazalaki komema babeli na babalabala, kolalisa
bango na bambeto mpe na bitoko mpo ete tango Petelo
akoleka, elilingi na ye ekoka kozipa bamoko kati na bango.

16 Mpe lisusu, bato ebele oyo bazalaki kowuta
na bingumba ya zingazinga bazalaki kosangana na
Yelusalemi ; bazalaki komema babeli na bango mpe bato
oyo bazalaki kotungisama na milimo ya mbindo ; mpe
bango nyonso bazalaki kobikisama.

Konyokwama ya bantoma

17 Bongo mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato nyonso
oyo bazalaki kosala na ye elongo, oyo bazalaki bato ya
lisanga ya Basaduseo, batondaki na zuwa.

18 Bakangaki bantoma mpe babwakaki bango na boloko
ya monene.

19 Kasi na butu, anjelu moko ya Nkolo afungolaki bikuke
ya boloko, abimisaki bantoma mpe alobaki na bango :

20 — Bokende kotelema kati na Tempelo mpe kuna,
boyebisa bato maloba nyonso ya bomoi oyo ya sika.

21 Bantoma batosaki. Boye, na tongo-tongo, bakotaki na
Tempelo mpe bakomaki koteya bato. Tango mokonzi ya
Banganga-Nzambe mpe bato oyo basalaka na ye elongo
bakomaki, babengisaki Likita-Monene—lisanga mobimba
ya bakambi ya bana ya Isalaele—mpe bapesaki mitindo ete
bakende kozwa bantoma na boloko.

22 Kasi tango bakengeli bakomaki na boloko, bakutaki
bango te. Bazongaki mpe balobaki :
23 — Tokuti boloko ya kokangama malamu mpe baken-
geli liboso ya bikuke ; kasi tango tofungoli yango, tomoni
ata moto moko te na kati.
24 Tango mokonzi ya bakengeli ya Tempelo mpe bakonzi
ya Banganga-Nzambe bayokaki sango yango, bakomaki
mitema likolo mpe bakomaki kotunana soki likambo yango
ekosuka ndenge nini.
25 Bongo moto moko ayaki koyebisa bango :
— Boyoka ! Bato oyo bobwakaki na boloko, batelemi
kuna na Tempelo mpe bazali koteya bato.
26 Mbala moko, mokonzi ya bakengeli akendeki elongo na
basoda na ye mpo na kozwa bantoma. Kasi amemaki bango
na makasi te, pamba te bazalaki kobanga ete bato babamba
bango mabanga.
27 Wana bamemaki bango, batiaki bango liboso ya Likita-
Monene, mpe mokonzi ya Banganga-Nzambe abandaki
kotuna bango mituna.
28 Alobaki :
— Topekisaki bino ete bomeka lisusu te koteya na
Kombo wana. Kasi tala sik'oyo ndenge botondisi
Yelusalemi na mateya na bino mpe bolingi komemisa biso
ngambo ya makila ya moto wana.
29 Kasi Petelo mpe bantoma mosusu bazongisaki :
— Esengeli kotosa Nzambe, kasi bato te !
30 Nzambe ya bakoko na biso asekwisaki Yesu kati na
bakufi, Yesu oyo bino bobomaki mpe bobakaki na nzete.
31 Ezali Ye nde Nzambe atomboli na nzela ya loboko na
Ye ya mobali lokola Mokonzi mpe Mobikisi, mpo ete bana
ya Isalaele bakoka kozwa nzela ya kobongola mitema mpe
kozwa bolimbisi ya masumu na bango.
32 Biso, tozali batatoli ya makambo oyo ; ndenge moko
mpe Molimo Mosantu oyo Nzambe apesaki na bato oyo
batosaka Ye azali motatoli ya makambo yango.
33 Tango bayokaki bongo, batombokaki makasi mpe
bazwaki mokano ya kobomisa bantoma.
34 Kasi Mofarizeo Gamalieli, molakisi ya Mobeko mpe
moto ya lokumu mingi na miso ya bato nyonso, atelemaki
kati na Likita-Monene mpe atindaki ete babimisa bantoma
mpo na mwa tango moke.
35 Alobaki na bango :
— Bato ya Isalaele, bosala keba mpo na makambo oyo
bolingi kosala bato oyo.

36 Eleki mikolo mingi te, moto moko na kombo Teodasi
awutaki kobima. Azalaki komimona moto monene, mpe
bato pene nkama minei bazalaki kolanda ye. Kasi tango
babomaki ye, bato nyonso oyo bazalaki kolanda ye bapalan-
ganaki mpe lisanga na ye ekufaki.
37 Sima na ye, tango tozalaki kotanga motango ya bato
kati na mokili, moto moko mpe lisusu na kombo Yuda, moto
ya Galile, abimaki mpe amemaki bato ebele na botomboki.
Ye mpe lisusu babomaki ye, bongo bato nyonso oyo bazalaki
kolanda ye bapalanganaki.
38 Yango wana, na likambo oyo, boyoka toli na ngai :
Bokota lisusu makambo ya bato oyo te mpe botika bango
bakende ! Pamba te soki makanisi to mosala na bango
ewuti na moto, solo, ekosuka kaka na nzela.
39 Kasi soki yango ewuti na Nzambe, solo, bokolonga te
kosukisa bato oyo. Bosala keba ete bobundisa Nzambe te.
Bato ya Likita-Monene bandimaki likanisi ya Gamalieli,
40 babengisaki bantoma, babetisaki bango bafimbu mpe
bapekisaki bango ete bateya lisusu Kombo ya Yesu te. Sima
na yango batikaki bango kokende.
41 Bantoma balongwaki liboso ya Likita-Monene, na
esengo mingi ya komona ete bakoki mpo na komona pasi
na tina na Kombo na Yesu.
42 Mokolo na mokolo bazalaki kotika te koteya, mpe
kosakola Sango Malamu na Tempelo to na ndako moko na
moko ete Yesu azali Klisto.

6

Baponi badiakona

1 Na mikolo wana, motango ya bayekoli ezalaki kaka
kobakisama. Bayuda oyo bazalaki koloba lokota ya Greki
bakomaki koyimayima mpo na kotelemela Bayuda oyo
bazalaki koloba lokota ya Ebre, pamba te basi na bango oyo
bakufisa mibali bazalaki kozangela na tango ya kokabola
bilei ya mokolo na mokolo.
2 Boye, bantoma zomi na mibale basangisaki bayekoli
nyonso mpe balobaki na bango :

— Ekozala malamu te mpo na biso kotika mosala ya koteya Liloba na Nzambe mpo na komipesa na mosala ya kokabola bilei.

3 Yango wana bandeko, bopona mibali sambo kati na
bino, oyo bayebana na bizaleli na bango ya malamu, oyo
batonda na Molimo Mosantu mpe na bwanya mpo ete
topesa bango mokumba yango.
4 Boye, biso tokomipesa na mabondeli mpe na mosala
ya koteya Liloba na Nzambe.

5 Likanisi yango esepelisaki lisanga mobimba. Boye, baponaki Etieni, moto oyo atonda na kondima mpe na Molimo Mosantu ; Filipo, Prokore, Nikanori, Timoni, Parimenasi mpe Nikola, moto ya Antioshe, oyo akotaki na lingomba ya Bayuda.
6 Balakisaki bango epai ya Bantoma ; Bantoma basambelaki mpo na bango mpe batiaki bango maboko.
7 Boye, Liloba na Nzambe ezalaki kokoba kopanzana, motango ya bayekoli ezalaki mpe kobakisama makasi na Yelusalemi mpe Banganga-Nzambe ebele bakomaki kondimela Yesu.

Bakangi Etieni

8 Nzokande, Etieni, moto oyo atondaki na ngolu mpe na nguya ya Nzambe, azalaki kosala bikamwa mpe bilembo minene kati na bato.
9 Bongo bato mosusu ya ndako ya mayangani oyo ebengamaka Ndako ya mayangani ya bansomi : Bayuda ya Sirene, ya Alekizandri, ya bituka ya Silisi mpe ya Azia ; bakomaki kotia tembe na miso ya Etieni.
10 Kasi bazangaki makoki ya kotelemela bwanya mpe Molimo oyo azalaki kotinda ye koloba.
11 Bongo, bapesaki kanyaka epai ya bato mpo ete baloba : « Toyokaki Etieni koloba maloba ya kofinga Moyize mpe Nzambe. »
12 Batombokisaki bato, bakambi mpe balakisi ya Mobeko. Boye, bayaki kokanga Etieni na mbalakata mpe bamemaki ye na Likita-Monene.
13 Kuna, babimisaki batatoli ya lokuta oyo balobaki :

— Moto oyo azali kotika te koloba mabe mpo na kobebisa lokumu ya esika oyo ya bule mpe ya mibeko ;

14 pamba te toyokaki ye koloba ete Yesu ya Nazareti akobuka Tempelo oyo mpe akobongola bizaleli oyo Moyize atikela biso.
15 Bato nyonso oyo bavandaki na Likita-Monene batalaki Etieni malamu penza, mpe bamonaki ete elongi na ye ekomaki lokola elongi ya anjelu.

7

Mateya ya Etieni

1 Bongo, mokonzi ya Banganga-Nzambe atunaki ye :

— Boni, makambo oyo bafundeli yo ezali ya solo ?

2 Etieni azongisaki :

— Batata mpe bandeko, boyoka ngai ! Nzambe ya nkembo abimelaki koko na biso Abrayami tango azalaki na Mezopotami, liboso ete akende kovanda na Sharani.

3 Boye, Nzambe alobaki na ye : « Longwa na mokili na
yo mpe na libota na yo, mpe kende na mokili oyo nakolakisa
yo ! »
4 Boye, alongwaki na mokili ya Chalide mpe akendeki
kovanda na mokili ya Sharani. Sima na kufa ya tata na ye,
Nzambe atindaki ye na mokili oyo, mokili oyo bino bozali
kovanda sik'oyo.
5 Apesaki ye mabele moko te awa, ezala ata mwa eteni.
Kasi Nzambe apesaki ye elaka, ye elongo na bakitani na ye
sima na ye, ete bakozwa mokili lokola libula, atako, na tango
wana, Abrayami azalaki nanu na mwana te.
6 Tala makambo oyo Nzambe alobaki : « Bakitani na ye
bakozala bapaya kati na mokili ya bapaya ; bakokomisa
bango bawumbu mpe bakonyokola bango mibu nkama
minei. »
7 Kasi Nzambe alobaki lisusu : « Nakopesa etumbu
na ekolo oyo ekokomisa bango bawumbu. Mpe na sima,
bakobima longwa na mokili yango mpe bakosambela Ngai
na esika oyo. »
8 Bongo Nzambe asalaki boyokani elongo na Abrayami,
mpe elembo ya boyokani yango ezalaki : kokatama
ngenga. Abrayami abotaki Izaki mpe akataki ye ngenga
na mokolo ya mwambe ya mbotama na ye ; Izaki abotaki
Jakobi mpe akataki ye ngenga, bongo Jakobi mpe abotaki
bakoko na biso zomi na mibale mpe akataki bango
ngenga.
9 Lokola bakoko na biso bayokelaki Jozefi likunya,
batekaki ye mpo ete azala mowumbu na Ejipito. Kasi
Nzambe azalaki na ye elongo
10 mpe akangolaki ye na minyoko na ye nyonso ;
Apesaki ye bwanya mpe asalelaki ye ngolu na miso ya
Faraon, mokonzi ya Ejipito, oyo akomisaki ye moyangeli ya
Ejipito mpe ya ndako na ye mobimba.
11 Nzokande, nzala moko ya makasi ekotaki na Ejipito
mobimba mpe na Kanana, ememaki pasi penza, bongo
bakoko na biso bazalaki lisusu na eloko ya kolia te.
12 Tango Jakobi ayokaki ete ble ezali na Ejipito, atindaki
bakoko na biso mbala ya liboso.
13 Na mbala ya mibale, Jozefi amilakisaki epai ya
bandeko na ye, bongo Faraon ayaki koyeba libota ya Jozefi.
14 Bongo, Jozefi atindaki ete bakende kozwa tata na ye
Jakobi elongo na bandeko na ye nyonso. Bango nyonso
bazalaki bato tuku sambo na mitano.
15 Boye, Jakobi akendeki kovanda na Ejipito epai wapi
ye elongo na bakoko na biso bakufaki.
16 Bamemaki banzoto na bango na engumba ya Sishemi

mpe bakundaki yango kati na kunda oyo Abrayami asombaki na mbongo epai ya bana ya Amori, tata ya Sishemi.
17 Wana tango oyo Nzambe alingaki kokokisa elaka oyo apesaki na Abrayami ekomaki pene, motango ya bato na biso, kati na Ejipito, ekomaki ebele penza,
18 kino mokonzi mosusu, oyo ayebaki Jozefi te, azwaki bokonzi na Ejipito.
19 Na mayele mabe, mokonzi yango anyokolaki bakoko na biso kino kotinda bango na makasi ete babwaka bana na bango oyo babotami sika mpo ete bakufa.
20 Ezalaki na tango wana nde Moyize abotamaki. Nzambe asalaki ye kitoko mingi. Babatelaki ye sanza misato na ndako ya tata na ye.
21 Wana baboti na ye batiaki ye libanda, mwana mwasi ya Faraon azwaki ye mpe abokolaki ye lokola mwana na ye penza.
22 Bayekolisaki Moyize na bwanya nyonso ya bato ya Ejipito, mpe akomaki moto na nguya na maloba mpe na misala.
23 Tango Moyize akokisaki mibu tuku minei, azwaki mokano ya kokende kotala bandeko na ye, bana ya Isalaele.
24 Awa amonaki moto moko ya Ejipito kobeta moto ya ekolo na ye, akotelaki moto ya Isalaele, azongisaki mabe na mabe epai ya moto ya Ejipito mpe abomaki ye.
25 Moyize akanisaki ete bandeko na ye bakososola ete Nzambe azali kosalela ye mpo na kopesa bango lobiko, kasi basosolaki yango te.
26 Mokolo oyo elandaki, Moyize akutaki bana ya Isalaele mibale kobunda. Bongo amekaki kozongisa boyokani kati na bango ; alobaki na bango : « Ah baninga na ngai, bozali bandeko ; mpo na nini bozali kosalana mabe ? »
27 Kasi moto oyo azalaki konyokola ndeko na ye atindikaki Moyize mpe alobaki : « Nani atie yo mokonzi mpe mosambisi kati na biso ?
28 Olingi koboma ngai ndenge obomaki moto ya Ejipito lobi ? »
29 Tango Moyize ayokaki bongo, akimaki na mokili ya Madiani epai wapi avandaki lokola mopaya mpe abotaki bana mibale ya mibali.
30 Sima na mibu tuku minei, anjelu moko abimelaki Moyize kati na esobe, pene ya ngomba Sinai, kati na ndemo ya moto oyo ezalaki komata longwa kati na mwa nzete oyo ezalaki kopela.
31 Tango Moyize amonaki yango, akamwaki makasi. Mpe awa azalaki kopusana mpo na kotala yango malamu,

ayokaki mongongo ya Nkolo koloba :
32 « Nazali Nzambe ya bakoko na yo, Nzambe ya
Abrayami, Nzambe ya Izaki, mpe Nzambe ya Jakobi. »
Moyize alengaki na somo mpe akokaki kutu kotala te.
33 Bongo, Nkolo alobaki na ye : « Longola basandale
na yo na makolo na yo, pamba te esika oyo otelemi ezali
mabele ya bule.
34 Namoni minyoko ya bato na Ngai kati na Ejipito.
Nayoki kolela na bango mpe nakiti mpo na kokangola
bango. Mpe yaka sik'oyo, nakotinda yo ete ozonga na
Ejipito. »
35 Kaka Moyize oyo bandeko na ye baboyaki na koloba
na ye : « Nani atie yo mokonzi mpe mosambisi, » ye nde
Nzambe atindaki mpo ete azala mokonzi mpe mokangoli
na bango, na lisungi ya anjelu oyo abimelaki ye na mwa
nzete.
36 Abimisaki bango na mokili ya Ejipito, na nzela ya
bikamwa mpe ya bilembo minene oyo asalaki kuna, na
ebale monene ya Motane mpe na esobe, mibu tuku minei.
37 Ezalaki kaka Moyize wana oyo alobaki na bana ya
Isalaele : « Nzambe akobimisela bino mosakoli moko
lokola ngai, oyo akowuta kati na bandeko na bino. »
38 Azalaki kati na mayangani oyo bakoko na biso
basanganaki na esobe ; ye nde azalaki molobeli, kati na
bakoko na biso mpe anjelu oyo asololaki na ye, na ngomba
Sinai epai wapi azwaki Maloba ya bomoi mpo na kopesa
biso.
39 Kasi bakoko na biso baboyaki kotosa ye ; batombokelaki ye mpe bazwaki likanisi ya kozonga na Ejipito.
40 Balobaki na Aron : « Salela biso banzambe oyo
bakotambola liboso na biso. Pamba te toyebi te soki
makambo nini ekomeli Moyize oyo abimisaki biso na mokili
ya Ejipito ! »
41 Ezalaki na mikolo wana nde basalaki nzambe ya
ekeko, na lolenge ya mwana ngombe ; babonzelaki nzambe
yango ya ekeko mbeka mpe basalaki feti mpo na lokumu ya
misala ya maboko na bango.
42 Kasi Nzambe apesaki bango mokongo mpe atikaki
bango kosambela mampinga ya likolo, ndenge ekomama
kati na buku ya basakoli :
« Oh bato ya Isalaele, boni, bozalaki kobonzela Ngai mbeka
mpe kopesa Ngai makabo
na mibu tuku minei oyo bolekisaki na esobe ?
43 Bomemaki nde ndako ya kapo ya Moloki
mpe monzoto ya nzambe na bino Rofa,
banzambe ya bikeko oyo bosalaki mpo na kogumbamela !

Yango wana, nakotinda bino na bowumbu,
mosika koleka Babiloni ! »
44 Bakoko na biso bazalaki na Ndako ya kapo ya
Boyokani kati na esobe, batongaki yango ndenge Nzambe
atindaki Moyize, kolanda ndakisa oyo amonaki.
45 Sima na kozwa Ndako ya kapo yango, bakoko na biso
na bokambami ya Jozue, bamemaki yango tango babotolaki
mikili ya Bapagano, mikili oyo Nzambe abenganaki liboso
na bango. Mpe Ndako ya kapo yango etikalaki kuna kino
na tango ya Davidi ;
46 oyo azwaki ngolu na miso ya Nzambe mpe asengaki
ete atongela Nzambe ya Jakobi ndako.
47 Kasi Salomo nde moto atongelaki ye ndako.
48 Nzokande, Ye-Oyo-Aleki-Likolo avandaka te kati na
bandako oyo bato batonga, ndenge kaka mosakoli aloba :
49 « Likolo ezali Kiti na Ngai ya bokonzi,
mpe mabele ezali enyatelo makolo na Ngai.
Ndako ya ndenge nini penza bokoki kotongela Ngai,
elobi Nkolo,
to esika ya bopemi ya ndenge nini penza
bokoki kobongisela Ngai ?
50 Boni, ezali loboko na Ngai te
nde esalaki biloko wana nyonso ? »
51 Bato ya mito makasi, ya mitema mabanga mpe
bakufa matoyi ! Bozali ndenge moko kaka na bakoko na
bino : botelemelaka tango nyonso Molimo Mosantu !
52 Boni, ezalaki solo ata na mosakoli moko oyo bakoko
na bino bazangaki konyokola ? Kutu, babomaki ezala
basakoli oyo basakolaki koya ya Moyengebene, Ye oyo bosili
sik'oyo koteka mpe koboma,
53 bino bato oyo bozwaki Mobeko ya Nzambe na nzela
ya ba-anjelu, kasi botosaki yango te.

Babomi Etieni na mabanga

54 Tango bato ya Likita-Monene bayokaki bongo,
batombokaki makasi mpe bakomaki kolia minu mpo na
Etieni.
55 Kasi lokola Etieni atondisamaki na Molimo Mosantu,
atalaki na Likolo, amonaki nkembo ya Nzambe mpe Yesu
atelema na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe.
56 Alobaki :
— Botala, namoni Likolo efungwami mpe Mwana
na moto atelema na ngambo ya loboko ya mobali ya
Nzambe !
57 Bongo, bakangaki matoyi na bango, bagangaki makasi
penza, mpe bango nyonso basangelaki ye,

58 bamemaki ye libanda ya engumba mpe babambaki ye
mabanga. Na tango wana, batatoli batikaki bilamba na
bango epai ya elenge mobali moko na kombo Saulo.
59 Wana bazalaki kobamba ye mabanga, Etieni azalaki
kosambela na koloba :
— Nkolo Yesu, yamba molimo na ngai !
60 Bongo, afukamaki mpe agangaki makasi :
— Nkolo, kotangela bango lisumu oyo te !
Tango kaka Etieni alobaki bongo, akufaki.

8

BATATOLI KATI NA YUDA MPE SAMARI

1 Saulo mpe azalaki na molongo ya bato oyo bandimaki
ete baboma Etieni.

Lingomba enyokolami mpe epalangani

Kobanda na mokolo wana, minyoko ya makasi ekweye-
laki Lingomba kati na Yelusalemi ; mpe bandimi nyonso
bapalanganaki na Yuda mpe na Samari, longola kaka
bantoma.
2 Bato oyo batosaka mibeko ya Nzambe bakundaki Etieni
mpe balelaki ye mingi.
3 Kasi Saulo akomaki koluka kopanza Lingomba ; azalaki
kokota na bandako nyonso mpo na kokanga mibali mpe
basi, mpe kobwaka bango na boloko.

Filipo kati na Samari

4 Bandimi oyo bapalanganaki bazalaki koteya Liloba na
Nzambe bisika nyonso bazalaki kokende.
5 Filipo akendeki na engumba moko ya Samari mpe, kuna,
ateyaki Klisto.
6 Bongo tango ebele ya bato bayokaki mpe bamonaki
bikamwa oyo asalaki, bakangamaki na makambo oyo Filipo
azalaki koloba.
7 Pamba te milimo ya mbindo ezalaki kobima kati na
bato mingi na koganga makasi, mpe bato mingi oyo bakufa
makolo mpe oyo batambolaka tengu-tengu babikaki.
8 Boye, bato ya engumba yango batondisamaki na esengo
makasi.
9 Nzokande, wuta kala, kati na engumba yango, ezalaki
na moto moko oyo kombo na ye ezalaki « Simona. » Azalaki
kosala misala ya maji. Azalaki kokamwisa bato ya Samari
mpe komimona moto monene.
10 Bato nyonso, kobanda na bana mike kino na mikolo,
bayokaki ye na bokebi mpe balobaki : « Moto oyo, azali
penza nguya ya Nzambe, nguya oyo babengaka : Nguya
monene. »

11 Bazalaki kolanda ye mpo ete, wuta kala, azalaki
kokamwisa bango na misala na ye ya maji.
12 Kasi tango bandimaki Sango Malamu oyo Filipo ateyaki
na tina na Bokonzi ya Nzambe mpe na tina na Kombo na
Yesu-Klisto, mibali mpe basi bazwaki libatisi.
13 Simona mpe andimaki mpe azwaki libatisi ; azalaki
kolanda Filipo bisika nyonso oyo azalaki kokende, mpe aza-
laki kokamwa bilembo minene mpe bikamwa oyo ezalaki
kosalema na miso na ye.
14 Tango bantoma, kati na Yelusalemi, bayokaki ete bato
ya Samari bayambi Liloba na Nzambe, batindelaki bango
Petelo mpe Yoane.
15 Tango bakomaki kuna, basambelaki mpo na bandimi
ya sika mpo ete bazwa Molimo Mosantu,
16 pamba te Molimo Mosantu akitelaki nanu ata moto
moko te kati na bango ; bazwaki kaka libatisi na Kombo
ya Nkolo Yesu.
17 Bongo, Petelo mpe Yoane batielaki bango maboko, mpe
bazwaki Molimo Mosantu.
18 Tango Simona amonaki ete bato oyo bandimaki
bazwaki Molimo Mosantu, wana bantoma batielaki bango
maboko, apesaki Petelo mpe Yoane mbongo ;
19 mpe alobaki :
— Bopesa ngai mpe nguya oyo, mpo ete moto nyonso
oyo nakotiela maboko akoka kozwa Molimo Mosantu.
20 Kasi Petelo azongiselaki ye :
— Mpo ete okanisi ete okoki kosomba likabo ya Nzambe
na nzela ya mbongo, tika ete yo mpe mbongo na yo
bokufa !
21 Solo, ozali na libula te to na makoki te kati na lotomo
oyo, pamba te motema na yo ezali sembo te liboso ya
Nzambe.
22 Boye, bongwana na mabe na yo mpe bondela Nkolo
ete alimbisa yo, soki ekoki kosalema, mpo na makanisi oyo
ozalaki na yango kati na motema na yo.
23 Pamba te namoni ete motema na yo etondi na zuwa
mpe ozali mowumbu ya masumu.
24 Simona azongisaki :
— Bobondela Nkolo mpo na ngai mpo ete, kati na oyo
bowuti koloba, eloko moko te ekomela ngai.
25 Sima na bango kotatola mpe kosakola Liloba na Nkolo,
Petelo mpe Yoane bazongaki na Yelusalemi ; na nzela,
bazalaki koteya Sango Malamu kati na bamboka ebele ya
Samari.

Filipo mpe soda ya Etiopi oyo baboma mokongo

26 Anjelu ya Nkolo alobaki na Filipo :

— Telema, kende na sude, na nzela ya esobe, nzela oyo ewuta na Yelusalemi mpe ekenda kino na Gaza.

27 Boye, Filipo atelemaki mpe akendeki ; na nzela, akutanaki na soda moko oyo baboma mokongo, moto ya mboka Etiopi ; azalaki kalaka moko ya lokumu mpe azalaki na mokumba ya kobatela bomengo nyonso ya Kandase, mwasi mokonzi ya Etiopi. Moto yango ayaki na Yelusalemi mpo na kogumbamela ;

28 bongo wana azalaki kozonga na mboka na ye, azalaki ya kovanda kati na shar na ye mpe azalaki kotanga mokanda ya mosakoli Ezayi.

29 Molimo alobaki na Filipo :

— Kende mpe pusana pene ya shar wana.

30 Filipo akendeki mbangu pene ya shar yango mpe ayokaki ye kotanga mokanda ya mosakoli Ezayi. Filipo atunaki ye :

— Boni, ozali kososola makambo oyo ozali kotanga ?

31 Azongisaki :

— Nakososola ndenge nini soki moto alimboleli ngai yango te ?

Boye abengaki Filipo ete amata na shar mpe avanda pembeni na ye.

32 Tala eteni ya Makomi oyo azalaki kotanga :

« Lokola mpate oyo bazali komema
na esika oyo babomelaka banyama,
lokola meme liboso ya moto
oyo azali kolongola yango bapwale,
afungolaki monoko na ye te.
33 Basambwisaki ye mpe baboyaki kolongisa ye.
Nani akoyebisa bakitani na ye ?
Pamba te balongoli bomoi na ye na mokili. »

34 Bongo, soda oyo baboma nzoto ya mibali atunaki Filipo :

— Nabondeli yo, yebisa ngai : mosakoli azali koloba makambo oyo na tina na nani ? Azali koloba yango na tina na ye moko to na tina na moto mosusu ?

35 Filipo azwaki maloba mpe, na nzela ya eteni yango ya Makomi, ateyaki ye Sango Malamu ya Yesu.

36 Wana bazalaki kokoba mobembo na bango, bakomaki na esika moko oyo ezalaki na mayi, mpe soda oyo baboma mokongo alobaki :

— Tala mayi, yango oyo. Eloko nini ekoki kopekisa ngai kozwa libatisi ?

[

37 Filipo alobaki :

— Soki kaka ondimi wuta na motema na yo mobimba, okoki na yo kozwa libatisi.
Moto yango azongisaki :
— Nandimi ete Yesu-Klisto azali Mwana na Nzambe !]*
38 Mbala moko, apesaki mitindo ete batelemisa shar. Bongo bango mibale, Filipo mpe soda oyo baboma mokongo, bakitaki na mayi, mpe Filipo abatisaki ye.
39 Tango babimaki na mayi, Molimo ya Nkolo alongolaki Filipo, mpe soda oyo baboma mokongo amonaki ye lisusu te, kasi akobaki mobembo na ye na esengo.
40 Nzokande, Filipo amonanaki na Azoti ; mpe longwa kuna, akendeki na Sezarea, wana azalaki koteya Sango Malamu kati na bamboka nyonso epai wapi azalaki kolekela.

9

Saulo abongoli motema

1 Nzokande, Saulo azalaki kaka kokanela mpe koluka koboma bayekoli ya Nkolo. Akendeki epai ya mokonzi ya Banganga-Nzambe,
2 mpe asengaki ye mikanda ya mosala mpo na bandako ya mayangani ya Damasi, mpo ete, soki akuti kuna bato oyo bazali kolanda nzela ya Nkolo, akanga bango mpe amema bango na Yelusalemi, ezala basi to mibali.
3 Wana azalaki kokende na Damasi mpe akomaki pene ya engumba yango, amonaki mbala moko pole moko kowuta na likolo mpe kongengela ye.
4 Akweyaki na mabele mpe ayokaki mongongo moko koloba na ye :
— Saulo, Saulo, mpo na nini ozali konyokola Ngai ?
5 Saulo atunaki :
— Nkolo, yo nani ?
Mongongo ezongisaki :
— Ngai, nazali Yesu oyo yo ozali konyokola.
6 **Kasi sik'oyo, telema, kota kati na engumba, mpe, kuna, bakoyebisa yo makambo oyo osengeli kosala.**
7 Bato oyo bazalaki kokende mobembo elongo na Saulo batelemaki mpe bazangaki maloba ya koloba ; bayokaki mongongo yango, kasi bamonaki moto moko te.
8 Saulo atelemaki wuta na mabele ; kasi tango afungolaki miso, amonaki lisusu te. Boye, basimbaki ye na loboko mpe bamemaki ye na Damasi.
9 Mikolo misato, akokaki komona te, aliaki eloko te mpe amelaki eloko te.

---

* **8:37** Eteni oyo ezali te kati na mikanda mingi ya kala.

10 Kati na Damasi, ezalaki na moyekoli moko oyo kombo
na ye ezalaki « Ananiasi. » Nkolo abengaki ye kati na
emoniseli :
— Ananiasi !
Azongisaki :
— Nkolo, ngai oyo !
11 Nkolo alobaki na ye :
**— Telema, kende na ndako ya Yuda, oyo ezali na
balabala oyo babengaka « Alima » mpe tuna moto
moko ya mboka Tarse, kombo na ye « Saulo. » Azali
kosambela**
12 **mpe, kati na emoniseli, awuti komona moto
moko kokota mpe kotia ye maboko mpo ete amona
lisusu ; kombo na ye « Ananiasi. »**
13 Ananiasi azongisaki :
— Nkolo, bato ebele bayebisi ngai makambo na tina na
moto yango mpe mabe nyonso oyo asali babulami na Yo,
na Yelusalemi.
14 Mpe ayei awa, na Damasi, mpo ete bakonzi ya
Banganga-Nzambe bapesi ye bokonzi ya kokanga bato
nyonso oyo babelelaka Kombo na Yo.
15 Kasi Nkolo alobaki na Ananiasi :
**— Kende, pamba te nasila kopona moto wana
lokola esalelo na Ngai mpo na kosakola Kombo na
Ngai epai ya bikolo ya bapaya, epai ya bakonzi na
bango mpe epai ya bana ya Isalaele.**
16 **Nakolakisa ye ndenge nini asengeli konyokwama
mpo na Kombo na Ngai.**
17 Boye, Ananiasi akendeki mpe akotaki kati na ndako ;
atielaki Saulo maboko na koloba :
— Ndeko na ngai, Saulo ; Nkolo Yesu oyo abimelaki yo
na nzela, wana ozalaki koya awa, atindi ngai mpo ete
omona lisusu mpe otonda na Molimo Mosantu.
18 Kaka na tango yango, biloko moko lokola biteku
ekweyaki wuta na miso ya Saulo, mpe akomaki lisusu
komona. Atelemaki mpe azwaki libatisi ;
19 mpe, sima na ye kolia, nzoto na ye ezongaki lisusu
makasi.

Saulo atatoli mpo na Yesu-Klisto

Saulo avandaki mwa mikolo elongo na bayekoli oyo
bazalaki kati na Damasi.
20 Kaka na tango yango, abandaki koteya na bandako ya
mayangani ete Yesu azali Mwana na Nzambe.
21 Bato nyonso oyo bayokaki ye bakamwaki mingi mpe
batunaki :

— Boni, ezali ye te moto oyo azalaki konyokola makasi,
kati na Yelusalemi, bato oyo babelelaka Kombo ya Yesu ?
Boni, ayei awa te mpo na kokanga mpe komema bango
epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe ?

22 Nzokande, kondima ya Saulo ezalaki se kokoba
kolendisama mpe azalaki kondimisa Bayuda oyo bavandaka
na Damasi ete Yesu azali Klisto.
23 Sima na mikolo ebele, Bayuda bayokanaki koboma
Saulo ;
24 kasi Saulo ayokaki sango na tina na mabongisi na
bango. Butu mpe moyi, bazalaki kokengela bikuke ya
engumba mpo na koluka koboma ye.
25 Kasi bayekoli ya Saulo bamemaki ye na butu mpe
babimisaki ye libanda ya mir, na kokitisa ye kati na kitunga.

Saulo kati na Yelusalemi

26 Tango Saulo akomaki na Yelusalemi, amekaki kosan-
gana na bayekoli, kasi bango nyonso bazalaki kobanga
ye, pamba te bazalaki penza kondima te ete akomi penza
moyekoli.
27 Barnabasi azwaki ye mpe amemaki ye epai ya ban-
toma ; ayebisaki bango ndenge nini Saulo, na mobembo na
ye, amonaki Nkolo, mpe ete Nkolo alobaki na ye. Ayebisaki
bango lisusu ndenge nini, kati na Damasi, ateyaki na mpiko
na Kombo na Yesu.
28 Boye, wuta na tango wana, Saulo avandaki elongo na
bango, azalaki kokende mpe kozonga na bonsomi kati na
Yelusalemi, wana azalaki koteya na mpiko, na Kombo ya
Nkolo.
29 Saulo azalaki kosolola mpe kotia tembe na Bayuda
oyo balobaka lokota ya Greki ; nzokande, bango, bazalaki
koluka nzela ya koboma ye.
30 Tango bandimi bayokaki likambo yango, bamemaki
Saulo na Sezarea, mpe, longwa kuna, batindaki ye na Tarse.
31 Kati na Yuda mobimba, Galile mpe Samari, Lingomba
ezalaki na kimia, ezalaki kolenda mpe kotosa Nkolo, mpe
motango ya bandimi na yango ezalaki kobakisama na
lisungi ya Molimo Mosantu.

Lobiko ya Ene

32 Lokola Petelo azalaki kosala mibembo kati na mboka
mobimba, akendeki mpe kotala basantu oyo bazalaki ko-
vanda kati na Lidi.
33 Kuna, amonaki moto moko alala na etoko wuta mibu
mwambe mpo ete azalaki kobela bokono ya bukabuka ;
kombo na ye « Ene. »
34 Petelo alobaki na ye :

— Ene, Yesu-Klisto abikisi yo ; telema mpe kanga etoko na yo.
Mbala moko, Ene atelemaki.
35 Tango bavandi nyonso ya Lidi mpe ya esobe ya Saroni bamonaki ye, bandimelaki Nkolo.

Lisekwa ya Tabita

36 Kati na Jafa, ezalaki na mwasi moyekoli moko, kombo na ye ezalaki « Tabita. » Na lokota ya Greki, kombo na ye ezalaki Dorkasi (oyo elingi koloba : Mboloko). Azalaki tango nyonso kosala bolamu mpe kosunga babola.
37 Na mikolo wana, akomaki kobela mpe akufaki. Sima na kosukola nzoto na ye, batiaki yango kati na shambre ya likolo.
38 Tango bayekoli bayokaki sango ete Petelo azali kati na Lidi oyo ezali penza pene ya Jafa, batindelaki ye mibali mibale mpo na kosenga na ye : « Tobondeli yo, yaka noki ! »
39 Mbala moko, Petelo akendeki elongo na bango ; mpe tango akomaki, bamemaki ye na shambre ya likolo. Basi nyonso oyo bakufisa mibali bayaki kozingela ye, bazalaki kolela mpe kolakisa ye banzambala mpe bilamba mosusu oyo Dorkasi asalaki, wana azalaki nanu elongo na bango.
40 Petelo abimisaki bato nyonso ; bongo afukamaki mpe asambelaki. Wana azalaki kotala epai ebembe ya mama Dorkasi ezalaki, alobaki :
— Tabita, telema !
Tabita afungolaki miso ; mpe wana amonaki Petelo, avandaki.
41 Petelo asimbaki ye na loboko na ye mpe atelemisaki ye. Bongo abengaki bandimi, mingi-mingi basi oyo bakufisa mibali, mpe alakisaki bango Dorkasi ya bomoi.
42 Sango yango epanzanaki kati na engumba mobimba ya Jafa, mpe bato mingi bandimelaki Nkolo.
43 Petelo avandaki tango molayi kati na Jafa, epai ya moto moko oyo kombo na ye ezalaki « Simona ; » azalaki mobongisi baposo ya banyama.

10

Emoniseli ya Kornei

1 Na Sezarea, ezalaki na moto moko oyo kombo na ye ezalaki « Kornei ; » azalaki mokonzi ya basoda oyo babengamaka « mampinga ya Itali. »
2 Kornei elongo na bato nyonso ya libota na ye bazalaki komipesa na makambo ya Nzambe mpe kotosa Nzambe ; azalaki kosunga bato oyo bazalaki kati na bosenga ya ndenge na ndenge mpe kosambela Nzambe tango nyonso.

3 Mokolo moko, na ngonga pene ya misato sima na
midi, azwaki emoniseli ; amonaki na polele anjelu moko ya
Nzambe koya epai na ye mpe koloba na ye :
— Kornei !
4 Kornei atalaki ye na somo mpe atunaki :
— Nkolo, likambo nini ?
Anjelu azongisaki :
— Mabondeli na yo mpe masungi oyo opesaka epai ya
babola emati liboso ya Nzambe, mpe akanisi yango.
5 Sik'oyo, tinda bato, na Jafa, mpo bakende kobenga
Simona oyo kombo na ye mosusu ezali « Petelo ; »
6 azali kovanda lokola mopaya kati na ndako ya Simona,
mobongisi baposo ya banyama, oyo ndako na ye ezali pene
ya ebale monene.
7 Tango kaka anjelu oyo asololaki na ye akendeki, Kornei
abengaki basali mibale kati na basali na ye, mpe soda moko
oyo azalaki komipesa na makambo ya Nzambe, kati na
basoda oyo bazalaki kosalela ye.
8 Ayebisaki bango makambo nyonso oyo ekomelaki ye
mpe atindaki bango na Jafa.

Petelo azwi emoniseli

9 Mokolo oyo elandaki, na ngonga pene ya midi, wana
bato oyo Kornei atindaki bazalaki nanu na nzela mpe
bakomaki pene ya Jafa, Petelo amataki na veranda oyo
ezalaki na likolo ya ndako mpo na kosambela.
10 Ayokaki nzala mpe azalaki na posa ya kolia, mpe wana
bazalaki nanu kobongisela ye bilei, akweyaki na Molimo.
11 Amonaki Likolo efungwami, mpe eloko moko lokola
elamba monene basimba na basonge na yango minei ezali
kokita na mabele.
12 Kati na yango, ezalaki na lolenge nyonso ya banyama
ya mabele, oyo ezali na makolo minei ; ya banyama oyo
etambolaka na libumu mpe ya bandeke ya likolo.
13 Bongo mongongo moko elobaki na ye :
— Petelo, telema. Boma mpe lia.
14 Petelo azongisaki :
— Te, Nkolo ! Natikala nanu kolia te eloko ya mbindo
to ya bosoto.
15 Mongongo yango elobaki na ye, mpo na mbala ya
mibale :
**— Eloko nyonso oyo Nzambe akomisi peto, yo,
komona yango mbindo te !**
16 Esalemaki bongo mbala misato, mpe eloko yango
elimwaki kati na Likolo.
17 Petelo akamwaki mingi mpe akomaki komituna ndim-
bola ya emoniseli oyo awuti kozwa. Kaka na tango yango,

batindami ya Kornei bamonaki ndako ya Simona, oyo
bazalaki koluka, mpe batelemaki na ekuke.
18 Babelelaki mpe batunaki soki ezali kuna nde Simona
avandaka, Simona oyo kombo na ye mosusu ezali « Petelo. »
19 Wana Petelo azalaki kaka komitungisa mpo na
emoniseli oyo awuti kozwa, Molimo alobaki na ye :
— Simona, bato misato bazali koluka yo.
20 Telema mpe kita. Kende elongo na bango, kotia tembe
te, pamba te ngai nde natindi bango.
21 Petelo akitaki mpe alobaki na bato yango :
— Ngai oyo ! Ezali ngai nde bozali koluka. Boyei mpo
na nini ?
22 Bato yango bazongisaki :
— Towuti epai ya Kornei, mokonzi ya basoda ; azali
moto ya sembo mpe atosaka Nzambe, mpe Bayuda
nyonso bazali kotatola bolamu na tina na ye. Anjelu ya
bule ayebisaki ye ete abengisa yo kati na ndako na ye mpo
ete ayoka makambo oyo ozali na yango ya koloba na ye.
23 Petelo akotisaki bango na ndako mpe apesaki bango
esika ya kolala.

Petelo atatoli Yesu-Klisto epai ya Bapagano

Mokolo oyo elandaki, Petelo akendeki elongo na bango,
mpe ndambo ya bandimi balandaki ye wuta na Jafa.
24 Sima na mokolo moko, bakomaki na Sezarea. Kornei
azalaki kozela bango, mpe abengisaki bato ya libota na ye
mpe balingami na ye mpo ete bazala lisanga.
25 Tango Petelo alingaki kokota na ndako, Kornei apu-
sanaki pene na ye, amibwakaki na makolo na ye mpo na
kogumbamela ye.
26 Kasi Petelo atelemisaki ye ; alobaki :
— Telema ! Ngai mpe nazali kaka moto.
27 Wana bazalaki kosolola, Petelo akotaki na ndako mpe
akutaki bato ebele basangani.
28 Alobaki na bango :
— Boyebi malamu ete mibeko na biso epekisa Moyuda
kosangana na Mopagano to kokende kotala Mopagano ;
kasi Nzambe alakisi ngai ete nasengeli te komona moto
moko mbindo to bosoto.
29 Yango wana, tango botindaki bato kobenga ngai,
natunaki ata motuna moko te mpo na koya. Sik’oyo, nakoki
koyeba tina nini bobengeli ngai ?
30 Kornei azongisaki :
— Eleki mikolo misato, na ngonga lokola oyo, ngonga ya
misato sima na midi, nazalaki kosambela kati na ndako

na ngai. Mbala moko, moto moko alata bilamba ya
kongenga makasi atelemaki liboso na ngai
31 mpe alobaki : « Kornei, Nzambe ayoki mabondeli na
yo mpe akanisi masungi oyo opesaka epai ya babola.
32 Tinda bato, na Jafa, mpo bakende kobenga Simona
oyo kombo na ye mosusu ezali Petelo ; azali kovanda lokola
mopaya kati na ndako ya Simona, mobongisi baposo ya
banyama, oyo ndako na ye ezali pene ya ebale monene. »
33 Yango wana, natindaki bato noki-noki epai na yo,
mpe osali malamu ndenge oyei. Sik'oyo, biso nyonso
tozali awa liboso ya Nzambe mpo na koyoka nyonso oyo
Nkolo atindi yo koyebisa biso.
34 Petelo azwaki maloba mpe alobaki :
— Sik'oyo, nasosoli solo ete Nzambe atalaka bilongi te,
35 kasi andimaka bato ya bikolo nyonso, oyo batosaka
Ye mpe basalaka makambo ya sembo.
36 Atindaki Liloba na Ye epai ya bana ya Isalaele mpo
na kosakola Sango Malamu ya kimia, na nzela ya Yesu-Klisto
oyo azali Nkolo ya bato nyonso.
37 Boyebi makambo oyo esalemaki na Yuda mobimba,
kobanda na Galile, sima na libatisi oyo Yoane ateyaki :
38 ndenge nini Nzambe atondisaki Yesu ya Nazareti
na Molimo Mosantu mpe na nguya, mpe ndenge nini
atambolaki bipai na bipai mpo na kosala bolamu mpe
kobikisa bato nyonso oyo bazalaki na se ya nguya ya Satana,
pamba te Nzambe azalaki elongo na Ye.
39 Biso, tozali batatoli ya makambo nyonso oyo Yesu
asalaki kati na mokili ya Bayuda mpe kati na Yelusalemi.
Babomaki Ye mpe babakaki Ye na ekulusu,
40 kasi Nzambe asekwisaki Ye kati na bakufi, na mokolo
ya misato, mpe asalaki ete amonana lisusu.
41 Amonanaki na bato nyonso te, kasi na batatoli oyo
Nzambe apona wuta kala, na biso oyo toliaki mpe tomelaki
elongo na Ye, sima na Ye kosekwa kati na bakufi.
42 Apesaki biso mitindo ya koteya bato mpe kotatola ete
Ye nde Nzambe apona lokola Mosambisi ya bato ya bomoi
mpe bakufi.
43 Basakoli nyonso batatolaki na tina na Ye ete moto
nyonso oyo akondimela Ye akozwa bolimbisi ya masumu
na nzela ya Kombo na Ye.

Bato ya bikolo ya bapaya bazwi Molimo

44 Wana Petelo azalaki nanu koloba, Molimo Mosantu
akitelaki bato nyonso oyo bazalaki koyoka Liloba.
45 Bandimi oyo bazalaki bakatama ngenga, oyo bayaki
elongo na Petelo wuta na Jafa, bakamwaki mingi komona

ete Nzambe asopi likabo ya Molimo Mosantu epai ya bato
ya bikolo ya bapaya.
46 Pamba te bayokaki bango koloba na nkota mosusu mpe
kokumisa Nzambe.
Bongo Petelo alobaki :
47 — Solo, moto moko te akoki koboya ete bazwa libatisi
ya mayi. Bazwi Molimo Mosantu ndenge kaka biso
tozwaki.
48 Boye, Petelo apesaki mitindo ete babatisa bango na
Kombo na Yesu-Klisto. Bongo, basengaki na Petelo ete
avanda elongo na bango mpo na mwa mikolo.

11

Petelo apesi sango na Yelusalemi

1 Bantoma mpe bandimi oyo bazalaki kati na Yuda
bayokaki sango ete bato ya bikolo ya bapaya mpe bandi-
maki Liloba na Nzambe.
2 Boye, tango Petelo azongaki na Yelusalemi, Bayuda oyo
bandimelaki Yesu bapamelaki ye
3 mpe balobaki :
— Okotaki na ndako ya bato ya bikolo ya bapaya mpe
oliaki elongo na bango !
4 Petelo ayebisaki bango makambo nyonso, ndenge esale-
maki ; alobaki na bango :
5 — Wana nazalaki kati na engumba Jafa mpe naza-
laki kosambela, nakweyaki na Molimo mpe nazwaki
emoniseli. Namonaki eloko moko lokola elamba monene
basimba na basonge na yango minei kokita wuta na
Likolo, mpe ekomaki kino na esika oyo nazalaki.
6 Tango natalaki yango malamu, namonaki kati na
yango banyama ya mabele, oyo ezali na makolo minei ;
banyama ya zamba, banyama oyo etambolaka na libumu
mpe bandeke ya likolo.
7 Nayokaki mpe mongongo moko koloba na ngai :
« Petelo, telema ! Boma mpe lia. »
8 Kasi nazongisaki : « Te, Nkolo ! Natikala nanu kolia
te eloko ya mbindo to ya bosoto. »
9 Mongongo yango elobaki lisusu, wuta na likolo, mpo
na mbala ya mibale : **« Eloko nyonso oyo Nzambe
akomisi peto, yo, komona yango mbindo te ! »**
10 Esalemaki bongo mbala misato. Bongo babendaki
nyonso kati na Likolo.
11 Kaka na tango yango, bato misato bakomaki na ndako
epai wapi nazalaki kovanda ; batindaki bango epai na
ngai longwa na Sezarea.

12 Molimo alobaki na ngai ete natia tembe te mpo na
kokende elongo na bango. Bandeko motoba bakendeki
elongo na ngai kino na Sezarea, mpe tokotaki na ndako ya
moto yango.
13 Moto yango ayebisaki biso ndenge nini amonaki
anjelu kobimela ye kati na ndako na ye mpe koloba na ye :
« Tinda bato, na Jafa, mpo bakende kobenga Simona oyo
kombo na ye mosusu ezali Petelo.
14 Akoyebisa yo maloba oyo, na nzela na yango, okozwa
lobiko, yo mpe libota na yo mobimba ! »
15 Wana nazalaki nanu koloba, Molimo Mosantu akite-
laki bango ndenge kaka akitelaki biso na ebandeli.
16 Mbala moko, nakanisaki lisusu maloba oyo Nkolo
alobaki : **« Yoane abatisaki na mayi ; kasi bino, boko-
batisama kati na Molimo Mosantu. »**
17 Soki Nzambe apesaki bango likabo ya ndenge moko
na biso oyo tondimelaki Nkolo Yesu-Klisto, bongo ngai
nde nani mpo ete nakoka koboya makambo oyo Nzambe
alingi ?
18 Tango bayokaki bongo, bazangaki maloba ya kobak-
isa, mpe bakomaki kokumisa Nzambe na maloba oyo :
« Nzambe asali ete ata bato ya bikolo ya bapaya babongola
mitema mpo bazwa bomoi. »

Lingomba kati na Antioshe

19 Nzokande, bandimi oyo bapalanganaki mpo na kokima
minyoko oyo eyaki tango babomaki Etieni, bakimaki kino
na Fenisi, na Shipre mpe na Antioshe. Mpe kuna, bazalaki
kosakola Sango Malamu epai ya moto mosusu te, kaka epai
ya Bayuda.
20 Kasi bamosusu kati na bango, bato ya Shipre mpe ya
Sirene, bakendeki na Antioshe mpe bakomaki koteya Sango
Malamu ya Nkolo Yesu epai ya bato oyo balobaka lokota ya
Greki.
21 Nguya ya Nkolo ezalaki elongo na bango, mpe bato
ebele penza bandimaki mpe bamipesaki na Nkolo.
22 Sango yango ekomaki kino na Lingomba ya Yelusalemi,
mpe batindaki Barnabasi, na Antioshe.
23 Tango akomaki kuna mpe amonaki ndenge nini
Nzambe apambolaki bango, asepelaki makasi mpe alendis-
aki bango nyonso ete bakangama makasi na Nkolo, na
mitema na bango mobimba.
24 Solo, Barnabasi azalaki moto malamu, azalaki
atondisama na Molimo Mosantu mpe na kondima. Bato
ebele bakangamaki na Nkolo.

25 Bongo, Barnabasi akendeki na Tarse mpo na koluka
Saulo ;
26 mpe tango amonaki ye, amemaki ye na Antioshe.
Mobu mobimba, Barnabasi mpe Saulo basalaki elongo
kati na Lingomba, mpe bateyaki bato ebele. Ezalaki na
Antioshe nde bayekoli babengamaki, mpo na mbala ya
liboso, Baklisto.
27 Na mikolo wana, ndambo ya basakoli bakendeki na
Antioshe longwa na Yelusalemi.
28 Moko kati na bango, kombo na ye ezalaki « Agabisi ; »
atelemaki mpe asakolaki na nguya ya Molimo ete nzala
makasi ekoya na bamboka nyonso oyo bato ya Rome bazali
kokonza. Nzala yango ekotaki na tango ya mokonzi Klode.
29 Bayekoli oyo bazalaki kati na Antioshe bazwaki mokano
ya kotinda masungi, moko na moko kolanda bozwi na ye,
epai ya bandeko oyo bazalaki kovanda na Yuda.
30 Basalaki bongo : batindaki masungi na bango epai ya
bakambi ya Lingomba, na nzela ya Barnabasi mpe Saulo.

12

Petelo abimi na boloko

1 Na tango yango, mokonzi Erode akangaki ndambo ya
bandimi ya Lingomba mpo na konyokola bango.
2 Abomaki kutu Jake, ndeko mobali ya Yoane, na
mopanga.
3 Tango amonaki ete likambo yango ezalaki kosepelisa
Bayuda, akangaki mpe Petelo na tango ya feti ya mapa
ezanga levire.
4 Sima na ye kokanga Petelo, atiaki ye kati na boloko
mpe aponaki masanga minei ya basoda mpo ete bakengela
ye ; lisanga moko na moko ezalaki na basoda minei. Erode
azalaki na makanisi ya kosambisa ye na miso ya bato sima
na feti ya Pasika.
5 Petelo azalaki kati na boloko, kasi Lingomba ezalaki
kobondela Nzambe na molende mpo na ye.
6 Na butu ya mokolo oyo Erode alingaki kosambisa
ye, Petelo alalaki pongi na kati-kati ya basoda mibale,
akangama na minyololo mibale, mpe bakengeli bazalaki
kobatela ekuke ya boloko.
7 Mbala moko, anjelu ya Nkolo abimaki na pwasa, mpe
pole engengaki kati na boloko. Anjelu aningisaki Petelo na
mopanzi mpo na kolamusa ye ; alobaki na ye :
— Telema noki !
Mpe minyololo ekweyaki longwa na maboko ya Petelo.
8 Anjelu alobaki na ye :

— Lata elamba na yo, mokaba na yo mpe basandale na yo !

Petelo asalaki bongo. Anjelu alobaki na ye lisusu :

— Lata nzambala na yo mpe landa ngai.

9 Petelo alandaki anjelu kino na libanda ya boloko, kasi ayebaki te ete makambo oyo anjelu azali kosala ezali penza ya solo : akanisaki ete azwi emoniseli.

10 Balekaki bakengeli ya liboso mpe ya mibale, mpe bakomaki na ekuke ya bibende oyo epesaka nzela ya kokota na engumba. Ekuke efungwamaki yango moko liboso na bango ; bongo babimaki mpe batambolaki na balabala moko. Mpe mbala moko, anjelu atikaki Petelo.

11 Tango mayele na ye ya bomoto ezongaki, Petelo amilobelaki :

— Ah, nasosoli sik'oyo, ezali penza ya solo ! Nkolo atindaki anjelu na Ye mpe akangoli ngai na maboko ya Erode mpe na makambo nyonso oyo Bayuda balingaki kosala ngai.

12 Tango amonaki bongo, akendeki na ndako ya Mari, mama ya Yoane oyo kombo na ye mosusu ezali « Malako. » Bandimi ebele basanganaki kuna mpe bazalaki kosambela.

13 Petelo abetaki ekuke ; mpe mwasi mosali moko, kombo na ye « Rode, » apusanaki na ekuke mpo na koyanola.

14 Tango asosolaki ete ezali mongongo ya Petelo, atondaki na esengo ; na esika ya kofungola ekuke, azongaki mbangu mpe agangaki :

— Eh, ezali Petelo ! Azali wana, na libanda, liboso ya ekuke !

15 Balobaki na ye :

— Okomi penza na liboma !

Kasi Rode azalaki kaka koloba :

— Ya solo penza ! Petelo azali na libanda.

Bongo balobaki :

— Ekoki kozala anjelu na ye !

16 Nzokande, Petelo azalaki kokoba kobeta ekuke. Boye, tango bafungolaki ekuke mpe bamonaki ye, bakamwaki makasi.

17 Petelo apepelaki bango loboko mpo ete bavanda kimia, mpe ayebisaki bango ndenge nini Nkolo abimisaki ye na boloko. Alobaki lisusu :

— Boyebisa makambo oyo epai ya Jake mpe bandeko mosusu.

Sima na yango, abimaki mpe akendeki na esika mosusu.

18 Na tongo, mobulu monene ebimaki kati na basoda, pamba te bazalaki kotunana :

— Likambo nini ekomelaki Petelo ?

19 Erode atindaki bato koluka Petelo, kasi bamonaki ye te.
Bongo, sima na ye kosambisa bakengeli, apesaki mitindo ete
baboma bango.
Sima na yango, Erode atikaki Yuda mpe akendeki ko-
vanda mwa mikolo na Sezarea.

Kufa ya Erode

20 Nzokande, Erode asilikelaki makasi bato ya Tiri mpe ya
Sidoni. Bongo, bato ya Tiri mpe ya Sidoni bayokanaki mpe
basengaki kokutana na Erode. Sima na bango kozwa lisungi
ya Blasitisi, motambolisi misala ya shambre ya mokonzi,
basengaki kimia kati na Erode mpe bango, pamba te bilei
na bango ezalaki kowuta na mokili ya mokonzi Erode.
21 Tango mokolo oyo akataki ekokaki, Erode alataki
bilamba na ye ya bokonzi, avandaki na kiti na ye ya bokonzi
mpe alobaki na bato.
22 Bato bagangaki :
— Tala yango oyo, mongongo ya nzambe ; ezali mon-
gongo ya moto te !
23 Mbala moko, anjelu ya Nkolo abetaki Erode mpo ete
apesaki Nzambe lokumu te ; boye bankusu eliaki ye, mpe
akufaki.
24 Kasi Liloba na Nzambe ekobaki kopanzana mpe kobota
mbuma.
25 Sima na Barnabasi mpe Saulo kokokisa mosala na
bango mpo na bolamu ya bandimi ya Yelusalemi, batikaki
Yelusalemi mpe bamemaki, elongo na bango, Yoane oyo
kombo na ye mosusu ezali « Malako. »

Mibembo ya Saulo mpo na kopanza Sango Malamu

13

Na etinda ya Nkolo, Saulo mpe Barnabasi bakei

1 Kati na Lingomba oyo ezalaki na Antioshe, ezalaki na
basakoli mpe balakisi : Barnabasi, Simeoni oyo bazalaki
kobenga « Moto mwindo, » Lusiusi ya Sirene, Manaeni oyo
akolaki esika moko na moyangeli Erode, mpe Saulo.
2 Ezalaki mokolo moko, wana bazalaki kogumbamela
Nkolo mpe kokila bilei, Molimo Mosantu alobaki :
— Botiela ngai pembeni Barnabasi mpe Saulo mpo na
mosala oyo nabengeli bango.
3 Boye, sima na bango kokila bilei mpe kosambela,
batielaki bango maboko mpe batikaki bango kokende.

Barnabasi mpe Saulo kati na Shipre

4 Na etinda ya Molimo Mosantu, Barnabasi mpe Saulo
bakendeki na Selesi ; mpe longwa kuna, bazwaki masuwa
mpo na kokende na esanga ya Shipre.
5 Tango bakomaki na Salamine, bateyaki Liloba na
Nzambe kati na bandako ya mayangani ya Bayuda. Yoane
Malako azalaki elongo na bango lokola mosungi.
6 Bakatisaki esanga mobimba kino bakomaki na Pafosi
epai wapi bamonaki Moyuda moko, kombo na ye « Bari-
Yesu. » Azalaki moto ya maji mpe mosakoli ya lokuta.
7 Azalaki mpe moninga ya moyangeli Sergiusi Paulusi oyo
azalaki moto ya mayele. Boye, Sergiusi Paulusi abengisaki
Barnabasi mpe Saulo, pamba te azalaki na posa ya koyoka
Liloba na Nzambe.
8 Kasi Elimasi, moto ya maji (pamba te yango nde ezali
ndimbola ya kombo na ye), atelemelaki bango mpe azalaki
kosala nyonso mpo na kopengwisa kondima ya moyangeli.
9 Bongo lokola Saulo, oyo bazalaki mpe kobenga « Polo, »
azalaki atondisama na Molimo Mosantu, atalaki Elimasi na
miso mpe alobaki na ye :
10 — Mwana ya Satana mpe monguna ya makambo
nyonso ya sembo ! Otondi na lolenge nyonso ya lokuta
mpe ya mayele mabe ! Kino tango nini okotika kobebisa
mabongisi ya Nkolo, oyo ezali sembo ?
11 Tala, loboko ya Nkolo etelemeli yo sik'oyo. Ozali
kokoma mokufi miso mpo na mwa tango moke, okomona
lisusu te pole ya moyi.
Kaka na tango yango, lipata mpe molili ezipaki miso ya
Elimasi ; azalaki lisusu komona te mpe akomaki kobaluka-
baluka bipai nyonso na koluka moto mpo ete asimba ye na
loboko mpe alakisa ye nzela.
12 Tango moyangeli amonaki makambo oyo esalemaki,
andimaki, pamba te mateya na tina na Nkolo ekamwisaki
ye makasi.

Barnabasi kati na Antioshe ya Pisidi

13 Wuta na Pafosi, Polo elongo na baninga na ye bazwaki
masuwa mpe bakendeki na Perje, kati na mokili ya Pafili,
epai wapi Yoane Malako atikaki bango mpo na kozonga na
Yelusalemi.
14 Mpe longwa na Perje, bakobaki mobembo na bango
kino na Antioshe, kati na mokili ya Pisidi. Na mokolo ya
Saba, bakotaki na ndako ya mayangani mpe bavandaki.
15 Sima na kotanga Mobeko mpe Basakoli, bakambi ya
ndako ya mayangani batindelaki bango maloba :
— Bandeko, soki bozali na maloba mpo na kolendisa
bato, bokoki na bino koloba.

16 Polo atelemaki, atombolaki loboko mpe alobaki :
— Bato ya Isalaele mpe bino oyo bozali Bayuda te kasi botosaka Nzambe, boyoka ngai !
17 Nzambe ya bato ya Isalaele aponaki bakoko na biso, akomisaki bango ekolo monene na tango oyo bavandaki kati na mokili ya Ejipito lokola bapaya, mpe abimisaki bango na mokili yango na nguya monene.
18 Mibu tuku minei mobimba, ayikelaki bango mpiko kati na esobe ;
19 abebisaki bikolo sambo kati na mokili ya Kanana mpe apesaki mabele na bango lokola libula epai ya bato na Ye.
20 Makambo wana nyonso ewumelaki mibu pene nkama minei na tuku mitano.
Sima na yango, Nzambe apesaki bango bilombe kino na tango ya mosakoli Samuele.
21 Bongo, basengaki mokonzi, mpe Nzambe apesaki bango Saulo, mwana mobali ya Kisi, moto ya libota ya Benjame, oyo asalaki mibu tuku minei na bokonzi.
22 Sima na Ye kolongola Saulo, akomisaki Davidi mokonzi na bango. Tala maloba oyo Nzambe atatolaki na tina na ye : « Namoni Davidi, mwana mobali ya Yese, moto oyo asepelisaka motema na ngai ; akokokisa solo mokano na ngai nyonso. »
23 Ezali wuta na libota ya Davidi nde Nzambe abimisaki, mpo na bana ya Isalaele, Mobikisi Yesu, ndenge alakaki.
24 Liboso ete Yesu aya, Yoane ateyaki bato nyonso ya Isalaele ete babongola mitema mpe bazwa libatisi.
25 Wana Yoane akomaki pene ya kosilisa mosala na ye, alobaki : « Bokanisi ete ngai nazali nani ? Nazali te Moto oyo bozali kozela. Kasi azali koya sima na ngai, Ye oyo nabongi kutu te mpo na kofungola ata basinga ya basandale na Ye ! »
26 Bandeko na ngai, bino oyo bozali bana ya Abrayami, mpe bino oyo bozali Bayuda te kasi botosaka Nzambe, ezali epai na biso nde Nzambe atindaki maloba oyo ya lobiko.
27 Bato ya Yelusalemi mpe bakambi na bango basosolaki te soki Yesu azali nani ; basosolaki mpe te maloba ya basakoli oyo etangamaka mikolo nyonso ya Saba. Nzokande, tango bakatelaki Ye etumbu, bakokisaki nde masakoli yango.
28 Atako bamonaki mabe moko te kati na Ye, mabe oyo ekokaki komemela Ye etumbu ya kufa, kasi basengaki kaka ete Pilato aboma Ye.
29 Tango mpe bakokisaki makambo nyonso oyo ekomama na tina na Ye, bakitisaki Ye longwa na ekulusu mpe

batiaki Ye kati na kunda.
30 Kasi Nzambe asekwisaki Ye kati na bakufi,
31 mpe bato oyo basalaki mibembo elongo na Ye, longwa
na Galile kino na Yelusalemi, bamonaki Ye mikolo ebele.
Bazali sik'oyo batatoli na Ye epai ya bato na biso.
32 Tozali koyebisa bino sango malamu oyo : elaka oyo
Nzambe apesaki na bakoko na biso,
33 Nzambe akokisi yango mpo na biso, bana na bango,
na kosekwisa Yesu kati na bakufi, kolanda ndenge ekomama
kati na Nzembo ya mibale :
« Ozali Mwana na Ngai ;
na mokolo ya lelo, nakomi Tata na Yo. »
34 Nzambe asekwisaki Ye kati na bakufi mpo ete apola ata
mokolo moko te. Kolanda ndenge Nzambe alobaki :
« Nakopesa bino mapamboli ya bule mpe ya solo,
oyo nalakaki Davidi. »
35 Yango wana, na eteni mosusu, elobamaki lisusu :
« Okotika te Mosantu na Yo kopola. »
36 Nzokande, Davidi, sima na ye kokokisa mabongisi
ya Nzambe na tango na ye, akufaki mpe akundamaki
pembeni ya bakoko na ye ; boye nzoto na ye epolaki.
37 Kasi Ye oyo Nzambe asekwisaki apolaki te.
38 Yango wana, bandeko na ngai, nalingi boyeba ete
ezali na nzela ya Yesu nde bolimbisi ya masumu esako-
lami epai na bino mpe bozwi bolimbisi ya masumu
nyonso oyo Mobeko ya Moyize ekokaki te kokangola bino.
39 Ezali mpe na nzela ya Yesu nde moto nyonso oyo
andimi akomi sembo.
40 Yango wana, bosala keba ete makambo oyo basakoli
baloba ekomela bino te :
41 « Bino batioli, botala,
bokamwa mpe bolimwa,
pamba te nakosala likambo moko na tango na bino,
likambo oyo bokokaki kondima te
soki bayebisaki bino yango. »
42 Tango Polo mpe Barnabasi babimaki na ndako ya
mayangani, bato basengaki bango kolobela lisusu makambo
wana na mokolo ya Saba oyo elandaki.
43 Tango mayangani esilaki, Bayuda mingi elongo na bato
ya bikolo mosusu, oyo bakotaki na lingomba ya Bayuda
mpe bazalaki kogumbamela Nzambe, balandaki Polo mpe
Barnabasi oyo bazalaki kosolola na bango mpe kondimisa
bango ete batikala ya kokangama makasi na ngolu ya
Nzambe.

Polo mpe Barnabasi bateyi bato oyo bazali Bayuda te

44 Na mokolo ya Saba oyo elandaki, bato ebele penza
ya engumba bayaki kosangana mpo na koyoka Liloba na
Nkolo.
45 Kasi tango Bayuda bamonaki ebele ya bato, batondaki
na zuwa ; bakomaki koloba mabe na tina na makambo oyo
Polo azalaki koloba, mpe bakomaki kofinga ye.
46 Bongo, Polo mpe Barnabasi balobaki na bango na
mpiko :
— Tosengeli liboso koteya bino Liloba na Nzambe. Kasi
lokola boboyi yango mpe bozali bino moko komimona ete
bokoki te mpo na kozwa bomoi ya seko, tokeyi na biso
sik'oyo epai ya bato oyo bazali Bayuda te.
47 Pamba te, tala makambo oyo Nkolo atindaki biso :
« Nakomisi yo pole mpo na bikolo mosusu,
mpo ete omema lobiko kino na suka ya mokili. »
48 Tango bato ya bikolo ya bapaya bayokaki bongo,
basepelaki mpe bakomaki kokumisa Liloba na Nkolo ; mpe
bato nyonso oyo Nzambe abongisa mpo na kozwa bomoi ya
seko bakomaki bandimi.
49 Liloba na Nkolo epanzanaki na etuka wana mobimba.
50 Kasi Bayuda batiaki songisongi epai ya basi ya lokumu
oyo bazalaki kogumbamela Nzambe, mpe epai ya bato
minene ya engumba wana ; bapelisaki moto mpo ete Polo
mpe Barnabasi banyokolama, mpe babenganaki bango
wuta na mokili na bango.
51 Na bongo, Polo mpe Barnabasi bapupolaki putulu ya
makolo na bango mpo na bato wana, mpe bakendeki na
Ikoniomi.
52 Nzokande, bayekoli batondaki na esengo mpe na
Molimo Mosantu.

14

Polo mpe Barnabasi kati na engumba Ikoniomi

1 Na engumba Ikoniomi, Polo mpe Barnabasi bakendeki,
lokola momesano, na ndako ya mayangani ya Bayuda ;
bateyaki kuna, mpe bato ebele, Bayuda mpe bato ya bikolo
ya bapaya, bakomaki bandimi.
2 Kasi Bayuda oyo baboyaki kondimela batiaki songisongi
epai ya bato ya bikolo ya bapaya mpo ete batombokela
bandeko.
3 Polo mpe Barnabasi bawumelaki kuna mikolo ebele,
bazalaki koteya na mpiko, pamba te bazalaki na elikya kati
na Nkolo ; mpe Nkolo azalaki kokokisa bosolo ya mateya ya
ngolu na Ye na kopesaka bango nguya ya kosala bilembo ya
kokamwa mpe misala minene.

4 Bato ya engumba yango bakabwanaki : ndambo baza-
laki sima na Bayuda, mpe ndambo mosusu, sima na
bantoma.
5 Bato ya bikolo ya bapaya mpe Bayuda, elongo na
bakambi na bango, bazwaki mokano ya konyokola bantoma
mpe koboma bango na mabanga ;
6 kasi tango bantoma basosolaki yango, bakimaki na
bingumba ya Likawoni : Listre, Derbe mpe bazingazinga
na yango.
7 Kuna mpe lisusu, bakobaki kaka koteya Sango Malamu.

Polo mpe Barnabasi kati na Listre

8 Kati na engumba Listre, ezalaki na moto moko akufa
makolo. Wuta mbotama na ye, atikala kotambola te.
9 Azalaki koyoka ndenge Polo azalaki koteya. Polo
atalaki ye malamu, amonaki ete azali na kondima mpo na
kobikisama
10 mpe alobaki na ye na mongongo makasi :
— Telema ngwi na makolo na yo !
Mbala moko, moto yango apumbwaki mpe akomaki
kotambola.
11 Tango ebele ya bato bamonaki makambo oyo Polo
asalaki, bagangaki na lokota ya bato ya Likawoni :
— Banzambe bazwi banzoto ya bato mpe bakiteli biso !
12 Kombo oyo babengaki na yango Barnabasi ezali
« Zewusi, » mpe kombo oyo babengaki na yango Polo ezali
« Erimesi, » pamba te Polo nde azalaki koloba.
13 Nganga-nzambe ya nzambe Zewusi, oyo ndako ya
nzambe na ye ezalaki na libanda ya ekuke ya engumba,
amemaki na bikuke ya engumba bangombe ya mibali elata
bafololo mpe bililingi elingama-lingama lokola basheni,
pamba te ye mpe bato nyonso oyo bazalaki elongo na ye
balingaki kotumbela bango mbeka.
14 Kasi tango bantoma, Barnabasi mpe Polo, bayokaki
sango ya likambo yango, bapasolaki bilamba na bango,
bakendeki mbangu epai ebele ya bato bazalaki na koganga :
15 — Oh baninga, mpo na nini bozali kosala boye ? Biso
mpe tozali kaka bato lokola bino. Soki tozali koteya bino
Sango Malamu, ezali mpo ete botika banzambe ya bikeko
oyo ezanga tina mpe bomipesa na Nzambe na bomoi oyo
asala Likolo, mabele, ebale monene mpe nyonso oyo ezali
kati na yango.
16 Na tango ya kala, Nzambe atikaki ete bato ya bikolo
nyonso balanda nzela oyo bango moko balingi.
17 Nzokande, atikalaki kolemba te kotalisa bolamu na
Ye, na nzela ya konokisela bango mvula kowuta na likolo,
kopesa bango bambuma ebele na tango na yango, mpe

kopesa bango bilei ebele mpe kotondisa mitema na bango
na esengo.
18 Atako balobaki bongo, balongaki na pasi kopekisa ebele
ya bato wana kobonzela bango mbeka.
19 Bongo, Bayuda oyo bawutaki na Antioshe mpe na Iko-
niomi batiaki songisongi kati na bato mpo ete batombokela
bango. Babambaki Polo mabanga, mpe babendaki ye kino
na libanda ya engumba, pamba te bakanisaki ete akufi.
20 Kasi tango bayekoli bazingelaki Polo, atelemaki mpe
azongaki kati na engumba. Bongo mokolo oyo elandaki,
akendeki na Derbe elongo na Barnabasi.

Bozongi na Antioshe kati na Siri

21 Sima na Polo mpe Barnabasi koteya Sango Malamu
kati na engumba wana mpe kokomisa bato ebele bayekoli,
bazongaki lisusu na Listre, na Ikoniomi mpe na Antioshe ;
22 bazalaki kolendisa bayekoli ete bayika mpiko kati na
kondima. Bazalaki koloba :
— Tosengeli komona pasi mingi mpo na kokota na
Bokonzi ya Nzambe.
23 Polo mpe Barnabasi baponaki bakambi mpo na Lin-
gomba moko na moko mpe, sima na bango kosambela
mpe kokila bilei, bakabaki bango na maboko ya Nkolo oyo
bandimelaki.
24 Sima na bango koleka etuka ya Pisidi, bakomaki na
Pafili.
25 Bateyaki Liloba kati na Perje mpe, sima na yango,
bakendeki na libongo ya Atalia.
26 Wuta na Atalia, bakotaki na masuwa mpe bazongaki
na Antioshe epai wapi batikaki bango na se ya ngolu ya
Nzambe, mpo na mosala oyo bawutaki kokokisa.
27 Tango bakomaki kuna, basangisaki bato ya Lingomba,
bapesaki bango sango ya makambo nyonso oyo Nzambe
asalaki na nzela na bango mpe ndenge nini afungolelaki
bato ya bikolo ya bapaya nzela ya kondima.
28 Mpe bawumelaki wana tango molayi elongo na
bayekoli.

15

Kobendana na tina na kokatisama ngenga

1 Ndambo ya bato bawutaki na Yuda mpe bakomaki na
Antioshe, mpe bakomaki koteya bandeko :
— Soki bokatisi ngenga te kolanda Mobeko ya Moyize,
bokoki te kozwa lobiko.
2 Polo mpe Barnabasi batelemelaki bato wana ; bongo
kobendana makasi ekotaki kati na bango na tina na likambo

yango. Boye, bazwaki mokano ete Polo, Barnabasi mpe
ndambo ya bandimi mosusu bakende na Yelusalemi elongo
na bantoma mpe bakambi ya Lingomba mpo na kolobela
likambo yango.
3 Lingomba esungaki bango mpo na mobembo. Wana
bakatisaki Fenisi mpe Samari, bazalaki koloba ndenge nini
bato ya bikolo ya bapaya bazalaki kobongola mitema. Sango
oyo ezalaki kopesa bandeko nyonso esengo.
4 Tango bakomaki na Yelusalemi, Lingomba, bantoma
mpe bakambi bayambaki bango ; mpe Polo elongo na
Barnabasi bapesaki bango sango ya makambo nyonso oyo
Nzambe asalaki na nzela na bango.
5 Ndambo ya bandimi oyo bazalaki kala Bafarizeo batele-
maki mpo na koloba :
— Bato ya bikolo ya bapaya basengeli kokatama
ngenga, mpe esengeli kotinda bango kotosa Mobeko ya
Moyize.
6 Bantoma mpe bakambi basanganaki mpo na koyekola
malamu likambo yango.
7 Lokola tembe elekaki makasi, Petelo atelemaki mpe
alobaki :
— Bandeko na ngai, boyebi malamu ete Nzambe apona
ngai wuta kala kati na bino mpo ete nakoka koteya Sango
Malamu epai ya bato ya bikolo ya bapaya, mpo ete bango
mpe bakoka koyoka yango mpe bakoma bandimi.
8 Bongo, Nzambe oyo ayebi mitema ya bato alakisaki ete
andimaki bango na nzela ya kopesa bango Molimo Mosantu,
ndenge kaka apesaki biso.
9 Asalaki bokeseni te kati na biso mpe bango, pamba te
akomisaki mitema na bango peto na nzela ya kondima.
10 Bongo mpo na nini bolingi sik’oyo komeka Nzambe,
na nzela ya koluka komemisa bayekoli oyo, mokumba oyo
tolongaki te komema, ezala biso to batata na biso ?
11 Te ! Biso tondimaka ete tobiki na ngolu ya Nkolo
Yesu, ndenge moko kaka na bango.
12 Lisanga mobimba evandaki kimia wana bazalaki
koyoka Barnabasi mpe Polo koyebisa bango bikamwa mpe
bilembo oyo Nzambe asalaki na nzela na bango, kati na bato
ya bikolo ya bapaya.
13 Tango basilisaki koloba, Jake azwaki maloba mpe
alobaki :
— Bandeko, boyoka ngai !
14 Simona awuti koyebisa biso ndenge nini, wuta na
ebandeli, Nzambe aponaki bato kati na bikolo ya bapaya
ete bazala bato na Ye.

15 Makambo oyo ekokani na maloba ya basakoli,
kolanda ndenge ekomama :
16 « Sima na yango, nakozonga,
nakotonga lisusu ndako ya kapo ya Davidi,
oyo esila kokweya ;
nakotonga yango lisusu
mpe nakotelemisa yango,
17 mpo ete bato oyo bakotikala baluka Nkolo,
ezala bato nyonso ya bikolo ya bapaya
oyo babengamaka na Kombo na Ngai,
elobi Nkolo oyo asalaka makambo oyo,
18 makambo oyo eyebana wuta kala. »
19 Yango wana, tala likanisi na ngai : Tosengeli te kotungisa bato ya bikolo ya bapaya oyo bandimeli Nzambe.
20 Na esika ya kotungisa bango, tosengeli kaka kokomela bango ete balia te misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, basala kindumba te, balia te nyama oyo babomi na kozanga kobimisa makila, mpe bamela makila te.
21 Pamba te wuta kala, kati na bingumba nyonso, ezali na bato oyo bateyaka Mobeko ya Moyize, mpe batangaka yango kati na bandako ya mayangani, mikolo nyonso ya Saba.

Mokanda etindami epai ya bikolo ya bapaya

22 Bantoma, bakambi elongo na Lingomba mobimba bazwaki mokano ya kopona ndambo ya bato kati na bango mpe ya kotinda bango na Antioshe elongo na Polo mpe Barnabasi. Baponaki Yuda oyo babengaka Barsabasi, mpe Silasi ; bango mibale bazalaki bakambi kati na bandeko.
23 Bapesaki bango mokanda oyo ekomamaki boye :
Biso bantoma mpe bakambi, bandeko na bino :
Epai ya bato ya bikolo ya bapaya oyo bavandaka kati na Antioshe, na Siri mpe na Silisi ;
Mbote na bino.
24 Toyokaki ete bandeko mosusu bawutaki epai na biso, ba-oyo topesaki ata nzela te, bayaki kotia mobulu kati na bino, batiaki penza mobulu kati na bino mpe batungisaki mitema na bino na nzela ya maloba na bango. Nzokande, totindaki bango te.
25 Boye, biso nyonso toyokanaki mpo na kopona bato mpe kotindela bino bango, elongo na bandeko balingami na biso, Barnabasi mpe Polo,
26 ba-oyo bakaba bomoi na bango mpo na Kombo na Yesu-Klisto, Nkolo na biso.

27 Yango wana, totindeli bino Yuda mpe Silasi mpo
ete bakoka koyebisa bino makambo oyo tokomi kati na
mokanda oyo.
28 Molimo Mosantu mpe biso tomoni malamu ete
tomemisa bino mikumba mosusu te, longola kaka bikateli
oyo :
29 Bolia te misuni ya banyama oyo ebonzami lokola
mbeka epai ya banzambe mosusu, bomela makila te,
bolia te nyama oyo babomi na kozanga kobimisa makila,
mpe bosala kindumba te. Ekozala malamu soki bokimi
makambo yango.
Botikala malamu !
30 Boye, batikaki bango kokende na Antioshe epai wapi
basangisaki Lingomba mobimba mpe bapesaki mokanda
yango.
31 Bato batangaki mokanda yango mpe basepelaki mingi
na malendisi oyo ezalaki kati na yango.
32 Lokola Yuda mpe Silasi bazalaki basakoli, bazwaki
penza tango molayi mpo na koloba na bandeko mpe
kolendisa bango ete bayika mpiko kati na kondima.
33 Bawumelaki wana mwa tango, mpe bandeko batombe-
laki bango kimia mpo na bozongi epai ya bato oyo batindaki
bango. [
34 Kasi Silasi asepelaki kotikala wana.]
35 Polo mpe Barnabasi batikalaki na Antioshe epai wapi,
elongo na bato mosusu ebele, bazalaki koteya mpe kosakola
Liloba na Nkolo.

Polo mpe Barnabasi bakabwani

36 Sima na mwa mikolo, Polo alobaki na Barnabasi :
— Tozonga na bingumba nyonso epai wapi toteyaki
Liloba na Nkolo, mpo ete totala bandeko mpo na koyeba
soki bazali ndenge nini.
37 Barnabasi azalaki na posa ya komema, elongo na
bango, Yoane oyo babengaka mpe Malako ;
38 kasi Polo asepelaki te ete bamema ye elongo na bango,
pamba te akabwanaki na bango na Pafili mpe akobaki lisusu
te elongo na bango kati na mosala.
39 Boye, babendanaki makasi penza mpe basukaki na
kokabwana. Barnabasi azwaki Malako mpe akotaki elongo
na ye kati na masuwa mpo na kokende na Shipre.
40 Kasi Polo azwaki Silasi mpe akendeki elongo na ye, sima
na bandeko kotika bango na se ya ngolu ya Nkolo.
41 Atambolaki kati na Siri mpe na Silisi mpo na kolendisa
Mangomba.

16

Timote elongo na Polo mpe Silasi

1 Polo akomaki na Derbe mpe na Listre, epai wapi
akutanaki na moyekoli moko, kombo na ye ezali « Timote. »
Mama na ye azalaki Moyuda, kasi akomaki kondima Klisto ;
mpe tata na ye azalaki moto ya Grese.
2 Litatoli na ye ezalaki malamu kati na bandeko ya Listre
mpe ya Ikoniomi.
3 Polo azalaki na posa ya kosala mobembo elongo na ye,
boye akatisaki ye ngenga ; pamba te Bayuda oyo bazalaki
kovanda kuna bayebaki ete tata na ye azalaki moto ya
Grese.
4 Kati na bingumba nyonso oyo bazalaki koleka, bazalaki
koyebisa bandimi mikano oyo bantoma mpe bakambi ya
Lingomba bazwaki na Yelusalemi, mpe bazalaki kosenga na
bango ete batosa yango.
5 Boye, Mangomba ezalaki kolendisama kati na kondima,
mpe bato bazalaki kobakisama mokolo na mokolo.

Emoniseli ya Polo

6 Lokola Molimo Mosantu apesaki bango nzela te ya
koteya Liloba kati na etuka ya Azia, Polo elongo na baninga
na ye bakendeki na etuka ya Friji mpe ya Galatia.
7 Tango bakomaki na mondelo ya Mizi, bazwaki likanisi
ya kokende na Bitini, kasi Molimo ya Yesu apesaki bango
nzela te.
8 Boye bakatisaki etuka ya Mizi mpe bakendeki kino na
libongo ya Troasi.
9 Na butu, Polo azwaki emoniseli moko : « Moto moko ya
Masedwane atelemaki liboso na ye mpe azalaki kobondela
ye : ‹ Nabondeli yo, yaka kosunga biso kati na Mased-
wane ! › »
10 Sima na Polo kozwa emoniseli, tolukaki mbala moko
kokende na Masedwane, pamba te tososolaki ete ezali
Nzambe nde abengi biso mpo ete tokende koteya kuna
Sango Malamu.

Lidi abongoli motema kati na Filipi

11 Longwa na Troasi, tozwaki masuwa mpe tokendeki
mbala moko kino na esanga ya Samotrase ; bongo mokolo
oyo elandaki, tokomaki na Neyapolisi.
12 Kolongwa wana, tokendeki na Filipi, mboka mokonzi
ya etuka ya Masedwane oyo ezalaki na se ya bokonzi ya
bato ya Rome. Tovandaki kuna mwa mikolo.
13 Na mokolo ya Saba, tobimaki na libanda ya ekuke
ya engumba mpo na kokende pembeni ya ebale epai

wapi tokanisaki ete tokomona esika ya losambo. Wana tovandaki, tokomaki koteya basi oyo basanganaki kuna.

14 Kati na basi yango, ezalaki na mwasi moko, kombo na ye « Lidi. » Azalaki moteki ya bilamba ya motane, moto ya Tiyatire mpe mogumbameli ya Nzambe. Azalaki koyoka, mpe Nkolo afungolaki motema na ye mpo ete akangama na makambo oyo Polo azalaki koloba.

15 Tango ye elongo na bato ya libota na ye bazwaki libatisi, abengisaki biso na ndako na ye ; alobaki :

— Soki bomoni ete ngai nakomi penza mondimi ya Nkolo, boya kovanda na ndako na ngai.

Boye, asalaki nyonso mpo ete tondima kokende na ndako na ye.

Polo mpe Silasi na boloko

16 Mokolo moko, wana tozalaki kokende na esika ya losambo, tokutanaki na mwasi mowumbu moko oyo azalaki na molimo mabe oyo ezalaki kosunga ye mpo na kosakola makambo oyo ekoya, mpe azalaki kozwela bankolo na ye mbongo ebele na nzela ya masakoli na ye.

17 Mwasi yango azalaki kolanda biso, Polo mpe biso, na koganga :

— Bato oyo bazali basali ya Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo, bazali koteya bino nzela ya lobiko.

18 Lokola azalaki kosala bongo wuta mikolo ebele, suka na suka, Polo atombokaki, abalukaki mpe alobaki na molimo mabe yango :

— Na Kombo na Yesu-Klisto, napesi yo mitindo : bima kati na mwasi oyo !

Kaka na tango yango, molimo yango ebimaki kati na ye.

19 Tango bankolo ya mowumbu yango bamonaki ete elikya na bango ya kozwa mbongo ekeyi na mopepe, bakangaki Polo mpe Silasi, mpe bamemaki bango liboso ya bakonzi, na esika ya bato ebele.

20 Bamemaki bango liboso ya basambisi mpe balobaki :

— Bato oyo bazali Bayuda ; bazali kotia mobulu kati na engumba na biso.

21 Bazali koluka kokotisa awa bizaleli oyo mibeko epekisi biso, bato ya Rome, kondima mpe kosalela.

22 Bato oyo batondaki wana batombokelaki Polo mpe Silasi, bongo basambisi bapesaki mitindo ete balongola bango bilamba mpe babeta bango fimbu.

23 Sima na kobetisa bango fimbu makasi, babwakaki bango kati na boloko ; bapesaki mitindo na mokengeli boloko ete akengela bango malamu.

24 Tango kaka mokengeli azwaki mitindo oyo, abwakaki
bango kati na boloko ya kati mpe akangisaki makolo na
bango na mabaya.

25 Pene na midi ya butu, Polo mpe Silasi bazalaki kosam-
bela mpe kokumisa Nzambe na banzembo ; bakangami
mosusu bazalaki koyoka bango.
26 Mbala moko, mabele eninganaki makasi, mpe miboko
ya boloko eninganaki. Kaka na tango yango, miboko ya
boloko ebukanaki, bikuke nyonso ya boloko efungwamaki,
mpe minyololo ya bakangami nyonso ekatanaki.
27 Mokengeli boloko alamukaki ; mpe tango amonaki ete
bikuke ya boloko ezali ya kofungwama, abendaki mopanga
na ye mpo ete amiboma, pamba te akanisaki ete bakangami
bakimi.
28 Kasi Polo agangaki na mongongo makasi :
— Komisala mabe te ! Biso nyonso tozali awa !

29 Mokengeli boloko asengaki mwinda, akotaki mbangu
kati na boloko, mpe amibwakaki liboso ya Polo mpe Silasi
na kolenga makasi.
30 Bongo abimisaki bango libanda mpe atunaki bango :
— Batata, nasala nini mpo ete nabika ?

31 Bazongisaki :
— Ndima Nkolo Yesu, mpe okobika, yo mpe libota na
yo.

32 Bongo bateyaki ye mpe libota na ye Liloba na Nkolo.

33 Kaka na ngonga wana ya butu, mokengeli boloko
azwaki bango elongo na ye mpe asukolaki bango bapota ;
bongo, mbala moko, ye mpe libota na ye bazwaki libatisi.
34 Sima, mokengeli boloko amemaki Polo mpe Silasi na
ndako na ye, mpe apesaki bango bilei ; mpe atondisamaki
na esengo makasi, pamba te ye mpe bato nyonso ya libota
na ye bandimelaki Nzambe.

35 Tango tongo etanaki, basambisi batindaki basali na
bango epai ya mokengeli boloko mpo na koyebisa ye :
— Bimisa bato wana na boloko !
36 Mokengeli boloko alobaki na Polo :
— Basambisi bapesi ngai mitindo ete nabimisa bino na
boloko. Boye sik’oyo, bobima mpe bokende na kimia.

37 Kasi Polo azongisaki :
— Nini ! Basambisi biso te, kasi babetisi biso fimbu
na miso ya bato mpe babwaki biso na boloko, nzokande
biso tozali bato ya Rome. Balingi sik’oyo kobimisa biso na
nkuku ? Te, ekosalema bongo te ! Tika ete bango moko
baya kobimisa biso !

38 Basali bakendeki koyebisa makambo yango epai ya
basambisi. Tango kaka basambisi bayokaki ete Polo mpe
Silasi bazali bato ya Rome, babangaki makasi.
39 Bayaki kosenga bango bolimbisi, mpe babimisaki bango
na boloko. Basengaki na bango ete balongwa na engumba
wana.
40 Sima na Polo mpe Silasi kobima na boloko, bakendeki
na ndako ya Lidi, epai wapi bakutanaki na bandeko mpe
balendisaki bango. Bongo, bazongelaki mobembo na bango.

17

Polo mpe Silasi na Tesalonika

1 Sima na Polo mpe Silasi kolekela na Afipolisi mpe na
Apolonia, bakendeki na Tesalonika epai wapi ndako ya
mayangani ya Bayuda ezalaki.
2 Ndenge momesano na ye ezalaki, Polo akotaki na ndako
ya mayangani. Basaba misato, asololaki na bato oyo
bazalaki kuna na tina na Makomi.
3 Azalaki kotalisa mpe kolakisa bango polele ete Klisto
asengelaki komona pasi mpe kosekwa kati na bakufi.
Azalaki koloba na bango :
— Yesu oyo nazali koteya bino, Ye nde azali Klisto.
4 Ndambo ya Bayuda bandimisamaki mpe basanganaki
na Polo mpe Silasi ; ndenge moko mpe na bato mingi ya
Grese, oyo bazalaki kogumbamela Nzambe, mpe basi ebele
ya lokumu.
5 Kasi Bayuda mosusu basalaki zuwa ; bakendeki kozwa
bato ya mobulu oyo batambolaka pamba-pamba na bala-
bala, basangisaki bango mpe babimisaki mobulu kati na
engumba. Bakendeki mbangu na ndako ya Jazoni mpo na
koluka Polo mpe Silasi mpo ete bamema bango liboso ya
ebele ya bato.
6 Kasi lokola bamonaki bango te, bamemaki Jazoni
mpe bandeko mosusu liboso ya bakambi ya engumba na
koganga :
— Bato oyo bazali koningisa mokili mobimba bakomi
sik’oyo awa,
7 mpe Jazoni ayambi bango lokola babengami kati na
ndako na ye. Bango nyonso bazali kobuka mibeko ya
Sezare, pamba te bazali koloba : « Mokonzi mosusu azali,
Kombo na Ye : Yesu ! »
8 Tango ebele ya bato mpe bakambi ya engumba bayokaki
bongo, batombokaki makasi.
9 Boye, bafutisaki Jazoni mpe bandeko mosusu lomande
mpe, na sima, batikaki bango.

Polo mpe Silasi kati na engumba Bere

10 Wana butu ekomaki, bandeko bakimisaki Polo mpe
Silasi noki-noki na Bere. Tango bakomaki kuna, bakotaki
na ndako ya mayangani ya Bayuda.
11 Nzokande, Bayuda ya Bere bazalaki bato ya boboto
koleka bato ya Tesalonika, pamba te bayambaki Liloba
na motema mobimba mpe, mokolo na mokolo, bazalaki
koyekola na mozindo Makomi mpo na kotala soki makambo
oyo Polo azali koteya bango ezali ya solo.
12 Bayuda ebele kati na bango bandimaki ; ndenge moko
mpe, kati na bato ya Grese, basi mingi ya lokumu mpe
mibali ebele bandimaki.
13 Kasi tango Bayuda ya Tesalonika bayokaki ete Polo azali
koteya Liloba na Nzambe na Bere, mingi kati na bango
bayaki mpe kuna mpo na kotia songisongi kati na bato mpo
ete batomboka.
14 Bongo, kaka na tango yango, bandeko basalaki ete Polo
akende na ebale mpo na kozwa masuwa, wana Silasi mpe
Timote batikalaki na Bere.
15 Bato oyo bakendeki kotika Polo bamemaki ye kino na
Ateni ; mpe na mitindo ya Polo, bazongaki na Bere koyebisa
Silasi mpe Timote ete balanda ye noki na Ateni.

Polo kati na Ateni

16 Wana Polo azali kozela bango kati na Ateni, motema
na ye etungisamaki mingi na komona ete engumba yango
etonda na banzambe ya bikeko.
17 Boye, azalaki kosolola na Bayuda mpe Bagreki oyo baza-
laki kogumbamela Nzambe kati na ndako ya mayangani,
mpe na bato oyo azalaki kokuta, mokolo na mokolo, na
bisika oyo bato ebele bakutanaka.
18 Ndambo ya bato ya mayele oyo balandaka malakisi
ya Epikire mpe ya Zenon bakomaki kotiana tembe na ye.
Bamoko batunaki :

— Moto oyo ya makelele alingi koloba nini ?

Bamosusu balobaki :

— Tomoni lokola nde azali kolobela banzambe ya
bapaya !

Balobaki bongo mpo ete Polo azalaki koteya Sango
Malamu na tina na Yesu mpe lisekwa kati na bakufi.
19 Boye bakamataki ye, bamemaki ye na Areopaje* mpe
balobaki na ye :

— Boni, tokoki koyeba soki mateya ya sika oyo ozali
koteya elingi koloba nini ?

---

* **17:19** Areopaje ezalaki ngomba moko ya mokuse epai wapi Likita-Monene ya bato ya Ateni ezalaki kosangana.

20 Pamba te ozali koloba na biso makambo ya sika.
Yango wana, tolingi koyeba soki makambo yango elakisi
penza nini.
21 (Bato nyonso ya Ateni mpe bapaya oyo bazalaki
kovanda kuna bazalaki kolekisa tango mingi mpo na koloba
mpe koyoka basango ya sika).

22 Polo atelemaki liboso ya bato oyo basanganaki na
Areopaje mpe alobaki :
— Bato ya Ateni ! Nasosoli ete, na makambo nyonso,
bolingaka mingi makambo ya bonzambe.
23 Pamba te tango nazalaki kotambola kati na engumba
na bino mpe kotala bikeko oyo bosambelaka, namonaki
kutu etumbelo moko bakoma na likolo na yango :
Mpo na Nzambe oyo ayebani te.
Nzokande, ngai nayei koteya bino Nzambe oyo bosambe-
laka ata boyebi Ye te.
24 Nzambe oyo asala mokili mpe biloko nyonso oyo
ezali kati na yango azali Nkolo ya Likolo mpe ya mokili,
avandaka te kati na batempelo oyo maboko ya bato
etonga.
25 Mpe azalaka na posa te ya masungi ya bato, pamba
te akoka na nyonso. Nzokande, Ye nde apesaka bato nyonso
bomoi, pema mpe biloko nyonso.
26 Wuta na moto moko, asalaki mabota nyonso ya bato,
mpo ete bakoka kovanda na mokili mobimba ; mpe akataki
tango mpo na moto na moto mpe atiaki bandelo mpo na
bisika na bango ya kovanda.
27 Nzambe asalaki bongo mpo ete bato bakoka koluka
Ye, tango mosusu bakolonga komona Ye na kolukaluka
lokola mokufi miso. Nzokande, na bosolo, azali mosika te
ya moko na moko kati na biso.
28 Pamba te, ezali na nzela na Ye nde tozalaka na bomoi,
toninganaka mpe tozalaka oyo tozali, ndenge bakomi na
bino mosusu baloba : « Tozali bana na ye ! »
29 Yango wana, lokola tozali bana na Nzambe, tosengeli
te kokanisa ete bonzambe ekokani na elilingi ya wolo, ya
palata to ya libanga, lokola nzambe ya ekeko oyo esalemi
na maboko mpe mayele ya moto.
30 Nzokande, lokola Nzambe atalaka te tango ya
kozanga boyebi, kasi azali sik’oyo kosenga ete bato nyonso,
na bisika nyonso oyo bazali, babongola mitema.
31 Pamba te akata mokolo oyo akosambisa mokili
mobimba na bosembo nyonso, na nzela ya moto oyo Ye asila
kopona. Atalisaki bosolo na yango epai ya bato nyonso, na
nzela ya kosekwisa moto yango kati na bakufi.

32 Tango bayokaki Polo koloba na tina na lisekwa ya
bakufi, bamoko basekaki ye, mpe bamosusu balobaki :
— Tokoyoka yo mokolo mosusu na tina na likambo oyo.
33 Na bongo, Polo atikaki bango.
34 Nzokande, bato mosusu balandaki Polo mpe bakomaki
bandimi. Kati na bango, ezalaki : Denisi, moto ya Areopaje ;
mwasi moko oyo kombo na ye ezali Damarisi, mpe bato
mosusu.

18

Polo kati na Kolinto

1 Sima na yango, Polo atikaki Ateni mpe akendeki na
Kolinto.
2 Kuna, akutanaki na Moyuda moko, kombo na ye ezalaki
« Akilasi. » Azalaki moto ya mboka Ponti. Akilasi awutaki
koya kala te longwa na Itali, elongo na mwasi na ye,
Prisile, pamba te mokonzi Klode apesaki mitindo ete Bayuda
nyonso balongwa na Rome. Boye, Polo akendeki kotala
bango ;
3 mpe lokola Polo azalaki kosala mosala moko na bango,
mosala ya kosala bandako ya kapo, avandaki epai na bango
mpe akomaki kosala elongo na bango.
4 Mikolo nyonso ya Saba, Polo azalaki koteya kati na
ndako ya mayangani mpe azalaki koluka kondimisa Bayuda
mpe bato ya Grese.
5 Tango Silasi mpe Timote bayaki wana wuta na Mased-
wane, Polo akomaki kolekisa tango na ye nyonso kaka na
koteya Liloba mpe kotalisa solo epai ya Bayuda ete Yesu
azali Klisto.
6 Kasi tango Bayuda bakomaki kotelemela Polo mpe
kofinga ye, apupolaki bilamba na ye mpe alobaki :
— Tika ete makila na bino etangama likolo ya mito na
bino moko ! Ngai nazali lisusu na ngambo te. Kobanda
lelo, nakokende na ngai epai ya bato ya bikolo ya bapaya.
7 Boye, Polo atikaki bango mpe akendeki na ndako ya
Titisi Yusitusi, mogumbameli ya Nzambe, oyo ndako na ye
ezalaki pembeni ya ndako ya mayangani.
8 Krispisi, mokambi ya ndako ya mayangani, elongo
na libota na ye mobimba bazalaki na kondima epai ya
Nkolo ; mpe bato mingi ya Kolinto oyo bazalaki koyoka Polo
bakomaki bandimi ya Nkolo mpe bazwaki libatisi.
9 Mokolo moko, na butu, Nkolo alobaki na Polo kati na
emoniseli : **Kobanga te, koba kaka koloba, kokanga
monoko te.**

10 **Nazali na yo elongo, mpe moto moko te akolonga**
kobundisa yo mpe kosala yo mabe, pamba te nazali na
bato mingi kati na engumba oyo.
11 Boye, Polo avandaki na Kolinto, mobu moko na
ndambo, mpe azalaki koteya bango Liloba na Nzambe.
12 Wana Galioni azalaki moyangeli ya Akayi, Bayuda
bayokanaki mpo na kokanga Polo, mpe bamemaki ye na
esambiselo
13 mpe bafundaki ye boye :
— Moto oyo azali koluka kondimisa bato ete bagum-
bamela Nzambe na lolenge oyo mibeko epekisa.
14 Tango kaka Polo alingaki koloba, Galioni alobaki na
Bayuda :
— Bino Bayuda, soki moto oyo asalaki mabe to likambo
moko ya sembo te, nalingaki solo koyokela bino.
15 Kasi lokola ezali kaka likambo ya tembe na tina na
makambo oyo etali maloba, bakombo mpe mibeko na bino,
wana etali kaka bino moko ; ngai naboyi kozala mosambisi
ya makambo ya boye.
16 Boye, abenganaki bango na esambiselo.
17 Mpe bango nyonso bakangaki Sositeni, mokambi ya
ndako ya mayangani, mpe babetaki ye liboso ya esambiselo.
Kasi Galioni atalaki yango se pamba.

Polo alekeli na Antioshe

18 Polo avandaki lisusu mwa mikolo na Kolinto. Bongo,
atikaki bandeko, akotaki na masuwa mpe akendeki na Siri
elongo na Prisile mpe Akilasi. Liboso na Polo kolongwa na
libongo ya Sankresi, akokolisaki suki ya moto na ye, pamba
te alapaki ndayi.
19 Tango bakomaki na Efeso, Polo atikaki Akila mpe
Prisile. Akendeki ye moko na ndako ya mayangani mpo
na kosolola na Bayuda.
20 Basengaki ete awumela mwa mikolo elongo na bango,
kasi Polo aboyaki.
21 Atikaki bango na koloba :
— Nakozongela bino lisusu, soki Nzambe alingi.
Wuta na Efeso, azwaki masuwa mpe akendeki.
22 Tango akomaki na Sezarea, amataki na Yelusalemi mpo
na kopesa Lingomba mbote ; sima, akendeki na Antioshe.
23 Sima na Polo kovanda mwa mikolo na Antioshe,
alongwaki kuna mpe alekaki na etuka ya Galatia mpe ya
Friji, na kolendisa bayekoli nyonso.

Apolosi kati na Efeso mpe Kolinto

24 Moyuda moko ayaki na Efeso, kombo na ye ezalaki
« Apolosi. » Abotamaki na Alekizandri, ayebaki koloba
malamu mpe ayebaki bozindo ya Makomi.
25 Bateyaki ye nzela ya Nkolo ; mpe, lokola azalaki
molende, azalaki koloba mpe kolakisa na bosolo makambo
oyo etali Yesu atako ayebaki kaka libatisi ya Yoane.
26 Abandaki koloba na molende nyonso kati na ndako ya
mayangani. Kasi tango Prisile mpe Akilasi bayokaki ye,
babengisaki ye na ndako na bango mpe balimbolelaki ye
malamu penza nzela ya Nzambe.
27 Lokola Apolosi azalaki na likanisi ya kokende na
Akayi, bandeko balendisaki ye mpe bakomelaki bayekoli ya
Kolinto ete bayamba ye malamu. Tango akomaki kuna, na
ngolu na Nzambe, azalaki lisungi monene mpo na bato oyo
bakomaki bandimi,
28 pamba te maloba na ye ezalaki kosukisa tembe ya
Bayuda na miso ya bato nyonso, mpe azalaki kotalisa na
polele, na nzela ya Makomi, ete Yesu azali Klisto.

19

Polo kati na Efeso

1 Wana Apolosi azalaki na Kolinto, Polo alekelaki na
mokili ya bangomba ya Azia, mpe akomaki na Efeso. Kuna,
akutaki mwa ndambo ya bayekoli
2 mpe atunaki bango :
— Boni, bozwaki Molimo Mosantu tango bokomaki
bandimi ?
Bazongisaki :
— Te ! Totikala nanu koyoka te ete Molimo Mosantu
azalaka.
3 Polo atunaki bango lisusu :
— Bongo libatisi ya ndenge nini penza bozwaki ?
Bazongisaki :
— Tozwaki libatisi ya Yoane.
4 Polo alobaki na bango :
— Libatisi oyo Yoane azalaki kopesa ezalaki libatisi
ya kobongola motema ; azalaki koloba na bato ete
bandimela moto oyo akoya sima na ye, elingi koloba ete
bandimela Yesu.
5 Boye, bayokelaki ye mpe bazwaki libatisi na Kombo ya
Nkolo Yesu.
6 Tango Polo atielaki bango maboko, Molimo Mosantu
akitelaki bango, mpe bakomaki koloba na nkota ya sika mpe
kosakola.
7 Bango nyonso bazalaki bato pene zomi na mibale.

8 Bongo, Polo akendeki na ndako ya mayangani epai wapi,
na basanza misato, azalaki koloba na molende epai na
bato ; azalaki koteya bango makambo oyo etali Bokonzi ya
Nzambe mpe kondimisa bango yango.
9 Kasi bato mosusu kati na bango bazalaki mitema
mabanga ; baboyaki kondima mpe batiolaki nzela ya Nkolo
na miso ya bato ebele. Bongo Polo akabwanaki na bango.
Amemaki bayekoli mpe, mokolo na mokolo, azalaki koteya
bango na eteyelo ya Tiranisi.
10 Esalaki bongo mibu mibale ; boye Bayuda nyonso mpe
bato nyonso ya Grese, oyo bazalaki kovanda na mokili ya
Azia bayokaki Liloba na Nkolo.
11 Nzambe azalaki kosala bikamwa ya somo na nzela ya
Polo.
12 Boye bato bakomaki kokamata miswale mpe bilamba
oyo etuti nzoto ya Polo, mpo na kotia yango na banzoto
ya babeli, bongo bokono ya bato yango ezalaki kosila, mpe
milimo mabe ezalaki kobima kati na bango.
13 Ndambo ya Bayuda oyo bazalaki kotambola-tambola
mpo na kobengana milimo mabe bamekaki kobelela Kombo
ya Nkolo Yesu mpo na koluka kokangola bato oyo bazalaki
na se ya bokonzi ya milimo mabe ; bazalaki koloba :
— Na Kombo ya Yesu oyo Polo ateyaka, napesi bino
mitindo ya kobima.
14 Bana mibali sambo ya Moyuda Seva, moko kati na
bakonzi ya Banganga-Nzambe, bazalaki kosala bongo.
15 Mokolo moko, molimo mabe ezongiselaki bango :
— Nayebi Yesu, nayebi mpe soki Polo azali nani ; kasi
bino, bozali banani ?
16 Mpe moto oyo azalaki na molimo mabe apumbwelaki
bango, akangaki bango mpe abetaki bango nyonso makasi
penza kino babimaki na ndako bolumbu mpe batonda na
bapota.
17 Tango likambo yango eyebanaki na Bayuda mpe na
bato ya Grese oyo bavandaka na Efeso, somo ekangaki
bango nyonso, mpe Kombo ya Nkolo Yesu ezwaki lokumu
mingi.
18 Mingi kati na bato oyo bakomaki bandimi bazalaki koya
kondima mpe kotubela polele misala na bango ya mabe.
19 Mpe bato mingi ya maji bamemaki babuku na bango
mpe batumbaki yango na miso ya bato nyonso. Tango
balukaki koyeba motuya ya babuku yango, emonanaki
ete ezalaki na motuya ya mbongo ya bibende nkoto tuku
mitano.
20 Ezali ndenge wana nde Liloba na Nkolo ezalaki kokoba
kopanzana mpe komonana ete etonda na nguya ya Nzambe.

Mobulu kati na Efeso

21 Sima na makambo oyo nyonso, Polo, na bokambami ya
Molimo, azwaki mokano ya kolekela na Masedwane mpe na
Akayi mpo na kokende na Yelusalemi. Alobaki :
— Soki nalongwe kuna, nakokende lisusu na Rome.
22 Atindaki na Masedwane, mibale kati na basungi na ye
ya mosala, Timote mpe Erasite, wana ye moko atikalaki
mwa mikolo na Azia.
23 Ezalaki na tango wana nde mobulu makasi esalemaki
na Efeso na tina na Nzela ya Nkolo.
24 Demetriusi, mosali ya babiju, azalaki kosala na palata
bililingi ya batempelo ya nzambe Artemisi. Na mosala
yango, azalaki kofuta basali na ye mbongo mingi.
25 Asangisaki bango elongo na bato ya misala ya maboko,
oyo basalaka mosala moko na ye, mpe alobaki na bango :
— Baninga na ngai, boyebi malamu ete mosala oyo
efutaka biso malamu.
26 Nzokande, bino moko bozali komona mpe koyoka
ndenge nini Polo wana azali kosala nyonso mpo na
kondimisa bato mpe kobenda sima na ye bato ebele awa
kaka na Efeso te, kasi mpe na etuka mobimba ya Azia ; azali
koloba ete banzambe oyo esalemi na maboko ya bato ezali
banzambe te.
27 Makambo oyo Polo azali kosala ezali koluka kaka te
kobebisa lokumu ya mosala na biso, kasi ezali mpe kosilisa
lokumu ya tempelo ya Artemisi, nzambe monene ya mwasi ;
ezali lisusu kosilisa nkembo ya Artemisi oyo Azia mobimba
mpe mokili mobimba ezali kogumbamela.
28 Tango kaka bayokaki bongo, basilikaki makasi mpe
bakomaki koganga :
— Artemisi ya Efeso azali monene !
29 Mbala moko, mobulu ekotaki kati na engumba mo-
bimba. Bakangaki Gayusi mpe Arisitarke, bato mibale ya
Masedwane, oyo bazalaki kotambola elongo na Polo ; mpe
bato nyonso bakendeki na lombangu na ndako ya masano.
30 Polo azalaki na posa ya kobima na miso ya bato, kasi
bayekoli bapekisaki ye.
31 Ezala mpe baninga na ye, oyo bazalaki bakambi ya
etuka, batindelaki ye maloba mpo na kosenga na ye ete
ameka te kosala liseki ya kokende na ndako ya masano.
32 Mobulu makasi ekotaki kati na ebele ya bato : bamoko
bazalaki koganga mpo na likambo moko, mpe bamosusu,
mpo na likambo mosusu. Mingi kati na bango bazalaki
koyeba te tina nini basangani wana.
33 Bayuda kati na ebele ya bato batindikaki Alekizandre
na liboso, mpe batalisaki ye likambo yango ndenge ezali.

Bongo Alekizandre atombolaki loboko mpo na kolakisa ete
alingi kozwa maloba mpo na kotalisa na bato.
34 Kasi tango basosolaki ete azali Moyuda, bango nyonso
basalaki pene bangonga mibale ya koganga lokola moto
moko :
— Artemisi ya Efeso azali monene !
35 Suka na suka, mokomi mikanda ya engumba alongaki
kopekisa makelele ya bato ; alobaki :
— Bato ya Efeso ! Nani kati na mokili oyo ayebi te ete
engumba ya Efeso ezali engumba mosantu ya Artemisi,
nzambe mwasi monene, mpe ya ekeko na ye oyo ekita
wuta na likolo ?
36 Yango wana, lokola moko te akoki kotia tembe na
likambo oyo, bovanda kimia mpe bosala makambo ya
bozoba te.
37 Bato oyo bomemi awa babebisi ndako ya nzambe na
biso te mpe bafingi ye te.
38 Soki Demetriusi mpe basali na ye bazwi moto
likambo, esambiselo ezali, basambisi mpe bazali. Ebongi
malamu ete bakende kofunda.
39 Mpe soki bozali na likambo mosusu ya koloba,
tokoyekola yango malamu kati na mayangani oyo mibeko
epesa ndingisa.
40 Soki tokebi te, bakoki kofunda biso ete botombokisi
bato, mpo na makambo oyo esalemi lelo. Na bongo,
tokolonga te kolimbola tina oyo bato basangani awa.
Tango kaka asilisaki koloba, apesaki mitindo ete bato
bapanzana.

20

Polo kati na Troasi

1 Tango mobulu esilaki, Polo abengisaki bayekoli mpe
alendisaki bango. Sima na yango, apesaki bango mbote ya
suka mpe akendeki na Masedwane.
2 Wana azalaki kotambola kati na etuka yango, azalaki
kolendisa bandimi na mateya ya ndenge na ndenge kino
akomaki na Grese
3 epai wapi awumelaki basanza misato. Kaka na tango
Polo alingaki kozwa masuwa mpo na kokende na Siri,
Bayuda basalelaki ye likita. Boye, azwaki mokano ya
kozongela na nzela ya Masedwane.
4 Tala bato oyo bakendeki na ye elongo : Sopatere, mwana
ya Pirisi, moto ya Bere ; Arisitarke mpe Sekundusi, bato ya
Tesalonika ; Gayusi, moto ya Derbe ; Timote, Tishike mpe
Trofime, bato ya etuka ya Azia.

5 Bango nde bakendeki liboso mpo na kozela biso na
Troasi.
6 Kasi biso tozwaki masuwa kati na engumba Filipi, sima
na feti ya Mapa ezanga levire. Sima na biso kotambola
mikolo mitano na mayi, tokutaki bango na Troasi epai wapi
tosalaki mikolo sambo.
7 Na mokolo ya liboso ya poso, wana tosanganaki mpo na
kolia elambo, Polo, oyo asengelaki kokende na mobembo,
mokolo oyo elandaki, asololaki na bandimi mpe abendaki
masolo molayi penza kino na ngonga ya midi ya butu.
8 Tosanganaki kati na shambre ya likolo, oyo ezalaki na
minda ebele.
9 Nzokande, elenge mobali moko avandaki na lininisa ;
kombo na ye ezalaki Etikisi. Lokola Polo azalaki kaka
kokoba koloba, pongi makasi ekangaki Etikisi, mpe, mbala
moko, akweyaki na mabele wuta na etaje ya misato. Tango
batombolaki ye, bamonaki ete asili kokufa.
10 Polo akitaki, atiaki litoyi na ye na tolo ya Etikisi,
akamataki Etikisi na maboko na ye mpe alobaki :
— Bobanga te, azali na bomoi.
11 Amataki lisusu na etaje, abukaki lipa, aliaki yango mpe
akobaki koloba kino na tongo, sima nde akendeki.
12 Bongo, bazongisaki ya bomoi, elenge mobali epai na
bango, mpe bango nyonso balendisamaki makasi.

Kolongwa na Troasi kino na Mile

13 Tokendeki liboso, mpe tozwaki masuwa oyo ememaki
biso na Asosi epai wapi Polo asengelaki komatela na
masuwa. Azwaki mokano wana, pamba te alingaki kokende
kuna na makolo.
14 Tango akutanaki na biso na mboka Asosi, amataki na
masuwa elongo na biso, mpe tokendeki na Mitilena.
15 Longwa wana, tozwaki masuwa mpo na kokende,
mpe tokomaki liboso ya Shio, mokolo oyo elandaki. Sima
na mokolo moko, tokomaki na Samosi, mpe, mokolo oyo
elandaki, tokomaki na Mile.
16 Polo azwaki mokano ya kotelema te na Efeso mpe ya
kolekisa tango te na mokili ya Azia, pamba te azalaki na
posa, soki akolonga, ya kokoma noki na Yelusalemi mpo ete
azala na mokolo ya Pantekoti.
17 Wuta na Mile, Polo abengisaki bakambi ya Lingomba
ya Efeso.
18 Tango bakutanaki na ye, alobaki na bango :
— Boyebi malamu ezaleli nini nazalaki na yango
tango nyonso liboso na bino, wuta mokolo ya liboso oyo
nakomaki na mokili ya Azia.

19 Nasalelaki Nkolo lokola mowumbu, na komikitisa
nyonso mpe na mpinzoli, kati na komekama makasi mpo
ete Bayuda bazalaki kosalela ngai makita.
20 Nzokande, boyebi malamu ete nazalaki na somo te
ya koteya makambo nyonso oyo ekokaki kosunga bino.
Nateyaki bino, ezala na esika ya bato ebele to na ndako ya
moko na moko.
21 Nazalaki tango nyonso kosenga, ezala na Bayuda
to na bato ya Grese, ete bazongela Nzambe na nzela ya
kobongola mitema, mpe batia kondima na bango kati na
Yesu, Nkolo na biso.
22 Boye sik'oyo, na etinda ya Molimo, nakeyi na
Yelusalemi, kasi nayebi te likambo nini ekokomela ngai
kuna.
23 Eloko moko kaka nayebi : Molimo Mosantu azali
kokebisa ngai ete boloko mpe minyoko ya ndenge na ndenge
ezali kozela ngai na bingumba nyonso oyo nakokota.
24 Nzokande, nazali komona bomoi na ngai lokola eloko
pamba ; eloko oyo eleki motuya mpo na ngai ezali : ko-
sukisa malamu momekano na ngai ya kopota mbangu mpe
kokokisa lotomo oyo Nkolo Yesu apesaki ngai : kosakola
Sango Malamu ya ngolu ya Nzambe.
25 Mpe sik'oyo, nayebi ete bokomona elongi ngai lisusu
te, bino nyonso oyo nalekaki kati na bino mpo na koteya
sango ya Bokonzi ya Nzambe.
26 Yango wana, nalobi na bino yango lelo ete nazali na
ngambo ya makila ya moto moko te kati na bato nyonso,
27 pamba te nayebisaki bino mabongisi nyonso ya
Nzambe mpe nabombelaki bino ata eloko moko te.
28 Bomibatela malamu mpe bobatela etonga nyonso oyo
kati na yango Molimo Mosantu atiaki bino lokola bakengeli ;
bobatela Lingomba ya Nzambe, pamba te asombaki yango
na makila na Ye moko.
29 Nayebi malamu ete, sima na ngai kokende, bambwa
ya zamba ekokota kati na bino mpe ekoyokela etonga
mawa te.
30 Ezala kati na bino, bato mosusu bakobima, bakoteya
mateya ya lokuta mpo na kopengwisa bayekoli ete bazala
na ngambo na bango.
31 Yango wana, bosenzela ! Bokanisa malamu ete mibu
misato mobimba, butu mpe moyi, natikaki te kokebisa moko
na moko na bino, mpe tango mosusu elongo na mpinzoli.
32 Sik'oyo, nazali kokaba bino na maboko ya Nzambe
mpe na Liloba na Ye ya ngolu. Nzambe azali na makoki
ya kolendisa bino mpe ya kopesa bino libula kati na bato
nyonso oyo babulisama.

33 Nalulaki te palata to wolo to elamba ya moto moko.
34 Bino moko boyebi malamu ete ezali maboko na ngai
oyo, nde epesaki ngai biloko oyo nazalaki na bosenga na
yango mpo na ngai moko, mpe oyo baninga na ngai bazalaki
na bosenga na yango.
35 Kati na nyonso, natalisaki bino ete tosengeli kosala
misala makasi ya lolenge oyo mpe kosunga bato bakelela, na
kokanisa Maloba oyo Ye moko Nkolo Yesu aloba : **« Esengo
ya kokaba eleki esengo ya kozwa. »**
36 Sima na Polo koloba bongo, afukamaki mpe asambelaki
elongo na bango.
37 Bango nyonso bakomaki kolela, bayambaki Polo mpe
bapesaki ye beze ;
38 bayokaki mawa mingi koleka mpo alobaki na bango ete
bakomona elongi na ye lisusu te. Bongo bakendeki kotika
ye kino na masuwa.

Batatoli kati na Rome

21

Polo akei na Yelusalemi

1 Sima na biso kokabwana na bango, tokotaki na masuwa
mpe tokendeki kino na esanga ya Kosi ; bongo mokolo oyo
elandaki, tokendeki na Roda mpe, longwa wana, tokomaki
na Patara.
2 Kuna, tomonaki masuwa moko oyo ezalaki kokende na
Fenisi ; tomataki kati na yango mpe tokendeki.
3 Tango tomonaki esanga ya Shipre, totikaki yango na
ngambo ya loboko ya mwasi mpe tokobaki mobembo na
biso na mopanzi ya Siri. Totelemaki na Tiri epai wapi
masuwa esengelaki kokitisa biloko oyo ememaki.
4 Lokola tokutaki bayekoli kuna, tovandaki elongo na
bango mikolo sambo. Nzokande Molimo asololaki na
Bayekoli, mpe balobaki na Polo ete akende na Yelusalemi
te.
5 Atako bongo, tango mikolo na biso ekokaki, tolongwaki
wana mpe tokobaki mobembo na biso. Bayekoli nyonso
elongo na basi na bango mpe bana na bango bakendeki
kotika biso kino na libanda ya engumba. Tango tokomaki
na libongo, tofukamaki mpo na kosambela.
6 Sima na kopesana mbote ya suka, tomataki na masuwa,
mpe bango bazongaki na bandako na bango.
7 Tosukisaki mobembo na biso ya mayi, kolongwa na Tiri
kino na Pitolemayisi epai wapi topesaki bandeko mbote
mpe tovandaki elongo na bango mokolo moko.

8 Mokolo oyo elandaki, tokendeki na Sezarea mpe tovandaki na ndako ya Filipo, mopanzi Sango Malamu. Azalaki moko kati na bato sambo oyo Lingomba eponaki.
9 Azalaki na bana basi minei oyo bayebaki nanu nzoto ya mibali te, mpe bazalaki na likabo ya kosakola.
10 Lokola tovandaki wana mikolo ebele, mosakoli moko, kombo na ye ezalaki Agabisi, awutaki na Yuda
11 mpe ayaki kokutana na biso ; azwaki mokaba ya Polo mpe amikangaki na yango makolo mpe maboko. Alobaki :

— Tala makambo oyo Molimo Mosantu alobi : « Ezali na lolenge oyo nde Bayuda ya Yelusalemi bakokanga nkolo mokaba oyo, mpe bakokaba ye na maboko ya bato ya bikolo ya bapaya. »

12 Tango toyokaki maloba wana, biso mpe bandimi ya Sezarea tobondelaki Polo ete akende na Yelusalemi te.
13 Kasi Polo azongiselaki biso :

— Mpo na nini bozali kolela mpe kolembisa ngai ? Nasili komibongisa kaka te mpo na kokangama, kasi mpe mpo na kokufa kati na Yelusalemi mpo na Kombo ya Nkolo Yesu.

14 Lokola tolongaki te kobongola makanisi na ye, totikaki kobondela ye mpe tolobaki :

— Tika ete mokano ya Nkolo esalema !

15 Sima na biso kolekisa mikolo wana na Sezarea, tobongisaki biloko na biso mpe tokendeki na Yelusalemi.
16 Bayekoli mosusu ya Sezarea bakendeki kotika biso ; bamemaki biso na ndako ya Minaso, epai wapi tovandaki. Azalaki moto ya Shipre, mpe akomaki moyekoli wuta kala.

Polo akomi na Yelusalemi

17 Tango tokomaki na Yelusalemi, bandeko bayambaki biso na esengo.
18 Mokolo oyo elandaki, Polo amemaki biso epai ya Jake, mpe bakambi nyonso ya Lingomba bayaki kuna.
19 Sima na ye kopesa bango mbote, Polo akomaki koyebisa bango likambo moko na moko, oyo Nzambe asalaki kati na bato ya bikolo ya bapaya, na nzela ya lotomo na ye.
20 Sima na bango koyoka ye, bakumisaki Nzambe. Bongo balobaki na Polo :

— Ndeko, ozali komona motango ya bankoto ya Bayuda oyo bakomi bandimi, mpe bango nyonso bazali na bolingo makasi mpo na Mobeko ya Moyize.

21 Nzokande, bayokaki sango ete oteyaka na Bayuda nyonso oyo bavandaka kati na bato ya bikolo ya bapaya ete batosa te Mobeko ya Moyize, mpe ete olobaka na bango ete bakata lisusu te ngenga ya bana na bango mpe batika kosalela bokoko ya Bayuda.

22 Boye tosala nini ? Pamba te bakoyoka kaka ete okomi
awa.
23 Sala makambo oyo tokoyebisa yo : Tozali awa na
mibali minei oyo balapa ndayi.
24 Zwa bango, mipetola elongo na bango mpe futela
bango mbongo mpo ete bakatisa suki. Na bongo, bato
nyonso bakoyeba ete sango oyo bazali koyoka na tina na yo
ezali ya lokuta, mpe bakososola ete yo moko mpe otosaka
Mobeko.
25 Mpo na bato ya bikolo ya bapaya oyo bakomi
bandimi, tokomeli bango mikano na biso ete basengeli
te kolia misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka
epai ya banzambe mosusu, basengeli te komela makila,
basengeli te kolia nyama oyo babomi na kozanga kobimisa
makila, basengeli te kosala kindumba ya lolenge nyonso.
26 Mokolo oyo elandaki, Polo amemaki bato yango mpe
amipetolaki elongo na bango. Bongo akotaki na Tempelo
mpo na koyebisa mokolo oyo tango ya komipetola ekosila,
mokolo oyo bakobonza mbeka mpo na moko na moko kati
na bango.

Bakangi Polo kati na Yelusalemi

27 Tango mikolo sambo ekomaki pene ya kokoka, Bayuda
ya mokili ya Azia bamonaki Polo kati na lopango ya Tem-
pelo. Batombokisaki ebele nyonso ya bato mpe bakangaki
ye
28 na koganga :
— Bato ya Isalaele, bosunga biso ! Botala moto oyo azali
koteya bato nyonso mpe na bisika nyonso, ete batelemela
bato na biso, Mobeko na biso mpe Tempelo oyo. Lisusu,
akotisi bato ya Grese kati na Tempelo mpe akomisi esika
oyo ya bule mbindo.
29 Balobaki bongo mpo ete, liboso, bamonaki Polo elongo
na Trofime, moto ya Efeso, kati na engumba mpe bakanisaki
ete Polo akotisaki ye kati na Tempelo.
30 Mobulu makasi ekotaki kati na engumba mobimba,
mpe ebele ya bato oyo bawutaki bipai na bipai bayaki
na lombangu. Bakangaki Polo, babimisaki ye libanda ya
Tempelo mpe, mbala moko, bakangaki bikuke na yango.
31 Wana bazalaki koluka koboma Polo, sango ekomaki
kino na matoyi ya mokonzi ya basoda ya Rome ete mobulu
ekoti kati na Yelusalemi mobimba.
32 Mbala moko, azwaki basoda elongo na bakonzi na
bango, mpe bakendeki na lombangu epai ebele ya bato
bazalaki. Tango kaka bamonaki mokonzi ya basoda elongo
na basoda na ye, batikaki kobeta Polo.

33 Mokonzi ya basoda apusanaki, akangaki Polo mpe
apesaki mitindo ete bakanga ye minyololo mibale. Bongo
atunaki soki Polo azali nani mpe asali nini.
34 Kati na ebele ya bato oyo batondaki wana, bamoko
bazalaki koganga mpo na likambo moko, mpe bamosusu,
mpo na likambo mosusu. Lokola mokonzi ya basoda
azalaki kososola te bosolo ya likambo, mpo na mobulu oyo
ebimaki, apesaki mitindo ete bamema Polo kati na lopango
ya basoda.
35 Tango Polo atiaki matambe na ye na binyatelo ya
ematelo, basoda bakumbaki ye, mpo ete bato bazalaki kotia
mobulu makasi.
36 Bato nyonso bazalaki kolanda ye na koganga :
— Akufa !

Kosamba ya Polo

37 Wana balingaki kokotisa ye kati na lopango ya basoda,
Polo atunaki mokonzi ya basoda :
— Nakoki koyebisa yo likambo moko ?
Mokonzi ya basoda atunaki Polo :
— Oyebi koloba lokota ya Greki ?
38 Boni, ezali yo te moto ya Ejipito oyo akotisaki mobulu
na mikolo oyo eleki mpe amemaki batomboki nkoto minei
kati na esobe ?
39 Polo azongisaki :
— Te, ezali ngai te ! Ngai nazali Moyuda ya Tarse, kati
na mokili ya Silisi, mpe moto ya engumba moko ya tina
mingi. Nabondeli yo, pesa ngai nzela ya koloba na bato.
40 Sima na mokonzi ya basoda kopesa ye nzela, Polo
atelemaki na binyatelo mpe atombolaki loboko. Bato
batikaki makelele, mpe Polo akomaki koloba na bango na
lokota ya Arami :

22

1 — Bandeko mpe batata, boyoka sik'oyo ndenge nini
nalingi komilongisa.
2 Tango bayokaki Polo koloba na lokota ya Arami, bavan-
daki lisusu kimia koleka.
Bongo, Polo alobaki :
3 — Nazali Moyuda, nabotama na Tarse kati na Silisi,
kasi nakoli kaka awa, na engumba oyo ya Yelusalemi.
Gamalieli nde azalaki molakisi na ngai ; ye nde ateyaki
ngai na bosolo nyonso Mobeko ya bakoko na biso.
Nazalaki na bolingo makasi mpo na Nzambe, ndenge bino
nyonso bozali na yango lelo.

4 Nanyokolaki bato oyo bazalaki kolanda Nzela oyo kino
koboma bango, nazalaki kokanga mibali mpe basi, mpe
kobwaka bango na boloko.
5 Mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe lisanga mobimba
ya bakambi bakoki kotatola bosolo ya makambo oyo nazali
koloba. Bango nde kutu bapesaki ngai mikanda mpo ete
nakende kopesa na bandeko na bango ya Damasi. Boye,
nakendeki kuna mpo na kokanga bato mpe komema bango
na Yelusalemi, mpo ete bapesa bango etumbu.
6 Wana nazalaki na nzela mpe nakomaki pene ya
Damasi, na ngonga pene ya midi, namonaki mbala moko
pole makasi kowuta na Likolo mpe kongengela ngai.
7 Nakweyaki na mabele mpe nayokaki mongongo moko
koloba na ngai : **« Saulo, Saulo, mpo na nini ozali
konyokola Ngai ? »**
8 Natunaki : « Nkolo, yo nani ? »
Alobaki na ngai : **« Nazali Yesu ya Nazareti, oyo yo
ozali konyokola. »**
9 Bato oyo bazalaki na ngai elongo bamonaki pole
yango, kasi bayokaki te mongongo ya moto oyo azalaki
koloba na ngai.
10 Natunaki : « Nkolo, nasala nini ? » Nkolo alobaki na
ngai : **« Telema, kende na Damasi ; kuna, bakoyebisa
yo makambo nyonso oyo osengeli kosala. »**
11 Baninga na ngai basimbaki ngai na loboko mpe
bamemaki ngai kino na Damasi, pamba te kongenga ya
pole wana ebomaki ngai miso.
12 Ezalaki na moto moko kuna, kombo na ye eza-
laki « Ananiasi. » Azalaki kotosa makambo ya Nzambe
ndenge Mobeko ezalaki kotinda, mpe azalaki na lokumu
mingi na miso ya Bayuda nyonso ya engumba wana.
13 Ayaki kokutana na ngai mpe alobaki : « Ndeko na
ngai, Saulo, mona lisusu. »
Mpe kaka na tango yango, nazwaki lisusu makoki ya
komona mpe namonaki ye.
14 Bongo alobaki na ngai : « Nzambe ya bakoko na biso
apona yo wuta kala mpo ete oyeba mokano na Ye, omona
Moto na sembo mpe oyoka mongongo na Ye.
15 Okozala motatoli na Ye liboso ya bato nyonso, mpo
na koyebisa bango makambo nyonso oyo osili komona mpe
koyoka.
16 Mpo na nini ozali kolekisa tango ? Telema, zwa
libatisi mpe belela Kombo ya Nkolo mpo ete opetolama na
masumu na yo. »
17 Sima na ngai kozonga na Yelusalemi, wana nazalaki

kosambela na Tempelo, nakweyaki na Molimo
18 mpe nayokaki Nkolo koloba na ngai : **« Sala noki, bima na Yelusalemi, pamba te bato na yango bakondima te litatoli oyo okoloba na tina na Ngai. »**
19 Nazongisaki : « Nkolo, bato wana bayebi malamu ete nazalaki kotambola na bandako ya mayangani mpo na kobwaka na boloko mpe kobetisa fimbu, bato oyo bazalaki kondimela Yo.
20 Tango basopaki makila ya Etieni, motatoli na Yo, ngai mpe nazalaki wana, nandimaki makambo oyo esalemaki mpe nazalaki kokengela bilamba ya bato oyo babomaki ye. »
21 Kasi Nkolo azongiselaki ngai : **« Kende, nakotinda yo mosika, epai ya bato ya bikolo ya bapaya. »**

Polo kati na boloko

22 Bato bayokaki Polo kino tango alobaki maloba wana. Boye, batombolaki mingongo na bango mpe bagangaki :
— Bolongola ye na mokili ! Asengeli te kozala na bomoi !
23 Lokola bazalaki koganga makasi mpe kobwaka bilamba na bango mpe putulu na likolo,
24 mokonzi ya basoda apesaki mitindo ete bakotisa Polo kati na lopango ya basoda mpe babeta ye fimbu, mpo ete aloba polele tina nini Bayuda bazali koganga bongo mpo na ye.
25 Wana bazalaki kokanga Polo basinga, Polo atunaki mokonzi oyo azalaki wana :
— Boni, mibeko epesi penza ndingisa ya kobeta moto ya Rome fimbu, wana bosambisi ye nanu te ?
26 Tango mokonzi ayokaki bongo, akendeki koyebisa mokonzi ya basoda :
— Okosala nini ? Tata oyo azali moto ya Rome.
27 Mbala moko, mokonzi ya basoda akendeki epai ya Polo mpe atunaki ye :
— Yebisa ngai solo, ozali penza moto ya Rome ?
Azongisaki :
— Iyo, ezali bongo !
28 Mokonzi ya basoda alobaki :
— Nafutaki mbongo mingi mpo na kozwa makoki ya kokoma moto ya Rome.
Polo azongisaki :
— Kasi ngai, nazali moto ya Rome ya kobotama.
29 Mbala moko, bato oyo balingaki kobeta ye fimbu batikaki ye. Mokonzi ya basoda akomaki kobanga tango asosolaki ete tata oyo ye akangaki minyololo azali penza moto ya Rome.

30 Mokolo oyo elandaki, lokola mokonzi ya basoda azalaki
na posa ya koyeba malamu tina oyo Bayuda bafundelaki
Polo, apesaki mitindo ete bafungola Polo minyololo ; mpe
abengisaki bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bato ya
Likita-Monene mpo ete basala mayangani. Bongo amemaki
Polo mpe atiaki ye liboso na bango.

23

1 Polo atalaki bato nyonso ya Likita-Monene mpe alobaki :
— Bandeko na ngai, kino na moyi ya lelo, nazali
kotambola na motema ya peto liboso ya Nzambe.
2 Kasi Ananiasi, mokonzi ya Banganga-Nzambe, apesaki
bato oyo bazalaki pene ya Polo mitindo ete babeta ye na
monoko.
3 Bongo Polo alobaki na ye :
— Nzambe akobeta yo, yo mir oyo bapakola langi ya
pembe ! Ovandi wana mpo na kosambisa ngai ndenge
Mobeko ezali kosenga, nzokande yo nde moto obuki
Mobeko mpo ete opesi mitindo ete babeta ngai !
4 Bato oyo batelemaki pene ya Polo balobaki :
— Ebandi ndenge nini ofinga mbala moko mokonzi ya
Banganga-Nzambe, ya Nzambe !
5 Polo azongisaki :
— Bandeko, nayebaki te ete azali mokonzi ya Banganga-
Nzambe, pamba te nayebi malamu ete ekomama :
« Okolobaka mabe te na tina na mokambi ya bato na yo. »
6 Lokola Polo ayebaki ete, kati na bato ya Likita-Monene,
bamoko bazalaki Basaduseo, mpe bamosusu, Bafarizeo,
agangaki kati na Likita-Monene :
— Bandeko na ngai, nazali Mofarizeo, mwana ya
Bafarizeo ; nazali kosamba mpo na elikya na biso ya
lisekwa ya bakufi.
7 Tango kaka alobaki bongo, koswana makasi ekotaki kati
na Bafarizeo mpe Basaduseo, mpe mayangani ekabwanaki ;
8 pamba te Basaduseo balobaka ete lisekwa ezalaka te,
ba-anjelu bazalaka te, milimo mpe ezalaka te ; nzokande,
Bafarizeo bandimaka makambo wana nyonso.
9 Makelele emataki makasi penza. Boye ndambo ya
balakisi ya Mobeko oyo bazalaki Bafarizeo batelemaki mpe
batombolaki mingongo na mpiko nyonso :
— Solo, tomoni ata mabe moko te ya kopamela moto
oyo. Nani ayebi ? Tango mosusu molimo to anjelu nde
alobaki na ye.
10 Lokola tembe ekomaki makasi koleka, mokonzi ya
basoda abangaki ete bakata Polo biteni-biteni ; apesaki

mitindo na basoda ete bakita, balongola ye kati na bango
mpe bamema ye kati na lopango ya basoda.
11 Na butu oyo elandaki, Nkolo abimelaki Polo kati na
emoniseli mpe alobaki na ye :

— Yika mpiko ! Ndenge kaka otatolaki na tina na Ngai kati na Yelusalemi, ndenge mpe osengeli kotatola kati na Rome.

Bayuda bakani koboma Polo

12 Na tongo ya mokolo oyo elandaki, Bayuda basalelaki
Polo likita ; balapaki ndayi ete bakolia te mpe bakomela ata
eloko moko te kino bakoboma Polo.
13 Motango ya bato oyo basalelaki Polo likita yango ezalaki
bato koleka tuku minei.
14 Bakendeki epai ya bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe
bakambi ya bato mpo na koloba na bango :

— Tolapi ndayi ete tokolia eloko moko te kino tokoboma Polo.

15 Bino mpe bato ya Likita-Monene, bokende sik'oyo
epai ya mokonzi ya basoda mpe bosenga ete bamema Polo
liboso na bino, lokola nde bolingi koyekola malamu likambo
na ye. Bongo na ngambo na biso, tosili komibongisa mpo
na koboma ye liboso ete akoma awa.
16 Kasi tango mwana mobali ya ndeko mwasi ya Polo
ayokaki motambo yango, akendeki na lopango ya basoda,
akotaki mpe akebisaki Polo.
17 Bongo Polo abengaki mokonzi moko ya basoda nkama
moko mpe alobaki na ye :

— Mema elenge mobali oyo epai ya mokonzi, pamba te azali na likambo ya koyebisa ye.

18 Boye, mokonzi yango amemaki ye epai ya mokonzi ya
basoda mpe alobaki :

— Mokangami Polo abengaki ngai mpe asengaki na ngai ete namemela yo elenge mobali oyo, pamba te azali na likambo ya koyebisa yo.

19 Mokonzi ya basoda akamataki elenge mobali na loboko,
amemaki ye na pembeni mpe atunaki ye :

— Likambo nini olingi koyebisa ngai ?

20 Elenge mobali azongisaki :

— Bayuda bayokani kosenga na yo ete, lobi, omemela bango Polo liboso ya Likita-Monene, lokola nde balingi koyekola lisusu likambo na ye.

21 Kasi kondima bosenga na bango te, pamba te bato
koleka tuku minei kati na bango bazali kobongisa motambo
mpo na kokanga ye ; balapaki ndayi ete bakolia te mpe
bakomela ata eloko moko te kino bakoboma Polo. Makambo

nyonso esili kobongisama mpe bazali kozela kaka ndingisa na yo.
22 Mokonzi ya basoda atikaki elenge mobali yango ete
azonga ; kasi liboso ete akende, akebisaki ye :
— Koloba na moto moko te likambo oyo oyebisi ngai.

Batindi Polo na Sezarea
23 Sima na mwa tango moke, mokonzi ya basoda
abengisaki bakonzi mibale ya basoda nkama moko mpe
alobaki na bango :
— Bobongisa basoda nkama mibale, basoda tuku sambo
oyo batambolaka na bampunda mpe basoda mosusu
nkama mibale, mpo ete bakende na Sezarea, na ngonga
ya libwa ya butu.
24 Bobongisa bampunda mpo na komema Polo mpo ete
akoma malamu epai ya moyangeli Felikisi.
25 Boye, akomelaki moyangeli mokanda oyo :
26 Tata moyangeli Felikisi, yamba mbote ewuti epai na
ngai Klodiusi Lisiasi.
27 Bayuda bakangaki moto oyo natindeli yo. Tango
balingaki koboma ye, nayaki elongo na basoda mpe
nakangolaki ye, pamba te nayokaki sango ete azali moto
ya Rome.
28 Lokola nalingaki koyeba malamu tina oyo bafunde-
laki ye, namemaki ye liboso ya Likita-Monene na bango.
29 Namonaki ete bafundaki ye kaka mpo na makambo
oyo etali mobeko na bango, kasi balongaki te kofunda ye
mpo na mabe moko oyo ekoki kopesa ye etumbu ya kufa to
ya boloko.
30 Tango bayebisaki ngai ete Bayuda basaleli ye likita
mpo na koboma ye, nazwaki mokano ya kotinda ye epai na
yo noki penza ; mpe napesaki lisusu mitindo na bato oyo
bafundaki ye ete baya kofunda ye epai na yo.

31 Kolanda mitindo oyo basoda bazwaki, bakamataki Polo
mpe bamemaki ye butu-butu kino na Antipatrisi.
32 Mokolo oyo elandaki, basoda oyo batambolaka na
makolo bazongaki na lopango ya basoda mpe batikaki
basoda oyo batambolaka likolo ya bampunda kokende
elongo na ye.
33 Tango bakomaki na Sezarea, basoda oyo batambolaka
likolo ya bampunda bapesaki mokanda yango epai ya
moyangeli mpe balakisaki ye Polo.
34 Moyangeli atangaki mokanda yango mpe atunaki soki
Polo azali moto ya mboka nini. Wana ayokaki ete azali moto
ya Silisi,

35 alobaki na ye :
— Nakoyoka yo tango bato oyo bafundaki yo bakokoma.
Bongo apesaki mitindo ete bakengela Polo kati na ndako
ya mokonzi Erode.

24

Polo liboso ya moyangeli Felikisi

1 Sima na mikolo mitano, Ananiasi, mokonzi ya Banganga-
Nzambe, ayaki na Sezarea, elongo na ndambo ya bakambi
mpe molobeli Tertile, mpo na kofunda Polo epai ya moyan-
geli.
2 Tango babengisaki Polo, Tertile akomaki kofunda ye
liboso ya Felikisi na maloba oyo :
— Tata moyangeli Felikisi, ezali mpo na yo nde tozali
na kimia ya solo, mpe mpo na bwanya na yo nde
mbongwana ya solo ekota kati na ekolo oyo.
3 Tata moyangeli Felikisi, na bisika nyonso mpe na tango
nyonso, tondimaka yango mpe totondaka yo mingi penza.
4 Kasi, tolingi te kozwa yo tango molayi. Nabondeli yo :
salela biso ngolu ya koyoka biso na mwa tango moke.
5 Biso, tomoni ete mosala ya moto oyo ezali : kotia
mobulu ; azali kobimisa mobulu kati na Bayuda nyonso ya
mokili mobimba. Azali mokambi ya lingomba moko ya bato
ya Nazareti,
6 mpe amekaki kutu kobebisa bosantu ya Tempelo,
yango wana tokangaki ye. [Tozalaki na posa ya kosambisa
ye kolanda Mobeko na biso,
7 kasi Lisiasi, mokonzi ya basoda, ayaki mpe abotolaki
ye na maboko na biso na makasi.
8 Apesaki bato oyo bafundaki ye mitindo ete baya epai
na yo.]* Soki yo moko otuni ye mituna, okososola ete
makambo oyo tofundeli ye ezali ya solo.
9 Bayuda babetaki sete na makambo oyo bafundelaki ye.
10 Tango moyangeli apesaki Polo nzela ya koloba, Polo
azongisaki :
— Nayebi solo ete ozali mosambisi ya ekolo oyo wuta
mibu ebele. Boye, nazali na esengo ya kosamba liboso na
yo.
11 Yo moko okoki koluka koyeba malamu ete eleki nanu
mikolo zomi na mibale te wuta nakendeki na Yelusalemi
mpo na kosambela Nzambe.
12 Mpe bato oyo bafundi ngai batikala nanu kokuta ngai
te nazali kotia tembe na moto to nazali kotindika bato ete

* **24:8** Makomi oyo ezali te kati na mikanda mosusu ya kala.

batomboka, ezala kati na Tempelo to kati na bandako ya
mayangani to mpe kati na engumba.
13 Bakolonga mpe te kotalisa bosolo ya makambo oyo
bafundeli ngai sik’oyo.
14 Nzokande, nandimi ete nasalelaka Nzambe ya bakoko
na biso, wana nazali kolanda Nzela oyo bango bazali
kobenga « binzambe-nzambe. » Nandimaka nyonso oyo
ekomama kati na Mobeko mpe kati na mikanda ya basakoli.
15 Boye ngai, ndenge moko na bango, nazalaka na elikya
na Nzambe ete bato nyonso bakosekwa, ezala bato ya sembo
to bato mabe.
16 Yango wana, ngai mpe nasalaka tango nyonso makasi
mpo na kobatela motema na ngai peto, liboso ya Nzambe
mpe liboso ya bato.
17 Sima na ngai kosala mibu ebele na libanda ya
Yelusalemi, nazongaki na mboka na ngai mpo na
komemela bato bakelela ya ekolo na ngai lisungi, mpe
mpo na kobonzela Nzambe makabo.
18 Bakutaki ngai nasilisi komipetola kati na Tempelo ;
ezalaki na ebele ya bato te elongo na ngai, mobulu mpe te.
19 Kasi ezali ndambo ya Bayuda ya Azia, oyo bazalaki
wana, nde basengelaki kotelema liboso na yo mpo na
kofunda ngai, soki solo bazwaki ngai na likambo.
20 To mpe lisusu, tika ete bato oyo bazali awa baloba
bango moko mabe oyo bazwaki ngai tango nasambaki
liboso ya Likita-Monene,
21 longola kaka liloba oyo nabimisaki, wana natelemaki
liboso na bango : « Bozali kosambisa ngai lelo mpo ete
nandimaka ete bakufi bakosekwa ! »
22 Felikisi, oyo ayebaki malamu makambo oyo etali Nzela,
azongisaki bango mpe alobaki :
— Nakoyekola malamu likambo na bino tango mokonzi
ya basoda, Lisiasi, akoya.
23 Boye, apesaki mitindo epai ya mokonzi ya basoda
nkama moko ete abatela Polo lokola mokangami kati na
boloko, kasi atikela ye mwa bonsomi mpe apesa bandeko
na ye nzela mpo ete basunga ye.
24 Sima na mwa mikolo, Felikisi ayaki elongo na mwasi
na ye, Drusiye, oyo azalaki Moyuda ; abengisaki Polo mpe
akomaki koyoka ye na tina na makambo oyo etali kondima
kati na Yesu-Klisto.
25 Kasi, wana Polo akomaki koloba na tina na bosembo,
komikanga mpe kosambisama oyo ezali koya, Felikisi
ayokaki somo mpe alobaki na ye :
— Ekoki mpo na sik’oyo ! Okoki kolongwa. Soki nazwi
lisusu tango, nakobengisa yo.

26 Felikisi azalaki kobengisa ye mbala na mbala mpo na
kosolola na ye, na elikya ete Polo akopesa ye kanyaka.
27 Sima na mibu mibale, Porsiusi Festisi akomaki moyan-
geli na esika ya Felikisi oyo, mpo na kosepelisa Bayuda,
atikaki Polo kati na boloko.

25

Polo asengi kosamba liboso ya Sezare

1 Mikolo misato sima na ye koya kati na etuka, Festisi
alongwaki na Sezarea mpo na kokende na Yelusalemi
2 epai wapi bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi
ya Bayuda bakendeki kokutana na ye mpo na kofunda Polo.
Babondelaki mingi Festisi
3 mpo ete asalela bango ngolu ya kotinda Polo na
Yelusalemi, pamba te basalaki mabongisi ya kotiela ye
motambo na nzela mpo na koboma ye.
4 Kasi Festisi azongiselaki bango :

— Polo azali nanu kati na boloko, na Sezarea ; mpe kala mingi te, nakozonga kuna.

5 Tika ete tokende nzela moko na ndambo ya bakambi
na bino, mpo ete, soki moto yango asalaki mabe, bafundela
ye kuna.
6 Festisi asalaki mikolo pene mwambe to zomi elongo na
bango, mpe azongaki na Sezarea. Mokolo oyo elandaki bo-
zongi na ye, avandaki na esambiselo mpe apesaki mitindo
ete bamemela ye Polo.
7 Tango kaka Polo akomaki wana, Bayuda oyo bawutaki
na Yelusalemi bazingelaki ye mpe bakomaki kofunda ye na
tina na makambo mingi ya mabe makasi, oyo bango moko
bazangaki kutu makoki mpo na kotalisa bosolo na yango.
8 Polo asambaki boye :

— Nasalaki mabe moko te, nabukaki ata mobeko moko te ya Bayuda to ya Tempelo to mpe ya Sezare.

9 Kasi lokola Festisi alingaki kosepelisa Bayuda, atunaki
Polo :

— Boni, olingi kozonga na Yelusalemi mpe kosamba kuna liboso na ngai mpo na makambo oyo ?

10 Polo azongisaki :

— Te, natelemi liboso ya esambiselo ya Sezare ; ezali awa nde nasengeli kosamba. Yo moko oyebi malamu ete nasali Bayuda ata likambo moko te ya mabe.

11 Soki nasali mabe to nasali likambo oyo ekoki
komemela ngai etumbu ya kufa, nandimi kokufa. Kasi soki
makambo oyo Bayuda bafundeli ngai ezali ya lokuta, moto

moko te azali na makoki ya kokaba ngai na maboko na bango. Tika ete Sezare akata likambo na ngai !
12 Sima na Festisi kokabola makanisi elongo na bapesi toli na ye, alobaki na Polo :
— Lokola osengi kokende kosamba liboso ya Sezare, okokende solo kosamba liboso na ye.

Polo liboso ya Festisi mpe mokonzi Agripa

13 Sima na mwa mikolo, mokonzi Agripa elongo na Berenise bayaki na Sezarea mpo na kopesa Festisi mbote.
14 Lokola balekisaki kuna mikolo mingi, Festisi ayebisaki mokonzi likambo ya Polo ; alobaki :
— Ezali awa na moto moko oyo Felikisi atikaki kati na boloko.
15 Tango nakendeki na Yelusalemi, bakonzi ya Banganga-Nzambe mpe bakambi ya Bayuda bayaki kofunda ye epai na ngai, mpe basengaki ete nakatela ye etumbu.
16 Kasi nayebisaki bango ete bato ya Rome bazalaka na ezaleli te ya kokatela moto etumbu soki asambi nanu te na bato oyo bafundi ye, mpe soki azwi nanu nzela te ya kozongisa biyano na makambo oyo bafundeli ye.
17 Tango bayaki awa, nalekisaki tango te ; kasi mokolo oyo elandaki, navandaki na esambiselo mpe napesaki mitindo ete bamemela ngai moto yango.
18 Tango bato oyo bafundaki ye batelemaki mpo na koloba, balongaki te kotalisa bosolo ya makambo mabe oyo bafundelaki ye, ndenge ngai nazalaki kokanisela.
19 Batianaki tembe na tina na lolenge na bango ya kosambela, mpe na tina na moto moko oyo asila kokufa, moto oyo Polo azalaki koloba na tina na ye ete azali na bomoi ; kombo ya moto yango ezalaki « Yesu. »
20 Lokola nayebaki te ndenge nini nakoki kokata likambo ya lolenge oyo, natunaki ye soki alingi kokende na Yelusalemi mpo ete bakata likambo na ye kuna.
21 Kasi Polo asengaki ete akende kosamba liboso ya mokonzi monene. Boye, napesaki mitindo ete babatela ye kati na boloko kino tango nakotinda ye epai ya Sezare.
22 Agripa alobaki na Festisi :
— Nazali na posa ya koyoka moto wana, ngai moko.
Festisi azongisaki :
— Okoyoka ye lobi.
23 Mokolo oyo elandaki, Agripa mpe Berenise bayaki na lokumu nyonso, mpe bakotaki na ndako oyo basambiselaka bato, elongo na bakonzi ya basoda mpe bakambi ya engumba. Na mitindo ya Festisi, bayaki na Polo.
24 Festisi alobaki :

— Mokonzi Agripa mpe bino nyonso oyo bozali elongo
na biso awa, bozali komona moto oyo ! Lisanga mobimba
ya Bayuda bayaki kokutana na ngai na tina na ye, na
Yelusalemi mpe awa kati na Sezarea, bazalaki koganga
ete asengeli kokufa.
25 Nzokande, mpo na ngai, namonaki likambo moko
te oyo ekokaki komemela ye etumbu ya kufa. Kasi lokola
ye moko asengi ete akende kosamba liboso ya mokonzi
monene, ngai mpe nazwi mokano ya kotinda ye na Rome.
26 Lokola nazali na likambo moko te ya malonga ya
kokomela mokonzi monene na tina na ye, nayei na ye mpo
ete asamba liboso na bino nyonso, mpe mingi-mingi liboso
na yo, mokonzi Agripa, mpo ete nakoka kozwa likambo ya
kokomela mokonzi monene, sima na biso kotuna ye mituna.
27 Pamba te namoni ete tina ezali te ya kotinda moto ya
boloko na Rome, soki nalongi te kolimbola malamu likambo
oyo bafundeli ye.

26

Polo asambi liboso ya Agripa

1 Agripa alobaki na Polo :
— Napesi yo nzela ya koloba.
Boye, Polo atombolaki loboko mpe abandaki kosamba :
2 — Mokonzi Agripa, nazali na esengo mingi ya kosamba
lelo liboso na yo, na tina na makambo nyonso oyo Bayuda
bafundeli ngai,
3 pamba te oyebi malamu bizaleli mpe tembe ya
Bayuda. Boye nasengi na yo ete ozala na motema monene
mpo na koyoka ngai.
4 Bayuda nyonso bayebi evandeli na ngai, wuta na
bomwana na ngai, kobanda na ebandeli ya bomoi na ngai,
kati na ekolo na ngai, mpe ezala kati na Yelusalemi.
5 Bayebi ngai wuta kala mpe bakoki kotatola, soki
balingi, ete natambolisaki bomoi na ngai lokola Mofarizeo,
na botosi makasi ya mibeko, ndenge lingomba na biso
esengaka.
6 Mpe nazali kosamba lelo mpo na elikya na ngai kati
na elaka oyo Nzambe apesaki na bakoko na biso.
7 Bato ya mabota na biso zomi na mibale basalelaki
Nzambe, butu mpe moyi, na kolemba te, mpo ete baza-
laki na elikya ete bakomona kokokisama ya elaka yango.
Mokonzi Agripa, ezali kaka mpo na elikya yango nde
Bayuda bafundi ngai.
8 Mpo na nini, kati na bino, bozali kondima te ete
Nzambe akoki kosekwisa bakufi ?

9 Ngai moko mpe nazalaki liboso kokanisa ete esengeli
na ngai kosala nyonso oyo ekoki kosalema, mpo na
kotelemela Kombo ya Yesu ya Nazareti.
10 Ezali mosala yango nde nasalaki kati na Yelusalemi :
natiaki basantu ebele na boloko, na ndingisa ya bakonzi
ya Banganga-Nzambe ; boye, tango bazalaki koboma bango,
ngai mpe nazalaki kondima.
11 Kati na bandako nyonso ya mayangani, nazalaki
mbala mingi kotambola mpo na kopesa bango bitumbu mpe
kotinda bango na makasi ete bafinga Yesu-Klisto. Na zuwa
na ngai oyo eleka ndelo, nazalaki kolanda bango kino na
bingumba ya bapaya mpo na konyokola bango.
12 Ezali mpo na yango nde nakendeki na Damasi, na
bokonzi mpe na etinda ya bakonzi ya Banganga-Nzambe.
13 Mokonzi, na ngonga ya midi, wana nazalaki kokende,
namonaki pole moko kowuta na likolo, elekaki kutu ata
kongenga ya moyi ; pole yango ezipaki ngai mpe bato oyo
bazalaki kotambola elongo na ngai.
14 Tokweyaki biso nyonso na mabele, mpe nayokaki
mongongo moko koloba na ngai na lokota ya Arami :
**« Saulo, Saulo, mpo na nini ozali konyokola Ngai ?
Ezali pasi mpo na yo komibamba na basende. »**
15 Bongo natunaki : « Nkolo, yo nani ? »
Nkolo azongisaki : **« Ngai, nazali Yesu oyo yo ozali
konyokola.**
16 **Kasi lamuka mpe telema ! Pamba te namimonisi
epai na yo mpo na kokomisa yo mosali na Ngai
mpe motatoli ya makambo oyo osili komona, mpe ya
makambo oyo nakolakisa yo na sima.**
17 **Nakokangola yo wuta na maboko ya bato ya
ekolo na yo mpe na maboko ya bato ya bikolo ya
bapaya. Nakotinda yo epai na bango**
18 **mpo ete ofungola bango miso, olongola bango na
molili mpe omema bango na pole ; mpo ete olongola
bango na se ya bokonzi ya Satana mpe omema bango
epai ya Nzambe, na tina ete bazwa bolimbisi ya
masumu mpe libula kati na bato oyo babulisama na
nzela ya kondima kati na Ngai. »**
19 Boye, mokonzi Agripa, wuta tango wana, nandimaki
kotosa emoniseli oyo ewutaki na Likolo.
20 Nateyaki liboso bavandi ya Damasi ; sima, nateyaki
bavandi ya Yelusalemi, ya Yuda mobimba mpe ya bikolo ya
bapaya : nateyaki bango ete basengeli kobongola mitema,
kozonga epai ya Nzambe mpe, na nzela ya misala na bango,
kolakisa penza ete babongoli mitema.

21 Ezali kaka mpo na tina oyo nde Bayuda bakangaki
ngai kati na Tempelo mpe balukaki koboma ngai.
22 Kasi kino lelo, Nzambe azali kobatela ngai ; yango
wana natelemi awa mpo na kotatola liboso ya bato pamba
mpe bato minene. Nazali koteya makambo mosusu te,
bobele makambo oyo basakoli mpe Moyize baloba ete
ekokokisama solo :
23 Klisto akomona pasi mpe akozala moto ya liboso ya
kosekwa kati na bakufi mpo na kosakola pole ya lobiko epai
ya Bayuda mpe epai ya bato ya bikolo ya bapaya.
24 Wana Polo azalaki nanu koloba, Festisi akataki ye
maloba mpe agangelaki ye :
— Ozali na liboma, Polo ! Boyebi oyo otondi na yango
ekomisi yo liboma !
25 Polo azongisaki :
— Tata mokonzi Festisi, nazali na liboma te. Makambo
oyo nazali koloba ezali ya solo mpe ezali penza na nzela.
26 Mokonzi Agripa kutu ayebi makambo oyo malamu ;
yango wana nazali koloba na molende nyonso liboso na
ye. Nandimisami ete abungi ata likambo moko te kati na
makambo yango, pamba te esalemaki na nkuku te.
27 Mokonzi Agripa, boni, ondimaka basakoli ? Nayebi
malamu ete ondimaka bango.
28 Agripa alobaki na Polo :
— Okanisi ete okoki kondimisa ngai kokoma Moklisto
kaka na mwa tango moke ?
29 Polo azongisaki :
— Ezala na tango molayi to na tango moke, nazali
kosambela Nzambe ete, yo moko kaka te, kasi elongo na
bato nyonso oyo bazali koyoka ngai lelo, bokoma lokola
ngai, longola kaka minyololo oyo !
30 Wana azalaki koloba bongo, mokonzi, moyangeli,
Berenise mpe bato nyonso oyo bazalaki elongo na bango
batelemaki.
31 Wana bazalaki kobima, balobanaki bango na bango :
— Moto oyo asali mabe ata moko te oyo ekoki komemela
ye etumbu ya kufa to ya boloko.
32 Agripa alobaki na Festisi :
— Soki moto oyo asengaki te kosamba liboso ya Sezare,
esengelaki kotika ye.

27

Bamemi Polo na Rome

1 Tango bazwaki mokano ya kozwa masuwa mpo na
kokende na Itali, bapesaki Polo elongo na ndambo ya
bakangami na maboko ya Juliusi oyo azalaki mokonzi

ya basoda nkama moko ya Rome, kati na mampinga ya
mokonzi monene.
2 Tomataki na masuwa oyo ewutaki na engumba
Adramite mpo na kokende na mabongo ya pembeni-
pembeni ya mokili ya Azia, mpe tokendeki ; Arisitarke,
moto ya Masedwane ya Tesalonika, azalaki na biso elongo.
3 Mokolo oyo elandaki, tosemaki na engumba Sidoni.
Lokola Juliusi atalisaki bolingo monene epai ya Polo, ape-
saki ye nzela ya kokende kotala balingami na ye mpo ete
akoka kozwa masungi epai na bango.
4 Sima na biso kolongwa wana, tozongelaki mobembo
na biso mpe tozalaki konana pembeni-pembeni ya esanga
ya Shipre, mpo na kokima mipepe oyo ezalaki kobeta biso
makasi mpe kopekisa biso kokende liboso.
5 Sima na biso kokatisa ebale monene oyo eleka pembeni-
pembeni ya Silisi mpe ya Pafili, tosemaki na Mira, kati na
mokili ya Lisi.
6 Kuna, mokonzi ya basoda nkama moko amonaki ma-
suwa moko ya engumba Alekizandri, oyo ezalaki kokende
na Itali, mpe akotisaki biso kati na yango.
7 Masuwa yango ezalaki kotambola malembe penza ; boye
tosalaki mikolo mwa mingi ya mobembo, mpe tokomaki na
Sinide na pasi penza. Lokola mpe mopepe ezalaki kopekisa
biso kokende liboso, tolekaki Salimoni mpe tokendeki na
ngambo ya sude ya esanga ya Kreti.
8 Tozalaki konana pembeni-pembeni ya esanga yango
na pasi penza kino tokomaki na esika oyo babengaka
« Mabongo kitoko, » pene ya engumba Laseya.
9 Lokola tolekisaki bongo tango mingi mpe masuwa
ekomaki kotambola na matata, pamba te ezalaki sima na
eleko ya kokila bilei, Polo akebisaki bango :
10 — Baninga, nazali komona lokola likama moko ya
monene kosalema na mobembo na biso, mpe ekobebisa
makasi masuwa elongo na biloko, kasi biso mpe tokoki
kokufa.
11 Kasi mokonzi ya basoda nkama moko alandaki toli ya
kapitene ya masuwa mpe ya nkolo masuwa, na esika ete
ayoka maloba ya Polo.
12 Lokola mpe libongo ezalaki esika ya malamu te mpo na
kolekisa tango ya malili makasi, mingi kati na bato bazwaki
mokano ete tolongwa wana mpe toluka kokoma na Fenikisi
oyo ezali libongo ya Kreti, oyo etala na ngambo ya sude-
weste mpe ya nor-weste, mpo na kolekisa kuna tango yango
ya malili makasi.

Mopepe makasi mpe kozinda ya masuwa

13 Wana mwa mopepe moko ya sude ekomaki kopepa,
bakanisaki ete posa na bango ezali kokokisama ; boye
batombolaki longo, mpe masuwa ekomaki kotambola
pembeni-pembeni ya esanga ya Kreti.
14 Kasi sima na mwa tango, mopepe moko ya makasi
penza, mopepe oyo babengaka « erakiloni*, » ekomaki
kopepa wuta na esanga ;
15 ememaki masuwa, mpe masuwa elongaki te nguya ya
mopepe. Boye tomitikaki bongo na mopepe, mpe ememaki
biso.
16 Lokola tolekaki na lombangu, na pembeni-pembeni
ya esanga moke oyo babengaka Koda, tolongaki na pasi
kokanga mwa bwato oyo ebikisaka bato na tango ya likama.
17 Sima na komatisa yango na masuwa, bazwaki basinga
mpe bakangisaki yango. Lokola bazalaki kobanga kotutana
na zelo ya ngambo ya Silite, babwakaki longo ya libaya
likolo ya mayi, mpe mopepe ekobaki komema masuwa.
18 Mokolo oyo elandaki, lokola mopepe ezalaki kaka
koningisa masuwa makasi, babwakaki na ebale, biloko oyo
ezalaki kati na masuwa.
19 Na mokolo ya misato, na maboko na bango moko,
babwakaki na ebale, biloko oyo etambolisaka masuwa.
20 Lokola tosalaki mikolo ebele na kozanga komona lisusu
moyi mpe minzoto te, mpe mopepe ezalaki kaka kobeta
makasi, tobungisaki elikya ya kobika.
21 Sima na bato kosala mikolo ebele oyo baliaki lisusu te,
Polo atelemaki liboso na bango mpe alobaki :
— Baninga na ngai, bosengelaki koyoka toli na ngai ete
tolongwa na Kreti te. Soki boyokelaki ngai, likama oyo
elingaki kokomela bino te mpe bolingaki te kobungisa
biloko na bino.
22 Kasi sik'oyo, nazali kolendisa bino ete boyika mpiko,
pamba te moko te kati na bino akokufa, kaka masuwa nde
ekobeba.
23 Na butu ya lelo, Anjelu na Nzambe na ngai, oyo
nasalelaka, ayaki epai na ngai
24 mpe alobaki : « Polo, kobanga te. Osengeli kosamba
liboso ya Sezare. Mpo na yo, Nzambe abateli na bomoi bato
nyonso oyo ozali kosala elongo na bango mobembo kati na
masuwa. »
25 Baninga na ngai, boyika mpiko, pamba te nazali
na kondima kati na Nzambe ete akosala ndenge kaka
ayebisaki ngai.
26 Kasi atako bongo, tosengeli kokangama kaka na
esanga moko.

---

* **27:14** Erakiloni ezali mopepe moko ya makasi penza oyo ewutaka na ngambo ya nor-este.

27 Na butu ya zomi na minei, masuwa ezalaki kaka
komemama epai na epai kati na ebale monene Adriatiki. Na
kati-kati ya butu, basali ya masuwa bakanisaki ete tokomi
pene ya mokili ;
28 babwakaki singa mpo na komeka mozindo ya mayi
mpe bamonaki ete mozindo ya mayi ezali na bametele
pene tuku misato na sambo. Wana bapusanaki mwa liboso,
bamekaki lisusu mpe bamonaki ete mozindo ya mayi ezali
na bametele pene tuku mibale na mwambe.
29 Lokola bazalaki kobanga ete masuwa etutana na
mabanga, babwakaki balongo minei na mayi wuta na sima
ya masuwa, na posa makasi ya komona tongo kotana.
30 Kasi, lokola basali ya masuwa balingaki kokima, ba-
bandaki kokitisa kati na ebale monene mwa bwato oyo
ebikisaka bato na tango ya likama, mpe basalaki lokola nde
balingi kokende kokangisa balongo na liboso ya masuwa.
31 Polo alobaki na mokonzi ya basoda nkama moko mpe
na basoda :
— Tala, soki bato oyo batikali te kati na masuwa, bino
mpe bokobika te.
32 Boye, basoda bakataki basinga oyo esimbaki mwa
bwato yango mpe batikaki yango kokweya na mayi.
33 Wana bazalaki kozela tongo kotana, Polo alendisaki
bato nyonso ete balia ; alobaki :
— Ekokisi lelo mikolo zomi na minei wuta bozali kozela,
mpe bolie ata eloko moko te.
34 Nasengi na bino ete bolia sik'oyo. Bosengeli na yango
mpo ete bozala na bomoi. Moko te kati na bino akobungisa
ata suki moko ya moto na ye.
35 Sima na ye koloba bongo, akamataki lipa mpe
azongisaki matondi epai na Nzambe liboso na bango
nyonso ; bongo akataki yango mpe abandaki kolia.
36 Bango nyonso balendisamaki mpe bakomaki kolia.
37 Kati na masuwa, tozalaki bato nkama mibale na tuku
sambo na motoba.
38 Sima na bango kolia mpe kotonda mingi, babwakaki
ble na ebale mpo na kokitisa kilo ya masuwa.
39 Tango tongo etanaki, bamonaki mokili te, kasi ba-
monaki kaka libongo moko ya zelo na suka, epai ebale
ekota. Boye bazwaki mokano, soki bakolonga, ya kosemisa
masuwa kuna.
40 Babwakaki balongo na ebale ; mpe kaka na tango
yango, bafungolaki basinga ya yenda, batombolaki bakapo
mpo ete mopepe emema masuwa na ngambo ya libongo ya
zelo.

41 Kasi masuwa ekendeki kotutana na zelo ya ebale mpe
ekangamaki. Wana eteni ya liboso ya masuwa ekangamaki
na zelo mpe ezalaki lisusu koningana te, eteni ya sima ya
masuwa epanzanaki na nguya ya bambonge.
42 Basoda bazwaki likanisi ya koboma bakangami mpo
bazalaki kobanga ete bakatisa mayi mpe bakima.
43 Kasi lokola mokonzi ya basoda nkama moko azalaki na
posa ya kobikisa Polo, apekisaki bango kokokisa likanisi na
bango. Boye, atindaki bato oyo bayebaki kokata mayi ete
bazala bato ya liboso ya kokweya na mayi mpe bakende na
mokili.
44 Bamosusu basengeli kolanda bango na kodiembela na
mabaya to na biteni ya masuwa. Ezali ndenge wana nde
bato nyonso bakomaki malamu na mokili.

28

Polo kati na esanga ya Malite

1 Wana tososolaki ete tosili kobika na likama, toyokaki ete
babengaka esanga yango Malite.
2 Bavandi ya esanga yango batalisaki biso bolingo monene
mpe basungaki biso mingi. Lokola mvula ezalaki konoka
mpe malili ezalaki makasi, bapelisaki moto mpe babengaki
biso nyonso ete tokende koyetola.
3 Polo alokotaki liboke ya bakoni ; mpe tango abwakaki
yango na moto, molunge ya moto ebimisaki etupa mpe
ekangamaki na loboko na ye.
4 Tango bavandi ya esanga bamonaki nyoka ezali kodiem-
bela na loboko ya Polo, balobanaki bango na bango :
— Solo, moto oyo azali penza mobomi ! Awuti kobika
na likama ya ebale, kasi bosembo ya Nzambe elandi ye
kaka mpo na koboma ye !
5 Kasi Polo aningisaki loboko, mpe nyoka yango ekweyaki
na moto, mpe ayokaki ata pasi te.
6 Bato nyonso bazalaki kozela ete nzoto na ye evimba
to akufa mbala moko ; kasi wana bazelaki tango molayi
mpe bamonaki ata likambo moko te ya mabe kokomela ye,
babongolaki makanisi mpe balobaki :
— Moto oyo azali nzambe.
7 Zingazinga ya esika oyo tozalaki, ezalaki na mabele
ya Pibiliusi, kalaka mokonzi ya esanga. Ayambaki biso
malamu epai na ye, mpe tolekisaki kuna mikolo misato.
8 Nzokande, tata ya Pibiliusi azalaki ya kolala na mbeto
mpo ete azalaki kobela fievele mpe pulupulu ya makila.
Polo akendeki kotala ye, akotaki na ndako na ye, asambe-
laki, atielaki ye maboko mpe abikisaki ye.

9 Sima na yango, babeli mosusu ya esanga bayaki epai na
ye mpe babikisamaki.
10 Boye, bapesaki biso lokumu ya ndenge na ndenge ;
mpe tango tokomaki pene ya kozongela mobembo na biso,
bapesaki biso biloko nyonso oyo tozalaki na yango posa mpo
na mobembo.

Polo akomi na Rome

11 Sima na basanza misato, tozwaki masuwa oyo elekisaki
tango na yango ya malili makasi kati na esanga. Ezalaki
masuwa ya engumba Alekizandri, oyo batia bilembo ya
Kasitori mpe Polikisi*.
12 Tosemaki na engumba Sirakize, mpe tolekisaki kuna
mikolo misato.
13 Kolongwa wana, tonanaki pembeni-pembeni ya mokili
mpe tokomaki na engumba Regio. Mokolo oyo elandaki,
mopepe ya sude ekomaki kopepa mpe, sima na mikolo
mibale, tokomaki na Puzoli.
14 Kati na engumba yango, tokutaki bandeko oyo basen-
gaki biso ete tovanda elongo na bango poso mobimba. Ezali
ndenge wana nde tokendeki na Rome.
15 Tango bandeko ya Rome bayokaki ete tokomi, bayaki
kino na zando ya Apiusi mpe na esika oyo babengaka
« Bandako misato, » mpo na kokutana na biso. Tango Polo
amonaki bango, azongisaki matondi epai ya Nzambe mpe
azwaki lisusu molende.
16 Tango tokomaki na Rome, bapesaki Polo nzela ya
kovanda ye moko na ndako ; batielaki ye soda moko mpo
na kokengela ye.

Polo ateyi na Rome

17 Sima na mikolo misato, Polo abengisaki bakambi ya
Bayuda mpo ete bakutana na ye. Tango basanganaki,
alobaki na bango :

— Bandeko na ngai, ata nasalaki bato ya ekolo na biso
ata mabe moko te, mpe nabukaki ata mobeko moko te
ya bakoko na biso, bakangaki ngai na Yelusalemi mpe
bakabaki ngai na maboko ya bato ya Rome.

18 Sima na bato ya Rome koyekola na mozindo likambo
na ngai, bazwaki mokano ya kotika ngai, pamba te bamon-
aki likambo moko te ya mabe oyo ekokaki kosala ete nazwa
etumbu ya kufa.
19 Kasi Bayuda basepelaki te na mokano yango ; boye
nasengaki ete nakende kosamba liboso ya Sezare ; elingi

* **28:11** Kasitori mpe Polikisi bazali mapasa ya banzambe ya bato ya mokili ya Grese. Bato oyo basalaka na masuwa bazalaki kozwa bango lokola banzambe oyo babatelaka bango.

koloba te ete nazalaki na likanisi ya kofunda bato ya ekolo na ngai.
20 Yango wana nasengaki komona bino mpe kosolola na bino, pamba te ezali mpo na elikya ya Isalaele nde nakangami na minyololo oyo.
21 Bayuda bazongiselaki ye :
— Biso awa, tozwaki ata mokanda moko te kowuta na Yuda na tina na yo ; mpe kati na bandeko oyo bayaki awa, moto ata moko te apesaki biso sango to ayebisaki biso likambo ya mabe na tina na yo.
22 Kasi tozali na posa ete yo moko oyebisa biso makanisi na yo, pamba te toyebi malamu ete lingomba na yo ezali kobundisama bisika nyonso.
23 Bayokanaki kokutana na Polo mokolo mosusu. Bongo tango mokolo yango ekokaki, bayaki ebele na esika oyo Polo azalaki kovanda. Wuta na tongo kino na pokwa, Polo azalaki kolimbolela bango mpe koteya bango makambo oyo etali Bokonzi ya Nzambe, mpe azalaki kosala nyonso mpo ete bandima makambo oyo azalaki koloba na tina na Yesu, na nzela ya Mobeko ya Moyize mpe makomi ya basakoli.
24 Bamoko bandimisamaki na nzela ya makambo oyo azalaki koloba, kasi bamosusu baboyaki kondima.
25 Tango bakomaki pene ya kozonga, bango na bango batikalaki kaka koyokana te ; bongo Polo abakisaki liloba oyo :
— Molimo Mosantu alobaki na bakoko na bino makambo ya solo tango alobaki na nzela ya mosakoli Ezayi :
26 « Kende koloba na bato oyo :
Matoyi na bino ekoyoka na pamba, bokososola te ;
miso na bino ekotala na pamba, bokomona te.
27 Pamba te mitema ya bato oyo ekomi mabanga ;
bakangi penza matoyi mpe miso na bango,
noki te miso na bango emona,
matoyi na bango eyoka,
mitema na bango esosola,
babongola mitema, mpe nabikisa bango. »
28 Yango wana, nalingi boyeba ete Nzambe atindi lobiko na Ye epai ya bato ya bikolo ya bapaya, mpe bakoyoka.
[
29 Tango Polo asilisaki koloba, Bayuda bakendeki, mpe bazalaki kotiana tembe makasi kati na bango.]
30 Polo awumelaki mibu mibale mobimba kati na ndako ya kofutela. Azalaki koyamba bato nyonso oyo bazalaki koya kotala ye ;

31 azalaki kosakola sango ya Bokonzi ya Nzambe mpe
koteya na tina na Nkolo Yesu-Klisto, na molende nyonso
mpe na kozanga bipekiseli.

Mokanda epai ya
Barome

Polo apesi baklisto ya Rome mbote

1 Polo, mowumbu ya Yesu-Klisto, oyo abengama mpo ete
azala ntoma mpe aponama mpo na kosakola Sango Malamu
ya Nzambe,
2 Sango Malamu oyo Nzambe alaka wuta kala na nzela ya
basakoli na Ye kati na Makomi ya bule,
3 Sango Malamu oyo ezali koloba na tina na Mwana na Ye,
oyo kati na bomoto na Ye, abotamaki na libota ya Davidi,
4 mpe na nzela ya Molimo Mosantu, amonisamaki na nguya
nyonso ete azali Mwana na Nzambe, na nzela ya lisekwa na
Ye kati na bakufi : Yesu-Klisto, Nkolo na biso.
5 Ezali na nzela na Ye nde nazwaki ngolu ya kozala ntoma
mpo na kosala ete na Kombo na Ye, Bapagano batosa Ye na
nzela ya kondima.
6 Boye, bino mpe bozali na molongo ya bato yango oyo Yesu-
Klisto abenga.

7 Epai na bino nyonso oyo, kati na Rome, bozali balingami
ya Nzambe mpe bobengama mpo na kozala basantu :

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Polo mpe baklisto ya Rome

8 Ya liboso, nazali kozongisa matondi epai ya Nzambe na
ngai, na nzela ya Yesu-Klisto, mpo na bino nyonso, pamba te
bazali kolobela kondima na bino kati na mokili mobimba.
9 Nzambe oyo nasalelaka na motema na ngai mobimba
tango nateyaka Sango Malamu ya Mwana na Ye, azali
Motatoli na ngai ete natikaka te kotanga kombo na bino
10 kati na mabondeli na ngai tango nyonso ; mpe nasen-
gaka na Nzambe ete, na mikolo oyo to na mikolo oyo ekoya,
apesa ngai nzela ya koya kotala bino, soki ezali mokano na
Ye.
11 Pamba te nazali na posa makasi ya komona bino mpo
na kopesa bino likabo ya ngolu, likabo ya Molimo, mpo ete
bolendisama na kondima na bino
12 to mpo ete tolendisana elongo, na nzela ya kondima
moko oyo tozali na yango.

13 Bandeko na ngai, nalingi boyeba ete nazalaki mbala
mingi kosala mabongisi ya koya epai na bino, mpo na
kobuka mbuma kati na bino, ndenge nazalaki kosala kati
na Bapagano mosusu ; kasi kino sik'oyo, bipekiselo mingi
ezali kokanga ngai nzela.
14 Nazali na niongo ya Bagreki mpe ya bato oyo bazali
Bagreki te, ya bato ya bwanya mpe ya bazoba.
15 Yango wana nazali penza na posa makasi ya koteya
Sango Malamu epai na bino oyo bozali na Rome.

Nguya ya Sango Malamu

16 Nazali na soni te mpo na Sango Malamu, pamba te
ezali nguya ya Nzambe mpo na lobiko ya moto nyonso oyo
andimaka : liboso, ya Moyuda, mpe sima, ya Mogreki.
17 Pamba te Sango Malamu yango emonisaka biso
bosembo ya Nzambe, oyo ezwamaka na nzela ya kondima,
wuta na ebandeli kino na suka, kolanda ndenge ekomama :
« Moto ya sembo akobika na nzela ya kondima. »

Bato nyonso bazali bato ya masumu

Lisumu ya bato ya bikolo ya bapaya

18 Solo, Nzambe amonisaka kanda na Ye wuta na lola mpo
na kopesa etumbu, na lisumu mpe na mabe nyonso ya bato
oyo bazipaka bosolo na nzela ya misala na bango ya mabe,
19 pamba te makambo oyo bakoki koyeba na tina na
Nzambe emonanaka polele kati na bango ; Ye moko Nzambe
nde alakisa bango yango na polele.
20 Wuta Nzambe akela mokili, makoki na Ye, oyo emo-
nanaka na miso te, lokola nguya na Ye ya seko mpe bon-
zambe na Ye, emonanaka polele penza, tango bayekolaka
yango na nzela ya misala na Ye. Boye, bato bakoki te
komilongola na ngambo.
21 Pamba te, atako bayebaki Nzambe, kasi bapesaki Ye te
lokumu oyo ekoki na Nzambe mpe bapesaki Ye matondi te,
kasi makanisi na bango ekomaki ya bozoba, mpe mitema
na bango, oyo ezangaki mayele, etondaki na molili.
22 Atako bazalaki komimona bato ya bwanya, kasi bako-
maki bazoba.
23 Na esika ete bakumisa Nzambe oyo akufaka te mpe
atonda na nkembo, bakumisaki banzambe ya bikeko lokola
bililingi ya bato oyo bakufaka, ya bandeke, ya banyama
oyo etambolaka na makolo minei mpe oyo etambolaka na
libumu.
24 Yango wana, Nzambe akabaki bango kati na baposa
mabe ya mitema na bango mpe na misala ya bosoto, mpo
ete basambwisa banzoto na bango moko, na nzela ya moko
to ya mosusu.

25 Basundolaki bosolo ya Nzambe mpo na komipesa na
makambo ya lokuta, bapesaki lokumu mpe bagumbamelaki
bikelamu, na esika ya Mokeli oyo apesamela nkembo mpo
na seko. Amen !
26 Yango wana, Nzambe asundolaki bango kati na baposa
ya soni. Ezala basi na bango, batikaki kosangisa nzoto na
mibali mpo na komipesa na bosangisi nzoto oyo esengeli te.
27 Ndenge moko mpe mpo na mibali : batikaki kosangisa
nzoto na basi, batondisamaki na posa ya kosangisa nzoto
na baninga na bango mibali ; basalaki makambo ya soni,
mibali na mibali, mpe bazwaki kati na bango moko lifuti
oyo ekokaki na libunga na bango.
28 Lokola bamonaki ete koyeba Nzambe ezali na tina te,
Nzambe akabaki bango na makanisi na bango ya mabe,
mpo ete basala makambo oyo ebongi te.
29 Batondaki na lolenge nyonso ya misala ya sembo te, ya
makambo mabe, ya lokoso, ya mabe, ya zuwa, ya misala ya
koboma bato, ya koswana, ya kokosela baninga makambo
mpe ya koyina bato ; bakomaki bato na songisongi,
30 na kotiola baninga, banguna ya Nzambe, bato batonda
na lolendo, na lofundu, na bilobaloba, na mayele ya kosala
mabe, batomboki na miso ya baboti na bango ;
31 bato bazanga mayele, bosembo, bolingo mpe mawa.
32 Bayebi malamu ekateli ya sembo ya Nzambe ete bato
oyo basalaka makambo ya lolenge wana basengeli na kufa,
kasi bazali kaka kokoba kosala makambo wana nyonso mpe
kondima bato oyo basalaka yango.

2

Kosambisama ya sembo ezali ya Nzambe

1 Yango wana, yo moto oyo osambisaka bato mosusu, ozali
na ngambo, ata soki ozali nani ; pamba te wana osambisaka
bato mosusu, omisambisaka yo moko, mpo ete yo oyo
osambisaka bango osalaka mpe kaka makambo yango.
2 Nzokande, toyebi malamu ete Nzambe asambisaka
kolanda bosolo bato oyo basalaka makambo ya lolenge
wana.
3 Boni, okanisi ete okokima kosambisama ya Nzambe, yo
oyo osambisaka bato oyo basalaka makambo ya lolenge
wana mpe osalaka makambo yango kaka lokola bango ?
4 To mpe boni, okanisi ete ozali kotiola bomengo ya
boboto, ya kokanga motema mpe ya bolamu na Nzambe,
wana ozali kobosana ete boboto na Ye ememaka yo na
kobongola motema ?

5 Kasi mpo na moto makasi na yo mpe motema libanga
na yo, ozali yo moko komibendela etumbu monene mpo
na mokolo oyo Nzambe akokweyisa kanda na Ye mpe
akomonisa kosambisama na Ye ya sembo.
6 Nzambe akofuta moto na moto kolanda misala na ye :
7 bomoi ya seko epai ya moto oyo, na nzela ya molende
na ye ya kosala malamu, alukaka nkembo, lokumu mpe
makambo oyo ebebaka te ;
8 kasi kanda mpe kanda makasi epai ya moto oyo, na nzela
ya botomboki na ye, aboyaka solo mpe asepelaka na mabe.
9 Minyoko mpe mitungisi ezali kozela moto nyonso oyo
asalaka mabe : liboso, Moyuda, mpe sima, Mogreki.
10 Kasi nkembo, lokumu mpe kimia ezali kozela moto
nyonso oyo asalaka bolamu : liboso, Moyuda, mpe sima,
Mogreki ;
11 pamba te Nzambe aponaka bilongi te.
12 Bato nyonso oyo basalaki masumu na kozanga koyeba
Mobeko bakokufa na kozanga mpe Mobeko. Nzokande
bato oyo basalaki masumu, wana basengeli kotosa Mobeko,
bakosambisama kolanda Mobeko.
13 Pamba te ezali te bato oyo bayokaka Mobeko nde bazali
sembo na miso na Nzambe, kasi ezali ba-oyo batosaka
Mobeko yango nde bakotangama lokola bato ya sembo.
14 Soki Bapagano oyo bayebi Mobeko te bazali kosala na
ndenge na bango moko makambo oyo Mobeko esengaka,
boyeba ete bamikomisaka Mobeko mpo na bango moko
atako bazali na Mobeko yango te.
15 Na bongo, na nzela ya bizaleli na bango, balakisaka
ete misala oyo Mobeko esengaka ezali ya kokomama kati
na mitema na bango. Mitema na bango etatolaka yango,
ndenge moko na makanisi oyo na nzela na yango bamifun-
daka to bamilongisaka.
16 Nyonso wana ekomonana polele, na mokolo oyo
Nzambe akosambisa basekele ya bato na nzela ya Yesu-
Klisto, kolanda Sango Malamu oyo nateyaka.

Bayuda mpe Mobeko

17 Boye, yo moto oyo omibengaka Moyuda, otiaka elikya
na yo kati na Mobeko, omikumisaka mpo na Nzambe,
18 oyebi mokano ya Nzambe mpe oyebi kososola
makambo oyo eleki malamu, pamba te Mobeko eteya yo.
19 Ondimisami solo ete ozali motambolisi ya bakufi miso,
pole ya bato oyo bayengaka-yengaka kati na molili,
20 molakisi ya bazoba, moteyi ya bana mike, pamba te
ozwaka kati na Mobeko boyebi nyonso mpe bosolo.

21 Yo moto oyo oteyaka bato mosusu, boni, yo moko
omiteyaka te ? Yo oyo oteyaka bato mosusu ete bayiba te,
boni, oyibaka ?
22 Yo oyo olobaka na bato ete basala ekobo te, boni,
osalaka ekobo ? Yo oyo omipesaka te na banzambe ya
bikeko, boni, ozwaka na makasi biloko kati na batempelo ?
23 Yo oyo omikumisaka mpo na Mobeko, boni, ozali
kobebisa lokumu ya Nzambe na kobuka Mobeko ?
24 Mpo na yango, kolanda ndenge ekomama : « Likolo
na bino, Kombo ya Nzambe ezali kofingama kati na
Bapagano. »
25 Kokatama ngenga ezali na tina soki ozali kotosa
Mobeko ; kasi soki obuki Mobeko, okomi lokola okatama
na yo ngenga te.
26 Kasi soki moto oyo akatisa ngenga te azali kotosa
malako ya sembo ya Mobeko, boni, akotangama te lokola
moto akatama ngenga ?
27 Moto oyo akatisa ngenga te kasi atosaka Mobeko
akosambisa yo oyo obukaka Mobeko atako ozali na Makomi
ya Mobeko mpe okatisa ngenga.
28 Pamba te ezali te makambo oyo emonanaka na miso
nde ekomisaka moto Moyuda, mpe ezali te elembo oyo
emonanaka na nzoto nde esalaka kokatama ngenga.
29 Ezali kaka makambo ya kati nde ekomisaka moto
Moyuda, mpe kokatama ngenga ya solo ezali nde oyo
Molimo asalaka kati na motema ; ezali te oyo tosalaka na
kotosa Mobeko. Lokumu ya Moyuda ya boye ewutaka na
bato te, kasi na Nzambe.

3

1 Boye, kozala Moyuda ezali na litomba nini ? Kokatama
ngenga ezali na tina nini ?
2 Solo, ezali penza na litomba monene kati na makambo
nyonso. Pamba te Maloba ya Nzambe epesamaki liboso epai
na bango.
3 Soki Bayuda mosusu bazangaki kondima, boni, bozangi
na bango kondima ekolongola bosembo ya Nzambe ?
4 Soki moke te ! Nzambe azali solo, mpe bato nyonso
bazali bakosi kolanda ndenge ekomama :
« Mpo ete bamona yo sembo na maloba na yo,
mpe okobanda kolongaka tango bakobanda kosambisaka yo. »
5 Kasi soki mabe na biso ezali kotalisa polele bosembo ya
Nzambe, toloba nini ? Nzambe azali mabe tango akitiselaka
biso kanda na Ye ? Nazali kaka kokanisa lokola moto.

6 Te, ezali bongo te ! Soki ezalaki bongo, ndenge nini
Nzambe akokaki kosambisa mokili ?
7 To soki lokuta na ngai etalisi polele bosolo ya Nzambe
mpe etomboli nkembo na Ye, mpo na nini nazwa lisusu
etumbu lokola moto ya masumu ?
8 Mpe mpo na nini toloba te : « Tika ete tosala mabe
mpo ete bolamu ebima kati na mabe » ndenge bato oyo
batongaka biso bakosaka ete toteyaka bongo. Bato wana
basengeli kozwa etumbu oyo ekoki na mabe na bango.

Moto ya sembo azali te

9 Boye, toloba nini ? Biso Bayuda toleki bato mosusu ? Te,
soki moke te ! Pamba te tosilaki kotalisa ete bato nyonso,
ezala Bayuda to Bapagano, bango nyonso bazali na se ya
bokonzi ya lisumu.
10 Kolanda ndenge ekomama :
« Moto ya sembo azali te, ata moko te ;
11 moto ya mayele azali te ;
ata moto moko te alukaka Nzambe.
12 Bango nyonso babunga nzela,
bango nyonso bamibebisa ;
moko te asalaka bolamu,
ata moko te.
13 Minoko na bango ezali lokola bakunda ya kofungwama,
lolemo na bango esalaka mosala ya kokosa,
bibebu na bango ezali na ngenge ya etupa.
14 Minoko na bango etonda na makambo ya bololo
mpe na bilakeli mabe.
15 Makolo na bango epotaka mbangu
mpo na kosopa makila.
16 Na bisika nyonso oyo balekelaka,
batikaka kaka libebi mpe pasi ;
17 bayebi nzela ya kimia te.
18 Kotosa Nzambe ezali na tina ata moke te
na miso na bango. »
19 Nzokande, toyebi malamu ete makambo nyonso oyo
Mobeko elobaka, elobaka yango mpo na bato oyo bazali
na se ya bokonzi ya Mobeko, mpo ete moto moko te
amilongisa, mpe mpo ete moto nyonso asosola ete azali
moto ya masumu liboso ya Nzambe.
20 Yango wana, moto moko te akotangama lokola moto
ya sembo na miso ya Nzambe mpo ete akokisi misala ya
Mobeko, pamba te Mobeko epesaka kaka boyebi ya lisumu.

Bosembo na nzela ya kondima

21 Kasi sik’oyo, na kozanga kosalela Mobeko, Nzambe
atalisi polele ndenge nini akomisaka bato sembo liboso na
Ye, ndenge Mobeko mpe Basakoli batatola yango.
22 Bato nyonso oyo bandimaka, Nzambe akomisaka bango
bato ya sembo na nzela ya kondima Yesu-Klisto. Bokeseni
ezali te kati na Bayuda mpe Bapagano,
23 pamba te bato nyonso basali masumu mpe bazangi
nkembo ya Nzambe ;
24 mpe bato nyonso bakomi bato ya sembo na ofele, na
ngolu na Ye, na nzela ya lisiko kati na Yesu-Klisto.
25 Nzambe akabaki Klisto lokola mbeka mpo ete, na nzela
ya kosopa makila na Ye, Klisto azwa bolimbisi masumu ya
bato oyo bazali kondima. Asalaki bongo mpo na kotalisa
bosembo na Ye, pamba te, na tango ya kala, tango oyo
akangaki motema, apesaki bato etumbu te mpo na masumu
na bango.
26 Nzambe asalaki bongo mpo na kotalisa bosembo na Ye
na tango oyo, mpo ete Ye moko azala Sembo mpe atanga
lokola moto ya sembo, moto oyo azali kondimela Yesu.
27 Boye, tina nini komikumisa ? Tina ezali te ! Na mobeko
nini ? Na mobeko ya misala ? Te, kasi na nzela ya kondima.
28 Pamba te tososoli ete moto atangamaka lokola moto ya
sembo na nzela kaka ya kondima, kasi na nzela ya kotosa
Mobeko te.
29 Boni, Nzambe azali kaka Nzambe ya Bayuda ? Azali
mpe Nzambe ya bato ya bikolo ya bapaya te ? Solo, azali
mpe Nzambe ya bato ya bikolo ya bapaya.
30 Pamba te Nzambe azali kaka moko ; Ye nde akomisaka,
na nzela ya kondima na bango, bato oyo bakatisa ngenga
mpe bato oyo bakatisa ngenga te, bato ya sembo.
31 Boni, tobomi Mobeko likolo ya kondima ? Soki moke
te ! Tozali kutu kolendisa yango.

4

Abrayami akomaki sembo mpo na kondima na ye

1 Toloba nini na tina na Abrayami, koko na biso ? Azwaki
nini na bomoto ?
2 Soki Abrayami atangamaki lokola moto ya sembo na
nzela ya misala, akokaki solo komikumisa ; kasi liboso ya
Nzambe, ezali bongo te !
3 Makomi elobi nini ? « Abrayami azalaki na kondima
epai ya Nzambe, yango wana Nzambe atangaki ye lokola
moto ya sembo. »
4 Soki moto asali mosala, batangaka lifuti na ye lokola
likabo te, kasi lokola motoki na ye.

5 Nzokande, soki moto asali mosala te, kasi andimeli
Nzambe oyo atangaka bato ya masumu lokola bato ya
sembo, kondima na ye ekokomisa ye moto ya sembo.
6 Davidi mpe alobaki bongo tango atatolaki esengo ya
moto oyo Nzambe akomisi sembo na kozanga misala :
7 « Esengo na bato
oyo mabe na bango elimbisami,
mpe masumu na bango elongwe !
8 Esengo na moto
oyo Nkolo atangelaka lisumu te ! »
9 Boni, esengo yango ezali kaka mpo na bato oyo bakatisa
ngenga to ezali mpe mpo na bato oyo bakatisa ngenga te ?
Solo, tozali koloba : Mpo ete Abrayami azalaki na kondima,
Nzambe atangaki ye lokola moto ya sembo.
10 Esalemaki tango nini ? Esalemaki liboso na ye kokatisa
ngenga to sima na ye kokatama ngenga ? Esalemaki te
sima na ye kokatama ngenga ; esalemaki nde liboso na ye
kokatisa ngenga.
11 Nzambe apesaki ye elembo ya kokatama ngenga lokola
kashe ya bosembo oyo azwaki na nzela ya kondima, wana
azalaki akatama nanu ngenga te. Boye akoma na mbala
moko tata ya bato nyonso oyo bandimaka, wana bazali
bakatama ngenga te mpo ete bango mpe bakoma bato ya
sembo,
12 mpe tata ya bato oyo bakatisa ngenga, ba-oyo bakatama
ngenga kaka te, kasi balandaka mpe ndakisa ya kondima
oyo Abrayami, tata na biso, azalaki na yango liboso ete
bakata ye ngenga.
13 Ezali na nzela ya Mobeko te nde Abrayami mpe
bakitani na ye bapesamelaki elaka ya kozwa mokili lokola
libula, kasi ezali nde na nzela ya bosembo oyo ewutaka na
kondima.
14 Pamba te soki ezali bato oyo batosaka mibeko nde
bakozwa libula yango, wana kondima ezali lisusu na tina
te mpe elaka ezali te,
15 pamba te Mobeko ebendaka kanda ya Nzambe.
Nzokande, esika oyo Mobeko ezali te, kobuka Mobeko mpe
ezalaka te.
16 Yango wana, elaka eyaka na nzela ya kondima, mpo
ete ezala na nzela ya ngolu mpe mpo ete ezala mpo na
bakitani nyonso ya Abrayami : kaka te mpo na ba-oyo
babengami bakitani na nzela ya Mobeko, kasi mpe mpo na
ba-oyo bazali na kondima ya Abrayami oyo azali tata na
biso nyonso,
17 kolanda ndenge ekomama : « Nakomisaki yo tata ya
bikolo ebele. » Azali tata na biso na miso ya Nzambe oyo ye

andimaki, Nzambe oyo apesaka bomoi epai ya bakufi mpe
azalisaka biloko oyo etikala kozala te.
18 Atako Abrayami akokaki lisusu te kotia elikya, kasi
atiaki kaka elikya mpe andimaki ; boye akomaki tata ya
bikolo ebele, kolanda ndenge Nzambe aloba mpo na ye :
« Bakitani na yo bakozala ebele. »
19 Abrayami akomaki na mibu pene nkama moko, kasi
kondima na ye elembaki te atako atalaki nzoto na ye, oyo
ezalaki lisusu na makasi te, mpe nzoto ya Sara oyo akokaki
lisusu kobota te.
20 Nzokande, na esika ete atia tembe na elaka ya Nzambe
mpe aboya kondima, kasi kondima na ye epesaki ye lisusu
makasi koleka mpe azalaki kopesa Nzambe nkembo,
21 wana andimisamaki makasi ete Nzambe azali na
makoki ya kokokisa elaka na Ye.
22 Yango wana, mpo na kondima na ye, Nzambe atangaki
ye lokola moto ya sembo.
23 Nzokande, ezali mpo na ye moko kaka te nde eko-
mama : « Nzambe atangaki ye lokola moto ya sembo ; »
24 ezali mpe mpo na biso oyo Nzambe akotanga lokola
bato ya sembo mpo ete tondimelaka Ye oyo asekwisaki, kati
na bakufi, Yesu, Nkolo na biso,
25 oyo akabamaki mpo na masumu na biso mpe asekwaki
mpo ete tokoma bato ya sembo.

5

Kimia elongo na Nzambe

1 Yango wana, lokola tokomi bato ya sembo na nzela ya
kondima, tozali na kimia elongo na Nzambe na nzela ya
Nkolo na biso, Yesu-Klisto
2 oyo na nzela na Ye, tozwi ndingisa, na nzela ya kondima,
ya kozwa ngolu oyo kati na yango tozali kowumela mpe
tozali komikumisa kati na elikya ete tokobika nkembo ya
Nzambe.
3 Tozali mpe komikumisa kati na pasi, pamba te toyebi ete
pasi ebotaka koyika mpiko,
4 koyika mpiko ememaka elonga kati na komekama, mpe
elonga kati na komekama ebotaka elikya.
5 Nzokande, elikya ekosaka te, pamba te Nzambe asopaki
bolingo na Ye kati na mitema na biso na nzela ya Molimo
Mosantu oyo Ye Nzambe apesaki biso.
6 Solo, wana tozalaki nanu bato na bolembu, Klisto
akufaki mpo na bato ya masumu, na tango oyo Nzambe
abongisaki.

7 Ezali pasi komona moto kondima kokufa mpo na moto
ya sembo ; tango mosusu, moto akoki kondima kokufa mpo
na moto ya malamu.
8 Kasi tala ndenge nini Nzambe alakisi biso bolingo na Ye :
wana tozalaki nanu bato ya masumu, Klisto akufelaki biso.
9 Lokola tokomi sik'oyo bato ya sembo na nzela ya makila
na Ye, Klisto akobikisa biso mpe na kanda ya Nzambe.
10 Solo, wana tozalaki nanu banguna ya Nzambe, Ye moko
Nzambe azongisaki boyokani na biso elongo na Ye na nzela
ya kufa ya Mwana na Ye. Boye lokola azongisi boyokani
yango, akobikisa biso mpe na nzela ya bomoi ya mwana na
Ye.
11 Yango kaka te ! Tozali mpe komikumisa kati na
Nzambe na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, oyo azongisi
boyokani na biso elongo na Nzambe.

Adamu mpe Yesu-Klisto

12 Yango wana, ndenge lisumu ekotaki na mokili na nzela
ya moto moko, mpe kufa na nzela ya lisumu, ndenge wana
mpe kufa ekangaki bato nyonso na nzela ya lisumu, pamba
te bato nyonso basalaki masumu.
13 Solo, liboso ete Nzambe apesa Mobeko, lisumu ezalaki
kati na mokili, kasi lisumu ekoki kotangama te soki Mobeko
ezali te.
14 Nzokande, wuta na tango ya Adamu kino na tango
ya Moyize, kufa ezalaki na bokonzi ata epai ya bato oyo
basalaki masumu te, na lolenge ya Adamu oyo abukaki
mobeko mpe azali elilingi ya moto oyo asengelaki koya.
15 Kasi ezali na bokeseni monene kati na likabo ya ofele
ya Nzambe mpe lisumu ! Pamba te soki lisumu ya moto
moko ememelaki bato ebele kufa, ngolu ya Nzambe mpe
likabo ya ofele oyo eyaki na nzela ya ngolu ya moto moko,
Yesu-Klisto, efulukaki meke mpo na bato ebele.
16 Likabo ya Nzambe ezali na motuya makasi koleka
mabe ya lisumu ya moto moko : likolo ya lisumu moko,
kosambisama eyei mpe ememi etumbu ; kasi likolo ya
masumu ebele, likabo ya ngolu eyei mpe elongoli etumbu.
17 Pamba te soki na nzela ya mabe ya moto moko, kufa
ezwaki bokonzi likolo ya moto wana se moko, ndenge nini
bato oyo bazwaka bomengo ya ngolu ya Nzambe mpe likabo
ya bosembo bazala na bokonzi te kati na bomoi na nzela ya
Yesu-Klisto Ye moko !
18 Na mokuse, ndenge mabe ya moto moko ememelaki
bato nyonso etumbu, ndenge wana mpe mosala ya moto
moko mpo na kokokisa bosembo ememeli bato nyonso
bonsomi mpe bomoi.

19 Pamba te ndenge kozanga botosi ya moto moko
ekomisaki bato ebele bato ya masumu, ndenge wana mpe
botosi ya moto moko ekomisi bato ebele bato ya sembo.
20 Mobeko eyaki mpo ete lisumu ebotana. Kasi epai
lisumu ebotanaki, ngolu efulukaki koleka
21 mpo ete, ndenge lisumu elakisaki bokonzi na yango na
nzela ya kufa, ngolu mpe elakisa bokonzi na yango na nzela
ya bosembo mpo na komema na bomoi ya seko na nzela ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso.

6

Kufa mpo na lisumu mpe bomoi kati na Klisto

1 Boye, toloba nini ? Tosalaka na biso masumu mpo ete
ngolu efuluka koleka ?
2 Soki moke te ! Biso oyo tosila kokufa mpo na lisumu,
ndenge nini tozongela lisusu kotambola kati na masumu ?
3 Boni, boyebi te ete biso nyonso oyo tosila kobatisama
kati na Yesu-Klisto tozwaki nde libatisi kati na kufa na Ye ?
4 Bakundaki biso elongo na Ye na nzela ya libatisi kati na
kufa na Ye mpo ete, lokola Klisto asekwaki kati na bakufi
na nzela ya nkembo ya Tata, biso mpe totambola na bomoi
ya sika.
5 Pamba te soki tosanganaki elongo na Ye kati na kufa na
Ye, solo tokosangana mpe elongo na Ye kati na lisekwa na
Ye.
6 Pamba te toyebi malamu ete bomoto ya kala ebakamaki
na ekulusu elongo na Klisto mpo ete nzoto na biso lokola
esalelo ya lisumu ekufa mpe tozala lisusu bawumbu ya
lisumu te.
7 Moto nyonso oyo asilaki kokufa atangamaki lokola moto
ya sembo : azali lisusu te na se ya bokonzi ya lisumu.
8 Nzokande, lokola tosila kokufa elongo na Klisto, tozali
kondima ete tokozala mpe na bomoi elongo na Ye.
9 Pamba te toyebi malamu ete Klisto oyo asekwaki kati
na bakufi akokufa lisusu te ; kufa ezali lisusu na bokonzi te
likolo na Ye.
10 Akufaki mpo na lisumu mbala moko mpo na libela ;
kasi sik’oyo azali na bomoi, mpe azali na bomoi mpo na
Nzambe.
11 Boye bino mpe, bomimona lokola bakufi mpo na
lisumu, kasi lokola bato ya bomoi mpo na Nzambe kati na
Yesu-Klisto.
12 Yango wana, tika ete lisumu ezala lisusu na bokonzi te
kati na banzoto na bino, oyo ekokufa ; mpe bosengeli lisusu
te kotosa baposa na yango ya mabe.

13 Bokaba biteni ya banzoto na bino te na lisumu lokola
bisalelo mpo na mabe, kasi bomikaba bino moko epai na
Nzambe lokola bato oyo basekwa kati na bakufi mpe bazali
na bomoi ; mpe bokabela Ye biteni ya banzoto na bino
lokola bisalelo mpo na bosembo.
14 Pamba te lisumu ekozala lisusu na bokonzi te likolo na
bino, pamba te bozali lisusu na se ya bokonzi ya Mobeko te,
kasi na se ya ngolu.
15 Boye toloba nini ? Tokoba kosala masumu mpo ete
tozali na se ya bokonzi ya Mobeko te kasi na se ya ngolu ?
Soki moke te !
16 Boni, boyebi te ete soki bomikabi epai ya moto lokola
bawumbu mpo na kotosa ye bokomi nde bawumbu ya moto
oyo bozali kotosa to bawumbu ya lisumu oyo ememaka na
kufa to bawumbu ya botosi oyo ememaka na bosembo ?
17 Kasi tika ete tozongisa matondi epai ya Nzambe ! Soki
na kala bozalaki bawumbu ya lisumu, kasi sik’oyo bokomi
kotosa na motema mobimba mateya oyo bateyaki bino,
18 bosili kokangolama na bowumbu ya lisumu mpe
bokomi bawumbu ya bosembo.
19 Nazali koloba awa lokola moto mpo na bolembu na bino
ya bomoto. Ndenge na kala, bokabaki biteni ya banzoto na
bino na bowumbu ya misala ya mbindo mpe ya mabe mpo
na kosala mabe, ndenge wana mpe bokaba yango sik’oyo
na bowumbu ya bosembo mpo na kotambola na bomoi ya
bosantu.
20 Tango bozalaki nanu bawumbu ya lisumu, bozalaki na
bonsomi liboso ya bosembo.
21 Nzokande, litomba nini bozwaki na tango wana oyo
bozalaki kosala makambo oyo ezali koyokisa bino lelo soni,
pamba te ememaka na kufa ?
22 Kasi awa bolongwe sik’oyo na se ya bowumbu ya
lisumu mpe bokomi na se ya bowumbu ya Nzambe, litomba
oyo bozwi ezali bomoi ya bosantu, mpe suka na yango ezali
bomoi ya seko.
23 Pamba te lifuti ya lisumu ezali kufa, kasi likabo ya ofele
ya Nzambe ezali bomoi ya seko kati na Yesu-Klisto, Nkolo na
biso.

7

Moklisto akangolama na Mobeko

1 Bandeko—nazali koloba na bato oyo bayebi Mobeko—
bobosani ete Mobeko ezalaka na nguya likolo ya moto kaka
na tango oyo azali na bomoi ?
2 Ndakisa : Mobeko ekangisaka mwasi ya libala na mobali
na ye, wana mobali yango azali na bomoi. Kasi soki mobali

akufi, mwasi akangolami na mobeko oyo ezalaki kokangisa
ye na mobali.
3 Boye soki, wana mobali na ye azali nanu na bomoi,
akomi mwasi ya mobali mosusu, bakoloba ete asali ekobo.
Kasi soki mobali na ye akufi, akangolami libela na mobeko
yango mpe akoki kokoma mwasi ya mobali mosusu ; boye
bakoloba te ete asali ekobo.
4 Ndenge wana mpe mpo na bino bandeko na ngai : bosila
mpe kokufa mpo na Mobeko na nzela ya nzoto ya Klisto mpo
ete bokoma bato ya moto mosusu, ya Ye oyo asekwaki kati
na bakufi, mpo ete tobota bambuma mpo na Nzambe.
5 Pamba te wana tozalaki nanu kotambola kolanda baposa
ya nzoto, Mobeko ezalaki kotindika biso na baposa ya
mabe oyo ezalaki kosala mosala na yango kati na biteni ya
banzoto na biso mpo ete tobota bambuma oyo ememaka na
kufa.
6 Kasi sik'oyo, lokola tokufi mpo na nguya oyo ezalaki
kokanga biso na bowumbu, tokangolami na nguya ya
Mobeko mpo ete tosalela Nzambe na lolenge ya sika ya
Molimo, kasi na lolenge ya kala ya mokanda ya Mobeko
te.

Mobeko mpe lisumu

7 Boye toloba nini ? Mobeko ekomi nde lisumu ? Soki
moke te ! Soki Mobeko ezalaki te, nalingaki mpe koyeba
lisumu te. Pamba te soki Mobeko elobaki te : « Okolulaka
te, » nalingaki mpe koyeba te soki kolula ezali penza nini.
8 Nzokande, lokola lisumu ezwaka nguya na esika oyo
mitindo ezali, lisumu ebotaki kati na ngai lolenge nyonso
ya baposa ya mabe. Pamba te soki Mobeko ezali te, lisumu
mpe ezali na nguya te.
9 Na kala, tango Mobeko ezalaki te, nazalaki na bomoi ;
kasi tango mitindo eyei, lisumu mpe ezwi nguya, mpe ngai
nakufi.
10 Bongo mitindo oyo esengelaki komema na bomoi
ememi ngai na kufa.
11 Pamba te lokola lisumu ezwaka nguya na esika oyo
mitindo ezali, lisumu ekosaki ngai mpe ememaki ngai na
kufa na nzela ya mitindo.
12 Boye, Mobeko ezali bule, mpe mitindo ezali bule, sembo
mpe malamu.
13 Boni, eloko ya malamu ekoki solo komemela ngai kufa ?
Soki moke te ! Nzokande, mpo ete lisumu eyebana ete ezali
lisumu, mpe mpo ete elakisa mabe na yango na nzela ya
mitindo, esalelaki eloko oyo ezali malamu mpo ete lisumu
yango epesa ngai kufa.

14 Toyebi ete Mobeko epesamaki na nzela ya Molimo na
Nzambe ; kasi ngai nazali kaka moto, natekama mpo na
kozala mowumbu ya lisumu.
15 Nasosolaka te makambo oyo nasalaka : oyo nalingaka
kosala, nasalaka yango te ; kasi oyo nayinaka, yango nde
nasalaka.
16 Mpe soki nasalaka makambo oyo naboyaka kosala,
wana nandimi ete Mobeko ezali malamu.
17 Lokola ezali bongo, emonani ete ezali ngai te moto
nasalaka yango, kasi ezali nde lisumu oyo evandaka kati
na ngai.
18 Pamba te nayebi malamu ete bolamu evandaka kati na
ngai te, elingi koloba : evandaka kati na nzoto na ngai te.
Nazalaka na posa ya kosala bolamu, kasi nazangaka nguya
ya kokokisa yango.
19 Nasalaka te bolamu oyo nalingaka kosala, kasi nasalaka
nde mabe oyo naboyaka kosala.
20 Soki sik'oyo nasali makambo oyo naboyaka kosala, ezali
lisusu ngai te moto nasali yango, kasi ezali nde lisumu oyo
evandaka kati na ngai.
21 Boye, namonaka mobeko oyo kosala kati na ngai : soki
nalingi kosala bolamu, ezali mabe kaka nde nakosala.
22 Pamba te kati na motema na ngai, nasepelaka na
Mobeko ya Nzambe ;
23 kasi kati na biteni ya nzoto na ngai, namonaka mobeko
mosusu kobundisa mobeko ya makanisi ya motema na ngai
mpe kokomisa ngai mowumbu ya mobeko ya lisumu oyo
ezali kosala kati na biteni ya nzoto na ngai.
24 Oh ngai moto na mawa ! Nani akokangola ngai na
nzoto oyo ya kufa ?
25 Tika ete matondi epesamela Nzambe oyo akangolaka
ngai na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso !

Na mokuse, nakoki koloba ete, na nzela ya mayele na
ngai, nazali mowumbu ya Mobeko ya Nzambe, kasi na
nzela ya bomoto na ngai ya masumu, nazali mowumbu ya
mobeko ya lisumu.

8

Molimo apesaka bomoi

1 Yango wana sik'oyo, etumbu ezali lisusu te mpo na bato
oyo bazali kati na Yesu-Klisto.
2 Pamba te kati na Yesu-Klisto, Mobeko ya Molimo oyo
apesaka bomoi ekangoli ngai na bowumbu ya mobeko ya
lisumu mpe ya kufa.

3 Pamba te likambo oyo Mobeko ekokaki kosala te mpo
ete bomoto ezangisaki yango nguya, Nzambe asalaki yango
na kotinda Mwana na Ye, na nzoto oyo ekokani na nzoto
ya bato ya masumu, mpo ete akoma likabo mpo na lisumu.
Boye, akatelaki masumu etumbu kati na nzoto ya bato.
4 Asalaki bongo mpo ete bosembo oyo Mobeko esengaka
ekokisama kati na biso oyo totambolaka te kolanda baposa
ya nzoto, kasi kolanda Molimo.

5 Bato oyo batambolaka kolanda baposa ya nzoto batiaka
makanisi na bango na makambo ya nzoto, kasi ba-oyo
batambolaka kolanda Molimo batiaka makanisi na bango
na makambo ya Molimo.
6 Baposa ya nzoto ememaka na kufa, kasi baposa ya
Molimo ememaka na bomoi mpe na kimia.
7 Baposa ya nzoto etombokelaka Nzambe, etosaka Mobeko
ya Nzambe te mpe ekotikala kotosa yango ata moke te.
8 Bato oyo batambolaka kolanda baposa ya nzoto bakoki
kosepelisa Nzambe te.

9 Nzokande bino, botambolaka te kolanda baposa ya
nzoto, kasi kolanda baposa ya Molimo, mpo ete Molimo ya
Nzambe azali kati na bino. Mpe soki moto azangi Molimo
ya Klisto azali mpe moto na Ye te.
10 Kasi soki Klisto azali kati na bino, atako nzoto na bino
ekokufa mpo na lisumu, kasi Molimo azali bomoi kati na
bino, pamba te bokoma bato ya sembo.
11 Mpe soki Molimo ya Ye oyo asekwisaki Yesu kati na
bakufi azali kovanda kati na bino, Ye oyo asekwisaki Klisto
kati na bakufi akopesa mpe bomoi epai na banzoto na bino,
oyo ebengami na kokufa, na nzela ya Molimo na Ye, oyo
avandaka kati na bino.
12 Yango wana bandeko na ngai, tozali na niongo—kasi
ezali niongo ya nzoto te mpo ete totambola te kolanda
baposa ya nzoto.
13 Pamba te soki botamboli kolanda baposa ya nzoto
bokokufa ; kasi soki bobomi, na nzela ya Molimo, misala
mabe oyo bosalaka kati na banzoto na bino, bokozala na
bomoi.
14 Pamba te bato oyo batambolisamaka na Molimo ya
Nzambe bazali bana na Nzambe.
15 Solo, bozwaki te Molimo oyo akomisaka bino bawumbu
mpo ete bozala na kobanga, kasi bozwaki Molimo oyo
akomisaka bino bana na Nzambe, mpe ezali na nzela ya
Molimo yango nde togangaka : « Tata ! »
16 Molimo Ye moko atatolaka na molimo na biso ete tozali
bana na Nzambe.

17 Mpe soki tozali bana, tozali mpe bakitani ya libula :
tozali bakitani ya libula ya Nzambe, mpe bakitani ya libula
elongo na Klisto, soki penza tozali komona pasi elongo na
Ye mpo ete tozwa mpe nkembo elongo na Ye.

Pasi ya tango oyo mpe nkembo oyo ezali koya

18 Nakanisi ete pasi ya tango oyo ekokani te na motuya ya
nkembo oyo ekomonisama mpo na biso.
19 Pamba te bikelamu nyonso ezali kozela na posa makasi
ete bana na Nzambe bamonisama.
20 Pamba te bikelamu nyonso ezali na se ya bokonzi ya
nguya oyo esukaka na pamba ; na mokano na yango moko
te, kasi na mokano ya Ye oyo atiaki bikelamu yango na se
ya bokonzi yango, na elikya ete
21 bikelamu nyonso mpe ekokangolama na bowumbu ya
libebi na yango mpo na kozwa bonsomi ya nkembo oyo
bana na Nzambe bakozwa.
22 Toyebi malamu ete kino sik'oyo, bikelamu nyonso ezali
kolela pasi lokola mwasi oyo azali na pasi ya kobota.
23 Ezali yango moko kaka te nde ezali kolela ; kasi biso
ba-oyo mpe tozwaki Molimo lokola mbuma ya liboso tozali
mpe komona pasi kati na mitema, wana tozali kozela na
posa makasi ete Nzambe akomisa biso bana na Ye penza
mpe asikola banzoto na biso.
24 Pamba te tosila kobika, kasi kobika yango ezali nanu
elikya. Nzokande soki tozali komona eloko oyo tozali kotiela
elikya, wana ezali lisusu elikya te, pamba te nani akoki kotia
elikya na eloko oyo azali komona ?
25 Kasi soki tozali kotia elikya na eloko oyo tozali komona
te, solo tokozela yango na molende.
26 Ndenge moko mpe Molimo ayaka kosunga biso kati na
bolembu na biso ; pamba te toyebi te kosambela na lolenge
oyo esengeli, kasi Molimo Ye moko abondelaka mpo na biso
na maloba oyo moto akoki koloba te.
27 Mpe Nzambe oyo akundolaka mozindo ya mitema ayebi
makanisi ya Molimo, pamba te Molimo abondelaka mpo na
basantu kolanda mokano ya Nzambe.
28 Mpe toyebi malamu ete kati na makambo nyonso,
Nzambe asalaka mpo na bolamu ya bato oyo balingaka Ye,
ba-oyo babengama kolanda mabongisi na Ye.
29 Pamba te bato oyo Nzambe ayeba wuta kala, abongisa
mpe bango wuta kala mpo ete bakokana na Mwana na Ye,
mpo ete azala Mwana ya liboso kati na bandeko ebele.
30 Mpe ba-oyo abongisa wuta kala, abenga mpe bango ;
ba-oyo abenga, akomisa bango bato ya sembo ; mpe ba-oyo
akomisa bato ya sembo, apesa bango mpe nkembo na Ye.

Bolingo ya Nzambe epesaka elikya

31 Boye, toloba lisusu nini ? Soki Nzambe azali mpo na
biso, nani akotelemela biso ?
32 Ye oyo aboyaki te kopesa Mwana na Ye se moko, kasi
akabaki Ye mpo na biso nyonso, ndenge nini azanga kopesa
biso biloko nyonso elongo na Ye na nzela ya ngolu ?
33 Nani akofunda bato oyo Nzambe apona ? Ezali Nzambe
nde akomisaka sembo.
34 Nani akokatela bango etumbu ? Moko te ! Yesu-Klisto
akufaki ; kutu, asekwaki, azali na ngambo ya loboko ya
mobali ya Nzambe, mpe azali kobondela mpo na biso.
35 Nani akokabola biso na bolingo ya Klisto ? Pasi, somo,
minyoko, nzala, kozanga bilamba, likama to mopanga ?
36 Kolanda ndenge ekomama :

« Ezali mpo na Yo nde balukaka koboma biso mikolo nyonso ;
bazwaka biso lokola bameme ya koboma. »

37 Kasi kati na makambo oyo nyonso, tozali penza balongi
na nzela ya Ye oyo alinga biso.
38 Pamba te nandimisami ete ezala kufa to bomoi, ba-anjelu
to milimo mabe, makambo ya mikolo oyo to makambo oyo
ekoya, banguya ya ndenge na ndenge,
39 banguya ya likolo to ya se ya mabele to eloko mosusu
oyo Nzambe akela, eloko moko te ekoki kokabola biso na
bolingo ya Nzambe kati na Yesu-Klisto, Nkolo na biso.

Isalaele kati na lisolo ya lobiko

9

Nzambe apona Isalaele

1 Nazali koloba solo kati na Klisto, nazali kokosa te mpe
motema na ngai ezali koyebisa ngai solo na nzela ya Molimo
Mosantu :
2 motema na ngai etondi na mawa mpe na pasi oyo ezali
kosila te.
3 Mpo na yango, eleki kutu malamu mpo na ngai kolake-
lama mabe mpe kokabwana na Klisto mpo na bandeko na
ngai, bato ya ekolo na ngai,
4 oyo bazali bana ya Isalaele. Nzambe akomisa bango
bana na Ye, apesa bango nkembo, asala boyokani elongo
na bango, apesa bango Mobeko, alakisa bango kosambela
na solo, apesa bango bilaka
5 mpe bakoko. Ezali na nzela ya bakoko yango nde Klisto,
oyo azali na likolo ya nyonso, ayaki na mokili lokola moto.
Tika ete Nzambe apambolama libela na libela ! Amen !

6 Elingi koloba te ete Liloba na Nzambe ebimaki na
pamba, pamba te bakitani nyonso ya Isalaele bazali bana
ya Isalaele te,
7 mpe bakitani nyonso ya Abrayami bazali bana na ye te.
Pamba te Nzambe alobaki na Abrayami : « Ezali na nzela
ya Izaki nde okozwa bakitani. »
8 Elingi koloba ete bana nyonso oyo Abrayami abotaki
bazali bakitani na ye te, kasi ezali kaka bana oyo abotaki
kati na elaka ya Nzambe nde batangamaka lokola bakitani
na ye.
9 Pamba te, tala ndenge Nzambe alakaki Abrayami :
« Kaka na eleko oyo, nakozonga, mpe Sara akozala na
mwana mobali. »
10 Esukaki kaka wana te : Rebeka mpe abotaki bana
mibali mibale na nzela ya tata moko, Izaki, koko na biso.
11 Nzokande, liboso ete mapasa yango babotama mpe
basala likambo moko ya malamu to ya mabe, mpo ete
mabongisi ya lolenge Nzambe aponaka ekokisama,
12 kolanda misala ya bato te kasi kolanda mokano ya
Ye oyo abengaka, Nzambe alobaki na Rebeka : « Kulutu
akosalela leki, »
13 kolanda ndenge ekomama : « Nalingaki Jakobi, kasi
nayinaki Ezawu. »
14 Boye toloba nini ? Mabe ezali kati na Nzambe ? Soki
moke te !
15 Pamba te alobaki na Moyize :
« Nakotalisa ngolu epai ya moto
oyo Ngai nasepeli kosalela ngolu,
mpe nakoyokela mawa moto
oyo Ngai nasepeli koyokela mawa. »
16 Boye, yango ewuti te na posa to na makasi ya moto, kasi
ewuti na Nzambe oyo asalaka ngolu.
17 Pamba te, tala ndenge Makomi elobaki na tina na Faraon :
« Nakomisaki yo mokonzi mpo na kotalisa nguya na Ngai
kati na yo, mpe mpo ete lokumu ya Kombo na Ngai
epanzana na mokili mobimba. »
18 Boye Nzambe asalaka ngolu na moto oyo Ye asepeli
kosalela ngolu, mpe ayeisaka motema libanga moto oyo Ye
asepeli koyeisa motema libanga.

Nzambe asalaka nyonso oyo alingi

19 Bato bakoki koloba : « Mpo na nini Nzambe apamelaka
biso, pamba te moto moko te akoki kotelemela mokano na
Ye ? »
20 Oh moto, ozali nani mpo ete obeta tembe na Nzambe ?
Mbeki ya mabele ekoki solo koloba na moto oyo asali
yango : « Mpo na nini osali ngai na lolenge oyo ? »

21 Mosali mbeki azali na bokonzi te ya kosala nzungu
ya lokumu mpe nzungu oyo ezanga lokumu na nzela ya
potopoto kaka moko ?
22 Okoloba nini soki Nzambe, mpo na kolakisa kanda mpe
nguya na Ye, ayikelaki mingi mpiko mbeki oyo etumbolaka
kanda na Ye, mbeki oyo ebongisami mpo na kobebisama ?
23 Okoloba lisusu nini, soki Nzambe asalaki bongo mpo
na kolakisa bomengo ya nkembo na Ye mpo na bolamu ya
bato oyo asepeli kosalela ngolu, ba-oyo abongisa wuta kala
mpo na nkembo ?
24 Ezali biso nde Nzambe abengaki, kaka kati na Bayuda
te kasi mpe kati na Bapagano,
25 kolanda ndenge azali koloba kati na mokanda ya Oze :
« Nakobenga bato oyo bazalaka ya Ngai te bato na Ngai,
mpe nakobenga ye oyo azalaka molingami na Ngai te
molingami na Ngai. »
26 Mpe,
« kaka na esika oyo balobaki na bango :
‹ Bozali bato na ngai te, ›
bakokoma kobenga bango
‹ bana na Nzambe na bomoi. › »
27 Ezayi agangaki na tina na Isalaele :
« Ata soki motango ya bana ya Isalaele
ezalaki lokola zelo ya ebale monene,
ndambo kaka nde bakobika.
28 Pamba te Nkolo akokokisa Liloba na Ye
na mobimba na yango
mpe na lombangu kati na mokili. »
29 Ezali ndenge kaka Ezayi amisakolelaki :
« Soki Nkolo, Mokonzi ya mampinga, atikelaki biso bakitani
te,
tolingaki kokoma lokola engumba Sodome,
tolingaki kokokana na engumba Gomore. »

Isalaele mpe lobiko na nzela ya kondima

30 Boye, toloba lisusu nini ? Bapagano oyo bazalaki
koluka te kokoma bato ya sembo bakomi sembo na nzela
ya kondima,
31 kasi Isalaele oyo azalaki koluka kokoma sembo na nzela
ya kotosa Mobeko atikali kokoma sembo te.
32 Mpo na nini ? Pamba te balukaki te kokoma sembo na
nzela ya kondima, kasi na nzela ya misala. Yango wana
babetaki libaku na libanga oyo ekweyisaka,
33 kolanda ndenge ekomama :
« Tala, nazali kotia kati na Siona
libanga oyo ebetisaka bato mabaku,
libanga monene oyo ekweyisaka bato ;

moto oyo akotiela yango motema
akotikala koyokisama soni te. »

10

1 Bandeko, posa ya motema na ngai mpe libondeli na ngai
epai ya Nzambe ezali ete bana ya Isalaele babika.
2 Pamba te nakoki solo kotatola mpo na bango ete
bazali penza na bolingo oyo eleka ndelo mpo na Nzambe.
Nzokande, bolingo yango evandisami na boyebi te.
3 Lokola bayebaki te ndenge nini Nzambe akomisaka bato
sembo mpe balukaki komikomisa sembo na ndenge na
bango moko, batosaki te lolenge oyo Nzambe akomisaka
bato sembo.
4 Klisto nde asukisa Mobeko mpo ete moto nyonso oyo
akondima akoma moto ya sembo.
5 Tala ndenge nini Moyize akomaki na tina na bosembo
oyo ewutaka na Mobeko : « Moto oyo akosalela yango
akobika bomoi na ye na nzela na yango. »
6 Kasi tala ndenge nini bosembo oyo ewutaka na kondima
elobaka : « Komilobela te kati na motema na yo : ‹ Nani
akomata kuna na Likolo ? › Ezali lokola kokitisa Klisto wuta
na Likolo
7 to mpe : ‹ Nani akokita kati na libulu monene mpe
ya molili makasi ? › Ezali lokola kotombola Klisto kati na
bakufi. »
8 Boye, elobaka penza nini ? « Liloba ezali pene na yo,
ezali kati na monoko na yo mpe kati na motema na yo. »
Liloba yango nde ezali Liloba ya kondima, mpe yango nde
tozali kotatola.
9 Soki otatoli na monoko na yo ete Yesu azali Nkolo, mpe
ondimi na motema na yo ete Nzambe asekwisaki Ye kati na
bakufi, okobika ;
10 pamba te kondima oyo ekomisaka sembo ewutaka na
motema, mpe litatoli oyo ememaka na lobiko ebimaka nde
na monoko.
11 Makomi eloba : « Moto nyonso oyo andimelaka Ye
akotikala koyokisama soni te. »
12 Boye, bokeseni ezali te kati na Moyuda mpe Mogreki,
pamba te bango nyonso bazali na Nkolo moko oyo apambo-
laka makasi bato nyonso oyo babelelaka Ye.
13 Solo, moto nyonso oyo akobelela Kombo ya Nkolo
akobikisama.
14 Kasi ndenge nini bakoki solo kobelela Ye soki bandimeli
Ye te ? Mpe ndenge nini bakoki solo kondimela Ye soki
bayoki nanu sango na Ye te ? Mpe ndenge nini bakoki solo
koyoka sango na Ye soki moto ateyi bango te ?

15 Mpe ndenge nini bakoki koteya soki batindami te ?
Kolanda ndenge ekomama : « Tala ndenge ezali kitoko,
makolo ya bato oyo basakolaka basango ya malamu ! »
16 Kasi bato nyonso te ya Isalaele nde bandimaki Sango
Malamu. Pamba te Ezayi alobaki : « Nkolo, nani andimaki
mateya na biso ? »
17 Boye, kondima ewutaka na maloba oyo toyokaka, mpe
maloba oyo toyokaka ewutaka na Liloba ya Klisto.
18 Natuna nanu : Boni, bayokaki te ? Iyo, bayokaki !
Pamba te ekomama :
« Mingongo na bango eyokanaki na mabele mobimba,
maloba na bango ekomaki kino na suka ya mokili. »
19 Natuna lisusu : Bato ya Isalaele basosolaki te ? Moyize
azalaki moto ya liboso ya koloba :
« Nakosala ete boyokela oyo ezali ata ekolo te zuwa,
nakosala ete boyoka kanda
mpo na ekolo oyo ezanga ata mayele. »
20 Mpe Ezayi akomaki kino na koloba :
« Namilakisaki epai ya bato oyo bazalaki koluka Ngai te,
namimonisaki epai ya bato oyo bazalaki kotuna Ngai
te. »
21 Kasi alobaki boye mpo na Isalaele :
« Natandaki maboko na Ngai mokolo mobimba
epai ya bato oyo bazanga botosi mpe bato ya mito
makasi. »

11

Nzambe asundolaki Isalaele te

1 Bongo natunaki : Boni, Nzambe asundolaki bato na Ye ?
Soki moke te ! Pamba te ngai mpe nazali moto ya Isalaele,
mwana ya Abrayami, kati na libota ya Benjame.
2 Nzambe asundolaki bato na Ye te, oyo ayeba wuta kala.
Boni, boyebi te makambo oyo Makomi ezali koloba na tina
na Eliya oyo azalaki komitungisa epai ya Nzambe na tina
na Isalaele :
3 — Nkolo, babomi basakoli na Yo mpe babuki bitum-
belo na Yo. Mpe ngai, natikali kaka ngai moko, mpe bazali
lisusu koluka koboma ngai.
4 Kasi eyano nini Nzambe azongiselaki ye ?
— Nabombi bato nkoto sambo mpo na Ngai, ba-oyo
mabolongo na bango efukameli Bala te.
5 Ezali mpe bongo na tango oyo : ezali na mwa ndambo
ya bato oyo Nzambe apona na ngolu na Ye.
6 Nzokande, lokola koponama yango esalemaki na ngolu,
elakisi ete ezali likambo ya misala te ; soki te, ngolu ezali
lisusu ngolu te.

7 Boye toloba lisusu nini ? Eloko oyo bana ya Isalaele
bazalaki koluka, bazwaki yango te ; kaka bato oyo Nzambe
aponaki kati na bango nde bazwaki yango. Bato mosusu
bakoma mitema mabanga,
8 kolanda ndenge ekomama :
« Nzambe apesaki bango molimo ya pongi,
miso mpo ete bamona te,
mpe matoyi mpo ete bayoka te,
kino na mokolo ya lelo. »
9 Mpe Davidi azali koloba :
« Tika ete mesa na bango ekoma motambo liboso na bango,
monyama, libaku ya kokweya mpe ya kozwa etumbu !
10 Tika ete miso na bango ekufa
mpo ete bamona lisusu te,
mpe babela mikongo mpo na libela ! »

Isalaele ekweyi mpo na libela te

11 Natuna lisusu : boni, bana ya Isalaele babetaki libaku
mpo ete bakweya mpo na libela ? Soki moke te ! Kasi likolo
ya mabe na bango, lobiko epesamelaki na Bapagano mpo na
kolamusa likunya ya Isalaele.
12 Nzokande, soki mabe na bango epesi mokili bomengo,
mpe kobunga na bango epesi Bapagano bomengo, ndenge
nini kobongola mitema na bango emema te bomengo oyo
eleki ?
13 Nazali koloba na bino Bapagano : lokola nazali ntoma
ya Bapagano, napesaka lotomo na ngai lokumu
14 na elikya ya kolamusa zuwa ya bato ya ekolo na ngai
mpe kobikisa ndambo ya bato kati na bango.
15 Pamba te soki kosundolama na bango ezongisi
boyokani kati na Nzambe mpe mokili, koyambama na
bango ekozala ndenge nini ? Boni, ekozala te bomoi kati
na bakufi ?
16 Nzokande, soki mapa ya liboso oyo babonzeli Nzambe
ezali bule, elingi koloba ete mapa nyonso oyo etikali ezali
mpe bule ; soki mosisa ya nzete ezali bule, elingi koloba ete
bitape na yango mpe ezali bule.
17 Kasi soki bitape mosusu ekatamaki ; soki yo, etape ya
nzete ya olive ya zamba, bakangisaki yo kati na bitape
oyo etikalaki ; soki sik'oyo okomi komela, elongo na bitape
yango, mayi moko oyo ezali komata wuta na mosisa ya nzete
ya olive,
18 kobeta tolo te liboso ya bitape oyo ekatamaki. Soki
omeki kobeta tolo, yeba malamu ete ezali yo te nde ozali
komema mosisa, kasi ezali mosisa nde ezali komema yo.

19 Okoki mpe koloba : « Bitape wana ekatamaki mpo ete
bakangisa ngai na esika na yango. »
20 Olobi malamu ! Bakatamaki mpo ete bazangaki
kondima, kasi yo ozali wana mpo na kondima. Boye
kotombola mapeka te, kasi sala nde keba.
21 Pamba te soki Nzambe azangaki te kokata bitape oyo
ebimaka yango moko na nzete, akozanga mpe te kokata yo.
22 Yango wana, sosola malamu boboto mpe kanda na
Nzambe : kanda epai ya bato oyo bakweyi, mpe boboto epai
na yo soki ozali kokoba kowumela kaka na bolamu yango.
Soki te, yo mpe okokatama.
23 Mpe soki bato ya Isalaele bawumeli te kati na kozanga
na bango kondima, bakokangisa bango lisusu na nzete,
pamba te Nzambe azali na makoki ya kokangisa bango
lisusu na nzete.
24 Boye, soki yo owutaki na nzete ya olive ya zamba oyo
ebimisaki yo mpe bakangisaki yo na nzete ya olive oyo
balona, ezala soki yango te nde ebimisaki yo, ndenge nini
bakoki te kozongisa bitape ya nzete oyo ebimisaki yango na
nzete na yango ?

Bato nyonso ya Isalaele bakobika

25 Bandeko, nalingi ete boyeba mabombami oyo mpo ete
bomimona te ete boleki na bwanya : ndambo ya bana ya
Isalaele bakowumela kozala mitema libanga kino Bapagano
nyonso bakokota na libota ya Nzambe.
26 Boye, bato nyonso ya Isalaele bakobika, kolanda ndenge
ekomama :
« Mokangoli akobimela na Siona,
akolongola mabe kati na Jakobi.
27 Mpe yango nde ekozala boyokani na Ngai elongo na bango
tango nakolongola masumu na bango. »
28 Mpo na oyo etali Sango Malamu, bazali banguna ya
Nzambe mpo na bolamu na bino ; kasi mpo na oyo etali
koponama oyo Nzambe asalaki, bazali balingami na Ye
likolo ya bakoko na bango,
29 pamba te Nzambe abotolaka te makabo oyo asili kopesa
mpe abongolaka te makanisi na Ye epai ya bato oyo asili
kobenga.
30 Ndenge na kala bozangaki botosi na miso ya Nzambe
mpe sik’oyo Nzambe ayokeli bino mawa likolo ya kozanga
botosi ya Bayuda,
31 ndenge wana mpe kozanga botosi na bango ya sik’oyo
esali ete Nzambe ayokela bino mawa mpo ete ayokela bango
mpe mawa.

32 Pamba te Nzambe akanga bato nyonso lokola na boloko
ya kozanga botosi mpo ete ayokela bato nyonso mawa.

Lokumu epai ya Nzambe

33 Oh, tala ndenge nini bomengo, bwanya mpe boyebi ya Nzambe
ezali na mozindo mingi !
Moto moko te akoki koyeba makanisi na Ye
mpe kososola nzela na Ye !
34 « Nani ayebaki makanisi ya Nkolo ?
Nani akomaki kopesa Ye toli ?
35 Nani apesaki Nkolo eloko
mpo ete Nkolo azongisela ye ? »
36 Pamba te biloko nyonso ewutaka epai na Ye,
na nzela na Ye mpe mpo na Ye.
Tika ete nkembo ezonga epai na Ye
mpo na libela na libela ! Amen !

Bomoi ya Moklisto

12

Komikaba epai ya Nzambe

1 Bandeko, mpo na mawa oyo Nzambe atalisi biso, nazali kosenga na bino ete bokabaka banzoto na bino epai ya Nzambe lokola mbeka ya bomoi, ya bule mpe esepelisaka Nzambe. Ekozala mpo na bino losambo ya solo kolanda ndenge esengeli.

2 Bomekolaka te bizaleli ya tango oyo, kasi bobongwana na nzela ya boyeisami sika ya mayele na bino, mpo ete bososolaka mokano ya Nzambe, oyo ezali malamu, esepelisaka Ye mpe ezali ya kokoka.

3 Pamba te na ngolu oyo epesameli ngai, nazali koloba na bino nyonso : bomikanisaka te koleka makoki na bino, kasi bomikanisaka na lolenge ya mayele, kolanda kondima oyo Nzambe apesi na moko na moko kati na bino.

4 Pamba te ndenge kaka moko na moko kati na biso azali na biteni ebele kati na nzoto na ye, mpe eteni moko na moko ezalaka na mosala na yango,

5 ndenge wana mpe tozali nzoto moko kati na Klisto atako tozali ebele, mpe moko na moko kati na biso azalaka eteni ya nyonso mosusu.

6 Kolanda ngolu oyo epesameli biso, tozalaka na makabo ekesana. Boye tika ete moto oyo azali na likabo ya kosakola asalelaka yango kolanda kondima,

7 tika ete moto oyo azali na likabo ya kosala mosala songolo kati na Lingomba amipesaka na mosala yango, tika

ete moto oyo azali na likabo ya kopesa malakisi apesaka yango,
8 tika ete moto oyo azali na likabo ya kolendisa alendisaka,
tika ete moto oyo azali na likabo ya kopesa apesaka na
motema moko, tika ete moto oyo azali na likabo ya kokamba
akambaka na molende, mpe tika ete moto oyo azali na
likabo ya kosunga bato bakelela asungaka na esengo !

9 Tika ete bolingo ezalaka na lokuta te ! Boyinaka
makambo mabe, bokangamaka makasi na makambo
malamu.
10 Mpo na oyo etali bondeko, bolinganaka makasi kati na
bino ; mpo na oyo etali lokumu, bozalaka bato ya liboso ya
kopesa yango na bato mosusu ;
11 mpo na oyo etali mosala, bozalaka bagoyigoyi te ; mpo
na oyo etali Molimo, bopelaka na yango makasi ; mpo na
oyo etali Nkolo, bozalaka bawumbu ya malamu ;
12 mpo na oyo etali elikya, bozalaka na esengo makasi ;
mpo na oyo etali pasi, bokangaka mitema ; mpo na oyo etali
mabondeli, bozalaka na molende ;
13 mpo na oyo etali bosenga ya babulami, bosunganaka
mpe boyambanaka malamu kati na bandako na bino.

14 Bopambolaka bato oyo banyokolaka bino ; iyo, bopam-
bolaka, kasi bolakelaka mabe te !
15 Bosepelaka elongo na bato oyo bazali kosepela, mpe
bolelaka elongo na bato oyo bazali kolela.
16 Bobikaka na boyokani kati na bino mpe bozalaka na
makanisi malamu mpo na baninga. Bozalaka na lofundu
te, kasi bozalaka bato ya komikitisa. Bomimonaka te lokola
bato bamikoka.
17 Bozongisaka mabe na mabe te. Bolukaka kosala
makambo ya malamu na miso ya bato nyonso.
18 Lokola ekoki kosalema, mpe lokola bino nde bosengeli
kopesa nzela, bozalaka na kimia na bato nyonso.
19 Balingami na ngai, bozongisaka te bino moko mabe na
mabe, kasi bopesaka nzela na kanda ya Nzambe, pamba te
ekomama : « Ngai nde nazongisaka mabe na mabe, Ngai
nde nakofuta moto na moto, » elobi Nkolo.
20 Nzokande,

« Soki monguna na yo azali na nzala, pesa ye bilei ;
soki azali na posa ya komela mayi, pesa ye mayi.

Pamba te, soki osali bongo,
okotondisa makala ya moto na likolo ya moto na ye. »

21 Kotika te ete mabe elonga na yo, kasi lukaka nde
kolonga mabe na nzela ya kosala bolamu.

13

Botosi epai ya bakonzi ya leta

1 Tika ete moto nyonso atosa bakonzi ya leta, pamba te
bokonzi nyonso ewutaka na Nzambe, mpe ezali Nzambe
nde atia bakonzi oyo bazali.
2 Boye, moto oyo aboyi kotosa bakonzi ya leta azali nde
kotombokela mabongisi oyo Nzambe asila kotia, mpe bato
oyo basalaka bongo bamibendelaka nde etumbu mpo na
bango moko.
3 Bato oyo batambolaka malamu babangaka basambisi te,
kaka bato oyo basalaka mabe nde babangaka basambisi.
Oboyi kobanga mokonzi ? Sala makambo oyo ezali sembo,
mpe mokonzi akondima yo.
4 Pamba te mokonzi azali mosali na Nzambe mpo na
bolamu na yo. Kasi soki ozali kosala makambo ya mabe,
banga mokonzi, pamba te asimbaka mopanga na pamba te.
Azali mosali na Nzambe mpo na kokokisa kanda ya Nzambe
mpe kopesa etumbu epai ya bato oyo basalaka mabe.
5 Yango wana ezali na tina mingi kotosa mokonzi, kaka te
mpo na kobanga kozwa etumbu, kasi mingi-mingi mpo na
kosala makambo oyo mitema na biso ezali kosenga biso.
6 Yango wana mpe bofutaka bampako, pamba te bakonzi
bazali basali ya Nzambe, oyo bapesaka tango na bango
nyonso mpo na kokamba.
7 Bopesa oyo ekoki na mokonzi nyonso : mpako epai
na ye oyo bosengeli kofuta yango, motuya ya biloko epai
na ye oyo bosengeli kofuta yango, botosi epai na ye oyo
asengeli kotosama, mpe lokumu epai na ye oyo asengeli
kozwa yango.

Bolingo

8 Bozala na niongo ya moto te, longola kaka niongo ya
kolingana bino na bino, pamba te moto oyo alingaka bato
mosusu akokisi makambo nyonso oyo Mobeko esengaka.
9 Mibeko lokola : « Okosalaka ekobo te, » « okobomaka
te, » « okoyibaka te, » « okolulaka te, » mpe nyonso oyo
etikali, elobami na mokuse kati na mobeko oyo moko :
« Linga moninga na yo ndenge yo moko omilingaka. »
10 Moto oyo azali na bolingo asalaka moninga na ye mabe
te. Boye, kolinga moninga, yango nde kokokisa Mobeko
nyonso.

Mokolo ekomi pene

11 Bosalaka bongo awa bozali kososola tango nini tozali
kobika. Tango ya kolamuka na pongi na bino ekoki, pamba

te lobiko ekomi sik’oyo pene na biso, koleka tango tozwaki
kondima sika.
12 Butu ekomi pene ya kosila mpe tongo elingi kotana.
Yango wana, tobwaka misala ya molili mpe tolata bibundeli
ya pole.
13 Totambola malamu, na lolenge oyo ebongi mpo na
moyi : na lokoso te, na milangwa te, na pite te, na mobulu
te, na koswana te mpe na zuwa te.
14 Kasi bolata Nkolo Yesu-Klisto mpe bomitungisa te na
baposa ya nzoto oyo ezali kobundisa bino.

14

Bato oyo balenda mpe oyo balenda te na kondima

1 Boyamba malamu moto oyo alenda te na kondima, na
kotiana lisusu tembe te na tina na makanisi.
2 Moto oyo azali na kondima aliaka bilei nyonso, kasi moto
oyo alenda te na kondima aliaka kaka bandunda.
3 Moto oyo aliaka bilei nyonso asengeli te kotiola moto
oyo aponaka bilei, mpe moto oyo aponaka bilei asengeli te
kosambisa moto oyo aliaka bilei nyonso, pamba te Nzambe
asila koyamba ye.
4 Boni, ozali nani mpo na kosambisa mosali ya moto
mosusu ? Atelema to akweya, ezali likambo ya nkolo na
ye. Tembe ezali te, akotelema kaka, pamba te Nkolo na ye
azali na makoki ya kotelemisa ye.
5 Moko akanisaka ete mokolo songolo ezali bule koleka
mokolo pakala, mpe mosusu akanisaka ete mikolo nyonso
ezali kaka ndenge moko : tika ete moto na moto kati na
bango andimisama makasi na makanisi na ye.
6 Moto oyo akesenisaka mikolo asalaka yango mpo na
lokumu ya Nkolo. Moto oyo aliaka bilei nyonso asalaka
yango mpo na lokumu ya Nkolo, mpe azongisaka matondi
epai ya Nzambe ; mpe moto oyo aponaka bilei asalaka
yango mpo na lokumu ya Nkolo, mpe azongisaka matondi
epai ya Nzambe.
7 Moko te kati na biso abikaka bomoi mpo na ye moko,
mpe moko te akufaka mpo na ye moko.
8 Soki tozali kobika bomoi, tozali kobika yango mpo na
Nkolo ; soki mpe tokufi, tokufi mpo na Nkolo. Yango wana,
tobika bomoi to tokufa, tozali kaka bato ya Nkolo.
9 Ezali mpo na yango nde Klisto akufaki mpe asekwaki,
mpo ete azala Nkolo ya bakufi mpe ya bato ya bomoi.
10 Bongo yo, mpo na nini ozali kosambisa to kotiola ndeko
na yo ? Biso nyonso tokotelema na esambiselo ya Nzambe
mpo na kosamba.

11 Pamba te ekomama :
« Na Kombo na Ngai, » elobi Nkolo,
« mabolongo nyonso ekofukama liboso na Ngai,
mpe minoko nyonso ekotatola Nzambe. »
12 Boye, moko na moko kati na biso akosamba liboso ya
Nzambe mpo na makambo na ye moko.

Kobetisa ndeko kati na kondima libaku te

13 Yango wana, totika kosambisana biso na biso.
Nzokande, bosalela mayele na bino te mpo na kobetisa
ndeko moko libaku to mpo na kokweyisa ye.
14 Nayebi mpe nandimisami kati na Nkolo Yesu ete eloko
ya mbindo ezalaka te. Nzokande, soki moto moko amoni
ete eloko songolo ezali mbindo, wana ezali mbindo mpo na
ye.
15 Boye soki, likolo ya bilei, ozali koyokisa ndeko na
yo motema pasi, wana ozali lisusu kotambola na bolingo
te. Likolo ya bilei, kobungisa te ndeko na yo, oyo Klisto
akufelaki.
16 Yango wana, tika ete bolamu na bino etiolama te.
17 Pamba te Bokonzi ya Nzambe ezali te likambo ya kolia
to ya komela, kasi ezali nde likambo ya bosembo, ya kimia
mpe ya esengo kati na Molimo Mosantu.
18 Moto oyo asalelaka Klisto na lolenge oyo asepelisaka
Nzambe, mpe bato bandimaka ye.
19 Yango wana, tolukaka tango nyonso makambo oyo
ememaka kimia mpe elendisaka bamoko mpe bamosusu
kati na kondima.
20 Kobebisa mosala ya Nzambe te likolo ya biloko ya kolia.
Solo, biloko nyonso ezali peto, kasi ezali mabe kolia eloko
oyo ekoki kobetisa moto mosusu libaku.
21 Likambo oyo eleki malamu ezali : koboya kolia misuni,
koboya komela vino, koboya kosala eloko nyonso oyo ekoki
kobetisa ndeko na yo libaku.
22 Boye, batela mpo na yo moko liboso ya Nzambe,
kondima oyo ozali na yango. Esengo na moto oyo amik-
weyisaka te na nzela ya makambo oyo andimaka !
23 Kasi moto oyo alie, wana motema na ye ezali kopamela
ye, asili kokweyisama na miso ya Nzambe, pamba te asali
te kolanda kondima na ye ; mpe nyonso oyo esalemaka te
kolanda kondima ezali lisumu.

15

1 Biso oyo tolenda na kondima, tosengeli kondima
bolembu ya bato oyo balenda te na kondima mpe koboya
komisepelisa kaka biso moko.

2 Tika ete moto nyonso kati na biso aluka kosepelisa
moninga na ye mpo na bolamu mpe bolendisami na ye !
3 Pamba te ezala Klisto, alukaki te komisepelisa Ye moko ;
kasi alobaki, kolanda ndenge ekomama, « mafinga ya bato
oyo bafingaki yo ekweyaki epai na ngai. »
4 Nzokande, makambo nyonso oyo ekomama kala ekoma-
maki mpo na koteya biso, mpo ete na nzela ya kokanga
motema mpe malendisi oyo Makomi epesaka, tozala na
elikya.
5 Tika ete Nzambe oyo apesaka bato molende mpe mpiko
apesa bino makanisi moko, bamoko elongo na bamosusu,
kolanda mokano ya Yesu-Klisto,
6 mpo ete bopesa nkembo na Nzambe, Tata ya Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, na makanisi moko mpe na monoko moko.

Yesu-Klisto ayaki mpo na bato ya bikolo nyonso

7 Yango wana, boyambanaka, bamoko na bamosusu,
ndenge Klisto ayambaki bino mpo na nkembo na Nzambe.
8 Pamba te nazali koloba na bino solo : Klisto akomaki
Mosali ya Bayuda mpo na kokokisa bilaka oyo Nzambe
apesaki epai ya bakoko na bango mpe kolakisa ete Nzambe
azali Moyengebene.
9 Ayaki mpe mpo ete Bapagano bapesa Nzambe nkembo
mpo na mawa na Ye, kolanda ndenge ekomama :
« Yango wana nakokumisa Yo kati na Bapagano,
mpe nakoyemba nzembo mpo na lokumu ya Kombo na
Yo. »
10 Alobaki lisusu :
« Bapagano, bosepela elongo na bato na Ye. »
11 Mpe lisusu :
« Bino bato ya bikolo nyonso, bokumisa Nkolo !
Tika ete bato ya mabota nyonso bakumisa Ye ! »
12 Ezayi mpe alobaki :
« Moto moko akobima wuta na libota ya Izayi,
akotelema mpo na kokonza bikolo,
mpe Bapagano bakotiela Ye elikya. »
13 Tika ete Nzambe oyo apesaka elikya atondisa bino
na esengo nyonso mpe na kimia nyonso kati na kondima,
mpo ete botonda na elikya na nzela ya nguya ya Molimo
Mosantu.

Lotomo ya Polo epai ya bato ya bikolo ya bapaya

14 Bandeko na ngai, nandimisami solo ete botondi na
boboto, na boyebi nyonso mpe na makoki ya kolendisana,
bamoko na bamosusu.

15 Nzokande, mpo na kolamusa makanisi na bino,
nakomelaki bino, na molende nyonso, ndambo ya
makambo kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki ngai
16 ya kozala mosali ya Yesu-Klisto mpo na Bapagano. Boye
abulisi ngai mpo na kosakola Sango Malamu ya Nzambe
mpo ete Bapagano bakoma likabo oyo ekosepelisa Nzambe,
likabo oyo Molimo Mosantu abulisi.
17 Yango wana namikumisaka kati na Yesu-Klisto, na
mosala oyo nasalaka mpo na Nzambe.
18 Pamba te soki nakoki koloba, nakoloba kaka mpo na
makambo oyo Klisto asalaki na nzela na ngai, mpo na
komema Bapagano na kotosa Nzambe. Asalaki yango na
nzela ya makambo oyo nalobaki mpe nasalaki
19 na nzela ya nguya Molimo na Nzambe, oyo emonisami
kati na bikamwa mpe bilembo. Boye, wuta na Yelusalemi,
na bazingazinga nyonso kino na Iliri, nasakolaki Sango
Malamu ya Klisto na mobimba na yango.
20 Pamba te nazwaki mokano ya koteya Sango Malamu
na bisika oyo Kombo ya Klisto eyebanaki nanu te, mpo ete
natonga na likolo ya moboko ya moto mosusu te,
21 kasi kolanda ndenge ekomama :

« Bato oyo babetela bango nanu lisolo te
na tina na Ye bakomona,
mpe ba-oyo bayoka nanu sango na Ye te
bakososola. »

22 Yango nde ezalaki mbala mingi kokanga ngai nzela ya
koya epai na bino.

Mabongisi ya Polo ya kokende na Rome

23 Kasi sik'oyo, nazali lisusu na esika te ya kosala mosala
kati na etuka oyo ; bongo lokola wuta kala, nazalaka na posa
makasi ya koya epai na bino,
24 nazali kosala mabongisi ya kokokisa yango tango nako-
kende na Espane. Nazali na elikya ete, wana nakolekela
epai na bino, nakomona bino mpe nakozwa lisungi na bino
mpo na kokende kuna, sima na ngai kosepela kovanda
elongo na bino ata na mwa tango moke.
25 Nzokande sik'oyo, nazali kokende na Yelusalemi mpo
na komemela basantu lisungi.
26 Pamba te Mangomba ya Masedwane mpe ya Akayi
ezwaki mokano ya kosangisa biloko mpo na kosunga babola
oyo bazali kati na basantu ya Yelusalemi.
27 Solo, bango moko nde bazwaki mokano ya kosala bongo
mpo ete ezalaki lokola niongo epai na bango. Pamba te soki
Bayuda bakabolaki makabo ya molimo elongo na bato ya

bikolo ya bapaya, bango mpe basengeli kokabola biloko na
bango elongo na Bayuda.
28 Soki nasilisi mosala oyo mpe napesi bango lisungi
yango, nakolekela epai na bino tango nakokende na Espane.
29 Nayebi ete tango nakoya epai na bino, nakoya na
mapamboli mingi ya Klisto.
30 Kasi nabondeli bino bandeko, na Kombo na Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, mpe ya bolingo ya Molimo : Bobundaka
elongo na ngai kati na mabondeli oyo bosalaka epai ya
Nzambe na tina na ngai
31 mpo ete nakangolama na maboko ya bato oyo bandi-
maka te kati na Yuda, mpe mpo ete basantu ya Yelusalemi
bayamba malamu lisungi oyo nakomemela bango.
32 Na bongo nde nakolonga kokoma epai na bino na
esengo ; mpe soki Nzambe akolinga, nakopema mwa moke
elongo na bino.
33 Tika ete Nzambe ya kimia azala elongo na bino nyonso !
Amen !

16

Bambote
1 Natindeli bino Foebe, ndeko na biso ya mwasi, oyo azali
mosali ya Lingomba ya Sankresi.
2 Nazali kosenga na bino ete boyamba ye kati na Nkolo
na lolenge oyo ebongi na basantu mpe bosunga ye na
makambo nyonso oyo akosenga bino, pamba te asungaki
bato ebele penza, ngai mpe lokola.

3 Bopesa mbote na Prisika mpe Akilasi, baninga na ngai
ya mosala kati na Yesu-Klisto.
4 Bandimaki ata kokufa mpo na ngai. Ngai moko kaka te
nde nazali kotonda bango, kasi mpe Mangomba nyonso ya
mikili ya Bapagano.
5 Bopesa mpe mbote na Lingomba oyo esanganaka na
ndako na bango.
Bopesa mbote na Epayineti, molingami na ngai, oyo
azalaki moto ya liboso ya kondimela Klisto kati na mokili
ya Azia.
6 Bopesa mbote na Mari oyo asalaki mosala makasi mpo
na bino.
7 Bopesa mbote na Andronikusi mpe na Junia, bandeko
na ngai mpe baninga na ngai ya boloko. Bazalaki bato ya
lokumu kati na bantoma mpe bandimelaki Klisto liboso ete
ngai nandimela.

8 Bopesa mbote na Ampiliatusi, molingami na ngai kati na
Nkolo.
9 Bopesa mbote na Iribano, moninga na biso ya mosala
kati na Klisto, mpe Sitakisi, molingami na ngai.
10 Bopesa mbote na Apelesi oyo alakisaki penza ete
azalaka ya Klisto.
Bopesa mbote mpe na bavandi ya ndako ya Arisitobile.
11 Bopesa mbote na Erodioni, ndeko na ngai.
Bopesa mbote na bavandi ya ndako ya Narisise, oyo bazali
kati na Nkolo.
12 Bopesa mbote na Trifene mpe Trifose, basi oyo basalaki
mosala makasi kati na Nkolo.
Bopesa mbote na Periside, mwasi molingami na ngai, oyo
asalaki mosala makasi kati na Nkolo.
13 Bopesa mbote na Rifisi, moponami kati na Nkolo.
Bopesa mpe mbote na mama na ye, oyo azali mpe mama
na ngai.
14 Bopesa mbote na Asenkrite, na Flegoni, na Erimesi, na
Patrobasi, na Erimasi, mpe na bandeko nyonso oyo bazali
na bango elongo.
15 Bopesa mbote na Filologe, na Jili, na Nere mpe na
Olipasi, ndeko na ye ya mwasi, elongo na basantu nyonso
oyo bazali na bango elongo.
16 Bopesanaka mbote bino na bino, na beze ya bule.
Mangomba nyonso ya Klisto etindeli bino mbote.

17 Bandeko, nabondeli bino : bosala keba na bato oyo
bakotisaka bokabwani mpe batiaka mabaku na nzela na
bino, na makambo oyo ekeseni na mateya oyo bosilaki
kozwa. Bozala mosika na bango.
18 Bato ya lolenge oyo basalelaka nde mabumu na bango,
kasi basalelaka Klisto, Nkolo na biso, te. Bapengwisaka
makanisi ya bato ya bindima-ndima na nzela ya maloba na
bango ya elengi mpe ya sukali.
19 Pamba te bato nyonso bayebi botosi na bino, mpe
motema na ngai etondaka mingi na esengo mpo na bino.
Kasi nalingi ete bozala bato ya bwanya mpo na kosala
bolamu, mpe bato oyo bazangi mbeba mpo na oyo etali
mabe.

20 Etikali moke, Nzambe ya kimia akonyata-nyata Satana
na se ya matambe na bino.

Tika ete ngolu ya Yesu, Nkolo na biso, ezala na bino !

21 Timote, moninga na ngai ya mosala, elongo na Lusiusi,
Jazoni mpe Sosipatere, oyo bazali bandeko na ngai, batin-
deli bino mbote.
22 Ngai Teritiusi oyo nakomi mokanda oyo, napesi bino
mbote kati na Nkolo.
23 Gayusi, oyo ayambaki ngai mpe Lingomba mobimba
kati na ndako na ye, apesi bino mpe mbote.
Erasite, mobateli bomengo ya engumba, elongo na Kari-
tisi, ndeko na biso, batindeli bino mbote.

[
24 Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala na
bino nyonso ! Amen.]*

25 Na Ye oyo azali na nguya ya kotelemisa bino ngwi na
nzela ya Sango Malamu oyo nateyaka, mpe na nzela ya
mateya ya Yesu-Klisto kolanda emoniseli ya mabombami ya
Nzambe, oyo ebombama wuta kala,
26 kasi sik'oyo emonisami mpe elakisami epai ya Ba-
pagano na nzela ya makomi ya basakoli kolanda ndenge
Nzambe ya seko na seko atindaki mpo ete bikolo nyonso
ekoka kondimela Ye mpe kotosa Ye,
27 na Nzambe moko kaka ya bwanya, tika ete nkembo
epesamela libela na libela na nzela ya Yesu-Klisto ! Amen !

* **16:24** Eteni oyo ezali te na mikanda mingi ya kala.

Mokanda ya liboso epai ya Bakolinto

Ebandeli ya mokanda

1 Polo oyo abengama mpo na kozala ntoma ya Yesu-Klisto,
kolanda mokano ya Nzambe, mpe ndeko mobali Sositeni ;

2 Epai ya Lingomba ya Nzambe, oyo ezali kati na Kolinto ;
mpe epai ya bato oyo Nzambe abulisa kati na Yesu-Klisto
mpe abenga mpo ete bazala basantu, elongo na bato
nyonso oyo, na bisika nyonso, babelelaka Kombo ya Nkolo
na biso, Yesu-Klisto, Nkolo na bango mpe Nkolo na biso :

3 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Polo azongisi matondi epai ya Nzambe

4 Nazongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe na
tina na bino, mpo na ngolu na Ye, oyo epesamela bino kati
na Yesu-Klisto ;
5 pamba te, kati na makambo nyonso, botondisamaki na
bomengo kati na Klisto, na oyo nyonso etali maloba mpe na
oyo etali boyebi,
6 kolanda ndenge Nzambe azali kokokisa kati na bino
litatoli na biso na tina na Klisto.
7 Boye, bozangi ata likabo moko te ya ngolu ya Nzambe,
wana bozali kozela na posa makasi komonisama ya Nkolo
na biso, Yesu-Klisto.
8 Ezali Ye nde akolendisa mpe bino kino na suka, mpo ete
bozala bato bazangi pamela na mokolo ya Nkolo na biso,
Yesu-Klisto.
9 Pamba te Nzambe oyo abengaki bino mpo ete bozala
moko na Mwana na Ye, Yesu-Klisto, Nkolo na biso, azali
Moyengebene.

Bokabwani kati na Lingomba ya Kolinto

10 Bandeko, na Kombo ya Nkolo na biso, Yesu-Klisto,
nazali kosenga na bino ete bozala na boyokani kati na bino,
kasi na bokabwani te ; bozala motema moko mpe makanisi
moko.
11 Pamba te, bandeko na ngai, bavandi ya ndako ya Kloe
bayebisi ngai ete koswana ezali kati na bino.
12 Tala makambo oyo nalingi koloba : Moko kati na bino
azali koloba : « Ngai nazali moto ya Polo ; » mpe mosusu

azali koloba : « Ngai nazali moto ya Apolosi ; » mosusu
azali koloba : « Ngai nazali moto ya Petelo ; » mpe mosusu
azali koloba : « Ngai nazali moto ya Klisto. »
13 Boni, Klisto azali ya kokabwana ? Ezali Polo nde
babakaki na ekulusu mpo na bino ? Ezali na kombo ya Polo
nde bozwaki libatisi ?
14 Nazongisaka matondi epai ya Nzambe ete nabatisa
moto ata moko te kati na bino, longola kaka Krispisi mpe
Gayusi,
15 mpo ete moko te aloba ete bobatisamaki na kombo na
ngai.
16 Solo, nabatisaki mpe libota ya Stefanasi. Longola bato
oyo nawuti kotanga, nayebi te soki nabatisa moto mosusu.
17 Pamba te Klisto atindaki ngai te kobatisa bato, kasi
atindaki ngai kosakola Sango Malamu. Mpo na yango,
nasengeli te kosalela bwanya mpe elobeli malamu ya
bomoto, noki te ekulusu ya Klisto ezanga nguya na yango.

Bwanya ya bato mpe liboma mpo na Nzambe

18 Pamba te mateya ya ekulusu ezali liboma mpo na bato
oyo bazali kobunga, kasi ezali nguya ya Nzambe mpo na
biso oyo tobiki ;
19 kolanda ndenge ekomama :
« Nakobebisa bwanya ya bato ya bwanya,
mpe nakokomisa mayele ya bato ya mayele bozoba. »
20 Wapi moto ya bwanya ? Wapi molakisi ya Mobeko ?
Wapi moto ya mayele ya tango oyo ? Boni, Nzambe akomisa
te bwanya ya mokili liboma ?
21 Pamba te lokola, kati na bwanya ya Nzambe, mokili
etikalaki te koyeba Nzambe na nzela ya bwanya na yango,
yango wana Nzambe asepeli kobikisa bandimi na nzela ya
mateya oyo emonani lokola liboma.
22 Lokola mpe Bayuda bazali koluka bikamwa, mpe
Bagreki, bwanya,
23 biso, tozali koteya Klisto oyo babakaki na ekulusu :
ezali penza libaku mpo na Bayuda, mpe liboma mpo na
Bapagano.
24 Nzokande, mpo na bato oyo Nzambe abenga, ezala
Bayuda to Bagreki, Klisto azali nguya mpe bwanya ya
Nzambe.
25 Pamba te liboma ya Nzambe ezali na bwanya koleka
bwanya ya bato, mpe bolembu ya Nzambe ezali makasi
koleka makasi ya bato.
26 Bandeko, bokanisa nanu oyo bozalaki tango Nzambe
abengaki bino : kati na bino, moke bazalaki bato ya bwanya

kolanda emoneli ya bomoto, moke bazalaki bato minene,
mpe moke bawutaki na mabota ya lokumu !
27 Kasi, kati na mokili, Nzambe aponaki biloko pamba
mpo na koyokisa bato ya bwanya soni, aponaki biloko
elemba mpo na koyokisa biloko ya makasi soni.
28 Nzambe aponaki biloko ezanga tina, biloko ya kotiola,
biloko oyo ezalaka te, mpo na kokomisa pamba biloko oyo
mokili epesaka tina,
29 mpo ete moto ata moko te amikumisa liboso ya Nzambe.
30 Ezali mpo na Nzambe nde bozali kati na Yesu-Klisto
oyo akomaki, mpo na biso, bwanya kowuta na Nzambe,
bosembo, libulisi mpe kokangolama,
31 mpo ete, kolanda ndenge ekomama,
« Tika ete moto oyo alingi komikumisa
amikumisa kati na Nkolo ! »

2

Mateya ya Polo kuna na Kolinto

1 Yango wana bandeko, tango ngai mpe nayaki epai na
bino mpo na kosakola mabombami ya Nzambe, nasalelaki
te boyebi makasi ya koloba to ya bwanya.
2 Pamba te, wana nazalaki elongo na bino, nazwaki
mokano ya koluka koyeba likambo mosusu te, longola kaka
Yesu-Klisto mpe Yesu-Klisto oyo babakaki na ekulusu.
3 Mpe tango nayaki epai na bino, nazalaki kati na
bolembu, na kobanga mpe na kolenga.
4 Maloba mpe mateya na ngai ewutaki te na maloba ya
bwanya ya bomoto mpo na kondimisa bino, kasi ewutaki
na kotalisama ya Molimo mpe ya nguya,
5 mpo ete moboko ya kondima na bino ezala te bwanya
ya bomoto, kasi ezala nde nguya ya Nzambe.

Bwanya ya solo na nzela ya Molimo

6 Nzokande, toteyaka bwanya epai ya Baklisto oyo
bakemba na kondima ; mpe bwanya yango ezali ya mokili
oyo te to mpe ya bakonzi ya tango oyo te, oyo babongisami
mpo na libebi.
7 Te ! Toteyaka nde mabombami ya bwanya ya Nzambe,
bwanya oyo ebombama na miso ya bato ya mokili, bwanya
oyo Nzambe abongisa mpo na nkembo na biso, liboso ete
akela mokili.
8 Kati na bakonzi ya mokili oyo, moko te asosolaki yango ;
pamba te soki basosolaki yango, balingaki te kobaka Nkolo
ya nkembo na ekulusu.
9 Kasi, kolanda ndenge ekomama :
« Oyo liso etikala nanu komona te,

oyo litoyi etikala nanu koyoka te,
mpe oyo moto atikala nanu kokanisa te
kati na motema na ye,
yango nde Nzambe abongisi
mpo na bato oyo balingaka Ye. »
10 Nzokande, Nzambe atalisaki biso yango na nzela ya
Molimo na Ye ; pamba te Molimo ayebaka nyonso, ezala
bozindo ya makanisi ya Nzambe.
11 Nani kati na bato ayebi makanisi ya moto, soki kaka
molimo oyo ezali kati na moto yango te ? Ndenge moko mpe
moko te ayebi makanisi ya Nzambe, longola kaka Molimo
na Ye.
12 Nzokande biso, tozwaki molimo ya mokili te, kasi
tozwaki Molimo kowuta na Nzambe, mpo ete tokoka
kososola biloko oyo Nzambe apesi biso na nzela ya ngolu.
13 Ezali biloko yango nde tolobelaka, na maloba ya
bwanya ya bomoto te kasi na maloba oyo Molimo alakisaka.
Boye, tolobelaka makambo ya Molimo na nzela ya maloba
oyo Molimo apesaka.
14 Moto oyo azangi Molimo ya Nzambe akoki te koyamba
makambo kowuta na Molimo ya Nzambe, pamba te ezali
lokola liboma na miso na ye ; akoki mpe te koyeba yango,
pamba te basosolaka yango kaka na nzela ya Molimo.
15 Moto oyo atambolisamaka na Molimo asosolaka
makambo nyonso ; kasi ye, bato basosolaka ye te, pamba
te ekomama :
16 « Nani ayebi makanisi ya Nkolo
mpo akoka kopesa Ye toli ? »
Nzokande biso, makanisi ya Klisto ezali kati na biso.

3

Mosala ya bateyi ya Sango Malamu

1 Bandeko, nakokaki te koloba na bino lokola na bato
oyo batambolisamaka na Molimo, kasi lokola na bato oyo
batambolisamaka kolanda baposa ya nzoto, lokola na bana
mike kati na Klisto.
2 Napesaki bino miliki, kasi bilei ya makasi te, pamba te
bolingaki te kokoka kolia yango. Ezala sik’oyo, bokokoka na
bino mpe kaka te kolia yango,
3 pamba te bozali nanu kotambolisama kolanda baposa
ya nzoto. Lokola likunya mpe koswana ezali kati na bino,
boni, bozali te kotambolisama kolanda baposa ya nzoto ?
Bozali kaka kosala lokola moto nyonso te ?
4 Tango moko azali koloba : « Ngai nazali moto ya Polo, »
mpe mosusu : « Ngai nazali moto ya Apolosi, » boni, bozali
kaka kosala lokola moto nyonso te ?

5 Boni, Apolosi azali nani ? Polo mpe azali nani ? Bazali
kaka basali oyo, na nzela na bango, bondimelaki Nzambe,
kolanda mosala oyo Nkolo apesaki na moko na moko kati
na bango.
6 Ngai nalonaki, Apolosi asopaki mayi, kasi Nzambe
azalaki kokolisa.
7 Ezala moto oyo alonaki to moto oyo asopaki mayi, moko
te azali na tina ; ezali kaka Nzambe oyo akolisaka nde azali
na tina.
8 Moto oyo aloni mpe moto oyo asopi mayi bazali kaka
ndenge moko, mpe moko na moko akozwa lifuti na ye moko
kolanda mosala na ye.
9 Pamba te biso, tozali basali elongo na Nzambe ; mpe
bino, bozali elanga ya Nzambe, Ndako ya Nzambe.

10 Kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki ngai, natongaki
moboko lokola mobongisi ya mayele, mpe moto mosusu
azali kotonga na likolo na yango. Boye tika ete moko na
moko asala keba na lolenge na ye ya kotonga na likolo ya
moboko.
11 Pamba te moko te akoki kotonga moboko mosusu,
longola kaka oyo esili kotongama, oyo ezali Yesu-Klisto.
12 Nzokande, soki moto asaleli wolo to palata to mabanga
ya talo to mabaya to makasa to mpe matiti mpo na kotonga
na likolo ya moboko yango,
13 mokolo ya kosambisama ekomonisa mosala na ye
polele ; pamba te ekozala mokolo ya moto, mpe moto
ekomeka mosala ya moto na moto.
14 Soki mosala ya moto oyo atongaki na likolo ya moboko
eziki te, motongi yango akozwa lifuti.
15 Kasi soki eziki, motongi akozwa eloko te. Ye moko kaka
nde akobika, kasi ekozala lokola moto oyo asili kobika na
likama ya moto.
16 Boni, boyebi te ete bozali Tempelo ya Nzambe, mpe ete
Molimo ya Nzambe avandaka kati na bino ?
17 Soki moto abebisi Tempelo ya Nzambe, Nzambe mpe
akoboma ye ; pamba te Tempelo ya Nzambe ezali bule,
bongo bino bozali nde Tempelo yango.
18 Bomikosa te : soki moto moko kati na bino akanisi ete
azali na bwanya kati na mokili oyo, tika ete akoma lokola
zoba mpo ete akoma penza moto ya bwanya.
19 Pamba te bwanya ya mokili ezali bozoba na miso ya
Nzambe. Kolanda ndenge ekomama : « Akangaka bato ya
bwanya kati na mitambo ya mayele mabe na bango ; »
20 mpe lisusu : « Nkolo ayebi ete makanisi ya bato ya
bwanya ezali na tina te, »

21 yango wana tika ete moko te aluka lokumu kati na bato,
pamba te nyonso ezali ya bino :
22 ezala Polo, Apolosi, Petelo, mokili, bomoi, kufa, tango
oyo tozali sik’oyo to tango oyo ezali koya. Nyonso ezali ya
bino ;
23 kasi bino, bozali bato ya Klisto, mpe Klisto azali ya
Nzambe.

4

Polo, ntoma ya Klisto

1 Boye, tika ete bato bazwa biso lokola basali ya Klisto
mpe lokola bakambi oyo bazwi mokumba ya koyebisa
mabombami ya Nzambe.
2 Nzokande, eloko oyo basengaka epai ya bakambi, ezali
ete bazala sembo.
3 Mpo na ngai, nazali komisambisa na likambo moko
te. Yango wana, ezala kosambisa na bino to kosambisa ya
esambiselo ya bato, elobelaka ngai eloko moko te.
4 Motema na ngai ezali kosambisa ngai ata na likambo
moko te ; nzokande, yango te nde ezali kolongisa ngai. Oyo
asambisaka ngai, ezali nde Nkolo.
5 Yango wana, bosambisaka te liboso ya tango oyo
ekatama ; bozela kino tango Nkolo akoya. Akobimisa
na pole makambo oyo ebombama kati na molili, mpe
akomonisa na miso ya bato makanisi ya mitema ya bato. Na
tango wana, moto na moto akozwa lokumu na ye kowuta
na Nzambe.
6 Bandeko, nayebisi bino makambo oyo etali ngai moko
mpe oyo etali Apolosi, mpo na bolamu na bino, mpo ete, na
ndakisa na biso, boyekola likambo oyo : Bolekaka mondelo
te ya makambo oyo ekomama ; mpe mpo ete moko te kati
na bino atonda na lolendo na kolanda moko mpe koyina
mosusu.
7 Boni, nani azali kokesenisa yo na bato mosusu ? Eloko
nini ozali na yango, oyo bapesa yo te ? Mpe lokola bapesa
yo yango, mpo na nini komikumisa lokola nde bapesaki yo
yango te ?
8 Bosili kotondisama na nyonso oyo bozalaka na makanisi
ya kozwa ! Bosili penza kokoma bato ya bomengo !
Bobandi kokonza ; bobandi kokonza elongo na biso te !
Nalingaka ete bobanda penza kokonza, mpo ete biso mpe
tokonza elongo na bino !
9 Pamba te nakanisi ete, biso bantoma, Nzambe atia biso
na suka ya molongo lokola bato oyo bakatela bango etumbu
ya kufa na libanda ya masano. Mpo na mokili mobimba,

mpo na ba-anjelu mpe mpo na bato, Nzambe akomisa biso
lokola lisano ya kotala.
10 Biso, likolo ya Klisto, tozali bazoba ; kasi bino, kati na
Klisto, bozali bato ya mayele ! Biso, tozali bato na bolembu ;
kasi bino, bozali bato makasi ! Bino, bozali kozwa lokumu ;
kasi biso, tozali kotiolama !
11 Kino sik'oyo, tozali konyokwama na nzala, na posa
ya mayi, tozangi bilamba, tozali kobetama, tozali koyen-
gayenga,
12 mpe tozali kosala mosala makasi na maboko na biso.
Tango bafingaka biso, topambolaka ; tango banyokolaka
biso, toyikelaka yango kaka mpiko ;
13 tango bakoselaka biso makambo mpo na kobebisa
lokumu na biso, tozongisaka kaka na maloba ya boboto.
Mpe kino sik'oyo, tokomi lokola bosoto ya mokili, mpe
lokola lisapo ya bato.

Bokonzi ya Polo

14 Nazali kokoma makambo oyo mpo na koyokisa bino
soni te, kasi mpo na kokebisa bino lokola bana na ngai ya
bolingo.
15 Pamba te, ata soki bozalaki na balakisi nkoto zomi kati
na Klisto, kasi bozali na batata ebele te. Ngai nde nazali tata
na bino kati na Yesu-Klisto, na nzela ya Sango Malamu.
16 Boye, nabondeli bino : bolanda ndakisa na ngai.
17 Ezali na tina wana nde natindeli bino Timote, mwana
na ngai ya bolingo, oyo azali sembo kati na Nkolo ;
akolobela bino lisusu banzela na ngai mpo na bomoi kati
na Yesu-Klisto, ndenge kaka nateyaka yango bisika nyonso
kati na Mangomba nyonso.
18 Bato mosusu kati na bino bakomi na lofundu,
bakanisaka ete nakoya lisusu te epai na bino.
19 Kasi, soki Nkolo alingi, nakoya epai na bino kala mingi
te ; mpe nakoyeba kaka te ndenge nini bato yango ya
lofundu balobaka, kasi mpe nguya nini bazali na yango.
20 Pamba te Bokonzi ya Nzambe ezali likambo ya maloba
te, kasi likambo ya nguya.
21 Bolingi nini ? Naya epai na bino na fimbu to na bolingo
mpe na molimo ya boboto ?

Bizaleli kati na Lingomba

5

Pite kati na Lingomba

1 Bato bazali koloba bipai nyonso ete pite ezali kosalema
kati na bino, pite oyo emonanaka kutu te epai ya Bapagano :

mobali moko kati na bino azali kosangisa nzoto na mwasi
ya tata na ye.
2 Mpe bino, bozali lisusu komikumisa na yango !
Nzokande bosengelaki koyoka mawa mpo na yango, mpe
kosala ete balongola kati na bino moto oyo azali kosala
likambo ya ndenge wana.
3 Solo, mpo na ngai, atako nazali elongo na bino te na
nzoto, kasi nazali elongo na bino na molimo. Mpe lokola
moto oyo azali elongo na bino, na Kombo na Yesu, Nkolo
na biso, nasili kokatela moto nyonso oyo azalaki kosala
likambo yango etumbu.
4 Boye, tango bokosangana na Kombo na Yesu, Nkolo na
biso, nakozala elongo na bino na molimo ; mpe na nguya
ya Yesu, Nkolo na biso,
5 bokaba mobali yango na maboko ya Satana mpo ete
nzoto na ye ebeba, mpe molimo na ye ebikisama na mokolo
ya Nkolo.
6 Lolendo na bino ezali kitoko te ! Boyebi te ete mwa kisi
moke ya mapa evimbisaka potopoto nyonso ya mapa ?
7 Bolongola kati na bino kisi nyonso ya kala ya mapa mpo
ete bokoma peto lokola potopoto ya sika ya mapa, ndenge
bozali penza. Pamba te Klisto, Mpate na biso ya Pasika,
asilaki kopesama lokola mbeka.
8 Yango wana, tosepela feti, na mapa ya bosembo mpe ya
bosolo, mapa oyo ezangi kisi, kasi na kisi ya kala te ya mapa,
kisi ya kindoki mpe ya makambo mabe.
9 Kati na mokanda oyo nakomelaki bino, nayebisaki bino
ete bozala lisanga moko te na bato oyo batambolaka na
bomoi ya pite.
10 Elingi koloba te ete bozala mosika na bato nyonso oyo,
kati na mokili oyo, batambolaka na bomoi ya pite to bazali
na lokoso ya mbongo to bazali miyibi to basambeli bikeko,
pamba te soki ezalaki bongo, wana bosengeli kolongwa na
mokili.
11 Kasi nazali nde kokomela bino sik’oyo mpo na koyebisa
bino ete bozala lisanga moko te na moto oyo amilobelaka
ete azali ndeko Moklisto, kasi atambolaka na bomoi ya pite
to azali na lokoso ya mbongo to azali mosambeli bikeko to
mofingi bato to molangwi masanga to moyibi. Bosengeli
kutu te kolia mesa moko elongo na moto ya lolenge oyo.
12 Boni, mosala na ngai ezali ya kosambisa bato oyo bazali
na libanda ya Lingomba ? Boni, ezali bino te nde bosengeli
kosambisa bato oyo bazali kati na Lingomba ?
13 Nzambe akosambisa bato oyo bazali na libanda ya
Lingomba ; kasi bino, bobengana moto mabe kati na bino.

6

Kofundana kati na Baklisto

1 Soki ndeko moko kati na bino azwi ndeko mosusu likambo, mpo na nini akendaka kofunda yango epai ya Bapagano, na esika ete akende kofunda epai ya basantu ?
2 Boyebi te ete basantu bakosambisa mokili ? Bongo soki bosengeli kosambisa mokili, bozangi penza makoki ya kokata mwa makambo ya mike-mike ?
3 Boyebi te ete tokosambisa ba-anjelu ? Bongo mpo na nini te makambo ya bomoi oyo ?
4 Tango bobendanaka na tina na makambo ya bomoi oyo, bozwaka lokola basambisi, bato oyo bazali na tina te na miso ya Lingomba !
5 Nazali koloba yango mpo na koyokisa bino soni ! Boni, ezali ata na moto moko te ya bwanya kati na bino, oyo akoki kokata makambo kati na bandeko na ye ?
6 Kasi mpo na nini ndeko moko akende kofunda ndeko mosusu, mpe asala yango liboso ya Bapagano ?
7 Solo, awa bozali kofundana bino na bino, boyeba ete bosili komikweyisa. Mpo na nini bondimaka te ete basala bino mabe ? Mpo na nini bondimaka te ete bakosa bino ?
8 Nzokande, bino, bokosaka mpe bosalaka mabe ; mpe bosalaka yango epai ya bandeko na bino.
9 Boyebi te ete bato mabe bakokota te na Bokonzi ya Nzambe ? Bomikosa te : bato na pite, basambeli bikeko, bato na bikobo, bato oyo balula makambo ya soni, mibali oyo basangisaka nzoto na mibali,
10 miyibi, bato ya lokoso ya mbongo, balangwi masanga, bato oyo bakoselaka baninga makambo mpo na kobebisa lokumu na bango, ba-oyo babotolaka biloko ya bato, bakokota te na Bokonzi ya Nzambe.
11 Mpe bozalaki ndenge wana, bato mosusu kati na bino. Kasi basukolaki bino, babulisaki bino mpe bakomisaki bino bato ya sembo, na Kombo ya Nkolo Yesu-Klisto mpe na nzela ya Molimo ya Nzambe na biso.

Pite

12 Bolobaka : « Nazali na ndingisa ya kosala nyonso, » kasi nyonso ezali na litomba te ; « nazali na ndingisa ya kosala nyonso, » kasi nakomitika te na se ya bokonzi ya eloko songolo ;
13 « bilei esalema mpo na libumu, mpe libumu esalema mpo na bilei, » nzokande ezali na mokolo oyo Nzambe akoboma nyonso mibale. Nzoto esalema te mpo na pite, nzoto ezali nde mpo na Nkolo, mpe Nkolo azali mpo na nzoto.

14 Solo, lokola Nzambe asekwisaki Nkolo kati na bakufi,
akosekwisa mpe biso, na nguya na Ye.
15 Boyebi te ete banzoto na bino ezali biteni ya nzoto ya
Klisto ? Boni, nakoki kozwa biteni ya nzoto ya Klisto mpo
na kokomisa yango biteni ya nzoto ya mwasi ya ndumba ?
Ata moke te !
16 Boyebi te ete moto oyo asangani na mwasi ya ndumba
akomi elongo na ye nzoto moko ? Pamba te elobama :
« Bango mibale bakokoma nzoto moko. »
17 Kasi moto oyo asangani na Nkolo azali moko na Ye kati
na Molimo.
18 Yango wana, bokima pite. Masumu nyonso mosusu oyo
moto akoki kosala ezali na libanda ya nzoto na ye, kasi ye
oyo amipesi na kindumba asali masumu mpo na libebi ya
nzoto na ye moko.
19 Boyebi te ete nzoto na bino ezali Tempelo ya Molimo
Mosantu oyo azali kati na bino, oyo bozwaki kowuta na
Nzambe ? Mpe boyebi te ete bozali ya bino moko te ?
20 Bosikolamaki na motuya makasi penza. Boye, bopesa
Nzambe nkembo kati na banzoto na bino.

Biyano na mituna ya bato ya Kolinto

7

Na tina na libala

1 Sik'oyo, nazali kopesa biyano na tina na makambo oyo
bokomelaki ngai.
Eleki malamu mpo na mobali ete abala mwasi te.
2 Kasi mpo na kokima pite, tika ete mobali nyonso azala
na mwasi na ye, mpe mwasi nyonso azala na mobali na ye.
3 Tika ete mobali akokisa posa ya mwasi na ye, mpe tika
ete mwasi akokisa posa ya mobali na ye.
4 Pamba te mwasi azali na bokonzi te na nzoto na ye,
ezali nde mobali na ye ; ndenge moko mpe, mobali azali na
bokonzi te na nzoto na ye, kasi ezali nde mwasi na ye.
5 Bopimelanaka nzoto te, longola kaka soki, na boyokani
mpe mpo na mwa tango moke, bolingi tango mosusu
komipesa na losambo. Kasi sima na tango yango, bozongela
kosangisa nzoto mpo ete Satana akozwa nzela te ya komeka
bino likolo ya bozangi makoki ya komikanga.
6 Awa nazali koloba bongo, nazali na ngai kaka kopesa
likanisi, kasi mobeko te.
7 Nakokaki kosepela ete mibali nyonso bazala lokola ngai ;
nzokande, moto na moto azali na likabo na ye ya ngolu, oyo
azwi kowuta na Nzambe : moko azali na likabo oyo, mosusu
azali na likabo wana.

8 Na yango, nazali koloba na bato oyo babali nanu te mpe
na basi oyo bakufisa mibali, ete ezali malamu mpo na bango
kokoba kozala ya kobala te lokola ngai.
9 Kasi soki bakoki te komikanga, tika ete babala ; pamba
te eleki malamu kobala, na esika ya kozika na posa ya nzoto.

10 Epai ya bato oyo babala, nazali kopesa mitindo, ngai
te kasi Nkolo : Mwasi asengeli te kokabwana na mobali na
ye ;
11 kasi soki akabwani na mobali na ye, asengeli kobala
lisusu te to asengeli koyokana na mobali na ye ; mpe mobali
asengeli te kobengana mwasi na ye na libala.

12 Epai ya bato mosusu, nazali koloba, Nkolo te kasi ngai :
Soki ndeko mobali Moklisto abali mwasi oyo azali mondimi
te, bongo mwasi yango andimi kowumela elongo na ye, tika
ete abengana mwasi yango te ;
13 soki mpe mwasi azali na mobali oyo azali mondimi te,
mpe mobali yango andimi kowumela elongo na ye na libala,
tika ete mwasi akabwana te na mobali na ye.
14 Pamba te, mobali oyo azali mondimi te abulisami na
nzela ya mwasi na ye, mpe mwasi oyo azali mondimi te
abulisami na nzela ya mobali na ye. Soki ezalaki bongo
te, bana na bino balingaki kozala mbindo, nzokande bazali
bule.
15 Kasi soki ye oyo azali mondimi te alingi koboma libala,
tika ete aboma na ye ! Na likambo ya boye, ndeko mobali to
ndeko mwasi azali ya kokangama te. Nzambe abenga bino
mpo na kobika bomoi kati na kimia.
16 Oyebi nini kati na likambo yango ? Tango mosusu, yo
mwasi, okobikisa mobali na yo ! Tango mosusu, yo mobali,
okobikisa mwasi na yo !
17 Lisusu, tika ete moto na moto atambola na lolenge
oyo Nkolo abongisela ye, ndenge azalaki tango Nzambe
abengaki ye. Yango nde mobeko oyo napesi na Mangomba
nyonso.
18 Boni, moto moko azalaki akatama ngenga tango
Nzambe abengaki ye ? Tika ete atikala akatama ngenga !
Boni, moto moko azalaki akatama ngenga te tango Nzambe
abengaki ye ? Tika ete atikala akatama ngenga te !
19 Kokatama ngenga to kokatama ngenga te ezali na tina
te ; likambo ya tina ezali nde kobatela mibeko ya Nzambe.
20 Tika ete moko na moko atikala ndenge azalaki tango
Nzambe abengaki ye !
21 Boni, ozalaki mowumbu tango Nzambe abengaki yo ?
Komitungisa na yango te ! Ezala soki okoki kokoma nsomi,
salela nde malamu lolenge na yo.

22 Pamba te moto oyo azalaki mowumbu tango abenga-
maki mpo na kosalela Nkolo azali mokangolami ya Nkolo ;
ndenge moko mpe, moto oyo azalaki nsomi tango Nzambe
abengaki ye azali mowumbu ya Klisto.
23 Bosikolamaki na motuya makasi ! Boye, bokoma te
bawumbu ya bato.
24 Bandeko, tika ete moko na moko awumela, na miso ya
Nzambe ndenge azalaki tango Nzambe abengaki ye !

Na tina ya bato oyo babala te

25 Mpo na oyo etali baseka, nazali na mobeko te kowuta
na Nkolo ; kasi na mawa ya Nkolo, lokola moto oyo bakoki
kotiela motema, nazali kopesa likanisi na ngai.
26 Nakanisi ete, mpo na pasi ya tango oyo, ezali malamu
mpo na moto kotikala ndenge azali.
27 Ozali na mwasi ? Koluka kokabwana na ye te. Ozali na
mwasi te ? Koluka mpe mwasi te.
28 Kasi soki mpe obali, osali lisumu te ; soki moseka abali,
asali lisumu te. Nzokande, bato oyo babala bakokutana na
pasi mingi kati na bomoi na bango ; mpe ngai, nalingi nde
kosunga bino mpo bokutana na pasi yango te.

29 Bandeko na ngai, nazali koloba boye : tango ekomi
moke ; kobanda sik'oyo, tika ete mibali oyo bazali na basi
bazala lokola nde bazali na basi te ;
30 tika ete bato oyo bazali kolela bazala lokola nde bazali
kolela te ; tika ete ba-oyo bazali kosepela bazala lokola nde
bazali kosepela te ; tika ete ba-oyo bazali kosomba bazala
lokola nde bazali na eloko te ;
31 tika ete ba-oyo bazali kosalela biloko ya mokili bazala
lokola nde bazali kosalela yango te ; pamba te mokili oyo,
na lolenge na yango ya sik'oyo, ezali koleka !
32 Nalingi ete bomitungisaka te. Mobali oyo azali ya
kobala te atiaka makanisi na ye kati na makambo ya Nkolo,
alukaka ndenge nini kosepelisa Nkolo.
33 Mobali oyo abala atiaka makanisi na ye kati na
makambo ya mokili, alukaka ndenge nini kosepelisa mwasi
na ye,
34 mpe motema na ye ezali ya kokabwana. Ndenge
moko mpe, mwasi oyo azangi mobali, lokola moseka, atiaka
makanisi na ye kati na makambo ya Nkolo mpo ete azala
bule kati na nzoto mpe kati na molimo. Kasi mwasi oyo
abala atiaka makanisi na ye kati na makambo ya mokili,
alukaka ndenge nini kosepelisa mobali na ye.
35 Nazali koloba makambo oyo mpo na bolamu na bino ;
ezali te mpo na kotiela bino motambo, kasi ezali nde

mpo ete bosala oyo ezali malamu koleka mpe bomipesa
mobimba na Nkolo.
36 Soki elenge mobali amoni ete akokoka lisusu te
komikanga liboso ya mwasi mobandami na ye na libala,
soki akanisi kosangisa na ye nzoto mpe ete asengeli kaka
kosala bongo, wana bazali kotambola kati na likanisi ya
kobalana, tika ete asala kolanda posa na ye, azali kosala
lisumu te. Tika ete babalana !
37 Kasi mobali oyo azwi mokano kati na motema na ye, na
kotindikama te mpe na bososoli nyonso, ya kosangisa nzoto
te na mwasi mobandami na ye na libala, asali malamu.
38 Boye, mobali oyo abali mwasi mobandami na ye na
libala asali malamu, kasi oyo abali ye te asali malamu
koleka.
39 Mwasi ya libala azalaka ya kokangama na mobali na
ye na tango nyonso oyo mobali yango azali na bomoi. Soki
mobali na ye akufi, mwasi akomi nsomi mpo na kobalana
na mobali nyonso oyo ye alingi, kasi mobali yango asengeli
kozala Moklisto.
40 Nzokande, na makanisi na ngai, akozala mwasi ya
esengo koleka soki atikali ndenge azali ; mpe nakanisi ete,
ngai mpe, nazali na Molimo ya Nzambe.

8

Na tina na misuni mpo na banzambe ya mosusu

1 Mpo na oyo etali misuni ya banyama oyo ebonzami
lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, toyebi malamu
ete biso nyonso tozali na boyebi. Boyebi epesaka lolendo,
kasi bolingo elendisaka.
2 Moto oyo akanisaka ete azali na boyebi ya makambo
ayebi nanu eloko te na ndenge esengeli.
3 Kasi moto oyo alingaka Nzambe, Nzambe ayebi ye.
4 Boye, na tina na likambo ya kolia misuni ya banyama
oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu,
toyebi malamu ete nzambe ya ekeko ezali eloko pamba kati
na mokili, mpe ete Nzambe azali kaka se moko.
5 Solo, ezali na bikelamu ebele oyo ebengami banzambe,
ezala na likolo to na mabele ; yango nde esalaka ete
banzambe mpe bankolo bazala ebele.
6 Kasi mpo na biso, Nzambe azali kaka se moko, Ye nde
azali Tata mpe Mokeli na nyonso, mpe biso tozali na bomoi
mpo na Ye. Mpe Nkolo azali kaka se moko, Ye nde Yesu-
Klisto. Nyonso esalema na nzela na Ye, mpe biso tozali na
bomoi mpo na Ye.
7 Nzokande, bato nyonso bazali na boyebi oyo te ; bato
mosusu bazali nanu na momesano ya kosambela banzambe

ya bikeko kino sik’oyo. Boye wana baliaka misuni ya
banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe
mosusu, bakanisaka ete ezali penza mbeka oyo babonzeli
banzambe wana ; mpe mitema na bango, oyo elenda te
ekomaka mbindo.
8 Nzokande, ezali bilei te nde ememaka biso pene ya
Nzambe ; soki tolie yango te, tokobungisa eloko moko te ;
soki mpe tolie yango, tokozwa eloko moko te.
9 Kasi bosala keba ete bonsomi na bino ekoma libaku te
mpo na bato oyo balenda te kati na kondima.
10 Pamba te soki moko kati na bato oyo balenda te kati
na kondima amoni yo, yo oyo ozali na boyebi, ozali kolia
kati na tempelo ya banzambe ya bikeko, boni, motema
na ye ekozanga solo kotindika ye mpe na kolia misuni ya
banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe
mosusu ?
11 Boye, ndeko oyo alenda te kati na kondima, ye oyo
Klisto akufelaki, akopengwa likolo ya boyebi na yo.
12 Tango bozali kobetisa bandeko na bino mabaku na
ndenge wana, mpe bozali kozokisa mitema na bango, oyo
elenda te, bozali kosala masumu liboso ya Klisto.
13 Yango wana, soki mpo na bilei na ngai, ndeko na ngai
azali kokweya na masumu, nakotikala kolia lisusu misuni
te mpo ete nazala libaku te, oyo ekokweyisa ye na masumu.

9

Polo aboyi kosalela makoki na ye

1 Boni, nazali nsomi te ? Nazali ntoma te ? Namona te
Yesu, Nkolo na biso ? Bozali mbuma ya mosala na ngai te
kati na Nkolo ?
2 Soki, mpo na bato mosusu, nazali ntoma te, kasi mpo
na bino, nazali solo ntoma, pamba te bino bozali kashe ya
bontoma na ngai kati na Nkolo.
3 Tala eyano na ngai epai ya bato oyo basambisaka ngai :
4 Boni, tozangi makoki ya kolia mpe ya komela ?
5 Tozangi makoki ya kotambola elongo na mwasi moklisto,
ndenge bantoma mosusu mpe bandeko ya Nkolo mpe Petelo
basalaka ?
6 Boni, ezali kaka ngai mpe Barnabasi nde tosengeli
kosala ?
7 Nani asalaka mosala ya soda na mbongo na ye moko ?
Nani alonaka elanga ya vino mpo alia mbuma na yango te ?
Nani abatelaka etonga mpo amela miliki na yango te ?
8 Boni, ezali kaka na bomoto nde nazali koloba bongo ?
Boni, mobeko elobi mpe bongo te ?

9 Solo, ekomama kati na mobeko ya Moyize : « Osengeli
te kokanga monoko ya ngombe oyo ezali konika bam-
buma. » Boni, bokanisi ete Nzambe azalaki nde komitungisa
mpo na bangombe ?
10 Ezali te mpo na biso nde alobaki bongo ? Solo, ezali
mpo na biso nde ekomamaki bongo ; pamba te moto oyo
azali kotimola asengeli kosala yango na elikya, mpe oyo
azali kobeta mbuma asengeli kosala yango na elikya ete
akozwa eteni na ye.
11 Boni, soki tolonaki nkona ya molimo kati na bino, ezali
penza mabe soki tobuki kati na bino mbuma ya biloko oyo
maboko ekoki kosimba ?
12 Soki bato mosusu bazali kosalela makoki wana ya
kozwa biloko epai na bino, tosengeli te, biso, kosalela yango
koleka ?
Nzokande, tosalelaki makoki yango te, tokangaka kaka
motema na makambo nyonso, mpo ete tozala epekiselo te
liboso ya Sango Malamu ya Klisto.
13 Boyebi te ete bato oyo basalaka kati na Tempelo
baliaka bilei kowuta na Tempelo, mpe ete ba-oyo basalaka
na etumbelo bazwaka eteni na bango kati na mbeka oyo
ebonzami na etumbelo ?
14 Ndenge moko mpe, Nkolo apesaki mitindo ete bato oyo
bateyaka Sango Malamu babika bomoi na bango na nzela
ya Sango Malamu.
15 Kasi ngai, nasaleli makoki na ngai ata moke te, mpe
ezali te mpo na kosenga yango nde nakomeli bino mokanda
oyo ; pamba te nakosepela kutu kokufa na esika ete moto
mosusu abebisa tina ya lokumu na ngai.
16 Koteya Sango Malamu ezali likambo oyo ngai nasengeli
te komikumisa na yango, pamba te mosala yango epesame-
laki ngai na makasi. Mawa na ngai soki nateyi te Sango
malamu !
17 Soki mokano ya koteya ewutaki epai na ngai moko,
nalingaki solo kozwa lifuti ; kasi lokola mokano yango
ewutaki epai na ngai te, nazali kaka kokokisa mosala oyo
epesamelaki ngai.
18 Bongo lifuti na ngai ezali penza nini ? Ezali nde kokaba
na ofele Sango Malamu oyo nazali koteya, na kozanga
kozwa lifuti oyo Sango Malamu yango epesi ngai.
19 Solo, atako nazali nsomi na miso ya bato nyonso, kasi
namikomisa mowumbu ya bato nyonso, mpo ete namema
bato ebele koleka epai ya Yesu-Klisto.
20 Tango nazalaka elongo na Bayuda, nakomaka lokola
Moyuda mpo ete namema bango epai ya Klisto ; tango
nazalaka elongo na bato oyo bazali na se ya bokonzi ya

Mibeko, nakomaka lokola moto oyo azali na se ya bokonzi
ya Mibeko, mpo ete namema bango epai ya Klisto, atako
ngai moko nazali na se ya bokonzi ya Mibeko te.
21 Tango nazalaka elongo na bato oyo bazali na se ya
bokonzi ya Mibeko te, nakomaka mpe lokola moto oyo azali
na se ya bokonzi ya Mibeko te, mpo ete namema bango epai
ya Klisto ; nzokande natosaka Mibeko ya Nzambe, pamba te
natosaka Mibeko ya Klisto.
22 Tango nazalaka elongo na bato oyo balenda te na
kondima, nakomaka lokola moto alenda te na kondima,
mpo ete namema bango kati na kondima epai ya Klisto.
Namikomisaka nyonso epai ya bato nyonso, mpo na kobik-
isa ndambo ya bato kati na bango.
23 Mpe nasalaka makambo wana nyonso mpo na Sango
Malamu, mpo ete ngai mpe nazwa mapamboli na ngai kati
na yango.
24 Boni, boyebi te ete bato oyo bakimaka mbangu kati na
lisano ya kopota mbangu, bango nyonso bapotaka mbangu,
kasi moto moko kaka nde azwaka mbano ? Bino mpe
bopota mbangu lokola ye, na lolenge ya kozwa mbano.
25 Bato nyonso oyo basalaka masano bamipekisaka
makambo ebele ; basalaka bongo mpo na kozwa motole oyo
ebebaka ; kasi biso, tosalaka bongo mpo na kozwa motole
oyo ebebaka te.
26 Yango wana ngai, nazali kopota mbangu na bozoba te,
nazali kobeta makofi bibetabeta te.
27 Kasi nakonzaka nzoto na ngai, nakomisaka yango
lokola mowumbu, pamba te nabangaka kozanga mbano
sima na ngai koteya bato mosusu.

10

Ndakisa ya botomboki ya Isalaele

1 Bandeko, nalingi boyeba malamu likambo oyo : Bakoko
na biso bazalaki bango nyonso na se ya lipata, bakatisaki
bango nyonso ebale monene,
2 babatisamaki bango nyonso mpo na Moyize kati na
lipata mpe kati na ebale monene,
3 baliaki bango nyonso bilei ya molimo ya ndenge moko,
4 mpe bamelaki bango nyonso mayi ya molimo ya ndenge
moko ; pamba te bazalaki komela na libanga ya molimo,
oyo ezalaki kotambola elongo na bango ; mpe libanga yango
ezalaki Klisto.
5 Nzokande, Nzambe asepelaki te na mingi kati na bango ;
solo, babomaki bango kati na esobe.
6 Ezali bandakisa mpo na biso, mpo ete tolula makambo
mabe te ndenge bango balulaki.

7 Bozala basambeli ya banzambe ya bikeko te, ndenge
bamosusu kati na bango bazalaki, kolanda ndenge eko-
mama : « Bato bavandaki mpo na kolia mpe mpo na
komela, mpe batelemaki mpo na kosakana. »
8 Tosengeli te kosala pite, ndenge bamosusu kati na bango
basalaki ; mpe, na mokolo moko, bato nkoto tuku mibale na
misato bakufaki.
9 Tosengeli mpe te komeka Klisto, ndenge bamosusu kati
na bango basalaki ; mpe banyoka ebomaki bango mpo ete
eswaki bango.
10 Boyimaka-yimaka te ndenge bamosusu kati na bango
bayimaki-yimaki, mpe anjelu mobebisi abomaki bango.
11 Makambo wana nyonso ekweyelaki bango mpo ete
ezala ndakisa mpo na biso, mpe ekomamaki mpo na
kokebisa biso oyo tokomi na tango ya suka.
12 Yango wana, tika ete moto oyo azali kokanisa ete azali
ya kotelema asala keba ete akweya te !
13 Komekama oyo ekomelaki bino ekomelaka bato
nyonso ; mpe Nzambe azali Moyengebene ; akotika te
ete bomekama koleka makasi na bino. Kasi na tango
ya komekama, akobongisela bino nzela ya kobima na
komekama yango, mpe akopesa bino makasi ya kotelemela
yango.

Kozala moko te elongo na banzambe ya bikeko

14 Yango wana, balingami na ngai, bokima kosambela
banzambe ya bikeko.
15 Nazali koloba na bino lokola na bato ya mayele ; botala
bino moko soki makambo oyo nazali koloba ezali malamu
to mabe.
16 Boni, kopo ya elambo oyo, mpo na yango, tozongisaka
matondi epai ya Nzambe, ekomisaka biso te moko na makila
ya Klisto ? Lipa oyo tokataka ekomisaka biso te moko na
nzoto ya Klisto ?
17 Lokola lipa ezali kaka moko, biso nyonso tozali kosala
nzoto kaka moko atako tozali ebele, pamba te biso nyonso
tokabolaka lipa yango kaka moko.
18 Bokanisa nanu Isalaele ! Boni, bato oyo baliaka
banyama oyo epesami lokola mbeka bazalaka moko te na
etumbelo ?
19 Nalingi koloba nini ? Nalingi koloba ete misuni ya
banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe
mosusu, mpe yango moko nzambe ya ekeko, ezali na tina ?
20 Te ! Kasi lokola babonzaka bambeka na bango epai ya
milimo mabe mpe epai ya oyo ezali Nzambe te, naboyi ete
bozala moko na milimo mabe.

21 Bokoki te komela oyo ezali kati na kopo ya Nkolo mpe
komela lisusu oyo ezali kati na kopo ya milimo mabe ;
bokoki te kolia na mesa ya Nkolo mpe kolia lisusu na mesa
ya milimo mabe.
22 Boni, tolingi nde kotumbola zuwa ya Nkolo ? Boni,
tozali makasi koleka Ye ?

Tosala nyonso mpo na lokumu ya Nzambe

23 Bolobaka : « Nazali na ndingisa ya kosala nyonso, »
nzokande nyonso ezali na litomba te ; « Nazali na ndingisa
ya kosala nyonso, » nzokande nyonso elendisaka te.
24 Tika ete moto moko te aluka bolamu na ye moko kaka,
kasi aluka mpe bolamu ya moto mosusu !
25 Boliaka nyonso oyo etekamaka na zando, na komipesa
mituna te na tina na yango, noki te bobebisa mitema na
bino.
26 Pamba te mabele mpe nyonso oyo ezali kati na yango
ezali ya Nkolo.
27 Soki moto oyo azali mondimi te abengisi yo, mpe
ondimi kokende epai na ye, lia nyonso oyo bakopesa yo,
na komipesa mituna te, noki te obebisa motema na yo.
28 Kasi soki moto moko alobi na yo : « Mosuni oyo
ebonzamaki lokola mbeka epai ya nzambe ya ekeko, » kolia
yango te, likolo ya moto oyo akebisi yo mpe mpo ete obebisa
te motema na yo.
29 Awa, nazali koloba te na tina na motema na yo, kasi
na tina na motema ya moto yango, pamba te mpo na nini
motema ya moto mosusu elandela bonsomi na ngai ?
30 Soki naliaka na kozongisa matondi epai ya Nzambe,
mpo na nini kopamela ngai na tina na oyo, ngai, nazongise-
laka matondi epai ya Nzambe ?
31 Boye, ezala kolia to komela, nyonso oyo bokoki kozala
kosala, bosalaka nyonso mpo na lokumu ya Nzambe.
32 Bozalaka libaku te, ezala mpo na Bayuda, mpo na
Bagreki to mpo na Lingomba ya Nzambe.
33 Yango wana, ngai, kati na makambo nyonso, nasalaka
makasi mpo na kosepelisa bato nyonso ; nalukaka litomba
na ngai moko te, kasi nalukaka bolamu ya bato ebele, mpo
ete babika.

11

1 Bolanda ndakisa na ngai, ndenge ngai nalandaka ndak-
isa ya Klisto.

Mobali mpe mwasi liboso ya Nkolo

2 Nakumisaka bino kati na makambo nyonso, pamba te
bokanisaka ngai mpe bopengwaka te kati na malakisi oyo
napesaki bino.

3 Nzokande, nalingi boyeba ete Klisto azali Mokonzi
ya mobali nyonso, mobali azali mokonzi ya mwasi, mpe
Nzambe azali Mokonzi ya Klisto.
4 Mobali nyonso oyo asambelaka to asakolaka, wana moto
na ye ezali ya kozipama, ayokisaka Mokonzi na ye soni.
5 Kasi mwasi nyonso oyo asambelaka to asakolaka, wana
moto na ye ezali polele, ayokisaka mokonzi na ye soni,
pamba te azali lokola mwasi oyo bakokola suki.
6 Mwasi oyo alataka kitambala te na moto na ye asengeli
kokokola suki na ye. Kasi soki ezali soni mpo na mwasi
kokatisa to kokokola suki, ekoleka malamu mpo na ye kolata
kitambala na moto na ye.

7 Mobali asengeli te kolata kitambala, pamba te azali
elilingi mpe lokumu ya Nzambe ; kasi mwasi azali lokumu
ya mobali.
8 Pamba te mobali akelama te wuta na mwasi, kasi mwasi
akelama wuta na mobali.
9 Mobali akelama te mpo na mwasi, kasi mwasi akelama
mpo na mobali.
10 Yango wana, likolo ya ba-anjelu, mwasi asengeli kozala
na elembo ya bokonzi na moto na ye.
11 Nzokande, kati na Nkolo, mwasi azali te soki mobali
azali te, mpe mobali azali te soki mwasi azali te.
12 Pamba te ndenge mwasi akelamaki wuta na mobali,
ndenge mpe mobali abotamaki na nzela ya mwasi. Kasi
makambo nyonso ewutaka na Nzambe.

13 Botala nanu bino moko : boni, ezali malamu mpo na
mwasi kosambela Nzambe moto polele ?
14 Boni, mokili yango moko eteyaka bino te ete ezali soni
mpo na mobali kozala na suki milayi,
15 kasi ezali nde lokumu mpo na mwasi kozala na suki
milayi ? Pamba te suki epesama na mwasi lokola kitambala.

16 Soki moto moko akanisi ete ezali malamu mpo na
ye kotia tembe na tina na likambo oyo, biso elongo na
Mangomba ya Nzambe tozalaka na ezaleli wana te.

Bilei ya Nkolo

17 Kati na malako oyo ezali kolanda, nakokumisa bino te ;
pamba te mayangani na bino esungaka bino te mpo bokoma
bato ya esengo koleka, kasi ekomisaka bino lisusu bato na
pasi makasi.

18 Liboso, nazali koyoka ete bozalaka na bokabwani kati
na bino, tango boyaka na mayangani ; mpe nazali kondima
yango mwa moke.
19 Solo, bokabwani esengeli kozala kati na bino mpo ete
Baklisto ya solo bayebana kati na bino.
20 Boye, tango boyaka na mayangani, ezalaka lisusu te
mpo na kolia bilei ya Nkolo ;
21 pamba te emonanaka ete, soki kaka bokomi na mesa,
moto na moto awelaka nanu kolia bilei na ye moko ; mpe
mpo na yango, bamoko batikalaka na nzala, mpe bamosusu
balangwaka.
22 Boni, bozangi bandako oyo kati na yango bokoki
kolia mpe komela ? Boni, bosalaka bongo mpo na kotiola
Lingomba ya Nzambe mpe kosambwisa bato oyo bazangi
bilei ?
Nini nakoki koloba na bino ? Nakumisa bino ? Na
likambo oyo, nakokumisa bino te !
23 Pamba te, nateyaki bino makambo oyo nazwaki epai ya
Nkolo : Nkolo Yesu, na butu oyo batekaki Ye, azwaki lipa ;
24 mpe, sima na Ye kozongisa matondi epai ya Nzambe,
akataki yango mpe alobaki : **« Oyo ezali nzoto na Ngai ;
epesami mpo na bino ! Bosalaka boye mpo na kokanisa
Ngai. »**
25 Ndenge moko mpe, sima na Ye kolia, azwaki kopo mpe
alobaki : **« Kopo oyo ezali Boyokani ya sika kati na
makila na Ngai ! Tango nyonso bokobanda komela
yango, bosalaka boye mpo na kokanisa Ngai. »**
26 Boye, tango nyonso bokozala kolia lipa oyo mpe komela
kopo oyo, bokozala kosakola kufa ya Nkolo kino akozonga.
27 Yango wana, moto nyonso oyo akolia lipa to akomela
kopo ya Nkolo na lolenge oyo ebongi te, akomema ngambo
epai ya nzoto mpe makila ya Nkolo.
28 Boye tika ete moto nyonso amitala malamu liboso ya
kolia lipa mpe komela wuta na kopo !
29 Pamba te moto oyo azali kolia lipa mpe komela, na
kozanga kososola ete ezali nzoto ya Nkolo, azali komikatela
etumbu na kolia mpe komela bongo.
30 Yango wana mingi kati na bino bakoma na bolembu
mpe na bokono, mpe ebele kati na bino bakufa.
31 Kasi soki tozalaki kososola oyo tozali, tolingaki kozwa
etumbu te.
32 Nzokande, Nkolo apesaka biso etumbu mpo na ko-
zongisa biso na nzela, mpo ete tozwa etumbu te elongo na
mokili.
33 Boye bandeko na ngai, tango boyaka na mayangani
mpo na kolia elongo, bozelanaka.

34 Moto nyonso oyo azali na nzala asengeli nanu kolia na
ndako na ye, mpo ete mayangani na bino ememela bino
etumbu te. Mpe na tina na makambo oyo etikali, nakopesela
yango malako tango nakoya.

12

Makabo ya Molimo

1 Bandeko, nakosepela ete bozala na boyebi na tina na
makambo oyo etali makabo ya Molimo.
2 Boyebi malamu ete tango bozalaki nanu Bapagano,
bozalaki komemama mpe kokosama epai ya banzambe ya
bikeko oyo elobaka te.
3 Yango wana, nazali koloba na bino ete moto moko te,
wana akambami na Molimo ya Nzambe, akoki koloba :
« Tika ete Yesu alakelama mabe ! » Mpe moto moko te akoki
koloba : « Yesu azali Nkolo, » soki akambami na Molimo
Mosantu te.
4 Makabo ezali ya ndenge na ndenge, kasi Molimo azali
kaka moko.
5 Misala ezali ya ndenge na ndenge, kasi Nkolo azali kaka
moko.
6 Ezali na lolenge ebele ya kosalela Nkolo, kasi Nzambe
azali kaka moko ; mpe ezali Ye nde asalaka nyonso kati na
bato nyonso.
7 Nzokande, Molimo amimonisaka epai na moko na moko
mpo na bolamu ya bato nyonso.
8 Epai na moko, Molimo apesi liloba ya bwanya ; epai na
mosusu, liloba ya boyebi ;
9 epai na mosusu kondima ; epai na mosusu, likabo ya
kobikisa babeli ;
10 epai na mosusu, nguya ya kosala bikamwa ; epai na
mosusu, likabo ya kosakola ; epai na mosusu, likabo ya
kososola milimo ; epai na mosusu, likabo ya koloba nkota
ya ndenge na ndenge ; epai na mosusu, likabo ya kolimbola
nkota.
11 Ezali Molimo kaka moko nde asalaka misala wana
nyonso mpe akabolaka yango epai na moko na moko,
ndenge Ye moko alingi.

Biteni ebele kati na nzoto moko

12 Nzoto ezali kaka moko, kasi ezali na biteni ebele ; mpe
atako motango na yango ezali ebele, kasi ezali kosala kaka
nzoto moko. Ezali mpe bongo mpo na Klisto.
13 Solo, biso nyonso tobatisamaki kati na Molimo moko
mpo na kosala nzoto moko : ezala Bayuda to Bagreki,
ezala bawumbu to bansomi. Mpe epesamelaki biso nyonso
komela Molimo wana se moko.

14 Nzoto ezali na eteni moko te, kasi ezali na biteni ebele.
15 Soki lokolo elobi : « Lokola nazali loboko te, nazali kati
na nzoto te ; » boni, ekotika penza kozala eteni ya nzoto
mpo elobi bongo ?
16 Soki mpe litoyi elobi : « Lokola nazali liso te, nazali
eteni ya nzoto te ; » boni, ekotika penza kozala eteni ya
nzoto mpo elobi bongo ?
17 Soki nzoto mobimba ezalaki kaka liso, nzoto yango
elingaki koyoka ndenge nini ? Soki nzoto mobimba ezalaki
kaka litoyi, nzoto yango elingaki koyoka solo ndenge nini ?
18 Kasi Nzambe atiaki biteni kati na nzoto, mpe amonaki
ete ezali malamu mpo na eteni moko na moko kozala na
mosala na yango.
19 Soki biteni nyonso ezalaki kaka eteni moko, boni, nzoto
elingaki penza kozala nzoto ?
20 Solo, biteni ezali ebele, kasi nzoto ezali kaka moko.
21 Yango wana, liso ekoki te koloba na loboko : « Nazali
na posa na yo te ; » moto mpe ekoki te koloba na makolo :
« Nazali na posa na bino te. »
22 Nzokande biteni ya nzoto, oyo emonanaka ete ezali na
motuya moke, ezalaka na tina makasi ;
23 biteni oyo tozwaka na lokumu moke kati na nzoto,
tobatelaka yango makasi ; mpe biteni oyo toyokaka nkele,
yango nde tobongisaka na lolenge malamu,
24 wana biteni oyo ebetisaka mabaku te ezalaka na posa
ya lolenge malamu yango te. Nzambe abongisa nzoto na
lolenge ete basengeli kaka kozwaka na lokumu mingi, biteni
oyo emonanaka lokola ezanga lokumu :
25 asalaki bongo mpo ete bokabwani ezala te kati na nzoto,
kasi mpo ete biteni na yango esunganaka.
26 Soki eteni moko eyoki pasi, biteni nyonso esengeli
koyoka pasi elongo na moko yango ; soki mpe moko kaka
nde esepeli, biteni nyonso esengeli kokabola esengo elongo
na moko yango.
27 Nzokande bino, bozali nzoto ya Klisto, mpe moko na
moko kati na bino azali eteni ya nzoto yango ya Klisto.
28 Mpe kati na Lingomba, Nzambe atiaki : ya liboso,
bantoma ; ya mibale, basakoli ; ya misato, balakisi ; mpe
na sima, bato oyo bazali na likabo ya kosala bikamwa, ba-
oyo bazali na likabo ya kobikisa babeli, ba-oyo bazali na
likabo ya kosunga bato, ba-oyo bazali na likabo ya kokamba,
mpe ba-oyo bazali na likabo ya koloba nkota ya ndenge na
ndenge.
29 Boni, bango nyonso bazali bantoma ? Bango nyonso
bazali basakoli ? Bango nyonso bazali balakisi ? Bango

nyonso basalaka bikamwa ?
30 Bango nyonso bazali na likabo ya kobikisa babeli ?
Bango nyonso balobaka nkota ya ndenge na ndenge ?
Bango nyonso balimbolaka nkota ?
31 Bozala na posa makasi ya kozala na makabo oyo eleki
na monene. Mpo na yango, nakolakisa bino nzela oyo eleki
malamu.

13

Bolingo

1 Soki nalobi nkota ya bato to ya ba-anjelu, kasi nazangi
bolingo, nazali kaka lokola ngonga oyo ezali kobeta to lokola
manzanza oyo ezali kotia makelele.
2 Soki nazali na likabo ya kosakola, ya kososola mabom-
bami nyonso mpe ya koyeba makambo nyonso ; mpe soki
nazali na kondima oyo ekoki kolongola bangomba, kasi
nazangi bolingo, nazali pamba.
3 Soki napesi biloko na ngai nyonso epai ya babola, mpe
nakabi nzoto na ngai mpo ete batumba yango, kasi nazangi
bolingo, nakozwa ata litomba moko te.
4 Bolingo ekangaka motema, bolingo etondi na boboto.
Bolingo elulaka te, emikumisaka te, emitondisaka na
lolendo te,
5 ebebisaka lokumu ya bato mosusu te, elukaka bolamu
na yango moko te, esilikaka te, ebosanaka mabe.
6 Bolingo eyokaka mawa liboso ya bozangi bosembo, kasi
esepelaka na bosolo.
7 Tango nyonso mpe na makambo nyonso, bolingo elim-
bisaka, endimaka, ezalaka na elikya, eyikaka mpiko.
8 Bolingo ekotikala kokufa te. Kasi masakoli ekokatana,
nkota ekosila, boyebi ekolimwa.
9 Pamba te toyebaka kaka moke, mpe tosakolaka kaka
moke.
10 Kasi tango kokokisama ekokoma, oyo ezali moke
ekolimwa.
11 Tango nazalaki mwana moke, nazalaki koloba lokola
mwana moke, nazalaki kokanisa lokola mwana moke, mpe
nazalaki na mayele lokola ya mwana moke ; kasi tango
nakomaki mokolo, natikaki oyo ekoki na mwana moke.
12 Solo, sik’oyo, tozali komona kaka elilingi, lokola kati
na talatala ; kasi mokolo ezali, mokolo oyo tokomona penza
ndenge esengeli. Sik’oyo nayebi kaka moke ; kasi mokolo
ezali, mokolo oyo nakoyeba penza nyonso, ndenge Nzambe
ayebi ngai.

13 Boye sik’oyo, makambo oyo misato ezali kowumela : kondima, elikya mpe bolingo ; kasi kati na yango, likambo oyo eleki monene ezali nde bolingo.

14

Likabo ya kosakola mpe ya koloba nkota

1 Boye bolukaka liboso bolingo, mpe bozalaka na posa makasi ya makabo ya Molimo, mpe mingi penza likabo ya kosakola.
2 Pamba te moto oyo alobaka na lokota oyo eyebani te alobaka na Nzambe kasi na bato te. Boye moto moko te asosolaka ye ; nzokande, alobaka mabombami, na bokambami ya Molimo.
3 Kasi moto oyo asakolaka alobaka nde na bato mpo na kokolisa kondima na bango, kolendisa bango mpe kobondisa bango.
4 Moto oyo alobaka na lokota oyo eyebani te alendisaka kaka kondima na ye moko, kasi moto oyo asakolaka alendisaka kondima ya Lingomba mobimba.
5 Nalingi ete bino nyonso bolobaka nkota oyo eyebani te, kasi nalingi mingi koleka ete bino nyonso bosakolaka. Moto oyo azali kosakola azali na tina mingi, koleka moto oyo azali koloba nkota oyo eyebani te, longola kaka soki alimboli nkota yango mpo na kokolisa kondima ya Lingomba.

6 Bandeko na ngai, soki nayei epai na bino mpe nalobi na bino kaka na nkota oyo eyebani te, nakozala litomba nini mpo na bino soki liloba na ngai ememeli bino te ezala emoniseli, boyebi ya sika, lisakoli to malakisi ?
7 Ezali mpe ndenge moko mpo na bibetelo mindule lokola flite to lindanda : soki ezali kobimisa te mingongo ekesana, ndenge nini tokoki kososola mongongo oyo flite to lindanda ezali kobimisa ?
8 Bongo, soki kelelo ebimisi mongongo oyo esengeli te, nani akomibongisa mpo na etumba ?
9 Ezali mpe ndenge moko mpo na bino : soki na minoko na bino, bozali kaka koloba makambo oyo bato bazali kososola te, ndenge nini bakoki penza koyeba makambo oyo bozali koloba ? Wana, bokoloba na pamba.
10 Kati na mokili, nkota ezali ya ndenge na ndenge, mpe lokota moko te kati na yango ezangi tina.
11 Nzokande, soki nayebi te ndimbola ya maloba ya lokota oyo moto azali koloba na ngai, nakozala lokola mopaya epai na ye, mpe ye akozala mopaya epai na ngai.

12 Yango wana, bino mpe, lokola bozalaka na posa makasi
ya makabo ya Molimo, bolukaka mingi kozala na yango
ebele mpo na kokolisa kondima ya Lingomba.
13 Yango wana, tika ete moto oyo alobaka na nkota oyo
eyebani te abondela mpo ete azwa makoki ya kolimbola
maloba oyo azali koloba.
14 Pamba te soki nasambeli na nkota oyo eyebani te,
molimo na ngai ekozala kosambela, kasi mayele na ngai
ekosala te.
15 Boye, nasala nini ? Nakosambela na molimo na ngai,
kasi nakosambela mpe na mayele na ngai ; nakoyemba na
molimo na ngai, kasi nakoyemba mpe na mayele na ngai.
16 Soki ozali kozongisa matondi epai ya Nzambe kati na
molimo na yo, ndenge nini ba-oyo bazali koyoka te bakoki
koloba « Amen ! » na losambo na yo ya kozongisa matondi
epai ya Nzambe ? Pamba te bayebi te makambo oyo ozali
koloba.
17 Ozali kozongisa matondi ya kitoko, kasi moto mosusu
azali kokola te kati na kondima.
18 Nazongisaka matondi epai ya Nzambe mpo ete
nalobaka nkota oyo eyebani te, koleka bino nyonso.
19 Kasi kati na Lingomba, nasepelaka koloba maloba
mitano oyo bato bakoki kososola mpo na koteya bato
mosusu, na esika ete naloba maloba nkoto zomi na nkota
oyo eyebani te.
20 Bandeko na ngai, botika kokanisa lokola bana mike ;
bozala te lokola bana mike na lolenge na bino ya kososola
makambo. Mpo na oyo etali mabe, bozala lokola bana
mike ; kasi mpo na oyo etali lolenge ya kososola makambo,
bozala mikolo.
21 Ekomama boye kati na Mobeko :
« Ekozala na nkota ya bapaya,
na nzela ya nkota oyo eyebani te
nde nakoloba na bato oyo ;
kasi atako bongo, bakoyoka ngai te, »
elobi Nkolo.
22 Yango wana, nkota oyo eyebani te ezali elembo mpo
na bato oyo bazali bandimi te, kasi ezali elembo te mpo na
bandimi ; nzokande lisakoli ezali elembo mpo na bandimi,
kasi ezali elembo te mpo na bato oyo bazali bandimi te.
23 Soki Lingomba mobimba esangani esika moko, mpe
bato nyonso bazali koloba nkota oyo eyebani te, bongo bato
oyo bazali na boyebi moke to bato oyo bazali bandimi te
bakoti kuna, boni, bakoloba te ete bozali na liboma ?
24 Nzokande, soki bato nyonso bazali kosakola, mpe
moto oyo azali mondimi te to oyo azali na boyebi moke

akoti kuna, boni, akomimona te lokola moto ya masumu ?
Akomitungisa te kati na motema na ye ?
25 Basekele ya motema na ye ekomonisama polele. Bongo,
akofukama elongi kino na mabele, akogumbamela Nzambe
mpe akoloba : « Solo, Nzambe azali kati na bino. »

Mobulu te kati na losambo

26 Bandeko, toloba lisusu nini ? Tango bosanganaka
esika moko, tika ete moko ayemba nzembo, mosusu ateya,
mosusu ayebisa makambo oyo Nzambe amonisi ye, mosusu
aloba na lokota oyo eyebani te, mpe mosusu alimbola.
Nyonso wana esengeli kosalema mpo na kokolisa kondima
ya Lingomba.
27 Soki bato bazali koloba na nkota oyo eyebani te, tika
ete bato mibale, suka bato misato, baloba, moko sima na
mosusu, mpe esengeli ete moko alimbola yango.
28 Soki moto ya kolimbola maloba yango azali te, wana
tika ete ye oyo azali koloba lokota oyo eyebani te akanga
monoko kati na Lingomba, mpe aloba epai na ye moko mpe
epai ya Nzambe.
29 Mpo na oyo etali basakoli, tika ete mibale to mis-
ato basakola, mpe bamosusu baluka kososola malamu
makambo oyo bazali koloba.
30 Soki moko kati na mayangani azwi emoniseli, wana mo-
susu azali koloba, moto oyo azali koloba asengeli kokanga
monoko.
31 Pamba te bino nyonso bokoki na bino kosakola, kasi
bosengeli kosala yango moko sima na mosusu, mpo ete bato
nyonso bayekola mpe balendisama.
32 Mosakoli azali na bokonzi likolo ya molimo ya basakoli,
oyo ezali kokamba ye.
33 Pamba te Nzambe azali Nzambe ya mobulu te, kasi
Nzambe ya kimia.
Ndenge esalemaka kati na Mangomba nyonso ya basantu,
34 basi basengeli te koloba kati na mayangani, pamba
te bazali na ndingisa te ya koloba. Basengeli nde kotosa
ndenge Mobeko etindaka.
35 Soki bazali na posa ya koyeba likambo, tika ete
batunaka mibali na bango kati na ndako, pamba te ezali
soni mpo na mwasi koloba kati na mayangani.
36 Boni, bokanisi ete Maloba ya Nzambe ewutaki nde epai
na bino to ekomaki kaka epai na bino moko ?
37 Soki moto akanisi ete azali mosakoli to azali na
likabo ya Molimo, asengeli koyeba ete makambo oyo nasili
kokomela bino ezali nde Mobeko ya Nkolo.
38 Soki ayebi yango te, elingi koloba ete Nzambe mpe ayebi
ye te.

39 Yango wana, bandeko na ngai, bozala na posa makasi
ya likabo ya kosakola, mpe bopekisa bato te koloba nkota
oyo eyebani te.
40 Kasi tika ete makambo nyonso esalema na ndenge oyo
esengeli, na mobulu te.

Na tina na lisekwa

15

Lisekwa ya Klisto

1 Bandeko na ngai, nalingi sik'oyo kozongisa lisusu na
makanisi na bino, Sango Malamu oyo nateyaki bino, oyo
boyambaki, oyo bomipesi na yango,
2 mpe oyo na nzela na yango bosili kobika, soki kaka
bosimbi makasi Liloba oyo nateyaki bino ; pamba te soki
ezali bongo te, wana bondimelaki na bino kaka pamba.
3 Liboso na nyonso, nateyaki bino mateya oyo ngai moko
nazwaki : Klisto akufaki mpo na masumu na biso, kolanda
Makomi ;
4 bakundaki Ye, mpe asekwaki na mokolo ya misato,
ndenge Makomi elobaki yango liboso.
5 Amonanaki epai ya Petelo ; sima, epai ya bantoma zomi
na mibale.
6 Sima na yango, amonanaki epai ya bandeko koleka
nkama mitano na mbala moko ; mpe mingi kati na bango
bazali nanu na bomoi kino na tango oyo, kasi bamosusu
basila kokufa.
7 Bongo amonanaki epai ya Jake, mpe epai ya bantoma
nyonso.
8 Sima na bango nyonso, amonanaki mpe epai na ngai,
lokola epai ya mwana matsombe,
9 pamba te nazali moke penza kati na bantoma ; mpe
nakoki kutu te kobengama ntoma, mpo ete nanyokolaki
Lingomba ya Nzambe.
10 Kasi na ngolu ya Nzambe, nazali oyo nazali lelo ; mpe
ngolu na Ye epai na ngai ezali ya pamba te. Kutu, nasalaki
mosala mingi koleka bango nyonso ; nzokande, ezali ngai te,
kasi ezali nde ngolu ya Nzambe, oyo ezali elongo na ngai.
11 Na mokuse, ezala ngai to bango, biso nyonso toteyaka
kaka Sango Malamu oyo, mpe ezali Sango Malamu yango
nde bondimaki.

Lisekwa ya bakufi

12 Nzokande, soki toteyaka ete Klisto asekwaki kati na
bakufi, ndenge nini bato mosusu kati na bino balobaka ete
bakufi bakosekwa te ?
13 Soki bakufi bakosekwa te, wana Klisto mpe asekwaki
te.

14 Mpe soki Klisto asekwaki te, wana mateya na biso ezali
na tina te, mpe kondima na bino ezali pamba.
15 Mpe lisusu, soki ezali penza ya solo ete bakufi
bakosekwa te, wana tozali batatoli ya lokuta na tina na
Nzambe, pamba te totatoli lokuta na tina na Nzambe ete
asekwisaki Klisto kati na bakufi. Nzokande soki ezali penza
bongo ete bakufi bakosekwa te, wana Nzambe asekwisaki
Yesu te.
16 Solo, soki bakufi bakosekwa te, wana Klisto mpe
asekwaki te ;
17 mpe soki Klisto asekwaki te, wana kondima na bino
ezali na tina te, bozali nanu kati na masumu na bino,
18 mpe bato oyo bakufi kati na Klisto babungi mpo na
libela.
19 Soki totiaka elikya na Klisto kaka mpo na bomoi oyo,
tozali penza bato na mawa koleka bato nyonso.

20 Kasi, solo, Klisto asekwaki kati na bakufi : azali
Mosekwi ya liboso kati na bakufi.
21 Solo, lokola kufa eyaki na nzela ya moto moko, lisekwa
mpe eyaki na nzela ya moto moko ;
22 ndenge bato nyonso bakufaka kati na Adamu, ndenge
wana mpe bato nyonso bakozwa bomoi kati na Klisto ;
23 kasi moto na moto na tango na ye : Klisto akosekwa
moto ya liboso ; sima, tango akoya, bato oyo bazali ya Klisto
bakosekwa.
24 Sima na yango nde suka ekoya, tango Klisto akozongisa
bokonzi na maboko ya Ye oyo azali Nzambe mpe Tata, sima
na Ye kobebisa lokumu nyonso, bokonzi nyonso mpe nguya
nyonso.
25 Pamba te Klisto asengeli kokonza kino Nzambe akotia
banguna na Ye nyonso na se ya matambe na Ye.
26 Kufa nde ezali monguna ya suka, oyo ekobebisama.
27 Pamba te atiaki biloko nyonso na se ya matambe na Ye.
Kasi wana alobi : « Nyonso ezali na se ya bokonzi na Ye, »
etalisami polele ete esengeli te kotanga Nzambe oyo atiaki
nyonso na se ya bokonzi na Ye.
28 Mpe sima na Nzambe kotia nyonso na se ya bokonzi na
Ye, Ye moko Mwana akomitia na se ya bokonzi ya Nzambe
oyo atiaki nyonso na se ya bokonzi na Ye, mpo ete Nzambe
azala nyonso kati na bato nyonso.

29 Soki lisekwa ezali te, bato oyo bazwaka libatisi mpo na
bakufi bakosala nini ? Soki bakufi bakosekwa te, mpo na
nini bato bazwaki libatisi mpo na bango ?

30 Bongo biso, mpo na nini tokutanaka na makama tango
nyonso ?

31 Bandeko na ngai, mokolo na mokolo, nandimaka
kokufa, wana namikumisaka na tina na bino kati na Yesu-
Klisto, Nkolo na biso.
32 Soki ezali kaka mpo na makambo ya bomoto nde
nabundisaki banyama ya zamba kati na Efeso, litomba nini
nazwaki ? Soki bakufi bakosekwa te,

« wana tika ete tolia mpe tomela,
pamba te, lobi, tokokufa ! »

33 Bomikosa te : « Baninga mabe babebisaka bizaleli ya
malamu ! »
34 Bozongela makanisi ya malamu na ndenge ekoki mpe
botika kosala masumu, pamba te bato mosusu kati na bino
bayebi Nzambe te ; nazali koloba yango mpo na koyokisa
bino soni.

Lisekwa ya nzoto

35 Kasi bato mosusu bakoki kotuna : « Bakufi bakosekwa
ndenge nini ? Bakozonga na bomoi na nzoto nini ? »
36 Bozangi nde mayele ! Nkona oyo oloni ekoki te
kozongela bomoi soki ekufi te.
37 Mpe nkona oyo oloni ezali te nzoto oyo nzete ekozala na
yango tango ekobima ; kasi ezali mbuma ya pamba, tango
mosusu mbuma ya ble to mbuma mosusu.
38 Kasi ezali Nzambe nde apesaka yango nzoto oyo Ye
moko abongisa, mpe apesaka nkona moko na moko nzoto
na yango.
39 Bikelamu nyonso ya bomoi ezalaka na lolenge moko
te ya nzoto : ezali na bokeseni kati na nzoto ya bato, ya
banyama, ya bandeke mpe ya mbisi.
40 Ezali mpe na banzoto ya Likolo mpe na banzoto ya se ;
mpe kongenga ya banzoto ya Likolo ekeseni na kongenga
ya banzoto ya se :
41 moyi ezali na kongenga na yango, sanza ezali na
kongenga na yango, minzoto mpe ezali na kongenga na
yango ; kutu monzoto moko ekeseni na monzoto mosusu
na kongenga.

42 Boye, ezali mpe ndenge moko mpo na lisekwa ya
bakufi : ekundami nzoto oyo epolaka, kasi ekosekwa nzoto
oyo epolaka te ;
43 ekundami nzoto ya soni, kasi ekosekwa nzoto ya
lokumu ; ekundami nzoto ya bolembu, kasi ekosekwa nzoto
ya nguya ;
44 ekundami nzoto ya bomoto, kasi ekosekwa nzoto ya
molimo. Soki nzoto ya bomoto ezali, nzoto ya molimo mpe
ezali.

45 Yango wana ekomama : « Moto ya liboso, Adamu,
akomaki ekelamu na bomoi, azalaki na bomoi ya bomoto ; »
kasi Adamu ya suka akomaki Molimo oyo apesaka bomoi.
46 Ezali te bomoi ya molimo nde eyaki liboso, ezali nde
bomoi ya bomoto ; bomoi ya molimo eyaki na sima.
47 Moto ya liboso asalemaki na putulu ya mabele, azali
moto ya mabele ; kasi moto ya mibale awutaka na Likolo.
48 Ndenge moto ya mabele azali, ndenge wana mpe bato
ya mabele bazali ; mpe ndenge moto ya Lola azali, ndenge
wana mpe bato ya Lola bazali.
49 Mpe lokola tolataki elilingi ya moto ya mabele, tokolata
mpe elilingi ya moto ya Lola.
50 Bandeko na ngai, nazali koyebisa bino ete nzoto ya
mosuni mpe makila ekoki te kokota na Bokonzi ya Nzambe,
mpe oyo epolaka ekoki te kosangana na oyo epolaka te.
51 Boyoka, nazali kotalisa bino mabombami : Biso nyonso,
tokokufa te ; kasi biso nyonso, tokobongolama,
52 na mbalakata, noki penza, tango kelelo ya suka ekobeta.
Pamba te kelelo ekobeta, bakufi bakosekwa na nzoto oyo
epolaka te ; bongo biso, tokobongolama.
53 Solo, oyo epolaka esengeli kolata kozanga kopola, mpe
oyo ekufaka esengeli kolata kozanga kokufa.
54 Tango oyo epolaka ekolata kozanga kopola, mpe oyo
ekufaka ekolata kozanga kokufa, na tango wana nde Liloba
oyo ya Makomi ekokokisama :
« Elonga emeli kufa.
55 Oh kufa, wapi elonga na yo ?
Oh kufa, wapi nguya na yo ? »
56 Nguya ya kufa ezali masumu, mpe nguya ya masumu
ezali Mibeko.
57 Kasi tika ete Nzambe apesamela matondi, pamba te
apesaka biso elonga na nzela ya Nkolo na biso, Yesu-Klisto !
58 Yango wana, bandeko balingami, botelema ngwi mpe
bomitika te ete baningisa bino. Bokendaka tango nyonso
liboso kati na mosala ya Nkolo, wana boyebi malamu ete
mosala na bino kati na Nkolo ezali ya pamba te.

Mituna ya ndenge na ndenge

16

Makabo mpo na Lingomba ya Yelusalemi

1 Mpo na makambo oyo etali makabo ya kokongola mpo
na basantu, bosalaka, bino mpe, kolanda mitindo oyo
napesaki Mangomba ya Galatia.
2 Tika ete moko na moko kati na bino, na mokolo ya liboso
ya poso, abomba ndambo ya mbongo kati na ndako na ye,

kolanda ezweli na ye, mpo ete bazela te kokoma na ngai
mpo na kokongola makabo yango.
3 Tango nakoya, nakotinda elongo na mikanda, bato oyo
bino moko bokopona, mpo ete bamema makabo na bino
kuna na Yelusalemi.
4 Soki ekomonana malamu ete ngai mpe nakende, wana
tokokende na bango nzela moko.

Mabongisi ya Polo

5 Sima na ngai kolekela na Masedwane, nakoya kotala
bino, pamba te nasengeli kolekela kuna.
6 Tango mosusu, nakovanda mwa mikolo epai na bino
to nakolekisa kuna tango ya malili, mpo ete bopesa ngai,
bino moko, makoki oyo nasengeli na yango mpo na kokoba
mobembo na ngai kino epai nakokende.
7 Na mbala oyo, naboyi komona bino na koleka, pamba
te nazali na elikya ya kovanda mwa mikolo elongo na bino,
soki Nkolo alingi.
8 Kasi nakotikala awa, na Efeso, kino na mokolo ya
Pantekoti,
9 pamba te nakutani na libaku malamu ya kosakola Sango
Malamu, mpe bayini bazali ebele.
10 Soki Timote akomi, bosala nyonso ete azala na kimia
kati na bino, pamba te asalaka mosala ya Nkolo, lokola ngai.
11 Tika ete moto moko te atala ye lokola eloko ya pamba !
Bopesa ye makoki mpo ete asala mobembo ya malamu kino
epai na ngai, pamba te nazali kozela ye elongo na bandeko.
12 Mpo na oyo etali Apolosi, ndeko na biso, nalendisaki
ye makasi ete aya kotala bino elongo na bandeko, kasi
aboyi kosala yango sik'oyo ; akoya kaka tango akokutana
na libaku ya malamu.

Mitindo ya suka

13 Bosenzelaka, botelemaka ngwi kati na kondima,
boyikaka mpiko, bozalaka makasi.
14 Bosalaka makambo nyonso na bolingo.
15 Bandeko na ngai, nazali lisusu kopesa bino etinda.
Boyebi malamu ete Stefanasi mpe libota na ye bazalaki
bato ya liboso ya kobongola mitema kati na Akayi, mpe ete
bakomaki kosalela basantu.
16 Bino mpe, botosaka bato ya ndenge wana mpe moto
nyonso oyo asalaka elongo na bango.
17 Nasepeli mingi komona Stefanasi, Fortinatisi mpe
Akayikisi ; pamba te esali lokola namoni bino nyonso.
18 Balendisaki ngai, ndenge basalaka yango mbala na
mbala mpo na bino. Boye, boyebaka kondima bato ya boye.

Bambote

19 Mangomba ya Azia etindeli bino mbote.
Akilasi mpe Prisika, elongo na Lingomba oyo esanganaka
kati na ndako na bango, bapesi bino mbote mingi kati na
Nkolo.
20 Bandeko nyonso batindeli bino mbote. Bopesanaka
bino na bino mbote na nzela ya beze ya bule.

21 Ezali ngai, Polo, moto nazali kokoma mbote oyo, na
loboko na ngai moko.

22 Soki ezali na moto oyo alingaka Nkolo te, tika ete
alakelama mabe ! Oh Nkolo, yaka !

23 Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu ezala na bino !

24 Bolingo na ngai ezali elongo na bino nyonso kati na
Yesu-Klisto. Amen !

Mokanda ya mibale epai ya Bakolinto

Ebandeli ya mokanda

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya Nzambe,
mpe ndeko Timote ;

Epai ya Lingomba ya Nzambe, oyo ezali kati na Kolinto ;
mpe epai ya basantu nyonso oyo bazali kati na Akayi
mobimba :

2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Matondi epai ya Nzambe

3 Tika ete Nzambe mpe Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
apambolama ! Azali Tata oyo ayokelaka bato mawa, mpe
Nzambe oyo abondisaka bato kati na makambo nyonso :
4 abondisaka biso kati na pasi ya lolenge nyonso mpo
ete biso mpe tokoka kobondisa bato oyo bazali kati na pasi
ya lolenge nyonso, na nzela ya kobondisama oyo biso mpe
tozwaka kowuta na Ye Nzambe.
5 Pamba te, ndenge kaka tomonaka pasi mingi kati na
Klisto, ndenge wana mpe Klisto abondisaka biso makasi.
6 Boye soki tozali komona pasi, ezali mpo na kobondisama
mpe lobiko na bino. Soki mpe biso tobondisami, ezali mpo
ete bino mpe bobondisama mpo na koyikela pasi oyo tozali
komona elongo na bino mpiko.
7 Boye, tozali solo na elikya makasi na tina na bino,
pamba te toyebi malamu ete ndenge kaka bozali komona
pasi elongo na biso, ndenge wana mpe bozali kozwa
kobondisama elongo na biso.
8 Solo, bandeko, na tina na pasi oyo ekweyelaki biso kati
na etuka ya Azia, tolingi boyeba malamu ete tonyokwamaki
mingi kino ata kolemba nzoto mpe kobungisa elikya ya
kokoba kozala na bomoi.
9 Solo, tomonaki kaka ete basili kokatela biso etumbu
ya kufa. Nzokande, ezalaki mpo ete tolongola elikya na
bomoto na biso, kasi tozala na elikya nde na Nzambe oyo
asekwisaka bakufi.
10 Ye nde akangolaki biso na makama ya kufa ya lolenge
wana, mpe akokangola biso lisusu. Solo, tozali na elikya
kati na Ye ete akokangola biso lisusu,

11 awa bozali kosala elongo na biso na nzela ya mabondeli
na bino. Boye, bato ebele bakozongisa matondi epai ya
Nzambe na tina na biso mpo na likabo ya ngolu oyo azali
kopesa biso lokola eyano na mabondeli ya bato ebele.

Polo abongoli makanisi na ye

12 Tala likambo oyo tokoki komikumisa na yango :
mitema na biso ezali kotatola ete, kati na mokili mpe mingi
penza na miso na bino, totambolaki na bosantu mpe na
bosolo oyo ewutaka na Nzambe. Totambolaki bongo na
bwanya ya bomoto te, kasi na ngolu ya Nzambe.
13 Solo, tokomelaka bino makambo mosusu te, kaka
makambo oyo bozali kotanga to oyo boyebi malamu. Mpe
nazali na elikya ete bokososola penza malamu kino na suka,
14 ndenge kaka bosili kososola yango mwa moke, ete
bokoki penza komikumisa na tina na biso, ndenge mpe biso
tokomikumisa na tina na bino na mokolo ya Nkolo Yesu.

15 Na elikya yango, nazalaki na mabongisi ya koya liboso
epai na bino mpo ete bokoka kozwa ngolu ya mibale ;
16 mpe mpo ete, longwa epai na bino, nakende na
Masedwane, mpe, sima na ngai kowuta na Masedwane,
nazonga lisusu epai na bino mpo ete nazwa lisungi ya
kokoba mobembo na ngai kino na Yuda.

17 Boni, elingi koloba ete namikakolaki tango nasalaki
mabongisi yango to mpe elingi koloba ete nasalaka
mabongisi na ngai kolanda baposa ya bomoto, mpo ete, na
mbala moko, nandima likambo mpe naboya yango lisusu ?

18 Kasi lokola ezali solo ete Nzambe azali Moyengebene,
maloba oyo toyebisaki bino ezali te « iyo » mpe « te. »
19 Pamba te Yesu-Klisto, Mwana na Nzambe, oyo ngai
Silasi mpe Timote toteyaki bino, azalaki te « iyo » mpe
« te ; » kasi kati na Ye, ezalaki tango nyonso « iyo. »
20 Pamba te bilaka nyonso ya Nzambe ezalaka « iyo » kati
na Klisto ; mpe ezali na nzela na Ye Klisto nde tolobaka
« amen » mpo na nkembo ya Nzambe.
21 Nzokande, ezali Nzambe nde alendisaka biso mpe bino
kati na Klisto ; mpe lokola abulisaki biso na nzela ya
epakolami na Ye,
22 abetaki biso kashe na Ye lokola libula na Ye, mpe atiaki
Molimo na Ye kati na mitema na biso lokola ndanga ya
biloko oyo akopesa biso.

23 Nazali kolapa ndayi na Kombo ya Nzambe mpe likolo
ya bomoi na ngai ete ezalaki te mpo na kolukela bino
mindondo nde nazongaki lisusu te na Kolinto ;

24 ezali mpe te mpo na kokonza kondima na bino, kasi
tozali kosala elongo na bino mpo na esengo na bino, pamba
te botelemi ngwi kati na kondima.

2

1 Yango wana nazwaki mokano ya kozongela bino te mpo
ete nayokisa bino lisusu mawa te.
2 Pamba te soki nayokisi bino mawa, banani bakosepelisa
ngai lisusu soki kaka te bino oyo ngai nayokisi mawa ?
3 Nakomelaki bino ndenge mpe nasali yango sik'oyo mpo
ete bato oyo basengeli kosepelisa ngai bayokisa ngai mawa
te tango nakoya. Nandimisami penza na tina na bino
nyonso ete esengo na ngai ezali mpe esengo na bino nyonso.
4 Solo, tango nakomelaki bino, nazalaki kati na pasi
makasi, kati na komitungisa na motema na ngai, mpe kati
na kolela makasi ; ezalaki te mpo na koyokisa bino mawa,
kasi mpo ete boyeba mozindo ya bolingo na ngai mpo na
bino.

Kolimbisa motuki

5 Soki moko kati na bino ayokisaki moninga na ye mawa,
ayokisaki yango ngai te kasi ayokisaki nde bino nyonso to
ndambo kati na bino, mpo nalekisa ndelo te.
6 Mpo na yango, ekokaki penza ete bato oyo baleki ebele
kati na bino bapamela ye.
7 Nzokande sik'oyo, bosengeli kolimbisa ye mpe
kobondisa ye, mpo ete azala na mawa makasi te.
8 Yango wana, nazali kosenga na bino ete bolinga ye
lisusu.
9 Pamba te nakomelaki bino lisusu mpo na komeka bino
mpe mpo na kotala soki botosaka na makambo nyonso.
10 Moto nyonso oyo bino bolimbisi, ngai mpe nalimbisi
ye ; mpe likambo oyo ngai nalimbisi, soki ezalaki penza na
likambo ya kolimbisa, nalimbisi yango mpo na bolamu na
bino na miso ya Klisto,
11 mpo ete Satana akonza biso te, pamba te toyebi malamu
makanisi na ye.

Polo amitungisaki

12 Tango nakomaki na Troasi mpo na kosakola Sango
Malamu ya Klisto, Nkolo afungolelaki ngai bikuke mpo ete
nakoka kosala mosala na ngai.
13 Kasi motema na ngai etikalaki kozala na kimia te mpo
ete namonaki kuna te ndeko na ngai, Tito. Boye, natikaki
bango mpe nakendeki na Masedwane.

Elonga ya Klisto

14 Sik'oyo, tika ete matondi ezonga epai na Nzambe oyo,
mpo na bomoko na biso na Klisto, atambolisaka biso tango
nyonso kati na molongo na Ye ya balongi, mpe azwaka biso
lokola bisalelo na Ye mpo na kopanza boyebi ya Klisto, na
bisika nyonso, lokola solo kitoko ya malasi.
15 Pamba te, mpo na Nzambe, tozali solo kitoko ya Klisto
kati na bato oyo bazali na nzela ya lobiko mpe kati na ba-
oyo bazali kobunga.
16 Mpo na bamoko, tozali solo ya kufa, oyo ezali komema
bango na kufa ; mpe mpo na bamosusu, tozali solo ya
bomoi, oyo ezali komema bango na bomoi.
Boye nani azali na makoki mpo na mosala ya lolenge
oyo ?
17 Solo, biso tozali te lokola ebele ya bato oyo bakomisaka
Liloba na Nzambe mombongo na bango mpo na kokoma na
bomengo. Kati na Klisto, tosakolaka nde Liloba na bosolo
nyonso lokola batindami ya Nzambe.

3

Basali ya Boyokani ya sika

1 Boni, tokomi lisusu komikumisa biso moko ? Boni, tozali
lisusu na posa, lokola bato mosusu, ya kopesa bino mikanda
ya matatoli to ya kosenga bino mikanda ya matatoli ?
2 Bino nde bozali mokanda na biso, mokanda oyo eko-
mama kati na mitema na biso, mokanda oyo bato nyonso
bayebi mpe batangaka.
3 Bozali penza kolakisa ete bozali mokanda ya Klisto,
bozali mbuma ya lotomo na biso, mpe ete bozali mokanda
oyo ekomamaki na nzela ya mayi ya ekomeli te kasi na nzela
ya Molimo ya Nzambe na bomoi, mokanda oyo ekomamaki
na likolo ya bitando ya mabanga te kasi kati na mitema ya
bato.
4 Yango nde elikya oyo tozali na yango kati na Nzambe,
na nzela ya Klisto.
5 Tosengeli te kokanisa ete ezali na ndenge na biso moko
nde tozwi makoki ya kosala likambo songolo ; te, makoki
na biso ewutaka nde na Nzambe.
6 Ezali Nzambe nde apesaki biso makoki ya kozala basali
ya Boyokani ya sika oyo evandisami na Mibeko te kasi na
Molimo ; pamba te Mibeko ebomaka, kasi Molimo apesaka
bomoi.

Nkembo ya Boyokani ya sika eleki monene

7 Sik'oyo, soki lotomo ya kufa, oyo ekomamaki na likolo ya
bitando ya mabanga, eyaki na nkembo, na ndenge ete bana
ya Isalaele balongaki te kowumela kotala elongi ya Moyize

likolo ya kongenga ya nkembo na yango, nzokande nkembo
yango esengelaki kosila,
8 ndenge nini lotomo ya Molimo eleka na nkembo te ?
9 Pamba te, soki lotomo oyo ememelaki bato etumbu
ezalaki na nkembo, ndenge nini lotomo oyo esalaki ete
Nzambe akomisa bato sembo eleka na nkembo te ?
10 Tokoki ata koloba ete nkembo ya kala ebungisa kon-
genga na yango liboso ya nkembo ya sika oyo eleki penza
monene.
11 Mpe soki oyo esengelaki kosila ezalaki na nkembo,
ndenge nini nkembo ya oyo ekowumelaka seko na seko
eleka monene te ?
12 Lokola tozali na elikya ya lolenge oyo, tozali na bobangi
te ;
13 tozali te lokola Moyize oyo azalaki kosalela vwale mpo
na kozipa elongi na ye, mpo na kopekisa bana ya Isalaele
kotala suka ya nkembo oyo esengeli kosila.
14 Kasi mayele na bango ekomaki bozoba. Kino na mokolo
ya lelo, tango batangaka mikanda ya Boyokani ya Kala,
vwale yango ezalaka kaka, elongwe nanu te kati na bango,
pamba te elongwaka kaka kati na Klisto.
15 Solo, kino na mokolo ya lelo, tango nyonso bana ya
Isalaele batangaka mikanda ya Moyize, vwale moko ezipaka
mitema na bango.
16 Kasi tango nyonso moto abalukaka epai ya Nkolo, vwale
yango elongwaka.
17 Sik’oyo, Nkolo azali Molimo ; mpe epai Molimo ya
Nkolo azali, epai mpe bonsomi ezali.
18 Mpe biso nyonso oyo bilongi na biso ezipama te, biso
oyo tomonisaka nkembo ya Nkolo, tozwaka elilingi na Ye
kati na nkembo oyo kongenga na yango ebakisamaka se
kobakisama. Nyonso wana ezali mosala ya Nkolo oyo azali
Molimo.

4

Bomengo kati na nzungu ya mabele

1 Boye, lokola yango nde lotomo oyo Nzambe apesaki biso
na mawa na Ye, tobungisaka elikya te ;
2 toboyaka nde makambo ya soni oyo esalemaka na
nkuku, toboyaka kotambola na lokuta mpe kobebisa bosolo
ya Liloba na Nzambe. Nzokande, wuta tokoma koteya
bosolo na polele, topesaka na moto nyonso nzela ya kotala
soki tozali kotambola malamu to te na miso ya Nzambe.
3 Mpe soki Sango Malamu oyo toteyaka ezali kaka ya
kozipama, ezali ya kozipama kati na bato oyo bazali
kobunga,

4 ba-oyo bazangi kondima, ba-oyo mayele na bango
ebebisama na nzambe ya mokili oyo, mpo ete bamona te
pole ya Sango Malamu oyo emonisaka nkembo ya Klisto oyo
azali elilingi ya Nzambe.

5 Toteyaka sango na biso moko te, toteyaka nde ete Yesu-
Klisto azali Nkolo, mpe ete biso tozali bawumbu na bino
mpo na Yesu.
6 Pamba te Nzambe oyo alobaki : « Tika ete pole engenga
kati na molili, » angengaki Ye moko kati na mitema na biso
mpo na kopesa biso pole ya boyebi ya nkembo ya Nzambe,
oyo engengaka na elongi ya Yesu-Klisto.

7 Kasi tomemaka bomengo yango kati na bambeki ya
mabele mpo ete nguya monene ya Nzambe emonana, kasi
nguya na biso bato te.

8 Boye, tomonaka pasi ya ndenge na ndenge, kasi to-
sukaka te ; mobulu ekotaka kati na mayele na biso, kasi
tobungisaka elikya te ;
9 tonyokwamaka mingi, kasi Nzambe asundolaka biso te ;
tokweyisamaka na mabele, kasi tokufaka te.

10 Solo, tomemaka tango nyonso mpe bisika nyonso kufa
ya Yesu kati na nzoto na biso, mpo ete bomoi ya Yesu
emonana mpe kati na nzoto na biso.
11 Pamba te, biso oyo tozali na bomoi, tokutanaka na kufa
mpo na Yesu, mpo ete bomoi ya Yesu emonana mpe kati na
nzoto na biso, oyo ekufaka.

12 Boye, kufa esalaka mosala na yango kati na biso, kasi
bomoi esalaka mosala na yango kati na bino.
13 Mpe awa tozali na molimo wana moko ya kondima,
kolanda ndenge ekomama : « Nandimaki, yango wana
nalobaki, » biso mpe tondimaka, mpe yango wana tolobaka.
14 Pamba te toyebi malamu ete Ye oyo asekwisaki Nkolo
Yesu kati na bakufi akosekwisa mpe biso elongo na Yesu,
mpe akobimisa biso elongo na bino liboso na Ye.

15 Makambo oyo nyonso ezali mpo na litomba na bino,
mpo ete ngolu efuluka koleka kati na bato ebele, mpe
ete losambo ya kozongisa matondi ekoma mingi mpo na
nkembo ya Nzambe.

16 Yango wana tobungisaka elikya te. Mpe atako bomoto
na biso ya libanda ezali kobeba moke-moke, kasi bomoto na
biso ya kati ekomaka ya sika, mokolo na mokolo.

17 Pamba te pasi oyo tozali komona sik’oyo ezali pepele
mpe ezali koleka, ezali nde kobongisela biso nkembo
monene, nkembo ya seko mpe nkembo oyo eleki nyonso
na motuya.

18 Boye, totalaka te oyo emonanaka na miso, kasi totalaka
nde oyo emonanaka te ; pamba te oyo emonanaka ezali mpo
na tango moke, kasi oyo emonanaka te ekowumelaka seko
na seko.

5

1 Toyebi malamu ete, soki ndako na biso, ndako oyo ya
kapo epai wapi tovandaka awa na mokili ebebisami, tozali
na ndako oyo Nzambe abongisela biso, ndako ya seko kati
na Lola, ndako monene oyo etongama na maboko ya bato
te.
2 Nzokande, kati na ndako yango ya kapo, tozali penza
komona pasi, wana tozali kozela na posa makasi ete tolata
ndako na biso ya Lola,
3 pamba te soki penza tolati yango, tokozala motakala te.
4 Solo, wana tozali nanu kati na ndako oyo ya kapo, tozali
penza komona pasi mpe konyokwama, pamba te toboyi
kobanda nanu na kolongola, kasi tolingi nde kolata mbala
moko ndako na biso ya Lola, mpo ete bomoi emela oyo
ekufaka.
5 Nzambe oyo abongiseli biso likambo yango apesi biso
Molimo na Ye lokola ndanga ya biloko oyo esengeli koya.
6 Yango wana tozalaka na mpiko tango nyonso. Mpe
toyebi malamu ete, awa tozali kowumela kati na nzoto oyo,
tozali mosika na Nkolo,
7 pamba te totambolaka kolanda kondima, kasi kolanda
miso te.
8 Totondi penza na mpiko, kasi tokosepela kotika nzoto
oyo mpo na kokende kovanda elongo na Nkolo.
9 Yango wana, ezala tovandi kati na nzoto oyo to totiki
yango, tokolukaka kaka kosepelisa Nkolo.
10 Pamba te biso nyonso tokosamba liboso ya esambiselo
ya Klisto mpo ete moto nyonso azwa lifuti oyo ekoki na
ye kolanda makambo oyo asalaki na nzela ya nzoto na ye,
makambo ya malamu to ya mabe.

Lotomo ya boyokanisi

11 Lokola toyebi makambo oyo ezali kati na kotosa Nkolo,
yango wana tondimisaka bato mosusu, mpe Nzambe ayebi
biso malamu. Nazali na elikya ete bino mpe boyebi yango
kati na mitema na bino.
12 Tozali lisusu te komilobela epai na bino, kasi tozali nde
kopesa bino libaku malamu ya komikumisa na tina na biso,
mpo ete bokoka koyanola bato oyo bamikumisaka te na tina
na makambo oyo ebombama kati na mitema, kasi na tina
na oyo emonanaka na miso.

13 Mpo na biso, soki tozali komonana lokola bazoba, ezali
kaka mpo na Nzambe ; mpe soki tozali komonana lokola
bato ya mayele, ezali nde mpo na bino.
14 Solo, bolingo ya Klisto ekangi biso, pamba te
tondimisamaki ete moko kaka akufa mpo na bato nyonso ;
boye elingi koloba ete bato nyonso bakufa kati na ye.
15 Akufaki mpo na bato nyonso mpo ete ba-oyo bazali na
bomoi bazala lisusu na bomoi te mpo na bango moko, kasi
mpo na Ye oyo akufaki mpe asekwaki mpo na bango.
16 Boye, kobanda sik’oyo, tokotala lisusu moto moko te na
ndenge ya bomoto. Atako, na kala, totalaki Klisto na ndenge
ya bomoto, kasi sik’oyo tozali lisusu kotala Ye bongo te.
17 Yango wana, soki moto azali kati na Klisto, akomi
ekelamu ya sika : makambo ya kala eleki, mpe makambo
ya sika eyei.
18 Makambo oyo nyonso ewutaka na Nzambe oyo
azongisaki boyokani kati na biso mpe Ye moko na nzela ya
Klisto mpe apesaki biso lotomo ya boyokanisi.
19 Pamba te, kati na Klisto, Nzambe azalaki kozongisa
boyokani kati na bato mpe Ye moko, na kotala masumu na
bango te. Mpe atiaki kati na biso liloba ya boyokanisi.
20 Yango wana, mpo na Klisto, tozali bantoma, lokola nde
Nzambe azali kolendisa bato na nzela na biso : « Na Kombo
ya Klisto, tozali kosenga na bino ete bozongisa boyokani na
bino elongo na Nzambe.
21 Ye oyo atikalaki kozala na lisumu te, Nzambe akomisaki
Ye lisumu mpo na biso, mpo ete tokoma bosembo ya
Nzambe kati na Ye. »

6

1 Lokola tozali basali elongo na Nzambe, tozali kolendisa
bino ete bozwa ngolu ya Nzambe na pamba te ;
2 pamba te Nzambe alobi :
« Na tango ya malamu, nayanolaki yo ;
mpe na mokolo ya lobiko, nasungaki yo. »
Nzokande, tango ya malamu ezali nde sik’oyo ; mokolo ya
lobiko ezali nde lelo.
3 Tobetisaka moto moko te mabaku, mpo ete mabe
elobama te na tina na lotomo na biso.
4 Kasi tomikumisaka nde lokola basali ya Nzambe, kati na
makambo nyonso : na koyika mpiko makasi
kati na minyoko, kozanga mpe pasi na motema ;
5 kati na kobetama, boloko mpe mobulu ;
kati na misala makasi, kozanga kolala mpe kokila bilei ;
6 kati na bopeto, boyebi, kokanga motema mpe boboto ;
kati na Molimo Mosantu mpe bolingo ya solo ;

7 kati na Liloba ya bosolo mpe nguya ya Nzambe ;
kati na bibundeli ya bosembo
mpo na kobundisa monguna mpe komibatela ;
8 kati na lokumu mpe soni,
kosakolama lokola bato malamu mpe lokola bato mabe.
Mpe lisusu,
kati na koyebana lokola bato oyo balobaka lokuta,
nzokande tolobaka solo ;
9 koyebana lokola bato oyo bayebani te,
nzokande toyebani makasi ;
koyebana lokola bakufi,
nzokande tozali bato ya bomoi ;
koyebana lokola bato bakweyisama,
nzokande baboma biso te ;
10 koyebana lokola bato na mawa,
nzokande tozalaka na esengo tango nyonso ;
koyebana lokola babola,
nzokande tokomisaka bato ebele bazwi ;
koyebana lokola bato bakelela,
nzokande tozali na nyonso.

11 Bandeko ya Kolinto, tolobi na bino na bosembo nyonso
mpe na mitema ya kofungwama.
12 Tozali kobombela bino te bolingo na biso, kasi bino
bozali kobombela biso oyo ya bino.
13 Nazali koloba na bino lokola na bana na ngai ya
bolingo : Bosala lokola biso ! Bino mpe bofungolela biso
mitema na bino !

Kokabwana na mabe

14 Bosanganaka te na bato oyo bazangi kondima. Pamba
te boyokani nini ezali kati na bosembo mpe mabe ? Boni,
pole ekoki solo kosangana na molili ?
15 Klisto akoki solo koyokana na Satana ? Eloko nini ekoki
kosangisa mondimi elongo na moto oyo azangi kondima ?
16 Boyokani nini ekoki kozala kati na Tempelo ya Nzambe
mpe banzambe ya bikeko ? Pamba te biso tozali Ndako ya
Nzambe na bomoi, kolanda maloba na Ye moko :
« Nakovanda kati na bango
mpe nakotambola elongo na bango.
Nakozala Nzambe na bango,
mpe bango bakozala bato na ngai. »
17 Yango wana,
« Bobima kati na bango
mpe bokabwana na bango,
elobi Nkolo ;
bosimba eloko moko te ya mbindo,

mpe ngai nakoyamba bino. »
18 Mpe,
« Nakozala Tata mpo na bino,
mpe bino bokozala bana mibali
mpe bana basi mpo na ngai,
elobi Nkolo, Mokonzi ya mampinga. »

7

1 Balingami na ngai, lokola tozali na bilaka ya lolenge oyo,
tomipetolaka na nyonso oyo ekomisaka nzoto mpe molimo mbindo, mpo na kotambola na bomoi ya bosantu, kati na kotosa Nzambe.

Esengo ya Polo

2 Bopesa biso esika kati na mitema na bino ! Tosalaki moto moko te mabe, tobebisaki moto moko te, tokosaki moto moko te mpo na kobotola ye biloko.
3 Nalobi bongo te mpo ete bosalaki ngai mabe. Nasilaki koyebisa bino ete bozali na esika ya motuya kati na mitema na biso, ezala mpo na kokufa to mpo na kozala na bomoi elongo na bino.
4 Nalobaki na tina na bino na bosembo monene, mpe namikumisaka makasi na tina na bino. Kati na pasi na biso nyonso, nalendisamaki makasi, mpe natondi na esengo.
5 Pamba te, tango kaka tokomaki na Masedwane, tozwaki ata tango ya kopema te ; tokutanaki na pasi ya lolenge nyonso : bitumba na libanda, mpe bobangi kati na mitema na biso.
6 Kasi Nzambe oyo abondisaka mitema ya bato oyo batutami alendisaki biso na nzela ya boyei ya Tito.
7 Tolendisamaki na nzela ya boyei ya Tito kaka te, kasi mpe na nzela ya kobondisama oyo ye Tito azwaki epai na bino. Atalisaki biso posa makasi oyo bozali na yango ya komona ngai, kolela na bino, mpe komipesa na bino mpo na ngai. Mpe nyonso wana esalaki ete esengo na ngai ebakisama lisusu makasi.
8 Yango wana, soki nayokisaki bino mawa na nzela ya mokanda na ngai, ezali kosala ngai pasi te kati na motema na ngai. Solo, esalaki ngai nanu pasi na motema, na kotala ndenge eyokisaki bino mawa mpo na mwa tango moke.
9 Kasi sik'oyo, nazali kosepela : ezali te mpo boyokaki mawa, kasi mpo ete mawa yango ememaki bino na kobongola mitema. Pamba te mawa na bino ezalaki malamu na miso ya Nzambe ; mpe na bongo, tosalaki bino mabe te.
10 Mawa oyo ewutaka na mokano ya Nzambe ememaka moto na kobongola motema, mpe kobongola motema ememaka na lobiko, mpe bayokelaka yango pasi na motema

te. Kasi mawa oyo ewutaka na baposa ya mokili ememaka
na kufa.
11 Botala makambo oyo mawa ya malamu na miso ya
Nzambe ememaki kati na bino : bolingo, molende mpo na
kolimbisana, koboya mabe, kotosa, posa makasi ya komona
ngai, komipesa na mosala, molende ya kopamela mabe.
Na nyonso, bolakisaki penza ete bosalaki mabe te kati na
likambo oyo.
12 Boye, soki nakomelaki bino, ezalaki te likolo na moto
oyo asalaki mabe to likolo na moto oyo basalaki mabe, kasi
ezalaki mpo ete bolingo na bino mpo na biso etalisama kati
na bino liboso ya Nzambe.
13 Yango wana, tobondisamaki na nzela ya makambo oyo
nyonso. Mpe esengo makasi ebakisamaki na kobondisama
na biso na kotala esengo ya Tito, pamba te bino nyonso
bokitisaki ye motema.
14 Namikumisaki epai na ye na tina na bino mpe
nakoyokela yango soni te, pamba te ndenge kaka makambo
nyonso oyo tolobaki na bino ezali ya solo, ndenge mpe kaka
lokumu oyo totombolaki na tina na bino epai ya Tito ezali
penza ya solo.
15 Mpe bolingo na ye mpo na bino nyonso ekomaka lisusu
monene tango akanisaka botosi na bino nyonso mpe ndenge
boyambaki ye na kobanga mpe na kolenga.
16 Nazali na esengo ya kotiela bino motema na makambo
nyonso.

Makabo mpo na Baklisto ya Yelusalemi

8

Ndakisa ya Mangomba ya Masedwane

1 Bandeko, tolingi koyebisa bino ndenge nini Nzambe
atalisaki ngolu na Ye epai ya Mangomba ya Masedwane.
2 Atako bazalaki na mikakatano ya ndenge na ndenge,
kasi batondisamaki na esengo oyo eleka ndelo ; mpe kati na
bobola na bango ya makasi, bapesaki makabo mingi koleka.
3 Nazali kotatola ete bapesaki kolanda makoki na bango,
mpe bapesaki kutu koleka. Bapesaki yango na kotindika te
4 mpe basengaki biso kutu na molende nyonso ete tosalela
bango ngolu ya kosangana elongo na biso kati na mosala ya
kosunga basantu.
5 Basalaki koleka ndenge tokanisaki : bamipesaki liboso,
bango moko, epai ya Nkolo, mpe sima, epai na biso, kolanda
mokano ya Nzambe.
6 Boye, tosengaki na Tito ete akomisa kino na suka mosala
yango ya kosunga, ndenge abandaki yango kati na bino.

7 Kasi mpo ete bozali kokoba kokende liboso kati na
makambo nyonso lokola kondima, liloba, boyebi, molende
kati na makambo nyonso, bolingo na biso mpo na bino,
tomoni ete boluka mpe kokende liboso kati na mosala yango
ya kosunga.
8 Nazali kopesa bino mitindo te, kasi nazali nde koluka
komeka bosolo ya bolingo na bino na kokokanisa yango na
molende ya bato mosusu.
9 Pamba te boyebi ndenge nini Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
atalisaki ngolu na Ye epai na biso : Ye oyo azalaki mozwi,
amikomisaki mobola mpo na bolamu na bino, mpo ete
bokoma bazwi na nzela ya bobola na Ye.
10 Boye, kati na likambo oyo etali kosunga, botala likanisi
na ngai na tina na oyo eleki malamu mpo na bino : na
mobu oyo esili koleka, bozalaki bato ya liboso, kaka mpo
na kosunga te, kasi mpe mpo na kozwa mokano ya kosalaka
bongo.
11 Boye, bokokisa sik'oyo likambo yango kolanda makoki
na bino ; molende oyo bozalaki na yango mpo na kolinga
kosunga, bomonisa yango mpe na kokokisaka likambo
yango.
12 Pamba te soki mokano ya malamu ezali, Nzambe
andimaka likabo oyo moto apesi na motema malamu
kolanda oyo azali na yango, kasi kolanda te oyo azali na
yango te.
13 Posa na biso ezali te ya koluka ete bino bomona pasi
mpo ete bato mosusu bazala na esengo, kasi ezali kaka ya
koluka ete bokokana.
14 Mpo na tango oyo, lokola bozali kati na bofuluki,
bokoki kosunga bato na biloko oyo bazali na yango na
bosenga. Mokolo mosusu, tango bango mpe bakozala kati
na bofuluki, bakosunga bino na biloko oyo bokozala na
yango na bosenga. Na ndenge wana nde bokokokana,
15 kolanda ndenge ekomama :
« Moto oyo alokotaki ebele, alekelaki te ; mpe oyo
alokotaki moke, azangelaki te. »

Tito elongo na baninga na ye

16 Tika ete Nzambe apesamela matondi mpo ete atie kati
na motema ya Tito bolingo monene mpo na bino, ndenge
tozali na yango mpo na bino !
17 Pamba te Tito ayambaki na esengo makasi likanisi oyo
topesaki ye ya koya epai na bino ; mpe ezali na mokano na
ye moko nde ayei epai na bino.
18 Elongo na ye, tozali kotinda ndeko oyo Mangomba
nyonso ekumisaka mpo na Sango Malamu.

19 Lisusu, ezali Mangomba nde eponaki ye mpo ete azala
moninga na biso ya mobembo kati na mosala oyo ya
kosunga. Tozali kosala mosala yango mpo na lokumu ya
Ye moko Nkolo, mpe mpo na kolakisa molende na biso ya
kosunga bino.
20 Tozali kosala nyonso oyo ekoki mpo ete batonga biso te
mpo na lolenge na biso ya kosalela ebele yango ya makabo.
21 Pamba te totondi na posa makasi ya kozala na etamboli
ezanga pamela, na miso ya Nkolo kaka te, kasi mpe na miso
ya bato.
22 Elongo na bango, tozali kotinda ndeko na biso, oyo
tondimaka mbala na mbala bolingo na ye. Mpe na mbala
oyo, azali na yango lisusu koleka, pamba te azali penza
kotiela bino motema.
23 Tito azali molingami mpe moninga na ngai ya mosala
kati na bino, kasi bandeko na biso bazali batindami ya
Mangomba mpe nkembo ya Klisto.
24 Yango wana, bolakisa bango elembo ya bolingo na
bino mpo ete Mangomba nyonso endima mpe eyeba ete
tomikumisaka na pamba te na tina na bino liboso na bango.

9

1 Mpo na ngai, ezali na tina te ya kokomela bino na tina
na lisungi ya kopesa na basantu,
2 pamba te nayebi molende na bino mpo na kosunga,
mpe nazalaki komikumisa na tina na yango epai ya bato ya
Masedwane. Nazalaki koloba na bango : « Kati na Akayi,
wuta na mobu oyo eleki, bazali ya kobongama mpo na
kopesa. » Mpe bolingo na bino etindikaki bato mingi kati
na bango na kosunga.
3 Kasi nazali kotindela bino bandeko mpo ete, na likambo
yango, lolendo na biso na tina na bino emonana te lokola ya
pamba, kasi mpo ete bozala penza ya kobongama, ndenge
kaka nalobaki yango.
4 Pamba te soki bato ya Masedwane bayei elongo na
ngai mpe bakuti bino bozali ya kobongama te, tokoyoka
penza soni, mpo ete tozali penza kotiela bino motema ; mpe
ekozala soni na biso kaka te, kasi soni na bino mpe lokola.
5 Yango wana, namonaki ete ezali malamu kosenga na
bandeko yango ete bakoma epai na bino liboso na ngai,
mpo na kobongisa makabo oyo bolakaki. Boye ekomizalela
tango ngai nakokoma, mpe ekolakisa ete bopesaki yango na
esengo mpe na bonsomi, kasi na makasi te.
6 Bokanisaka likambo oyo : Moto oyo alonaka moke
abukaka mpe moke, mpe moto oyo alonaka ebele abukaka
mpe ebele.

7 Tika ete moko na moko kati na bino apesa oyo akanaki
kopesa kati na motema na ye, na mawa te mpe na makasi
te, pamba te Nzambe alingaka moto oyo apesaka na esengo.
8 Nzambe azali mpe na makoki ya kotondisa bino na
mapamboli ya ndenge na ndenge mpo ete, na tango nyonso
mpe kati na makambo nyonso, bozala na nyonso oyo bozali
na yango na bosenga mpe botonda lisusu na oyo bokosala
na yango misala ya malamu ya lolenge nyonso,
9 kolanda ndenge ekomama :
« Akabelaka babola na motema ya esengo,
mpe bosembo na Ye ewumelaka libela na libela. »
10 Mpe Ye oyo apesaka nkona epai ya moloni mpe lipa
lokola bilei akopesa lisusu, akofulukisa nkona na bino mpe
akokolisa bambuma ya bosembo na bino.
11 Boye bokokoma bazwi ya biloko nyonso mpo ete
bokoka kokabaka tango nyonso ; bongo bato epai ya banani
tokopesa makabo na bino bakozongisa matondi epai ya
Nzambe.
12 Pamba te lotomo ya makabo na bino ezali kaka te mpo
na kokokisa bosenga ya basantu, kasi ezali mpe mpo ete
matondi mingi ezonga epai ya Nzambe.
13 Mpo ete lotomo yango ekotalisa bosolo ya komipesa
na bino, basantu bakokumisa Nzambe mpo na botosi ya
kondima na bino kati na Sango Malamu ya Klisto, mpe
mpo na esengo oyo mitema na bino ezali na yango mpo
na kokabola biloko na bino elongo na bango mpe elongo na
bato nyonso.
14 Mpe bakosambela mpo na bino, mpo na kolakisa
bolingo makasi oyo bazali na yango mpo na bino, likolo ya
ngolu monene oyo Nzambe apesa bino.
15 Tika ete matondi epesamela Nzambe mpo na likabo na
Ye, oyo bato bakoki kolimbola te !

Polo alobeli lotomo na ye

10

Bokonzi ya ntoma

1 Ngai Polo oyo namonani lokola moto na bolembu na
miso na bino, kasi lokola moto ya makambo makasi tango
nazalaka mosika, nazali kosenga na bino, na boboto mpe
na bolingo ya Klisto :
2 Nabondeli bino, tango nakoya epai na bino, bopesa ngai
nzela te ya kosalela makambo makasi oyo nazali kokanisa
kolakisa epai ya bato oyo bakanisaka ete biso totambolaka
na mosuni.

3 Pamba te atako ezali penza ya solo ete tozali bato, mpe
tozali kobika bomoi na biso kati na nzoto, kasi tobundaka
te kolanda nzoto.
4 Bibundeli oyo tobundaka na yango ezali ya bonzoto
te, kasi ezali bibundeli ya nguya kati na Nzambe mpo
na kokweyisa bandako batonga makasi. Solo, tobukaka
makanisi ya mabe,
5 tokweyisaka makanisi ya lokuta mpe nguya nyonso
oyo etelemelaka boyebi ya Nzambe ; tolongaka makanisi
nyonso ya bomoto mpe tosalaka ete yango etosa Klisto.
6 Lisusu, tomilengeli mpo na kopesa bozangi botosi
nyonso etumbu, tango kaka botosi na bino ekokoka.

7 Botala penza makambo ndenge ezaleli. Soki ezali na
moto oyo andimisami solo ete azali ya Klisto, ayeba mpe
ete soki ye azali ya Klisto, biso mpe tozali ya Klisto lokola
ye.

8 Bongo, ata namikumisaka koleka mpo na bokonzi oyo
Nkolo apesa biso, mpo na kolendisa kondima na bino kasi
mpo na kobebisa yango te, nakoyokela yango soni ata moke
te
9 mpo ete namonana te lokola nde nazali kobangisa bino
na nzela ya mikanda na ngai.
10 Pamba te bato mosusu balobaka : « Mikanda na ye
ezalaka makasi mpe ebangisaka ; kasi soki ye moko azali
elongo na biso, azalaka na ye moto ya bolembu mpe maloba
na ye ezalaka tina te. »
11 Boye tika ete moto oyo akanisaka bongo asimba
likambo oyo : ndenge tolobaka kati na mikanda na biso
tango tozalaka mosika na bino, ndenge wana mpe tokosala
tango tokozala epai na bino.

12 Toboyi komikokanisa to komekana na bato mosusu oyo
bamikumisaka bango moko, tango balukaka komikokanisa
mpe komekana bango na bango. Solo, bazangi mayele !

13 Kasi biso, tokomikumisa te koleka ndelo ; tokomiku-
misa kaka kati na bandelo ya mosala oyo Nzambe apesa
biso, oyo mpe esali ete tokoma kino epai na bino.
14 Solo, toleki bandelo na biso te lokola nde tokomaki te
kino epai na bino, pamba te tokomaki penza kino epai na
bino mpo na komemela bino Sango Malamu ya Klisto.

15 Tomikumisaka te mpo na mosala ya bato mosusu ;
nzokande, tozali na elikya ete, wana kondima na bino ezali
kokola, mosala na biso mpe ezali kokoba koya monene kati
na bino kolanda bandelo ya mosala, oyo Nzambe apesa biso.

16 Boye, tokoteya Sango Malamu kati na bituka oyo ezali
mosika na bino. Pamba te toboyi na biso komikumisa na

tina na mosala oyo bato mosusu basali kati na elanga na
bango ya mosala.
17 Kasi tika ete moto oyo alingi komikumisa amikumisa
kati na Nkolo !
18 Pamba te moto oyo bandimaka, ezali te oyo amilobelaka
ye moko, kasi ezali nde oyo Nkolo atatolaka bosolo na tina
na ye.

11

Polo atelemeli bantoma ya lokuta

1 Bandeko, nabondeli bino : boyikela nanu oyo emonani
lokola bozoba na ngai mpiko ! Iyo, boyikela ngai mpiko.
2 Mpo na bino, natondi na zuwa kowuta na Nzambe.
Nabalisaki bino na mobali moko kaka, Ye nde Klisto, lokola
elenge mwasi oyo ayebi nanu nzoto ya mibali te mpe azali
peto.
3 Nzokande, nazali kobanga ete makanisi na bino ebeba
mpe epengwisa bino mosika na nzela ya solo mpe ya peto
na miso ya Klisto, ndenge nyoka ekosaki Eva na mayele na
yango ya mabe.
4 Pamba te bozali kondima ete songolo aya koteya bino
Yesu mosusu oyo akeseni na Yesu oyo biso toteyaki bino ;
bozali mpe kondima kozwa molimo mosusu oyo ekeseni
na Molimo oyo boyambaki to mateya oyo ekeseni na Sango
Malamu oyo bondimelaki !
5 Nzokande, nakanisi ete nazali moke te na miso ya
bantoma oyo bamimonaka ete bazali minene.
6 Nakoki solo komonana lokola moto oyo ayebi nanu te
koloba malamu, kasi nazali na boyebi ; mpe tolakisaki bino
yango polele na banzela mpe na makambo nyonso.
7 Boni, nasalaki mabe ndenge namikitisaki mpo ete
bino botombwama, wana nateyaki bino Sango Malamu ya
Nzambe ?
8 Nazwaki mbongo kowuta na Mangomba mosusu lokola
lisungi na bango, wana nazalaki kokokisa lotomo na ngai
kati na bino.
9 Tango nazalaki epai na bino, namemisaki moto moko
te mokumba na ngai, atako nazalaki kokelela. Pamba te
bandeko oyo bawutaki na Masedwane bapesaki ngai biloko
nyonso oyo nazalaki na yango na bosenga. Mpe nazalaki
komibatela malamu mpo ete namemisa bino mokumba na
ngai te ; mpe nakokoba kaka komibatela mpo na likambo
yango.
10 Lokola solo ya Klisto ezali kati na ngai, moto moko te
kati na etuka ya Akayi akobotola ngai lokumu yango.

11 Mpo na nini nalobi bongo ? Mpo nalingaka bino te ?
Nzambe ayebi ete nalingaka bino !
12 Mpe nakokoba kosala oyo nazali kosala sik’oyo, mpo na
kopekisa bato oyo bazali koluka nzela ya komikokanisa na
biso kati na makambo oyo bazali komikumisa na yango.
13 Pamba te bato ya lolenge wana bazali bantoma ya
lokuta, bazali bakosi oyo bazali komikomisa lokola bantoma
ya Klisto.
14 Ezali likambo ya kokamwa te, pamba te Satana mpe
amikomisaka lokola anjelu ya pole.
15 Ezali likambo ya kokamwa te soki basali na ye mpe
bazali komikomisa lokola basali ya Nzambe ya sembo. Kasi
suka na bango ekozala kolanda misala na bango.

Polo mpe basakoli ya lokuta

16 Nazongeli lisusu : tika ete moto moko te azwa ngai
lokola moto ya liboma ! Kasi soki bolingi bongo, boyamba
ngai lokola moto ya liboma mpo ete ngai mpe namikumisa
mwa moke.
17 Makambo oyo nalingi koloba, nakoloba yango te
ndenge Nkolo alingi, kasi nakoloba yango lokola moto
ya liboma, mpe nazali na elikya ete nakozwa nzela ya
komikumisa.
18 Lokola bato mingi bazali komikumisa na tina na
makambo ya mokili, ngai mpe nakomikumisa.
19 Bino oyo bozali bato ya bwanya, bozali kondima na
esengo nyonso bato ya maboma.
20 Bozali penza kondima ete bato bakomisa bino
bawumbu, babotola bozwi na bino, banyokola bino, ba-
monela bino, babeta bino na bilongi !
21 Nalobi yango na soni ete tozalaki penza babolole mpo
na komitika bongo. Nzokande, makambo oyo bato mosusu
balingi komikumisa na tina na yango —nazali koloba lokola
moto ya liboma— ngai mpe nakoki komikumisa na tina na
yango.
22 Bazali Ba-Ebre ? Ngai mpe nazali Mo-Ebre. Bazali
bana ya Isalaele ? Ngai mpe nazali mwana ya Isalaele !
Bazali bakitani ya Abrayami ? Ngai mpe nazali mokitani
ya Abrayami.
23 Bazali basali ya Klisto ? —Nazali koloba lokola moto
ya liboma— Ngai naleki bango. Pamba te nasalaki makasi
penza, nakotaki mbala mingi na boloko, babetaki ngai
mingi, nakutanaki na makama ya kufa mbala mingi.
24 Mbala mitano, Bayuda babetaki ngai bafimbu tuku
misato na libwa ;

25 mbala misato, babetaki ngai banzete ; mbala moko,
babambaki ngai mabanga ; mbala misato, nazindaki na
mayi ; nasalaki mokolo moko mpe butu moko kati na ebale
monene.
26 Mbala na mbala, nazalaki kosala mibembo ; naku-
tanaki na makama ya bibale, makama liboso ya bato mabe,
makama liboso ya bandeko na ngai ya ekolo moko, makama
liboso ya Bapagano, makama kati na engumba, makama
kati na esobe, makama kati na ebale monene, mpe makama
liboso ya bandeko ya lokuta.
27 Solo nasalaki misala makasi mpe ya pasi penza ; mbala
mingi, nalalaki pongi te, nazangaki bilei ya kolia mpe mayi
ya komela, nakilaki bilei, nanyokwamaki na malili, mpe
nazangaki bilamba ya kolata.
28 Longola makambo nyonso oyo etikali, mokumba na
ngai ya mokolo na mokolo ezalaki : komitungisa na tina
na Mangomba nyonso.
29 Nani oyo alembi, bongo ngai nalemba nzoto te ? Nani
oyo akweyi na masumu, bongo ngai nayoka motema pasi
te ?
30 Soki nasengeli komikumisa, nakomikumisa mpo na
bolembu na ngai.
31 Nzambe mpe Tata ya Nkolo Yesu, Ye oyo akumisama
mpo na seko, ayebi ete nazali kokosa te.
32 Kati na Damasi, moyangeli ya mokonzi Aretasi apesaki
mitindo ete bakengela engumba ya bato ya Damasi mpo ete
bakanga ngai.
33 Kasi bakitisaki ngai na nzela ya lidusu kati na mir, kati
na kitunga, libanda ya mir ; bongo nalongaki kokima ye.

12

Bimoniseli ya Polo

1 Boni, nasengeli komikumisa ? Te, ezali na tina te ! Kasi
tika nayebisa bino makambo oyo namonaki lokola na ndoto,
mpe bimoniseli oyo Nkolo alakisaki ngai.
2 Nayebi moto moko kati na Klisto, oyo, wuta mibu zomi
na minei, amemamaki kino na likolo ya misato : nayebi te
soki ezalaki kati na nzoto na ye to mpe kati na nzoto na ye
te, kasi Nzambe ayebi.
3 Nzokande, ezala soki ezalaki kati na nzoto na ye to mpe
kati na nzoto na ye te, Nzambe ayebi yango ; kasi ngai
nayebi kaka ete moto yango
4 amemamaki na paradizo mpe ayokaki maloba oyo moto
akoki kolimbola te, makambo oyo moto azali na ndingisa te
ya koloba.

5 Nakomikumisa solo na tina na moto ya ndenge wana,
kasi na tina na ngai moko te, longola kaka na tina na
bolembu na ngai.
6 Nzokande, soki nalingaki komikumisa, nalingaki kozala
zoba te, pamba te nalingaki koloba kaka bosolo ; kasi naboyi
kosala yango, noki te bakopesa ngai lokumu koleka oyo bato
bamonaka kati na ngai to koleka sango oyo bayokaka na
tina na ngai.
7 Kutu, mpo ete namitondisa na lofundu te na tina na
bimoniseli ya kokamwa oyo nazwaki, batiaki ngai nzube
moko kati na nzoto, anjelu ya Satana mpo na konyokola
ngai.
8 Mpo na yango, nabondelaki Nkolo mbala misato mpo
ete nzube yango elongwa na nzoto na ngai.
9 Kasi azongiselaki ngai : **« Ngolu na Ngai ekoki mpo
na yo, pamba te nguya na Ngai ekokisamaka kati
na bolembu. »** Mpo na yango, nakomikumisa na esengo
nyonso mpo na bolembu na ngai, mpo ete nguya ya Klisto
ezala kati na ngai.
10 Yango wana, na likambo oyo etali Klisto, ezala kati na
bolembu, na kofingama, na kozanga, na minyoko to mpe na
pasi oyo nakutanaka na yango, nasepelaka na ngai kaka ;
pamba te ezali na tango oyo nazalaka na bolembu nde
natondaka na makasi.

Mitungisi ya Polo mpo na bandeko ya Kolinto

11 Tala, nazali koloba lokola moto ya liboma, pamba te
bino nde botindiki ngai kosala bongo. Pamba te ata soki
nazali moto pamba, kasi bantoma oyo bamimonaka minene
baleki ngai ata na eloko moko te.
12 Bilembo oyo elakisaka ete nazali ntoma emonisamaki
kati na bino : molende, bilembo ya kokamwa mpe
bikamwa.
13 Eloko nini penza bino bozwaki te koleka Mangomba
mosusu, longola kaka kozanga komemisa bino mokumba
na ngai ? Boye, bolimbisa ngai mpo na mabe yango !
14 Sik’oyo, nasali mabongisi ya koya kotala bino mpo na
mbala ya misato ; mpe nakomemisa bino mokumba na ngai
te, pamba te nazali koluka biloko na bino te, kasi nazali nde
koluka bino moko. Kobomba biloko mpo na baboti ezali
likambo ya bana na bango te, kasi ezali baboti nde basengeli
kobomba biloko mpo na bana na bango.
15 Mpo na ngai, nakopesa biloko na ngai nyonso na
esengo, mpe nakomipesa mobimba mpo na bino. Soki
nalingi bino mingi ; boni, bino bokoki kolinga ngai mingi
te ?

16 Atako nazalaki mokumba te epai na bino, kasi bato
mosusu bazalaki koloba ete nazali moto ya mayele mabe,
natielaki bino motambo.
17 Boni, kati na bato oyo natindaki epai na bino, ezali na
moko oyo natindaki mpo na kozwa bino biloko na mayele
mabe ?
18 Nasengaki na Tito ete aya epai na bino, mpe natindaki
elongo na ye ndeko na biso. Boni, Tito azwaki biloko na
bino na mayele mabe ? Tozalaki na ye likanisi moko te ?
Tazalaki kosala na ye ndenge moko te ?
19 Bokanisi ete, wuta kala, biso tolukaka komilongisa
liboso na bino ? Te, balingami na ngai ! Ezali liboso
ya Nzambe, kati na Klisto, nde tolobaka mpe tosalaka
makambo nyonso mpo na kokolisa kondima na bino.
20 Pamba te nazali kobanga ete nakuta bino te na lolenge
oyo ngai nazali kolinga ete bozala, tango nakoya epai na
bino, mpe ete bino bomona ngai te na lolenge oyo bozali
kolinga ete nazala. Nazali kobanga kokuta kati na bino
koswana, zuwa, kanda, kowelana, kofingana, kotongana,
lofundu mpe mobulu.
21 Solo, nazali kobanga lisusu ete, tango nakoya lisusu
epai na bino, Nzambe ayokisa ngai soni liboso na bino,
mpe ete nalela mpo na bato ebele oyo basalaki masumu
liboso kasi babongwani te na misala na bango ya mbindo,
na kindumba mpe na ekobo oyo basalaka.

13

Makebisi ya suka mpe bambote

1 Ekozala mbala na ngai ya misato ya koya epai na bino.
Bosolo ya likambo nyonso endimamaka na litatoli ya bato
mibale to misato.
2 Nasilaki kokebisa bino tango nayaki epai na bino mpo na
mbala ya mibale, mpe, wana nazali nanu mosika na bino,
nazali kozongela yango lisusu epai ya bato oyo basalaki
masumu liboso mpe epai ya bato nyonso, ete, tango nakoya
lisusu, nakoyokela moto ata moko te mawa,
3 lokola bozali kosenga elembo oyo ezali kolakisa ete
Klisto alobaka na nzela na ngai ; pamba te azali na bolembu
te mpo na bino, kasi asalaka na nguya kati na bino.
4 Solo, atako babakaki Ye na ekulusu kati na bolembu,
kasi azali na bomoi na nzela ya nguya ya Nzambe. Biso
mpe ndenge moko : tozali na bolembu kati na Ye, kasi
tokomilakisa bato ya bomoi elongo na Ye na nzela ya nguya
ya Nzambe, na lolenge na biso ya kosala mpo na bolamu na
bino.

5 Bomimeka bino moko mpe botala soki bozali kati na
kondima ; bomitala penza bino moko malamu. Boyebi te
ete Yesu-Klisto azali kati na bino ? Loba ete bosila kokweya
liboso ya komekama.
6 Kasi nazali na elikya : bokoyeba solo ete biso tokweyaki
te liboso ya komekama.
7 Sik'oyo, tozali kobondela Nzambe mpo ete bosala mabe
ata moko te ; ezali te mpo bato bamona ete biso tolonga
komekama, kasi mpo ete bino bosala bolamu, mpe biso
tomonana lokola bato oyo balonga te.
8 Pamba te tozali na nguya te ya kotelemela solo, kasi
tozali kaka na nguya ya kokokisa yango.
9 Tozali na esengo ya kozala na bolembu, kasi bino bozali
makasi ; mpe tosengaka na Nzambe kati na mabondeli na
biso ete bokoma bato ya kokoka.
10 Yango wana, nazali kokomela bino makambo yango
nyonso, awa nazali nanu mosika na bino, mpo ete, tango
nakoya, bomona ngai te lokola moto ya makambo makasi na
lolenge na ngai ya kosalela bokonzi oyo Nkolo apesaki ngai
mpo na kolendisa kondima na bino, kasi mpo na kokweyisa
yango te.

11 Bandeko na ngai, nasukisi mokanda na ngai na maloba
oyo : Bosepelaka ! Bolukaka kokoma bato ya kokoka,
bolendisanaka bino na bino, bozalaka na likanisi moko,
bobikaka bomoi na bino na kimia. Bongo Nzambe ya
bolingo mpe ya kimia akozala na bino elongo.

12 Bopesanaka mbote na beze ya bule.
Basantu nyonso oyo bazali awa batindeli bino mbote.

13 Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu-Klisto, bolingo ya Nzambe
mpe lisanga na Molimo Mosantu ezala na bino nyonso !

Mokanda epai ya Bagalatia

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Polo, ntoma oyo abengamaki na bato te to na nzela
ya moto te, kasi na Yesu-Klisto mpe na Nzambe Tata oyo
asekwisaki Ye kati na bakufi,
2 mpe bandeko nyonso oyo bazali elongo na ngai ;

Epai ya Mangomba ya Galatia :

3 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !
4 Yesu amipesaki mpo na masumu na biso mpo ete, kolanda
mokano ya Nzambe, Tata na biso, akangola biso longwa na
ekeke oyo ya mabe.
5 Tika ete nkembo ezonga epai na Ye libela na libela !
Amen !

Sango Malamu moko kaka

6 Nazali kokamwa ete bozali kosundola noki Ye oyo
abengaki bino na nzela ya ngolu ya Klisto mpe bozali
kolanda sango malamu mosusu
7 oyo ezalaka kutu te. Solo, ezali na bato oyo bazali kotia
mobulu kati na bino mpe bazali koluka kobongola Sango
Malamu ya Klisto.
8 Kasi soki moto moko, ezala biso to Anjelu moko kowuta
na Likolo, ateyi bino sango malamu oyo ekeseni na Sango
Malamu oyo biso toteyaki bino, wana tika ete Nzambe
alakela ye mabe !
9 Ndenge tolobaki yango liboso, mpe nazali lisusu koloba
yango sik'oyo : soki moto moko ateyi bino sango malamu
oyo ekeseni na Sango Malamu oyo boyambaki, wana tika
ete Nzambe alakela ye mabe !
10 Bozali sik'oyo kokanisa nini na likambo oyo :
nazali koluka kosepelisa bato to nazali koluka kosepelisa
Nzambe ? Boni, nazali koluka kosepelisa bato ? Soki
nazalaki nanu koluka kosepelisa bato, nalingaki kozala
mosali ya Klisto te.

Sango Malamu kowuta na Klisto

11 Bandeko na ngai, nalingi boyeba malamu ete Sango
Malamu oyo nateyaki bino ezalaki mbuma ya makanisi ya
bomoto te.
12 Nazwaki yango na moto moko te, nayekolaki yango mpe
te ; kasi ezali Yesu-Klisto nde alakisaki ngai yango na nzela
ya emoniseli.
13 Solo, boyokaki sango ya bizaleli na ngai ya kala tango
nazalaki nanu mondimi kati na lingomba ya Bayuda ;
boyebi mpe ndenge nini nazalaki konyokola Lingomba ya
Nzambe mpo na kopanza yango.
14 Kati na lingomba ya Bayuda, nazalaki komata koleka
Bayuda ebele ya ekeke na ngai, oyo tozalaki na bango mibu
moko ya mbotama ; nalekaki bango kutu na bolingo eleka
ndelo mpo na bokoko ya batata na ngai.
15 Kasi tango Nzambe oyo aponaki ngai wuta na libumu
ya mama na ngai mpe abengaki ngai na nzela ya ngolu na
Ye, asepelaki
16 kotalisa ngai Mwana na Ye na nzela ya emoniseli mpo
ete nakoka kosakola Ye kati na Bapagano, natunaki na
mbala moko toli epai ya moto ata moko te.
17 Nakendeki kutu na Yelusalemi te mpo na kokutana na
bato oyo bakomaki bantoma liboso na ngai, kasi nakendeki
nde na Arabi. Sima na yango, nazongaki na Damasi.
18 Ezali sima na mibu misato nde nakendeki na Yelusalemi
mpo na koyeba Petelo, mpe navandaki epai na ye mikolo
zomi na mitano.
19 Natikalaki komona ntoma mosusu te, longola kaka Jake,
ndeko ya Nkolo.
20 Nzambe azali Motatoli na ngai ete makambo oyo nazali
kokomela bino ezali ya lokuta te.
21 Sima na yango, nakendeki na bituka ya Siri mpe ya
Silisi.
22 Kasi Baklisto ya Mangomba ya Yuda bayebaki ngai te,
23 bayokaki kaka sango : « Moto oyo azalaki konyokola
biso na kala akomi sik’oyo koteya kondima oyo azalaki
koluka kobebisa. »
24 Mpe bazalaki kokumisa Nzambe na tina na ngai.

2

Polo mpe bantoma mosusu

1 Sima na mibu zomi na minei, nazongaki lisusu na
Yelusalemi elongo na Barnabasi ; namemaki mpe Tito.
2 Nakendeki kuna mpo na kotosa emoniseli oyo nazwaki.
Natalisaki na bakambi Sango Malamu oyo nateyaka kati
na Bapagano, na esika oyo tozalaki kaka biso moko mpo

nalingaki ete mosala oyo nazalaki kosala mpe oyo nasilaki
kosala ezwama na motuya.
3 Nzokande, ezala Tito oyo azalaki elongo na ngai,
batindaki ye kutu te na makasi ete akatisa ngenga, atako
azalaki Mogreki.
4 Esalemaki bongo likolo ya bandeko ya lokuta oyo
basilaki kokota kati na biso na mayele mabe mpo na
kolandela bonsomi oyo tozali na yango kati na Yesu-Klisto
mpe mpo na koluka kokomisa biso bawumbu.
5 Kasi totikelaki bango ata tango te mpo ete bosolo ya
Sango Malamu etikala mpo na bino.
6 Bato oyo bazalaki bakambi babakisaki ata eloko moko te
na mateya na ngai ; lokumu nyonso oyo bazalaki na yango
ezalaki na motuya moko te epai na ngai, pamba te Nzambe
aponaka bilongi te.
7 Kutu, bamonaki penza ete Nzambe apesaki ngai
mokumba ya koteya Sango Malamu epai ya bato oyo
bakatama ngenga te, ndenge apesaki na Petelo mokumba
ya koteya Sango Malamu epai ya Bayuda.
8 Pamba te Nzambe oyo asalaki kati na Petelo mpo ete
azala ntoma ya bato oyo bakatama ngenga asalaki mpe kati
na ngai lokola mpo ete nazala ntoma ya Bapagano.
9 Boye Jake, Petelo mpe Yoane oyo bazalaki makonzi
ya Lingomba bandimaki ngolu oyo Nzambe apesaki ngai.
Yango wana basanganaki elongo na ngai mpe Barnabasi
mpo na kolakisa ete tokomi moko ; mpe toyokanaki ete biso
tokende epai ya Bapagano, mpe bango bakende epai ya bato
oyo bakatama ngenga.
10 Basengaki na biso kaka ete tokoba kokanisa babola.
Mpe nasalaki nyonso mpo na kokokisa mokumba yango.

Polo apameli Petelo

11 Tango Petelo ayaki na Antioshe, natelemelaki ye makasi
mpo ete azalaki kati na libunga.
12 Pamba te liboso ete bato oyo bawutaki epai ya Jake
bakoma, Petelo azalaki kolia mesa moko elongo na Ba-
pagano ; kasi sima na bango kokoma, akomaki kobenda
nzoto mpe akabwanaki na Bapagano yango mpo ete azalaki
kobanga Bayuda.
13 Bayuda mosusu basanganaki na ye kati na lokuta na ye
kino Barnabasi mpe akotaki na lokuta na bango.
14 Kasi tango ngai namonaki ete bazali kotambola te na
bomoi ya sembo kolanda bosolo ya Sango Malamu, nalobaki
na Petelo na miso ya bango nyonso : « Ozali Moyuda, kasi
ozali kobika bomoi na yo lokola Mopagano ! Ndenge nini

ozali kosenga na makasi ete Bapagano batambola lokola
Bayuda ?
15 Biso tobotama Bayuda, tozali Bapagano te oyo bazali
basumuki.
16 Toyebi ete moto akoki kokoma sembo te na nzela ya
kotosa maloba ya Mobeko, kasi kaka na nzela ya kondima
kati na Yesu-Klisto. Yango wana biso mpe tondimelaki Yesu-
Klisto mpo ete tokoma sembo na nzela ya kondima kati na
Klisto, kasi na nzela te ya kotosa maloba ya Mobeko, pamba
te moto moko te akoki kokoma sembo na nzela ya kotosa
maloba ya mibeko.
17 Kasi soki, wana tozali koluka kokoma sembo kati na
Klisto, emonani lisusu ete biso moko Bayuda tozali mpe
basumuki lokola Bapagano, boni, elingi koloba ete Klisto
azali kotombola masumu ? Ata moke te !
18 Soki ngai natomboli lisusu biloko oyo nasilaki kobebisa,
wana nazali penza mobuki mibeko.
19 Pamba te, na nzela ya Mobeko, ngai nasilaki kokufa
na oyo etali Mobeko mpo ete nakoka kobika bomoi na ngai
mpo na Nzambe. Nabakamaki na ekulusu elongo na Klisto ;
20 boye ezali lisusu ngai te moto nazali kobika, kasi ezali
Klisto nde azali kobika kati na ngai. Bomoi oyo nazali
kobika sik'oyo kati na nzoto na ngai lokola moto, nazali
kobika yango na nzela ya kondima kati na Mwana na
Nzambe, oyo alingaki ngai mpe amikabaki mpo na ngai.
21 Nazali kolongola te ngolu ya Nzambe, pamba te soki
ezali na nzela ya kotosa Mobeko nde bato bakomaka sembo,
wana Klisto akufaki mpo na pamba. »

3

Kondima to Mobeko

1 Oh bato ya Galatia, bozali penza babolole ! Nani aloki
bino ? Balimbolelaki bino polele ndenge nini babakaki
Yesu-Klisto na ekulusu.
2 Nalingi kotuna bino motuna moko kaka : « Bozwaki
Molimo mpo botosaki Mobeko to mpo boyambaki na
kondima Sango Malamu oyo boyokaki ? »
3 Ndenge nini bokoki kokoma babolole boye ? Ndenge
nini bino oyo bobandaki na Molimo bozali sik'oyo kosukisa
na mosuni ?
4 Boni, bomonaki kaka pasi ya pamba, soki penza ezalaki
mpe mpo na pamba ?
5 Boni, ezali mpo botosaki Mobeko nde Nzambe apesi
bino Molimo na Ye mpe azali kosala bikamwa kati na bino
to ezali mpo boyambaki na kondima Sango Malamu oyo
boyokaki ?

6 Abrayami azalaki na kondima epai ya Nzambe ; mpe
mpo na kondima na ye, Nzambe akomisaki ye moto ya
sembo.
7 Boye, boyeba malamu ete ezali kaka bato oyo bazali na
kondima kati na Nzambe nde bazali bana ya Abrayami.
8 Makomi esilaki kobongisa ete Nzambe akokomisa Ba-
pagano sembo na nzela ya kondima, mpe etatolaki Sango
Malamu oyo epai ya Abrayami : « Bato ya bikolo nyonso
bakopambolama mpo na yo. »
9 Boye, bato oyo bazali na kondima bazali ya kopambo-
lama elongo na Abrayami, moto na kondima.
10 Pamba te bato nyonso oyo batiaka elikya na botosi
na bango liboso ya Mobeko bazali na se ya elakeli mabe,
kolanda ndenge ekomama : « Alakelama mabe, moto
nyonso oyo akobaka te kotosa makambo nyonso oyo eko-
mama kati na buku ya Mobeko. »
11 Solo, moto moko te akoki kokoma sembo na miso ya
Nzambe na nzela ya Mobeko, pamba te moto ya sembo
akobika na nzela ya kondima.
12 Nzokande, Mobeko ewuti na kondima te, pamba te
ekomama : « Moto oyo akosalela yango akobika bomoi na
ye na nzela na yango. »
13 Klisto akangolaki biso na bilakeli mabe ya Mobeko,
pamba te akomaki elakeli mabe na esika na biso. Eko-
mama : « Alakelama mabe, moto nyonso oyo badiembiki
na nzete. »
14 Asalaki bongo mpo ete, kati na Klisto Yesu, Bapagano
bazwa mapamboli ya Abrayami, mpe mpo ete biso tozwa,
na nzela ya kondima, Molimo oyo Nzambe alakaki.

Mobeko mpe elaka

15 Bandeko na ngai, tozwa nanu ndakisa moko kati na
bomoi na biso ya mokolo na mokolo : Soki moto atiki
maloba na ye ya suka kati na mokanda, moko te akoki
kolongola to kobakisa eloko kati na makambo oyo esili
kokomama.
16 Nzokande, Nzambe apesaki bilaka na Ye epai ya
Abrayami mpe epai ya mokitani na ye. Makomi elobi te
« Epai ya bakitani » lokola nde ezalaki likambo ya bato
ebele, kasi elobi « Epai ya mokitani na yo » mpo na kolakisa
ete etali moto se moko kaka, ye nde Klisto.
17 Nalobi boye : « Mobeko oyo eyaki sima na mibu
nkama minei na tuku misato ezali na makoki te ya koboma
boyokani oyo Nzambe asala wuta kala elongo na Abrayami ;
soki te, elaka ekomi eloko pamba. »
18 Pamba te soki libula ezwami na nzela ya Mobeko, wana
elaka ezali lisusu na esika te. Nzokande ezali penza na

nzela ya elaka nde Nzambe atalisaki ngolu na Ye epai ya
Abrayami.
19 Bongo mpo na nini Mobeko ? Mobeko ebakisamaki
mpo na kobimisa polele bozangi botosi ya bato, kino na
boyei ya Mokitani epai ya nani Nzambe apesaki elaka.
Mobeko yango epesamaki na nzela ya ba-anjelu, mpe
mokumba na yango epesamaki na maboko ya moyokanisi.
20 Nzokande soki ezalaki na moyokanisi, elingi koloba ete
ezalaki mpe na masanga ebele ya koyokanisa. Kasi mpo na
oyo etali elaka, Nzambe azali kaka Ye moko.
21 Boni, Mobeko eyaki mpo na kotelemela bilaka ya
Nzambe ? Ata moke te ! Soki mobeko moko epesamaki,
mobeko oyo ezali na makoki ya kopesa bato bomoi, bato
balingaki penza kokoma sembo na nzela ya mobeko yango.
22 Kasi tala makambo oyo Makomi eloba : Mokili mo-
bimba ezali na se ya bokonzi ya lisumu mpo ete elaka ya
Nzambe ekokisama epai ya bandimi na nzela ya kondima
na bango kati na Yesu-Klisto.

Bana ya Nzambe

23 Liboso ete kondima eya, tozalaki na se ya bokonzi ya
Mobeko, tozalaki ya kokangama mpo na kozela kondima
oyo esengelaki komonisama.
24 Boye Mobeko ezalaki lokola mokengeli, ezalaki na
mokumba ya komema biso epai ya Klisto mpo ete tokoma
sembo na nzela ya kondima.
25 Lokola sik’oyo kondima eyei, tozali lisusu na se ya
bokonzi ya Mobeko te.
26 Boye bino nyonso bozali bana na Nzambe na nzela ya
kondima kati na Yesu-Klisto ;
27 pamba te bino nyonso oyo bozwaki libatisi kati na Klisto
bolataki nde Klisto.
28 Bokeseni ezali lisusu te kati na Bayuda mpe Bagreki,
kati na bawumbu mpe bansomi, kati na mibali mpe basi ;
pamba te bino nyonso bozali se moto moko kati na Yesu-
Klisto.
29 Mpe soki bozali ya Klisto, bozali mpe bokitani ya
Abrayami, bakitani ya libula kolanda elaka oyo Nzambe
apesaki na Abrayami.

4

1 Tala ndimbola ya makambo oyo nazali koloba : soki
mokitani ya libula azali nanu mwana moke, akeseni te na
mowumbu, atako ye nde azali nkolo ya biloko nyonso.
2 Akozala na se ya bokonzi ya babokoli mpe ya babateli
bomengo kino tango akokokisa mibu oyo tata na ye akataki.

3 Ezali mpe ndenge moko mpo na biso : wana tozalaki
nanu bana mike, tozalaki bawumbu ya makambo oyo
etambolisaka mokili.
4 Kasi tango ngonga oyo Nzambe akataki ekokaki, atindaki
Mwana na Ye, oyo abotamaki na mwasi mpe na se ya
bokonzi ya Mobeko,
5 mpo na kosikola bato oyo bazali na se ya bokonzi ya
Mobeko, mpe mpo na kopesa biso makoki ya kokoma bana
na Nzambe.
6 Mpe mpo ete bozali penza bana, Nzambe atindaki
Molimo ya Mwana na Ye kati na mitema na biso, Molimo
oyo agangaka : « Aba, » elingi koloba : « Tata ! »
7 Boye, ozali lisusu mowumbu te, kasi mwana. Mpe mpo
ete ozali mwana, Nzambe okomisi yo mokitani ya libula na
Ye.

Polo amitungisi mpo na bandeko ya Galatia

8 Wuta kala, wana boyebaki nanu Nzambe te, bozalaki
bawumbu ya banzambe oyo, na bosolo, bazali penza
banzambe te.
9 Kasi awa boyebi sik'oyo Nzambe to lokola sik'oyo
Nzambe ayebi bino, ndenge nini bozongeli lisusu makambo
oyo etambolisaka mokili, makambo oyo ezanga nguya mpe
tina ? Bolingi lisusu komizongisa na se ya bowumbu na
yango ?
10 Bozali kotosa mikolo, basanza, bileko mpe mibu !
11 Ah ! Nazali penza kobanga ete pasi oyo namiyokisaki
mpo na bino ekende pamba.
12 Nabondeli bino bandeko na ngai : Bozala lokola ngai,
pamba te ngai mpe namikomisaki lokola bino. Bosalaki ngai
mabe moko te.
13 Boyebi malamu ete ezali bokono na ngai nde epesaki
ngai libaku ya koteya bino Sango Malamu mpo na mbala
ya liboso.
14 Atako bongo, botiolaki ngai te mpe boboyaki ngai te
mpo na bokono na ngai ; nzokande, boyambaki ngai lokola
Anjelu na Nzambe, lokola Yesu-Klisto Ye moko.
15 Esengo na bino ekeyi wapi ? Nakoki ata kopesa litatoli
oyo na tina na bino : Soki ekokaki kosalema, bolingaki ata
kolongola miso na bino mpo na kopesa ngai yango.
16 Boni, nakomi sik'oyo monguna na bino mpo ete nazali
koloba na bino solo ?
17 Bato wana balingi bino makasi, kasi makanisi na bango
ezali ya malamu te ; bazali na posa ya kokabola bino na ngai
mpo ete bokangama na bango.

18 Ezali malamu kozalaka tango nyonso na bolingo eleka
ndelo mpo na likambo ya malamu, kasi ezala kaka te tango
nazali elongo na bino.
19 Bana na ngai, lokola mwasi oyo azali na pasi ya kobota,
nazali lisusu koyoka pasi mpo na bino, kino tango Klisto
akosalema kati na bino.
20 Nazali na posa makasi ya kozala sik'oyo elongo na bino
mpe koloba na bino na lolenge mosusu, pamba te nayebi
lisusu te eloko ya kosala mpo na bino !

Boyokani ya bowumbu mpe ya bonsomi

21 Bino oyo bolingi kozala na se ya bokonzi ya Mobeko,
boyebisa ngai nanu, bososolaka na bino te makambo oyo
Mobeko elobaka ?
22 Ekomama kati na yango ete Abrayami azalaki na bana
mibali mibale : mwasi mowumbu abotelaki ye mwana
moko, mpe mwasi nsomi abotelaki ye mwana moko.
23 Mwana oyo mwasi mowumbu abotelaki Abrayami
abotamaki na lolenge ya bomoto, kasi mwana oyo mwasi
nsomi abotelaki ye abotamaki kolanda elaka ya Nzambe.
24 Makambo oyo epesami lokola ndakisa : Basi oyo
mibale bazali kotalisa boyokani mibale. Moko ewutaki na
ngomba Sinai mpe ebotaki bawumbu ; yango nde Agari
azali kotalisa.
25 Agari azali ngomba Sinai kati na Arabi, akokani na
Yelusalemi ya sik'oyo, pamba te ezali kati na bowumbu
elongo na bana na yango.
26 Kasi Yelusalemi ya Likolo ezali nsomi, mpe yango nde
ezali mama na biso ;
27 pamba te ekomama :
« Sepela, mwasi ekomba,
yo oyo obotaka te !
Sepela makasi mpe ganga na esengo,
yo mwasi oyo oyoki nanu pasi ya kobota te !
Pamba te bana ya mwasi oyo asundolama bakozala ebele
koleka bana ya mwasi oyo azali na mobali. »
28 Nzokande bino bandeko na ngai, bozali bana ya elaka,
lokola Izaki.
29 Kasi ndenge kaka mwana mobali oyo abotamaki na
lolenge ya bomoto azalaki na kala konyokola mwana mobali
oyo abotamaki na nzela ya nguya ya Molimo, ndenge wana
mpe ezali kosalema sik'oyo.
30 Nzokande Makomi ezali koloba nini ? « Bengana
mwasi mowumbu elongo na mwana na ye ya mobali,
pamba te mwana ya mwasi mowumbu akoki te kokabola
libula elongo na mwana mobali ya mwasi nsomi. »

31 Yango wana bandeko na ngai, biso tozali bana ya mwasi
mowumbu te, kasi bana ya mwasi nsomi.

Bomoi kati na Molimo

5

Tozali na bonsomi kati na Klisto

1 Ezali mpo ete tozala bansomi nde Klisto akangolaki
biso. Yango wana, botelema ngwi mpe bozonga lisusu na
bowumbu te.
2 Ngai Polo, nazali koloba na bino ete soki bokatisi ngenga,
Klisto akozala lisusu na tina te epai na bino.
3 Nazali koyebisa lisusu na moto nyonso oyo akatisi ye
moko ngenga ete asengeli kotosa makambo nyonso oyo
Mobeko etindaka.
4 Bino oyo bolukaka kokoma sembo na nzela ya kotosa
mibeko, bozali ya kokabwana na Klisto, bozali lisusu na se
ya ngolu ya Nzambe te.
5 Kasi biso, na lisungi ya Molimo, tozali kozela na elikya
kokoma sembo na nzela ya kondima.
6 Pamba te, kati na Yesu-Klisto, likambo ya tina ezali :
kozala na kondima oyo esalaka na nzela ya bolingo ; ezali
te : kokatama ngenga to kokatama ngenga te.
7 Bozalaki kopota mbangu malamu ! Bongo nani apeng-
wisi bino mpo ete botika kotosa bosolo ?
8 Likanisi ya boye ewuti te epai ya Ye oyo abengaki bino.
9 Mwa levire moke evimbisaka potopoto nyonso ya mapa.
10 Ngai nandimisami mpo na bino kati na Nkolo ete
bokotikala kozala na makanisi mosusu te ; mpe ete moto
oyo azali kotia mobulu kati na makanisi na bino akozwa
etumbu, ezala ata nani.
11 Bandeko na ngai, soki nazalaki nanu koteya tina ya
kokatisa ngenga, mpo na nini nanyokolama lisusu ? Soki
ezali bongo, mateya ya ekulusu elingaki lisusu kobetisa bato
mabaku te.
12 Boye tika ete bato oyo bazali kotia mobulu kati na bino
bamilongola ata banzoto ya mibali !

Molimo mpe nzoto ya masumu

13 Bandeko na ngai, Nzambe abenga bino mpo ete bozala
bansomi. Kasi tika ete bonsomi yango ekoma te mpo na
bino libaku malamu ya kotambola kolanda baposa ya nzoto.
Nzokande, na nzela ya bolingo, bosunganaka bino na bino.
14 Pamba te Mobeko nyonso ekokisami kati na liloba
kaka moko : « Linga moninga na yo ndenge yo moko
omilingaka. »

15 Soki bozali kotukana mpe kozokisana, bosala keba ete
bobomana te bino na bino.
16 Boye, tala makambo oyo nazali koloba na bino :
Botambola kolanda baposa ya Molimo, mpe bokokokisa te
baposa ya bomoto na bino.
17 Pamba te baposa ya bomoto ebundisaka baposa ya
Molimo, mpe baposa ya Molimo ebundisaka baposa ya
bomoto. Nyonso mibale ebundisanaka mpo ete bolonga te
kosala makambo oyo bolingi kosala.
18 Kasi soki Molimo atambolisi bino, bokozala na se ya
bokonzi ya Mobeko te.
19 Tala misala ya bomoto : kindumba, misala ya bosoto,
pite,
20 kosambela bikeko, kindoki, koyinana, koswana, zuwa,
kanda, bombanda, bokabwani, koboyana,
21 likunya, milangwa, lokoso ya kolia, mpe makambo
mosusu ya lolenge oyo. Nazali komiyebisela bino, ndenge
nasalaki liboso : bato oyo basalaka makambo ya lolenge oyo
bakokota te na Bokonzi ya Nzambe.
22 Kasi mbuma ya Molimo ezali : bolingo, esengo, kimia,
kokanga motema, bondeko, kosala bolamu, kondima,
23 boboto mpe komikanga. Mibeko epekisaka te makambo
ya lolenge oyo.
24 Bato oyo bazali kati na Yesu-Klisto babaka na ekulusu
bomoto na bango elongo na baposa mpe bilulela na yango.
25 Lokola tozali kobika bomoi na biso na nzela ya Molimo,
totambola mpe na lisungi ya Molimo.
26 Tozala bato ya lolendo te, totumbolana te mpe toyoke-
lana zuwa te.

6

Kosala bolamu mpo na bato nyonso

1 Bandeko na ngai, soki bokuti moto azali kosala mabe
songolo, bino oyo bozali kotambola kolanda Molimo ya
Nzambe bozongisa ye na nzela, na boboto nyonso. Kasi sala
keba ete yo mpe omekama te.
2 Bomemisana mikumba bino na bino ; ezali na nzela
wana nde bokokokisa mobeko ya Klisto.
3 Soki moto songolo akanisi ete azali moto monene,
nzokande azali kaka moto pamba, azali komikosa ye moko.
4 Tika ete moko na moko atala malamu misala na ye ! Soki
akoki komikumisa mpo na yango, akomikumisa mpo na ye
moko kaka, kasi mpo na bato mosusu te ;
5 pamba te moto na moto akosamba mpo na misala na ye
moko.

6 Tika ete moto oyo bazali koteya Liloba apesa ndambo ya
biloko na ye nyonso epai ya moteyi na ye.
7 Bomikosa te : Nzambe amitikaka te ete batiola Ye. Oyo
moto alonaka, yango nde abukaka.
8 Moto oyo alonaka mpo na kosepelisa baposa ya bomoto
na ye akobuka libebi, moto oyo alonaka mpo na kosepelisa
Molimo akobuka bomoi ya seko.
9 Tosalaka bolamu ; tolembisa nzoto na biso te mpo na
yango, pamba te tokobuka mbuma na tango oyo esengeli
soki toyiki mpiko.
10 Boye, lokola tozali nanu na tango, tosalaka bolamu mpo
na bato nyonso, mpe mingi-mingi mpo na libota ya bandimi.

Makebisi ya suka mpe mbote

11 Botala ndenge nakomeli bino na makomi ya minene !
Nasaleli loboko na ngai moko mpo na kokoma yango.

12 Bato oyo balingaka koyebana na miso ya bato batindaka
bino na makasi kokatisa ngenga, mpo ete banyokola bango
te mpo na ekulusu ya Klisto.
13 Pamba te bango moko bato oyo bakatisaka ngenga
batosaka Mobeko te, kasi balingi kaka ete bokatisa ngenga
mpo ete bamikumisa na tina na bomoto na bino.
14 Mpo na ngai, nakomikumisa na eloko mosusu te,
longola kaka na ekulusu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
pamba te ezali na nzela ya ekulusu yango nde mokili
ebakamaki mpo na ngai, mpe ngai nabakamaki mpo na
mokili.
15 Ezali te kokatama ngenga to kokatama ngenga te nde
ezali na tina ; likambo ya tina ezali : kokoma ekelamu ya
sika.
16 Tika ete kimia mpe mawa ya Nzambe epesamela bato
nyonso oyo bakobanda kotambola kolanda mobeko oyo,
mpe epesamela Isalaele ya Nzambe !

17 Kobanda lelo, tika ete moto moko te apesa ngai lisusu
pasi na motema, pamba te nazali komema bilembo ya
bapota ya Yesu kati na nzoto na ngai.

18 Bandeko na ngai, tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo
na biso, ezala elongo na molimo na bino ! Amen !

Mokanda epai ya
Ba-Efeso

Ebandeli ya mokanda
1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya Nzambe ;

Epai ya basantu mpe bandimi ya Yesu-Klisto, oyo bazali kati na Efeso :

2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Lobiko kati na Klisto

Ngolu ya Nzambe kati na Klisto
3 Tika ete lokumu epesamela
Nzambe mpe Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
oyo apesi biso kati na bisika ya Likolo,
mapamboli nyonso ya Molimo kati na Klisto.
4 Pamba te, kati na Klisto,
apona biso liboso ete akela mokili,
mpo ete tozala bato ya bule
mpe bazanga pamela na miso na Ye.
Kati na bolingo na Ye,
5 abongisa biso wuta kala
mpo ete tozwa makoki ya kokoma bana na Ye
na nzela ya Yesu-Klisto,
kolanda bolamu mpe mokano na Ye moko,
6 mpo ete tosanzola nkembo ya ngolu na Ye,
oyo akabeli biso kati na Molingami na Ye.
7 Kati na Klisto,
tozwi lisiko na nzela ya makila na Ye,
mpe bolimbisi ya masumu,
kolanda bomengo ya ngolu ya Nzambe
8 oyo akabolelaki biso yango na bofuluki,
na kopesa biso bwanya mpe bososoli nyonso,
9 mpe na kolakisa biso mabombami ya mokano na Ye,
mabombami oyo abongisa kati na Klisto
kolanda bolamu na Ye,
10 mpo na kokokisa yango na tango ya suka :
kosangisa kati na Klisto
bikelamu nyonso oyo ezali kati na Likolo
mpe oyo ezali na mabele.
11 Kati na Klisto,

Nzambe aponaki biso lisusu
mpo ete tokitana na libula na biso,
kolanda mabongisi ya Ye oyo akokisaka nyonso,
kolanda makanisi ya mokano na Ye,
12 mpo ete tosanzola nkembo na Ye,
biso ba-oyo tozalaki bato ya liboso
mpo na kotia elikya na biso kati na Klisto.
13 Bino mpe, sima na bino koyoka Liloba ya solo,
Sango Malamu ya lobiko na bino, bondimelaki Klisto ;
mpe Nzambe apesaki bino Molimo Mosantu oyo alakaki
mpe, na nzela ya Molimo yango, abetaki bino kashe
14 lokola ndanga ya libula na biso
kino basikolami na Ye bakangolama
mpo na kosanzola nkembo na Ye.

Polo abondeli mpo na bato ya Efeso

15 Yango wana, wuta tango nayokaki sango ya kondima
na bino kati na Nkolo Yesu mpe bolingo na bino mpo na
basantu nyonso,
16 nazongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe
mpo na bino, nakanisaka bino na mabondeli na ngai
17 mpe nasengaka ete Nzambe ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, Tata ya nkembo, apesa bino Molimo ya bwanya mpe
ya emoniseli mpo ete bokoka koyeba Ye malamu.
18 Nasambelaka ete angengisa miso ya mitema na bino
mpo ete bokoka kososola elikya oyo ezali kati na kobengama
na bino, bomengo ya nkembo ya libula na Ye, oyo akopesa
bino elongo na basantu,
19 mpe monene makasi ya nguya na Ye mpo na biso oyo
tozali na kondima. Abimisaki nguya yango na makasi na
yango nyonso
20 mpe asalelaki yango kati na Klisto tango asekwisaki Ye
kati na bakufi mpe avandisaki Ye na ngambo ya loboko na
Ye ya mobali kati na Likolo,
21 na likolo ya milimo nyonso, ya bokonzi nyonso, ya
nguya nyonso, ya bokasi nyonso, mpe ya kombo nyonso
oyo bato bakoki kotanga, na tango oyo kaka te kasi mpe
na tango oyo ekoya.
22 Nzambe atia nyonso na se ya matambe ya Yesu mpe
apona Yesu mpo ete akonza nyonso lokola Mokonzi ya
Lingomba
23 oyo ezali nzoto na Ye. Nzambe oyo atondisaka nyonso
kati na bato nyonso amimonisaka kati na Yesu, na mobimba
ya bonzambe na Ye.

2

Bato na bomoi kati na Klisto

1 Bozalaki bakufi mpo na mabe mpe masumu na bino,
2 oyo bozalaki kosala na kala mpo na kobika bomoi na
bino tango bozalaki kotambola kolanda baposa ya mokili
oyo, mpe tango bozalaki kolanda mokonzi ya milimo mabe,
molimo oyo ezali kosala sik'oyo kati na bato oyo bazangi
botosi epai ya Nzambe.
3 Biso nyonso mpe, na kala, tozalaki elongo na bango,
tozalaki kotambola kolanda baposa na biso ya nzoto,
tozalaki kokokisa nyonso oyo nzoto mpe makanisi na biso
ezalaki kotinda biso kosala. Lokola bato mosusu, kanda
ya Nzambe esengelaki kokweyela biso mpo na mabe ya
bomoto na biso.
4 Kasi mpo ete Nzambe atondi na mawa mpe alingaki biso
na bolingo monene,
5 atako tozalaki bakufi mpo na masumu na biso,
akomisaki biso bato ya bomoi elongo na Klisto. Bobikisami
nde na ngolu…
6 Kati na Yesu-Klisto, Nzambe asekwisaki biso elongo na
Klisto mpe avandisaki biso elongo na Ye na bisika ya Likolo
7 mpo na kotalisa na bato ya bikeke oyo esengeli koya na
sima, bomengo monene ya ngolu na Ye, oyo alakisaki kati
na Yesu-Klisto na nzela ya boboto na Ye epai na biso.
8 Pamba te bobikisami nde na ngolu, na nzela ya
kondima—mpe yango ewuti na bino te, kasi ezali nde likabo
kowuta na Nzambe—
9 ezali na nzela ya misala na bino te mpo ete moko te
akoka komikumisa.
10 Solo, tozali mbuma ya mosala ya Nzambe : Akelaki biso
kati na Yesu-Klisto mpo ete tosala misala ya malamu oyo
Nzambe abongisa wuta kala mpo ete tokokisa yango.

Bayuda mpe bato ya bikolo ya bapaya

11 Yango wana, bobosanaka te ete na kala, bozalaki
Bapagano kolanda mbotama na bino ; mpe bato oyo
bamibengaka « bato bakatama ngenga » bazalaki kobenga
bino « bato bakatama ngenga te, » atako bazalaki bato
bakatama ngenga kati na banzoto na bango na nzela ya
mosala ya maboko ya bato.
12 Bobosanaka mpe te ete na tango wana, bozalaki ya
kokabwana na Klisto, bozangaki makoki ya bana mboka
kati na Isalaele, bozalaki bapaya liboso ya boyokani oyo
Nzambe alakaki, bozalaki bato bazanga elikya mpe bazanga
Nzambe kati na mokili.

13 Kasi sik’oyo, kati na Yesu-Klisto, bino oyo na kala
bozalaki mosika, bokomi pene na nzela ya mbeka ya makila
ya Klisto.
14 Solo, azali Ye moko kimia na biso : atiaki bomoko kati
na Bayuda mpe bato ya bikolo ya bapaya, akweyisaki mir
ya bonguna oyo ezalaki kokabola bango,
15 alongolaki Mobeko elongo na mitindo mpe malako na
yango mpo na kokela, kati na Ye moko, moto ya sika na
nzela ya Bayuda mpe bato ya bikolo ya bapaya, na kotia
kimia,
16 mpe mpo na koyokanisa, kati na nzoto se moko,
masanga nyonso mibale elongo na Nzambe na nzela ya
ekulusu oyo abomaki na yango bonguna oyo ezalaki kati
na bango.
17 Ayaki mpe ateyaki kimia epai na bino oyo bozalaki
mosika, mpe kimia epai na bato oyo bazalaki pene.
18 Pamba te na nzela na Ye, biso mpe bango tokotaka epai
ya Tata kati na Molimo moko.

19 Boye bozali lisusu te bapaya to baleki nzela, kasi bozali
nde bankolo mboka elongo na basantu, bozali mpe bato ya
libota ya Nzambe.
20 Nzambe akotisi bino kati na ndako oyo moboko na
yango ezali bantoma mpe basakoli, mpe Ye moko Yesu-
Klisto azali libanga na yango ya motuya mpo na kosimba
ndako mobimba.
21 Kati na Yesu-Klisto, ndako mobimba esangani malamu
mpe ezali kokola mpo ete ekoma Tempelo ya bule kati na
Nkolo.
22 Mpe kati na Ye, bino mpe bozali kotongama lisanga mpo
ete bokoma Ndako oyo Nzambe avandaka kati na yango na
nzela ya Molimo na Ye.

3

Mabongisi kitoko ya Nzambe mpo na Bapagano

1 Yango wana, ngai Polo, mokangami na boloko mpo
ete nazali mosali ya Yesu-Klisto mpo na bolamu na bino
Bapagano—

2 Solo, boyokaki ete Nzambe apesaki ngai mosala ya ngolu
na Ye mpo na bino
3 mpe ayebisaki ngai mabombami na nzela ya emoniseli,
ndenge nasili kokomela bino na mwa maloba.
4 Tango bokotanga maloba yango, bokokoka kososola
mayele na ngai kati na mabombami yango oyo etali Klisto.

5 Molimo ayebisaki mabombami yango te na bato ya
bikeke ya kala, ndenge alakisi yango sik'oyo na bantoma
mpe basakoli ya Nzambe oyo bazali bule.

6 Mabombami yango ezali boye : Kati na Yesu-Klisto, na
nzela ya Sango Malamu, Bapagano bazali bakitani ya libula
elongo na Isalaele, biteni ya nzoto moko, mpe basangani
elongo kati na elaka moko.

7 Kolanda ngolu oyo Nzambe apesaki ngai lokola likabo
na nzela ya nguya na Ye, nakoma mosali ya Sango Malamu.
8 Atako nazali moto ya suka kati na basantu nyonso, kasi
Nzambe apesa ngai ngolu ya kosakola epai ya Bapagano
bomengo monene ya Klisto ;
9 apesa ngai mpe ngolu ya kosunga bato nyonso mpo ete
basosola ndenge nini Nzambe akokisaka mabombami oyo
ezalaki wuta kala ya kobombama kati na Ye, Mokeli na
nyonso,
10 na tina ete bakonzi ya milimo mpe banguya kati na
mboka ya milimo eyeba sik'oyo, na nzela ya Lingomba,
bwanya ya Nzambe oyo emonisamaka na lolenge ebele,
11 kolanda mabongisi oyo asala wuta kala mpe akokisa
kati na Yesu-Klisto, Nkolo na biso.

12 Kati na Yesu-Klisto mpe na nzela ya kondima na biso
kati na Ye, tozali na elikya ya kopusana na bonsomi nyonso
pene ya Nzambe.
13 Lisusu, nazali kosenga na bino ete bobungisa mpiko na
bino te likolo ya pasi oyo ngai nazali komona mpo na bino,
pamba te ezali nde nkembo na bino.

Mabondeli mpo na bato ya Efeso

14 Yango wana nafukamaka liboso ya Tata
15 oyo apesaka bomoi na mabota nyonso kati na Likolo
mpe awa na mabele,
16 mpo na kobondela ete alendisa bino na nguya, mpo na
bolamu ya bomoto na bino ya kati, na nzela ya Molimo na
Ye kolanda bomengo ya nkembo na Ye,
17 mpo ete Klisto avanda kati na mitema na bino na nzela
ya kondima. Nabondelaka mpe mpo ete bozwa misisa mpe
bolenda kati na bolingo,
18 mpo ete bozwa nguya ya kososola elongo na basantu
nyonso monene, molayi, mokuse mpe bozindo ya bolingo
ya Klisto,
19 mpe mpo ete bozwa nguya ya koyeba bolingo yango
ya Klisto, oyo eleki boyebi nyonso, na tina ete botondisama
kino na bofuluki nyonso ya Nzambe.

20 Epai na Ye oyo azali na makoki ya kosala koleka nyonso
oyo tokoki kosenga to kokanisa, kolanda nguya na Ye, oyo
esalaka kati na biso,
21 tika ete nkembo ezala ya Ye kati na Lingomba mpe kati
na Yesu-Klisto, mpo na bileko nyonso mpe mpo na libela na
libela ! Amen.

Bomoi kati na lisanga ya sika

4

Kobatela bomoko

1 Ngai Polo, mokangami na boloko mpo na Nkolo, nazali
kosenga na bino ete botambolaka na lolenge oyo ebongi na
bato oyo Nzambe abengi :
2 bozalaka tango nyonso bato oyo batondi na komikitisa,
na boboto mpe na motema molayi ; boyikanaka mpiko kati
na bolingo,
3 bosalaka makasi mpo na kobatela bomoko ya Molimo
na nzela ya kimia oyo esangisi bino.
4 Nzoto ezali se moko, Molimo mpe azali se moko, ndenge
kaka Nzambe abenga bino na elikya se moko.
5 Nkolo azali se moko, kondima mpe ezali se moko, libatisi
mpe ezali se moko.
6 Nzambe azali se moko, azali mpe Tata ya bato nyonso ;
aleki bato nyonso, asalaka na nzela ya bato nyonso mpe
azali kati na bato nyonso.
7 Nzokande kati na biso, moto nyonso azwaki ngolu
kolanda ndenge Klisto akabolaki.
8 Yango wana Nzambe alobi :
« Tango amataki na likolo,
amemaki bakangami
mpe apesaki makabo epai na bato. »
9 Nzokande, « amataki na likolo » elingi koloba penza nini ?
Elingi kaka koloba ete, liboso, akitaki kino na se ya mabele.
10 Ye oyo akitaki na se ya mabele, ezali kaka Ye wana oyo
amataki na likolo koleka Likolo nyonso, mpo ete atondisa
mokili mobimba.
11 Ezali Ye moko Klisto nde akomisaki bamoko bantoma,
bamosusu basakoli, bapanzi Sango Malamu, babateli bib-
wele mpe balakisi,
12 mpo na kopesa na basantu makoki ya kokokisa lotomo
na bango, na tina ete nzoto ya Klisto etongama malamu.
13 Boye, biso nyonso tokokoma na bomoko kati na
kondima mpe kati na boyebi ya Mwana na Nzambe, mpe
tokokoma bato oyo bakembi kolanda ndenge Klisto azali ya
kokoka.

14 Na bongo, tokozala lisusu bana mike te oyo bambonge
ebwaki-bwaki lokola bwato, mpe oyo lolenge nyonso ya
mateya, ya lokuta mpe ya mayele mabe ya bato epumbwisi
na mopepe.
15 Kasi wana tokolobaka bosolo kati na bolingo, tokoko-
laka na makambo nyonso kati na Klisto oyo azali moto.
16 Ezali na nguya na Ye nde nzoto mobimba ekolaka mpe
emitongaka kati na bolingo, wana esili kokangana malamu
mpe kokoma moko na nzela ya misisa oyo epesaka yango
bilei, mpo na kopesa na eteni moko na moko nzela ya kosala
mosala na yango na ndenge ekoki.

Bomoi kati na Klisto

17 Boye, tala makambo oyo nazali koyebisa bino mpe
kobetela sete kati na Nkolo : Botambolaka lisusu te lokola
Bapagano oyo balandaka makanisi na bango, oyo ezanga
tina.
18 Pamba te molili ezipi mayele na bango mpe bazali ya
kokabwana na bomoi ya sika oyo Nzambe apesaka, mpo ete
bazangi boyebi mpe bazali mitema mabanga.
19 Lokola babungisa bomoto na bango, bamipesaki na
makambo ya soni mpo na kosala na lokoso makambo
nyonso ya bosoto.
20 Kasi bino boyekolaki Klisto ndenge wana te,
21 soki ya solo ezalaki penza Ye nde boyokaki tango
bateyaki bino solo oyo ezali kati na Yesu
22 mpo ete bobwaka etamboli na bino ya kala, etamboli
ya bomoto na bino ya kala, oyo ebebaka na nzela ya baposa
ya lokuta,
23 mpo ete Molimo akomisa mayele mpe makanisi na bino
ya sika,
24 mpe mpo ete bolata bomoto ya sika oyo ekelami
kolanda Nzambe, kati na bosembo mpe bosantu ya bosolo.

Bomoi kati na bolingo

25 Yango wana, tika ete moko na moko kati na bino
abwaka lokuta mpe alobaka solo na moninga na ye, pamba
te biso nyonso tozali kaka biteni ya nzoto moko.
26 Soki bosiliki, bosalaka masumu te ; kanda na bino
esengeli kosila liboso ete pokwa ekoma.
27 Bopesaka na Satana nzela te.
28 Tika ete moyibi ayiba lisusu te, kasi amipesa nde na
mosala ; mpe tika ete maboko na ye esala na bosembo
nyonso mpo ete azwa eloko ya kosunga na yango moto oyo
azali kati na bosenga.
29 Tika ete minoko na bino ebimisaka maloba ya mabe te,
kasi bolobaka kaka maloba ya boboto, maloba oyo esungaka

bato mosusu na kokola kati na kondima, kolanda bosenga
na bango, mpe esalaka bolamu na bato oyo bayokaka yango.
30 Boyokisaka Molimo Mosantu ya Nzambe mawa te ;
pamba te, na nzela ya Molimo yango, Nzambe abetaki bino
kashe na Ye mpo na mokolo ya kokangolama.
31 Bolimwisaka kati na bino bololo ya mitema, koyinana,
kanda, koswana, mafinga mpe lolenge nyonso ya misala
mabe.
32 Botalisanaka boboto, boyokelanaka mawa mpe bolim-
bisanaka ndenge Nzambe alimbisaki bino kati na Klisto.

5

1 Boye, lokola bozali bana oyo Nzambe alingaka mingi,
bomekolaka Ye.
2 Botambolaka na bolingo, ndenge kaka Klisto alingaki
biso mpe amikabaki mpo na biso epai ya Nzambe lokola
likabo mpe mbeka ya solo kitoko.
3 Tika ete kindumba, lolenge nyonso ya makambo ya soni
mpe lokoso etangamaka kutu te kati na bino, pamba te
ebongi te mpo na basantu.
4 Ezali mpe malamu te mpo na bino kobimisaka maloba
ya bozoba, ya bosoto mpe ya maseki, kasi ebongi nde
kozongisaka matondi.
5 Pamba te, boyeba yango malamu, moto nyonso oyo
asalaka kindumba, makambo ya soni to atondi na lokoso
oyo ekokani na kosambela bikeko, akokota te na Bokonzi
ya Klisto mpe ya Nzambe.

Bomoi kati na pole

6 Tika ete moko te akosa bino na maloba ezanga tina,
pamba te ezali mpo na biloko ya ndenge wana nde kanda
ya Nzambe ekweyelaka bato oyo batosaka Ye te.
7 Bosanganaka te elongo na bato wana.
8 Na kala, bozalaki molili, kasi sik’oyo bokomi pole kati
na Nkolo. Boye, botambolaka lokola bana ya pole,
9 pamba te mbuma ya pole ezali : boboto, bosembo, mpe
bosolo.
10 Bosalaka makasi mpo na kososola makambo oyo
esepelisaka Nkolo.
11 Bosanganaka te na misala ya molili, oyo ebotaka
mbuma te, kasi bobimisaka yango na pwasa.
12 Pamba te makambo nyonso oyo esalemaka na nkuku
ezalaka soni mpo na kolobela yango.
13 Nzokande nyonso oyo pole ebimisaka na pwasa emo-
nana polele,

14 pamba te nyonso oyo ebimi na pwasa ekomaka pole.
Yango wana baloba :
« Moto na pongi, lamuka,
bima kati na bakufi,
mpe Klisto akongengisa yo. »
15 Boye, bosalaka penza keba na ndenge na bino ya
kobika ; tika ete ezala te lokola bazoba, kasi lokola bato na
bwanya.
16 Bosalelaka tango na bino na ndenge ya malamu, pamba
te mikolo ezali mabe.

Bomoi na nzela ya Molimo

17 Yango wana, bozalaka bazoba te, kasi bososolaka oyo
ebengami mokano ya Nkolo.
18 Bolangwaka masanga te, pamba te ememaka na mob-
ulu ; kasi botondisamaka na Molimo,
19 bolendisanaka na nzela ya banzembo ya masanzoli,
banzembo ya lokumu, mpe na nzela ya banzembo oyo
ewutaka na Molimo ; boyembelaka mpe bosanzolaka Nkolo
wuta na mozindo ya mitema na bino ;
20 bozongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe
Tata mpo na makambo nyonso, na Kombo na Yesu-Klisto,
Nkolo na biso ;
21 mpe lokola botosaka Klisto, botosanaka bamoko na
bamosusu.
22 Basi, botosaka mibali na bino ndenge botosaka Nkolo.
23 Pamba te mobali azali mokonzi ya mwasi, ndenge Klisto
azali Mokonzi ya Lingomba oyo ezali nzoto na Ye, mpe Ye
azali Mobikisi na yango.
24 Kasi lokola Lingomba etosaka Klisto, tika ete basi mpe
batosaka mibali na bango na makambo nyonso.
25 Mibali, bolingaka basi na bino ndenge Klisto alingaki
Lingomba mpe amikabaki mpo na yango
26 mpo na kokomisa yango bule sima na Ye kopetola yango
na mayi na nzela ya Liloba na Ye,
27 mpe mpo na kotalisa yango epai na Ye moko lokola
Lingomba etonda na nkembo, ezanga litono to likwanza to
mbeba, kasi lokola Lingomba ya bule mpe ezanga pamela.
28 Ezali ndenge wana nde mibali basengeli kolinga basi na
bango lokola banzoto na bango moko. Mobali oyo alingaka
mwasi na ye amilingaka ye moko.
29 Pamba te moko te asila koyina nzoto na ye ; kasi
aleisaka mpe abatelaka yango malamu, ndenge kaka Klisto
asalaka mpo na Lingomba,
30 pamba te tozali biteni ya nzoto na Ye.

31 Yango wana, mobali akotika tata na ye mpe mama na
ye, mpe akosangana na mwasi na ye, bongo bango mibale
bakokoma nzoto moko.
32 Ezali wana na mabombami minene, kasi ngai nazali
koloba na tina na Klisto mpe Lingomba.
33 Atako bongo, mobali nyonso kati na bino asengeli
kolinga mwasi na ye ndenge amilingaka, mpe mwasi
nyonso asengeli kotosa mobali na ye.

6

Baboti mpe bana

1 Bino bana, botosaka baboti na bino kati na Nkolo, pamba
te yango nde ezali sembo.
2 Tala mobeko ya liboso oyo ekangani na elaka : Okope-
saka tata mpe mama na yo lokumu
3 mpo ete ozala moto ya esengo mpe ozala na bomoi ya
molayi kati na mokili.
4 Bino batata, bopesaka bana na bino kanda te, kasi
bobokolaka bango kati na mateya mpe makebisi ya Nkolo.

Bankolo mpe bawumbu

5 Bino bawumbu, botosaka bankolo na bino ya mokili, na
limemia, na kobanga mpe na bosembo ya mitema, lokola
nde bozali kotosa Klisto ;
6 na miso na bango kaka te, lokola nde bozali koluka
kosepelisa bato, kasi lokola bawumbu ya Klisto, oyo bazali
kosala mokano ya Nzambe wuta na mitema na bango.
7 Bosalaka na esengo lokola bawumbu ya Nkolo, kasi
lokola bawumbu ya bato te,
8 pamba te boyebi malamu ete Nkolo akofuta moto nyonso
mpo na bolamu nyonso oyo asalaka, azala mowumbu to
monsomi.
9 Bongo mpo na bino bankolo, bosalaka mpe ndenge wana
epai ya bawumbu na bino. Bobangisaka bango te, lokola
boyebi malamu ete Nkolo na bango, oyo azali kati na Likolo
azali mpe Nkolo na bino mpe aponaka bilongi te.

Etumba ya Molimo

Bibundeli ya Nzambe

10 Mpo na kosukisa, bozalaka makasi kati na Nkolo mpe
kati na nguya na Ye ya monene.
11 Bolataka bibundeli nyonso ya Nzambe mpo ete bokoka
kotelema ngwi liboso ya mayele mabe ya Satana.
12 Pamba te tobundisaka nzoto te mpe tobundisaka makila
te, kasi tobundisaka nde banguya, bakonzi ya milimo ya

Satana, bokonzi ya molili, banguya ya mokili ya molili mpe
milimo mabe oyo ezali kati na mboka ya milimo.
13 Yango wana, bolataka bibundeli nyonso ya Nzambe
mpo ete bokoka kolonga na mokolo mabe ya Satana mpe
kotelema ngwi kino na suka sima na bino kobunda.
14 Boye botelema ngwi, bolataka solo lokola mokaba na
loketo, bosembo lokola ebombelo ya tolo,
15 molende ya kopanza Sango Malamu ya kimia lokola
sapato na makolo na bino.
16 Na likolo na nyonso, bobakisaka kondima lokola nguba
oyo bokoboma na yango moto ya makonga nyonso oyo
Satana akobwakaka.
17 Bolataka lobiko lokola ekoti ya ebende, mpe bozwaka
Liloba na Nzambe lokola mopanga ya Molimo.

Losambo

18 Mpe bosambelaka tango nyonso na bokambami ya
Molimo, na nzela ya lolenge nyonso ya mabondeli mpe ya
bisengeli. Mpo na yango, bosenzelaka mpe bomikabaka
mobimba mpo na kobondelaka mpo na basantu nyonso.
19 Bobondelaka mpe mpo na ngai mpo ete, tango nyonso
nakozala koteya, Nzambe apesa ngai maloba oyo nasengeli
kotatola mpo na kosakola mabombami ya Sango Malamu,
na kozanga bobangi.
20 Ezali mpo na Sango Malamu yango nde nazali motin-
dami kati na minyololo. Boye, bobondelaka mpo ete
natatolaka yango na kozanga bobangi, ndenge nasengeli
penza kolobela yango.

Bambote

21 Tishike oyo, kati na Nkolo, azali ndeko molingami mpe
mosali ya sembo, akoyebisa bino makambo nyonso, mpo
ete bino mpe boyeba ndenge nini nazali mpe makambo nini
nazali kosala.
22 Ezali na tina yango nde nazali kotinda ye epai na bino,
mpo ete apesa bino basango na tina na ngai mpe alendisa
bino.

23 Tika ete Nzambe Tata mpe Nkolo Yesu-Klisto bapesa na
bandeko nyonso kimia, bolingo mpe kondima !

24 Tika ete ngolu ezala na bato nyonso oyo balingaka Yesu-
Klisto, Nkolo na biso, na bolingo oyo ekoki kobeba te !

Mokanda epai ya Bafilipi

Ebandeli ya mokanda

1 Polo mpe Timote, bawumbu ya Yesu-Klisto ;

Epai ya basantu nyonso kati na Klisto, oyo bazali na Filipi, elongo na bakambi ya Lingomba mpe badiakona :

2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Matondi mpe losambo

3 Nazongisaka matondi epai ya Nzambe na ngai tango nyonso nakanisaka bino ;
4 nasambelaka Nzambe tango nyonso mpo na bino nyonso mpe nasalaka yango na esengo,
5 mpo na lisungi na bino kati na mosala ya kopanza Sango Malamu, wuta na mokolo ya liboso kino sik'oyo.
6 Nandimisami solo ete Ye oyo abandaki mosala kitoko oyo kati na bino akokomisa yango kino na suka, na mokolo ya Yesu-Klisto.
7 Ezali sembo mpo na ngai kozala na makanisi ya lolenge oyo mpo na bino nyonso ; solo, nalingaka bino mingi, pamba te bino nyonso bosanganaka makasi elongo na ngai kati na ngolu ya Nzambe, ezala tango nazali ya kokangama na minyololo kati na boloko to tango nazali kolobela mpe kotatola Sango Malamu na molende.
8 Nzambe azali Motatoli na ngai ete nalingaka bino nyonso makasi, na bolingo ya Yesu-Klisto.
9 Mpe nasengaka kati na mabondeli na ngai ete bolingo na bino ekoba kokola tango nyonso kati na boyebi ya solo mpe na bososoli ya kokoka,
10 mpo ete bokoka kososola makambo oyo eleki malamu. Na bongo, bokozala peto mpe bokozanga pamela mpo na mokolo ya Klisto,
11 bokotonda na mbuma ya bosembo oyo ewutaka na Yesu-Klisto, mpo na nkembo mpe lokumu ya Nzambe.

Boloko ya Polo mpe Sango Malamu

12 Bandeko na ngai, nalingi boyeba ete makambo oyo ekomeli ngai esali penza ete Sango Malamu ekende liboso.

13 Boye, bakengeli nyonso ya ndako ya mokonzi mpe bato
nyonso oyo bazali awa bayebi ete nazali kati na boloko mpo
na Klisto.
14 Mpe lisusu, kozala na ngai kati na boloko epesi na
bandeko mingi kati na Nkolo molende ya kotia elikya kati
na Nkolo mpe ya koteya Liloba na Nzambe, na mpiko mpe
na bozangi bobangi.
15 Ezali solo ete bamoko bazali kosakola Klisto mpo na
zuwa mpe kowelana na ngai, kasi bamosusu bazali kosala
yango na makanisi ya malamu :
16 bazali kosala na bolingo mpo bayebi ete ezali mpo na
kotatola mpo na Sango Malamu nde ngai nazali awa.
17 Kasi mpo na ba-oyo bazali kosakola Klisto mpo na posa
ya kowelana, makanisi na bango ezali ya malamu te : bazali
kokanisa ndenge nini bakoki kobakisa pasi na ngai, na
tango oyo nazali na pasi lokola mokangami kati na boloko.
18 Ezala bongo to bongo te, eloko ya motuya ezali ete Klisto
azali kosakolama, na lolenge nyonso, ezala na makanisi ya
mabe to na bosolo ; mpe ngai nazali kosepela mpo na yango.
Kutu, nakokoba kosepela mpo na yango.
19 Nayebi solo ete, na nzela ya mabondeli na bino mpe
ya lisungi ya Molimo ya Yesu-Klisto, makambo oyo ekomeli
ngai ekosuka na kokangolama na ngai.
20 Eloko nazali kozela makasi mpe kolikya na motema na
ngai mobimba ezali ete nayokisama soni te ata na likambo
moko, kasi Klisto akumisama kati na nzoto na ngai, sik’oyo
mpe tango nyonso, na elikya nyonso, ezala na nzela ya
bomoi na ngai to na nzela ya kufa na ngai.
21 Mpo na ngai, kosalela Klisto, yango nde tina ya bomoi
na ngai ; mpe kokufa ezali litomba.
22 Nzokande, soki kokoba na ngai kobika kati na mokili
ekopesaka ngai nzela ya kobota bambuma ebele ya malamu
na nzela ya mosala na ngai, nayebi te nini nasengeli kopona.
23 Makambo mibale ezali kobenda ngai ngambo na
ngambo : na ngambo moko, kokufa mpo na kozala elongo
na Klisto, pamba te yango nde eleki malamu ;
24 na ngambo mosusu, kowumela kati na nzoto, pamba te
yango nde eleki na tina likolo na bino.
25 Lokola nandimisami na yango, nayebi malamu ete
nakowumela mpe nakokoba kozala kati na bino nyonso,
mpo na kosunga ete bokola mpe bosepela kati na kondima.
26 Boye, tango nakozala lisusu elongo na bino, lolendo na
bino kati na Yesu-Klisto ekobakisama lisusu mpo na ngai.

Bomoi oyo ebongi liboso ya Sango Malamu

27 Kasi botambola na lolenge oyo ebongi liboso ya Sango
Malamu ya Klisto mpo ete, ezala nayei kotala bino to nayei
te, nayoka sango ete botelemi ngwi mpe bosangani lokola
moto moko, bozali kobunda elongo, na motema moko, mpo
na kobatela kondima oyo Sango Malamu ememelaki bino,
28 na kolenga te liboso ya banguna na bino. Mpo na bango,
ezali elembo ya libebi ; kasi mpo na bino, ezali elembo ya
lobiko, mpe ewutaka na Nzambe.
29 Mpo na oyo etali Klisto, Nzambe apesaki bino ngolu
kaka te ya kondimela Ye, kasi ngolu mpe ya konyokwama
mpo na Ye,
30 pamba te bozali nde kobunda etumba ya lolenge moko
na oyo bomonaki ngai kobunda mpe oyo bozali koyoka ete
nazali lisusu kobunda sik'oyo.

2

Ndakisa ya komikitisa ya Klisto

1 Boye, soki kolendisama ezali kati na Klisto, soki
kobondisama ezali kati na bolingo, soki boyokani ezali kati
na Molimo, soki bolamu mpe mawa ezali kati na bino,
2 botondisa motema na ngai na esengo na kozalaka
motema moko, bolingo moko, likanisi moko mpe posa
moko.
3 Bosala eloko moko te na kowelana to na koluka lokumu
ezanga tina ; kasi na komikitisa nyonso, bomona baninga
lokola nde baleki bino.
4 Tika ete moko te kati na bino aluka bolamu na ye moko
kaka, kasi aluka mpe bolamu ya bandeko mosusu.
5 Bozala na posa ya kozalaka na bizaleli ya boye kati na
bino ndenge mpe Yesu-Klisto azalaki na yango.
6 Ye oyo azalaki na lolenge ya Nzambe,
amonaki yango te lokola eloko ya kowelela,
7 kasi amikomisaki moto pamba,
akomaki lokola mowumbu,
amikomisaki lokola moto
mpe amonanaki bongo lokola moto ;
8 amikitisaki penza
mpe atosaki kino na kufa,
ata na kufa ya ekulusu.

9 Yango wana mpe Nzambe atombolaki Ye na likolo ya nyonso
mpe apesaki Ye Kombo oyo eleki bakombo nyonso,
10 mpo ete, na Kombo na Yesu,
mabolongo nyonso efukama
kati na Likolo, na mokili mpe na se ya mabele,

11 mpe minoko nyonso etatola ete Yesu-Klisto azali Nkolo
mpo na nkembo ya Nzambe Tata.

Makambo oyo mondimi asengeli kosala

12 Yango wana, balingami na ngai, ndenge bozalaki tango
nyonso na botosi, bokoba kosala mpo na lobiko na bino, na
kobanga mpe na kolenga : bokosalaka bongo kaka te tango
nazali elongo na bino, kasi mpe sik'oyo, na kolekisa, tango
nazali elongo na bino te ;
13 pamba te ezali Nzambe nde apesaka posa mpe makoki
ya kosala makambo nyonso, ndenge ezali mabongisi na Ye
ya bolingo.
14 Bosalaka likambo moko te na koyimayima mpe na
tembe,
15 mpo ete bozanga pamela mpe bozala peto lokola bana
na Nzambe oyo bazangi mbeba kati na molongo ya bato
babunga nzela mpe ya mobulu. Kati na molongo yango,
bozali kongenga lokola minda kati na mokili
16 mpo bosimbi makasi Liloba ya bomoi. Boye, na mokolo
ya Klisto, bokosala lokumu na ngai, pamba te nakimaki
mbangu mpe nasalaki mosala na pamba te.
17 Mpe ata soki makila na ngai ekoki kosopana lokola
mbeka ya masanga na likolo ya mbeka oyo ezali mosala ya
kondima na bino, nakozala na esengo mpo na yango mpe
nakosepela elongo na bino nyonso.
18 Bino mpe ndenge moko, bosepela mpo na yango mpe
bosepela elongo na ngai.

Timote mpe Epafrodite

19 Kati na Nkolo Yesu, nazali na elikya ya kotindela bino
Timote kala mingi te, mpo ete nalendisama na basango oyo
akopesa ngai na tina na bino.
20 Pamba te nazali awa na moto mosusu te, longola kaka
ye, oyo azali kokabola na ngai makanisi moko mpe azali
komitungisa na ndenge ya solo mpo na bolamu na bino ;
21 bato nyonso oyo batikali balukaka kaka bolamu na
bango moko, kasi bamipesaka te na makambo ya Yesu-
Klisto.
22 Nzokande, bino moko boyebi ndenge nini Timote
alakisaki molende na ye, pamba te asalaki elongo na ngai
mosala ya kopanza Sango Malamu, ndenge mwana asalaka
elongo na tata na ye.
23 Yango wana nazali na elikya ya kotinda ye epai na
bino tango kaka nakoyeba ndenge nini makambo na ngai
ekosuka.
24 Nandimisami solo kati na Nkolo ete nakoya kotala bino
kala mingi te.

25 Kasi nakanisi ete ezali na tina mingi ya kotindela bino
ndeko na ngai, Epafrodite, moninga na ngai ya mosala
mpe ya etumba, ntoma oyo botindaki epai na ngai mpo na
komemela ngai biloko oyo nazalaki na yango na bosenga.
26 Pamba te azali na posa makasi ya komona bino nyonso
mpe ayokaki pasi mingi na motema mpo boyokaki ete azali
kobela.
27 Azalaki penza kobela kino akomaki pene ya kokufa,
kasi Nzambe ayokelaki ye mawa, mpe ye moko kaka te kasi
ngai mpe, mpo ete natonda na mawa te.
28 Yango wana nazali kotinda ye noki penza mpo ete,
tango bokomona ye lisusu, bosepela, mpe mawa na ngai
esila.
29 Boyamba ye na esengo makasi kati na Nkolo mpe
bomemiaka bato ya lolenge wana,
30 pamba te akomaki pene ya kokufa mpo na mosala ya
Klisto : atiaki bomoi na ye kati na likama mpo na kopesa
ngai lisungi oyo bino moko bokokaki te kopesa ngai.

3

Kotia elikya na nzoto te

1 Mpo na kosukisa, bandeko na ngai, bosepelaka kati na
Nkolo ! Ezali likambo ya pasi te mpo na ngai kokomela bino
lisusu makambo oyo nakomelaki bino liboso, mpe yango
ezali mpo na bolamu na bino.
2 Bosala keba na bambwa, na bato mabe mpe na bato oyo
batindikaka bino na kokatisa ngenga !
3 Biso nde tozali bato oyo bakatisa ngenga na solo,
pamba te tosambelaka Nzambe na nzela ya Molimo na Ye,
tomikumisaka kati na Yesu-Klisto mpe totiaka elikya na biso
na nzoto te,
4 atako ngai mpe nakoki na ngai kotia elikya na nzoto.
Soki moto moko akanisi ete akoki kotia elikya na nzoto,
asengeli koyeba ete ngai nakoki kutu kotia elikya yango
koleka ye ;
5 pamba te bakatisaki ngai ngenga na mokolo ya
mwambe, nazali penza moto ya Isalaele kati na libota ya
Benjame, mpe nazali Mo-Ebre oyo abotama na baboti oyo
bazali mpe Ba-Ebre. Mpo na oyo etali Mibeko, nazalaki
Mofarizeo ;
6 mpo na oyo etali molende, nanyokolaki Lingomba ; mpo
na oyo etali bosembo oyo bato balukaka na nzela ya Mibeko,
nazalaki moto azanga pamela.
7 Kasi makambo oyo nazalaki komona ete ezali na tina
mpo na ngai, nakomi sik’oyo komona yango pamba mpo na
Klisto.

8 Kaka yango te, nazali kutu komona makambo nyonso
lokola eloko pamba likolo ya bolamu oyo eleki monene :
koyeba Yesu-Klisto, Nkolo na ngai. Ezali mpo na Ye nde ngai
nandimaki kobungisa makambo wana nyonso mpe nazali
komona yango lokola bisanza, mpo ete nakoka kozwa Klisto
9 mpe bakuta ngai kati na Ye. Nakomi moto ya sembo
mpo ete nandimeli Klisto : Nzambe akomisi ngai moto ya
sembo na nzela ya kondima. Ezali lisusu te na nzela ya
kotosa Mibeko ndenge nazalaki kokanisa kala.
10 Posa monene ya motema na ngai ezali : koyeba Klisto,
koyeba nguya ya lisekwa na Ye, kosangana na pasi na Ye,
kokokana na Ye kati na kufa na Ye
11 na elikya ete ngai mpe nakosekwa kati na bakufi.
12 Nalingi koloba te ete nasili kozwa biloko oyo nyonso to
mpe nasili kokoma moto ya kokoka, kasi nazali nde kopota
mbangu mpo na kozwa yango, pamba te Yesu-Klisto asila
mpe kozwa ngai.
13 Bandeko, nazali kokanisa te ete nasili kozwa yango ;
kasi nasalaka likambo moko : nabosanaka makambo
nyonso oyo esili koleka, mpe namipesaka mpo na makambo
oyo ezali liboso.
14 Boye nazali kopota mbangu kino nakoma na suka mpo
na kozwa mbano oyo Nzambe abenga ngai mpo na yango
wuta na Likolo kati na Yesu-Klisto.
15 Biso nyonso oyo tokola na Molimo, tosengeli kokanisa
ndenge wana. Mpe soki ezali na likambo oyo na tina na
yango bozali kokanisa ndenge mosusu, Nzambe akososolisa
bino.
16 Nzokande, na esika oyo tosili kokoma, totambola nzela
moko.
17 Bandeko, bino nyonso bolanda ndakisa na ngai mpe
bomekola ezaleli ya bato oyo bazali kotambola lokola biso.
18 Pamba te ndenge nazalaki koyebisa bino yango mbala
na mbala mpe, sik’oyo, nazali lisusu koyebisa bino yango
na kolela, bato mingi bazali kotambola lokola banguna ya
ekulusu ya Klisto.
19 Suka na bango ezali libebi ; pamba te nzambe na
bango ezali libumu na bango, lokumu na bango ezali kati
na makambo oyo eyokisaka bango soni, mpe makanisi na
bango elukaka kaka biloko ya mokili.
20 Kasi biso, mboka na biso ezali kati na Likolo, mpe tozali
kozela na posa makasi Mobikisi na biso, Nkolo Yesu-Klisto,
oyo akowuta na Likolo.
21 Ye nde akobongola nzoto na biso ya putulu mpo na
kokomisa yango nzoto ya nkembo, na nzela ya nguya na
Ye ya kotia biloko nyonso na se ya bokonzi na Ye.

4

1 Yango wana, bandeko mpe balingami na ngai, bino oyo
nazali na posa makasi ya komona lisusu, bino oyo bozali
esengo mpe motole na ngai, botikala ngwi kati na Nkolo.

Batoli ya suka

2 Nasengi na Evodi mpe na Sentishe ete bazala na
makanisi moko kati na Nkolo.
3 Solo, nasengi lisusu na yo moninga na ngai ya motema
kati na mosala : sunga basi oyo, pamba te babundaki mpo
na Sango Malamu, elongo na ngai, Klema mpe baninga
mosusu ya mosala oyo bakombo na bango ekomama kati
na buku ya bomoi.
4 Bosepelaka tango nyonso kati na Nkolo ; nazongeli
yango lisusu : bosepelaka !
5 Tika ete boboto na bino eyebana na bato nyonso. Nkolo
akomi pene.
6 Bomitungisaka ata na likambo moko te ; kasi na
makambo nyonso, botalisaka baposa na bino epai ya
Nzambe na nzela ya losambo, ya mabondeli elongo na
matondi.
7 Bongo kimia ya Nzambe, oyo eleki bososoli nyonso
ekobatela mitema na bino mpe makanisi na bino kati na
Yesu-Klisto.
8 Bandeko, mpo na kosukisa, tika ete makambo nyonso
oyo ezali ya solo, kitoko, sembo, peto, makambo oyo bato
bakoki kolinga, kosepela na yango, kolula mpe kokumisa
ezala tina ya makanisi na bino.
9 Bosalela makambo nyonso oyo boyekolaki, bozwaki,
boyokaki mpe bomonaki epai na ngai ; bongo Nzambe ya
kimia akozala elongo na bino.

Matondi ya Polo

10 Nazalaki penza na esengo mingi kati na Nkolo, wana
botalisaki ngai lisusu bolingo na bino. Solo, bozalaki
kokanisa kosunga ngai, kasi bozangaki nde libaku mpo na
kokokisa yango.
11 Nalobi bongo te mpo ete nazali kokelela, pamba te
nayekola kosepela na oyo nazali na yango.
12 Nayebi kobika na tango ya kokelela, mpe nayebi kobika
na tango ya bozwi. Kati na makambo nyonso mpe na
tango nyonso, nayekola kozala na esengo : ezala soki nazali
na bilei to nazangi yango, ezala soki nazali na bozwi to
nakeleli.
13 Nazali na makoki ya kosala makambo nyonso na nzela
na Ye oyo apesaka ngai makasi.

14 Nzokande bosalaki malamu, wana bosanganaki na pasi
na ngai.
15 Bino bato ya Filipi, boyebi malamu ete, na ebandeli ya
mosala na ngai ya koteya Sango Malamu, wana nalongwaki
na Masedwane, ata Lingomba moko te esanganaki na ngai
na nzela ya lisungi, longola kaka bino.
16 Tango mpe nazalaki na Tesalonika, botindelaki ngai
mbala mibale lisungi ya biloko oyo nazalaki na yango na
bosenga.
17 Ezali te ete nazali koluka makabo kowuta epai na bino,
kasi nazali koluka ete bambuma ya bolamu na bino efuluka
lisusu koleka.
18 Natatoli ete nasili kozwa biloko ebele penza mpe
nakomi na yango ebele koleka, awa nazwi, na maboko
ya Epafrodite, makabo oyo botindelaki ngai ; yango ezali
lokola malasi ya solo kitoko, mbeka oyo Nzambe andimi
mpe oyo ezali kosepelisa Ye.
19 Mpe Nzambe na ngai akokokisa baposa na bino kolanda
bomengo ya nkembo na Ye kati na Yesu-Klisto.
20 Tika ete nkembo ezonga mpo na libela na libela epai na
Nzambe oyo azali Tata na biso ! Amen.

Bambote suka

21 Bopesa mbote epai ya basantu nyonso kati na Yesu-
Klisto.
Bandeko oyo bazali awa elongo na ngai batindeli bino
mbote.
22 Basantu nyonso batindeli bino mbote, mingi-mingi ba-
oyo bazali ya ndako ya mokonzi Sezare.

23 Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu-Klisto ezala elongo na
molimo na bino !

Mokanda epai ya Bakolose

Ebandeli ya mokanda

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya Nzambe,
mpe ndeko Timote ;

2 Epai ya bandeko oyo, kati na engumba Kolose, bazali
bule mpe bayengebene kati na Klisto :

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso !

Matondi mpe losambo

3 Tozongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe,
Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, tango tosambelaka mpo
na bino,
4 pamba te toyokaki sango ya kondima na bino kati na
Yesu-Klisto, mpe sango ya bolingo na bino mpo na basantu
nyonso.
5 Kondima mpe bolingo yango etongami na likolo ya
elikya ya bomengo oyo Nzambe abongisela bino kati na
Likolo ; elikya yango ebotamaki kati na bino tango boyokaki
Liloba ya solo, Sango Malamu
6 oyo ekomaki kino epai na bino. Sango Malamu yango
epanzani mokili mobimba, ezali kobota bambuma ebele
mpe ezali kokende liboso, ndenge kaka esalaki kati na
bino wuta mokolo oyo boyokaki yango mpe bozwaki penza
bososoli ya kokoka na tina na ngolu ya Nzambe.
7 Ezali molingami Epafrasi, moninga na biso ya mosala,
nde ateyaki bino Sango Malamu yango ; azali mosali ya
Klisto mpe asalaka na bosembo epai na bino.
8 Ezali mpe kaka ye moto ayebisaki biso ndenge nini
Molimo atindikaka bino na bolingo.

Tozali na nyonso kati na Klisto

Libondeli ya Polo

9 Yango wana, wuta mokolo oyo toyokaki sango na tina
na bino, totikaka te kobondela mpo na bino mpe kosenga
na Nzambe ete atondisa bino na boyebi ya mokano na Ye,
na bwanya nyonso mpe na bososoli oyo Molimo apesaka,
10 mpo ete bozala na bizaleli oyo ebongi liboso ya Nkolo,
mpo ete bosepelisa Ye na nyonso, mpo ete bobota bambuma

na nzela ya lolenge nyonso ya misala na bino ya malamu,
mpo ete bokola kati na boyebi ya Nzambe,
11 mpo ete bokoma bato na nguya kati na makambo
nyonso kolanda makasi ya nkembo na Ye, mpo ete boyikela
nyonso mpiko mpe bozala na molende mpe esengo kino na
suka ;
12 mpe mpo ete, na esengo nyonso, bozongisaka matondi
epai ya Tata oyo apesaki bino makoki ya kosangana na
libula ya basantu kati na Bokonzi ya pole. Pamba te :
13 Akangolaki biso na bokonzi ya molili
mpe amemaki biso kati na bokonzi
ya Mwana na Ye ya bolingo,
14 oyo, kati na Ye,
tozwi lisiko mpe bolimbisi ya masumu.
15 Klisto azali elilingi ya Nzambe oyo amonanaka te,
azala liboso ya bikelamu nyonso,
16 pamba te ezali na nzela na Yesu nde nyonso ekelama
kati na Likolo mpe na mabele,
bikelamu oyo emonanaka mpe oyo emonanaka te,
milimo mpe bokonzi ya milimo,
bakonzi ya milimo mpe banguya.
Ezali na nzela na Yesu mpe mpo na Yesu
nde nyonso ekelama.
17 Yesu azali liboso na nyonso,
mpe nyonso esimbama kati na Ye ;
18 azali moto ya nzoto na Ye,
oyo ezali Lingomba ;
azali ebandeli, Mosekwi ya liboso kati na bakufi,
mpo ete azala na bokonzi ya liboso kati na nyonso,
19 pamba te, kati na Ye, Nzambe asepelaki kovandisa
bonzambe na Ye nyonso
20 mpe kozongisa, na nzela ya Klisto,
boyokani kati na Ye moko Nzambe mpe bikelamu
nyonso,
ezala oyo ezali na mabele to mpe oyo ezali kati na Likolo,
na kotia kimia na nzela ya makila
oyo Mwana na Ye asopaki na ekulusu.
21 Nzokande na kala, bozalaki mosika ya Nzambe mpe
bozalaki banguna na Ye mpo na mabe nyonso oyo bozalaki
kokanisa mpe kosala.
22 Kasi sik’oyo, Nzambe azongisi boyokani kati na Ye mpe
bino na nzela ya kufa ya Yesu, Mwana na Ye, oyo akabaki
nzoto na Ye ya bomoto lokola mbeka mpo na kotalisa bino
epai ya Nzambe lokola bato ya bule, bazanga pamela mpe
bazanga mbeba.

23 Kasi bosengeli penza kowumela, kotelema ngwi mpe
kolenda kati na kondima na bino ; mpe bosengeli koboya
kopengwa mosika ya elikya oyo bozwaki wuta tango
boyokaki Sango Malamu. Sango Malamu yango esakola-
maki kati na bikelamu nyonso oyo ezali na se ya Likolo,
mpe ngai Polo nakoma mosali na yango.

Etumba ya ntoma

24 Nazali sik'oyo kosepela na pasi oyo nazali komona mpo
na bino ; pamba te pasi oyo Klisto atikalaki komona te, ngai
nazali kokokisa yango kati na nzoto na ngai mpo na bolamu
ya nzoto na Ye, oyo ezali Lingomba.
25 Nakoma mosali na yango kolanda mokumba oyo
Nzambe apesa ngai : mokumba ya koteya bino Liloba na
Nzambe na mobimba na yango.
26 Sango Malamu ezali mabombami oyo Nzambe abomba
wuta na ebandeli, kasi alakisi yango sik'oyo epai ya basantu
na Ye.
27 Nzambe asepeli kolakisa bango bomengo ya nkembo,
oyo evandi kati na mabombami ya mabongisi na Ye mpo
na Bapagano. Mabombami yango ezali : Klisto kati na bino,
elikya ya nkembo.
28 Ezali Ye Klisto nde biso tosakolaka, na kokebisa mpe na
koteya moto nyonso, na bwanya nyonso, mpo na kokomisa
moto nyonso ya kokoka kati na Klisto.
29 Ezali mpo na yango nde nasalaka mpe nabundaka na
nzela ya makasi ya Klisto, oyo esalaka na nguya kati na ngai.

2

1 Nalingi boyeba ete nazali kobunda etumba makasi mpo
na bino, mpo na bandeko ya Laodise mpe mpo na bandeko
nyonso oyo bamoni ngai nanu te.
2 Nazali kosala bongo mpo ete balendisama, bazala moko
kati na bolingo, batonda na elikya oyo ewutaka na bososoli
ya mabombami ya Nzambe, mpe batonda na boyebi ya
mabombami yango ; mabombami yango ezali Klisto.
3 Ezali kati Klisto nde bomengo nyonso ya bwanya mpe
ya boyebi ya Nzambe ebombami.
4 Nalobi na bino bongo mpo ete moko te akosa bino na
nzela ya maloba ya lokuta.
5 Pamba te, atako na nzoto, nazali mosika na bino, kasi
na molimo, nazali elongo na bino ; mpe nazali kosepela
komona ete bozali kotambola na botosi mpe bozali kobatela
kondima na bino kati na Klisto.

Nyonso ezali kati na Klisto

6 Yango wana, lokola bosilaki koyamba Yesu-Klisto lokola
Nkolo, botambolaka lokola bato oyo bazali moko na Ye :
7 bomilendisaka mpe botongaka bomoi na bino kati na
Ye, bokangamaka na kondima ndenge bateyaki bino, mpe
bozongisaka matondi epai ya Nzambe.
8 Bosalaka keba ete moko te akanga bino na motambo ya
mayele ya lokuta mpe ezanga tina, kolanda bokoko ya bato
mpe etamboli ya mokili oyo, pamba te ewutaka na Klisto te.
9 Ezali kati na Klisto, kati na nzoto na Ye, nde mobimba
ya nyonso oyo ezali kati na Nzambe evandi.
10 Ezali mpe kati na Ye nde bino botondisamaki, pamba
te azali Mokonzi ya milimo nyonso mpe ya nguya nyonso.
11 Ezali lisusu kati na Ye nde bakataki bino ngenga, na
nzela ya maboko ya bato te kasi na lolenge ya Klisto :
balongolaki kati na bino nzoto ya bomoto mpe ya masumu,
12 bakundaki bino elongo na Klisto na nzela ya libatisi ;
mpe, kati na Ye, bosekwaki elongo na Ye na nzela ya
kondima kati na nguya ya Nzambe oyo asekwisaki Ye kati
na bakufi.
13 Bino oyo bozalaki bakufi kati na masumu na bino mpe
kati na bozangi kokatisa ngenga ya nzoto na bino, Nzambe
akomisaki bino bato ya bomoi elongo na Klisto.
Alimbisaki masumu na biso nyonso,
14 apasolaki mokanda oyo mibeko na yango
ekatelaki biso etumbu,
asilisaki bokonzi ya mibeko yango,
wana abakaki yango na ekulusu.
15 Asilisaki makasi ya milimo mabe
mpe ya nguya ya bakonzi ya molili,
asambwisaki yango na miso ya bato nyonso
mpe atambolisaki yango lokola bakangami ya etumba
tango alongaki yango na ekulusu.
16 Yango wana, bopesaka na moto moko te nzela ya
kosambisa bino na tina na biloko ya kolia to ya komela to
mpe na tina na mokolo ya feti lokola feti ya ebandeli ya
sanza to ya Saba.
17 Nyonso wana ezalaki kaka elilingi ya makambo oyo
esengelaki koya, kasi bosolo na yango ezali penza kati na
Klisto.
18 Botelemelaka bato oyo bamisepelisaka na komikitisa
ya lokuta to na kosambela ba-anjelu, bopesaka bango nzela
te ya kozangisa bino elonga. Bamipesaka na bimoniseli ya
makanisi na bango, batondi na lolendo ezanga tina,
19 baboyaka kokangama na Klisto oyo azali Mokonzi,
Moto. Ezali Klisto nde asalaka ete nzoto mobimba ekola

malamu kolanda mokano ya Nzambe mpe ekangana na nzela ya misisa mpe misuni.

Bomoi kati na Klisto

Bonsomi kati na Klisto

20 Bokufaki elongo na Klisto mpe bokangolamaki longwa na bowumbu ya milimo mabe ya mokili oyo. Boye mpo na nini, lokola nde bozali nanu bato ya mokili oyo, bozali lisusu kondima mibeko na yango lokola :
21 « kozwa te, komeka elengi te, kosimba te ? »
22 Boni, biloko oyo nyonso ebongisami te mpo na kobebisama sima na kosalela yango ? Tala, ezali na yango kaka mibeko mpe malakisi ya bomoto !
23 Solo, mibeko ya bongo emonanaka lokola nde etondi na bwanya, pamba te esengaka na bato ete basambelaka ndenge balingi, bamilakisaka lokola bato ya komikitisa mpe bamipesaka pasi na nzoto ; nzokande ezali na tina moko te, soki kaka te kokokisa baposa ya nzoto.

3

1 Lokola bosekwaki mpe elongo na Klisto, bolukaka biloko ya Likolo epai wapi Klisto avandi na ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe,
2 bokanisaka biloko ya Likolo kasi biloko ya mokili te.
3 Pamba te bokufaki penza, mpe bomoi na bino ezali sik’oyo ya kobombama elongo na Klisto kati na Nzambe.
4 Tango Klisto oyo azali bomoi na bino akomonana, bino mpe bokomonana elongo na Ye kati na nkembo.

Bomoi ya sika

5 Boye, boboma nyonso oyo, kati na bomoi na bino, ezali ya mokili : pite, bosoto, baposa ya mabe, bilulela mpe lokoso ya mbongo, pamba te lokoso ya mbongo ezali ndenge moko na kosambela bikeko.
6 Ezali makambo yango nde ebendaka kanda ya Nzambe*.
7 Bino mpe na kala, bozalaki komipesa na makambo yango tango bomoi na bino ezalaki na se ya bokonzi ya makambo yango.
8 Kasi sik’oyo, bosengeli kolimwisa makambo yango nyonso : kanda, koyinana, misala mabe, mafinga mpe maloba mabe oyo ekoki kobima na minoko na bino.
9 Bokosanaka te, pamba te bobwakaki bomoto na bino ya kala elongo na misala na yango

---

* **3:6** Na mikanda mosusu, babakisa : likolo ya batomboki.

10 mpe bolataki bomoto ya sika oyo emikomisaka ya sika
mpo ete bokoma na boyebi ya kokoka kolanda elilingi ya
Mokeli ya bomoto yango.
11 Boye, biso nyonso tozali ndenge moko : bokeseni ezali
lisusu te kati na Mogreki mpe Moyuda, moto oyo akatama
ngenga mpe moto oyo akatama ngenga te, mopaya mpe
mwana mboka, mowumbu mpe monsomi. Bobele Klisto
nde azali na tina : azali nyonso kati na bato nyonso.
12 Yango wana, lokola bozali baponami ya Nzambe,
basantu mpe balingami na Ye, boyokelaka mingi bato
mawa, bozalaka na bolingo, na boboto, na komikitisa mpe
na motema molayi.
13 Boyikanaka mpiko ; mpe soki moko azali na likambo
ya kopamela moninga na tina na yango, bolimbisanaka.
Bolimbisaka ndenge Nkolo alimbisaki bino.
14 Na likolo ya makambo oyo nyonso, bolataka bolingo
oyo ekangisaka nyonso kati na bomoko ya kokoka.
15 Tika ete kimia ya Klisto ekonzaka kati na mitema
na bino, pamba te bozali biteni ya nzoto moko mpe
Nzambe abenga bino mpo ete bozala na kimia yango ; mpe
bozongisaka matondi.
16 Tika ete Liloba ya Klisto, kati na bomengo na yango
nyonso, evanda kati na bino ; boteyanaka mpe boke-
bisanaka na bwanya nyonso, na nzela ya banzembo ya
masanzoli, banzembo ya lokumu mpe banzembo oyo ewu-
taka na Molimo. Mpe boyembelaka Nzambe na kozongisa
matondi kati na mitema na bino.
17 Mpe nyonso oyo bokosala, ezala na maloba to na misala,
bosalaka yango na Kombo ya Nkolo Yesu, na kozongisa
matondi epai ya Nzambe Tata na nzela ya Yesu-Klisto.

Mateya mpo na libota

18 Basi, botosaka mibali na bino ndenge ebongi kati na
Nkolo.
19 Mibali, bolingaka basi na bino mpe bozalaka na
makambo ya makasi te epai na bango.
20 Bana, botosaka baboti na bino na makambo nyonso,
pamba te ezali ndenge wana nde bokosepelisa Nkolo.
21 Batata, boyokisaka bana na bino kanda te, noki te
mitema na bango ekolemba.

Bankolo mpe bawumbu

22 Bawumbu, botosaka bankolo na bino na makambo
nyonso ; na miso na bango kaka te, lokola nde bozali
kosepelisa bato, kasi na mitema ya bosembo mpe kati na
kotosa Nkolo.

23 Mosala nyonso oyo bosalaka, bosalaka yango na
mitema na bino mobimba, lokola nde bozali kosala yango
mpo na Nkolo, kasi mpo na bato te,
24 pamba te boyebi malamu ete bokozwa, lokola lifuti,
libula oyo Nkolo abongisa mpo na bato ya Nzambe. Ezali
Klisto nde azali Nkolo oyo bosalelaka.
25 Moto oyo asalaka na ndenge ya mabe akozwa lifuti oyo
ebongi mpo na misala na ye ya mabe, pamba te Nzambe
aponaka bilongi te.

4

1 Bino bankolo, bosungaka bawumbu na bino na nzela ya
biloko ya sembo mpe ya solo, pamba te boyebi malamu ete
bino mpe bozali na Mokonzi kati na Likolo.

Mitindo ya suka

2 Bozalaka na molende ya kosambela, bosenzelaka mpe
bozongisaka matondi epai ya Nzambe.
3 Bobondelaka mpe mpo na biso, na tina ete Nzambe
apesa biso mabaku ya koteya Sango Malamu mpo na
kosakola mabombami ya Klisto. Mpe ezali mpo na mabom-
bami yango nde ngai nazali mokangami kati na boloko.
4 Bobondelaka Nzambe mpo ete nasakola yango na polele
nyonso, ndenge nasengeli penza kosala.
5 Botambolaka na bwanya liboso ya bato oyo bazali
bandimi te mpe bosalelaka tango na bino na ndenge ya
malamu.
6 Tika ete maloba na bino etondaka tango nyonso na
boboto mpe na elengi, mpo ete boyeba ndenge nini koy-
anola moto nyonso.

7 Tishike, ndeko molingami, mosali ya sembo mpe
moninga na ngai kati na mosala ya Nkolo, akoyebisa bino
makambo nyonso oyo etali ngai.
8 Ezali na tina yango nde nazali kotinda ye epai na bino,
mpo ete apesa bino basango na tina na biso mpe alendisa
bino.
9 Azali koya elongo na Onezime, ndeko molingami na
biso ya solo, oyo azali moko kati na bino. Bakoyebisa bino
makambo nyonso oyo ezali koleka awa.

10 Arisitarke, moninga na ngai kati na boloko, atindeli
bino mbote. Boyamba mpe mbote ya Malako, ndeko ya
Barnabasi, oyo na tina na ye napesaki bino mitindo ete, soki
ayei epai na bino, boyamba ye malamu.

11 Yesu oyo babengaka Jistisi atindeli bino mbote. Kati
na Bayuda oyo bakomaki Baklisto, kaka bango nde bazali
kosala elongo na ngai mpo na Bokonzi ya Nzambe, mpe
bazali mpo na ngai kobondisama mobimba.
12 Epafrasi, ye oyo azali mpe moko kati na bino mpe
mowumbu ya Yesu-Klisto, atindeli bino mbote. Abundaka
tango nyonso etumba mpo na bino kati na mabondeli,
mpo ete botelema ngwi lokola bato oyo bakembi kati na
kondima mpe baselingwa mpo na kokokisa mokano nyonso
ya Nzambe.
13 Nazali kotatola solo mpo na ye ete azali kosala mosala
makasi mpo na bino, mpo na bandeko ya Laodise mpe mpo
na bandeko ya Iyerapolisi.
14 Monganga Luka, molingami na biso, mpe Demasi
batindeli bino mbote.
15 Bopesa mbote epai ya bandeko ya Laodise, epai ya Nefa
mpe epai ya Lingomba oyo esanganaka kati na ndako na ye.

16 Soki bosilisi kotanga mokanda oyo, bosala ete etangama
mpe kati na Lingomba ya Laodise ; bongo bino mpe botanga
oyo ekowuta na Laodise.

17 Boloba na Arshipe : « Sala keba na lotomo oyo ozwaki
kati na Nkolo mpo ete okokisa yango malamu. »

18 Ngai Polo, napesi bino mbote na kokoma yango na
maboko na ngai. Bobosanaka te ete nazali mokangami kati
na boloko. Tika ete ngolu ezala na bino !

Mokanda ya liboso epai ya Batesalonika

Ebandeli ya mokanda
1 Polo, Silasi mpe Timote ;

Epai ya bandeko ya Lingomba ya Tesalonika, ba-oyo bazali kati na Nzambe Tata mpe kati na Nkolo Yesu-Klisto :

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino !

Polo mpe Baklisto ya Tesalonika

Matondi mpo na kondima ya bato ya Tesalonika
2 Tozongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe mpo
na bino nyonso tango totangaka bino kati na mabondeli na
biso.
3 Tobosanaka te liboso ya Nzambe, Tata na biso, misala ya
kondima na bino, misala ya bolingo na bino mpe molende
na bino, oyo ewuti na elikya monene oyo bozali na yango
kati na Nkolo na biso, Yesu-Klisto.
4 Bandeko balingami ya Nzambe, toyebi malamu ete
Nzambe apona bino,
5 pamba te Sango Malamu na biso ekomaki epai na bino
kaka na maloba te, kasi mpe na nguya, na Molimo Mosantu
mpe na kondima monene. Mpe boyebi malamu ndenge nini
tozalaki kovanda kati na bino mpo na bolamu na bino.
6 Bokomaki kolanda ndakisa na biso mpe ya Nkolo, pamba
te boyambaki Liloba kati na minyoko mingi mpe na esengo
oyo Molimo Mosantu apesaka.
7 Mpo na yango, bokomi mpe ndakisa mpo na bandimi
nyonso ya Masedwane mpe ya Akayi.
8 Wuta epai na bino, Liloba na Nkolo epanzani kaka te na
Masedwane mpe Akayi, kasi sango ya kondima na bino kati
na Nzambe eyebani mpe bipai nyonso. Yango wana tozali
lisusu na tina te ya koloba ata likambo moko mpo na yango,
9 pamba te bango moko bazali kotatola ndenge nini
boyambaki biso mpe ndenge nini botikaki kosambela ban-
zambe ya bikeko mpo na komipesa na Nzambe mpe mpo
na kosalela Nzambe na bomoi mpe ya solo,
10 mpe mpo na kozela, kowuta na Likolo, Mwana na Ye
oyo asekwisaki kati na bakufi Yesu oyo azali kokangola biso
na kanda oyo ezali koya.

2

Polo alendisi bandeko ya Tesalonika

1 Bandeko, bino moko boyebi malamu ete koya na biso
epai na bino ezalaki ya pamba te.
2 Boyebi lisusu ete, sima na biso konyokwama mpe
kofingama kati na Filipi, toteyaki bino, na lisungi ya
Nzambe na biso mpe na molende nyonso, Sango Malamu
na Ye kati na bitumba makasi.
3 Pamba te, soki tosengaka na bato ete bandimela
Nzambe, ezali te mpo ete tozali kati na libunga to totondi
na makanisi ya mbindo to mpe tolukaka kokosa bato.
4 Kasi ezali mpo ete Nzambe amekaki biso mpe amonaki
ete tobongi mpo na kopesamela mokumba ya koteya Sango
Malamu. Yango wana mpe toteyaka te mpo na kosepelisa
bato, kasi mpo na kosepelisa Nzambe oyo ayebi mozindo ya
mitema na biso.
5 Boyebi malamu ete tosalelaki maloba ya sukali te mpe
totindikamaki te na posa ya konduka mbongo. Na tina na
likambo oyo, Nzambe azali penza Motatoli na biso.
6 Tolukaki te lokumu kowuta na bato, ezala epai na bino
to epai ya bato mosusu,
7 atako, lokola bantoma ya Klisto, tokokaki kosenga bino
na makasi ete bosunga biso ; kasi tozalaki lokola bana mike
kati na bino. Ndenge mama abatelaka bana na ye,
8 ndenge wana mpe, na bolingo monene oyo tozali na
yango mpo na bino, tosepelaki kaka te kopesa bino Sango
Malamu ya Nzambe, kasi tosepelaki mpe kopesa bino bomoi
na biso, pamba te bokomaki motuya makasi na miso na
biso.
9 Bandeko na ngai, bokanisa ndenge nini tomonaki pasi
mpe tosalaki mosala makasi ; butu mpe moyi, tozalaki
kosala, pamba te toboyaki kozala mokumba epai ya moto
ata moko kati na bino, wana toteyaki bino Sango Malamu
ya Nzambe.
10 Bino moko bozali batatoli, Nzambe mpe azali Motatoli,
ete totambolaki na bosantu, na bosembo mpe na kozanga
pamela, na miso na bino oyo bozali kondima.
11 Boyebi mpe ete tosalaki, epai ya moko na moko kati na
bino, ndenge penza tata asalaka mpo na bana na ye :
12 tozalaki koteya, kolendisa mpe kotindika bino na
kotambola na lolenge oyo ebongi liboso ya Nzambe oyo azali
kobenga bino ete bokota kati na Bokonzi mpe nkembo na
Ye.

Kondima mpe pasi ya bandeko ya Tesalonika

13 Mpe tala mpo na nini tozongisaka tango nyonso matondi epai ya Nzambe : tango boyambaki Liloba na Nzambe, oyo toteyaki bino, bondimaki yango te lokola liloba oyo ewuti epai ya bato, kasi lokola penza Liloba na Nzambe, oyo ezali kosala kati na bino oyo bozali na kondima.
14 Bandeko, bino mpe bokomaki kolanda ndakisa ya Mangomba oyo, kati na Yuda, ezali ya Nzambe mpe ezali kati na Yesu-Klisto, pamba te bandeko na bino ya ekolo moko banyokolaki bino ndenge Bayuda banyokolaki Mangomba ya Yuda.
15 Ezali bango Bayuda nde babomaki Nkolo Yesu mpe basakoli ; ezali mpe kaka bango nde banyokolaki biso. Basepelisaka Nzambe te mpe bazali banguna ya bato nyonso ;
16 bazali kokanga biso nzela mpo ete toteya Bapagano te, noki te bakobika. Na ndenge wana, bazali kaka kofulukisa masumu na bango mpe, suka na suka, kanda ya Nzambe ekokweyela bango.
17 Bandeko, awa tokabwanaki na bino mpo na mwa tango moke, na nzoto kasi na makanisi te, tosalaki makasi mpo na komona bino, pamba te tozalaki na posa na bino makasi.
18 Yango wana, tolukaki koya epai na bino. Ngai Polo, namekaki yango mbala na mbala, kasi Satana akangaki nzela na biso.
19 Banani bazali penza elikya na biso, esengo na biso to motole na biso, oyo tokomikumisa mpo na yango na miso ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, na mokolo oyo akoya ? Boni, ezali bino te ?
20 Solo, bino nde bozali nkembo mpe esengo na biso.

3

Polo atindi Timote na Tesalonika

1 Boye lokola tokokaki lisusu kokanga motema te, tomonaki ete ezali malamu mpo na biso kotikala na Ateni.
2 Yango wana totindaki Timote, ndeko na biso mpe moninga ya Nzambe kati na mosala ya kopanza Sango Malamu ya Klisto, mpo ete alendisa bino mpe apesa bino mpiko kati na kondima,
3 na tina ete moko te kati na bino abungisa kondima likolo ya pasi oyo bozali komona ; pamba te bino moko boyebi malamu ete tobongisama mpo na yango.
4 Tango tozalaki nanu elongo na bino, toyebisaki bino ete tokokutana na minyoko. Mpe esalemi kaka ndenge wana, ndenge boyebi yango malamu.
5 Mpo na yango, lokola nakokaki lisusu kokanga motema te, natindaki Timote mpo na koluka koyeba soki bozali

kaka kokoba kati na kondima. Nazalaki kobanga ete Satana
ameka bino mpe ete mosala na biso ekende pamba.

Timote apesi sango

6 Kasi sik’oyo, Timote awuti epai na bino mpe asili
kozonga epai na biso, amemeli biso sango ya kitoko na tina
na kondima mpe bolingo na bino : ayebisi biso ete bozali
tango nyonso na makanisi ya malamu mpo na biso mpe
bozali na posa makasi ya komona biso, ndenge biso mpe
tozali na posa makasi ya komona bino.
7 Bandeko, sango ya kondima na bino elendisi biso
makasi, kati na pasi mpe minyoko nyonso oyo tozali
komona ;
8 mpe nzoto na biso eningani sik’oyo na esengo mpo ete
botelemi ngwi kati na Nkolo.
9 Matondi ya ndenge nini tokoki kozongisa epai ya
Nzambe na tina na bino, mpo na esengo nyonso oyo tozali
na yango mpo na bino liboso ya Nzambe na biso ?
10 Tobondelaka Nzambe na molende nyonso, butu mpe
moyi, mpo ete apesa biso nzela ya komona bino lisusu mpe
ya kokokisa oyo ezangi kati na kondima na bino.

Libondeli ya Polo

11 Sik’oyo, tika ete Ye moko Nzambe, Tata na biso, mpe
Yesu, Nkolo na biso, bafungolela biso nzela ya koya epai na
bino.
12 Tika ete Nkolo abakisa mpe afulukisa bolingo kati na
bino mpo ete bolinganaka, bamoko na bamosusu, mpe mpo
ete bolingaka bato nyonso, ndenge kaka biso mpe tolingaka
bino.
13 Tika ete alendisa mitema na bino mpo ete bozanga
pamela kati na bosantu liboso ya Nzambe mpe Tata na biso,
na mokolo oyo Yesu, Nkolo na biso, akoya elongo na basantu
na Ye nyonso ! Amen !

4

Kotambola na bosantu

1 Bandeko, mpo na oyo etali makambo mosusu, tolakisaki
bino ndenge nini bosengeli kotambola mpo na kosepelisa
Nzambe, mpe yango nde bozali kosala. Kasi sik’oyo, tozali
kosenga na bino mpe kotinda bino na makasi, kati na Nkolo
Yesu, ete bokoba kosalaka bongo koleka.
2 Pamba te boyebi mitindo oyo topesaki bino na Kombo
ya Nkolo Yesu.
3 Nzambe alingi ete bozalaka bule tango nyonso : boki-
maka pite ;

4 moko na moko kati na bino asengeli koyeba kobatela
nzoto na ye kati na bosantu mpe lokumu,
5 asengeli koboya kozala mowumbu ya baposa ya nzoto
lokola Bapagano oyo bayebi Nzambe te,
6 asengeli mpe te kokosa to kosala ndeko na ye mabe kati
na makambo oyo etali bonzoto, pamba te Nkolo akopesa
etumbu na bato nyonso oyo basalaka mabe ya lolenge wana,
ndenge toyebisaki mpe tokebisaki bino liboso.
7 Nzambe abengaki biso te mpo ete tozala bato ya mbindo,
kasi mpo ete tobika bomoi na biso na lolenge ya bule.
8 Boye moto oyo atosaka mitindo yango te atiolaka moto
te kasi atiolaka nde Nzambe oyo apesaki bino Molimo
Mosantu na Ye.
9 Mpo na oyo etali bolingo kati na bino, ezali lisusu na tina
te ya kokomela bino, pamba te Ye moko Nzambe ateyaki
bino kolingana bino na bino.
10 Ezali mpe bolingo yango nde bosengeli kotalisa epai
ya bandeko nyonso kati na Masedwane mobimba. Mpe
bandeko, tozali kosenga na bino ete bokoba kosalaka bongo
koleka,
11 ete bolukaka kobika bomoi na bino kati na kimia ; mpe
tika ete moto nyonso atalaka makambo na ye moko mpe
aliaka na motoki na ye moko, ndenge kaka toyebisaki bino
yango,
12 mpo ete, mokolo na mokolo, Bapagano bamemia bino,
mpe mpo ete bobika te bomoi na bino na sima ya mokongo
ya moto.

Bato oyo bakufa kati na Nkolo

13 Bandeko, toboyi bozanga boyebi na tina na bato oyo
bakufa, mpo ete bozala na mawa te lokola bamosusu oyo
bazangi elikya.
14 Pamba te ndenge tondimaka ete Yesu akufaki mpe
asekwaki, ndenge mpe tondimaka ete Nzambe akomema,
na nzela ya Yesu mpe elongo na Ye, bato oyo bakufa kati na
Ye.
15 Kolanda liloba na Nkolo, tala makambo oyo tozali
koyebisa bino : biso ba-oyo tokotikala na bomoi kino na
tango oyo Nkolo akoya, tokokende te liboso ya bato oyo
bakufa ;
16 pamba te tango kaka mitindo ekopesama na nzela ya
koganga ya mokonzi ya ba-anjelu mpe ya kelelo ya Nzambe,
Ye moko Nkolo akokita wuta na Lola mpe bato oyo basila
kokufa kati na Klisto bakosekwa bato ya liboso.
17 Sima na yango, biso bato oyo tokozala na bomoi na
tango yango tokomemama elongo na bango kati na mapata

mpo na kokutana na Nkolo, na likolo ; mpe na bongo,
tokozala elongo na Nkolo libela na libela.
18 Yango wana, bolendisanaka na maloba oyo.

5

1 Mpe mpo na oyo etali tango to mokolo, bandeko, tomoni
ete ezali na tina te ya kokomela bino,
2 pamba te boyebi malamu ete mokolo ya Nkolo ekoya
ndenge moyibi ayaka kati na butu.
3 Tango bato bakokoma koloba : « Tozali sik'oyo na kimia,
mpe tozali lisusu na mitungisi te, » ekozala na tango wana
nde libebi ekokweyela bango na mbalakata, lokola pasi ya
mwasi oyo azali kobota, mpe bakokoka kokima te.
4 Kasi bino bandeko, bozali kati na molili te mpo ete
mokolo yango ekanga bino na mbalakata lokola moyibi.
5 Pamba te bino nyonso bozali bana ya pole mpe bana ya
moyi. Tozali bato ya butu te to bato ya molili te.
6 Yango wana tolalaka pongi te lokola bato mosusu, kasi
tosenzelaka mpe tomibatelaka malamu.
7 Pamba te bato oyo balalaka pongi balalaka na butu, mpe
ba-oyo balangwaka masanga balangwaka na butu.
8 Kasi lokola tozali bato ya moyi, tika ete tosenzela
malamu, tolata kondima mpe bolingo lokola ebombelo ya
tolo, mpe tolata elikya ya lobiko lokola ekoti ya ebende.
9 Pamba te Nzambe abongisa biso te mpo na kanda na Ye,
kasi mpo ete tozwa lobiko na nzela ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso,
10 oyo akufelaki biso mpo ete, ezala soki tozali na bomoi
to tokufi, tozala na bomoi elongo na Ye.
11 Yango wana, bolendisanaka mpe bosunganaka bino na
bino, ndenge mpe kaka bozali kosala yango.

Maloba ya suka

12 Bandeko, tosengi na bino ete bondimaka bato oyo
basalaka mosala makasi kati na bino, oyo bamitungisaka
mpo na bino kati na Nkolo mpe bapesaka bino makebisi.
13 Bomemiaka bango makasi kati na bolingo mpo na
mosala na bango. Bobikaka na kimia kati na bino.
14 Bandeko, tozali kolendisa bino : bopesaka bagoyigoyi
mpe bato ya mobulu makebisi, bolendisaka ba-oyo basili
kobungisa mpiko na bango, bosungaka ba-oyo bazangi
makasi, boyikanaka mpiko.
15 Bosenzela ete moko te azongisa mabe na mabe, kasi
bolukaka tango nyonso kosalanaka bolamu kati na bino
mpe kosalaka bato nyonso bolamu.
16 Bozalaka na esengo tango nyonso ;

17 bosambelaka na kolemba te ;
18 bozongisaka matondi kati na makambo nyonso, pamba
te yango nde mokano ya Nzambe mpo na bino kati na Yesu-
Klisto.
19 Bopekisaka te mosala ya Molimo Mosantu,
20 botiolaka masakoli te
21 kasi bomekaka nyonso na mozindo mpe bosimba oyo
ezali malamu.
22 Boboyaka mabe ya lolenge nyonso.

Libondeli mpe bambote

23 Tika ete Ye moko Nzambe ya kimia abulisa bino na
mobimba na bino ! Tika ete mobimba na bino, molimo,
elimo mpe nzoto ebatelama malamu na lolenge ete ezanga
pamela na mokolo oyo Yesu-Klisto, Nkolo na biso, akoya.
24 Ye oyo azali kobenga bino azali sembo, mpe Ye nde
akokokisa yango.

25 Bandeko, bobondelaka mpo na biso.

26 Bopesaka bandeko nyonso mbote na nzela ya beze ya
bule.

27 Nasengi na bino, na Kombo ya Nkolo, ete botangelaka
bandeko nyonso mokanda oyo.

28 Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala na
bino !

Mokanda ya mibale epai ya Batesalonika

Ebandeli ya mokanda

1 Polo, Silasi mpe Timote ;

Epai ya Lingomba ya bandeko ya Tesalonika, oyo ezali kati na Nzambe, Tata na biso, mpe kati na Nkolo Yesu-Klisto :

2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Malendisi

3 Bandeko, tosengeli tango nyonso kozongisaka matondi epai ya Nzambe mpo na bino. Solo, ezali malamu mpo na biso kosalaka bongo, pamba te kondima na bino ezali se kokola mpe bolingo oyo moko na moko kati na bino azali na yango mpo na moninga na ye ezali mpe kokola.

4 Mpe kati na Mangomba ya Nzambe, tozali komikumisa na tina na molende mpe kondima na bino kati na minyoko nyonso mpe kati na pasi oyo bozali komona.

5 Makambo oyo nyonso ezali kolakisa na polele ete Nzambe atalaka makambo na bosembo, mpe ete alingi kozwa bino lokola bato oyo babongi mpo na Bokonzi ya Nzambe, oyo bozali komonela pasi.

6 Solo, Nzambe azali sembo : akozongisa pasi lokola etumbu epai ya banyokoli na bino ;

7 mpe akopesa bopemi epai na biso mpe epai na bino oyo bozali komona pasi, tango Nkolo Yesu akomimonisa wuta na Likolo, elongo na ba-anjelu na Ye ya nguya,

8 mpe kati na moto mpo na kopesa etumbu epai ya bato oyo bayebi Nzambe te mpe batosaka te Sango Malamu ya Yesu, Nkolo na biso.

9 Bakozwa etumbu ya libebi ya seko na seko, mosika ya bozalisami ya Nkolo mpe ya nguya ya nkembo na Ye

10 tango akoya na mokolo wana mpo na kopesamela nkembo kati na basantu na Ye, mpe lokumu kati na bandimi na Ye. Bino mpe bokozala elongo na bango, pamba te bondimaki mateya oyo toteyaki bino.

11 Yango wana tobondelaka tango nyonso Nzambe na biso mpo na bino, mpo ete akomisa bino bato oyo babongi na bomoi oyo abengaki bino mpo na yango ; mpe mpo ete,

na nzela ya nguya na Ye, akokisa posa na bino ya kosala
bolamu to makambo nyonso oyo kondima na bino ezali
kotinda bino kosala.
12 Tosambelaka bongo mpo ete Kombo ya Yesu, Nkolo
na biso, epesamela nkembo kati na bino, mpe bino bozwa
lokumu kati na Ye kolanda ngolu ya Nzambe na biso mpe
ya Nkolo Yesu-Klisto.

2

Koya ya Nkolo

1 Bandeko, mpo na oyo etali boyei ya Yesu-Klisto, Nkolo
na biso, mpe bosangani na biso epai na Ye, tozali kosenga
na bino boye :
2 bopesaka na mobulu nzela te ya kokota na pete kati na
makanisi na bino to tika ete mitema na bino etungisamaka
te likolo na emoniseli, liloba to mokanda oyo bato bakoki
koloba na tina na yango ete ewuti epai na biso mpe ezali
koloba ete mokolo ya Nkolo esili kokoma.
3 Tika ete moko te akosa bino ; pamba te liboso ete mokolo
yango ekoma, bato basengeli nanu kobwaka kondima, mpe
motomboki oyo abongisami mpo na libebi asengeli nanu
komonana.
4 Motomboki yango akotelemela makambo nyonso ya
Nzambe mpe akomitombola na likolo ya nyonso oyo bato
babengaka Nzambe to na likolo ya oyo bato bagumbame-
laka, kino kokende kovanda kati na Tempelo ya Nzambe
mpe komibenga Nzambe.
5 Boni, bobosani ete nazalaki koyebisa bino makambo
yango tango nazalaki elongo na bino ?
6 Nzokande boyebi sik’oyo nini ezali kokanga ye nzela
mpo ete amonisama te na tango na ye.
7 Pamba te nguya ya botomboki, oyo ebombama esili
kobanda kosala ; kasi esengeli ete Ye oyo, kino sik’oyo, azali
kokanga ye nzela ya komimonisa alongwa
8 mpo ete motomboki amonisama, ye oyo Nkolo Yesu
akoboma na nzela ya Liloba kowuta na monoko na Ye mpe
akobebisa tango akoya na nzela ya nkembo ya boyei na Ye.
9 Motomboki yango akoya na nguya ya Satana mpe akos-
ala bikamwa ya lolenge nyonso, bilembo, misala minene ya
lokuta
10 mpe lolenge nyonso ya mabe, mpo na kokosa bato oyo
bazali kokende na libebi, pamba te bayambaki te bolingo ya
bosolo oyo esengeli kobikisa bango.
11 Yango wana Nzambe atindeli bango molimo ya libunga
mpo ete bandima makambo ya lokuta,

12 mpe mpo ete bato nyonso oyo baboyaki kondimela solo
kasi basepelaki na mabe bazwa etumbu.

Kotelema ngwi kati na kondima

13 Kasi biso bandeko balingami ya Nkolo, tosengeli tango
nyonso kozongisaka matondi epai ya Nzambe mpo na bino
oyo Nkolo alingaka, pamba te Nzambe asila kopona bino
wuta na ebandeli mpo ete bozwa lobiko, na nzela ya libulisi
ya Molimo mpe ya kondima kati na solo.
14 Na nzela ya Sango Malamu oyo toteyaki bino, Nzambe
abengaki bino mpo ete bozwa lobiko mpe nkembo ya Nkolo
na biso, Yesu-Klisto.
15 Yango wana bandeko, botelema ngwi mpe bobatela
malamu malakisi oyo toteyaki bino, ezala na nzela ya
maloba to na nzela ya mokanda.
16 Tika ete Ye moko Yesu-Klisto, Nkolo na biso, mpe
Nzambe, Tata na biso, oyo alingaki biso mpe apesaki biso,
na ngolu na Ye, malendisi ya seko mpe elikya ya malamu,
17 balendisa mitema na bino mpe bapesa bino makasi ya
kosala bolamu kati na misala mpe maloba nyonso !

3

Lilendisi mpo na kobondela

1 Bandeko, bobondelaka mpo na biso na tina na makambo
mosusu, mpo ete Liloba na Nkolo epanzana noki mpe
epesamela lokumu ndenge ezalaki kozwa lokumu epai na
bino.
2 Bobondelaka mpe mpo ete Nzambe akangola biso wuta
na maboko ya bato mabe mpe ya batomboki, pamba te bato
nyonso bazali na kondima te.
3 Kasi Nkolo azali sembo, akopesa bino makasi mpe
akobatela bino liboso ya Satana.
4 Tondimisami kati na Nkolo ete bozali kosala mpe
bokokoba kosala makambo nyonso oyo tozali kotinda bino.
5 Tika ete Nkolo akamba mitema na bino kino na bolingo
ya Nzambe mpe na molende ya Klisto !

Tina ya kosala mosala

6 Bandeko, totindi bino na Kombo ya Nkolo Yesu-Klisto ete
bokima ndeko nyonso oyo atambolaka na bomoi ya mobulu
mpe alingaka te kotambola kolanda malakisi oyo bozwaki
kowuta na biso.
7 Pamba te boyebi bino moko ndenge nini bosengeli
kolanda ndakisa na biso. Tango tozalaki elongo na bino,
tozalaki bagoyigoyi te

8 mpe toliaki epai ya moto moko te bilei ya ofele ; kasi
tozalaki, butu mpe moyi, kosala mosala ya makasi mpe ya
pasi, mpo ete topesa mokumba na biso epai ya moto moko
te kati na bino.
9 Nzokande elingi koloba te ete tozangaki makoki mpo na
lisungi ya ndenge wana, kasi tosalaki bongo mpo ete tokoma
ndakisa mpo na bino.
10 Pamba te, ezala tango tozalaki elongo na bino, topesaki
bino mobeko oyo : « Tika ete moto oyo aboyi kosala mosala
alia mpe te ! »
11 Tozali koyoka ete mingi kati na bino bazali bagoyigoyi
mpe bazali kotambola na bomoi ya mobulu, bazali kosala
eloko moko te, kasi bazali kaka kokota na makambo ya bato
mosusu.
12 Tozali kokomela bato ya lolenge wana malako mpe
kosenga na bango, na Kombo ya Nkolo Yesu-Klisto, ete
basala mosala na kimia mpe balia bilei oyo bakozwa na
motoki na bango moko.
13 Kasi mpo na bino bandeko, bolemba te kosala bolamu.
14 Soki moto aboyi kotosa mitindo oyo topesi bino kati
na mokanda oyo, bokebisa bato nyonso na tina na ye mpe
bosangana na ye lisusu te mpo ete ayoka soni.
15 Bozwa ye lokola monguna te, kasi bopamela ye lokola
ndeko.

Bambote

16 Tika ete Ye moko Nkolo na kimia apesaka bino kimia
tango nyonso mpe na lolenge nyonso ! Tika ete Nkolo azala
elongo na bino nyonso !

17 Ngai Polo, nakomi mbote oyo na nzela ya loboko na
ngai moko ; yango nde ezali elembo kati na mikanda na
ngai nyonso. Nakomaka nde bongo.

18 Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala na
bino nyonso !

Mokanda ya liboso epai ya Timote

Ebandeli ya mokanda

1 Polo, ntoma ya Yesu-Klisto kolanda mokano ya Nzambe
Mobikisi na biso mpe ntoma ya Yesu-Klisto, elikya na biso ;

2 Epai ya Timote, mwana na ngai ya bolingo kati na
kondima :

Tika ete ngolu, mawa mpe kimia epesamela yo kowuta na
Nzambe Tata mpe na Yesu-Klisto, Nkolo na biso !

Kosala keba na bateyi ya lokuta

3 Ndenge nasengaki na yo tango nazalaki na Masedwane,
tikala awa kati na Efeso mpo ete opesa bato mosusu mitindo
ete batika koteya mateya ya lokuta
4 to bakangama te na masapo ya pamba-pamba mpe na
botangi milongo ya mbotama, oyo ezangi suka. Makambo
ya bongo ebimisaka kaka tembe, na esika ete esunga mpo
ete mosala na Nzambe, oyo toyebi na nzela ya kondima,
ekende liboso.
5 Tina ya mitindo yango ezali bolingo oyo ewuti na
motema ya peto, na makanisi ya malamu mpe na kondima
ya solo.
6 Bato mosusu basili kobunga mosika ya makambo yango
mpe bamipesi na masolo ezanga tina ;
7 balingi kozala balakisi ya Mobeko, kasi bazali kososola
te makambo oyo bazali koloba mpe oyo bazali kobetela sete.
8 Toyebi ete mibeko ezalaka malamu soki moto azali
kosalela yango na ndenge oyo ebongi.
9 Toyebi lisusu ete mibeko esalema te mpo na bato ya
malamu kasi mpo na bato mabe mpe batomboki, mpo na
bato oyo batosaka Nzambe te mpe bato ya masumu, mpo
na bato ya mbindo mpe batioli makambo ya bule, ba-oyo
bakoki ata koboma tata mpe mama, mpo na babomi ya bato,
10 mpo na bato na pite, mpo na mibali oyo basangisaka
nzoto na mibali, mpo na bato oyo batekaka baninga na
bango bato na bowumbu, mpo na bakosi, mpo na bato oyo
balapaka ndayi ya lokuta, mpe mpo na bato oyo basalaka
makambo oyo etambolaka nzela moko te na mateya ya solo,
11 kolanda Sango Malamu oyo napesamelaki mokumba,
Sango Malamu ya nkembo ya Nkolo-Na-Esengo.

Ngolu ya Nzambe epai ya Polo

12 Nazali kozongisa matondi epai ya Yesu-Klisto, Nkolo na
biso, oyo apesaki ngai nguya, pamba te amonaki ete akoki
kotiela ngai motema, wana aponaki ngai mpo na lotomo na
Ye,
13 atako liboso nazalaki kofinga mpe konyokola Ye mpe
nazalaki moto na kanza ; kasi ayokelaki ngai mawa, pamba
te nazalaki koyeba te makambo oyo nazalaki kosala mpe
nazalaki na kondima te.
14 Nkolo na biso atondisaki ngai na ngolu na Ye, elongo
na kondima mpe bolingo oyo ezali kati na Yesu-Klisto.
15 Tala liloba ya solo penza, liloba oyo ekoki na kondi-
mama mpe koyambama na mobimba na yango : Yesu-Klisto
ayaki kati na mokili mpo na kobikisa bato ya masumu ; mpe
kati na bato yango ya masumu, ngai nde naleki na masumu.
16 Kasi mpo na tina wana, Nzambe ayokelaki ngai mawa
mpo ete, kati na ngai oyo naleki na masumu, Yesu-Klisto
atalisa motema monene na Ye, oyo ezangi ndelo lokola
ndakisa epai ya bato oyo bakondimela Ye mpo na kozwa
bomoi ya seko.
17 Tika ete lokumu mpe nkembo ezonga
epai ya Mokonzi ya seko,
Ye oyo akufaka te,
amonanaka te
mpe azali Nzambe se moko
mpo na libela na libela !
Amen.

Kobatela kondima

18 Tala mitindo oyo nazali kopesa na yo Timote, mwana
na ngai, kolanda masakoli oyo elobamaki na tina na yo :
kolanda masakoli yango, bunda etumba ya malamu,
19 na kobatelaka kondima mpe motema ya malamu, oyo
bato mosusu basili kobwaka kino kobungisa kondima na
bango.
20 Kati na bango, ezali na Imene mpe Alekizandre, ba-oyo
nakabi na maboko ya Satana mpo ete bayeba ete basengeli
te kofinga Nzambe.

Bomoi ya Lingomba

2

Malako na tina na losambo

1 Boye liboso na nyonso, nazali kolendisa ete bosengaka
na Nzambe, bosambelaka Ye, bobondelaka Ye mpo na
bato mosusu mpe bozongiselaka Ye matondi mpo na bato
nyonso,

2 mpo na bakonzi mpe mpo na bakambi nyonso, mpo ete
tokoka kobika bomoi ya boboto, ya kimia, ya botosi kati na
makambo ya Nzambe, mpe bomoi ya bosantu.
3 Pamba te yango nde ezali malamu mpe esepelisaka
Nzambe Mobikisi na biso,
4 oyo alingi ete bato nyonso babikisama mpe bayeba solo.
5 Solo, ezali na Nzambe kaka moko. Ndenge moko mpe
ezali na Moyokanisi kaka moko kati na Nzambe mpe bato :
ezali moto moko, Yesu-Klisto
6 oyo amikabaki lokola mbeka mpo na kokangola bato
nyonso. Yango nde litatoli oyo epesamaki na tango oyo
abongisa.
7 Ezali mpe mpo na litatoli yango nde Nzambe atiaki ngai
mopanzi sango mpe ntoma, mpo na kolakisa kondima mpe
solo epai ya Bapagano. Nazali kokosa te, nazali nde koloba
solo.

Ezaleli ya mibali mpe basi kati na Lingomba

8 Yango wana nalingi ete mibali basambelaka na bisika
nyonso, na kotombola maboko ya bule, na kanda te mpe na
koswana te.
9 Nalingi mpe ete basi balataka na ndenge oyo ebongi, oyo
ekoki te kobetisa bato mabaku, mpe na ndenge ya lolendo
te ; bakangisa suki te mpe balata te ezala biloko ya wolo,
mayaka to bilamba ya talo makasi,
10 kasi balata nde misala ya malamu, misala oyo ebongi
mpo na basi oyo batatolaka polele ete bagumbamelaka
Nzambe.
11 Na tango ya mateya, basi basengeli kovanda nye mpe
kozala na botosi.
12 Napesi te na mwasi nzela ya koteya to ya kozala na
bokonzi na likolo ya mobali ; mwasi asengeli nde kovanda
nye.
13 Solo Nzambe asalaki liboso Adamu, mpe sima, Eva.
14 Ezali Adamu te moto akosamaki ; ezali mwasi nde
akosamaki mpe abukaki mobeko ya Nzambe,
15 kasi mwasi akobikisama na nzela ya kobota. Basi
bakobikisama soki bakobi kati na kondima, kati na bolingo
mpe kati na bosantu oyo ezangi lolendo.

3

Bakambi kati na Lingomba

1 Tala liloba oyo ezali penza ya solo : Moto nyonso oyo
alingi kozala mokambi kati na Lingomba aponi mosala ya
kitoko.
2 Boye, mokambi ya Lingomba asengeli kozala : moto
azanga pamela, mobali ya mwasi moko, moto oyo alekisaka

ndelo te na ezaleli na ye, moto oyo ayebi komikanga, moto
ya lokumu, moto oyo ayambaka malamu bapaya kati na
ndako na ye, moto oyo azali na makoki ya koteya,
3 molangwi masanga te, moto na kanza te, moto na
boboto, moto oyo aswanaka te, moto na lokoso ya mbongo
te,
4 moto oyo akambaka malamu libota na ye moko, asenze-
laka ete bana na ye batosa ye mpe asalaka bongo na lolenge
oyo ebongi na limemia ya kokoka.
5 Moto oyo ayebi te kokamba malamu libota na ye
akokoka ndenge nini kobatela Lingomba ya Nzambe ?
6 Mokambi ya Lingomba asengeli te kozala moto oyo
abongoli motema sika, noki te akotonda na lolendo mpe
akozwa etumbu lokola Satana.
7 Mokambi ya Lingomba asengeli mpe kozala moto oyo
akenda sango ya malamu kati na bato oyo bazali bandimi te
mpo ete abatela lokumu na ye mpe akweya te na mitambo
ya Satana.
8 Ezali mpe ndenge moko mpo na badiakona. Basengeli
kozala : bato oyo babongi na limemia, bato ya maloba
mibale te, balangwi masanga te mpe bato oyo balukaka
mbongo te na banzela ya mabe.
9 Basengeli koyeba kobatela mabombami ya kondima kati
na motema ya peto.
10 Esengeli komeka bango liboso ; bongo soki emonani ete
bazangi pamela, wana nde bakoki kosala lokola badiakona.
11 Ezali mpe ndenge moko mpo na badiakona ya basi.
Basengeli kozala : basi oyo babongi na limemia, basi oyo
batongaka bato te, basi oyo balekisaka ndelo te na bizaleli
na bango mpe basi ya sembo na makambo nyonso.
12 Diakona asengeli kozala mobali ya mwasi moko mpe
asengeli kokamba malamu bana na ye mpe ndako na ye.
13 Pamba te badiakona oyo basalaka mosala na bango
malamu bazwaka esika ya lokumu mpe bakomaka na elikya
makasi kati na kondima na bango epai na Yesu-Klisto.

Mabombami ya kondima

14 Atako nazali na elikya ya kokutana na yo kala mingi te,
kasi nakomeli yo kaka malako oyo
15 mpo ete, soki nawumeli mpo na koya, oyeba ndenge
nini bato basengeli kotambola kati na Ndako ya Nzambe,
oyo ezali Lingomba ya Nzambe na bomoi, likonzi mpe
moboko ya bosolo.
16 Tala makambo oyo tondimaka elongo : Mabombami ya
kosambela Nzambe na lolenge ya solo ezali minene.
Klisto amonanaki na nzoto ya bomoto,

Molimo Mosantu atatolaki ete azali sembo,
ba-anjelu bamonaki Ye,
bato ya bikolo ya bapaya bateyamaki na tina na Ye,
bato bandimelaki Ye kati na mokili mobimba,
mpe amemamaki kati na nkembo.

4

Mateya ya lokuta

1 Molimo alobi polele ete, na tango ya suka, ebele
bakosundola kondima, pamba te bakolanda milimo ya
lokuta mpe mateya oyo ewuti na milimo mabe.
2 Ezali bato ya bilongi mibale nde bakobanda kokosa
bango na nzela ya mateya, pamba te mitema ya bato
yango ya bilongi mibale ebeba lokola nde bazikisa yango
na ebende ya moto.
3 Bakopekisa libala mpe bakopesa na bato mitindo ete
balia biloko mosusu te ; nzokande Nzambe akela nyonso
mpo ete bandimi oyo bayebi solo basungama na yango na
kozongiselaka Ye matondi.
4 Solo, nyonso oyo Nzambe akela ezali malamu, eloko
moko te ezali ya kobwaka soki kaka tokozongiselaka Ye
matondi tango tozwi yango,
5 pamba te ebulisamaka na nzela ya Liloba na Nzambe
mpe libondeli.
6 Soki oteyi makambo oyo epai ya bandeko, okozala
mosali malamu ya Yesu-Klisto, mosali oyo alendisami na
maloba ya kondima mpe na malakisi ya kitoko oyo olandi
na bosembo.
7 Boye, boya masolo ya bozoba, oyo etiolaka Nzambe ;
boya mpe bilobaloba ya mibange basi.

Malendisi mpo na Timote

Mipesa nde na botosi kati makambo ya Nzambe ;
8 pamba te masano ya nzoto ezali na tina mpo na ndambo
ya makambo, kasi botosi kati na makambo ya Nzambe ezali
na tina mpo na nyonso, pamba te ezali na elaka ya bomoi
mpo na tango oyo mpe mpo na tango oyo ezali koya.
9 Yango nde liloba ya solo, liloba oyo ekoki na kondimama
mpe koyambama na mobimba na yango.
10 Tala mpo na nini tosalaka mpe tobundaka makasi :
ezali mpo ete tosili kotia elikya na biso kati na Nzambe na
bomoi oyo azali Mobikisi ya bato nyonso mpe mingi-mingi
ya bandimi na Ye.
11 Teya makambo yango mpe tinda bato kosalela yango.

12 Kopesa na moto moko te nzela ya kotiola bolenge na
yo, kasi zala ndakisa mpo na bandimi na nzela ya maloba,
bizaleli, bolingo, kondima mpe bopeto.
13 Kino tango nakoya, zala na molende ya kotanga
Makomi, ya koteya mpe ya kopesa malakisi.
14 Kozwa na pamba te likabo oyo Nzambe apesaki yo na
nzela ya lisakoli, tango lisanga ya bakambi ya Lingomba
batielaki yo maboko.
15 Zwa makambo yango na motuya mpe mipesa na yango
mpo ete bato nyonso bamona ete ozali kokende liboso.
16 Misenzela malamu, sala keba na mateya na yo, mpe
tikala ngwi kati na yango. Soki osali bongo, okomibikisa
mpe okobikisa bato oyo bakoyoka yo.

5

1 Kogangela mobange te, kasi lendisa ye lokola nde azali
tata na yo. Lendisa bilenge mibali lokola bandeko,
2 bamama mibange lokola bamama, bilenge basi lokola
bandeko basi, na motema peto.
3 Sunga malamu basi oyo bakufisa mibali, oyo bazali
penza kokelela.
4 Soki mwasi akufisa mobali azali na bana to bakoko,
bana to bakoko yango basengeli, liboso na nyonso, koyekola
kotalisa botosi na bango kati na makambo ya Nzambe na
nzela ya kosunga libota na bango mpe kozongisa bolamu
epai ya baboti mpe bakoko na bango, pamba te kosala
bongo esepelisaka Nzambe.
5 Mwasi akufisa mobali, oyo atikala penza ye moko mpe
azali kokelela atiaka elikya na ye kati na Nzambe mpe
asambelaka butu mpe moyi mpo na kosenga lisungi epai
ya Nzambe.
6 Kasi mwasi akufisa mobali, oyo amipesaka na bisengo
azali ya kokufa atako azali na bomoi.
7 Pesa bango malako yango mpo ete batambola na bomoi
ezanga pamela.
8 Moto nyonso oyo asungaka bandeko na ye te, mingi-
mingi bato ya libota na ye, asili kobwaka kondima mpe azali
moto mabe koleka ata moto oyo azali mondimi te.
9 Mpo ete mwasi atangama na molongo ya basi bakufisa
mibali, oyo Lingomba azali na mokumba ya kosunga,
asengeli kozala na mibu tuku motoba ya mbotama to koleka,
kozala mwasi ya makangu te,
10 kozala mwasi oyo akenda sango mpo na misala na ye ya
malamu : abokolaki bana na ye malamu, azalaki koyamba
malamu bapaya kati na ndako na ye, kosukola makolo ya

basantu, kosunga bato na mawa mpe komipesa na misala
nyonso ya malamu.
11 Kasi kotanga te bilenge basi bakufisa mibali na molongo
ya basi bakufisa mibali ; pamba te soki posa na bango ya
nzoto elamuki mpe epengwisi bango na miso ya Klisto,
bakoluka lisusu kobala,
12 mpe, likolo na yango, bakomema ngambo mpo ete
balongisi te ekateli na bango ya liboso.
13 Mpe tina mosusu oyo okotanga bango te na molongo
ya basi bakufisa mibali ezali ete bakokoma bagoyigoyi mpe
bakokoma koyengayenga na bandako ya bato mosusu. Na
bongo, bakokoma bagoyigoyi kaka te, kasi mpe bato na
bilobaloba, bato na songisongi mpe bato oyo balobaka
makambo oyo basengeli kutu koloba te.
14 Yango wana nazali kopesa toli epai ya bilenge basi
bakufisa mibali ete babala na bango lisusu, babota bana,
bakamba bandako na bango malamu, mpo ete bapesa na
banguna nzela te ya kotonga biso.
15 Likambo ya pasi ezali ete mingi kati na bango basili
kobunga nzela mpo na kolanda Satana.
16 Soki, kati na Lingomba, ezali na mwasi mondimi oyo,
kati na libota na ye, azali na basi bakufisa mibali, tika ete
asunga bango ; mpe tika ete Lingomba emema mokumba
na bango te mpo ete ekoka kosunga basi bakufisa mibali,
oyo basengeli penza na lisungi mpo ete bakelela.

Bakambi kati na Lingomba

17 Bakambi oyo batambolisaka malamu misala ya Lin-
gomba basengeli kozwa lifuti mbala mibale, mingi-mingi
ba-oyo basalaka mosala ya kopanza Sango malamu mpe ya
koteya.
18 Pamba te Makomi elobi : « Osengeli te kokanga
monoko ya ngombe oyo ezali konika bambuma*, » mpe
« mosali asengeli na lifuti na ye†. »
19 Kondimaka te maloba ya moto oyo ayei ye moko
kofunda mokambi ya Lingomba epai na yo ; okondima
ye kaka soki ayei elongo na bato mibale to misato lokola
batatoli mpo na kolendisa bosolo ya likambo yango.
20 Na miso ya bato nyonso, pamelaka bakambi oyo basali
masumu mpo ete bato mosusu bakoma na botosi.
21 Liboso ya Nzambe, ya Yesu-Klisto mpe ya ba-anjelu oyo
baponama, napesi yo mokumba ya kobatela mitindo oyo na
kozanga kopona bilongi.

---

* **5:18** Det 25.4 † **5:18** Lk 10.7

22 Kotiela moto maboko noki te mpe kosanganaka te na
masumu ya bato mosusu. Mibatela peto.
23 Okomelaka mayi kaka te, kasi melaka mpe mwa
masanga ya vino mpo ete esunga yo mpo na pasi na yo ya
libumu mpe mpo na bokono oyo ozwaka mbala na mbala.
24 Ezali na bato oyo masumu na bango emonanaka polele
liboso ete basambisa bango, kasi masumu ya bamosusu
emonanaka sima na tango.
25 Ezali mpe ndenge moko mpo na misala malamu :
emonanaka polele. Kasi misala oyo ekomonana polele te
ekotikala ya kobombama te mpo na libela.

6

Bawumbu mpe bakonzi

1 Bato nyonso oyo bazali bawumbu basengeli kotala
bankolo na bango lokola bato oyo babongi na limemia
makasi, mpo ete Kombo ya Nzambe mpe malakisi na biso
efingama te.
2 Bawumbu oyo bankolo na bango bazali bandimi basen-
geli te kozanga kotosa bankolo na bango, atako bazali
bandeko mpe balingami na bango kati na Klisto ; nzokande,
basengeli kutu kosalela bankolo na bango malamu koleka,
pamba te bankolo, oyo bazali kozwa bolamu kowuta
na mosala ya bawumbu, bazali motuya epai na bango
bawumbu lokola bandeko balingami.
Yango nde malakisi oyo osengeli kopesa mpe kosenga na
bato ete batosa yango.

Bateyi ya lokuta mpe lokoso ya mbongo

3 Soki moto apesi malakisi mosusu mpe aboyi kokangama
na maloba ya solo ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, elongo na
malakisi oyo ekoki na botosi kati na makambo ya Nzambe,
4 azali moto na lolendo, ayebi eloko te, azali kobela
bokono ya kotia tembe mpe ya koswana na tina na maloba
oyo ebotaka zuwa, koswana, kofingana, kokaniselana mabe
5 mpe tembe oyo esilaka te kati na bato oyo mayele na
bango ebeba, oyo bayebaka lisusu solo te mpe bakanisaka
ete kozala sembo epai na Nzambe ezali nzela ya kozwa
bomengo.
6 Solo, kozala sembo epai na Nzambe ezali nzela monene
ya kozwa bomengo soki kaka oyebi kosepela na oyo ozali
na yango.
7 Pamba te, toyaki maboko pamba kati na mokili, mpe
tokozonga maboko pamba.
8 Mpe lokola tokozalaka na bilei mpe na bilamba, tokose-
pelaka na yango.

9 Bato oyo balingaka kokoma na bomengo bakweyaka kati
na komekama mpe bakangamaka na mitambo ya baposa
mingi ya bozoba mpe ya mabe, oyo ememaka bango na
libebi mpe na kufa.
10 Pamba te lokoso ya mbongo ezali mosisa ya mabe
nyonso. Mpo na lokoso ya mbongo, bato mingi babungisaki
kondima na bango mpe bamipesaki minyoko ebele.

Etumba ya malamu

11 Kasi yo, moto na Nzambe, kima makambo nyonso
wana ; luka nde bosembo, botosi kati na makambo ya
Nzambe, kondima, bolingo, molende mpe boboto.
12 Bunda etumba ya malamu ya kondima, zwa bomoi
ya seko, pamba te Nzambe abengaki yo mpo oyeba yango
tango otatolaki malamu kondima na yo liboso ya batatoli
ebele.
13 Tala makambo oyo nazali kotinda yo, liboso ya Nzambe
oyo apesaka bomoi epai na bikelamu nyonso, mpe liboso
ya Yesu-Klisto oyo atatolaki malamu bosolo liboso ya Ponse
Pilato :
14 Batela mobeko oyo, kokakola yango ata moke te, mpe
sala ete bamona yo na pamela ata moko te, kino Yesu-Klisto,
Nkolo na biso, akoya
15 na tango oyo ekatama na Ye oyo azali Nkolo-Na-Esengo,
Nkolo se moko na nguya nyonso, Mokonzi ya bakonzi, Nkolo
ya bankolo,
16 Ye oyo azali se moko oyo akufaka te, avandaka kati na
pole oyo moto ata moko te akoki kopusana pene na yango,
Ye oyo moto ata moko te atikala komona, mpe oyo moto
moko te akoki komona. Tika ete lokumu mpe nguya ezala
ya Ye mpo na libela ! Amen !

Bato ya bomengo

17 Pesa mitindo epai ya bazwi kati na mokili oyo ete
bazala na lolendo te mpe batia elikya te na bomengo, pamba
te bomengo ekoki kosila ; kasi tika ete batia elikya na
bango kati na Nzambe oyo apesaka biso biloko nyonso, na
bofuluki, mpo ete tosepela na yango.
18 Pesa bango mitindo ete basalaka bolamu, batonda
na misala malamu, bazala na motema ya kokaba mpe
bakabelaka bato.
19 Ezali na nzela wana nde bakomibombela bomengo
lokola moboko ya makasi mpo na mikolo oyo ezali koya,
mpo ete bakoka kozwa bomoi ya solo.

Mitindo ya suka mpe mbote

20 Timote, batela malamu nyonso oyo Nzambe apesa
yo. Kima bilobaloba ya bato oyo bafingaka Nzambe, mpe
makanisi ya oyo babengaka « Boyebi » na kozanga koyeba,
pamba te etongaka kondima te.
21 Bato mingi babungisaki kondima na bango mpo ete
bakangamaki na boyebi yango.

Tika ete ngolu ezala elongo na bino nyonso !

Mokanda ya mibale epai ya Timote

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Polo, ntoma ya Yesu-Klisto, kolanda mokano ya Nzambe, mpo na kosakola bomoi oyo Nzambe alaka kati na Yesu-Klisto ;

2 Epai ya Timote, mwana na ngai ya bolingo :

Tika ete ngolu, boboto mpe kimia epesamela yo kowuta na Nzambe Tata mpe na Yesu-Klisto, Nkolo na biso !

Matondi mpo na Timote

3 Nazali kozongisa matondi epai ya Nzambe oyo nasalelaka na motema peto ndenge bakoko na ngai bazalaki kosala, pamba te tango nyonso, ezala butu to moyi, nabosanaka yo te na mabondeli na ngai.
4 Tango nakanisaka mpinzoli na yo, nakomaka na posa makasi ya komona yo mpo ete natondisama na esengo.
5 Nakanisaka bosolo ya kondima na yo, oyo Loyisi, koko na yo ya mwasi, mpe Enise, mama na yo, bazalaki na yango, kondima oyo nandimisami solo ete ezali mpe kati na yo.

Kotambola kolanda Polo mpe Sango Malamu

6 Yango wana nazali kolendisa yo ete olamusa lisusu likabo oyo Nzambe apesaki yo tango natiaki yo maboko.
7 Pamba te Molimo oyo Nzambe apesa biso akomisaka biso te bato ya kobanga-banga, kasi apesaka biso makasi, bolingo mpe mayele.
8 Boye, koyoka soni te mpo na kotatola na tina na Nkolo na biso to mpe na tina na ngai oyo nakangami na boloko mpo na Ye, kasi mona pasi elongo na ngai mpo na Sango Malamu kolanda makasi oyo Nzambe azali kopesa yo,
9 pamba te abikisaki biso mpe abengaki biso mpo ete totambola na bomoi ya bule. Mpe soki asalaki bongo, ezali te mpo na misala na biso, kasi ezali nde mpo na mabongisi mpe ngolu na Ye moko kaka, ngolu oyo apesaki biso kati na Yesu-Klisto liboso ya ebandeli ya tango.
10 Nzokande ngolu yango emonani sik’oyo na nzela ya koya ya Yesu-Klisto, Mobikisi na biso, oyo asilisaki nguya ya kufa mpe atalisaki bosolo ya bomoi ya seko na nzela ya Sango Malamu.

11 Ezali mpo na Sango Malamu yango nde Nzambe atiaki
ngai moteyi, ntoma mpe molakisi.
12 Ezali mpe mpo na Sango Malamu yango nde nazali
komona pasi oyo. Kasi atako bongo, nazali koyoka soni te,
pamba te nayebi nani oyo ngai nandimela, mpe nazali na
elikya ete azali na makoki ya kobatela nyonso oyo apesa
ngai, kino na mokolo wana.
13 Kamata lokola ndakisa, mateya ya sembo oyo nateyaki
yo mpe salela yango kolanda kondima mpe bolingo oyo
tozali na yango kati na Yesu-Klisto.
14 Batela yango malamu lokola bomengo, na lisungi ya
Molimo Mosantu oyo avandaka kati na biso.

Molende ya Onezifore

15 Oyebi malamu ete bato nyonso oyo bazali kati na mokili
ya Azia bakimaki ngai ; kati na bango, tozali na Fijele mpe
Erimojene.
16 Tika ete Nkolo atalisa ngolu na Ye epai ya libota ya
Onezifore, pamba te abondisaki ngai mbala mingi mpe
ayokaki soni te mpo na minyololo na ngai.
17 Kutu tango akomaki na Rome, asalaki nyonso mpo na
koluka ngai kino amonaki ngai.
18 Tika ete, na mokolo wana, Nkolo atalisa ngolu na
Ye epai ya Onezifore ! Oyebi lisusu malamu ndenge nini
asungaki ngai kati na Efeso.

2

Soda ya Yesu-Klisto

1 Mwana na ngai, zala makasi kati na ngolu oyo ezali kati
na Yesu-Klisto.
2 Makambo oyo oyokaki epai na ngai liboso ya batatoli
ebele, teya yango na bato ya sembo oyo bazali na makoki
ya koteya yango lisusu na bato mosusu.
3 Mona pasi elongo na ngai lokola soda ya mpiko ya Yesu-
Klisto.
4 Moto oyo akoti na mosala ya soda amipesaka te na
makambo ya bato oyo bazali basoda te mpo na kosepelisa
mokonzi na ye ya mampinga.
5 Ezali mpe ndenge moko mpo na moto oyo azali kosala
lisano ya kokima mbangu : akoki te kozwa motole soki
akimi mbangu te kolanda mibeko ya lisano.
6 Moloni elanga oyo asalaka makasi asengeli kozala moto
ya liboso mpo na kobuka bambuma.
7 Kanisaka malamu na tina na makambo oyo nazali
koloba, mpe Nkolo akopesa yo makoki ya kososola yango
nyonso.

8 Kanisaka Yesu-Klisto, mokitani ya Davidi, oyo asekwaki
kati na bakufi, kolanda Sango Malamu oyo nateyaka.
9 Ezali mpe mpo na Sango Malamu yango nde nazali
komona pasi kino bakanga ngai minyololo lokola mobomi,
kasi bakangi Liloba na Nzambe minyololo te.
10 Yango wana nazali koyikela makambo nyonso mpiko
mpo na bolamu ya bato oyo Nzambe apona, mpo ete bango
mpe bazwa lobiko oyo ezali kati na Yesu-Klisto, elongo na
nkembo ya seko.
11 Maloba oyo ezali ya solo :
Soki tokufi elongo na Ye,
tokozala mpe na bomoi elongo na Ye.
12 Soki toyiki mpiko,
tokokonza mpe elongo na Ye.
Kasi soki towangani Ye,
Ye mpe akowangana biso ;
13 soki tozangi kondima,
Ye azalaka kaka Moyengebene,
pamba te akoki komiwangana te.

Kosalela Nzambe na bosolo

14 Yango nde makambo oyo osengeli koloba mbala na
mbala epai ya bato, na kopesa bango mitindo liboso ya
Nzambe ete batika koswana na tina na maloba ; ezali na
tina moko te, soki kaka te komema bato oyo bayokaka yango
na libebi.
15 Sala makasi ete omimonisa liboso ya Nzambe lokola
moto ya kokoka, lokola mosali oyo ayokelaka mosala na ye
soni te, pamba te ateyaka na bosembo Liloba ya solo.
16 Kima masolo oyo ezanga tina mpe efingaka Nzambe,
pamba te ememaka bato oyo bamipesaka na yango mosika
na Nzambe.
17 Mateya na bango eliaka nzoto lokola pota oyo ezali na
tofina. Kati na bango, tozali na Imene mpe Filete
18 oyo basila kotika nzela ya solo. Bazali koloba ete
lisekwa esili kosalema mpe bazali kokweyisa kondima ya
bandimi mosusu.
19 Nzokande moboko makasi oyo Nzambe asila kotia ezali
kaka ngwi ; batobola makomi oyo na likolo na yango lokola
kashe : « Nkolo ayebi bato na Ye, » mpe « Moto nyonso oyo
atatolaka Kombo ya Nkolo asengeli koboya mabe. »
20 Kati na ndako ya monene, ezalaka kaka te na basani
ya wolo mpe ya palata, kasi ezalaka mpe na basani oyo
basala na nzete to na mabele. Basani ya wolo mpe ya palata
ezalaka mpo na koyamba bato ya lokumu, kasi basani ya
nzete mpe ya mabele ezalaka mpo na misala ya bongo na
bongo.

21 Soki moto amibateli peto na makambo nyonso oyo
nawuti koloba, akozala lokola sani oyo babongisi mpo na
koyamba bato ya lokumu, akozala bule, moto na tina mpo
na Nkolo mpe moto oyo babongisi mpo na misala nyonso
ya malamu.
22 Kima baposa mabe ya bolenge mpe luka bosembo,
kondima, bolingo mpe kimia elongo na bato oyo babelelaka
Nkolo na motema ya peto.
23 Kima masolo ya tembe ya bozoba mpe ezanga tina,
pamba te oyebi malamu ete esukaka kaka na koswana.
24 Mpe ezali malamu te mpo na mosali ya Nkolo kozala
moto oyo aswanaka na bato, kasi asengeli nde kozala moto
ya boboto epai ya bato nyonso, moto oyo azali na makoki
ya kopesa malakisi, ya kokanga motema
25 mpe ya koteya na boboto bato oyo babendanaka na ye ;
asengeli kozala na elikya ete Nzambe akosalela bango ngolu
ya kobongola mitema mpo ete bayeba solo.
26 Bongo bakozongela mayele na bango ya malamu mpe
bakolongwa na motambo ya Satana oyo akanga bango na
boloko mpo ete basala kaka mokano na ye.

3

Mikolo ya suka

1 Kasi yeba malamu ete mikolo ya suka ekozala mikolo ya
pasi :
2 bato bakokoma na lokoso ya mbongo, bakokoma miyimi,
lolendo, lofundu ; bakokoma kofinga Nzambe, kozanga
botosi epai ya baboti na bango, koboya kozongisa matondi,
kozanga limemia mpo na biloko ya bule,
3 kozanga bolingo, kozanga mawa, kokosela baninga
makambo, kozanga makoki ya komikanga, bato na kanza,
banguna ya bolamu,
4 bateki baninga, bato ya mitema mikuse, bato na komit-
ombola, bato balinga bisengo na esika ya kolinga Nzambe ;
5 bakobanda komilakisa lokola nde bazali na botosi kati
na makambo ya Nzambe, nzokande bawanganaka nguya na
yango. Kima bato ya lolenge wana !
6 Bamosusu kati na bango bakotaka na bandako ya bato
mpe bakosaka basi ya pete oyo batonda na masumu mpe
bamitikaka na lolenge nyonso ya baposa ya nzoto,
7 oyo balukaka tango nyonso koyekola kasi bakokaka ata
moke te koyeba solo.
8 Ndenge Janesi mpe Jambresi batelemelaki Moyize,
ndenge wana mpe bato wana batelemelaka solo. Bazali bato

oyo makanisi na bango esila kobeba mpe kondima na bango
esila kokufa.
9 Kasi bakokende mosika te, pamba te bozoba na bango
ekomonana na miso ya bato nyonso, ndenge ezalaki mpo
na mibali wana mibale.

Kokangama na malakisi oyo oyekolaki

10 Nzokande yo oyebi nyonso na tina na mateya na ngai,
bizaleli, makanisi, kondima, kokanga motema, bolingo,
mpiko,
11 minyoko mpe pasi na ngai ; oyebi makambo nyonso
oyo ekomelaki ngai na Antioshe, na Ikoniomi mpe na Listre.
Solo, nanyokwamaki makasi, kasi Nkolo akangolaki ngai
wuta na nyonso.
12 Solo, bato nyonso oyo balingi kotambola na botosi kati
na Yesu-Klisto bakonyokolama.
13 Kasi bato mabe mpe ba-oyo bakosaka baninga bakozala
kozinda kati na mabe, kokosa bato mosusu, mpe bango
moko bakokosa bango.
14 Kasi yo, kangama kaka na makambo oyo oyekolaki mpe
ondimaki, pamba te oyebi epai ya nani oyekolaki yango ;
15 mpe wuta bomwana na yo, oyebi Makomi ya bule oyo
ezali na makoki ya kopesa yo bwanya oyo ememaka na
lobiko na nzela ya kondima kati na Yesu-Klisto.
16 Makomi nyonso ekomama na nguya ya Nzambe mpe
ezali na tina mpo na koteya, kopamela, kozongisa na nzela
mpe kolakisa bato kotambola kolanda bosembo,
17 mpo ete moto na Nzambe azala ya kokoka mpe ya
kobongisama mpo na kosala misala nyonso ya malamu.

4

Koteya Liloba

1 Yango wana, liboso ya Nzambe mpe ya Yesu-Klisto oyo
akosambisa bato ya bomoi mpe bakufi, mpe na makanisi ya
kolengela koya na Ye mpe ya Bokonzi na Ye, nazali kopesa
yo mitindo oyo :
2 teya Liloba, betela yango sete na tango ya malamu to te,
zongisa na nzela, pamela mpe lendisa na nzela ya mateya
na yo mpe na kokanga motema.
3 Pamba te na mikolo ekoya, bato bakolinga lisusu te
koyoka mateya ya solo, kasi bakomilukela bango moko,
kolanda baposa na bango, bateyi oyo bakoyebisa bango
makambo oyo matoyi na bango esepelaka koyoka ;
4 bakoboya koyoka mateya ya solo mpe bakomipesa
makasi na koyoka masapo.

5 Kasi yo, zala na ekenge na makambo nyonso, yikela
pasi mpiko, sala mosala ya mopanzi Sango Malamu, kokisa
malamu lotomo na yo.

Suka ya Polo

6 Pamba te nakomi pene ya kokaba bomoi na ngai lokola
mbeka ya masanga mpo na Nzambe, mpe tango na ngai ya
kotika mokili oyo ekoki.
7 Nabundi etumba na ngai malamu, nakomi na suka ya
lisano na ngai ya kokima mbangu, nabateli kondima.
8 Sik'oyo, Nzambe abombeli ngai motole ya bosembo, oyo
Nkolo, Mosambisi ya sembo, akopesa ngai na mokolo wana :
akopesa yango na ngai kaka te, kasi mpe na bato nyonso oyo
balingaka boyei na Ye.

Maloba ya suka ya Polo

9 Sala makasi ete oya noki epai na ngai.
10 Pamba te Demasi asundolaki ngai : alingaki mokili oyo
mpe akendeki na Tesalonika ; Kresasi akendeki na Galatia,
mpe Tito akendeki na Dalimatia.
11 Kaka Luka nde azali elongo na ngai. Kamata Malako,
mpe boya elongo na ye, pamba te azali na tina mingi epai
na ngai mpo na lotomo.
12 Natindaki Tishike na Efeso.
13 Tango okoya, memela ngai kazaka oyo natikaki na
Troasi epai ya Karipisi ; memela ngai mpe babuku na ngai,
mingi-mingi babuku oyo basala na poso ya banyama.
14 Alekizandre, monyangwisi bibende, asalaki ngai mabe
mingi. Nkolo akofuta ye kolanda misala na ye.
15 Yo mpe sala keba liboso na ye, pamba te atelemelaki
makasi mateya na biso.
16 Tango nasambaki mpo na mbala ya liboso, moto ata
moko te azalaki wana mpo na kosunga ngai ; bango nyonso
basundolaki ngai. Tika ete Nzambe atangela bango yango
te !
17 Ezali Nkolo nde atelemaki pembeni na ngai mpe
apesaki ngai nguya mpo ete, na nzela na ngai, mateya
eteyama na mobimba na yango nyonso, mpe mpo ete
Bapagano bayoka yango. Mpe akangolaki ngai wuta na
monoko ya nkosi.
18 Nayebi solo ete Nkolo akokoba kokangola ngai wuta na
misala nyonso ya mabe mpe akobikisa ngai mpo na Bokonzi
na Ye ya Likolo. Tika ete nkembo ezonga epai na Ye mpo na
libela na libela !
Amen.

Bambote ya suka

19 Pesa mbote na Prisika, na Akilasi mpe na libota ya
Onezifore.

20 Erasite atikalaki na Kolinto, mpe natikaki Trofime azali
kobela na Mile.
21 Sala makasi ete okoma awa liboso ete tango ya malili
makasi ebanda.

Ebilisi, Pidesi, Linisi, Klodia mpe bandeko nyonso bapesi
yo mbote.

22 Tika ete Nkolo azala elongo na molimo na yo ! Tika ete
ngolu ezala na bino nyonso !

Mokanda epai ya
Tito

Mbote

1 Ngai Polo, mowumbu ya Nzambe mpe ntoma ya Yesu-
Klisto, mpo na kolendisa kondima ya baponami ya Nzambe
mpe boyebi ya bosolo oyo ememaka na botosi kati na
makambo ya Nzambe,
2 mpo ete bazala na elikya ya bomoi ya seko oyo Nzambe, Ye
oyo akosaka te, alakaki biso wuta kala, liboso ya ebandeli
ya tango,
3 mpe atalisi sik'oyo polele na nzela ya Liloba na Ye, oyo
napesamelaki mokumba ya kosakola, kolanda etinda ya
Nzambe, Mobikisi na biso, na tango oyo Ye akata ;

4 epai ya Tito, mwana na ngai ya solo kati na kondima
moko oyo tozali kokabola elongo na ye :

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela yo kowuta na Nzambe
Tata mpe na Yesu-Klisto, Mobikisi na biso !

Koponama ya bakambi kati na Lingomba

5 Natikaki yo kati na Kreti mpo ete osilisa kobongisa
makambo oyo etikalaki mpe opona bakambi ya Lingomba
kati na engumba moko na moko, ndenge natindaki yo.
6 Mokambi ya Lingomba asengeli kozala moto azanga
pamela, mobali ya mwasi moko, moboti ya malamu ; mpe
bana na ye basengeli kozala bandimi, bana ya mobulu te
mpe ya kilikili te.
7 Lokola motambolisi misala ya Nzambe, mokambi ya
Lingomba asengeli kozala moto azanga pamela. Yango
wana, asengeli kozala moto na lolendo te, moto na kanda
te, molangwi masanga te, moto na kanza te, moto na lokoso
ya mbongo te.
8 Asengeli nde kozala moto oyo ayambaka bato malamu
kati na ndako na ye, alingaka makambo ya malamu, azalaka
na ekenge ; asengeli kozala moto ya bule, moto ya sembo,
moto oyo ayebi komikanga,
9 moto oyo akangama makasi na Liloba ya solo, ndenge
kaka bateyaki ye yango. Na bongo, akoki kolendisa bato
mosusu na nzela ya malakisi ya peto mpe kosukisa tembe
ya bato oyo bandimaka te.

Bateyi ya lokuta

10 Bato mingi baboyi kotosa solo, bazali koteya makambo
ezanga tina mpe ya lokuta, mingi-mingi kati na bato oyo
bakatama ngenga.
11 Osengeli kosukisa bango, pamba te bazali kobebisa
mabota ebele na nzela ya malakisi oyo esengeli kutu te, mpo
na kaka kozwa mbongo ya soni.
12 Moto moko ya Kreti, oyo bango moko bato ya Kreti
bazwaka lokola mosakoli, alobaki : « Bato ya Kreti bazalaka
bakosi, bazalaka banyama mabe, bato na lokoso mpe
bagoyigoyi. »
13 Litatoli oyo ezali penza ya solo. Yango wana, pamela
bango makasi mpo ete bazala na kondima ya peto
14 mpe balanda te masapo ya Bayuda to mibeko ya bato
oyo baboyi solo.
15 Mpo na bato oyo bazali peto, nyonso ezalaka peto ;
kasi mpo na bato oyo bazali mbindo mpe bazangi kondima,
eloko moko te ezalaka peto, pamba te mayele mpe mitema
na bango ezali mbindo.
16 Balobaka ete bayebi Nzambe, kasi bawanganaka Ye
na nzela ya misala na bango, pamba te bazali nkele,
batomboki mpe bazangi makoki ya kosala ata likambo
moko ya malamu.

2

Mitindo mpo na bandimi

1 Kasi yo, teya makambo oyo ekoki na malakisi ya peto.
2 Teya na batata mibange ete balekisaka ndelo te na
bizaleli na bango, bazala bato oyo bakoki na lokumu, bato
na mayele, bato na kondima ya solo, bato na bolingo, mpe
bato na molende.
3 Teya mpe bamama mibange ete bazala na bizaleli oyo
ekoki na bato oyo bamibulisa mpo na Nzambe : basengeli
te kotongaka bato mpe kozala bawumbu ya masanga ;
basengeli nde komipesa na koteyaka makambo ya malamu,
4 mpo ete balakisa na bilenge basi kolinga mibali na bango
mpe bana na bango,
5 komibatela malamu, kotambola na bomoi ya peto,
komipesa na misala kati na bandako na bango, kozala basi
ya boboto mpe ya botosi liboso ya mibali na bango, mpo ete
Liloba na Nzambe efingama te.
6 Lendisa mpe bilenge mibali ete bamibatelaka malamu.
7 Na makambo nyonso, zala ndakisa na nzela ya misala
malamu ; mpe na mateya na yo, lakisa bosembo, longola
maseki,

8 salela maloba ya kimia mpe ezanga pamela, mpo ete
bato oyo batelemelaka yo bayoka soni mpe bazanga mabe
ya koloba na tina na biso.
9 Teya bawumbu ete batosaka bankolo na bango na
makambo nyonso, basalaka makasi mpo na kosepelisa
bango, babendanaka na bango te
10 mpe bayibaka te. Kasi teya bango ete bamilakisaka
tango nyonso lokola bato oyo bankolo na bango bakoki
kotiela mitema, mpo ete bakomisa malakisi ya Nzambe
Mobikisi na biso elengi.

Ngolu, etima ya lobiko

11 Pamba te ngolu ya Nzambe emonisami lokola etima ya
lobiko mpo na bato nyonso.
12 Elakisaka biso kotika mabe, kokabwana na baposa
ya makambo ya mokili, kobika tango oyo na bwanya, na
bosembo mpe na botosi kati na makambo ya Nzambe,
13 wana tozali kozela kokokisama ya elikya oyo epam-
bolama : komonisama ya nkembo ya Yesu-Klisto, Nzambe
monene mpe Mobikisi na biso, oyo
14 amikabaki Ye moko mpo na biso, mpo ete akangola biso
na mabe nyonso mpe apetola biso mpo na Ye moko lokola
bato na Ye, oyo batondi na posa makasi ya kosala misala ya
malamu.
15 Yango nde makambo oyo osengeli koteya. Lendisa mpe
pamela na bokonzi nyonso. Kopesa na moto moko te nzela
ya kotiola yo.

3

Etamboli ya baklisto

1 Yebisa bango lisusu ete basengeli kotosa bakambi mpe
bakonzi, koselingwa mpo na misala nyonso ya malamu,
2 komipekisa kotiola bato, kozala bato na kimia, na boboto
mpe na bolingo epai ya bato nyonso.
3 Pamba te biso mpe, na kala, tozalaki kosala makambo
lokola bazoba, lokola bato bazanga botosi na miso ya
Nzambe, lokola bato babunga nzela, lokola bawumbu ya
lolenge nyonso ya baposa mpe ya bisengo. Na bomoi na
biso, tozalaki kobika bomoi ya kosalaka mabe na bato mpe
ya bilulela. Bato bayinaki biso, mpe tozalaki koyinana biso
na biso.
4 Kasi tango Nzambe Mobikisi na biso amonisaki boboto
mpe bolingo na Ye mpo na bato,
5 abikisaki biso. Asalaki bongo mpo na bosembo na biso
te, kasi mpo na mawa na Ye na nzela ya Molimo Mosantu

oyo akomisaki biso bato ya sika na mokolo ya mbotama na
biso ya mibale.
6 Nzambe asopelaki biso Molimo Mosantu na bofuluki
penza na nzela ya Yesu-Klisto, Mobikisi na biso,
7 mpo ete, wana akomisi biso bato ya sembo na nzela ya
ngolu na Ye, tokoma bakitani ya libula kolanda elikya ya
bomoi ya seko.
8 Makambo oyo nawuti koloba ezali penza ya solo ; mpe
nalingi ete obetelaka yango sete makasi, mpo ete bato
oyo bandimeli Nzambe bamipesa mobimba mpo na kosala
misala ya malamu. Yango nde makambo oyo ezali penza
malamu mpe na tina mpo na bato.

Bato oyo bamemaka bokabwani

9 Kasi kima tembe ya bozoba, masolo ya milongo ya
mbotama, koswana mpe bitumba na tina na mibeko : ezali
na litomba te mpe ezali na tina te.
10 Soki, kati na Lingomba, ezali na moto oyo amemaka
bokabwani, kebisa ye, mbala moko, mpe kebisa ye mbala
ya mibale. Soki aboyi kaka koyoka, bimisa ye libanda ya
Lingomba ;
11 pamba te osengeli koyeba ete moto ya ndenge wana
abunga nzela, azali kosala masumu ; mpe na ndenge wana,
amikateli ye moko etumbu.

Mitindo ya suka

12 Tango kaka nakotindela yo Artemasi to Tishike, sala
nyonso mpo ete oya epai na ngai, na Nikopolisi, pamba te
nazwaki mokano ya kolekisa kuna eleko ya malili makasi.
13 Sala nyonso oyo okoki kosala mpo na kosunga mobe-
mbo ya Zenasi, molakisi ya Mobeko, mpe Apolosi mpo ete
bazanga eloko moko te na nzela.
14 Bandeko na biso mpe basengeli koyekola komipesa na
misala ya malamu, mpo na kosunga bosenga nyonso mpe
kobika bomoi oyo ekobotaka bambuma.

Bambote

15 Bato nyonso oyo bazali elongo na ngai batindeli yo
mbote.
Pesa mbote na bato oyo balingaka biso kati na kondima.

Tika ete ngolu ya Nzambe ezala na biso nyonso !

Mokanda epai ya
Filemo

Mbote

1 Ngai Polo, mokangami na boloko mpo na Yesu-Klisto, mpe
Timote, ndeko na biso ;

Epai ya Filemo, molingami na biso mpe moninga ya
mosala ;
2 epai ya Apia, ndeko na biso ya mwasi ;
epai ya Arshipe, moninga na biso ya etumba ;
mpe epai ya Lingomba oyo esanganaka na ndako ya
Filemo :

3 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino kowuta na
Nzambe, Tata na biso, mpe na Nkolo Yesu-Klisto !

Matondi mpe libondeli

4 Tango nyonso nasambelaka, natangaka kombo na yo
mpe nazongisaka matondi epai ya Nzambe na ngai,
5 pamba te nazali koyoka sango ya bolingo na yo mpo na
basantu nyonso, mpe ya kondima na yo kati na Nkolo Yesu.
6 Nabondelaka ete kondima oyo ezali kosangisa biso
emonisama na misala, mpo ete ososola malamu bolamu
nyonso oyo tozali na yango kati na Klisto.
7 Ndeko na ngai, bolingo na yo mpo na basantu ezali
penza kopesa ngai esengo mingi mpe kolendisa ngai, pamba
te okitisaki bango mitema.

Polo asengi mpo na Onezime

8 Yango wana, atako, kati na Klisto, nazali na makoki ya
kotinda yo kosala likambo songolo to pakala,
9 kasi nasepeli kosenga na yo na kombo ya bolingo, ngai
Polo, mobange mpe sik’oyo mokangami na boloko mpo na
Yesu-Klisto ;
10 nasepeli kosenga na yo na tina na Onezime oyo azali
mwana na ngai kati na Klisto, pamba te nakomaki tata na
ye ya molimo awa, kati na boloko.
11 Na kala, azalaki na tina ata moko te na miso na yo, kasi
sik’oyo akomi na tina mingi na miso na yo mpe na miso na
ngai.
12 Nazali kozongisa ye epai na yo, pamba te azali penza
motema na ngai.

13 Nalingaki ete atikala elongo na ngai awa, na boloko epai
wapi nazali mpo na Sango Malamu, mpo ete asalisa ngai na
esika na yo.
14 Nzokande nakokaki te kosala yango, pamba te nazwaki
ndingisa na yo te, mpo ete bolamu oyo okosala ezala oyo
ewuti na motema na yo moko, kasi na kotindika te.
15 Tango mosusu, mwa tango moke oyo bozalaki ya
kokabwana na Onezime ezalaki mpo ete ozwa ye mpo na
libela,
16 lokola mowumbu lisusu te kasi koleka kutu ata
mowumbu, lokola ndeko ya bolingo. Azali na litomba mingi
mpo na ngai, kasi azali mpe na litomba mingi lisusu koleka
mpo na yo, lokola moto mpe lokola ndeko kati na Nkolo.
17 Soki ya solo ozwaka ngai lokola ndeko na yo kati na
kondima, yamba ye lokola nde oyambi ngai.
18 Soki asalaki yo mabe to mpe azali na niongo na yo,
tanga yango na moto na ngai.
19 Ezali loboko na ngai moko Polo nde ezali kokoma
makambo oyo : ngai moko nakofuta yo niongo yango.
Nazali mpe na posa te ya kokanisela yo ete yo mpe ozali
na niongo na ngai : niongo yango ezali nde bomoi na yo.
20 Ndeko na ngai, mpo na bolingo ya Nkolo, salela ngai
bolamu wana ; kitisa ngai motema lokola ndeko na yo kati
na Klisto.
21 Nakomeli yo na elikya ete okosala makambo oyo
nasengi yo, mpe nayebi ete okosala kutu koleka.
22 Nasengi na yo lisusu ete obongisela ngai esika ya kolala,
pamba te nazali na elikya ete Nzambe akozongisa ngai epai
na bino lokola eyano na mabondeli na bino.

Bambote ya suka

23 Epafrasi, moninga na ngai ya boloko kati na Yesu-Klisto,
atindeli yo mbote.
24 Ndenge moko mpe Malako, Arisitarke, Demasi mpe
Luka, baninga na ngai ya mosala, bango mpe batindeli yo
mbote.

25 Tika ete ngolu ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, ezala
elongo na molimo na yo !

Mokanda epai ya
Ba-Ebre
Bomoto ya Mwana na Nzambe

Nzambe amimonisi na nzela ya Mwana

1 Na tango ya kala, Nzambe azalaki koloba, mbala mingi
mpe na lolenge ebele, epai ya bakoko na biso, na nzela ya
basakoli.
2 Kasi sik'oyo, na mikolo oyo ezali ya suka, Nzambe azali
koloba na biso na nzela ya Mwana na Ye, oyo Ye moko
Nzambe akomisaki Mokitani ya biloko nyonso. Ezali mpe
na nzela na Ye nde Nzambe asalaki mokili.
3 Mwana yango amonisaka kongenga ya nkembo ya
Nzambe, azali elilingi oyo etalisaka mobimba ya Nzambe
mpe asimbi biloko nyonso na nguya ya Liloba na Ye. Sima
na Ye kopetola masumu ya bato, avandi kati na Likolo, na
ngambo ya loboko ya mobali ya Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
4 mpe azwi esika ya lokumu penza koleka ba-anjelu mpo
ete azwi Kombo oyo eleki bakombo ya ba-anjelu.

Mwana na Nzambe aleki ba-anjelu

5 Epai ya anjelu nini penza Nzambe aloba :
« Ozali mwana na ngai ;
na mokolo ya lelo, nakomi Tata na yo ? »
To mpe :
« Ngai nakozala Tata mpo na ye,
mpe ye akozala mwana mpo na Ngai ? »
6 Mpe lisusu, tango Nzambe atindaki Mwana na Ye ya liboso
kati na mokili, epai ya nani aloba :
« Tika ete ba-anjelu nyonso ya Nzambe bagumbamelaka
Yo ? »
7 Nzokande, tala makambo oyo Nzambe aloba na tina na
ba-anjelu :
« Akomisaka ba-anjelu na Ye mipepe,
mpe basali na Ye, ndemo ya moto. »
8 Mpe tala makambo oyo aloba na tina na Mwana :
« Oh Nzambe, Kiti ya Bokonzi na Yo ekowumela seko na
seko,
lingenda ya bokonzi na Yo ezali mpo na bosembo.
9 Olingaka bosembo mpe oyinaka mabe ;
yango wana, oh Nzambe, Nzambe na Yo apakoli Yo
mafuta ya esengo,
asepeli na Yo koleka baninga na Yo ! »
10 Kaka na tina na mwana, alobaki lisusu :

« Na ebandeli, oh Nkolo, Yo nde otiaki miboko ya mokili,
mpe maboko na Yo nde esalaki Likolo.
11 Nyonso wana ekobeba,
ekonzuluka lokola elamba ;
kasi Yo, okotikala seko na seko.
12 Okolinga yango lokola kazaka,
mpe bakolongola yango lokola elamba
mpo na kotia elamba mosusu.
Kasi Yo, ozali ndenge moko,
mibu na Yo ekotikala kosuka te ! »
13 Mpe lisusu, epai ya anjelu nini Nzambe aloba :
« Vanda na ngambo ya loboko na Ngai ya mobali
kino nakomisa banguna na yo
enyatelo makolo na yo ? »
14 Nzokande, ba-anjelu nyonso bazali milimo oyo esalaka mpo na Nzambe, mpe Nzambe atindaka bango kokokisa lotomo na bango mpo na bolamu ya bato oyo bakozwa lobiko.

2

Kozwa na motuya lobiko kowuta na Mwana

1 Yango wana, tosengeli kozwa lisusu na motuya makasi mateya oyo toyokaki mpo ete tobunga te.
2 Pamba te soki sango oyo epesamaki, na tango ya kala, na nzela ya ba-anjelu, ezalaki na motuya makasi na ndenge ete bato oyo batiolaki yango mpe batosaki yango te bazwaki etumbu oyo ekokaki mpo na bango,
3 ndenge nini biso tozanga kozwa etumbu soki tozwi na pamba lobiko ya boye ? Solo, Ye moko Nkolo nde asakolaki liboso na tina na lobiko yango ; bongo na sima, bato oyo bayokaki sango yango batalisaki biso bosolo na yango.
4 Nzambe mpe azalaki kokokisa bosolo ya litatoli na bango na nzela ya bilembo ya kokamwa, na nzela ya misala minene, ya bikamwa ya ndenge na ndenge mpe ya makabo ya Molimo Mosantu, oyo azalaki kopesa bango kolanda mokano na Ye.

Nyonso ezali na se ya Bokonzi ya Mwana

5 Nzambe atiaki te mokili oyo ezali koya, mokili oyo tozali kolobela, na se ya bokonzi ya ba-anjelu.
6 Nzokande, ezali na moko oyo atatolaki boye kati na Makomi :
« Moto azali nini mpo ete okanisa ye ?
Mwana na moto azali nani mpo ete obatela ye ?
7 Okitisaki ye na se ya ba-anjelu mpo na mwa tango moke,
kasi olatisaki ye motole ya nkembo mpe ya lokumu,

8 mpe otiaki biloko nyonso
na se ya matambe na ye. »
Awa Nzambe atiaki nyonso na se ya bokonzi na ye, atikaki ata eloko moko te oyo ezangaki kozala na se ya bokonzi na ye. Nzokande, ezali solo ete, kino sik'oyo, tomoni nanu te ete nyonso ezali na se ya bokonzi na ye.
9 Kasi tala makambo oyo tozali komona : Yesu oyo akitisamaki na se ya ba-anjelu mpo na mwa tango moke, alati sik'oyo motole ya nkembo mpe ya lokumu mpo ete andimaki pasi oyo ememaki Ye kino na kufa. Na bongo, na ngolu ya Nzambe, Yesu akufaki nde mpo na bato nyonso.

Mwana na Nzambe azali ndeko ya bato nyonso

10 Emonanaki malamu ete, mpo na komema bana ebele na nkembo, Nzambe oyo akela biloko nyonso mpe azali Nkolo na yango akomisa ya kokoka na nzela ya pasi, mokonzi oyo asengelaki komema bango na lobiko.
11 Pamba te Mobulisi ya basumuki mpe bato oyo babulisami bazali kaka na Tata moko. Yango wana Yesu azalaki na soni te ya kobenga bango bandeko na Ye,
12 tango alobaki :
« Nakotatola Kombo na Yo epai ya bandeko na Ngai,
nakokumisa Yo na banzembo kati na mayangani. »
13 Yesu alobaki lisusu :
« Nakotia elikya na Ngai kati na Ye ; »
Mpe lisusu :
« Ngai oyo, Ngai elongo na bana oyo Nzambe apesa Ngai. »
14 Boye, lokola bana yango bazali na nzoto mpe makila, Ye mpe asanganaki elongo na bomoto na bango mpo ete, na nzela ya kufa na Ye, asilisa nguya ya Satana oyo azalaki kosimba nguya ya kufa,
15 mpe akangola bato nyonso oyo, bomoi na bango mobimba, bakomaki bawumbu likolo na kobanga kufa.
16 Pamba te ezali penza ya solo ete Yesu ayaki te mpo na kosunga ba-anjelu, kasi mpo na kosunga nde bakitani ya Abrayami.
17 Yango wana asengelaki kozala ndenge moko na bandeko na Ye na makambo nyonso mpo ete akoma Mokonzi ya Banganga-Nzambe, oyo atonda na boboto, mpe oyo bakoki kotiela motema na makambo oyo etali boyokani ya moto elongo na Nzambe, mpe mpo ete akoka kosala mosala ya bolimbisi masumu ya bato.
18 Pamba te, lokola Ye moko amonaki pasi tango amekamaki, akoki mpe kosunga bato oyo bazali komekama.

3

Yesu aleki Moyize

1 Yango wana, bandeko basantu, bino oyo Nzambe abenga
mpo na kozwa bomengo ya Likolo, botalela kaka Yesu
oyo biso tozali kondima lokola Ntoma mpe Mokonzi ya
Banganga-Nzambe.
2 Solo, azali sembo na miso ya Nzambe oyo aponaki Ye,
ndenge Moyize azalaki sembo kati na Ndako mobimba ya
Nzambe.
3 Yesu amonanaki ete akoki mpo na kozwa lokumu
monene koleka Moyize ; ndenge moko mpe motongi ndako
azali na lokumu monene koleka ndako yango moko.
4 Pamba te, ezali na ndako moko te oyo ezangi motongi ;
nzokande Nzambe azali motongi ya biloko nyonso.
5 Moyize azalaki sembo lokola mosali kati na Ndako
mobimba ya Nzambe, mpo na kotatola na tina na makambo
oyo Nzambe akoloba na mikolo oyo ezalaki kolanda.
6 Kasi Klisto azali sembo lokola Mwana, Mokonzi ya
Ndako ya Nzambe. Mpe biso, tozali Ndako na Ye, soki kaka
tozali kobatela makasi kino na suka, kondima mpe lokumu
oyo elikya epesaka biso.

Bopemi ya bandimi ya Nzambe

7 Yango wana, kolanda ndenge Molimo Mosantu alobi :
« Lelo, soki boyoki mongongo na Ye,
8 boyeisa mitema na bino mabanga te,
ndenge bosalaki tango botombokelaki Nzambe,
na mokolo ya komekama kati na esobe
9 epai wapi batata na bino bamekaki ngai
mpe balukaki kotala mozindo ya motema na ngai
atako bamonaki misala na ngai
10 mibu tuku minei.
Yango wana, natombokelaki bato ya ekeke wana
mpe nalobaki :
‹ Mitema na bango ezali kobeba tango nyonso,
mpe bayebaki banzela na ngai te. ›
11 Boye, kati na kanda na ngai, nakataki seleka :
‹ Bakotikala kokota te kati na bopemi na ngai ! › »
12 Bandeko na ngai, bosala keba ete moto moko te kati
na bino azala na motema mabe mpe azanga kondima kino
kokabwana na Nzambe na bomoi ;
13 kasi bolendisanaka bino na bino mokolo na mokolo,
na tango nyonso oyo bakoki nanu koloba « lelo, » mpo ete
moko te kati na bino akosama na masumu mpe akoma
motema libanga.

14 Pamba te tozali solo lisanga na Klisto soki tosimbi
makasi, kino na suka, elikya oyo tozwaki wuta na ebandeli,
15 kolanda ndenge elobama :
« Lelo, soki boyoki mongongo na Ye,
boyeisa mitema na bino mabanga te,
ndenge bosalaki tango botombokelaki Nzambe. »
16 Banani bayokaki mongongo ya Nzambe mpe
batombokelaki Ye ? Ezali te bato nyonso oyo Moyize
abimisaki na Ejipito ?
17 Asilikelaki banani mibu tuku minei ? Ezali te bato oyo
basalaki masumu, oyo bibembe na bango ekweyaki kati na
esobe ?
18 Epai ya banani Nzambe akataki seleka ete bakokota te
kati na bopemi na Ye ? Ezali te epai ya bato oyo baboyaki
kotosa Ye ?
19 Boye, tomoni ete balongaki te kokota mpo ete bazangaki
kondima.

4

1 Yango wana, lokola elaka ya kokota kati na bopemi
ya Nzambe ezali nanu, tosala keba ete moko kati na bino
akanisa ete azangeli.
2 Pamba te, biso mpe toyokaki Sango Malamu lokola
bango ; kasi mateya oyo bayokaki esungaki bango ata
na likambo moko te mpo ete bato oyo bayokaki yango
bayambaki yango na kondima te.
3 Sik'oyo, biso oyo tondimi, tozali kokota kati na bopemi
yango kolanda ndenge Nzambe alobaki :
« Yango wana, kati na kanda na ngai, nakataki seleka oyo :
‹ Bakotikala kokota te kati na bopemi na ngai ! › »
Nzambe alobaki bongo, atako misala na Ye emonanaki wuta
na tango oyo akelaki mokili.
4 Pamba te, na esika moko, elobami boye na tina na mokolo
ya sambo : « Boye, na mokolo ya sambo, Nzambe akataki
mosala nyonso oyo azalaki kosala. »
5 Mpe, kati na eteni oyo esili koleka, alobi : « Bakotikala
kokota te kati na bopemi na ngai ! »
6 Boye, lokola emonani polele ete ezali nanu na bato
oyo basengeli kokota kati na bopemi yango, mpe ete bato
oyo bazalaki bato ya liboso mpo na koyoka Sango Malamu
bakotaki te mpo ete batosaki Nzambe te,
7 yango wana Nzambe abongisi lisusu mokolo moko oyo
azali kobenga « lelo, » tango alobaki, sima na mikolo, na
nzela ya Davidi :
« Lelo, soki boyoki mongongo na Ye,
boyeisa mitema na bino mabanga te. »

8 Pamba te, soki Jozue alonga penza kopesa bango bopemi,
Nzambe alingaki lisusu te koloba na tina na mokolo mosusu.
9 Boye, mpo na bato ya Nzambe, etikali na bopemi moko
oyo ezali lokola mokolo ya sambo oyo Nzambe apemaki.
10 Pamba te moto oyo akoti kati na bopemi ya Nzambe
apemi na misala na ye, ndenge kaka Nzambe apemaki na
misala na Ye.
11 Yango wana, tosala makasi mpo na kokota kati na
bopemi yango mpo ete tokweya te kati na bozangi botosi
lokola bana ya Isalaele.
12 Pamba te Liloba na Nzambe ezali na bomoi mpe na
nguya, ekotaka koleka kutu mopanga oyo ezali na minu na
bangambo nyonso mibale, ekomaka kino kokabola elimo
mpe molimo, mikuwa mpe mafuta oyo ezalaka kati na
mikuwa, mpe esosolaka malamu makanisi mpe mikano ya
motema ya moto.
13 Kati na bikelamu nyonso, moko te ezali ya kobombama
na miso ya Nzambe : nyonso ezali polele, mpe ezali ya
kobombama te na miso ya Ye oyo akosambisa biso.

Yesu azali Mokonzi ya Banganga-Nzambe

14 Yango wana, lokola tozali na Mokonzi ya Banganga-
Nzambe, oyo akatisa Likolo, Ye Yesu, Mwana na Nzambe,
tosimba makasi kondima oyo totatolaka.
15 Pamba te tozali na Mokonzi ya Banganga-Nzambe, oyo
akoki kosangana na bapasi na biso ; amekamaki kutu na
makambo nyonso, ndenge biso mpe tozali komekama, kasi
asalaki masumu te.
16 Boye, topusana na elikya nyonso pene ya Kiti ya
Bokonzi ya ngolu mpo ete Nzambe ayokela biso mawa mpe
tozwa ngolu, oyo ekosunga biso na tango oyo ekoki.

Bonganga-Nzambe ya Klisto

5

Klisto, Mokonzi ya Banganga-Nzambe mpe Mopesi lobiko

1 Mokonzi nyonso ya Banganga-Nzambe aponamaka kati
na bato mpe, lokola mosali ya Nzambe, atiamaka mpo na
bolamu ya bato kati na makambo oyo etali boyokani na
bango elongo na Nzambe. Mosala na ye ezali : kobonzela
Nzambe makabo mpe bambeka mpo na masumu ya bato.
2 Azali na makoki ya kozala na boboto liboso ya bolembu
ya bato oyo bazangi boyebi mpe basalaka masumu, pamba
te ye moko mpe azali moto na bolembu.
3 Yango wana, likolo ya bolembu yango, asengeli kaka te
kobonzaka mbeka mpo na masumu ya bato, kasi asengeli
mpe kobonzaka yango mpo na masumu na ye moko.

4 Moto moko te akoki komikomisa mokonzi ya Banganga-
Nzambe, kasi ezali Nzambe nde akomisaka moto mokonzi
ya Banganga-Nzambe soki mpe kaka abengi ye, ndenge
ezalaki mpo na Aron.
5 Ndenge moko mpe mpo na Klisto : amikomisaki te
Mokonzi ya Banganga-Nzambe, kasi ezali Nzambe nde
alobaki na Ye :
« Ozali Mwana na Ngai ;
na mokolo ya lelo, nakomi Tata na Yo. »
6 Mpe, na esika mosusu kati na Makomi, alobaki :
« Ozali Nganga-Nzambe mpo na libela,
kolanda molongo ya Melishisedeki. »
7 Wana Yesu azalaki kati na mokili, na mongongo makasi
mpe na mpinzoli, azalaki kosambela mpe kobondela Ye oyo
akokaki kobikisa Ye na kufa, mpe Nzambe ayokelaki Ye mpo
na botosi na Ye.
8 Atako azalaki Mwana na Nzambe, kasi ayekolaki botosi
na nzela ya pasi nyonso oyo amonaki.
9 Mpe tango kaka Nzambe akomisaki Ye ya kokoka,
akomaki, mpo na bato nyonso oyo batosaka Ye, Mopesi
lobiko ya seko ;
10 pamba te Nzambe atia Ye Mokonzi ya Banganga-
Nzambe, kolanda molongo ya Melishisedeki.

Bilei ya mikolo

11 Tozali na makambo mingi ya koloba na tina na likambo
oyo, kasi ezali pasi mpo na kolimbola yango mpo ete
bososolaka lisusu noki te.
12 Bosengelaki wuta kala kokoma balakisi ; kasi kino
sik'oyo, bozali kaka na posa ete moto ateya bino makambo
ya ebandeli ya Liloba na Nzambe. Bokomi kutu na posa ya
miliki, kasi ya bilei ya makasi te.
13 Nzokande, moto nyonso oyo atikalaka kaka na mi-
liki azali mwana moke mpe ayebi te liloba oyo eteyaka
bosembo.
14 Bilei ya makasi ezali mpo na mikolo, ba-oyo bayebi
kokesenisa malamu mpe mabe.

6

1 Yango wana, tokota na mateya oyo ekoki mpo na
mikolo ; tolekisa tango te na mateya ya ebandeli na tina na
Klisto, mpe tozongela te mateya lokola kobongola motema,
kotika misala oyo ememaka na kufa, kondima kati na
Nzambe,
2 ndenge nyonso ya kobatisa, kotiela bato maboko,
lisekwa ya bakufi, mpe etumbu ya seko.

3 Soki Nzambe apesi biso nzela, tokomipesa nde na
mateya oyo ekoki mpo na mikolo.
4 Solo, ekoki kosalema te ete bato oyo Nzambe angengisaki
na pole na Ye, oyo bamekaki elengi ya likabo ya Lola, oyo
basanganaki na Molimo Mosantu,
5 oyo bamekaki elengi ya bolamu ya Liloba na Nzambe,
oyo bamekaki nguya ya mokili oyo ezali koya,
6 ekoki kosalema te ete bateya bango lisusu mateya ya
kobongola lisusu mitema soki bakweyi na masumu, pamba
te bazali lisusu kobaka Mwana na Nzambe na ekulusu, mpo
na bango moko, mpe kosambwisa Ye na miso ya bato.
7 Tango mabele oyo enokelaka mvula emelaka mayi mpe
ebotaka matiti ya tina mpo na bato oyo baloneli yango,
Nzambe apambolaka yango.
8 Kasi soki ebimisi basende mpe banzube, ezalaka lisusu
na tina te, ezalaka mosika te ya kolakelama mabe, mpe
esukaka na kozika na moto.
9 Atako tolobi bongo, balingami na ngai, tondimisami
penza na tina na bino ete tozali kozela lokola libula biloko
ya malamu koleka, biloko oyo ememaka na lobiko.
10 Pamba te Nzambe azangi bosembo te mpo ete abosana
mosala na bino mpe bolingo nyonso oyo botalisaki mpo
na Kombo na Ye, na ndenge bosungaki mpe bozali kokoba
kosunga basantu.
11 Kasi tolingi ete moto nyonso kati na bino akoba kolakisa
bolingo yango kino na suka mpo ete makambo oyo bozali
kotiela elikya ekokisama solo.
12 Tolingi te ete bokoma bagoyigoyi, kasi bomekola bato
oyo bazwaka, na nzela ya kondima mpe kokanga motema,
biloko oyo Nzambe alaka.

Elikya ya solo

13 Tango Nzambe apesaki Abrayami elaka, akataki seleka
na Kombo na Ye moko, pamba te ezali na moto moko te oyo
aleki Nzambe mpo ete Ye Nzambe akata seleka na kombo
na ye.
14 Alobaki : « Nakopambola yo solo mpe nakopesa yo
bakitani ebele. »
15 Yango wana, Abrayami akangaki motema mpe azwaki
oyo Nzambe alakaki ye.
16 Nzokande, bato bakataka seleka na kombo ya moto
oyo aleki bango, mpe seleka ezalaka ndanga oyo esukisaka
tembe nyonso.
17 Yango wana, Nzambe akataki seleka mpo na kolakisa
na bato oyo bazwaki elaka ete akobongola mokano na Ye
te.

18 Mpo na yango, mpo ete, biso bato oyo totika nyonso
mpo na kosimba elikya ete tokozwa biloko oyo alakaki biso,
tolendisama makasi, Nzambe asalelaki makambo mibale
oyo ebongwanaka te, oyo kati na yango ekoki kosalema te
ete Nzambe akosa.
19 Mpo na biso, elikya yango ezali lokola longo ya bomoi
na biso ; epolaka te mpe esimba biso makasi, ekota kino
koleka rido, kati penza na Esika-Oyo-Eleki-Bule
20 epai wapi Yesu akotaki mpo na biso lokola moto ya
liboso, pamba te akomaki Mokonzi ya Banganga-Nzambe
mpo na libela, kolanda molongo ya Melishisedeki.

7

Melishisedeki aleki Aron

1 Melishisedeki azalaki mokonzi ya Salemi mpe Nganga-
Nzambe ya Nzambe-Oyo-Aleki-Likolo. Ezali Melishisedeki
nde akendeki kokutana na Abrayami, wana Abrayami
azali kozonga sima na ye kolonga bakonzi ; mpe ezali
Melishisedeki nde apambolaki Abrayami.
2 Abrayami apesaki ye eteni ya zomi ya biloko nyonso oyo
azwaki lokola bomengo ya bitumba.
Kombo ya Melishisedeki elakisi « mokonzi ya bosembo. »
Azali lisusu mokonzi ya Salemi ; elingi koloba : mokonzi ya
kimia.
3 Azalaki na tata te, mama te, bakoko te, mokolo ya
mbotama te, mpe mokolo ya kufa te ; azalaki lokola Mwana
na Nzambe, mpe azali Nganga-Nzambe mpo na libela.
4 Botala ndenge nini Melishisedeki azalaki moto monene
mpo ete ezala Abrayami, koko na biso, apesa ye eteni ya
zomi ya bomengo na ye ya bitumba !
5 Solo, Mibeko ya Moyize etindaki bana ya Levi, oyo
bakomi Banganga-Nzambe kozwa biteni ya zomi epai ya
bandeko na bango, bato ya Isalaele, oyo bazali mpe bato
ya libota ya Abrayami.
6 Kasi Melishisedeki oyo azalaki kutu moto ya libota ya
Levi te azwaki eteni ya zomi ya Abrayami, mpe apambolaki
moto oyo Nzambe apesaki bilaka.
7 Nzokande, tembe ezali te ete ezali moto oyo azali na se
nde azwaka lipamboli kowuta na moto oyo aleki ye.
8 Botala lisusu : na ngambo moko, ezali bato oyo bakufaka
nde bazali kozwa biteni ya zomi ; kasi na ngambo mosusu,
kolanda Makomi, ezali moto na bomoi.
9 Boye, na mokuse, tokoki koloba ete Levi oyo azwaka
biteni ya zomi afutaki eteni ya zomi epai ya Melishisedeki
na nzela ya Abrayami ;

10 pamba te, tango Melishisedeki akutanaki na Abrayami,
Levi azalaki nanu kati na mokongo ya koko na ye,
Abrayami.

Klisto azali Nganga-Nzambe, kolanda molongo ya Melishisedeki

11 Boye, soki bato oyo bazwaki mobeko bakokaki kokoma
ya kokoka na nzela ya bonganga-Nzambe ya Balevi, mpo
na nini kotia Nganga-Nzambe mosusu, kolanda molongo ya
Melishisedeki, kasi kolanda molongo ya Aron te ?
12 Nzokande, lokola bonganga-Nzambe ebongwani,
mobeko mpe esengeli kobongwana.
13 Pamba te makambo yango etali Nganga-Nzambe oyo
azali ya libota ya Levi te, kasi ya libota oyo moto na yango
moko te atikala kosala na etumbelo.
14 Toyebi malamu ete Nkolo na biso azali ya libota ya
Yuda, mpe Moyize atikalaki koloba eloko moko te na tina
na bonganga-Nzambe ya libota ya Yuda.
15 Likambo oyo tozali kolobela ekomi lisusu polele koleka
awa Nganga-Nzambe mosusu abimi, Nganga-Nzambe oyo
akokani na Melishisedeki ;
16 akomi Nganga-Nzambe kolanda mibeko ya bomoto te,
kasi kolanda nguya ya bomoi oyo ezali na suka te.
17 Pamba te, tala litatoli oyo baloba na tina na Ye :
« Ozali Nganga-Nzambe mpo na libela,
kolanda molongo ya Melishisedeki. »
18 Boye, Nzambe alongolaki mobeko ya liboso mpo ete
ezalaki makasi te mpe ezalaki na tina te.
19 Solo, Mibeko ya Moyize ebongisaki eloko moko te. Kasi
elikya ya malamu koleka epesameli biso, elikya oyo, na
nzela na yango, topusanaka pene ya Nzambe.

Klisto, Mokonzi ya Banganga-Nzambe mpo na libela

20 Makambo wana nyonso esalemaki na nzela ya seleka
oyo Nzambe akataki. Nzokande, mpo na Balevi, Nzambe
akataki ata seleka te mpo ete bakoma Banganga-Nzambe.
21 Kasi Yesu akomaki Nganga-Nzambe na nzela ya seleka,
tango Nzambe alobaki na Ye :
« Nkolo akati seleka, mpe akobongola mokano na Ye te :
‹ Ozali Nganga-Nzambe mpo na libela. › »
22 Ezali na nzela ya seleka yango nde Yesu akoma ndanga
ya boyokani oyo eleki motuya.
23 Mpe lisusu, Banganga-Nzambe bazalaki kokitana ebele,
pamba te kufa ezalaki kopekisa bango kosala mosala na
bango libela na libela.
24 Kasi mpo ete Yesu azali na bomoi seko na seko, Bonganga-
Nzambe na Ye ezali mpo na libela.

25 Yango wana azali na makoki ya kobikisa libela, bato oyo
bapusanaka pene ya Nzambe na nzela na Ye, mpo ete azali
tango nyonso na bomoi mpo na kobondelaka Nzambe na
tina na bango.
26 Boye, Yesu nde azali Mokonzi ya Banganga-Nzambe,
oyo abongi mpo na biso : azali Bule, asala ata mabe moko
te, azali peto, akabwana na bato ya masumu, mpe Nzambe
atombola Ye penza likolo koleka Likolo,
27 azali na posa te, lokola bakonzi mosusu ya Banganga-
Nzambe, ya kotumbaka mbeka mokolo na mokolo mpo na
masumu na Ye moko liboso, mpe, na sima, mpo na masumu
ya bato, pamba te atumbaki mbeka yango mpo na masumu
na bango mbala moko mpo na libela tango amikabaki Ye
moko.
28 Bakonzi ya Banganga-Nzambe, oyo batiami na nzela ya
Mibeko ya Moyize, bazali bato na bolembu ; kasi Mokonzi
ya Banganga-Nzambe oyo Nzambe atie na nzela ya maloba
ya seleka, oyo eyaki sima na Mibeko ya Moyize, azali
Mwana na Ye moko, oyo azali ya kokoka mpo na libela.

8

Klisto, Mokonzi ya Banganga-Nzambe ya Boyokani ya sika

1 Tala likambo oyo eleki motuya kati na makambo oyo
tozali koloba : tozali solo na Mokonzi se moko ya Banganga-
Nzambe, Mokonzi oyo avandi na ngambo ya loboko ya
mobali ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe kati na Likolo.
2 Kuna na Likolo, asalaka mosala na Ye kati na Esika ya
bule, elingi koloba : Mongombo ya solo, oyo Ye moko Nkolo
atonga, kasi bato te.
3 Mokonzi nyonso ya Banganga-Nzambe atiamaka mpo na
kobonza makabo mpe bambeka. Boye Yesu, Mokonzi na
biso ya Banganga-Nzambe, asengeli mpe kozala na eloko ya
kobonza lokola likabo to mbeka.
4 Soki azalaki na mokili, alingaki kozala ata Nganga-
Nzambe te, pamba te ezali kuna na Banganga-Nzambe oyo
babonzaka makabo kolanda Mobeko,
5 ba-oyo basalaka na Esika ya bule oyo ezali kaka elilingi
mpe elili ya oyo ezali kati na Likolo. Yango wana, tango
Moyize alingaki kotonga Mongombo, Nzambe akebisaki ye
boye : « Tala malamu mpe sala mosala nyonso kolanda
ndakisa oyo natalisi yo na likolo ya ngomba. »
6 Kasi sik’oyo, Yesu azwi mosala oyo eleki motuya, pamba
te azali Moyokanisi kati na Boyokani oyo eleki malamu,
Boyokani oyo etongami na likolo ya bilaka ya malamu
koleka.

Boyokani ya kala mpe Boyokani ya sika

7 Solo, soki boyokani ya liboso ezangaki pamela, tina ya
koluka boyokani ya mibale elingaki kozala te.
8 Nzokande, Nzambe apamelaki penza bato na Ye tango
alobaki :
« Na mikolo ekoya, nakosala Boyokani ya sika
elongo na bato ya Isalaele mpe ya Yuda :
9 ekozala ndenge moko te na boyokani
oyo nasalaki elongo na batata na bango
tango nasimbaki bango na loboko
mpo na kobimisa bango na Ejipito,
pamba te lokola bakataki boyokani na Ngai,
Ngai mpe napesaki bango mokongo,
elobi Nkolo.
10 Kasi tala Boyokani oyo nakosala elongo na bato ya Isalaele,
sima na mikolo wana,
elobi Nkolo :
‹ Nakotia mibeko na Ngai kati na makanisi na bango,
nakokoma yango kati na mitema na bango,
nakozala Nzambe na bango,
mpe bango bakozala bato na Ngai.
11 Moko te akoteya lisusu moninga to ndeko na ye
na koloba : Yeba Nkolo !
Pamba te bango nyonso bakoyeba Ngai,
kobanda na mwana moke kino na mokolo,
12 nakolimbisa mabe na bango
mpe nakokanisa lisusu masumu na bango te. › »

13 Awa Nkolo abengi Boyokani oyo « Boyokani ya sika, »
elingi koloba ete akomisi oyo ya liboso boyokani ya kala ;
nzokande eloko oyo ekomi ya kala mpe enuni ekomi pene
ya kolimwa.

9

Losambo kati na Boyokani ya kala

1 Boyokani ya liboso ezalaki na mibeko ya losambo, mpe
na Esika ya bule oyo ezalaki ya mokili.
2 Batelemisaki Mongombo oyo ezalaki na biteni mibale :
kati na eteni ya liboso oyo bazalaki kobenga « Esika ya
bule, » ezalaki na etelemiselo ya minda, mesa mpe mapa
oyo babonzi lokola makabo epai ya Nzambe.
3 Sima na rido ya mibale, ezalaki na etando oyo bazalaki
kobenga « Esika-Oyo-Eleki-Bule. »
4 Kati na yango, ezalaki na etumbelo ansa oyo basala na
wolo ; ezalaki mpe na Sanduku ya Boyokani, oyo babamba
wolo na mobimba na yango. Kati na Sanduku ya Boyokani,

ezalaki na sani ya wolo, oyo batia mana kati na yango ;
lingenda ya Aron oyo ebimisaki mito ya banzete, mpe
bitando ya mabanga oyo batobolaki makomi ya mibeko ya
boyokani.

5 Na likolo ya Sanduku, ezalaki na bililingi ya basheribe
ya nkembo, oyo ezipaki mofinuku ya Sanduku na nzela ya
elili ya mapapu na yango. Kasi tokoki te sik'oyo kolobela
biloko oyo na molayi.

6 Wana biloko oyo nyonso esilaki kotiama, Banganga-
Nzambe bazalaki kokota, mbala na mbala, na eteni ya liboso
ya Mongombo mpo na kosala mosala na bango.

7 Kasi kati na eteni ya mibale, kaka mokonzi ya Banganga-
Nzambe nde azalaki kokota kuna mbala moko na mobu ;
mpe asengeli komema makila ya kobonzela Nzambe, mpo
na ye moko mpe mpo na masumu oyo bato basalaki na
kozanga koyeba.

8 Na nzela ya biloko oyo, Molimo Mosantu azalaki kotalisa
polele ete, wana Mongombo ya liboso ezalaki nanu, nzela
mpo na kokota kati na Esika-Oyo-Eleki-Bule ezalaki ya
kokangama.

9 Mpe ezali elilingi ya makambo oyo ezali kosalema na
tango oyo mpo na kotalisa ete makabo mpe bambeka oyo
babonzelaka Nzambe ezali na makoki te ya kokomisa ya
kokoka, mitema ya bato oyo basambelaka ndenge wana.

10 Ezali na yango kaka malako na tina na bilei, masanga
mpe ndenge ebele ya komipetola : mibeko ya bomoto, oyo
bazalaki kosalela kino na tango oyo Nzambe abongolaki
makambo nyonso.

Makila ya Yesu

11 Kasi tango Klisto ayaki lokola Mokonzi ya Banganga-
Nzambe mpo na kopesa biso biloko oyo asilaki kozwa mpo
na biso, akatisaki Mongombo ya monene makasi mpe ya
kokoka ; ezali Mongombo oyo esalema na maboko ya bato
te, ezali ya mokili oyo te.

12 Akotaki mbala moko mpo na libela kati na Esika-Oyo-
Eleki-Bule, mpe abonzaki kuna makila ya bantaba te mpe
ya bana ngombe te, kasi abonzaki nde makila na Ye moko.
Ezali ndenge wana nde azwelaki biso lisiko ya libela.

13 Pamba te makila ya bantaba, makila ya bangombe ya
mibali mpe putulu ya bangombe ya basi, oyo basopelaka
bato ya mbindo, epetolaka kaka libanda ya nzoto ;

14 nzokande makila ya Klisto oyo, na nzela ya Molimo ya
seko, amikabaki Ye moko epai ya Nzambe lokola mbeka
oyo ezangi mbeba, epetolaka mitema na biso na misala

oyo ememaka na kufa mpo ete tokoka kosalela Nzambe na bomoi.

Boyokani ya sika na nzela ya mbeka ya Klisto

15 Yango wana, Klisto azali Moyokanisi kati na Boyokani ya sika, mpo ete bato oyo Nzambe abenga bakoka kozwa libula ya seko oyo Nzambe alakaki bango. Mpe bakoki solo kozwa yango, pamba te Klisto asilaki kokufa lokola mbeka mpo na kosikola bango na masumu oyo basalaki tango bazalaki na se ya bokonzi ya boyokani ya kala.

16 Pamba te soki moto akomi mokanda mpo ete moto songolo akitana na biloko na ye na mokolo oyo akokufa, asengeli liboso kokufa mpo ete biloko oyo akotika ekoma ya mokitani oyo ye asilaki kopona.

17 Mokanda yango ezwaka nguya kaka soki mokomi na yango akufi ; kasi soki mokomi azali nanu na bomoi, ezali na nguya ata moke te.

18 Yango wana mpe, boyokani ya liboso ekokaki kozala na nguya te soki makila esopanaki te.

19 Pamba te, tango Moyize asilisaki kotangela bato mitindo nyonso ndenge ekomami kati na Mibeko, akamataki makila ya bana ngombe, ya bantaba elongo na mayi, asopelaki buku mpe bato nyonso na nzela ya etape ya nzete ya izope, oyo balinga elamba ya lino ya motane.

20 Alobaki : « Oyo ezali makila ya boyokani oyo Nzambe atindi bino kobatela. »

21 Bongo, na makila yango, asopelaki lisusu Mongombo mpe bisalelo nyonso ya losambo.

22 Pamba te, kolanda Mibeko, nyonso epetolamaka na makila ; mpe soki makila etangi te, bolimbisi masumu ezali te.

23 Boye, lokola bililingi ya biloko oyo ezali kati na Likolo esengelaki kopetolama ndenge wana, ezalaki na tina ete yango moko mpe biloko ya Likolo epetolama na nzela ya bambeka oyo eleki malamu.

Yesu akotaki mbala moko mpo na libela

24 Pamba te Klisto akotaki te na Esika ya Bule oyo esalemaki na maboko ya bato, oyo ezalaki kaka elilingi ya Esika ya Bule ya solo ; kasi akotaki nde kati na Likolo yango moko mpo ete atelema sik’oyo liboso ya Nzambe mpo na bolamu na biso.

25 Klisto akotaki kuna te mpo ete amikabaka mbala na mbala lokola mbeka, ndenge mokonzi ya Banganga-Nzambe azalaki kokota mobu na mobu kati na Esika ya Bule elongo na makila oyo ezalaki ya ye te.

26 Soki ezalaki bongo, mbele Klisto anyokwamaki mbala
ebele wuta na ebandeli ya mokili. Nzokande sik'oyo, na
mikolo oyo ya suka, amonani mbala kaka moko mpo na
kolongola masumu na nzela ya mbeka na Ye.
27 Bongo ndenge kaka ekatama ete moto nyonso asengeli
kokufa mbala moko, mpe, sima na yango, kosambisama eya,
28 ndenge wana mpe Klisto, oyo amikabaki lokola mbeka
mbala moko mpo na kolongola masumu ya bato ebele,
akoya na mbala ya mibale, mpo na kolongola masumu ya
bato te, kasi mpo na kobikisa bato oyo bazali kozela Ye na
posa makasi.

10

Motuya ya mbeka ya Klisto

1 Mobeko ya Moyize ezali kaka elilingi ya biloko oyo
ekoya, ezali penza bosolo na yango te ; yango wana, ezali
na makoki te ya kokomisa ya kokoka, bato oyo bapusanaka
pene ya Nzambe na nzela ya bambeka ya ndenge moko kaka
oyo bapesaka tango nyonso mpe mobu na mobu.
2 Soki ezalaki na makoki yango, mbele bato oyo bapesaka
bambeka yango balingaki wuta kala kotika kopesa yango,
pamba te balingaki kopetolama mbala moko mpo na libela,
mpe balingaki lisusu komitungisa te mpo na masumu na
bango.
3 Nzokande, mobu na mobu, bambeka wana ezalaki
kozongisa masumu na makanisi na bango,
4 pamba te makila ya bangombe ya mibali mpe ya bantaba
ezali na makoki te ya kolongola masumu.
5 Yango wana, tango Klisto ayaki na mokili, alobaki :
« Ozalaki na posa te ya bambeka to ya makabo,
kasi osalaki ngai nzoto.
6 Osepelaki te na bambeka ya kotumba
mpe na bambeka mpo na masumu.
7 Bongo nalobaki : ‹ Tala ngai oyo, nayei,
nayei, oh Nzambe, mpo na kosala mokano na Yo,
kolanda ndenge ekomami na tina na ngai kati na
buku. › »
8 Alobaki liboso :
« Ozalaki na posa te mpe osepelaki te na bambeka, na
makabo,
na bambeka ya kotumba mpe na bambeka mpo na
masumu. »
Nzokande ezalaki kopesama kolanda Mibeko.
9 Alobaki lisusu : « Tala ngai oyo, nayei mpo na kosala
mokano na Yo. » Boye, alongolaki losambo ya liboso mpo
na kotia losambo ya mibale.

10 Mpe ezali mpo na mokano yango ya Nzambe nde
topetolamaka na masumu, na nzela ya mbeka ya nzoto
na Ye moko Yesu-Klisto, oyo akabaki mbala moko mpo na
libela.
11 Mpo na kosala mosala na ye ya bonganga, Nganga-
Nzambe nyonso azalaki kokende na esika na ye ya mosala
mokolo na mokolo, mpe azalaki kopesa mbala na mbala
bambeka ya ndenge moko oyo ezalaki kutu na makoki te
ya kolongola masumu ya bato.
12 Kasi sima na Klisto kobonza mbeka moko kaka mpo
na masumu, avandi mpo na libela na ngambo ya loboko ya
mobali ya Nzambe.
13 Wuta tango wana, azali kozela ete Nzambe akomisa
banguna na Ye enyatelo makolo na Ye.
14 Pamba te, na nzela ya likabo moko kaka, akomisaki bato
ya kokoka mpo na libela, ba-oyo apetolaki na masumu.
15 Molimo Mosantu mpe azali kotatola epai na biso na tina
na Ye, pamba te alobaki liboso :
16 « Tala boyokani oyo nakosala elongo na bango
sima na mikolo wana, elobi Nkolo :
Nakotia mibeko na Ngai kati na makanisi na bango,
mpe nakokoma yango kati na mitema na bango. »
17 Bongo na sima, abakisaki :
« Nakokanisa lisusu te,
ezala masumu na bango to mabe na bango. »
18 Nzokande, soki Nzambe alimbisi moto masumu, ezalaka
lisusu te na likabo ya kopesa mpo na masumu.

Koyika mpiko kati na Kondima

Kobatela elikya

19 Yango wana, bandeko na ngai, tozali solo na elikya
ete tokokota na Esika-Oyo-Eleki-Bule mpo ete Yesu asopaki
makila na Ye.
20 Afungolelaki biso nzela ya sika mpe ya bomoi na nzela
ya rido ya Tempelo, oyo ezali nzoto na Ye moko.
21 Boye, tozali na Mokonzi Monene ya Banganga-Nzambe,
oyo azali Mokonzi ya Ndako ya Nzambe.
22 Na bongo, topusana pene ya Nzambe na motema
mobimba, na kondima nyonso, na motema oyo epetolami
na makanisi nyonso ya mabe, mpe na nzoto oyo esukolami
na mayi ya peto.
23 Tobatela makasi elikya oyo tozali kondima ete ezali ya
solo, pamba te Ye oyo apesaki biso bilaka akosaka te.
24 Tosenzelana biso na biso mpo na kotindikana na
bolingo mpe na misala ya malamu.

25 Tokima Bandako ya Nzambe na biso te, ndenge bato
mosusu bamesana kosala ; kasi tolendisana biso na biso,
wana bozali komona ete mokolo ya Nkolo ekomi pene.
26 Pamba te, soki tokobi kosala masumu na nko sima
na koyeba bosolo, mbeka mosusu mpo na bolimbisi ya
masumu ekozala lisusu te ;
27 ekotikala kaka kozela na somo penza kosambisama
mpe moto makasi oyo ekozikisa banguna ya Nzambe.
28 Soki babomaka na mawa te moto oyo abuki Mobeko ya
Moyize, na litatoli ya bato mibale to misato,
29 ekozala boni mpo na moto oyo atioli Mwana na
Nzambe, amoni pamba makila ya boyokani, oyo epetolaki
ye, mpe afingi Molimo ya ngolu ?
30 Toyebi malamu Ye oyo alobaki : « Ngai nde na-
zongisaka mabe na mabe, Ngai nde nakofuta moto na
moto ; » mpe : « Nkolo akosambisa bato na Ye. »
31 Ezali somo makasi kokweya na maboko ya Nzambe na
bomoi !
32 Bokanisa lisusu mikolo ya liboso, na tango Nzambe
afungolaki bino miso mpo ete bokoma komona pole,
boyikaki mpiko kati na bapasi ya makasi.
33 Ezalaki na batango oyo bazalaki kofinga bino,
konyokola bino na miso ya bato ; ezalaki mpe na batango
oyo bozalaki kokabola pasi elongo na bato oyo bazalaki
konyokwama.
34 Bokabolaki pasi elongo na bakangami ya boloko, mpe
bondimaki na esengo nyonso ete babotola ata biloko na
bino, pamba te boyebaki ete bozali na bomengo ya kitoko
koleka, bomengo oyo ekowumela libela na libela.
35 Boye, bobungisa elikya na bino te, pamba te lifuti
monene ekangani na yango.
36 Na bongo, boyika mpiko mpo ete, sima na bino kokokisa
mokano ya Nzambe, bozwa biloko oyo alakaki.
37 Etikali moke, moke penza,
ete Ye oyo asengeli koya aya,
mpe akoya kala te.
38 Moto na ngai ya sembo akobika na nzela ya kondima ;
kasi soki azongi sima, nakosepela na ye te.
39 Biso tozali te na molongo ya bato oyo bazongaka sima
mpo na kobungisa bomoi na bango, kasi tozali na molongo
ya bato oyo bazali na kondima mpo ete tobikisama.

11

Ndakisa ya bilombe ya kondima

1 Nzokande kondima ezali ndanga ya kozwa biloko oyo
tozali kolikya epai ya Nzambe, mpe kobika lokola nde tosili
kozwa biloko yango atako tozali komona yango te.
2 Ezali mpo na kondima nde Nzambe asepelaki na bato ya
kala.
3 Ezali na kondima nde tososolaka ete mokili esalemaki na
nzela ya Liloba na Nzambe, mpe ete biloko oyo emonanaka
esalemaki na nzela ya biloko oyo emonanaka te.
4 Mpo na kondima, Abele abonzelaki Nzambe mbeka ya
malamu koleka oyo ya Kayina. Mpo na kondima, Nzambe
atatolaki na tina na ye ete azali moto ya sembo, pamba te
Nzambe andimaki makabo na ye. Mpo na kondima, Abele
alobaka kino lelo atako asila kokufa.
5 Mpo na kondima, Enoki amemamaki kino epai ya
Nzambe. Boye, atikalaki komona kufa te. Bamonaki ye
lisusu te, pamba te Nzambe azwaki ye. Liboso na Enoki
konetolama, Makomi etatolaki na tina na ye ete asepelisaki
Nzambe.
6 Nzokande, moto moko te akoki kosepelisa Nzambe soki
azangi kondima, pamba te moto oyo azali kopusana pene
ya Nzambe asengeli kondima ete Nzambe azali mpe afutaka
bato oyo balukaka Ye.
7 Mpo na kondima, Noa atosaki Nzambe mpe atongaki
masuwa mpo na lobiko ya libota na ye, sima na ye koyoka
makebisi ya Nzambe na tina na makambo oyo ezalaki nanu
komonana te. Mpo na kondima, Noa amonisaki mabe ya
mokili mpe akomaki mokitani ya bosembo oyo ezwamaka
na nzela ya kondima.
8 Mpo na kondima, Abrayami atosaki Nzambe oyo aben-
gaki ye mpe atindaki ye kokende na mokili oyo asengelaki
kozwa na sima lokola libula. Atosaki mpe akendeki atako
ayebaki te epai azalaki kokende.
9 Mpo na kondima, avandaki lokola mopaya kati na mokili
oyo Nzambe alakaki ye ; azalaki kovanda na bandako ya
kapo lokola Izaki mpe Jakobi oyo mpe bazwaki elaka ya
ndenge moko na ye.
10 Pamba te Abrayami azalaki kozela engumba oyo ezali
na miboko oyo ebukanaka te, engumba oyo Ye moko
Nzambe azali Mobongisi mpe Motongi na yango.
11 Mpo na kondima, Sara mpe azwaki makoki ya komema
zemi atako mibu na ye ya kobota esilaki koleka wuta kala,
pamba te andimaki ete Ye oyo apesaki ye elaka akosaka te.
12 Yango wana, wuta na moto oyo akomaki mpaka
mpe pene ya kokufa, bato babotamaki ebele penza lokola
minzoto ya likolo mpe lokola zelo ya libongo ya ebale, oyo
bakoki kutu kotanga te.

13 Bato nyonso wana bakufaki kati na kondima mpe
batikalaki kozwa te biloko oyo Nzambe alakaki bango,
kasi bamonaki yango kaka na mosika mpe bapesaki yango
mbote. Bandimaki ete bazali solo bapaya mpe baleki nzela
kati na mokili.
14 Bato oyo balobaka ete bazali bapaya mpe baleki nzela
kati na mokili batalisaka polele ete bazali koluka mokili na
bango.
15 Mpe soki bakanisaki mokili oyo batikaki, mbele balin-
gaki kozonga lisusu kuna.
16 Kasi sik'oyo bazali koluka mokili ya kitoko penza, elingi
koloba mokili ya Likolo. Yango wana Nzambe azalaka na
soni te tango babengaka Ye « Nzambe na bango, » pamba
te abongisela bango engumba moko ya kitoko.
17 Mpo na kondima, Abrayami akabaki Izaki lokola mbeka
tango Nzambe amekaki ye motema ; amilengelaki mpo na
kokaba mwana na ye wana kaka moko, atako azalaki na
elaka.
18 Nzambe alobaki na ye : « Ezali na nzela ya Izaki nde
okozwa bakitani. »
19 Abrayami azalaki na elikya ete Nzambe azali na makoki
ya kosekwisa Izaki longwa na bakufi, yango wana Nzambe
azongiselaki ye mwana na ye : yango ezalaki kaka elilingi.
20 Mpo na kondima, Izaki apambolaki Jakobi mpe Ezawu
mpo na lolenge ya bomoi oyo basengelaki kobika na mikolo
oyo esengelaki koya.
21 Mpo na kondima, wana Jakobi akomaki pene ya
kokufa, apambolaki mwana moko na moko ya Jozefi mpe
agumbamaki na koyekamela songe ya lingenda.
22 Mpo na kondima, wana Jozefi akomaki na suka ya
bomoi na ye, asakolaki kobima ya bana ya Isalaele longwa
na Ejipito mpe apesaki mitindo na tina na mikuwa na ye.
23 Mpo na kondima, baboti ya Moyize babombaki mwana
na bango, Moyize, sanza misato sima na mbotama na ye,
pamba te bamonaki ete azali kitoko mingi mpe babangaki
te mobeko ya mokonzi.
24 Mpo na kondima, wana Moyize akomaki mokolo,
aboyaki ete babenga ye « mwana mobali ya mwana mwasi
ya Faraon. »
25 Aponaki komona pasi elongo na bato ya Nzambe, na
esika ya kosepela mwa tango moke na bomoi ya masumu ;
26 pamba te amonaki ete kotiolama lokola Klisto ezali
malamu koleka bomengo ya Ejipito, mpo ete azalaki ko-
talela lifuti oyo ezali koya.
27 Mpo na kondima, Moyize abangaki te kanda ya
mokonzi mpo na kobima longwa na Ejipito, mpe atikalaki

ngwi na mokano na ye lokola nde azali komona Nzambe
oyo amonanaka te.
28 Mpo na kondima, asepelaki feti ya Pasika mpe apesaki
mitindo ete bapakola makila na bikuke mpo ete anjelu
mobomi aboma te bana mibali ya liboso ya bana ya Isalaele.
29 Mpo na kondima, bato ya Isalaele bakatisaki ebale
monene ya Barozo lokola nde bazali kotambola na mabele
ya kokawuka ; kasi tango bato ya Ejipito bamekaki kosala
lokola bango, bazindaki.
30 Mpo na kondima, bamir ya Jeriko ekweyaki tango bana
Isalaele batambolaki zingazinga na yango mikolo sambo.
31 Mpo na kondima, Raabi, mwasi ya ndumba, akufaki te
elongo na bato oyo bazalaki kotosa Nzambe te, pamba te
ayambaki banongi na boboto.
32 Bongo naloba lisusu nini ? Pamba te nakozanga tango
soki nabandi koloba na tina na Jedeon, Baraki, Samison,
Jefite, Davidi, Samuele mpe basakoli.
33 Mpo na kondima, balongaki bokonzi ebele, batam-
bolisaki makambo na bosembo mpe bamonaki bilaka ya
Nzambe kokokisama mpo na bango ; bakangaki ata minoko
ya bankosi,
34 balongaki nguya ya moto oyo ezalaki kopela makasi
mpe babikaki na kufa ya mopanga. Atako bazalaki bato
ya bolembu, bakomaki makasi na bitumba mpe bakimisaki
mampinga ya basoda ya bapaya.
35 Mpo na kondima, basi bamonaki bato na bango, oyo
bakufaki kozonga lisusu na bomoi.

Bato mosusu bandimaki ata konyokwama mpe baboyaki
ete basikola bango, mpo bayebaki ete bakosekwa mpe
bakozala na bomoi oyo ezali kitoko koleka.
36 Bamosusu batiolamaki, babetamaki fimbu, batiamaki
minyololo mpe babwakamaki na boloko ;
37 bamosusu babomaki bango na mabanga, bakataki
bango na biteni mibale na si, babomaki bango na mopanga,
bakomaki na bomoi ya koyengayenga mpe bakomaki kolata
baposo ya bameme mpe ya bantaba ; bakelelaki na nyonso,
banyokolaki bango mpe bayokisaki bango pasi :
38 ya solo, mokili etikalaki lisusu malamu te mpo na
bango, bakomaki koyengayenga kati na bisobe, na ban-
gomba, kati na bibombamelo ya mabanga mpe na mabulu
oyo ezalaka na se ya mabele.
39 Kati na bango nyonso wana, atako Nzambe asepelaki
na bango mpo na kondima na bango, moko te azwaki biloko
oyo Nzambe alakaki bango.

40 Nzambe asalaki mabongisi ya kitoko penza mpo na
biso, pamba te alingaki ete bakoma bato ya kokoka nzela
moko na biso.

12

Molende kati na pasi

1 Yango wana, lokola batatoli ebele bazingeli biso, tob-
waka mikumba mpe masumu nyonso oyo ezali kozingela
biso na bangambo nyonso mpe topota mbangu, na molende
nyonso, kati na momekano oyo ezali liboso na biso.
2 Tika ete miso na biso etalaka kaka Yesu oyo azali
Mobandisi mpe Mokokisi ya kondima ; pamba te, na esika
ya esengo oyo ebongisama mpo na Ye, andimaki kokufa na
ekulusu mpe koyoka soni makasi, mpe avandi sik'oyo na
ngambo ya loboko ya mobali ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe.
3 Bokundolaka mozindo ya Ye oyo akangaki motema
liboso ya basumuki oyo bazalaki konyokola Ye, mpo ete
bobungisa te molende mpe mpiko na bino.
4 Na etumba na bino ya kotelemela masumu, nanu
bobundi te kino kondima ata kokufa.
5 Mpe bobosani maloba nyonso ya malendisi oyo
ayebisaki bino ndenge tata ayebisaka bana :
« Mwana na Ngai, kozwa na pamba te etumbu ya Nkolo,
mpe kobungisa mpiko na yo te soki apameli yo.
6 Pamba te Nkolo apamelaka moto oyo Ye alingaka,
apesaka etumbu na moto nyonso
oyo Ye ayebaka lokola mwana na Ye. »
7 Bokangaka motema liboso ya bapasi oyo Nzambe ape-
saka bino lokola etumbu, pamba te azwaka bino lokola bana
na Ye. Boni, ezali solo na mwana oyo tata na ye apesaka ye
etumbu te ?
8 Soki bapesi bino etumbu te ndenge bana nyonso
bazwaka, elingi koloba ete bozali bana bazanga tata, kasi
bana ya ndako te.
9 Mpo ete biso nyonso tozalaki na batata ya mosuni, oyo
bazalaki kopesa biso bitumbu, mpe tozalaki kaka kotosa
bango, bongo mpo na nini te kotosa Tata ya milimo mpo
ete tozwa bomoi ?
10 Batata na biso bazalaki kopesa biso bitumbu mpo na
mwa tango moke, ndenge mitema na bango ezalaki kolinga ;
kasi Nzambe apesaka biso etumbu mpo na bolamu na biso,
mpo ete tokoka kosangana na bosantu na Ye.
11 Moto moko te azalaka na esengo soki bapesi ye etumbu,
pamba te epesaka mawa ; kasi sima na tango, etumbu
ebotaka lokola mbuma, epai ya moto oyo bapesi yango :
bomoi ya bosembo mpe ya kimia.

12 Yango wana, bolendisa maboko na bino, oyo ebandi
kolemba mpe bokembisa mabolongo na bino, oyo ekomi
kolenga.
13 Bosala banzela ya alima mpo na makolo na bino, mpo
ete lokolo ya tengu-tengu elongwa te, kasi ebika nde.

Kotambola na bomoi ya bosantu

14 Bolukaka kovanda na kimia elongo na bato nyonso
mpe kotambola na bomoi ya bosantu, pamba te moko te
akomona Nkolo soki azangi bosantu.
15 Bosenzelaka ete moto moko te azanga ngolu ya
Nzambe ; bosenzelaka mpe ete mosisa moko te ya bololo
ebotama mpo na kokotisa mobulu mpe kobebisa bomoi ya
bato ebele kati na bino.
16 Bosenzelaka ete moto moko te atambola na bomoi ya
pite to atiola Nzambe lokola Ezawu oyo atekaki bokulutu na
ye likolo ya biloko ya kolia.
17 Boyebi malamu ete, na sima, tango alingaki kokitana na
lipamboli kowuta na tata na ye, azangelaki yango, pamba te
alongaki te kobongola mokano ya tata na ye atako asengaki
lipamboli yango na kolela.
18 Bino, bopusani te, lokola bana ya Isalaele, pene ya
ngomba oyo bakokaki kosimba mpe ezali kopela moto, pene
ya lipata, pene ya molili makasi, pene ya mopepe makasi,
19 pene ya lokito ya kelelo to mpe pene ya mongongo oyo
ezali kobimisa maloba na lolenge ete bato oyo bayokaki
maloba yango basengaki ete bayoka lisusu te ata liloba
moko,
20 pamba te babangaki mitindo oyo epesamaki : « Moto
nyonso oyo akosimba ngomba, ezala soki ezali nyama,
bakoboma ye to yango na mabanga. »
21 Mpo na somo makasi ya makambo oyo amonaki,
Moyize agangaki : « Nazali kolenga na somo ! »
22 Kasi, bopusani nde pene ya ngomba Siona, pene ya
Yelusalemi ya Likolo, engumba ya Nzambe na bomoi ; pene
ya bankoto na bankoto ya ba-anjelu oyo basangani mpo na
kosepela,
23 pene ya lisanga ya bana liboso ya Nzambe, ba-oyo
bakombo na bango ekomama kati na Likolo ; pene ya
Nzambe, Mosambisi ya bato nyonso ; pene ya milimo ya
bato ya sembo oyo Nzambe akomisaki bato ya kokoka ;
24 pene ya Yesu, Moyokanisi ya Boyokani ya sika ; mpe
pene ya makila na Ye, oyo esopanaki mpe egangaka koleka
makila ya Abele.
25 Bosala penza keba ete boboya te koyoka Ye oyo
alobaka ! Pamba te soki bato wana bazangaki te kozwa

etumbu tango baboyaki koyoka Ye oyo azalaki kokebisa
bango awa na mokili, ekozala ndenge nini mpo na biso soki
toboyi koyoka Ye oyo akebisaka biso wuta na Likolo ?
26 Ye oyo mongongo na Ye eningisaki mokili na tango
ya kala apesi lelo elaka oyo : « Na mbala oyo lisusu,
nakoningisa kaka mabele te, kasi nakoningisa mpe Likolo. »
27 Maloba oyo « na mbala oyo lisusu » elakisi ete biloko
oyo ekoki koningana elimwe mpo ete oyo eninganaka te
etikala mpo na libela.
28 Yango wana, lokola tozali kozwa Bokonzi oyo
eninganaka te, tozongisaka matondi mpe tosalelaka
Nzambe na lolenge oyo esepelisaka Ye : na botosi mpe na
kobanga.
29 Pamba te Nzambe na biso azali moto oyo ezikisaka.

13

Mitindo ya ndenge na ndenge

1 Tika ete bondeko ewumela kati na bino !
2 Bolemba te koyambaka malamu bapaya, pamba te,
na nzela wana, bato mosusu bayambaki ba-anjelu wana
bayebaki te ete bazali solo ba-anjelu.
3 Bokanisaka bato oyo bazali kati na boloko lokola
nde bino mpe bozali kati na boloko elongo na bango.
Bokanisaka bato oyo bazali komona pasi, mpo ete bino mpe
bozali na nzoto oyo emonaka pasi.
4 Tika ete moto nyonso apesa libala lokumu, mpe mbeto
ya libala ezala peto, pamba te Nzambe akosambisa bato na
pite mpe bato na bikobo.
5 Bozalaka na lokoso ya mbongo te, bosepelaka nde na
oyo bozali na yango, pamba te Ye moko Nzambe alobaki :
« Nakotikala kokabwana na yo te, nakotikala kosundola yo
te. »
6 Boye tokoki koloba na elikya nyonso :
« Nkolo azali Mosungi na ngai, nakobanga te ;
bato bakoki kosala ngai nini ? »
7 Bokanisaka bakambi na bino, oyo bateyaki bino Liloba
na Nzambe ; botala ndenge nini suka ya bomoi na bango
ezalaki, mpe bomekola kondima na bango.
8 Yesu-Klisto azali ndenge moko : lobi oyo ewuti koleka,
lelo, mpe libela na libela.
9 Bolandaka te lolenge nyonso ya mateya ya sika, pamba
te ebongi ete mitema na biso elendisama na nzela ya ngolu
ya Nzambe, kasi na nzela te ya mibeko oyo esungaki ata
moke te bato oyo bazalaki kotosa yango.

10 Tozali na etumbelo, kasi Banganga-Nzambe oyo
basalaka kati na Mongombo bazali na bokonzi te ya kolia
mbeka oyo babonzi na likolo ya etumbelo yango,
11 pamba te banzoto ya banyama oyo mokonzi ya
Banganga-Nzambe amemaka makila na yango kati na Esika-
Oyo-Eleki-Bule lokola mbeka mpo na bolimbisi ya masumu,
etumbamaka na libanda ya molako.
12 Yango wana Yesu mpe akufaki na libanda ya mboka
mpo na kobulisa bato na nzela ya makila na Ye moko.
13 Boye, biso mpe tokende epai ya Yesu na libanda ya
molako, na kondima koyoka soni oyo Ye ayokaki ;
14 pamba te, kati na mokili oyo, tozali na engumba moko
te oyo ekowumela libela na libela, kasi tozali nde koluka
engumba oyo ezali koya.
15 Yango wana, na nzela ya Yesu, tobonzelaka Nzambe
tango nyonso mbeka ya masanzoli, elingi koloba : mbuma
ya bibebu oyo etatolaka polele Kombo na Ye.
16 Bobosanaka te kosala bolamu mpe kosunga bato,
pamba te yango nde bambeka oyo Nzambe asepelaka na
yango.
17 Botosaka bakambi na bino mpe bosalelaka mitindo oyo
bapesaka bino, pamba te bazali bakengeli ya milimo na bino
mpe bakosamba likolo na bino liboso ya Nzambe. Bosalaka
bongo mpo ete basala mosala na bango na esengo, kasi na
koyimayima te, soki te bokozanga litomba.
18 Bosambelaka mpo na biso ! Pamba te tondimisami
penza ete tozali na mitema ya peto mpe tozwi mokano ya
kotambola na bomoi ya lokumu kati na makambo nyonso.
19 Nazali penza kosenga na bino ete bobondela Nzambe
mpo ete bazongisa ngai na lombangu epai na bino.

Mapamboli mpe bambote ya suka

20 Tika ete Nzambe ya kimia, Ye oyo asekwisaki kati na
bakufi Mobateli monene ya bameme, Yesu, Nkolo na biso,
na nzela ya makila ya Boyokani ya seko,
21 apesa bino makoki ya kosalaka bolamu ya lolenge
nyonso mpo na kokokisa mokano na Ye, mpe asala kati na
biso makambo nyonso oyo esepelisaka Ye, na nzela ya Yesu-
Klisto ! Tika ete nkembo ezonga epai na Ye, mpo na libela
na libela ! Amen !

22 Nazali kosenga na bino bandeko na ngai ete bokanga
motema na koyamba malendisi oyo nakomeli bino na
mokuse penza.

23 Boyeba ete ndeko na biso, Timote, asilaki kobima na
boloko. Soki akoya noki, nakoya nzela moko na ye mpo na
komona bino.

24 Bopesa mbote na bakambi na bino nyonso mpe na
basantu nyonso.
Bandeko ya Itali batindeli bino mbote.

25 Tika ete ngolu ya Nzambe ezala na bino nyonso !

Mokanda ya
Jake

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Jake, mosali na Nzambe mpe na Nkolo Yesu-Klisto ;

Epai ya mabota zomi na mibale oyo epalangana kati na biloko :

Napesi bino mbote.

Komekama mpe kokanga motema

2 Bandeko na ngai, bomona lokola likambo ya esengo,
lolenge nyonso ya komekama oyo bozali kokutana na yango.
3 Pamba te boyebi malamu ete komekama ya kondima na
bino ebotaka kokanga motema.
4 Nzokande kokanga motema na bino esengeli te kosuka
na nzela mpo ete bokoma bato bakemba mpe bakoka kati
na kondima, bato oyo bazangi pamela.

Libondeli ya kondima

5 Soki moko kati na bino azangi bwanya, tika ete asenga
yango epai ya Nzambe oyo akopesa ye yango ; pamba te
Nzambe apesaka moto nyonso na motema malamu mpe na
kopamela te.
6 Kasi asengeli kosenga na kondima, na kotia tembe te ;
pamba te moto oyo atiaka tembe azali lokola mbonge ya
ebale oyo mopepe ezali koningisa mpe kobwaka epai na
epai.
7 Moto ya ndenge wana atia motema te ete akoki kozwa
eloko kowuta na Nkolo :
8 azali moto ya mitema mibale, moto oyo akangamaka na
likanisi moko te na nyonso oyo asalaka.

Babola mpe bazwi

9 Tika ete ndeko oyo akelela asepela mpo ete Nzambe
akotombola ye,
10 mpe oyo azali mozwi asepela mpo ete Nzambe akokitisa
ye ; pamba te mozwi akoleka lokola fololo ya elanga.
11 Ndenge fololo ekawukaka, ekweyaka mpe ebungisaka
kitoko na yango na tango ya moyi makasi, ndenge wana
mpe mozwi akolimwa kati na misala na ye nyonso.

Komekama mpe baposa ya nzoto

12 Esengo na moto oyo akangaka motema na tango ya komekama ! Pamba te sima na ye kolonga komekama, akozwa motole ya bomoi, oyo Nzambe alakaki na bato oyo balingaka Ye.
13 Tika ete moto moko te, liboso ya komekama, aloba : « Nzambe nde azali kotindika ngai na kosala mabe. » Pamba te mabe ekoki te kotindika Nzambe na mabe, mpe Nzambe atindikaka moto moko te na kosala mabe.
14 Kasi moto nyonso atindikamaka na mabe soki abendami mpe akangami na motambo ya baposa mabe ya nzoto na ye moko.
15 Bongo soki baposa mabe yango ekoli kati na moto, ebotaka lisumu ; mpe lisumu ememaka na kufa.
16 Bandeko balingami, bomikosa te :
17 bolamu nyonso mpe likabo nyonso ya kitoko ewutaka kaka na Likolo, epai ya Tata ya pole, oyo, kati na Ye, molili ezalaka te, mpe abongwanaka te.
18 Akomisaki biso bana na Ye na nzela ya Liloba ya bosolo, na mokano na Ye moko, mpo ete tozwa esika ya liboso kati na bikelamu na Ye nyonso.

Koyoka mpe kotosa Liloba na Nzambe

19 Bandeko balingami, bosimba likambo oyo : tika ete moto nyonso awelelaka koyoka, kasi awelelaka te koloba mpe kosilika ;
20 pamba te kanda ya moto ekokisaka te makambo ya sembo na miso ya Nzambe.
21 Yango wana, bobwaka makambo nyonso ya bosoto mpe misala nyonso ya mabe, bondima na komikitisa Liloba oyo elonamaki kati na mitema na bino, pamba te ezali na nguya ya kobikisa bino.
22 Botiaka na misala Liloba na Nzambe ; kasi bosukaka kaka te na koyoka yango, soki te bokomikosa bino moko na pamba.
23 Moto oyo ayokaka Liloba kasi atiaka yango te na misala, akokani na moto oyo amitali na talatala
24 mpe, sima na ye komitala, akei mpe, kaka na tango yango, abosani ndenge azali.
25 Nzokande moto oyo amipesaka na koyekola mobeko oyo ekoka na nyonso mpe epesaka bonsomi, bongo atosaka yango tango nyonso, asukaka kaka na koyoka te, kasi atiaka na misala : moto yango akozala moto ya esengo na nyonso oyo akosala.
26 Moto oyo akanisaka ete asambelaka Nzambe, kasi ayebaka te kobatela lolemo na ye, azali komikosa ye moko, mpe kosambela na ye ezali na tina te.

27 Kosambela ya solo mpe ya peto na miso ya Nzambe,
Tata na biso, ezali : kosunga bana bitike mpe basi bakufisa
mibali, kati na bapasi na bango, mpe komibatela peto liboso
ya makambo ya mokili.

2

Kondima mpe misala

1 Bandeko na ngai, bosangisaka te kopona bilongi mpe
kondimela Yesu-Klisto, Nkolo na biso, oyo atonda na
nkembo.
2 Ndakisa : soki moto moko akoti kati na ndako na bino
ya mayangani, alata penza bilamba ya talo mpe lopete ya
wolo ; bongo mobola mpe akoti, alata bilamba na ye ya
bobola.
3 Soki boweleli koyamba moto oyo alati bilamba ya talo
mpe bolobi na ye : « Tala esika ya kitoko oyo ebongisami
mpo na yo, » kasi bolobi na mobola : « Yo, kende kotelema
kuna » to « vanda awa na mabele, na se ya enyatelo makolo
na ngai ; »
4 boni, wana boponi bilongi te kati na bino, mpe bokomi
te koyekola bato na nzela ya makanisi mabe ?
5 Bandeko na ngai ya bolingo, boyoka : Nzambe apona te
bato oyo mokili ezali kobenga babola mpo ete bazala bato
ya bomengo kati na kondima mpe bazwa Bokonzi oyo alaka
epai ya bato oyo balingaka Ye ?
6 Nzokande bino, bomonaka babola bato pamba. Boni,
bato oyo banyokolaka bino mpe bafundaka bino na bisam-
biselo, ezali bazwi te ?
7 Ezali bango te bato babebisaka lokumu ya kombo kitoko
oyo Nzambe apesa bino ?
8 Soki bozali kokokisa Mobeko ya Bokonzi ya Nzambe, oyo
ezali kati na Makomi : « Linga moninga na yo ndenge yo
moko omilingaka, » wana bozali kosala malamu.
9 Kasi soki bozali kopona-pona bilongi, bozali kosala
masumu, mpe Mobeko ezali kokweyisa bino mpo ete bozali
kotosa yango te.
10 Moto oyo akweyi ata na mobeko moko kaka, atako
atosaka mibeko nyonso, abuki nde mibeko nyonso.
11 Solo, Ye oyo alobaki : « Okosalaka ekobo te, » alobaki
lisusu : « Okobomaka te. » Nzokande soki osali ekobo te,
kasi obomi moto, yeba ete obuki mibeko nyonso.
12 Boye, tika ete bolobaka mpe bosalaka makambo lokola
bato oyo bayebi malamu ete bakosambisama kolanda
mibeko oyo ememaka bato na bonsomi.
13 Nzambe akosambisa na mawa te moto oyo ayokelaka
bato mosusu mawa te. Mawa elongaka kosambisama.

14 Bandeko na ngai, tina nini ezali na moto ya koloba ete
azali na kondima, soki azali kolakisa yango te na misala ?
Kondima ya boye ekoki solo kobikisa ye ?
15 Ndakisa : soki ndeko mobali moko to ndeko mwasi
moko azangi bilamba ya kolata mpe bilei ya mokolo na
mokolo,
16 bongo moko kati na bino alobi na ye : « Kende na
kimia, yetola moto mpe lia, » kasi apesi ye te eloko oyo azali
na yango posa mpo na nzoto na ye, maloba wana ezali na
tina nini ?
17 Ezali mpe bongo mpo na kondima : soki kondima
ezangi misala, ezali ya kokufa.
18 Nzokande moto mosusu akoki koloba : « Yo ozali
na kondima ; kasi ngai, nazali na misala. » Lakisa ngai
kondima na yo, oyo ezangi misala ; mpe ngai nakolakisa
yo kondima na ngai na nzela ya misala na ngai.
19 Ondimaka ete Nzambe azali kaka moko ? Osalaka
malamu ! Kasi milimo mabe mpe endimaka ete Nzambe
azali kaka moko, mpe elengaka.
20 Oh zoba ya moto ! Boni, olingi nalakisa yo ete kondima
oyo ezangi misala ezali pamba ?
21 Tala, Abrayami, tata na biso, atangamaki lokola moto
ya sembo mpo na misala, pamba te abonzaki Izaki, mwana
na ye ya mobali, na likolo ya etumbelo.
22 Tala ndenge kondima mpe misala na ye ezalaki kosala
elongo ; mpe na nzela ya misala yango, kondima na ye
ekomaki ya kokoka.
23 Ezalaki ndenge wana nde ekokisamaki, liloba oyo
ya Makomi : « Abrayami azalaki na kondima epai ya
Nzambe ; » mpe mpo na kondima na ye, Nzambe atan-
gaki ye lokola moto ya sembo, mpe akomaki kobenga ye
« moninga na ngai. »
24 Bomoni malamu sik’oyo ete Nzambe akomisaka moto
sembo kolanda misala ya moto, kasi mpo na kondima kaka
te.
25 Ezalaki mpe ndenge moko mpo na Raabi, mwasi ya
ndumba : Nzambe akomisaki ye moto ya sembo mpo
ete ayambaki, abombaki mpe akimisaki na nzela mosusu
banongi ya Isalaele.
26 Ndenge nzoto oyo ezangi pema ezali ya kokufa, ndenge
wana mpe kondima oyo ezangi misala ezali ya kokufa.

3

Kosalela malamu lolemo

1 Bandeko na ngai, bozala ebele te ya koluka kozala
balakisi, pamba te boyebi malamu ete, biso balakisi,
tokosambisama makasi.
2 Biso nyonso tobetaka mabaku na lolenge ebele. Moto
oyo abetaka libaku te na maloba oyo ebimaka na monoko
na ye azali moto ya kokoka mpe azali na makoki ya kobatela
bomoto na ye nyonso.
3 Soki totiaka ebende na monoko ya mpunda, ezali mpo
ete etosa biso ; mpe na nzela wana, tokambaka nzoto na
yango nyonso.
4 Tala masuwa : atako ezali monene mpe mopepe makasi
etindikaka yango, kasi mwa yenda moke nde ekambaka
yango mpo ete elanda nzela oyo kapitene ya masuwa alingi
komema yango.
5 Ezali mpe ndenge moko mpo na lolemo : ezali eteni
moko ya moke kati na nzoto ya moto, kasi ekoki komiku-
misa na makambo minene penza. Tala, mwa moto moke
ezikisaka zamba monene !
6 Lolemo mpe ezali moto ; kati na biteni ya nzoto na biso,
lolemo ezali mokili ya makambo mabe, ebebisaka nzoto
mobimba. Soki ezwi moto ya lifelo, ezikisaka bomoi na biso
mobimba.
7 Moto azali na makoki ya kokonza lolenge nyonso ya
banyama, bandeke, banyama oyo etambolaka na libumu
mpe bambisi, mpe akonza yango penza.
8 Kasi mpo na lolemo, moko te akoki kokonza yango :
ezali penza mabe, elembaka te mpe etonda na ngenge oyo
ebomaka.
9 Kaka na lolemo yango, topambolaka Nkolo, Tata na biso,
mpe tolakelaka mabe bato oyo Nzambe akela na elilingi na
Ye.
10 Ezala lipamboli to elakeli mabe, nyonso ebimaka kaka
na monoko moko. Bandeko na ngai, esengelaki te kozala
bongo.
11 Boni, etima moko ekoki kobimisa mayi ya peto mpe
mayi ya mbindo ?
12 Bandeko na ngai, nzete ya figi ekoki solo kobota
bambuma ya olive ? Nzete ya vino ekoki solo kobota
bambuma ya figi ? Boni, ekoki kosalema ete etima ya mayi
ya mungwa ebimisa mayi ya malamu ?

Bwanya oyo ewutaka epai ya Nzambe

13 Nani kati na bino azali moto ya bwanya mpe ya
mayele ? Tika ete ezaleli malamu na ye emonisa misala
na yango kati na komikitisa mpe na bwanya.

14 Kasi soki mitema na bino etondi na zuwa ya bololo mpe
na molimo ya koswana, wana botika komikumisa ete bozali
bato ya bwanya ; pamba te yango ezali solo te, ezali lokuta.
15 Bwanya ya ndenge wana ewutaka na Likolo te, kasi
ezali ya mokili, ya bomoto, ya Satana.
16 Pamba te esika oyo zuwa mpe koswana ezali, esika
wana mpe mobulu ya lolenge nyonso mpe misala mabe
ezalaka.
17 Kasi bwanya oyo ewutaka epai ya Nzambe ezalaka
nanu ya peto ; bongo, ememaka kimia, boboto, boyokani,
koyokela bato mawa ; ebotaka bambuma ya malamu,
eponaka bilongi te mpe ezalaka na lokuta te.
18 Bato oyo bayeisaka kimia balonaka kati kimia mpe
babukaka mbuma ya bosembo.

4

Kosala keba na baposa mabe

1 Koswana mpe bitumba kati na bino ewutaka wapi ?
Boni, ewutaka te na baposa mabe na bino, oyo ebundaka
kati na banzoto na bino ?
2 Bozali kolula biloko, kasi bozali kozwa yango te ; bokomi
kino koboma bato. Botondi na zuwa, kasi bozali kolonga te
kozwa oyo bozali koluka ; bokomi koswana mpe kobunda
bitumba. Bozwaka te biloko oyo bozalaka na yango posa,
pamba te bosengaka yango epai ya Nzambe te.
3 Kasi soki bosengaka epai ya Nzambe mpe bozwaka te,
ezali mpo ete bosengaka na makanisi mabe, na makanisi ya
kosepelisa kaka baposa na bino moko.
4 Bato na ekobo ! Boyebi te ete kolinga mokili ezali
koyina Nzambe ? Moto oyo alingi kozala moninga ya mokili
amikomisi monguna ya Nzambe.
5 Mpe lisusu, bokanisi ete ezali na pamba nde Makomi
elobi : « Nzambe azalaka na zuwa makasi mpo na Molimo
oyo atia kati na biso ? »
6 Nzokande, Nzambe atalisaka biso ngolu oyo eleki,
pamba te Makomi eloba : « Nzambe atelemelaka bato
ya lolendo, kasi atalisaka ngolu na Ye epai ya bato oyo
bamikitisaka. »
7 Bomikitisa liboso ya Nzambe. Botelemela Satana, mpe
akokima mosika na bino.
8 Bopusana pene ya Nzambe, mpe Ye akoya pene na bino.
Bino bato ya masumu, bosukola maboko na bino ; bino bato
ya mitema mibale, bopetola mitema na bino !
9 Botala pasi na bino, bosala matanga mpe bolela. Tika
ete koseka na bino ebongwana kolela, mpe esengo na bino
ekoma mawa !

10 Bomikitisa liboso ya Nkolo, mpe Nkolo akotombola
bino.
11 Bandeko na ngai, botonganaka te bino na bino. Moto
oyo atongaka mpe asambisaka ndeko na ye asambwisaka
mibeko mpe abukaka yango. Nzokande, soki ozali kosamb-
wisa mibeko, elakisi ete ozali kotosa yango te, kasi ozali nde
mosambisi na yango.
12 Pamba te Ye oyo apesa mibeko azali kaka Ye moko
Mosambisi, Ye nde azali na makoki ya kobikisa mpe ya
kobebisa. Bongo yo, ozali nani mpo ete osambisa moninga
na yo ?

Mateya mpo na bazwi

13 Boyoka sik'oyo, bino bato oyo bolobaka : « Lelo to
lobi, tokokende na engumba songolo, tokovanda kuna mobu
mobimba mpe tokosala mombongo oyo ekobotela biso
mbongo ebele. »
14 Boni, boyebi makambo oyo ekoya lobi ? Bomoi na bino
nde nini ? Ezali kaka te lokola londende oyo emonanaka
mpo na mwa tango moke mpe, na sima, elimwe ?
15 Tala ndenge bosengeli koloba : « Soki Nkolo alingi,
tokozala na bomoi mpe tokosala likambo songolo to
pakala. »
16 Kasi bino, bozali nde komikumisa na monene ya
mabongisi na bino ! Boyeba malamu ete lolendo ya ndenge
wana ezali mabe.
17 Moto oyo ayebi kosala bolamu, kasi asali yango te, asali
masumu.

5

1 Boyoka sik'oyo, bino bazwi : Boyoka mawa mpe bolela
mpo na pasi oyo ekokweyela bino.
2 Bomengo na bino esili kopola, mpe mpese esili kolia
bilamba na bino ;
3 wolo mpe palata na bino esili kobeba ; mpe libebi na
yango ekotatola mabe na bino mpe ekolia banzoto na bino
lokola moto. Bozali kobakisa se kobakisa bomengo ! Boyebi
te ete tokomi na mikolo ya suka ?
4 Bozali ata koboya kofuta basali bilanga na bino. Yoka
ndenge bazali kolela ! Mpe kolela na bango ekomi kino na
matoyi ya Nkolo, Mokonzi ya mampinga.
5 Awa na mokili, bozali kobika bomoi ya bisengo mpe ya
bofuluki, bozali komikomisa nzoto mafuta lokola banyama
oyo babongisi mpo na koboma.
6 Bozali kokatela bato ya sembo etumbu mpe koboma
bango, nzokande batelemeli bino te.

Mpiko kati na komekama

7 Bandeko, boyika mpiko kino na mokolo oyo Nkolo akoya.
Botala ndenge mosali bilanga azelaka bambuma kitoko ya
mabele : akangaka motema wuta tango oyo aloni elanga na
ye kino na eleko ya kobuka bambuma.
8 Bino mpe, bokangaka mitema mpe boyikaka mpiko,
pamba te koya ya Nkolo ekomi pene.
9 Bandeko na ngai, botika kofundana bino na bino, noki
te Nzambe akosambisa bino. Botala, Mosambisi azali ya
kotelema liboso ya ekuke.
10 Bandeko, mpo na oyo etali kokanga motema kati na
pasi, bozwa ndakisa ya basakoli oyo basakolaki na Kombo
ya Nkolo.
11 Ndenge boyebi, tobengaka bato oyo bayikaka mpiko
bato ya esengo. Boyokaki sango ya lolenge oyo Yobo akan-
gaki motema kati na pasi, mpe boyebi malamu makambo
oyo Nkolo asalaki, na suka, mpo na bolamu na ye ; pamba
te Nkolo atonda na boboto mpe na mawa.

Maloba mpo na ndayi

12 Liboso na nyonso, bandeko na ngai, bolapaka ndayi te,
ezala na kombo ya Likolo, ya mokili to mpe ya eloko nini.
Tika ete « iyo » na bino etikala « iyo, » mpe « te » na bino
etikala « te, » mpo ete bakatela bino etumbu te.

Libondeli ya moyengebene

13 Soki moko kati na bino azali na pasi, tika ete abondela ;
soki moko azali na esengo, tika ete ayemba banzembo mpo
na kokumisa Nzambe ;
14 soki mpe mosusu kati na bino azali kobela, tika ete
abenga bakambi ya Lingomba mpo ete babondela mpo na
ye mpe bapakola ye mafuta na Kombo ya Nkolo,
15 pamba te libondeli oyo esalemi na kondima ekobikisa
mobeli, mpe Nkolo akotelemisa ye. Soki asalaki masumu,
Nzambe akolimbisa ye.
16 Yango wana, tika ete moko na moko ayambola masumu
na ye epai ya moninga na ye, mpe tika ete moko na moko
abondela mpo na moninga na ye, mpo ete bobikisama na
bokono. Libondeli ya moto ya sembo ezali na nguya makasi
mpe esalaka makambo ya kokamwa.
17 Eliya azalaki moto lokola biso, abondelaki na molende
nyonso mpo ete mvula enoka te, mpe mvula enokaki te na
mabele mibu misato na basanza motoba ;
18 abondelaki lisusu, mpe Likolo epesaki lisusu mvula,
mpe mabele ebotaki bambuma.

Bozongi ya mopengwi

19 Bandeko na ngai, soki moko kati na bino apengwi
mosika ya bosolo mpe moto mosusu azongisi ye kati na
yango,
20 boyeba ete moto oyo azongisi mopengwi longwa na
libunga abikisi ye na kufa mpe asali ete masumu ebele
elimbisama.

Mokanda ya liboso ya Petelo

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Petelo, ntoma ya Yesu-Klisto ;

Epai ya baponami ya Nzambe oyo bazali kati na bamboka ya bapaya mpe bapalangani na bituka ya Ponti, ya Galatia, ya Kapadose, ya Azia mpe ya Bitini.

2 Kolanda mabongisi na Ye, Nzambe Tata apona bino wuta kala, abulisa bino na nzela ya Molimo na Ye mpo ete botosa Yesu-Klisto mpe bokoma peto na nzela ya makila na Ye, oyo asopaki.

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino na bofuluki !

Elikya ya lobiko

Elikya ya bomoi

3 Tika ete Nzambe, Tata ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, apambolama ! Pamba te, kati na mawa monene na Ye, asalaki ete tobotama mbotama ya sika, na nzela ya lisekwa ya Yesu-Klisto kati na bakufi, mpo na kopesa biso elikya ya solo

4 ete tokozwa libula oyo abombela biso kati na Likolo, libula oyo ebebaka te, ezwaka bosoto te, mpe ebungisaka kitoko na yango te. Ezali mpe kaka libula yango nde Nzambe abombela bino

5 ba-oyo Nzambe abatelaka na nguya na Ye, na nzela ya kondima, mpo na lobiko oyo ekomonisama na tango ya suka.

6 Bosepelaka na lobiko yango, atako bosengeli sik’oyo ko-tungisama mpo na mwa tango moke na nzela ya komekama ya lolenge nyonso.

7 Komekama yango eyei mpo na kotalisa bosolo ya kondima na bino mpe kosala ete bokoka kozwa masanzoli, nkembo mpe lokumu tango Yesu-Klisto akomonana. Boni, moto epetolaka wolo te ? Nzokande kondima na bino ezali na motuya koleka wolo oyo ebebaka.

8 Bolingaka Yesu-Klisto atako bomona Ye te. Atako bozali mpe kaka komona Ye te sik’oyo, bozali kondimela Ye mpe botondi na esengo ya nkembo oyo moto akoki kolimbola te,

9 pamba te bozali kozwa lifuti ya kondima na bino : lobiko ya bomoi na bino.

10 Mpo na lobiko yango, basakoli oyo baloba na tina na
ngolu oyo Nzambe abongisa mpo na bino balukaki penza,
na molende, koyeba mabombami na yango.
11 Basalaki nyonso mpo na koluka koyeba tango nini
mpe ndenge nini makambo oyo Molimo ya Klisto alobaki
ekosalema. Molimo ya Klisto azalaki kati na bango, wana
azalaki komiyebisela bango ete Klisto asengelaki komona
pasi liboso ete azwa nkembo oyo ezalaki kozela Ye.
12 Nzambe atalisaki bango ete sango oyo bango bazwaki
mokumba ya kotatola ezalaki mpo na bango te, kasi ezalaki
nde mpo na bino. Mpe sik'oyo, bozali koyoka sango yango
na minoko ya bato oyo bateyaki bino Sango Malamu na
nguya ya Molimo Mosantu oyo Nzambe atindaki wuta na
Likolo ; mpe bango moko ba-anjelu bazalaka na posa ya
koyeba yango.

Kotia elikya

13 Yango wana, boselingwa mpo na kosalela Nzambe
lokola basali oyo balati bilamba ya mosala mpo na kosala ;
bomibatela malamu mpe botia elikya na bino mobimba kati
na ngolu oyo bokozwa tango Yesu-Klisto akomonana.

Kozala bule

14 Lokola bana ya botosi, botambola lisusu te kolanda
baposa mabe oyo bozalaki na yango tango bozangaki
boyebi.
15 Kasi lokola Ye oyo abengaki bino azali Bule, bino mpe
bozala bule kati na etamboli na bino nyonso,
16 pamba te ekomama : « Bozala bule, pamba te nazali
Bule. »
17 Lokola mpe bobelelaka Tata oyo aponaka bilongi te
tango asambisaka bato nyonso kolanda misala na bango,
botambola kati na kobanga Nzambe, wana bozali awa na
mokili lokola bapaya.
18 Boyebi malamu ete ezali te na nzela ya biloko oyo
ebebaka lokola wolo to palata nde Nzambe akangolaki bino
na bizaleli ezanga tina, oyo bozwaki epai ya bakoko na bino,
19 kasi ezali nde na nzela ya makila ya talo ya Klisto lokola
mpate oyo ezangi mbeba mpe litono.
20 Nzambe abongisaki Ye mpo na yango wuta kala, liboso
ete akela mokili, mpe Klisto amonani na mikolo oyo ya suka
likolo na bino.
21 Ezali na nzela na Ye nde bino bondimelaka Nzambe oyo
asekwisaki Ye kati na bakufi mpe apesaki Ye nkembo, mpo
ete kondima mpe elikya na bino ezala kati na Nzambe.

Kozala na bolingo

22 Lokola bosili komipetola na nzela ya kotosa bosolo mpo
na kolingana na bolingo ya solo, bolinganaka makasi bino
na bino, na motema ya peto.
23 Pamba te bobotamaki mbotama ya sika na nzela ya
Liloba na Nzambe, oyo ezali nkona oyo epesaka bomoi mpe
ewumelaka seko na seko ; kasi na nzela te ya nkona ya bato
oyo bakufaka.
24 Pamba te ekomama :
« Bato nyonso bazalaka lokola matiti,
mpe nkembo na bango nyonso ezalaka
lokola bafololo ya bilanga.
Matiti ekawukaka mpe fololo na yango ekweyaka,
25 kasi Liloba na Nkolo ewumelaka seko na seko. »
Nzokande, Liloba yango ezali nde Sango Malamu oyo
bateyaki bino.

2

Kokola na Molimo

1 Yango wana, bobwaka lolenge nyonso ya mabe, ya
lokuta, ya mayele mabe, ya zuwa mpe ya kotonga bato.
2 Lokola bana oyo babotami sika, bolingaka makasi
komela miliki ya peto ya Liloba mpo ete bokola na nzela
na yango mpo na kozwa lobiko,
3 awa bosili kososola ete Nkolo azali malamu.

Libanga ya bomoi mpe libota ya bule

4 Bopusana pene ya Ye oyo azali Libanga ya bomoi,
Libanga oyo bato babwakaki, kasi Nzambe aponaki yango
mpo ete ezali motuya mingi na miso na Ye.
5 Bino mpe, lokola mabanga ya bomoi, botika ete Nzambe
asalela bino mpo na kotonga Tempelo ya Molimo. Kati
na Tempelo yango, lokola Banganga-Nzambe ya bule, apesi
bino mokumba ya kobonzelaka Ye, na nzela ya Yesu-Klisto,
bambeka ya molimo, bambeka oyo Nzambe andimaka.
6 Pamba te Makomi eloba :
« Tala, napona libanga moko ya motuya
oyo nazali kotia kati na Siona
lokola libanga ya songe ya ndako ;
moto nyonso oyo akotiela yango motema
akotikala koyokisama soni te. »
7 Boye lokumu ezali mpo na bino oyo bondimaka ; kasi mpo
na bato oyo bandimaka te,
« libanga oyo batongi ndako babwakaki
ekomi libanga oyo esimbi ndako,
libanga ya songe ya ndako,
8 mpe libanga oyo ebetisaka bato mabaku,

libanga monene oyo ekweyisaka bato. »
Bakweyaka mpo ete batosaka te Liloba na Nzambe ; mpe
ebongisama nde bongo mpo na bango.

9 Kasi bino bozali libota oyo eponama, Banganga-Nzambe
ya Mokonzi, ekolo ya bule mpe basikolami ya Nzambe mpo
na kosakola misala minene ya Ye oyo abenga bino mpo
ete bolongwa na molili mpe bokota kati na pole na Ye ya
kokamwa.
10 Na kala, bozalaki bato ya Nzambe te ; kasi sik'oyo,
bokomi bato na Ye penza. Na kala, Nzambe azalaki koyokela
bino mawa te ; kasi sik'oyo, akomi penza koyokela bino
mawa.

Bomoi ya bonzambe kati na mokili ya masumu

Kotambola lokola basali ya Nzambe

11 Balingami na ngai, boyeba malamu ete bozali kati na
mokili oyo lokola bapaya mpe baleki nzela ; yango wana
nazali kosenga na bino ete boboyaka baposa mabe ya nzoto,
pamba te ebundisaka molimo na bino.
12 Bozalaka na bizaleli ya malamu kati na Bapagano mpo
ete, ata soki bazali kotonga bino ete bozali kosala mabe,
bandima ata misala malamu na bino mpe bapesa Nzambe
nkembo na mokolo oyo akomimonisa.

13 Mpo na lokumu ya Nkolo, botosaka bato nyonso oyo
batiami kati na bino lokola bakonzi : mokonzi ya mboka,
14 bayangeli mpe basambisi oyo bapesameli mosala ya
kopesa etumbu epai ya bato oyo basalaka mabe, mpe
kondima bato oyo basalaka bolamu.
15 Pamba te, Nzambe alingi boye : bosalaka bolamu
mpo na kokanga minoko ya bato oyo bazangi boyebi mpe
bososoli ;
16 botambolaka lokola bansomi, kasi bosalelaka bonsomi
na bino te lokola vwale mpo na kozipa mabe na bino, pamba
te bozali bawumbu ya Nzambe.
17 Bomemiaka bato nyonso, bolingaka bandeko na bino
kati na kondima, botosaka Nzambe, mpe bopesaka mokonzi
lokumu.

Bawumbu mpe bankolo na bango

18 Bawumbu, botosaka bankolo na bino na bobangi
nyonso : botosaka kaka te ba-oyo bazali malamu mpe
boboto, kasi mpe ba-oyo bazali matata.
19 Pamba te ezali penza ngolu mpo na moto komona pasi
kaka pamba mpo atosaka Nzambe.

20 Kasi lokumu nini ezali ya komona pasi ya etumbu mpo
na mabe oyo osali ? Nzokande, na miso ya Nzambe, komona
pasi mpo na bolamu oyo osali ezali penza ngolu.
21 Nzambe abengaki bino na komona pasi yango, pamba
te Klisto mpe amonaki pasi mpo na bino ; boye atikelaki
bino ndakisa mpo ete bolanda banzela na Ye.
22 Yesu atikalaki kosala lisumu ata moko te, mpe monoko
na Ye etikalaki koloba lokuta te.
23 Tango bazalaki kofinga Ye, azalaki kozongisa na
mafinga te. Tango bazalaki komonisa Ye pasi, azalaki
kokanela bato te, kasi azalaki kaka komitika na maboko ya
Nzambe, Mosambisi ya sembo.
24 Kati na nzoto na Ye, amemaki masumu na biso kuna na
ekulusu mpo ete tokoka kokufa na oyo etali masumu mpe
tokoka kozala na bomoi mpo na bosembo. Ezali na nzela ya
bapota na Ye nde bobikisamaki na bokono.
25 Pamba te bozalaki lokola bameme oyo ezali koyen-
gayenga, kasi sik'oyo bozongi epai ya Mobateli bibwele oyo
akengelaka bomoi na bino.

3

Basi mpe mibali kati na libala

1 Bino mpe basi, botosaka mibali na bino mpo ete,
soki ezali na ndambo ya mibali oyo bandimaka Liloba na
Nzambe te, bakoma kondima na nzela ya bizaleli malamu
ya basi na bango, ata soki bateyi bango Liloba te,
2 tango bakomona bino kotambola na bomoi ya peto mpe
ya botosi.
3 Bolukaka kaka te kokoma kitoko na libanda na nzela ya
kokanga suki, kolata babiju ya wolo to bilamba ya kitoko ;
4 kasi bolukaka nde kitoko ya bomoto ya kati : esilaka
te, ewutaka na molimo ya boboto mpe ya kimia, ezali na
motuya mingi na miso ya Nzambe.
5 Ezalaki ndenge wana nde basi ya bule oyo, na kala, baza-
laki kotia elikya na bango na Nzambe bazalaki komikomisa
kitoko. Bazalaki kotosa mibali na bango,
6 lokola Sara oyo atosaki Abrayami kino kobenga ye
« nkolo na ngai. » Bozali bana basi ya Sara soki bosali
bolamu mpe bopesi nzela te na bobangi.
7 Bino mpe mibali, bovandaka na bwanya elongo na basi
na bino, boyebaka ete bazali bato na bolembu. Bopesaka
bango lokumu, pamba te bango mpe basengeli kozwa
elongo na bino bomoi kowuta na Nzambe, na ngolu na Ye,
mpo ete eloko moko te ekanga losambo na bino.

Kosala bolamu

8 Mpo na kosukisa, bozalaka, bino nyonso, na makanisi
moko, boyokelanaka mawa, bolinganaka lokola bandeko,
bozalaka bato malamu mpe bato ya komikitisa.
9 Bozongisaka te mabe na mabe to mafinga na mafinga,
kasi bozongisaka mabe na mapamboli ; pamba te Nzambe
abengaki bino na kopambola mpo ete bino mpe boyamba
mapamboli lokola libula na bino.
10 Solo,
moto nyonso oyo azali na posa ya kolinga bomoi
mpe kobika mikolo ya esengo
asengeli kobatela lolemo na ye mosika na mabe,
mpe bibebu na ye mosika na maloba ya lokuta ;
11 asengeli kokima mabe mpe kosala bolamu,
koluka kimia mpe kokoba na yango,
12 pamba te miso ya Nkolo etalaka bato ya sembo,
mpe matoyi na Ye eyokaka losambo na bango.
Kasi Nkolo apesaka bato mabe mokongo.

Kotatola elikya

13 Nani akosala bino mabe soki bomipesi na kosala
bolamu ?
14 Bokozala kutu bato ya esengo, ezala soki bokomona pasi
mpo na bosembo. Bobangaka bato te mpe bomitungisaka te.
15 Kasi, kati na mitema na bino, bopesaka Klisto lokumu
lokola Nkolo. Botatolaka tango nyonso tina ya elikya na
bino epai ya bato nyonso oyo bakotuna bino tina yango,
16 kasi botatolaka yango na boboto, na limemia mpe na
mitema peto, mpo ete bato oyo balobaka mabe na tina na
etamboli na bino ya malamu kati na Klisto bakufa soni.
17 Eleki malamu komona pasi na kosala bolamu, soki
yango ezali mokano ya Nzambe, na esika ete omona pasi
na kosala mabe.

Ndakisa oyo eleki malamu

18 Pamba te Ye moko Klisto oyo atikalaki kosala ata mabe
moko te amonaki pasi, mbala moko mpo na libela, mpo na
masumu ya bato mabe ; akufaki mpo na bato mabe, mpo na
komema bino epai ya Nzambe. Babomaki Ye kati na nzoto,
kasi Molimo azongisaki Ye na bomoi.
19 Ezali mpe kaka na nguya ya Molimo yango nde
akendeki kosakola elonga na Ye epai ya milimo oyo ezalaki
ya kokangama kati na boloko,
20 milimo oyo etosaki te na tango ya kala, na tango
oyo Nzambe azalaki kokanga motema wana azalaki kozela
ete Noa asilisa kotonga masuwa. Kati na masuwa yango,
motango moke kaka ya bato, bato mwambe, nde babik-
isamaki na mayi ya mpela.

21 Mayi yango ezali elilingi ya libatisi oyo ebikisi bino
sik’oyo. Libatisi yango elongolaka mbindo ya nzoto te,
kasi ezali mokano ya kotambola na motema peto liboso ya
Nzambe ; mpe ezali kobikisa bino na nzela ya lisekwa ya
Yesu-Klisto
22 oyo akotaki kati na Likolo, avandi na ngambo ya loboko
ya mobali ya Nzambe mpe azali kokonza ba-anjelu, banguya
mpe milimo ya mipepe na likolo.

4

Kobika mpo na Nzambe

1 Lokola Klisto amonaki pasi kati na nzoto na Ye, bino mpe
bosengeli kotambola na makanisi ya ndenge wana ; pamba
te Ye oyo amonaki pasi kati na nzoto na Ye asilisaki nguya
ya lisumu,
2 mpo ete botambola te kolanda baposa mabe ya nzoto,
kasi kolanda mokano ya Nzambe, na mikolo oyo botikali na
yango ya kobika awa na mokili.
3 Solo, na kala, bolekisaki tango mingi na kosala makambo
oyo Bapagano basalaka : kindumba, baposa mabe ya nzoto,
milangwa, lokoso ya kolia mpe ya komela, mpe kosambela
bikeko ya nkele.
4 Kasi sik’oyo, Bapagano bazali kokamwa ete bozali
kosangana lisusu te elongo na bango kati na bomoi wana ya
kindumba makasi ; yango wana bakomi kobebisa lokumu
na bino na nzela ya matongi.
5 Kasi bakosamba liboso ya Nzambe oyo akosambisa
penza bato ya bomoi mpe bakufi.
6 Yango wana mpe kutu Yesu ateyaki Sango Malamu
ata epai ya bato oyo bazali sik’oyo ya kokufa mpo ete
basambisama kolanda mibeko ya bato na oyo etali nzoto
mpe babika bomoi kolanda mokano ya Nzambe na oyo etali
Molimo.

Bomoi kati na Lingomba

Kosungana kati na bana na Nzambe

7 Suka ya makambo nyonso ekomi pene ; yango wana,
botambola na bwanya mpe na mayele mpo ete bokoka
kosambela.
8 Liboso na nyonso, bolinganaka makasi, pamba te
bolingo ezipaka masumu ebele.
9 Boyambanaka malamu lokola nde boyambi bapaya kati
na bandako na bino, bosalaka bongo na koyimayima te.
10 Kati na bino, moto nyonso azwaki likabo kowuta na
Nzambe ; boye, mpo na bolamu ya baninga, tika ete asalela

yango lokola mobateli malamu ya lolenge nyonso ya ngolu
ya Nzambe.
11 Tika ete moto oyo azali na likabo ya koloba asakola
Liloba na Nzambe ; tika ete moto oyo azali na likabo ya
kosunga bato asala yango na makasi oyo Nzambe apesi ye
mpo ete, kati na makambo nyonso, Nzambe azwa lokumu
na nzela ya Yesu-Klisto. Tika ete nkembo mpe nguya ezonga
epai na Ye mpo na libela na libela ! Amen !

Bana ya Nzambe mpe bapasi

12 Balingami, bokamwa te bapasi oyo bozali komona,
lokola nde likambo ya kokamwa ekomeli bino.
13 Bosepela nde, pamba te bozali kosangana na bapasi ya
Klisto mpo ete botonda mpe na esengo tango akomonisa
nkembo na Ye.
14 Soki bafingi bino likolo ya Kombo ya Klisto, bozali
bato ya esengo, pamba te Molimo ya nkembo, Molimo ya
Nzambe, azali likolo na bino.
15 Tika ete moko te kati na bino amona pasi mpo ete
azali mobomi to moyibi, moto mabe to moto oyo akotaka
makambo ya bato mosusu ;
16 nzokande soki azali komona pasi mpo ete azali Mok-
listo, wana tika ete ayokela yango soni ata moke te, kasi
akumisa nde Nzambe mpo na Kombo yango.
17 Pamba te tokomi na tango oyo kosambisama ezali
kobanda epai ya bato ya Nzambe. Bongo soki ebandi epai
na biso, ekosuka ndenge nini epai ya bato oyo batosaka te
Sango Malamu ya Nzambe ?
18 Pamba te Makomi elobi : « Soki ezali na pasi makasi
nde moto ya sembo abikisami, ekozala boni mpo na moto
mabe mpe mosumuki ? »
19 Boye tika ete bato oyo bazali komona pasi mpo ete
batosaka mokano ya Nzambe bamipesa mobimba na Mokeli
na bango oyo azali sembo, mpe tika ete basalaka bolamu.

5

Malendisi mpo na bakambi mpe bandimi

1 Nazali sik'oyo kolendisa bakambi ya Lingomba, oyo
bazali kati na bino, pamba te ngai mpe nazali mokambi
lokola bango, nazali motatoli ya bapasi ya Klisto mpe
nakozwa nkembo oyo ekomonisama.
2 Lokola babateli bibwele, bobatelaka malamu etonga oyo
Nzambe apesi bino mokumba ya kokamba. Bosalaka bongo
kolanda mokano ya Nzambe : na kotindika te, kasi na
komipesa mobimba ; na makanisi te ya konduka mbongo,
kasi na posa makasi ya kosalela bango ;

3 na makanisi te ya kokonza bato oyo bapesameli bino,
kasi na kozalaka bandakisa mpo na etonga.
4 Bongo tango Mokonzi ya babateli bibwele akoya,
bokozwa motole ya nkembo oyo ekotikala kobungisa kitoko
na yango te.

5 Ndenge moko mpe, bino bilenge, botosaka bakambi na
bino ya Lingomba, bolata komikitisa kati na bino, pamba te
Makomi elobi :
« Nzambe atelemelaka bato ya lolendo,
kasi atalisaka ngolu na Ye
epai ya bato oyo bamikitisaka. »
6 Yango wana, bomikitisaka na se ya loboko ya nguya ya
Nzambe mpo ete atombola bino na tango oyo ekoki.
7 Bobwaka epai na Ye makambo nyonso oyo etungisaka
bino, pamba te Ye nde abatelaka bino.
8 Bolekisaka ndelo te na bizaleli na bino mpe botambolaka
na ekenge, pamba te monguna na bino, Satana, atambolaka
zingazinga na bino lokola nkosi oyo ezali konguluma mpe
koluka moto ya kolia.
9 Botelemelaka ye mpe boyikaka mpiko kati na kondima,
pamba te boyebi ete bandeko na bino, oyo bapalangana kati
na mokili bazali mpe komona bapasi lokola bino.
10 Kasi sima na bino komona pasi mpo na mwa tango
moke, Nzambe ya ngolu nyonso, oyo abenga bino na
nkembo na Ye ya seko kati na Yesu-Klisto, akokomisa bino
bato ya kokoka, akolendisa bino, akopesa bino makasi mpe
akotelemisa bino ngwi.
11 Tika ete nguya ezonga epai na Ye mpo na libela na
libela ! Amen !

Bambote ya suka

12 Na lisungi ya Silasi oyo azali ndeko ya solo, nakomeli
bino mokanda oyo na mokuse mpo na kolendisa bino mpe
kolakisa bino ete ngolu oyo bokangami na yango ezali ngolu
ya solo ya Nzambe. Bopikama kati na yango.

13 Lingomba ya babulami oyo bazali na Babiloni epesi
bino mbote. Mwana na ngai, Malako, apesi mpe bino mbote.
14 Bopesanaka bino na bino mbote, na beze ya bondeko.

Tika ete kimia ezala na bino nyonso oyo bozali kati na
Klisto !

Mokanda ya mibale ya Petelo

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Simona Petelo, mosali mpe ntoma ya Yesu-Klisto ;

Epai ya bato oyo bazwaki kondima ya motuya moko na kondima na biso, na nzela ya bosembo ya Yesu-Klisto, Nzambe na biso mpe Mobikisi na biso :

2 Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino na bofuluki, na nzela ya koyeba Nzambe mpe Yesu, Nkolo na biso !

Nzambe abenga biso

3 Nzambe apesaki biso, na nzela ya nguya na Ye ya bonzambe, nyonso oyo tosengeli na yango mpo na kobika bomoi ya botosi kati na makambo ya Nzambe mpe mpo na kokangama na Ye ; asalaki yango na kopesa biso boyebi ya Ye oyo abenga biso mpo ete tosangana na nkembo mpe na bolamu na Ye.
4 Na nzela ya nkembo mpe bolamu yango, apesaki biso bilaka minene mpe ya motuya makasi mpo ete, na nzela na yango, bosangana na bonzambe mpe bokima libebi oyo baposa mabe ezali kovandisa kati na mokili.
5 Mpo na yango, bosala makasi mpo na kobakisa na likolo ya kondima na bino, bolamu ; na likolo ya bolamu, boyebi ;
6 na likolo ya boyebi, komikanga ; na likolo ya komikanga, mpiko ; na likolo ya mpiko, botosi kati na makambo ya Nzambe ;
7 na likolo ya botosi kati na makambo ya Nzambe, bondeko ya solo ; mpe na likolo ya bondeko ya solo, bolingo.
8 Pamba te soki bozali na bizaleli oyo ya malamu kati na bino mpe botondi na yango, ekosala ete bozala basali ya goyigoyi te mpe bokola makasi na boyebi ya Nzambe na biso mpe ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso.
9 Kasi moto nyonso oyo azangi yango amonaka mosika te, azali lokola mokufi miso ; abosani ete basila kopetola ye, wuta kala, na masumu na ye.
10 Yango wana, bandeko na ngai, bosala lisusu makasi koleka mpo na kolakisa na bato ete Nzambe abenga penza bino mpe apona bino ; pamba te soki bosali bongo, bokotikala kokweya te.

11 Na bongo, bokoyambama malamu kati na Bokonzi ya
seko ya Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso.

Mateya oyo ebalani na bosolo

12 Boye, nakobanda kozongisaka yango tango nyonso
na makanisi na bino, atako boyebi yango malamu mpe
bokangami makasi na bosolo oyo bozali na yango sik'oyo.
13 Namoni ete ezali malamu mpo na ngai kolamusa
makanisi na bino awa nazali nanu na bomoi kati na ndako
ya kapo ya nzoto oyo ;
14 pamba te nayebi malamu ete, kala mingi te, nakokab-
wana na nzoto yango, ndenge Yesu-Klisto, Nkolo na biso,
ayebisaki ngai yango.
15 Nzokande, nakosala makasi mpo ete bozalaka tango
nyonso na makoki ya kokanisaka yango, ezala nasila na ngai
kokende.
16 Solo, tango toyebisaki bino makambo oyo etali koya ya
Yesu-Klisto, Nkolo na biso, kati na nguya na yango nyonso,
tolandaki te basambole oyo bato basalaka na mayele na
bango, kasi na miso na biso moko, tomonaki Ye kati na
kongenga nyonso ya nkembo na Ye.
17 Pamba te Nzambe Tata apesaki Ye lokumu mpe
nkembo, tango mongongo kowuta na nkembo monene ya
Nzambe elobaki na Ye : « Oyo azali Mwana na Ngai ya
bolingo, nasepelaka na Ye mingi. »
18 Mpe, biso moko, tango tozalaki elongo na Ye na likolo
ya ngomba ya bule, toyokaki mongongo yango kowuta na
Likolo.
19 Tozali lisusu kondima bosolo ya maloba ya basakoli oyo,
bozali solo kosala malamu wana bozali kotia makanisi na
bino kati na yango lokola na mwinda oyo ezali kopela kati
na esika ya molili, kino tongo etana mpe monzoto ya tongo
engenga kati na mitema na bino.
20 Liboso na nyonso, boyeba malamu ete moko te, na
mayele na ye moko, akoki kolimbola maloba ya basakoli,
oyo ezali kati na Makomi,
21 pamba te maloba yango ya basakoli eyaki te na nzela ya
mokano ya moto, kasi ezali Molimo Mosantu nde atindikaki
bato na koloba kowuta na Nzambe.

2

Bateyi ya lokuta

1 Ndenge kaka basakoli ya lokuta bazalaki kati na bana ya
Isalaele na tango ya kala, ndenge wana mpe bateyi ya lokuta
bakozala kati na bino ; bakokotisa na mayele mabe mateya

ya lokuta mpe ya libebi kino ata kowangana Nkolo oyo
asikolaki bango, mpe bakomibendela libebi na mbalakata.
2 Bato ebele bakolanda bango kati na mobulu na bango,
mpe nzela ya bosolo ekofingama likolo na bango.
3 Kati na lokoso na bango, bakobetela bino masolo ya
lokuta mpo na kobenda bino mbongo na nzela ya maloba
ya sukali. Nzokande, wuta kala, Nzambe akatela bango
etumbu oyo ekoki mpo na bango, mpe libebi ezali penza
kozela bango.

4 Soki Nzambe azangaki te kopesa na ba-anjelu oyo
basalaki masumu etumbu kasi abwakaki bango ya
kokangama na minyololo kati na molili makasi ya lifelo
epai wapi abombi bango mpo na kozela mokolo ya kosam-
bisama,
5 soki ayokelaki te mokili ya kala mawa kasi abikisaki
bato mwambe oyo kati na bango ezalaki na Noa oyo azalaki
kosakola bosembo na tango ya mpela oyo abebisaki na
yango mokili elongo na bato oyo batosaki Ye te,
6 soki Nzambe apesaki na bingumba ya Sodome mpe
Gomore etumbu na nzela ya moto oyo ezikisaki yango kino
ekomaki putulu mpo na kopesa ndakisa ya etumbu oyo
ekokweyela bato ya masumu
7 kasi akangolaki Loti, moto ya sembo, oyo atondaki na
mawa kati na motema na ye likolo na mobulu ya bato wana
ya mabe,
8 (pamba te moto oyo ya sembo azalaki kovanda kati na
bango mpe, mokolo na mokolo, azalaki komitungisa makasi
kati na motema na ye mpo na mabe oyo azalaki komona
mpe koyoka),
9 elingi koloba ete Nkolo azali na makoki ya kokangola
bayengebene kati na komekama mpe ya kopesa, na mokolo
ya kosambisama, etumbu epai ya bato mabe.
10 Akopesa mingi-mingi etumbu epai ya ba-oyo, mpo na
lokoso na bango ya makambo ya mbindo, batambolaka
kolanda baposa mabe ya nzoto mpe batiolaka bokonzi ya
Nkolo. Lokola bateyi yango ya lokuta batondi na lolendo
mpe bamimonaka lokola bakoka na nyonso, babangaka te
kofinga bikelamu ya nkembo ;
11 nzokande ba-anjelu, ba-oyo baleki kutu bango na
makasi mpe na nguya, bamekaka kutu te kobimisa, liboso
ya Nkolo, maloba ya kofinga bikelamu wana ya nkembo.
12 Kasi bango, bateyi ya lokuta, lokola banyama
oyo ezanga mayele, oyo etambolaka na bonyama, oyo
ebongisama mpo ete bato bakanga yango na mitambo mpe
baboma yango, bafingaka oyo bayebi te. Mpo na yango,

bakokufa lokola banyama,
13 bakozwa lifuti oyo ebongi na mabe na bango. Basepelaka kosala makambo ya soni na moyi makasi. Na lokuta na bango, basepelaka kosambwisa mpe kobebisa lokumu na bino tango basanganaka elongo na bino mpo na mayangani.
14 Miso na bango elembaka te kolula basi mpo na koluka kosala na bango ekobo, balembaka te kosala masumu, bakosaka bato oyo balendisama malamu te na kondima ; bazali na mitema etonda na lokoso : bazali na se ya bilakeli mabe ya Nzambe.
15 Sima na bango kotika nzela ya solo, bapengwaki mbala moko na kolanda nzela ya Balami, mwana mobali ya Beori, oyo alingaki lifuti ya mabe ;
16 kasi Nzambe apamelaki ye mpo na bozangi botosi na ye, atiaki maloba ya bomoto kati na monoko ya ane ya mwasi, mpe nyama yango oyo elobaka te esukisaki bozoba ya mosakoli.
17 Bateyi yango ya lokuta bazali lokola bitima oyo ebimisaka lisusu mayi te to lokola mapata oyo mopepe makasi etindikaka. Nzambe abombela bango esika kati na molili makasi.
18 Pamba te, mpo na kosepelisa baposa mabe ya banzoto na bango, basalelaka maloba ya sukali mpe ezanga tina mpo na kopengwisa bato oyo bawuti kobongola mitema sika wana bawuti kokabwana na bato oyo babikaka kati na libunga.
19 Balakaka bango bonsomi, nzokande bango moko bazali bawumbu ya baposa mabe ya nzoto, oyo ememaka bango na libebi ; pamba te moto nyonso azali mowumbu ya oyo ekonzaka ye.
20 Soki, sima na bango kokabwana na mbindo ya mokili, mpo ete bayebi Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso, bamizongisi lisusu na bowumbu ya mbindo yango, bomoi na bango ekokoma mabe koleka ndenge ezalaki liboso.
21 Elingaki kozala malamu mingi mpo na bango koyeba te nzela ya bosembo, na esika ete, sima na bango koyeba nzela ya bosembo, basundola mibeko ya bule oyo epesamelaki bango.
22 Ezaleli na bango elongisi bosolo ya masese oyo : « Mbwa ezongelaka biloko oyo yango moko esanzi » mpe « Ngulu oyo basukoli ezongelaka kotambola kati na potopoto. »

3

Elaka ya koya ya Nkolo

1 Balingami na ngai, tala mokanda ya mibale oyo
nakomeli bino. Kati na mikanda nyonso mibale, nazali
koluka kolamusa, kati na makanisi na bino, malakisi oyo
bozwaki, mpo ete bokoma kokanisa na lolenge ya peto,
2 mpo ete bokanisa lisusu maloba oyo basakoli ya bule
balobaki na tango ya kala mpe Mibeko oyo Nkolo mpe
Mobikisi apesaki na nzela ya bantoma na bino.
3 Liboso na nyonso, boyeba ete, na mikolo ya suka, batioli
bakobima, bakotambola kolanda baposa na bango moko
4 mpe bakoloba : « Boni, alakaki te ete akoya ? Wapi
ye sik'oyo ? Pamba te, banda bakoko na biso bakufa,
makambo nyonso ezali na yango kaka ndenge ezalaka wuta
na ebandeli ya mokili. »
5 Wana bakanisaka bongo, babosanaka na nko ete, na
kala, Likolo mpe mabele ezalaki ; ete na nzela ya Liloba
na Nzambe, mabele ebimaki wuta na mayi mpe epikamaki
kati na mayi.
6 Babosanaka mpe ete ezali lisusu na nzela ya mayi yango
nde mokili ya tango wana ebebisamaki wana ezindaki kati
na mayi.
7 Nzokande, ezali mpe kaka Liloba yango nde azali
kobomba Likolo mpe mabele ya sik'oyo mpo na kozika na
moto, na mokolo ya kosambisama mpe ya kobebisama ya
bato ya masumu.
8 Balingami na ngai, ezali na likambo moko oyo bosengeli
te kobosana : mpo na Nkolo, mokolo moko ezali lokola mibu
nkoto moko, mpe mibu nkoto moko ezali lokola mokolo
moko.
9 Bato ebele bakanisaka ete Nkolo azali kowumela mpo na
kokokisa elaka na Ye ; nzokande azali nde kokanga motema
mpo na bino, pamba te alingi ete moko te abunga, kasi alingi
ete bato nyonso babongola mitema.
10 Solo, mokolo ya Nkolo ekoya lokola moyibi. Na mokolo
yango, na lokito monene, Likolo ekolimwa, biloko ekozika
na moto mpe ekonyangwama, mabele mpe nyonso oyo ezali
kati na yango ekozwa etumbu ya kobebisama na moto.
11 Lokola nyonso esengeli konyangwama ndenge wana,
bosengeli kotambola ndenge nini ? Bosengeli kotambola na
bomoi ya bule mpe na botosi kati na makambo ya Nzambe
12 wana bozali kozela mokolo ya Nzambe mpe kosala ete
mokolo yango eya noki. Na mokolo yango, Likolo elongo na
biloko nyonso ekozika mpe ekonyangwama na moto.
13 Nzokande, biso, kolanda elaka na Ye, tozali kozela
Likolo ya sika mpe mabele ya sika epai wapi bosembo
ekozala.

14 Yango wana, balingami na ngai, wana bozali kozela
yango, bosala makasi mpo ete Nzambe akuta bino peto,
bozangi pamela mpe bozali kati na kimia oyo apesaka.
15 Boyeba malamu ete ezali mpo na lobiko na bino nde
Nkolo na biso azali nanu kokanga motema, ndenge Polo,
ndeko na biso ya bolingo, akomelaki bino, kolanda bwanya
oyo Nzambe apesaki ye.
16 Azali kokoma bongo kati na mikanda nyonso epai wapi
azali kolobela makambo yango. Kati na mikanda yango,
ezali na makambo mosusu ya makasi mpo na kososola ;
bongo bato oyo bazangi boyebi mpe balendisama malamu
te na kondima bazali kobongola ndimbola na yango, ndenge
kaka bazali mpe kobongola ndimbola ya biteni mosusu ya
Makomi, mpo na libebi na bango moko.

Mitindo ya suka

17 Balingami na ngai, lokola bosili kozwa boyebi oyo,
bosala keba ete bomemama te na mopepe ya mabunga
ya bato oyo batosaka Nzambe te, mpo ete bobungisa te
kondima na bino ;
18 kasi bokola kati na ngolu mpe boyebi ya Yesu-Klisto,
Nkolo mpe Mobikisi na biso.

Tika ete nkembo epesamela Ye, wuta sik’oyo kino libela
na libela ! Amen !

Mokanda ya liboso ya Yoane

Liloba na bomoi

1 Oyo ezalaki wuta na ebandeli, oyo toyokaki, oyo
tomonaki na miso na biso, oyo totalaki malamu, mpe oyo
maboko na biso esimbaki, yango nde tozali kotatola na tina
na Liloba na bomoi.
2 Bomoi emimonisaki ; tomoni yango, tozali kotatola na
tina na yango mpe kosakola epai na bino bomoi ya seko
oyo ezalaki elongo na Tata mpe emimonisi epai na biso.
3 Tozali kosakola epai na bino makambo oyo tomoni mpe
toyoki, mpo ete bino mpe bozala moko na biso. Nzokande,
biso tozali moko na Tata mpe na Yesu-Klisto, Mwana na Ye.
4 Yango wana tozali kokomela bino makambo oyo mpo na
kokomisa esengo na biso ya kokoka.

Kotambola kati na pole

5 Tala makambo oyo toyoki na tina na Ye mpe tozali
koyebisa bino : Nzambe azali pole, mpe molili ezali te kati
na Ye.
6 Soki tolobi ete tozali moko na Ye, nzokande tozali
kotambola kati na molili, wana tozali bakosi mpe tozali
kotambola na solo te.
7 Kasi soki tozali kotambola kati na pole ndenge Ye moko
Nzambe azali kati na pole, wana tozali moko, bamoko
na bamosusu, mpe makila ya Yesu, Mwana na Ye, ezali
kopetola biso na masumu nyonso.
8 Soki tolobi ete tozali na masumu te, wana tozali
komikosa biso moko mpe solo ezali te kati na biso.
9 Soki toyamboli masumu na biso, Nzambe akolimbisa
biso mpe akopetola biso na mabe nyonso, pamba te azali
Sembo mpe Moyengebene.
10 Soki tolobi ete tosalaka masumu te, wana tokomisi
Nzambe mokosi mpe Liloba na Ye ezali te kati na biso.

2

1 Bana na ngai, nazali kokomela bino makambo oyo mpo
ete bosala masumu te. Kasi soki esali ete moko kati na bino
akweyi na lisumu, tozali na Molobeli moko epai ya Tata :
Yesu-Klisto, Nkolo-Na-Bosembo.
2 Amikabaki lokola mbeka mpo na bolimbisi masumu na
biso ; mpo na masumu na biso kaka te, kasi mpe mpo na
masumu ya mokili mobimba.

Bolingo

3 Tala ndenge nini tososolaka ete toyebi Nzambe : ezali
mpo ete totosaka mibeko na Ye.
4 Moto nyonso oyo alobaka : « Nayebi Nzambe, » kasi
atosaka te mibeko ya Nzambe azali mokosi mpe solo ezali
kati na ye te.
5 Moto oyo atosaka Liloba na Nzambe azalaka penza na
bolingo ya kokoka mpo na Nzambe kati na ye. Ezali ndenge
wana nde tososolaka ete tozali moko na Ye.
6 Moto nyonso oyo alobaka ete azali kati na Nzambe
asengeli mpe kotambola ndenge Yesu atambolaki.
7 Balingami na ngai, nazali kokomela bino mobeko ya sika
te, kasi mobeko ya kala kaka, mobeko oyo bozwaki wuta na
ebandeli. Mobeko yango ya kala ezali liloba oyo boyokaki.
8 Nzokande, nazali mpe kokomela bino mobeko ya sika,
mpe sika na yango emonani kati na Yesu mpe kati na
bino, pamba te molili ezali kolimwa mpe pole ya solo esili
kobanda kongenga.
9 Moto nyonso oyo alobaka ete azali kati na pole kasi
ayinaka ndeko na ye, azali nanu kati na molili.
10 Moto nyonso oyo alingaka ndeko na ye azali kati na
pole ; mpe ezali na eloko moko te kati na ye, oyo ekoki
kobetisa ye libaku.
11 Kasi moto oyo ayinaka ndeko na ye azali kati na molili
mpe azali kotambola kati na molili ; ayebi te epai azali
kokende, pamba te molili esila koboma ye miso.

Bana, batata mpe bilenge

12 Bana, nazali kokomela bino, pamba te masumu na bino
elimbisamaki mpo na Kombo na Yesu-Klisto.
13 Batata, nazali kokomela bino, pamba te boyebi Ye oyo
azala wuta na ebandeli. Bilenge, nazali kokomela bino,
pamba te bolongaki Satana.
14 Bana, nakomeli bino mpo ete boyebi Tata. Batata,
nakomeli bino mpo ete boyebi Ye oyo azala wuta na
ebandeli. Bilenge, nakomeli bino mpo ete bozali makasi,
Liloba na Nzambe ezali kowumela kati na bino, mpe
bolongaki Satana.

Koyina mokili

15 Bolingaka mokili te ; bolingaka mpe te nyonso oyo ezali
kati na mokili. Moto oyo alingaka mokili azalaka na bolingo
ya Tata te kati na ye,
16 pamba te nyonso oyo ezali kati na mokili, lokola baposa
mabe ya nzoto, posa makasi ya konduka biloko oyo miso

ezali kolula, mpe lofundu mpo na biloko ; ewuti na Tata te,
kasi ewuti na mokili.
17 Mokili mpe baposa na yango ezali koleka, kasi moto oyo
asalaka mokano ya Nzambe awumelaka tango nyonso.

Monguna ya Klisto

18 Bana, tokomi na tango ya suka ; ndenge kaka boyokaki
ete monguna ya Klisto azali koya, nzokande banguna ya
Klisto basili koya sik'oyo ebele, ndenge wana mpe tosengeli
koyeba ete tokomi na tango ya suka.
19 Banguna yango babimelaki kati na biso, kasi bazalaki
penza bato na biso te. Pamba te soki bazalaki bato na
biso, balingaki kotikala na biso ; kasi batikaki biso mpo ete
emonana polele ete bango nyonso bazali bato na biso te.
20 Nzokande bino, bozali na epakolami kowuta na Molimo
Mosantu, mpe bino nyonso bozali na boyebi ya nyonso.
21 Ngai nakomeli bino mpo ete boyebi yango mpe mpo ete
lokuta moko te ewutaka na solo ; kasi ezali te mpo boyebi
yango te.
22 Boye nani mokosi ? Mokosi azali moto oyo awangani
ete Yesu azali Klisto. Mpe moto ya ndenge wana azali
monguna ya Klisto : awanganaka Tata mpe Mwana.
23 Moto nyonso oyo awangani Yesu azali mpe na Tata te.
Moto oyo atatoli Yesu azali mpe na Tata.
24 Kasi bino, bosimba makasi makambo oyo boyokaki
wuta na ebandeli. Soki ezali penza kowumela kati na bino,
bokowumela mpe kati na Mwana mpe kati na Tata.
25 Mpe tala elaka oyo apesaki biso : bomoi ya seko.
26 Nazali kokomela bino makambo oyo na tina na bato
oyo bazali komeka kopengwisa bino.
27 Kasi mpo na bino, epakolami ya Molimo oyo bozwaki
kowuta na Klisto ezali kowumela kati na bino. Boye,
bozali lisusu na posa te ete bapesa bino malakisi. Kasi
lokola Molimo ya Klisto apesaka bino malakisi na tina na
makambo nyonso, lokola mpe apesaka malakisi ya solo kasi
ya lokuta te, bowumela kati na malakisi yango ndenge kaka
bapesaki bino yango.
28 Sik'oyo, bana na ngai, bowumela ya kokangama na
Klisto mpo ete, na ngonga nyonso oyo akomimonisa, tozala
na elikya mpe toyoka soni te na liboso na Ye tango akoya.

Kotambola lokola mwana na Nzambe

29 Boyebi malamu ete Klisto azali sembo ; boye bosengeli
mpe koyeba ete moto nyonso oyo asalaka makambo ya
sembo azali mwana na Nzambe.

3

1 Botala bolingo monene oyo Tata atalisaki biso mpo ete
tobengama bana na Nzambe ! Mpe tozali solo bana na
Nzambe. Tala tina nini mokili eyebi biso te : ezali mpo ete
eyebi Nzambe te.
2 Balingami na ngai, tozali sik'oyo bana na Nzambe ; kasi
oyo tokokoma emonisami nanu te. Nzokande, toyebi solo
ete tango Klisto akomimonisa, tokokoma lokola Ye ; pamba
te tokomona Ye ndenge penza Ye azalaka.
3 Moto nyonso oyo azali na elikya ya ndenge wana kati na
Klisto amipetolaka, ndenge Klisto azali peto.
4 Moto nyonso oyo asalaka masumu abukaka mibeko ya
Nzambe ; pamba te kosala lisumu ezali : kobuka mibeko ya
Nzambe.
5 Nzokande, boyebi malamu ete Klisto ayaki mpo na
kolongola masumu ; mpe kati na Ye, lisumu ezali te.
6 Moto nyonso oyo azali moko na Klisto asalaka masumu
te, mpe moto nyonso oyo asalaka masumu atikala nanu te
komona mpe koyeba Yesu.
7 Bana na ngai, tika ete moto moko te akosa bino. Moto
oyo atambolaka na bosembo azali sembo ndenge Ye moko
Klisto azali sembo.
8 Moto oyo amipesaka na masumu azali ya Satana, pamba
te Satana asalaka masumu wuta na ebandeli. Nzokande
Mwana na Nzambe ayaki penza mpo na kobebisa misala
ya Satana.
9 Moto nyonso oyo akoma mwana na Nzambe akobaka te
kosala masumu, pamba te nguya ya bomoi ya bonzambe
ezali kosala kati na ye ; akoki te kokoba kosala masumu,
pamba te azali mwana na Nzambe.
10 Tala ndenge nini bana na Nzambe bakeseni na bana
ya Satana : moto nyonso oyo atambolaka te na bomoi
ya sembo mpe alingaka ndeko na ye te azali mwana na
Nzambe te.

Bolingo kati na bandeko

11 Pamba te, tala Sango Malamu oyo boyokaki wuta na
ebandeli : Tolinganaka biso na biso.
12 Boye tika ete moko te azala lokola Kayina oyo azalaki
moto ya Satana mpe abomaki ndeko na ye. Mpo na nini
Kayina abomaki Abeli, ndeko na ye ? Ezali mpo ete misala
ya Kayina ezalaki mabe, kasi misala ya Abeli, ndeko na ye,
ezalaki sembo.
13 Bandeko na ngai, bokamwa te soki mokili ezali koyina
bino.
14 Toyebi ete tosila kolongwa na kufa mpe tokoma na
bomoi mpo ete tolingaka bandeko na biso. Moto oyo

alingaka ndeko na ye te azali nanu na se ya bokonzi ya
kufa.
15 Moto nyonso oyo ayinaka ndeko na ye azali mobomi ;
mpe boyebi malamu ete mobomi ata moko te azali na bomoi
ya seko kati na ye.
16 Tala ndenge nini toyebi ndimbola ya bolingo : Yesu-
Klisto akabaki bomoi na Ye mpo na biso. Boye biso mpe
tosengeli kokaba bomoi na biso mpo na bandeko na biso.
17 Soki moto moko azali na biloko ya mokili oyo, bongo
amoni ndeko na ye kokelela mpo na eloko songolo kasi
aboyi kosunga ye ; boni, moto wana azali na bolingo ya
Nzambe kati na ye ?
18 Bana na ngai, tika ete bolingo na biso esukaka kaka
te na lolemo to na maloba ya sukali ; kasi tika ete
emonisamaka nde na misala mpe na solo.
19 Ezali na ndenge wana nde tokoyeba ete tozali kati na
solo, mpe mitema na biso ekotonda na elikya liboso ya
Nzambe ;
20 pamba te soki ata mitema na biso elongisi biso te, toyebi
ete Nzambe azali monene koleka mitema na biso mpe ayebi
nyonso.
21 Balingami na ngai, soki mpe mitema na biso elongisi
biso, tokozala kaka na elikya makasi na Nzambe.
22 Apesaka biso nyonso oyo tosengaka epai na Ye, pamba
te totosaka mibeko na Ye mpe tosalaka makambo oyo
esepelisaka Ye.
23 Mpe tala mobeko oyo apesa biso : kondima Yesu-Klisto,
Mwana na Ye, mpe kolingana biso na biso, ndenge atindaki
biso.
24 Moto oyo atosaka mibeko na Ye awumelaka kati na
Nzambe, mpe Nzambe awumelaka kati na ye. Bongo
ndenge nini toyebaka ete Nzambe azali kowumela kati na
biso ? Ezali na nzela ya Molimo Mosantu oyo apesaki biso.

4

Basakoli ya solo mpe ya lokuta

1 Balingami na ngai, bondimaka te bato nyonso oyo
babetaka tolo mpo na koloba ete batondisami na Molimo
ya Nzambe ; kasi bomeka bango mpo na koyeba soki bazali
penza ya Nzambe, pamba te basakoli ebele ya lokuta basili
kopanzana na mokili.
2 Tala ndenge nini bokoyeba soki bazali na Molimo ya
Nzambe : moto nyonso oyo azali kondima ete Yesu-Klisto
akomaki moto azali na Molimo ya Nzambe.
3 Moto nyonso oyo azali kondima Yesu te azali na Molimo
ya Nzambe te, kasi azali na molimo ya monguna ya Klisto,

oyo boyokaki na tina na ye ete azali koya mpe azali sik’oyo
kati na mokili.
4 Bino, bana na ngai, bozali ya Nzambe mpe bosili kolonga
basakoli yango ya lokuta, pamba te Ye oyo azali kati na bino
azali na nguya koleka ye oyo azali kati na mokili.
5 Basakoli ya lokuta bazali ya mokili ; balobaka kolanda
elobeli ya mokili, mpe mokili eyokaka bango.
6 Biso, tozali ya Nzambe ; mpe moto nyonso oyo ayebi
Nzambe ayokaka biso. Kasi moto oyo azali ya Nzambe te
ayokaka biso te. Ezali ndenge wana nde toyebaka Molimo
ya solo mpe molimo ya libunga.

Nzambe azali bolingo

7 Balingami na ngai, tolinganaka biso na biso, pamba te
Nzambe azali bolingo. Moto nyonso oyo azali na bolingo
azali ya Nzambe mpe ayebi Nzambe.
8 Moto oyo azangi bolingo ayebi Nzambe te, pamba te
Nzambe azali bolingo.
9 Botala ndenge nini Nzambe atalisaki biso bolingo na Ye :
atindaki Mwana na Ye se moko kati na mokili mpo ete tozala
na bomoi ya solo na nzela na Ye.
10 Bolingo yango emonani na likambo oyo : ezali biso
te bato tolingaki Nzambe, kasi Ye nde alingaki biso mpe
atindaki Mwana na Ye mpo ete azala mbeka mpo na
bolimbisi masumu na biso.
11 Balingami na ngai, lokola Nzambe alingaki biso mingi
penza, biso mpe tosengeli kolingana biso na biso.
12 Moto moko te asila komona Nzambe ; nzokande soki
tozali kolingana biso na biso, Nzambe azali kati na biso mpe
bolingo na Ye ezali ya kokoka kati na biso.
13 Tala ndenge nini toyebaka ete tozali kati na Nzambe,
mpe Nzambe azali kati na biso : ezali na nzela ya Molimo
na Ye, oyo apesa biso.
14 Tosilaki komona Ye mpe totatolaka ete Tata atinda
Mwana na Ye mpo ete azala Mobikisi ya mokili.
15 Moto oyo andimaka ete Yesu azali Mwana na Nzambe,
Nzambe azali kati na ye, mpe ye azali kati na Nzambe.
16 Mpe biso toyebi mpe tozali na kondima kati na bolingo
oyo Nzambe azali na yango mpo na biso. Nzambe azali
bolingo, mpe moto oyo abikaka kati na bolingo abikaka kati
na Nzambe, mpe Nzambe abikaka kati na ye.
17 Tala mpo na nini bolingo ezali ya kokoka kati na biso :
ezali mpo ete tozala na elikya ya kokoka na mokolo ya
kosambisama ; pamba te kati na mokili oyo, ndenge Klisto
azali, ndenge biso mpe tozali.

18 Kati na bolingo, kobanga ezalaka te ; kasi bolingo oyo
ezali ya kokoka elongolaka bobangi, pamba te bobangi
ebendaka etumbu. Mpe moto oyo abangaka azali nanu ya
kokoka te kati na bolingo.
19 Biso, tolingaka mpo ete Nzambe alingaki biso, ya liboso.
20 Soki moto alobi ete alingaka Nzambe, kasi azali lisusu
koyina ndeko na ye, azali mokosi. Pamba te moto oyo
alingaka te ndeko na ye, oyo amonaka akoki kolinga te
Nzambe oyo amonaka te.
21 Kutu, Klisto apesaki biso mobeko oyo : moto oyo
alingaka Nzambe asengeli mpe kolinga ndeko na ye.

5

Kondima Mwana na Nzambe

1 Moto nyonso oyo andimaka ete Yesu azali Klisto azali
mwana na Nzambe, mpe moto nyonso oyo alingaka Tata
alingaka mpe Mwana na Ye.
2 Tala ndenge nini toyebaka ete tolingaka bana na
Nzambe : ezali na nzela ya kolinga Nzambe mpe ya kotosa
mibeko na Ye.
3 Pamba te kolinga Nzambe ezali : kotosa mibeko na Ye.
Mpe mibeko na Ye ezali pasi te,
4 pamba te mwana nyonso ya Nzambe alongaka mokili,
mpe elonga oyo elongaki mokili ezali : kondima na biso.
5 Nani oyo alongaka mokili ? Ezali kaka moto oyo
andimaka ete Yesu azali Mwana na Nzambe.
6 Yesu-Klisto azali Ye oyo ayaki na nzela ya mayi mpe
makila ; ayaki na nzela ya mayi kaka te, kasi na nzela ya
mayi mpe makila. Mpe ezali Molimo nde atatoli bongo,
pamba te Molimo azali solo.
7 Nzokande, batatoli bazali misato :
8 Molimo, mayi mpe makila ; mpe bango misato balobaka
ndenge moko.
9 Tondimaka matatoli ya bato, kasi litatoli ya Nzambe
eleki motuya, pamba te yango nde Nzambe apesa na tina
na Mwana na Ye.
10 Moto oyo andimelaka Mwana na Nzambe azali na
litatoli yango kati na motema na ye ; moto oyo andimelaka
Nzambe te akomisi Nzambe mokosi, pamba te andimaka te
litatoli oyo Nzambe apesa na tina na Mwana na Ye.
11 Mpe litatoli yango ezali : Nzambe apesa biso bomoi ya
seko, mpe bomoi yango ezali kati na Mwana na Ye.
12 Moto oyo azali na Mwana azali na bomoi, kasi moto oyo
azangi Mwana na Nzambe azangi mpe bomoi.

Elikya ya Baklisto

13 Bino oyo bondimelaka Kombo ya Mwana na Nzambe,
nakomeli bino makambo oyo mpo boyeba ete bozali na
bomoi ya seko.
14 Mpe tala elikya oyo tozali na yango liboso ya Nzambe :
soki tosengi eloko kolanda mokano na Ye, ayoki biso.
15 Mpe soki toyebi ete ayoki biso, toyebi lisusu ete tozali
na eloko oyo tosengi epai na Ye.

Moklisto mpe lisumu

16 Soki omoni ndeko na yo kosala lisumu oyo ememaka
na kufa te, osengeli kobondela mpo na ye, mpe Nzambe
akopesa ye bomoi. Nazali koloba nde na tina na bato oyo
basalaka lisumu oyo ememaka na kufa te. Kasi ezali na
lisumu oyo ememaka na kufa ; ezali te na tina na lisumu
yango nde nazali kosenga na bino kobondela.
17 Solo, lisumu ezali : kobuka mobeko ; kasi ezali na
lisumu oyo ememaka na kufa te.
18 Toyebi ete moto nyonso oyo abotami na bomoi ya
bonzambe akobaka te kosala lisumu ; Ye moko Mwana na
Nzambe abatelaka ye, mpe Satana akoki kosala ye mabe te.
19 Toyebi ete tozali bana na Nzambe, mpe ete mokili
mobimba ezali na se ya bokonzi ya Satana.
20 Toyebi lisusu ete Mwana na Nzambe asila koya mpe
apesa biso bososoli mpo ete tokoka koyeba Ye oyo azali solo.
Mpe tozali kati na Ye oyo azali solo, na nzela ya kozala kati
na Yesu-Klisto, Mwana na Ye. Mwana azali Ye moko Nzambe
ya solo mpe bomoi ya seko.

Etinda ya suka

21 Bana na ngai, bomibatelaka mosika na banzambe ya
bikeko.

Mokanda ya mibale ya Yoane

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai mpaka ;

Epai ya mwasi moponami ya Nzambe,
mpe epai ya bana na ye, oyo nalingaka kati na solo. Ezali
ngai moko kaka te moto nalingaka bino, kasi mpe bato
nyonso oyo bayebi solo.
2 Tolingaka bino mpo na solo oyo ezali kati na biso mpe
ekozalaka elongo na biso tango nyonso.

3 Ngolu, boboto mpe kimia kowuta na Nzambe Tata mpe na
Yesu-Klisto, Mwana ya Tata, ekozala elongo na biso kati na
solo mpe bolingo.

Mobeko ya bolingo

4 Nazalaki na esengo makasi ya komona ndambo ya bana
na yo kotambola kati na solo, kolanda mobeko oyo tozwaki
kowuta na Tata.
5 Mpe sik'oyo, mama molingami na ngai, nazali kokomela
yo mobeko ya sika te, kaka mobeko oyo tozwaki wuta na
ebandeli : Tolinganaka biso na biso.
6 Mpe tala makambo oyo bolingo esengaka : kobika
kolanda mibeko ya Nzambe. Yango nde mobeko oyo
tosengeli kotosa, ndenge boyokaki yango wuta na ebandeli,
mpo ete bobika kati na bolingo.

Kokangama na mateya ya Klisto

7 Bato ebele ya lokuta basili kopanzana na mokili, bazali
kobungisa bato mingi nzela ; bandimaka te ete Yesu-Klisto
akomaki penza moto. Moto nyonso oyo alobaka ndenge
wana azali moto ya lokuta mpe monguna ya Klisto.
8 Boye, bosala keba mpo ete bobungisa te mbuma ya
mosala na biso, kasi mpo ete bozwa lifuti ya kokoka.
9 Moto nyonso oyo azali kowumela te kati na mateya
ya Klisto, kasi abimi libanda na yango, azali moko te
na Nzambe ; nzokande moto oyo azali kowumela kati na
mateya yango azali moko na Tata mpe na Mwana.
10 Soki moto moko ayei epai na bino mpe amemeli bino
mateya mosusu, boyamba ye te kati na bandako na bino,
mpe bopesa ye ata mbote te,

11 pamba te moto oyo apesi ye mbote asangani na misala
na ye ya mabe.

Makanisi ya kotala bino

12 Nazali lisusu na makambo ebele ya kokomela bino,
kasi naboyi kosala yango na nzela ya lokasa mpe ya mayi
ya ekomeli. Nazali na elikya ya koya kotala bino mpe ya
kosolola malamu na bino, mpo ete esengo na biso ezala ya
kokoka.

Mbote ya suka

13 Bana ya ndeko na yo ya mwasi, moponami ya Nzambe,
batindeli yo mbote.

Mokanda ya misato ya Yoane

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai mpaka ;

Epai ya Gayusi, molingami na ngai, oyo nalingaka kati na solo.

2 Molingami na ngai, posa makasi ya motema na ngai ezali ete okende liboso na makambo na yo nyonso, mpe ozala na nzoto kolongono, ndenge molimo na yo ezali kokola.

Ezaleli malamu ya Gayusi

3 Nasepelaki makasi koyoka litatoli na tina na yo, na monoko ya bandeko oyo bayaki wuta epai na yo, ete ozali kokoba kokangama na bosolo, mpe ozali kobika kolanda bosolo yango.

4 Nazalaka na esengo makasi tango nayokaka ete bana na ngai bazali kobika kolanda bosolo.

5 Molingami na ngai, makambo oyo osalaka mpo na bandeko kati na kondima, ezala mpo na ba-oyo bazali bapaya na miso na yo, osalaka yango penza kolanda kondima na yo.

6 Batatolaki na miso ya Lingomba na tina na bolingo na yo. Bongo, okosala lisusu malamu koleka soki osungi bango, na lolenge oyo ekosepelisa Nzambe, mpo ete bakoba mobembo na bango.

7 Pamba te ezali mpo na kosakola Klisto nde bazali kotambola mpe koboya kozwa lisungi na maboko ya Bapagano.

8 Boye, tosengeli kosunga bato ya lolenge oyo mpo ete tosangana na bango na makambo oyo bazali kosala mpo na solo.

Misala mabe ya Diotrefi

9 Nakomelaki Lingomba mokanda moko ya mokuse ; kasi Diotrefi, oyo alingaka kaka kozala mokonzi na makambo nyonso, akoyamba biso te.

10 Yango wana, tango nakoya, nakobimisa mabe na ye na polele ; azali koloba makambo ya mabe mpe ya lokuta na tina na biso. Mpe asuki kaka wana te, azali ata koboya koyamba bandimi mosusu, azali kopekisa, kotelemela mpe kobengana na Lingomba, bato oyo bandimi koyamba bango.

11 Molingami na ngai, komekolaka mabe te, mekolaka nde
bolamu. Moto oyo asalaka bolamu azali ya Nzambe, kasi
moto oyo asalaka mabe ayebi Nzambe te.

Litatoli mpo na Demetriusi

12 Bato nyonso bazali kopesa litatoli ya malamu na tina
na Demetriusi, ezala yango moko bosolo ezali mpe kopesa
litatoli ya malamu na tina na ye. Biso mpe tozali kopesa
litatoli ya malamu na tina na ye, mpe oyebi malamu ete
litatoli na biso ezalaka ya solo.

Likanisi ya koya kotala Gayusi

13 Nazali lisusu na makambo ebele ya kokomela yo, kasi
naboyi kosala yango na nzela ya ekomeli mpe ya mayi na
yango.
14 Nazali kolikya komona yo kala mingi te, bongo
tokosolola malamu.

Mbote ya suka

15 Tika ete kimia ezala na yo !

Balingami ya awa bapesi yo mbote. Pesa mpe balingami
ya kuna mbote, moko na moko na kombo na ye.

Mokanda ya
Jide

Ebandeli ya mokanda

1 Ngai Jide, mowumbu ya Yesu-Klisto mpe ndeko ya Jake ;

Epai ya bato oyo Nzambe abenga, ba-oyo Nzambe Tata alingaka, mpe ba-oyo babatelami mpo na Yesu-Klisto :

2 Tika ete mawa, kimia mpe bolingo efuluka kati na bino !

Tina ya mokanda

3 Balingami na ngai, nazalaki na posa makasi ya kokomela bino na tina na lobiko oyo tozali na yango na lisanga. Nazwaki mokumba ya kokomela bino mpo na kolendisa bino ete bobunda mpo na kondima oyo Nzambe apesaki, mbala moko mpo na libela, epai ya basantu.

4 Pamba te ezali na bato mosusu oyo basili kokota kati na bino na mayele mabe, ba-oyo etumbu na bango ekomama wuta kala : batosaka makambo ya Nzambe te, bakomisaka ngolu ya Nzambe na biso lokola nzela ya kosala makambo na bango ya soni, mpe bawanganaka Yesu-Klisto, Mokonzi kaka moko mpe Nkolo na biso.

Bateyi ya lokuta mpe lifuti na bango

5 Atako boyebi malamu makambo oyo nyonso, kasi nalingi kaka koyebisa bino lisusu ete Nkolo akangolaki bato na Ye na bowumbu kati na Ejipito, kasi, sima na yango, abomaki ba-oyo bazalaki na kondima te.

6 Nzambe akangaki mpe na minyololo ya seko, kati na molili mpo na kosambisama ya mokolo monene, ba-anjelu oyo basepelaki te na evandelo oyo Nzambe apesaki bango mpe batikaki yango.

7 Ndenge moko mpe mpo na bato ya Sodome, ya Gomore mpe ya bingumba ya pembeni : basalaki ndenge moko na ba-anjelu, bamipesaki na pite mpe bazalaki kosangisa nzoto na ndenge oyo esengeli te. Bazali ndakisa mpo na bato oyo bazali komona pasi ya etumbu ya moto ya seko na seko.

8 Ezali mpe ndenge moko mpo na bato wana : makanisi na bango etindikaka bango na kobebisa banzoto na bango, na kotiola bokonzi ya Nkolo, mpe na kofinga bikelamu ya nkembo ya Likolo.

9 Nzokande, ezala Misheli, mokonzi ya ba-anjelu, tango
abendanaki na Satana na tina na nzoto ya Moyize, amekaki
ata moke te kopesa Satana etumbu ya soni ; kasi alobaki
kaka : « Tika ete Nkolo apesa yo etumbu ! »
10 Kasi bato wana bafingaka oyo bango basosolaka te, mpe
makambo oyo bango basosolaka na lolenge na bango ya
bomoto mpe ya bonyama ekobebisa bango.
11 Mawa na bango, pamba te balandaki nzela ya Kayina,
bapengwaki lokola Balami mpo na lokoso ya mbongo, mpe
bakufaki lokola Kore mpo na botomboki.
12 Ezali mpe kaka bango nde babetisaka baninga mabaku
na tango ya kolia na lisanga : baliaka na lokoso mpe na soni
te, balukaka kaka bolamu na bango ; bazali lokola mapata
oyo ezangi mayi, oyo mopepe ezali komema ; bazali lokola
banzete oyo ebotaka bambuma te, ata na eleko ya kobuka
bambuma ; ekufaka mbala mibale soki bapikoli yango.
13 Babimisaka misala na bango ya soni ndenge ebale
monene ebimisaka mbonge mpe fulufulu soki etomboki
makasi ; bazali lokola minzoto oyo eyengaka-yengaka.
Nzambe abombeli bango etumbu ya molili makasi mpo na
libela.
14 Ezala Enoki, mokitani ya sambo wuta Adamu, asakolaki
na tina na bango : « Tala, Nkolo azali koya elongo na
basantu na Ye, bankoto na bankoto,
15 mpo na kosambisa bato nyonso mpe kopesa etumbu na
bato nyonso oyo batosaka Ye te mpo na misala na bango
nyonso ya botomboki mpe mpo na mafinga nyonso oyo
basumuki yango babimisaki mpo na kofinga Nzambe. »
16 Bato yango bayimaka-yimaka mpe bamilelaka-lelaka
tango nyonso, batambolaka kolanda baposa mabe ya
banzoto na bango, bamikumisaka mpe bakumisaka bato
mosusu na lokuta mpo na kobenda litomba kowuta na
bango.

Malendisi

17 Kasi bino, balingami na ngai, bokanisa maloba oyo
bantoma ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, balobaki liboso.
18 Balobaki na bino : « Na tango ya suka, ekozala na
batioli oyo bakotambola kolanda baposa na bango, oyo
ekotindika bango na koboya kotosa makambo ya Nzambe. »
19 Bazali bato oyo bakotisaka bokabwani kati na bato,
bazali lokola banyama mpo ete bazangi Molimo ya Nzambe.
20 Kasi bino, balingami na ngai, botonga bomoi na bino
na likolo ya kondima na bino, oyo eleki bule. Bobondelaka
na nguya ya Molimo Mosantu.

21 Bomibomba kati na bolingo ya Nzambe, wana bozali
kozela ete Yesu-Klisto, Nkolo na biso, na mawa na Ye, apesa
bino bomoi ya seko.
22 Boyokela bato oyo bazali nanu na tembe mawa ;
23 mpo na bato mosusu, bobikisa bango na kobimisa
bango na moto ; mpe mpo na bato mosusu lisusu, boyokela
bango mpe mawa oyo esangana na bobangi, na koyina
ezala ata bilamba na bango, oyo baposa na bango ya nzoto
ekomisa mbindo.

Kokumisa Nzambe

24 Epai na Ye oyo azali na makoki ya kobatela bino mpo
ete bokweya te, mpe ya kotelemisa bino liboso ya nkembo
na Ye lokola bato oyo bazangi mbeba mpe bato ya esengo
monene ;
25 epai ya Nzambe moko kaka, Mobikisi na biso, na nzela
ya Yesu-Klisto, Nkolo na biso, tika ete nkembo, lokumu,
nguya mpe bokonzi ezala ya Ye, wuta liboso ya tango,
sik'oyo mpe mpo na libela na libela ! Amen !

Emoniseli

Maloba ya ebandeli

1 Emoniseli kowuta na Yesu-Klisto.
Nzambe apesaki Ye yango mpo ete alakisa na basali na
Ye makambo oyo esengeli koya kala mingi te. Yesu-Klisto
atindaki anjelu na Ye koyebisa emoniseli yango epai ya
Yoane, mosali na Ye.
2 Lokola motatoli, Yoane asakolaki Liloba na Nzambe
ndenge Yesu-Klisto ayebisaki ye yango ; asakolaki makambo
nyonso oyo amonaki.
3 Esengo na moto oyo atangaka maloba ya lisakoli oyo,
mpe esengo na bato oyo bayokaka maloba yango mpe
babatelaka makambo oyo ekomama kati na yango, pamba
te tango ekomi pene.

Bambote

4 Yoane ;

Epai ya Mangomba sambo kati na etuka ya Azia :

Tika ete ngolu mpe kimia epesamela bino, kowuta na Ye oyo
azali, azalaki mpe azali koya, kowuta na milimo sambo oyo
bazalaka liboso ya Kiti na Ye ya Bokonzi,
5 mpe kowuta na Yesu-Klisto, Motatoli oyo akosaka te,
Mosekwi ya liboso kati na bakufi, mpe Mokonzi ya bakonzi
ya mokili !

Epai na Ye oyo alingaka biso mpe akangolaki biso na
masumu na biso na nzela ya makila na Ye,
6 Ye oyo akomisaki biso ekolo ya bakonzi mpe ya
Banganga-Nzambe mpo na kosalela Nzambe, Tata na Ye :
Tika ete nkembo mpe nguya ezonga epai na Ye mpo na libela
na libela ! Amen !
7 « Botala, azali koya kati na mapata !
Miso nyonso ekomona Ye,
ezala bato oyo batobolaki Ye mopanzi ;
mpe bikolo nyonso ya mokili ekomilela-lela likolo na
Ye. »
Ekosalema penza bongo ! Amen.
8 « Nazali Alifa mpe Omega, » elobi Nkolo Nzambe,
« Ye oyo azali, azalaki, mpe azali koya,
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso. »

Yoane amoni Klisto kati na emoniseli

9 Ngai Yoane, ndeko na bino, oyo azali kokabola elongo
na bino pasi, bokonzi mpe molende kati na Yesu, nazalaki
kati na esanga ya Patimosi, likolo ya Liloba na Nzambe mpe
litatoli na ngai na tina na Yesu.
10 Na mokolo ya Nkolo, Molimo ya Nzambe asimbaki ngai,
mpe nayokaki sima na ngai mongongo moko ya makasi
lokola kelelo
11 koloba : **« Koma na buku makambo oyo ozali
komona, mpe tinda yango na Mangomba sambo oyo :
Efeso, Simirne, Pergame, Tiyatire, Sarde, Filadelfi mpe
Laodise. »**

12 Nalukaki kobaluka mpo na koluka koyeba nani oyo
azali koloba na ngai. Mpe tango nabalukaki, namonaki
bitelemiselo sambo ya minda, basala na wolo.
13 Mpe kati na bitelemiselo yango, ezalaki na moto moko
lokola Mwana na Moto. Alataki nzambala ya molayi mpe
mokaba moko ya wolo zingazinga ya tolo na Ye.
14 Moto mpe suki na Ye ezalaki pembe makasi lokola
mvula ya pembe. Miso na Ye ezalaki lokola moto oyo ezali
kopela makasi.
15 Makolo na Ye ezalaki lokola bronze oyo babimisi sika
longwa na fulu ya moto makasi, mpe mongongo na Ye
ezalaki koyokana lokola makelele ya mayi ya ebale monene.
16 Na loboko na Ye ya mobali, asimbaki minzoto sambo ;
mpe wuta na monoko na Ye, mopanga moko bapelisa na
bangambo na yango nyonso mibale ezalaki kobima. Elongi
na Ye ezalaki lokola moyi, na tango oyo engalaka makasi.

17 Tango namonaki Ye, nakweyaki na makolo na Ye lokola
moto akufi. Bongo asimbaki ngai na loboko na Ye ya mobali
mpe alobaki na ngai : **« Kobanga te ! Nazali Ya liboso
mpe Ya suka.**
18 **Nazali Ye oyo azali na bomoi ; nakufaki, mpe
sik'oyo tala, nazali na bomoi mpo na libela na libela !
Nasimbi bafungola ya kufa mpe ya mboka ya bakufi.**

19 **Yango wana, koma makambo oyo omoni, oyo ezali
sik'oyo, mpe oyo ekoya na sima.**
20 **Tala mabombami oyo ezali kati na minzoto sambo
oyo omonaki na loboko na Ngai ya mobali, mpe
bitelemiselo sambo ya minda, oyo basala na wolo :
minzoto sambo elakisi ba-anjelu ya Mangomba sambo ;
mpe bitelemiselo sambo ya minda, oyo basala na wolo
elakisi Mangomba sambo. »**

Mikanda epai ya Mangomba sambo

2

Epai ya Lingomba ya Efeso

1 **Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Efeso :**

« Tala maloba ya Ye oyo asimbi minzoto sambo na loboko na Ye ya mobali mpe atambolaka kati na bitelemiselo sambo ya minda, oyo basala na wolo :

2 **Nayebi misala, pasi mpe molende na yo. Nayebi ete okoki te koyikela bato mabe mpiko ; nayebi lisusu ete omekaki bato oyo balobaka ete bazali bantoma, nzokande bazali na bango bantoma te, mpe omonaki penza ete bazali bakosi.**

3 **Nayebi malamu ete ozali na molende mpe oyokaki pasi makasi mpo na Kombo na Ngai, kasi olembaki te.**

4 **Nzokande, ezali na likambo moko oyo Ngai nazali kopamela yo na tina na yango : obwaki bolingo na yo ya liboso.**

5 **Kanisa malamu esika oyo ozalaki, liboso ete okweya ! Bongola motema na yo mpe zongela misala na yo ya liboso ; noki te, nakoya epai na yo mpe nakolongola etelemiselo na yo ya mwinda na esika na yango.**

6 **Kasi ezali na likambo moko oyo nasepelaka na yango epai na yo : olingaka te misala ya bato ya lingomba ya Nikola, oyo Ngai mpe nalingaka te.**

7 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! Moto oyo akolonga, nakopesa ye nzela ya kolia mbuma ya nzete ya bomoi, oyo ezali kati na Paradizo ya Nzambe. »**

Epai ya Lingomba ya Simirne

8 **Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Simirne :**

« Tala maloba ya Ye oyo azali Ya liboso mpe Ya suka, Ye oyo akufaki mpe azali lisusu na bomoi :

9 **Nayebi minyoko mpe bobola na yo, nzokande ozali mozwi ; nayebi ndenge nini bato oyo balobaka ete bazali Bayuda, kasi bazali na bango Bayuda te, batiolaka yo ; bazali nde ndako ya mayangani ya Satana.**

10 **Kobanga te pasi oyo osengeli komona. Tala, Satana akobwaka bato mingi kati na bino na boloko**

mpo na komeka bino mpe bokonyokwama mikolo zomi. Zala kaka sembo kati na kondima na yo kino na kufa, mpe Ngai nakopesa yo bomoi lokola motole ya elonga na yo.

11 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! Moto oyo akolonga, kufa ya mibale ekosala ye pasi ata moke te. »

Epai ya Lingomba ya Pergame

12 Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Pergame :

« Tala maloba ya Ye oyo asimbi mopanga bapelisa na bangambo nyonso mibale :

13 Nayebi malamu esika oyo ovandaka. Ezali mpe kaka na esika yango nde Satana atie kiti na ye ya bokonzi. Okweyisaki te kondima na yo epai na Ngai, ezala na mikolo oyo babomaki Antipasi, motatoli na Ngai ya sembo, kati na engumba na bino epai wapi Satana avandaka.

14 Nzokande, ezali na ndambo ya makambo oyo Ngai nazali kopamela yo na tina na yango : kati na yo, ezali na bato oyo bakangama na mateya ya Balami oyo ayebisaki Balaki ete atia motambo mpo na kotindika bana ya Isalaele kati na masumu ya kolia misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, mpe kati na masumu ya kindumba.

15 Kati na Lingomba na yo, ozali mpe na bato oyo bakangama na mateya ya bato ya lingomba ya Nikola.

16 Boye, bongola motema na yo ! Soki te, nakoya kala mingi te epai na yo mpe nakobundisa bango na mopanga ya monoko na Ngai.

17 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! Moto oyo akolonga, nakopesa ye mana oyo ebombama ; nakopesa ye lisusu libanga moko ya pembe oyo bakoma kombo moko ya sika na likolo na yango, kombo oyo eyebani kaka na moto oyo akozwa yango. »

Epai ya Lingomba ya Tiyatire

18 Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Tiyatire :

« Tala maloba ya Mwana na Nzambe, Ye oyo miso na Ye ezali lokola moto oyo ezali kopela makasi, mpe makolo na Ye, lokola bronze ya motuya :

19 Nayebi misala, bolingo, kondima, etamboli mpe molende na yo ; nayebi mpe ete misala oyo ozali kosala sik'oyo ezali ebele koleka oyo osalaki liboso.

20 Nzokande, ezali na likambo moko oyo Ngai nazali kopamela yo na tina na yango : opesaka na Jezabeli, mwasi oyo amibengaka mosakoli, nzela ya kopengwisa basali na Ngai na mateya na ye ya mabe, mpo na kotindika bango na kindumba mpe na kolia misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu.

21 Napesaki ye tango mpo ete abongola motema, kasi aboyi kaka kotika kindumba na ye.

22 Boye, nakobwaka ye na mbeto ya pasi makasi elongo na bato oyo basalaka kindumba elongo na ye. Kasi soki babongoli mitema mpe batiki kotambola kolanda mateya ya Jezabeli, nakobwaka bango te na mbeto ya pasi makasi.

23 Nakoboma bana ya Jezabeli ; bongo Mangomba nyonso ekondima ete Ngai nazali penza Ye oyo akundolaka mozindo ya mitema mpe ya milimo ya bato. Nakofuta moko na moko na bino kolanda etamboli na ye.

24 Kasi epai na bino oyo, kati na Tiyatire, bokangami te na mateya wana ya lokuta mpe boboyi koyekola mabombami ya mozindo ya Satana, kolanda ndenge babengaka yango, nazali koloba : ‹ Nakomemisa bino te mokumba mosusu na makasi ;

25 kasi, oyo bozali na yango, bosimba yango makasi kino nakoya. ›

26 Moto oyo akolonga, oyo akosala mokano na Ngai kino na suka, nakopesa ye bokonzi ya kokonza bikolo :

27 akokamba yango na lingenda ya ebende mpe akopanza yango na biteni lokola mbeki,

28 ndenge Ngai mpe nazwaki bokonzi kowuta na Tata na Ngai. Nakopesa ye lisusu monzoto ya tongo.

29 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! »

3

Epai ya Lingomba ya Sarde

1 **Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Sarde :**

« Tala maloba ya Ye oyo azali na milimo sambo ya Nzambe mpe minzoto sambo :

Nayebi misala na yo ; nayebi malamu ete okenda sango ete ozali na bomoi, nzokande ozali na yo ya kokufa.

2 **Lamuka ! Lendisa bato oyo batikali mpe ba-oyo bakomi pene ya kokufa, pamba te namoni ete misala na yo ezali ya kokoka te liboso ya Nzambe na Ngai.**

3 **Yango wana, kanisa malamu mateya oyo ozwaki mpe oyokaki ; tosa mpe bongola motema na yo. Kasi soki olamuki te, nakoya lokola moyibi, mpe okoyeba te ngonga oyo nakoya epai na yo.**

4 **Nzokande, kati na Sarde, ozali na ndambo ya bato oyo babebisaki te bilamba na bango. Bakotambola elongo na Ngai, na bilamba ya pembe, pamba te babongi na yango.**

5 **Moto oyo akolonga, bakolatisa ye bilamba ya pembe lokola bango. Nakolongola kombo na ye te na buku ya bomoi, kasi nakondima yango liboso ya Tata na Ngai mpe liboso ya ba-anjelu na Ye.**

6 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! »**

Epai ya Lingomba ya Filadelfi

7 **Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Filadelfi :**

« Tala maloba ya Ye oyo azali Bule mpe Solo, oyo asimbi fungola ya Davidi : oyo Ye afungoli, moko te akoki kokanga yango ; mpe oyo Ye akangi, moko te akoki kofungola yango.

8 **Nayebi misala na yo. Tala, natiaki liboso na yo ekuke moko ya kofungwama, ekuke oyo moko te akoki kokanga. Nayebi ete ozali na nguya moke, obatelaki Liloba na Ngai mpe owanganaki te Kombo na Ngai.**

9 **Tala makambo oyo nakosala bato ya ndako ya mayangani ya Satana, oyo balobaka ete bazali Bayuda, nzokande bazali na bango Bayuda te ; bazali nde bakosi. Nakosala ete baya kofukama na makolo na yo mpe bandima ete nalingaka yo.**

10 Lokola obatelaki etinda na Ngai ya kozala na molende, Ngai mpe nakobatela yo na tango ya pasi oyo ekokweyela mokili mobimba mpo na komeka bavandi na yango.

11 Nazali koya kala mingi te. Oyo ozali na yango, simba yango makasi mpo ete moko te abotola yo motole na yo.

12 Moto oyo akolonga, nakokomisa ye likonzi kati na Tempelo ya Nzambe na Ngai, mpe akotikala lisusu te kobima kuna. Nakokoma na likolo na ye Kombo ya Nzambe na Ngai mpe kombo ya engumba ya Nzambe na Ngai, Yelusalemi ya sika, oyo ekokita wuta na Lola, epai ya Nzambe na Ngai. Mpe lisusu, nakokoma Kombo na Ngai ya sika na likolo na ye.

13 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba ! »

Epai ya Lingomba ya Laodise

14 Komela anjelu ya Lingomba oyo ezali kati na Laodise :

Tala maloba ya Amen, Motatoli ya sembo mpe ya solo, Mokonzi ya bikelamu nyonso ya Nzambe :

15 Nayebi misala na yo, mpe nayebi malamu ete ozali malili te mpe ozali moto te ; nalingaki nde ozala malili to moto.

16 Kasi lokola ozali malili te mpe ozali moto te, nazali kosanza yo wuta na monoko na Ngai.

17 Olobaka : « Nazali mozwi ! Nakomi na bozwi ebele mpe nazali na posa ya eloko te. » Kasi ozali koyeba te ete ozali moto ya pasi mpe ya mawa, ozali nde mobola, mokufi miso mpe ozali bolumbu.

18 Yango wana, nazali kopesa yo toli ete osomba epai na Ngai wolo oyo bapetola na moto mpo ete okoma penza mozwi, bilamba ya pembe mpo ete olata mpe obomba bolumbu na yo ya soni, mpe kisi ya miso mpo ete otia na miso na yo mpe omona malamu.

19 Napamelaka bato oyo nalingaka mpe napesaka bango etumbu. Boye, zala na molende mpe bongola motema na yo.

20 Tala Ngai oyo, natelemi na ekuke mpe nazali kobeta. Soki moto moko ayoki mongongo na Ngai mpe afungoli ekuke, nakokota epai na ye mpe nakolia elongo na ye, mpe ye elongo na Ngai.

21 **Moto oyo akolonga, nakopesa ye makoki ya kovanda elongo na Ngai, na Kiti na Ngai ya Bokonzi, ndenge Ngai mpe, sima na Ngai kolonga, nakendeki kovanda elongo na Tata na Ngai, na Kiti na Ye ya Bokonzi.**
22 **Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba !**

Bikangelo sambo

4

Kiti ya Bokonzi ya Nzambe

1 Sima na makambo oyo, namonaki ekuke moko efungwama kati na Lola. Bongo mongongo oyo nayokaki koloba na ngai lokola kelelo na mbala ya liboso elobaki na ngai lisusu : **« Mata awa, mpe nakolakisa yo makambo oyo esengeli koya sima na oyo. »**
2 Mbala moko, Molimo asimbaki ngai mpe namonaki kati na Lola Kiti moko ya Bokonzi oyo moto moko avandelaki.
3 Mpe Ye oyo avandaki na Kiti yango ya Bokonzi azalaki komonana lokola Jasipe mpe Saridwane oyo ezali mabanga ya talo. Monama ezingelaki Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki kongenga lokola libanga ya talo oyo babengaka emerode.
4 Zingazinga ya Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki mpe na bakiti mosusu tuku mibale na minei ya bokonzi, mpe bampaka tuku mibale na minei bavandelaki yango. Bampaka yango balataki bilamba ya pembe, mpe bazalaki na mitole ya wolo na mito na bango.
5 Wuta na Kiti yango ya Bokonzi, mikalikali ezalaki kongenga, makelele ya mingongo mpe lokito ya bakake ezalaki koyokana. Mpe liboso ya Kiti yango, minda sambo ezalaki kopela : ezali milimo sambo ya Nzambe.
6 Na liboso ya Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki lisusu na etando moko oyo ezalaki lokola talatala, mpe monene na yango ezalaki lokola molayi ya ebale monene. Ezalaki kongala lokola libanga ya talo oyo babengaka krisitali. Na kati mpe na zingazinga ya Kiti yango ya Bokonzi, ezalaki na bikelamu minei ya bomoi oyo banzoto na bango ezalaki etonda na miso na liboso mpe na sima.
7 Ekelamu ya liboso azalaki lokola nkosi ; ya mibale, lokola mwana ngombe ya mobali ; ya misato azalaki na elongi lokola ya moto, mpe ya minei azalaki lokola mpongo oyo ezali kopumbwa.
8 Moko na moko kati na bikelamu nyonso minei azalaki na mapapu motoba, mpe nzoto na ye ezalaki etonda na miso,

ezala na se ya mapapu. Butu mpe moyi, bazalaki kolemba te koloba :

Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
oyo azalaki, azali, mpe azali koya,
azali Bule, Bule, Bule.

9 Na tango nyonso oyo bikelamu ya bomoi bazalaki kopesa nkembo, lokumu mpe matondi epai na Ye oyo avandi na Kiti ya Bokonzi mpe azali na bomoi seko na seko,
10 bampaka tuku mibale na minei bazalaki kogumbama liboso ya Ye oyo avandi na Kiti ya Bokonzi, kogumbamela Ye oyo azali na bomoi seko na seko mpe kokitisa mitole na bango liboso ya Kiti ya Bokonzi na koloba :
11 « Nkolo mpe Nzambe na biso,
obongi na nkembo, na lokumu mpe na nguya,
pamba te Yo nde okela biloko nyonso :
ezalaki mpe ekelamaki mpo na mokano na Yo. »

5

Buku mpe Mpate

1 Bongo namonaki, na loboko ya mobali ya Ye oyo avandaki na Kiti ya Bokonzi, buku moko elingama, bakoma yango na kati mpe na libanda, mpe bakanga yango na bikangelo sambo.
2 Namonaki mpe anjelu moko ya nguya kosakola na mongongo makasi : « Nani abongi mpo na kobuka bikangelo ya buku mpe kofungola yango ? »
3 Kasi ezala kati na Lola to na mokili to na se ya mabele, moko te akokaki kofungola buku to kotala kati na yango.
4 Tango namonaki bongo, nalelaki mingi mpo ete moko te amonanaki ete abongi mpo na kofungola buku to kotala kati na yango.
5 Bongo moko kati na bampaka alobaki na ngai : « Kolela te ! Tala ! Nkosi ya libota ya Yuda, Mokitani ya Davidi, alongaki mpo na kobuka bikangelo sambo mpe kofungola buku yango. »
6 Mpe namonaki Mpate moko ya kotelema na kati-kati ya Kiti ya Bokonzi, mpe bazingela na bikelamu minei ya bomoi elongo na bampaka. Mpate yango amonanaki lokola nde basilaki koboma Ye ; azalaki na maseke sambo mpe miso sambo oyo ezali milimo sambo ya Nzambe, oyo etindama na mokili mobimba.
7 Mpate apusanaki mpo na kozwa buku wuta na loboko ya ngambo ya mobali ya Ye oyo avandaki na Kiti ya Bokonzi.
8 Tango kaka azwaki buku, bikelamu minei ya bomoi mpe bampaka tuku mibale na minei bagumbamaki liboso ya

Mpate. Moko na moko kati na bango asimbaki na loboko
na ye lindanda mpe kopo ya wolo etonda na ansa oyo ezali
mabondeli ya basantu.
9 Mpe bayembaki nzembo ya sika :
« Obongi na kozwa buku
mpe kobuka bikangelo na yango,
pamba te babomaki Yo ;
bongo na nzela ya makila na Yo,
osikolaki, mpo na Nzambe, bato ya bikolo nyonso,
ya nkota nyonso, ya mikili nyonso
mpe ya mabota nyonso.
10 Okomisaki bango ekolo ya bakonzi
mpe ya Banganga-Nzambe mpo Nzambe na biso,
mpe bakokonza mokili. »
11 Bongo natalaki mpe nayokaki mongongo ya ba-anjelu
ebele, oyo motango na bango ezalaki bankoto na bankoto ;
bazingelaki Kiti ya Bokonzi, bikelamu ya bomoi mpe
bampaka,
12 mpe bazalaki koloba na mongongo makasi :
« Mpate oyo babomaki abongi na kozwa
nguya, bomengo, bwanya mpe makasi,
lokumu, nkembo mpe masanzoli. »
13 Bongo nayokaki bikelamu nyonso oyo ezalaka kati na
Lola, na mabele, na se ya mabele mpe na likolo ya ebale
monene ; bango nyonso bazalaki koloba :
« Tika ete masanzoli mpe lokumu,
nkembo mpe nguya
ezonga epai ya Mpate mpe epai na Ye
oyo avandi na Kiti ya Bokonzi
mpo na libela na libela ! »
14 Bikelamu minei ya bomoi bazalaki kozongisa : « Amen. »
Mpe bampaka bafukamaki mpe bagumbamelaki.

6

Bikangelo

1 Bongo namonaki Mpate kobuka ekangelo ya liboso kati
na bikangelo sambo ; mpe nayokaki moko kati na bikelamu
minei ya bomoi koloba na mongongo makasi lokola kake :
« Yaka ! »
2 Natalaki mpe namonaki liboso na ngai mpunda moko ya
pembe. Motambolisi na yango asimbaki tolotolo. Bapesaki
ye motole, bongo abimaki lokola molongi mpe mpo ete azala
molongi.
3 Tango Mpate abukaki ekangelo ya mibale, nayokaki
ekelamu ya mibale ya bomoi koloba : « Yaka ! »

4 Bongo mpunda mosusu ebimaki : ezalaki ya motane
makasi. Motambolisi na yango apesamelaki nguya ya
kolongola kimia na mokili mpe ya kosala ete bato babomana
bango na bango. Mpe bapesaki ye lisusu mopanga moko ya
monene.
5 Tango Mpate abukaki ekangelo ya misato, nayokaki
ekelamu ya bomoi ya misato koloba : « Yaka ! »

Mpe namonaki liboso na ngai mpunda moko ya mwindo.
Motambolisi na yango asimbaki na loboko na ye emekelo
kilo.
6 Bongo nayokaki lokola mongongo moko kobima kati na
bikelamu minei ya bomoi ; ezalaki koloba : « Kopo moko ya
ble mpo na mbongo moko ya ebende, mpe bakopo misato
ya orje mpo na mbongo moko ya ebende. Kasi kobebisa
mafuta mpe vino te. »
7 Tango Mpate abukaki ekangelo ya minei, nayokaki mon-
gongo ya ekelamu ya minei ya bomoi koloba : « Yaka ! »
8 Namonaki liboso na ngai mpunda moko ya langi ya
mayi ya pondu ; kombo ya motambolisi na yango ezalaki
« Kufa, » mpe mboka ya bakufi ezalaki kolanda motambolisi
yango na sima. Bapesamelaki nguya ya koboma bato na
nzela ya mopanga, ya nzala, ya bokono mpe ya banyama
mabe, na etando ya eteni moko kati na biteni minei ya
mokili.
9 Tango Mpate abukaki ekangelo ya mitano, namonaki na
se ya etumbelo, milimo ya bato oyo baboma likolo na Liloba
na Nzambe mpe likolo na litatoli na bango.
10 Bagangaki na mongongo makasi : « Nkolo Nzambe, Yo
oyo ozali Bule mpe Solo, okozela kino tango nini mpo na
kosambisa bavandi ya mokili mpe kopesa bango etumbu
mpo na makila na biso ? »
11 Bongo bapesaki na moko na moko kati na bango
nzambala ya pembe, mpe bayebisaki bango ete bazela moke
kino motango ekokoka : motango ya baninga na bango ya
mosala, mpe ya bandeko na bango oyo bakobomama lokola
bango.
12 Bongo namonaki Mpate kobuka ekangelo ya motoba,
mpe mabele eninganaki makasi. Moyi ekomaki molili lokola
elamba ya mwindo ; bongo sanza, na mobimba na yango,
ekomaki motane lokola makila.
13 Minzoto ya likolo ekweyaki na mabele ndenge bam-
buma ya nzete ya figi oyo ekomeli nanu te ekweyaka soki
mopepe makasi eningisi yango.
14 Lola elongwaki lokola mokanda oyo bazali kolinga,
bangomba nyonso mpe bisanga nyonso elongwaki na bisika
na yango.

15 Bakonzi ya mabele, bato minene, bakonzi ya mampinga
ya basoda, bazwi, bato ya nguya, bawumbu mpe bansomi
bakendeki kobombama kati na madusu ya mabanga mpe
kati na mabanga minene ya bangomba.
16 Bazalaki koganga epai ya bangomba mpe epai ya
mabanga minene : « Bokweyela biso mpe bobomba biso
mpo ete Ye oyo avandi na Kiti ya Bokonzi amona biso te,
mpe mpo ete kanda ya Mpate ekweyela biso te !
17 Pamba te mokolo monene ya kanda na bango ekoki,
bongo nani akoki kolonga kotelema ? »

7

Bato nkoto nkama moko na tuku minei na minei

1 Sima na makambo wana, namonaki ba-anjelu minei
batelemi na basonge nyonso minei ya mokili, bazali
kokanga mipepe nyonso minei ya mokili mpo ete mopepe
ata moke te epepa na mokili to na ebale monene to mpe na
banzete.
2 Bongo namonaki anjelu mosusu azali komata longwa
na este mpe asimbi kashe ya Nzambe na bomoi. Agangaki
na mongongo makasi epai ya ba-anjelu minei oyo Nzambe
apesaki nguya ya kosala mabe na mokili mpe na ebale
monene.
3 Alobaki na bango : « Bosala mabe te na mokili to na
ebale monene to mpe na banzete, kino tokosilisa kobeta
kashe na bambunzu ya basali ya Nzambe na biso. »
4 Bongo nayokaki motango ya bato oyo babetamaki
kashe : nkoto nkama moko na tuku minei na minei ;
bazalaki bato ya mabota nyonso ya bana ya Isalaele.

5 Kati na libota ya Yuda, bato nkoto zomi na mibale
babetamaki kashe ;
kati na libota ya Ribeni, bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Gadi, bato nkoto zomi na mibale ;
6 kati na libota ya Aseri, bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Nefitali, bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Manase, bato nkoto zomi na mibale ;
7 kati na libota ya Simeoni, bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Levi : bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Isakari, bato nkoto zomi na mibale ;
8 kati na libota ya Zabuloni, bato nkoto zomi na mibale ;
kati na libota ya Jozefi, bato nkoto zomi na mibale ;
mpe kati na libota ya Benjame, bato nkoto zomi na
mibale.

Bango nyonso babetamaki kashe.

Ebele ya bato liboso ya Kiti ya Bokonzi

9 Sima na makambo wana, namonaki ebele ya bato oyo
moto ata moko te akokaki kotanga ; bazalaki bato ya bikolo
nyonso, ya mabota nyonso, ya mikili nyonso mpe ya nkota
nyonso. Batelemaki liboso ya Kiti ya Bokonzi mpe liboso
ya Mpate, balataki banzambala ya pembe mpe basimbaki
mandalala na maboko na bango ;
10 bazalaki koganga na mongongo makasi : « Lobiko ezali
ya Nzambe na biso, oyo avandi na Kiti ya Bokonzi, mpe ezali
ya Mpate. »
11 Ba-anjelu nyonso oyo bazalaki kotelema zingazinga ya
Kiti ya Bokonzi, ya bampaka mpe ya bikelamu minei ya
bomoi, bagumbamaki, bilongi kino na mabele, liboso ya Kiti
ya Bokonzi, mpe bagumbamelaki Nzambe
12 na koloba :
« Amen !
Tika ete masanzoli, nkembo, bwanya,
matondi, lokumu, nguya mpe makasi
ezala ya Nzambe na biso,
mpo na libela na libela !
Amen ! »
13 Bongo moko kati na bampaka atunaki ngai :
— Bato oyo balati banzambala ya pembe bazali banani
mpe bawuti wapi ?
14 Nazongiselaki ye :
— Nkolo na ngai, yo nde oyebi.
Bongo alobaki na ngai :
— Ezali ba-oyo bawuti na minyoko makasi. Basukolaki
banzambala na bango mpe bakomisaki yango pembe kati
na makila ya Mpate.
15 Yango wana,
batelemaka liboso ya Kiti ya Bokonzi ya Nzambe
mpe basalelaka Ye kati na Tempelo na Ye, butu mpe
moyi ;
mpe Ye oyo avandi na Kiti ya Bokonzi
akobatela bango kati na evandelo na Ye.
16 Bakoyoka lisusu nzala te,
posa ya mayi mpe koswa ya moyi to molunge ;
17 pamba te Mpate oyo azali na kati-kati ya Kiti ya Bokonzi
akozala Mobateli na bango,
akomema bango na bitima ya mayi ya bomoi,
mpe Nzambe akopangusa mpinzoli nyonso ya miso na
bango.

8

Ekangelo ya sambo

1 Tango Mpate afungolaki ekangelo ya sambo, kimia moko
ekotaki kati na Lola mpe esalaki minite pene tuku misato.
2 Bongo namonaki ba-anjelu sambo oyo batelemaka liboso
ya Nzambe, mpe bapesaki bango bakelelo sambo.
3 Anjelu mosusu ayaki mpe atelemaki na etumbelo ;
amemaki mbabola basala na wolo mpo na kotumba na
yango ansa. Bapesaki ye ansa ebele ya kobonza elongo na
mabondeli ya basantu nyonso, mpo ete abonza yango na
likolo ya etumbelo basala na wolo, liboso ya Kiti ya Bokonzi.
4 Wuta na loboko ya anjelu, molinga ya ansa elongo na
mabondeli ya basantu emataki liboso ya Nzambe.
5 Bongo anjelu azwaki mbabola, atondisaki yango na
makala ya moto oyo azwaki na etumbelo, mpe abwakaki
mbabola yango na mabele. Mbala moko, lokito moko
ya makasi eyokanaki : bakake, mingongo, mikalikali mpe
koningana ya mabele.

Bakelelo

6 Bongo ba-anjelu sambo oyo bazalaki na bakelelo sambo
bamibongisaki mpo na kobeta yango.
7 Anjelu ya liboso abetaki kelelo ; mpe, mbala moko,
mvula ya mabanga mike elongo na moto esangana na
makila ebwakamaki na mabele. Bongo biloko oyo ezikaki :
eteni moko kati na biteni misato ya mabele, eteni moko kati
na biteni misato ya banzete, mpe matiti nyonso ya mobesu.
8 Anjelu ya mibale abetaki kelelo ; mpe na mbala moko,
eloko moko lokola ngomba monene oyo ezali kopela moto
ebwakamaki na ebale monene. Eteni moko kati na biteni
misato ya ebale monene ekomaki makila ;
9 mpe eteni moko kati na biteni misato ya bikelamu oyo
evandaka kati na ebale monene ekufaki, eteni moko kati na
biteni misato ya bamasuwa nyonso ebebisamaki.
10 Anjelu ya misato abetaki kelelo ; mpe na mbala moko,
monzoto moko ya monene oyo ezali kopela lokola mwinda
monene ekweyelaki, longwa na likolo, eteni moko kati na
biteni misato ya bibale mpe bitima ya mayi.
11 Kombo ya monzoto yango ezali : Bololo. Eteni moko
kati na biteni misato ya bamayi ekomaki bololo, mpe bato
ebele bakufaki likolo na bamayi mpo ete ekomaki bololo.
12 Anjelu ya minei abetaki kelelo ; mpe na mbala moko,
eteni moko kati na biteni misato ya moyi, ya sanza mpe
ya minzoto ebebaki. Na bongo, eteni moko kati na biteni
misato ya kongenga na yango ekomaki molili. Boye eteni
moko kati na biteni misato ya mokolo mpe ya butu ezangaki
pole.

13 Bongo nayokaki mpongo, oyo ezalaki kopumbwa na
likolo makasi, koloba na mongongo makasi : « Mawa !
Mawa ! Mawa penza na bavandi ya mokili tango ba-anjelu
misato ya suka bakobeta bakelelo na bango ! »

9

1 Anjelu ya mitano abetaki kelelo, mpe namonaki mon-
zoto kokweya na mokili wuta na Lola. Fungola ya libulu
ya monene mpe ya molili makasi epesamaki na monzoto
yango.
2 Tango efungolaki libulu yango, milinga ebele emataki
longwa kuna ; ezalaki lokola milinga oyo ebimaka na fulu
monene ya moto makasi, mpe eyindisaki moyi mpe mopepe.
3 Wuta na milinga yango, mankoko ebimaki, epanzanaki
na mokili mpe epesamelaki bokonzi lokola oyo ya bakoto.
4 Nzokande epesamelaki mitindo ete esala mabe te na
matiti ya mokili to na nkona nyonso ya mobesu to na nzete
nyonso, kasi esala mabe kaka na bato oyo bazangi kashe ya
Nzambe na bambunzu na bango.
5 Esengelaki konyokola bango basanza mitano, kasi esen-
gelaki te koboma bango. Pasi oyo ezalaki kopesa ekokanaki
na oyo moto ayokaka soki koto eswi ye.
6 Na basanza wana mitano, bato bakoluka kufa, kasi
bakozwa yango te ; bakolinga kokufa, kasi kufa ekokima
bango.
7 Mankoko yango ezalaki lokola bampunda oyo babongisi
mpo na etumba. Na mito na yango, ezalaki na biloko moko
lokola mitole ya wolo, mpe bilongi na yango ezalaki lokola
bilongi ya bato.
8 Suki na yango ezalaki lokola suki ya basi, mpe minu na
yango ezalaki lokola minu ya nkosi.
9 Tolo na yango ezalaki lokola bibende oyo basoda
balataka na tolo, mpe makelele ya mapapu na yango
ezalaki lokola makelele ya bashar oyo bampunda ebele ezali
kobenda mpo na etumba.
10 Mikila na yango ezalaki na basonge lokola mikila ya
bakoto, mpe nguya na yango ya konyokola bato basanza
mitano ezalaki kati na mikila na yango.
11 Anjelu ya libulu ya monene mpe ya molili makasi nde
azalaki mokonzi na yango. Kombo na ye, na lokota ya Ebre,
« Abadoni ; » mpe, na lokota ya Greki, « Apolioni. »
12 Tango pasi ya liboso elekaki, bapasi mosusu mibale
elandaki.
13 Anjelu ya motoba abetaki kelelo, mpe nayokaki mon-
gongo moko kobima longwa na maseke minei ya etumbelo
oyo basala na wolo, etumbelo oyo ezalaki liboso ya Nzambe.

14 Mongongo yango ezalaki koloba na anjelu ya motoba
oyo azalaki na kelelo na maboko : « Fungola ba-anjelu
minei oyo bazali ya kokangama na minyololo pembeni ya
ebale monene Efrate. »
15 Boye ba-anjelu wana minei oyo babongisamaki mpo na
ngonga wana, mokolo wana, sanza wana mpe mobu wana,
bafungolamaki mpo ete baboma eteni moko kati na biteni
misato ya bato.
16 Bazalaki minkoko nkama mibale ya basoda oyo babun-
daka na likolo ya bampunda. Yango nde motango na bango
oyo nayokaki.
17 Tala ndenge nini, kati na emoniseli na ngai, bampunda
mpe basoda oyo babundaka na likolo na yango bazalaki :
balataki bibende oyo basoda balataka mpo na kobatela tolo.
Bibende yango ezalaki ya motane makasi lokola moto, ya
langi ya bule ya pete mpe ya langi ya mosaka ; bongo mito
ya bampunda ezalaki lokola mito ya bankosi, mpe minoko
na yango ezalaki kobimisa moto, milinga mpe sofolo.
18 Tala bapasi misato oyo ezalaki kobima na minoko ya
bampunda : moto, milinga mpe sofolo. Ebomaki eteni
moko kati na biteni misato ya bato.
19 Nguya ya bampunda ezalaki kati na minoko mpe na
mikila na yango, pamba te mikila na yango ezalaki lokola
banyoka, mpe ezalaki na mito oyo, na nzela na yango,
ezalaki kosala bato mabe.
20 Kasi bato oyo bakufaki te na nzela ya bapasi wana
batikaki te banzambe oyo maboko na bango moko esalaki ;
batikaki te kogumbamela milimo mabe mpe banzambe
ya bikeko oyo basala na wolo, na palata, na bronze, na
mabanga mpe na mabaya atako emonaka te, eyokaka te
mpe eninganaka te.
21 Batikaki mpe te koboma bato, misala na bango ya maji,
kindumba na bango mpe moyibi na bango.

10

Anjelu mpe buku ya moke

1 Bongo namonaki anjelu mosusu ya nguya makasi kokita
wuta na Lola ; lipata moko ezipaki ye mpe monama
ezingelaki moto na ye. Elongi na ye ezali kongenga lokola
moyi, mpe makolo na ye ezalaki lokola makonzi ya moto.
2 Na loboko na ye, asimbaki buku ya moke oyo ezalaki
ya kofungwama. Atiaki lokolo na ye ya mobali na ebale
monene, mpe oyo ya mwasi, na mokili ;
3 bongo agangaki makasi lokola nkosi. Tango agangaki,
bakake sambo ebetaki.

4 Mpe tango kaka bakake sambo etikaki kobeta, nami-
bongisaki mpo na kokoma ; kasi mongongo moko elobaki na
ngai wuta na Lola : « Batela malamu makambo oyo bakake
sambo ewuti koloba, kokoma yango te. »

5 Bongo anjelu oyo namonaki atelemi na ebale monene
mpe na mokili atombolaki loboko ya mobali na ngambo ya
Lola
6 mpe alapaki ndayi na Kombo ya Ye oyo azali na bomoi
seko na seko, Ye oyo akela Lola mpe nyonso oyo ezali kati na
yango, mabele mpe nyonso oyo ezali kati na yango, ebale
monene mpe nyonso oyo ezali kati na yango : « Kobanda
sik'oyo, tango ya kozela ezali lisusu te !
7 Kasi na mokolo oyo anjelu ya sambo akobeta kelelo
na ye, mabombami ya Nzambe ekokokisama ndenge kaka
asakolaki yango na basali na Ye, basakoli. »

8 Bongo mongongo oyo nayokaki wuta na Lola elobaki na
ngai lisusu : « Kende, zwa buku oyo ezali ya kofungwama
na loboko ya anjelu oyo atelemi na ebale monene mpe na
mokili. »
9 Boye, nakendeki epai ya anjelu mpe nasengaki na ye ete
apesa ngai buku wana ya moke. Alobaki na ngai : « Kamata
mpe lia yango. Ekokoma bololo na libumu na yo ; kasi na
monoko na yo, ekozala sukali lokola mafuta ya nzoyi. »

10 Nakamataki buku yango na loboko ya anjelu mpe
naliaki yango. Na monoko na ngai, ezalaki sukali lokola
mafuta ya nzoyi ; kasi sima na ngai kolia yango, ekomaki
bololo kati na libumu na ngai.
11 Bongo balobaki na ngai : « Osengeli lisusu kosakola na
tina na bikolo ebele, mabota ebele, nkota ebele mpe bakonzi
ebele. »

11

Batatoli mibale

1 Bongo bapesaki ngai kekele lokola lingenda oyo bameke-
laka molayi mpe balobaki na ngai : « Kende kozwa molayi
ya Tempelo ya Nzambe mpe ya etumbelo, mpe tanga bato
oyo bagumbamelaka Nzambe kuna.
2 Kasi kozwa te molayi ya lopango ya libanda ya Tempelo,
pamba te esilaki kokabama na maboko ya bikolo ya bapaya.
Bapagano bakonyata engumba ya bule basanza tuku minei
na mibale.
3 Mikolo nkoto moko na nkama mibale na tuku motoba,
nakopesa na batatoli na ngai mibale mosala ya kosakola.
Bakolata basaki tango bakozala kosakola. »

4 Batatoli wana mibale bazali banzete mibale ya olive mpe
bitelemiselo mibale ya minda ; mpe batelemaka liboso ya
Nkolo ya Mokili.
5 Soki moto moko ameki kosala bango mabe, moto
ekobima na minoko na bango mpe ekozikisa banguna na
bango. Ezali ndenge wana nde moto nyonso oyo akolinga
kosala bango mabe asengeli kokufa.
6 Batatoli yango mibale bazali na nguya ya kokanga Likolo
mpo ete mvula enoka te na mikolo oyo bakozala kosakola.
Bazali mpe na nguya ya kobongola mayi mpo ete ekoma
makila, mpe ya kotinda pasi ya lolenge nyonso na mabele,
na tango nyonso oyo balingi.

7 Kasi tango bakosilisa kopesa litatoli na bango, nyama
oyo ekobima wuta na libulu ya monene mpe ya molili
makasi ekobundisa bango, ekolonga bango mpe ekoboma
bango.
8 Bakotanda bibembe na bango, na etando epai wapi bato
nyonso bakutanaka kati na engumba. Kolanda molimo
oyo ekambaka engumba yango, babengaka etando yango
Sodome mpe Ejipito. Ezali kuna na engumba yango nde
Nkolo na bango abakamaki na ekulusu.
9 Bato ya bikolo nyonso, ya mabota nyonso, ya nkota
nyonso mpe ya mikili nyonso bakotala bibembe na bango
mikolo misato na ndambo, mpe bakoboya ete bakunda
yango.
10 Bavandi nyonso ya mokili bakosepela na tina na kufa
na bango, bakosala feti mpe bakopesana bakado, pamba te
basakoli wana mibale batungisaki mingi bavandi ya mokili.

11 Kasi sima na mikolo wana misato na ndambo, pema
na bomoi kowuta na Nzambe ekotaki kati na bango mpe
batelemaki. Bongo somo monene ekangaki bato oyo
bazalaki kotala bango.
12 Mongongo moko ya makasi kowuta na Lola elobaki na
batatoli wana mibale : « Bomata awa ! » Bamataki na likolo
kati na lipata, wana banguna na bango bazalaki kotala.
13 Na ngonga wana kaka, mabele eninganaki makasi
penza ; mpe eteni moko kati na biteni zomi ya engumba
ebukanaki mpe, na koningana yango ya mabele, bato nkoto
sambo bakufaki. Bato oyo babikaki batondaki na somo mpe
bapesaki Nzambe ya Likolo nkembo.
14 Pasi ya mibale eleki ; mpe tala, pasi ya misato ezali koya
kala mingi te.

Kelelo ya sambo

15 Anjelu ya sambo abetaki kelelo, mpe mingongo ya
makasi eyokanaki kati na Lola ; elobaki :
« Bokonzi ya mokili ekomi sik'oyo
Bokonzi ya Nkolo na biso mpe ya Klisto na Ye,
mpe akokonza seko na seko. »
16 Mpe bampaka tuku mibale na minei oyo bavandaki na
bakiti na bango ya bokonzi liboso ya Nzambe bafukamaki
bilongi kino na mabele, mpe bagumbamelaki Nzambe
17 na koloba :
« Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
Yo oyo ozali mpe ozalaki,
tozali kopesa Yo matondi ;
mpo ete osalelaki nguya monene na Yo
mpe okomaki kokonza.
18 Bikolo etombokaki,
mpe kanda na Yo epelaki.
Tango ekoki mpo na kosambisa bakufi,
mpe mpo na kofuta basali na Yo, basakoli,
mpe basantu oyo batosaka Kombo na Yo,
ezala bato minene to bato pamba ;
mpe mpo na koboma bato oyo babebisaka mokili. »
19 Bongo Tempelo ya Nzambe, oyo ezali kati na Lola
efungwamaki, mpe Sanduku ya Boyokani na Ye emo-
nanaki kuna kati na Tempelo ya Nzambe. Mpe mikalikali
epelaki, mingongo mpe lokito ya bakake eyokanaki, mabele
eninganaki, mpe mvula monene ya mabanga enokaki.

12

Mwasi mpe dalagona

1 Elembo moko ya monene emonanaki na likolo, ezalaki
mwasi moko. Alataki moyi lokola elamba, sanza ezalaki na
se ya matambe na ye, mpe, na moto na ye, alataki motole
oyo ezalaki na minzoto zomi na mibale.
2 Azalaki na zemi mpe, lokola azalaki koyoka pasi ya
kobota, azalaki koganga makasi mpo na pasi.
3 Sima na yango, elembo mosusu emonanaki na likolo,
ezalaki dalagona moko ya monene mpe ya motane. Dalag-
ona yango ezalaki na mito sambo mpe maseke zomi ; mpe
na mito wana sambo, moko na moko ezalaki na motole.
4 Mokila na yango ekombolaki eteni moko kati na biteni
misato ya minzoto ya likolo mpe ebwakaki yango na
mabele. Dalagona etelemaki liboso ya mwasi oyo azalaki
koyoka pasi ya kobota mpo ete elia mwana na ye tango kaka
akobotama.
5 Nzokande, mwasi yango abotaki mwana mobali oyo
akokamba bikolo nyonso na nzela ya lingenda ya ebende.

Bongo mwana na ye amemamaki epai ya Nzambe mpe epai
ya Kiti na Ye ya Bokonzi.
6 Mwasi yango akimaki na esobe epai wapi Nzambe
abongiselaki ye ebombamelo, mpo ete asungama kuna
mikolo nkoto moko na nkama mibale na tuku motoba.
7 Bongo etumba ekweyaki kuna na likolo : Misheli elongo
na ba-anjelu na ye babundisaki dalagona, mpe dalagona
elongo na ba-anjelu na yango ebundisaki Misheli elongo na
ba-anjelu na ye.
8 Kasi dalagona elongaki te ; boye dalagona yango elongo
na ba-anjelu na yango ebungisaki esika na yango kuna na
likolo.
9 Babwakaki dalagona monene, nyoka ya kala, oyo
babengaka zabolo to Satana, oyo akosaka mokili mobimba.
Ebwakamaki na mabele elongo na ba-anjelu na yango.
10 Bongo nayokaki, kati na Lola, mongongo moko ya
makasi koloba :
« Tango ya lobiko, ya nguya,
ya Bokonzi ya Nzambe na biso,
mpe ya nguya ya Klisto na Ye ekoki.
Pamba te Mofundi ya bandeko na biso,
oyo afundaka bango butu mpe moyi,
liboso ya Nzambe na biso,
abwakami na mokili.
11 Kasi bango balongi ye
na nzela ya makila ya Mpate,
mpe na nzela ya liloba ya litatoli na bango ;
balingaki te bomoi na bango
kino kondima ata kokufa.
12 Yango wana, yo Lola, sepela ;
mpe bino bavandi ya Lola, bosepela !
Kasi mawa na mokili mpe na ebale monene,
pamba te Satana akiti epai na bino !
Atondi na kanda,
pamba te ayebi malamu
ete atikali kaka na tango moke. »
13 Tango dalagona emonaki ete ebwakami na mokili,
ekomaki kolanda mwasi oyo abotaki mwana mobali.
14 Kasi mapapu nyonso mibale ya mpongo moko ya
monene epesamaki na mwasi yango mpo ete apumbwa kino
na esika na ye, na esobe epai wapi asengeli kosungama,
mosika ya nyoka, mpo na tango moko, mpo na batango,
mpe mpo na ndambo ya tango.
15 Bongo nyoka esanzaki wuta na monoko na yango, na
sima ya mwasi, mayi ebele lokola ebale, mpo ete atiola na
mbonge na yango.

16 Kasi mabele esungaki mwasi, efungolaki monoko na
yango mpe emelaki ebale oyo dalagona esanzaki wuta na
monoko na yango.
17 Bongo dalagona esilikelaki mwasi mpe ekendeki
kobundisa bana na ye mosusu, ba-oyo batosaka mibeko ya
Nzambe mpe bakangamaka makasi na litatoli na bango na
tina na Yesu.
18 Dalagona ekendeki kotelema na zelo ya ebale monene.

13

Banyama mibale

1 Bongo namonaki nyama moko kobima longwa na ebale
monene. Ezalaki na maseke zomi mpe mito sambo. Elataki
mitole zomi na maseke na yango ; mpe na mito na yango,
bakomaki bakombo mpo na kofinga Nzambe.
2 Nyama oyo namonaki ezalaki lokola nkoyi. Makolo na
yango ezalaki lokola ya ngombolo, mpe monoko na yango
lokola ya nkosi. Dalagona epesaki nyama wana nguya na
yango, kiti na yango ya bokonzi mpe bokonzi monene.
3 Moko kati na mito na yango ezalaki komonana lokola
nde ezali na pota moko ya monene makasi oyo ekokaki
komema yango na kufa, kasi pota yango esilaki. Mokili
mobimba elulaki nyama yango mpe ekomaki kolanda
yango.
4 Bato bagumbamelaki dalagona mpo ete epesaki bokonzi
na yango epai ya nyama wana. Bagumbamelaki mpe nyama
yango na maloba oyo : « Nani akokani na nyama oyo ?
Nani akoki kobundisa yango ? »
5 Nyama epesamelaki monoko mpo na kobimisa maloba
ya lolendo mpe ya kofinga Nzambe ; epesamelaki nzela ya
kosalela bokonzi na yango basanza tuku minei na mibale.
6 Efungolaki monoko na yango mpe ekomaki kobimisa
maloba ya kofinga Nzambe, Kombo na Ye, evandelo na Ye
mpe bavandi ya Lola.
7 Epesamelaki lisusu makoki ya kobundisa mpe kolonga
basantu. Mpe epesamelaki bokonzi na likolo ya mabota
nyonso, mikili nyonso, nkota nyonso mpe bikolo nyonso.
8 Bavandi nyonso ya mokili bakogumbamela nyama
yango, ba-oyo nyonso bakombo na bango ekomama te, wuta
na ebandeli ya mokili, kati na buku ya bomoi ya Mpate oyo
babomaki.
9 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka !
10 Soki moto asengeli kokende na bowumbu
akokende penza na bowumbu.
Soki moto asengeli kokufa na mopanga

akokufa penza na mopanga.
Makambo oyo ezali penza kosenga ete basantu bazala na mpiko mpe kondima.
11 Bongo namonaki nyama mosusu kobima longwa na mabele. Ezalaki na maseke mibale lokola maseke ya mpate, mpe ezalaki koloba lokola dalagona.
12 Ezalaki kosalela bokonzi nyonso ya nyama ya liboso na miso na yango. Ezalaki kotindika mokili mpe bavandi na yango mpo ete bagumbamela nyama ya liboso oyo esilaki kobikisama na pota na yango wana ya monene.
13 Ezalaki kosala bilembo ya kokamwa kino kokweyisa na mabele, moto kowuta na likolo, na miso ya bato nyonso.
14 Ezalaki kokosa bavandi nyonso ya mokili na nzela ya bikamwa oyo epesamelaki makoki ya kosala na miso ya nyama ya liboso. Ezalaki kopesa bango mitindo ete basala ekeko mpo na kopesa lokumu na nyama oyo babetaki mopanga kasi ezali na bomoi.
15 Epesamelaki kutu makoki ya kopesa pema ya bomoi epai ya ekeko ya nyama ya liboso, mpo ete ekoka koloba mpe kobomisa bato nyonso oyo bakogumbamela yango te.
16 Esengaki na makasi ete bato nyonso, ezala bato minene to bato pamba, bazwi to babola, bansomi to bawumbu, batiama elembo na loboko ya mobali to na mbunzu.
17 Boye moko te akokaki kosomba to koteka soki azangi elembo ya kombo ya nyama to ya motango oyo ekokani na kombo ya nyama yango.
18 Makambo oyo ezali penza kosenga bwanya. Tika ete moto oyo azali na mayele alimbola motango ya nyama, pamba te ezali kotalisa kombo ya moto ! Motango yango ezali : nkama motoba na tuku motoba na motoba.

14

Mpate mpe bato nkoto nkama moko na tuku minei na minei

1 Bongo namonaki Mpate atelemi na ngomba Siona elongo na bato nkoto nkama moko na tuku minei na minei. Kombo ya Mpate mpe ya Tata na Ye ezalaki ya kokomama na bambunzu ya bato yango.
2 Nayokaki mongongo moko kowuta na Lola, ezalaki koyokana lokola makelele ya bibale minene mpe lokola lokito ya kake. Ezalaki lokola lokito ya babeti mandanda oyo bazali kobeta mandanda na bango
3 mpe bazali koyemba nzembo ya sika liboso ya Kiti ya Bokonzi, ya bikelamu minei ya bomoi mpe ya bampaka. Moko te akokaki koyekola nzembo yango longola kaka

bato nkoto nkama moko na tuku minei na minei oyo
basikolamaki wuta na mokili.
4 Ezali bato oyo bamikomisaki mbindo te na nzela ya
basi, pamba te bamibatelaki na kozanga kosangisa banzoto
na bango na basi. Balandaka Mpate na bisika nyonso oyo
akendaka. Basikolamaki kati na bato mpo ete babonzama
lokola bambuma ya liboso mpo na Nzambe mpe mpo na
Mpate.
5 Lokuta emonanaki te kati na minoko na bango ; bazali
bato bazanga pamela.

Ba-anjelu misato

6 Bongo namonaki anjelu mosusu kopumbwa na likolo
makasi. Azalaki na Sango Malamu ya seko na seko ya
kosakola na bavandi nyonso ya mokili, na bikolo nyonso,
na mabota nyonso, na nkota nyonso mpe na bato nyonso.
7 Azalaki koloba na mongongo makasi : « Botosa Nzambe
mpe bopesa Ye nkembo, pamba te tango na Ye ya kosambisa
bato ekoki ! Bogumbamela Ye oyo akela likolo mpe mabele,
ebale monene mpe bitima ya mayi ! »
8 Anjelu ya mibale alandaki mpe alobaki : « Babiloni
monene ekweyi, ekweyi penza ! Emelisaki bikolo nyonso
vino ya kanda ya kindumba na yango. »
9 Anjelu ya misato alandaki ba-anjelu wana mibale ya
liboso mpe alobaki na mongongo makasi : « Moto nyonso
oyo agumbamelaka nyama mpe ekeko na yango, mpe azwi
elembo na yango na mbunzu to na loboko na ye,
10 ye mpe akomela vino ya kanda ya Nzambe, vino oyo
basopaki ya peto, kati na kopo ya kanda na Ye. Mpe
akonyokwama kati na moto ya sofolo liboso ya ba-anjelu
ya bule mpe liboso ya Mpate.
11 Molinga ya pasi na bango ekomata na likolo mpo na
libela na libela. Butu mpe moyi, bopemi ekozala te mpo
na bato oyo bagumbamelaka nyama mpe ekeko na yango,
mpe mpo na moto nyonso oyo akondima kozwa elembo ya
kombo na yango. »
12 Makambo oyo ezali penza kosenga ete basantu, oyo
babatelaka mibeko ya Nzambe mpe kondima na bango kati
na Yesu, bazala na mpiko.
13 Bongo nayokaki mongongo moko kowuta na Lola mpe
koloba na ngai :

— Koma : « Kobanda sik'oyo, esengo na bato oyo
bakufaka na lisanga na Nkolo ! »

Mpe Molimo alobaki :

— Iyo, pasi na bango esilaka mpe bazwaka bopemi,
pamba te misala na bango elandaka bango.

Tango ya kobuka bambuma mpe ya koyungola

14 Bongo namonaki lipata moko ya pembe, mpe ekelamu
moko lokola mwana na moto evandaki na likolo ya lipata
yango. Ezalaki na motole ya wolo na moto na yango mpe
na mbeli ya minu makasi na loboko na yango.
15 Bongo anjelu mosusu abimaki na Tempelo mpe alobaki
na mongongo makasi na ekelamu oyo evandaki na likolo ya
lipata : « Kamata mbeli na yo mpe buka bambuma, pamba
te tango ya kobuka bambuma ekoki, mpe ete bambuma ya
mokili ekomeli. »
16 Ekelamu oyo evandaki na likolo ya lipata ebwakaki
mbeli na yango na mokili, mpe mokili ezwaki lifuti na
yango.
17 Anjelu mosusu abimaki na Tempelo ya Lola ; ye mpe
azalaki na mbeli ya minu makasi.
18 Sima, anjelu mosusu oyo azalaki mokonzi ya moto
alongwaki na etumbelo, mpe alobaki na mongongo makasi
epai na ye oyo asimbaki mbeli ya minu makasi : « Kamata
mbeli na yo ya minu mpe buka maboke ya bambuma ya
vino ya mabele, pamba te bambuma yango ya vino eteli. »
19 Anjelu wana abwakaki mbeli na ye na mabele, abukaki
maboke ya bambuma ya vino ya mabele mpe abwakaki
yango kati na ekamolelo monene ya kanda ya Nzambe.
20 Bakamolaki bambuma yango na libanda ya engumba
kati na ekamolelo, mpe makila ebimaki wuta na ekamolelo
yango, etondaki kino kokoma na bosanda ya monoko ya
mpunda, mpe epanzanaki na etando ya bakilometele pene
nkama misato.

15

Elembo ya bitumbu sambo ya suka

1 Bongo namonaki elembo mosusu ya monene mpe
ya kokamwa kati na Lola : ba-anjelu sambo bamemaki
bitumbu sambo ya suka, pamba te ezali na nzela na yango
nde kanda ya Nzambe ekokokisama.
2 Namonaki mpe eloko moko lokola etando : ezalaki
lokola talatala, mpe monene lokola molayi ya ebale mon-
ene ; ezalaki kongala lokola libanga ya talo oyo babengaka
krisitali esangana na moto. Namonaki lisusu ba-oyo
balongaki nyama, ekeko na yango mpe motango ya kombo
na yango ; bazalaki ya kotelema na likolo ya ebale monene
oyo ezalaki lokola talatala mpe basimbaki mandanda oyo
Nzambe apesaki bango.
3 Bazalaki koyemba nzembo ya Moyize, mowumbu ya
Nzambe, mpe nzembo ya Mpate :
Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,

misala na Yo ezali minene mpe ya kokamwa !
Mokonzi ya bikolo nyonso,
banzela na Yo ezali sembo mpe solo.
4 Nkolo, nani akomeka koboya kotosa Yo
mpe koboya kopesa Kombo na Yo nkembo ?
Pamba te Yo kaka nde ozali Bule.
Bikolo nyonso ekoya
mpe ekogumbama liboso na Yo,
pamba te misala na Yo ya sembo emonisami na polele.

Bakopo sambo ya kanda ya Nzambe

5 Sima na yango, natalaki mpe namonaki Tempelo kofungwama kati na Lola ; mpe kati na yango, ezalaki na Mongombo ya Litatoli.
6 Ba-anjelu sambo oyo bamemaki bitumbu sambo babimaki wuta na Tempelo. Balataki banzambala basala na lino ya peto ; banzambala yango ezalaki kongenga makasi, mpe bakangaki mikaba ya wolo na batolo na bango.
7 Moko kati na bikelamu minei ya bomoi apesaki na ba-anjelu sambo bakopo sambo oyo basala na wolo mpe etonda na kanda ya Nzambe oyo azali na bomoi seko na seko.
8 Bongo lokola Tempelo etondaki na milinga kowuta na nkembo mpe na nguya ya Nzambe, moto moko te akokaki kokota kati na Tempelo yango kino bitumbu sambo oyo ba-anjelu sambo bamemaki esilaki.

16

1 Bongo nayokaki mongongo moko monene kobima wuta na Tempelo mpe koloba na ba-anjelu sambo : « Bokende kosopa na mokili bakopo sambo ya kanda ya Nzambe. »
2 Anjelu ya liboso akendeki mpe asopaki kopo na ye na mokili, mpe bapota ya somo mpe ya pasi ebimaki na banzoto ya bato oyo bazalaki na elembo ya nyama mpe bagumbamelaki ekeko na yango.
3 Anjelu ya mibale asopaki kopo na ye na ebale monene, mpe ebale yango ekomaki lokola makila ya mowei ; mpe bikelamu nyonso ya bomoi oyo ezalaki kati na ebale monene ekufaki.
4 Anjelu ya misato asopaki kopo na ye na bibale mpe na bitima ya mayi, mpe mayi ekomaki makila.
5 Bongo nayokaki anjelu oyo azalaki na bokonzi likolo ya mayi koloba :
« Oh Mosantu, Yo oyo ozali mpe ozalaki,
ozali penza sembo,
mpo ete okati bongo na bosembo na Yo !
6 Mpo ete basopaki makila ya basantu
mpe ya basakoli na Yo,

mpe opesi bango makila mpo ete bamela
ndenge ekoki mpo na bango. »
7 Bongo nayokaki etumbelo koloba :
« Iyo, Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
okataka makambo na ndenge ya solo mpe ya sembo ! »
8 Anjelu ya minei asopaki kopo na ye na likolo ya moyi,
mpe moyi ezwaki ndingisa ya kozikisa bato na nzela ya
moto na yango.
9 Moto makasi etumbaki bato, mpe bakomaki kofinga
Kombo ya Nzambe oyo azali na bokonzi likolo ya pasi wana.
Kasi baboyaki kobongola mitema na bango mpe kopesa Ye
nkembo.
10 Anjelu ya mitano asopaki kopo na ye na likolo ya kiti
ya bokonzi ya nyama, mpe molili ezipaki bokonzi ya nyama
yango. Bato bakomaki komiswa lolemo mpo na pasi,
11 bafingaki Nzambe ya Lola mpo na pasi mpe bapota
na bango ya minene. Kasi baboyaki kaka kotika misala na
bango ya mabe.
12 Anjelu ya motoba asopaki kopo na ye na ebale Efrate,
mpe mayi na yango ekawukaki mpo ete nzela ya bakonzi
oyo bakowuta na Este esalema.
13 Bongo namonaki milimo misato ya mbindo lokola
magorodo kobima longwa na monoko ya dalagona, na
monoko ya nyama mpe na monoko ya mosakoli ya lokuta.
14 Ezali milimo ya kindoki oyo esalaka bikamwa. Ebimi
mpo na kokende epai ya bakonzi ya mokili mobimba, mpo
na kosangisa bango mpo na etumba ya mokolo monene ya
Nzambe-Na-Nguya-Nyonso.

15 **Tala, nazali koya lokola moyibi ! Esengo na moto
oyo azali kosenzela mpe kobatela bilamba na ye,
mpo ete atambola motakala te, mpe bolumbu na ye
emonana te na miso ya bato nyonso.**

16 Milimo wana ya kindoki esangisaki bakonzi na esika oyo
babengaka, na lokota ya Ebre, Armagedona.
17 Anjelu ya sambo asopaki kopo na ye kati na mopepe,
mpe mongongo moko ya monene kowuta na Kiti ya Bokonzi
ebimaki longwa na Tempelo mpe elobaki : « Ekokisami ! »
18 Bongo mikalikali engengaki, mingongo eyokanaki,
bakake ebetaki, mpe mabele eninganaki makasi ; likambo
ya somo boye etikala nanu kosalema te wuta moto azali na
mokili.
19 Engumba monene ekabwanaki na biteni misato, mpe
bingumba ya bikolo nyonso ebukanaki. Bongo Nzambe

akanisaki Babiloni monene mpe apesaki yango kopo etonda
na vino ya kanda na Ye ya makasi.
20 Bisanga nyonso ekimaki, mpe bangomba emonanaki
lisusu te.
21 Bamvula minene ya mabanga enokaki ; libanga moko
na moko ezalaki na bakilo pene tuku minei na mitano,
mpe ekweyelaki bato longwa na likolo. Mpe bato bafingaki
Nzambe mpo na pasi ya mvula wana ya mabanga, pamba
te pasi yango ezalaki ya somo makasi.

17

Babiloni, mwasi ya ndumba

1 Moko kati na ba-anjelu sambo oyo bazalaki na bakopo
sambo ayaki mpe alobaki na ngai : « Yaka, nakolakisa yo
etumbu oyo mwasi ya ndumba monene oyo avandaka na
bibale minene akozwa.
2 Bakonzi minene ya mokili basalaki ekobo elongo na ye,
mpe bavandi ya mokili balangwaki vino ya kindumba na
ye. »
3 Bongo kati na Molimo, amemaki ngai kati na esobe
moko. Mpe kuna, namonaki mwasi moko avanda na likolo
ya nyama ya motane. Loposo ya nyama yango etondaki na
bakombo oyo ezalaki kofinga Nzambe. Yango moko nyama
ezalaki na mito sambo mpe na maseke zomi.
4 Mwasi yango alataki bilamba ya motane ya pete mpe
ya motane makasi, babiju ya wolo, mabanga ya talo mpe
mayaka. Na loboko na ye, asimbaki kopo moko basala na
wolo mpe etonda na makambo ya nkele mpe ya bosoto ya
kindumba na ye.
5 Na mbunzu na ye, bakomaki kombo moko oyo ebombaki
makambo ya somo mpe oyo ndimbola na yango ezali :

Babiloni monene,
Mama ya Basi ya Ndumba
mpe ya Makambo ya Nkele ya Mokili.

6 Namonaki ete mwasi yango alangwaki makila ya basantu
mpe ya batatoli ya Yesu.
Tango kaka namonaki ye, namitungisaki mingi.

Liloba ya liboso : mabombami ya mwasi ya ndumba

7 Bongo anjelu alobaki na ngai : « Mpo na nini ozali
komitungisa ? Nakoyebisa yo mabombami ya mwasi wana
mpe ya nyama oyo ememi ye, nyama oyo ezali na mito
sambo mpe na maseke zomi.
8 Nyama oyo omonaki ; oyo liboso, ezalaki, mpe sik'oyo,
ezali lisusu te ; ekobima wuta na libulu moko ya monene
mpe ya molili makasi, mpe ekokende na libebi na yango.

Bavandi ya mokili, ba-oyo bakombo na bango ekomama
te kati na buku ya bomoi wuta na ebandeli ya mokili
bakokamwa tango bakomona nyama ; pamba te liboso,
ezalaki, mpe sik’oyo, ezali lisusu te, kasi ekoya lisusu.
9 Makambo oyo ezali penza kosenga mayele oyo bwanya
engengisaka mpo na kososola yango. Mito sambo ezali
bangomba sambo epai wapi mwasi avandaka.
10 Ezali lisusu bakonzi sambo : mitano kati na bango
basila kokweya na bokonzi. Moko azali sik’oyo na bokonzi,
mpe mosusu ayei nanu te ; kasi tango akoya, akowumela
kaka mpo na tango moke.
11 Bongo nyama oyo, liboso, ezalaki, mpe sik’oyo, ezali
lisusu te, yango nde mokonzi ya mwambe. Ezali mpe moko
kati na bakonzi wana sambo, mpe ezali kokende na libebi
na yango.
12 Maseke zomi oyo omonaki ezali bakonzi zomi oyo
bazwi nanu bokonzi te, kasi bakozwa yango mpo na ngonga
moko mpe bakosalela yango lisanga na nyama.
13 Bango nyonso zomi bazali na likanisi kaka moko :
kosangisa nguya mpe bokonzi na bango mpo na kosalela
nyama.
14 Bakobundisa Mpate, kasi Mpate akolonga bango mpo
ete azali Nkolo ya bankolo mpe Mokonzi ya bakonzi. Elongo
na Ye, babengami, baponami mpe ba-oyo bazali sembo
bakolonga mpe lokola. »
15 Anjelu alobaki na ngai : « Mayi oyo omonaki, oyo
mwasi ya ndumba avandaki na likolo na yango, ezali bato
ya mokili, bangulupa ebele ya bato, bikolo mpe nkota.
16 Nyama mpe maseke zomi oyo omonaki ekoyina mwasi
ya ndumba, ekobotola biloko na ye nyonso mpe ekotika ye
bolumbu ; ekolia misuni na ye mpe ekotumba ye na nzela
ya moto.
17 Pamba te Nzambe atia kati na mitema na bango
makanisi ya kokokisa mabongisi na Ye moko Nzambe, na
boyokani malamu mpo na kolatisa nyama wana nguya
na bango ya bokonzi, kino mikano nyonso ya Nzambe
ekokisama.
18 Mwasi oyo omonaki ezali engumba monene oyo ekon-
zaka bakonzi ya mokili. »

18

Liloba ya mibale : kokweya ya Babiloni

1 Sima na makambo wana, namonaki anjelu mosusu
kokita wuta na Lola ; azalaki na bokonzi monene, mpe
nkembo na ye engengisaki mokili.
2 Agangaki na mongongo makasi :

« Ekweyi ! Ekweyi !
Babiloni monene ekweyi penza !
Ekomi ndako ya milimo mabe,
ebombamelo ya milimo nyonso ya mbindo,
ya bandeke ya mbindo mpe ya banyama ya nkele.
3 Pamba te bikolo nyonso emelaki
vino ya kanda ya kindumba na yango.
Bakonzi ya mokili basalaki ekobo elongo na Babiloni,
mpe bozwi ya bato ya mokili,
oyo basalaka mombongo,
emataki makasi mpo na monzele na yango,
oyo elekaki ndelo. »

Liloba ya misato : etumbu ya Babiloni

4 Bongo nayokaki mongongo mosusu koloba wuta na likolo : « Bino bato na ngai, bobima longwa na Babiloni mpo ete bosangana te na masumu na yango, mpe mpo ete bozwa te bitumbu oyo ekokweyela yango.
5 Pamba te masumu na yango esali mipiku kino na likolo, mpe Nzambe akanisi lisusu misala na yango nyonso ya mabe.
6 Bosala yango ndenge kaka yango esalaki bato mosusu, bozongisela yango mbala mibale mabe oyo esalaki bino. Kati na kopo oyo ezalaki kosalela mpo na komelisa bamosusu masanga, botia masanga oyo ezali makasi mbala mibale koleka.
7 Bonyokola mpe bosala yango mabe makasi ndenge kaka emipesaki na nkembo mpe na lokumu. Pamba te emikumisaka kati na motema na yango : ‹ Navandi lokola mwasi mokonzi, nakufisa mobali te mpe nakotikala kosala matanga ata mokolo moko te. ›
8 Yango wana, bitumbu nyonso ekokweyela yango na mokolo moko : kufa, matanga mpe nzala. Ekozikisama na moto, pamba te Nzambe oyo apesi yango etumbu azali Nkolo-Na-Nguya.

Liloba ya minei, ya mitano mpe ya motoba : bileli na tina na Babiloni

9 Tango bakonzi ya mokili, oyo bakabolaki elongo na yango bomoi na yango ya kindumba mpe ya bisengo, bakomona molinga ya engumba oyo etumbami, bakolela mpe bakoyoka mawa na tina na yango.
10 Mpo na somo ya minyoko na yango, bakotelema na mosika mpe bakoganga : ‹ Mawa ! Mawa na yo, engumba monene ! Mawa na yo, Babiloni, engumba ya nguya ! Kobebisama na yo ezwi kaka ngonga moko pamba ! ›

11 Bongo bato ya mombongo ya mokili bakolela mpe
bakosala matanga na tina na yango, pamba te moko te
akosomba lisusu biloko na yango :
12 wolo, palata, mabanga ya talo, mayaka, bilamba ya
lino ya kitoko, bilamba ya motane ya pete, bilamba ya swa,
bilamba ya motane makasi, banzete na bango ya solo kitoko,
biloko na bango oyo basala na pembe ya nzoko, biloko
nyonso oyo basala na banzete ya talo, na bronze, na bibende
mpe na mabanga kitoko oyo babengaka marbre ;
13 eteni ya poso ya nzete oyo epesaka solo kitoko,
biloko ya mike-mike ya solo kitoko, malasi, mire, ansa,
vino, mafuta, farine, ble, bangombe, bameme, bampunda,
bashar, bawumbu mpe milimo ya bato.
14 Bakoloba : ‹ Biloko oyo ozalaki kolinga mingi ekimi
yo mosika ; biloko nyonso oyo ezalaki kosala lolendo mpe
lofundu na yo ebebi, ekotikala kozwama lisusu te ! ›
15 Bato ya mombongo oyo bamonaki bomengo komata
mpo ete bazalaki kotekela engumba yango biloko na bango,
bakotelema na mosika mpo na somo ya pasi oyo ekokweyela
yango. Bakolela mpe bakosala matanga.
16 Bakoloba :
‹ Mawa ! Mawa na yo, engumba monene,
yo oyo ozalaki kolata bilamba ya lino ya kitoko,
bilamba ya motane makasi,
babiju ya wolo, mabanga ya talo, mpe mayaka !
17 Kaka na ngonga moko, bomengo nyonso esili ! ›
Batambolisi nyonso ya bamasuwa, bato nyonso oyo
basalaka mibembo na bamasuwa, bato oyo basalaka kati
na bamasuwa mpe ba-oyo basalaka mombongo na nzela ya
mayi, bakotelema na mosika.
18 Wana bakomona molinga komata longwa na engumba
oyo etumbami, bakoganga : ‹ Engumba nini ekokanaki na
engumba monene oyo ? ›
19 Bakobwaka putulu na mito na bango, bakolela, bakos-
ala matanga mpe bakoganga makasi :
‹ Mawa ! Mawa na yo,
engumba monene epai wapi bato nyonso
oyo bazalaki na bamasuwa na likolo ya ebale monene
bakomaki bazwi mpo na bomengo na yo !
Na ngonga moko kaka, obebisami ! ›

20 Likolo, sepela na libebi na yango !
Bino mpe basantu, bosepela !
Bino bantoma mpe basakoli, bosepela mpe lokola !
Pamba te Nzambe alongisi bino
awa akateli yango etumbu. »

Liloba ya sambo : libebi ya suka ya Babiloni

21 Bongo anjelu moko ya nguya akamataki libanga moko
oyo ezalaki lokola libanga oyo basalelaka mpo na konika
ble, abwakaki yango na ebale monene mpe alobaki :
« Babiloni, engumba monene, ekobwakama ndenge wana,
kaka na makasi moko wana,
mpe ekomonana lisusu te.
22 Mindule ya babeti mandanda mpe ya bayembi,
ya babeti piololo mpe babeti kelelo,
ekoyokana lisusu te kati na yo.
Bato ya misala ya maboko ya ndenge na ndenge
bakomonana lisusu te kati na yo.
Makelele ya mabanga minene oyo banikelaka ble
ekoyokana lisusu te kati na yo.
23 Mwinda ekopela lisusu te kati na yo,
mpe mongongo ya mobali mpe mwasi oyo bawuti kobalana
ekoyokana lisusu te kati na yo.
Makambo wana nyonso ekosalema,
pamba te bato na yo ya mombongo bazalaki bato na nguya ya mokili.
Okosaki bato ya bikolo nyonso na nzela ya maji na yo.
24 Kati na yo, emonanaki makila ya basakoli,
ya basantu mpe ya bato nyonso
oyo babomamaki na mokili. »

19

Nzembo ya elonga

1 Sima na makambo wana, nayokaki lokola makelele ya
bato ebele koganga kuna na Lola :
« Aleluya !
Lobiko, nkembo mpe nguya ezali ya Nzambe na biso,
2 pamba te akataka makambo na bosolo mpe na bosembo ;
apesi etumbu epai ya mwasi ya ndumba monene
oyo azalaki kobebisa mokili na nzela ya kindumba na ye,
mpe azongisi mabe na mabe mpo na makila ya bawumbu na Ye. »
3 Bagangaki na mbala ya mibale :
« Aleluya !
Pamba te molinga kowuta na mwasi ya ndumba monene
ezali komata na likolo mpo na libela na libela ! »
4 Bampaka tuku mibale na minei mpe bikelamu minei
ya bomoi bafukamaki mpe bagumbamelaki Nzambe oyo
avandaka na Kiti ya Bokonzi, mpe bagangaki :
« Amen ! Aleluya ! »

5 Bongo mongongo moko ebimaki wuta na Kiti ya Bokonzi
mpe elobaki :
« Bokumisa Nzambe na biso ;
bino bawumbu na Ye nyonso,
bino oyo botosaka Ye,
mikolo mpe bana mike ! »

Feti ya libala ya Mpate

6 Bongo nayokaki makelele moko lokola makelele ya bato
ebele, lokola makelele ya bibale minene, mpe lokola lokito
ya kake makasi ; ezalaki koganga :
« Aleluya !
Pamba te Yawe na biso, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso,
atalisi bokonzi na Ye.
7 Tika ete tosepela, totonda na esengo
mpe topesa Ye nkembo !
Pamba te tango ya feti ya libala ya Mpate ekoki.
Mwasi mobandami na Ye ya libala asili komibongisa.
8 Elamba ya lino ya kitoko oyo ezali kongenga epesameli ye
mpo ete alata yango. »
Elamba ya lino ya peto ezali misala ya bosembo ya basantu.

Maloba ya solo ya Nzambe

9 Bongo anjelu alobaki na ngai : « Koma : ‹ Esengo na
bato oyo babengami na feti ya libala ya Mpate ! › »
Alobaki lisusu : « Ezali maloba ya solo ya Nzambe. »
10 Bongo nafukamaki na makolo ya anjelu mpo na
kogumbamela ye, kasi alobaki na ngai : « Kosala bongo te !
Nazali moninga na yo ya mosala mpe ya bandeko na yo, oyo
babatelaka litatoli ya Yesu. Fukamela nde Nzambe ! Pamba
te ezali litatoli ya Yesu nde molimo ya lisakoli. »

Lisolo ya lobiko kati na bimoniseli sambo

Emoniseli ya liboso : elonga ya Klisto

11 Bongo namonaki Lola efungwami, mpe mpunda moko
ya pembe ezalaki liboso na ngai. Kombo ya motambolisi
ya mpunda yango ezali : « Sembo mpe Solo. » Akataka
makambo mpe abundaka bitumba na bosembo.
12 Miso na Ye ezali lokola moto oyo ezali kopela ; mpe na
moto na Ye, ezali na mitole ebele. Bakoma kombo moko na
nzoto na Ye, kombo oyo Ye moko kaka nde ayebi.
13 Alati nzambala bazindisa na makila ; kombo na Ye
ezali : « Liloba na Nzambe. »
14 Mampinga ya Lola ezalaki kolanda Ye na likolo ya
bampunda ya pembe ; balataki bilamba ya lino ya kitoko,
ya pembe mpe ya peto.

15 Mopanga moko ya minu ezalaki kobima na monoko na
Ye mpo na kobeta bikolo. Akokamba yango na lingenda ya
ebende mpe akonika bambuma ya vino kati na ekamolelo
ya vino ya kanda monene ya Nzambe-Na-Nguya-Nyonso.
16 Na nzambala mpe na mopende na Ye, bakoma kombo :
« Mokonzi ya Bakonzi mpe Nkolo ya bankolo. »

Emoniseli ya mibale : feti monene ya Nzambe

17 Bongo namonaki anjelu moko atelemi kati na moyi ;
azalaki koloba na mongongo makasi epai ya bandeke
nyonso oyo ezalaki kopumbwa na likolo makasi : « Boya,
bosangana mpo na feti monene ya Nzambe,
18 mpo ete bolia misuni ya bakonzi, ya bakonzi ya
mampinga, ya bilombe, ya bampunda elongo na batam-
bolisi na yango mpe ya bato nyonso : bawumbu to bansomi,
bato minene to bato pamba. »

Emoniseli ya misato : bakangi nyama mpe mosakoli ya lokuta

19 Bongo namonaki nyama mpe bakonzi ya mokili elongo
na mampinga na bango kosangana mpo na kobundisa
Motambolisi ya mpunda mpe mampinga na Ye.
20 Kasi nyama ekangamaki elongo na mosakoli ya lokuta
oyo azalaki kosala bikamwa na kombo ya nyama. Na nzela
ya bikamwa yango, akosaki bato oyo batiamaki elembo
ya nyama mpe bagumbamelaki ekeko na yango. Bango
mibale : nyama mpe mosakoli ya lokuta, babwakamaki ya
bomoi kati na liziba ya moto mpe ya sofolo.
21 Bongo mopanga oyo ebimaki na monoko ya Mo-
tambolisi ya mpunda ebomaki bato oyo batikalaki, mpe
bandeke nyonso etondaki na kolia misuni ya bibembe na
bango.

20

Emoniseli ya minei : dalagona akangami

1 Bongo namonaki anjelu moko kokita wuta na Lola ;
asimbaki na loboko na ye fungola ya libulu ya monene mpe
ya molili makasi mpe monyololo moko ya monene.
2 Akamataki dalagona, nyoka wana ya kala oyo azali
zabolo to Satana ; akangaki ye monyololo mpo na mibu
nkoto moko.
3 Anjelu abwakaki ye kati na libulu wana ya monene mpe
ya molili makasi ; akangaki yango mpe abetaki kashe na
likolo na yango mpo ete akosa lisusu bikolo te kino tango
mibu nkoto moko ekokoka. Sima na yango, bakotika ye mpo
na mwa tango moke.

Emoniseli ya mitano : elonga ya suka

4 Bongo namonaki bakiti ya bokonzi. Bato oyo bavandaki na bakiti yango bapesamelaki bokonzi ya kosambisa. Namonaki mpe milimo ya bato oyo bakataki bango mito mpo na litatoli na bango na tina na Yesu mpe na tina na Liloba na Nzambe, mpo ete bagumbamelaki te nyama mpe ekeko na yango mpe batiamaki te elembo na yango na bambunzu mpe na maboko na bango. Bazongaki na bomoi mpe bakonzaki elongo na Klisto mibu nkoto moko.

5 Bato mosusu oyo bakufaki bazongaki na bomoi te liboso ete mibu nkoto moko esila. Yango nde lisekwa ya liboso.

6 Bato oyo bakosekwa na lisekwa ya liboso bazali bato ya esengo mpe basantu ! Kufa ya mibale ezali na bokonzi te epai na bango, kasi bakozala Banganga-Nzambe ya Nzambe mpe ya Klisto, mpe bakokonza elongo na Ye mibu nkoto moko.

7 Tango mibu wana nkoto moko ekosila, bakobimisa Satana wuta na boloko na ye,

8 mpe akokende kokosa bikolo ya bangambo nyonso minei ya mokili mobimba, elingi koloba Gogi mpe Magogi. Akosangisa bango mpo na bitumba. Motango na bango ekozala lokola zelo ya ebale monene oyo bakoki kotanga te.

9 Bapanzanaki na mokili mobimba, bazingelaki molako ya basantu mpe engumba oyo Nzambe alingaka. Kasi moto ekitaki longwa na likolo mpe ezikisaki bango.

10 Bongo Satana oyo azalaki kokosa bango abwakamaki na liziba ya moto mpe ya sofolo, epai wapi nyama mpe mosakoli ya lokuta babwakamaki. Bakonyokolama kuna seko na seko, butu mpe moyi.

Emoniseli ya motoba : kosambisama

11 Bongo namonaki Kiti monene ya Bokonzi, ya langi ya pembe elongo na Ye oyo avandaki na Kiti yango. Likolo mpe mabele ekimaki mosika na Ye mpe emonanaki lisusu te.

12 Namonaki lisusu bakufi, bato minene mpe bato pamba batelemi liboso ya Kiti ya Bokonzi. Babuku efungolamaki. Mpe buku mosusu efungolamaki, yango nde buku ya bomoi. Bongo bakufi basambisamaki kolanda misala na bango ndenge ekomama kati na babuku.

13 Ebale monene esanzaki bakufi oyo bazalaki kati na yango ; kufa elongo na mboka ya bakufi esanzaki mpe bakufi oyo bazalaki kati na yango. Mpe bato nyonso basambisamaki, moto na moto kolanda misala na ye.

14 Bongo kufa mpe mboka ya bakufi ebwakamaki kati na liziba ya moto. Liziba ya moto ezali kufa ya mibale.

15 Moto nyonso oyo kombo na ye ekomamaki te kati na
buku ya bomoi abwakamaki kati na liziba ya moto.

21

Emoniseli ya sambo : likolo ya sika mpe mabele ya sika

1 Bongo namonaki Likolo ya sika mpe mabele ya sika,
pamba te Likolo ya liboso mpe mabele ya liboso elimwaki,
mpe ebale monene ezalaki lisusu te.
2 Namonaki engumba ya bule, Yelusalemi ya sika, kokita
wuta na Lola epai ya Nzambe. Ebongisamaki lokola mwasi
mobandami ya libala oyo asali monzele mpo na mobali na
ye.
3 Nayokaki mongongo moko ya monene kobima wuta na
Kiti ya Bokonzi mpe ezalaki koloba : « Botala, Nzambe atie
evandelo na Ye kati na bato mpe akovanda elongo na bango.
Bakozala bato na Ye, Ye moko Nzambe akozala elongo na
bango mpe akozala Nzambe na bango.
4 Akopangusa mpinzoli nyonso na miso na bango. Kufa,
matanga, kolela to pasi ekozala lisusu te, pamba te
makambo ya kala esili koleka. »
5 Bongo Ye oyo avandaki na Kiti ya Bokonzi alobaki :
« Nazali kokomisa biloko nyonso ya sika. »
Alobaki lisusu : « Koma makambo oyo, pamba te maloba
oyo ezali penza ya solo mpe ebongi na kotiela yango
motema. »
6 Alobaki na ngai lisusu : « Ekokisami. Nazali Alifa mpe
Omega, Ebandeli mpe Suka. Na moto oyo azali na posa ya
mayi, nakopesa mayi ya ofele wuta na etima ya mayi ya
bomoi.
7 Yango nde ekozala libula ya moto oyo akolonga.
Nakozala Nzambe na ye, mpe ye akozala mwana na Ngai.
8 Kasi bato oyo batepaka-tepaka na kondima na bango,
bato oyo bazangi kondima, bato oyo basalaka makambo ya
soni, babomi, bandumba, bato ya maji, basambeli bikeko,
mpe bato nyonso ya lokuta, bakobwakama kati na liziba ya
moto mpe ya sofolo : yango nde kufa ya mibale. »

Yelusalemi ya sika, mwasi ya Mpate

9 Moko kati na ba-anjelu sambo oyo bazalaki na bakopo
sambo etonda na bitumbu sambo ya suka ayaki mpe alobaki
na ngai : « Yaka, nakolakisa yo mwasi mobandami ya
libala, mwasi ya Mpate. »
10 Bongo kati na Molimo, amemaki ngai na likolo ya
ngomba moko ya monene mpe ya molayi ; alakisaki ngai
Yelusalemi, engumba ya bule, oyo ezalaki kokita wuta na
Lola epai ya Nzambe.

11 Ezalaki kongenga na nkembo ya Nzambe, mpe kon-
genga na yango ezalaki lokola kongenga ya libanga ya talo
makasi, lokola jasipe oyo emonisaka lokola krisitali.
12 Engumba yango ezalaki na mir moko ya molayi
mpe emata na bosanda, mpe ezalaki na bikuke zomi na
mibale, mpe na ba-anjelu zomi na mibale na bikuke yango.
Bakombo ya mabota zomi na mibale ya Isalaele ezalaki ya
kokomama na bikuke yango.
13 Bikuke misato ezalaki na ngambo ya este, misato na
ngambo ya nor, misato na ngambo ya sude, mpe misato na
ngambo ya weste.
14 Mir ya engumba yango etongamaki likolo ya miboko
zomi na mibale, mpe bakombo ya bantoma zomi na mibale
ya Mpate ezalaki ya kokomama na likolo na yango.

15 Anjelu oyo azalaki kosolola na ngai asimbaki lokola
emekelo molayi lingenda basala na wolo, mpo na komeka
molayi ya engumba, ya bikuke na yango mpe ya mir na
yango.
16 Bangambo nyonso minei ya engumba yango ezalaki
ndenge moko na molayi mpe na mokuse. Anjelu asalelaki
lingenda na ye mpo na komeka molayi ya engumba :
ezalaki na bakilometele pene nkoto mibale na nkama
mibale na molayi, na mokuse mpe na bosanda.
17 Anjelu amekaki mpe kovimba ya mir kolanda ndenge
bato basalaka : ezalaki na bametele pene tuku motoba na
mitano.
18 Mir yango etongamaki na jasipe, mpe engumba ezalaki
ya wolo oyo basangisa na eloko mosusu te, peto lokola
talatala.
19 Babambaki mabanga ya talo ya ndenge na ndenge na
miboko ya mir ya engumba yango : babambaki jasipe na
moboko ya liboso, safiri na moboko ya mibale, shalised-
wane na moboko ya misato, emerode na moboko ya minei,
20 saridwane na moboko ya mitano, korinaline na moboko
ya motoba, krizolite na moboko ya sambo, berili na moboko
ya mwambe, topaze na moboko ya libwa, krizopraze na
moboko ya zomi, tirikwaze na moboko ya zomi na moko,
mpe ametisite na moboko ya zomi na mibale.
21 Bikuke wana zomi na mibale ezalaki lokola mayaka
zomi na mibale ; ekuke moko na moko esalemaki na liyaka
moko. Balabala monene ya engumba yango ezalaki ya wolo
oyo basangisa na eloko mosusu te, peto lokola talatala.

22 Namonaki ata tempelo moko te kati na engumba,
pamba te Yawe, Nzambe-Na-Nguya-Nyonso mpe Mpate nde
bazali Tempelo na yango.

23 Engumba yango ezali na posa te ya moyi to ya sanza
mpo na kongengisa yango, pamba te engengisamaka na
nkembo ya Nzambe ; bongo Mpate azali mwinda na yango.
24 Bikolo ekotambola na pole na yango, mpe bakonzi ya
mokili bakomema nkembo na bango kati na engumba.
25 Bikuke ya engumba yango ekobanda kokangama te
mokolo mobimba, pamba te butu ekozala kuna te.
26 Bakomemela engumba yango nkembo mpe lokumu ya
bikolo.
27 Eloko moko te ya mbindo ekokota kuna, mpe moto
moko te oyo asalaka makambo ya nkele mpe alobaka lokuta
akokota kuna ; kaka ba-oyo bakombo na bango ekomama
kati na buku ya bomoi ya Mpate nde bakokota kuna.

22

Nzambe akokomisa nyonso ya sika

1 Bongo anjelu alakisaki ngai ebale ya mayi ya bomoi ;
ezalaki kongenga lokola talatala mpe ezalaki kobima wuta
na Kiti ya Bokonzi ya Nzambe mpe ya Mpate.
2 Ezalaki kotiola na kati-kati ya balabala monene ya
engumba. Na esika oyo ebale ekabwanaki na biteni
mibale, ezalaki na nzete ya bomoi oyo ebotaka bambuma
mbala zomi na mibale na mobu, elingi koloba ete ebotaka
bambuma sanza na sanza ; mpe makasa na yango ebikisaka
bikolo.
3 Elakeli mabe ekozala lisusu te. Kiti ya Bokonzi ya
Nzambe mpe ya Mpate ekozala kati na engumba, mpe
bawumbu na Ye bakosalela Ye.
4 Bakomona elongi na Ye, mpe Kombo na Ye ekokomama
na bambunzu na bango.
5 Butu ekozala lisusu te. Bakozala na posa te ya pole ya
mwinda to ya moyi, pamba te Nkolo Nzambe akongengisa
bango na pole na Ye. Mpe bakokonza seko na seko.
6 Anjelu alobaki na ngai : « Maloba oyo ezali ya solo mpe
ebongi na kotiela yango motema. Nkolo, Nzambe ya milimo
ya basakoli, atindaki anjelu na Ye mpo na kolakisa na basali
na Ye makambo oyo esengeli kosalema kala mingi te. »

Yesu azali koya

7 **Yoka ! Nazali koya kala mingi te. Esengo na moto
oyo abatelaka maloba ya masakoli oyo ekomama kati
na buku oyo.**

8 Ngai Yoane, nayokaki mpe namonaki makambo oyo.
Mpe tango nayokaki mpe namonaki yango, nafukamaki

na makolo ya anjelu oyo alakisaki ngai yango mpo na kogumbamela ye.
9 Kasi anjelu alobaki na ngai : « Kosala bongo te ! Nazali moninga na yo ya mosala, ya bandeko na yo, basakoli ; mpe ya ba-oyo nyonso babatelaka maloba ya buku oyo. Gumbamela nde Nzambe ! »
10 Bongo alobaki na ngai lisusu : « Kobomba te maloba ya masakoli ya buku oyo, pamba te tango ekomi pene.
11 Tika ete moto oyo asalaka mabe akoba kosala mabe, tika ete moto oyo azali mbindo akoba kozala mbindo, tika ete moto oyo azali sembo akoba kozala sembo, mpe tika ete moto azali bule akoba kozala bule ! »

12 **Yoka ! Nazali koya kala mingi te ! Nakomema elongo na Ngai lifuti mpo na moto na moto kolanda misala na ye.**
13 **Nazali Alifa mpe Omega, Moto ya liboso mpe Moto ya suka, Ebandeli mpe Suka.**

14 **Esengo na bato oyo basukolaka bilamba na bango mpo na kozwa ndingisa ya kolia bambuma ya nzete ya bomoi mpe ya koleka na bikuke mpo na kokota na engumba.**
15 **Kasi bambwa, bato ya maji, bandumba, babomi, basambeli bikeko mpe bato nyonso oyo balingaka mpe basalelaka lokuta, bakozala na libanda ya engumba.**

16 **Ngai Yesu, natindaki anjelu na Ngai mpo na kotatola bosolo ya makambo oyo kati na Mangomba. Nazali Mosisa mpe mokitani ya Davidi ; Monzoto ya tongo, oyo engengaka.**

17 Molimo mpe Mwasi mobandami ya libala balobi :
— Yaka ! Tika ete ye oyo azali koyoka maloba oyo aloba : « Yaka ! » Tika ete ye oyo azali na posa ya mayi aya ; mpe tika ete ye oyo alingi kozwa mayi ya bomoi azwa yango na ofele.

18 Ngai Yoane, nazali koyebisa moto nyonso oyo azali koyoka maloba ya masakoli ya buku oyo : soki moto abakisi ata likambo moko na likolo ya makambo oyo, Nzambe akobakisela ye bitumbu oyo ekomami kati na buku oyo ;
19 mpe soki moto alongoli ata likambo moko na maloba ya masakoli ya buku oyo, Nzambe mpe akolongola ye ndingisa

ya kolia bambuma ya nzete ya bomoi mpe ya kokota kati
na Engumba ya Bule, oyo etalisami kati na buku oyo.

20 Motatoli ya makambo oyo alobi :
— Iyo, nazali koya kala mingi te.
Amen : Nkolo Yesu, yaka !

21 Tika ete ngolu ya Nkolo Yesu ezala na bino nyonso !